નમો તસ્સ ભગવતો અરહતો સમ્માસમ્બુદ્ધસ્સ

વિનયપિટકે

મહાવગ્ગપાળિ

૧. મહાખન્ધકો

૧. બોધિકથા

૧. [ઉદા॰ ૧ આદયો] તેન સમયેન બુદ્ધો ભગવા ઉરુવેલાયં વિહરતિ નજ્જા નેરઞ્જરાય તીરે બોધિરુક્ખમૂલે પઠમાભિસમ્બુદ્ધો. અથ ખો ભગવા બોધિરુક્ખમૂલે સત્તાહં એકપલ્લઙ્કેન નિસીદિ વિમુત્તિસુખપટિસંવેદી [વિમુત્તિસુખં પટિસંવેદી (ક॰)]. અથ ખો ભગવા રત્તિયા પઠમં યામં પટિચ્ચસમુપ્પાદં અનુલોમપટિલોમં મનસાકાસિ – ‘‘અવિજ્જાપચ્ચયા સઙ્ખારા, સઙ્ખારપચ્ચયા વિઞ્ઞાણં, વિઞ્ઞાણપચ્ચયા નામરૂપં, નામરૂપપચ્ચયા સળાયતનં, સળાયતનપચ્ચયા ફસ્સો, ફસ્સપચ્ચયા વેદના, વેદનાપચ્ચયા તણ્હા, તણ્હાપચ્ચયા ઉપાદાનં, ઉપાદાનપચ્ચયા ભવો, ભવપચ્ચયા જાતિ, જાતિપચ્ચયા જરામરણં સોકપરિદેવદુક્ખદોમનસ્સુપાયાસા સમ્ભવન્તિ – એવમેતસ્સ કેવલસ્સ દુક્ખક્ખન્ધસ્સ સમુદયો હોતિ. ‘‘અવિજ્જાયત્વેવ અસેસવિરાગનિરોધા સઙ્ખારનિરોધો, સઙ્ખારનિરોધા વિઞ્ઞાણનિરોધો, વિઞ્ઞાણનિરોધા નામરૂપનિરોધો, નામરૂપનિરોધા સળાયતનનિરોધો, સળાયતનનિરોધા ફસ્સનિરોધો, ફસ્સનિરોધા વેદનાનિરોધો, વેદનાનિરોધા તણ્હાનિરોધો, તણ્હાનિરોધા ઉપાદાનનિરોધો , ઉપાદાનનિરોધા ભવનિરોધો, ભવનિરોધા જાતિનિરોધો, જાતિનિરોધા જરામરણં સોકપરિદેવદુક્ખદોમનસ્સુપાયાસા નિરુજ્ઝન્તિ – એવમેતસ્સ કેવલસ્સ દુક્ખક્ખન્ધસ્સ નિરોધો હોતી’’તિ.

અથ ખો ભગવા એતમત્થં વિદિત્વા તાયં વેલાયં ઇમં ઉદાનં ઉદાનેસિ –

‘‘યદા હવે પાતુભવન્તિ ધમ્મા;
આતાપિનો ઝાયતો બ્રાહ્મણસ્સ;
અથસ્સ કઙ્ખા વપયન્તિ સબ્બા;
યતો પજાનાતિ સહેતુધમ્મ’’ન્તિ.

૨. [ઉદા॰ ૨] અથ ખો ભગવા રત્તિયા મજ્ઝિમં યામં પટિચ્ચસમુપ્પાદં અનુલોમપટિલોમં મનસાકાસિ – ‘‘અવિજ્જાપચ્ચયા સઙ્ખારા, સઙ્ખારપચ્ચયા વિઞ્ઞાણં, વિઞ્ઞાણપચ્ચયા નામરૂપં...પે॰... એવમેતસ્સ કેવલસ્સ દુક્ખક્ખન્ધસ્સ સમુદયો હોતી...પે॰... નિરોધો હોતી’’તિ.

અથ ખો ભગવા એતમત્થં વિદિત્વા તાયં વેલાયં ઇમં ઉદાનં ઉદાનેસિ –

‘‘યદા હવે પાતુભવન્તિ ધમ્મા;

આતાપિનો ઝાયતો બ્રાહ્મણસ્સ;
અથસ્સ કઙ્ખા વપયન્તિ સબ્બા;
યતો ખયં પચ્ચયાનં અવેદી''તિ.

૩. [ઉદા॰ ૩] અથ ખો ભગવા રત્તિયા પચ્છિમં યામં પટિચ્ચસમુપ્પાદં અનુલોમપટિલોમં મનસાકાસિ – ''અવિજ્જાપચ્ચયા સઙ્ખારા, સઙ્ખારપચ્ચયા વિઞ્ઞાણં, વિઞ્ઞાણપચ્ચયા નામરૂપં...પે॰... એવમેતસ્સ કેવલસ્સ દુક્ખક્ખન્ધસ્સ સમુદયો હોતિ...પે॰... નિરોધો હોતી''તિ.

અથ ખો ભગવા એતમત્થં વિદિત્વા તાયં વેલાયં ઇમં ઉદાનં ઉદાનેસિ –

''યદા હવે પાતુભવન્તિ ધમ્મા;
આતાપિનો ઝાયતો બ્રાહ્મણસ્સ;
વિધૂપયં તિટ્ઠતિ મારસેનં;
સૂરિયોવ [સુરિયોવ (સી॰ સ્યા॰ કં॰)] ઓભાસયમન્તલિક્ખ''ન્તિ.

બોધિકથા નિટ્ઠિતા.

૨. અજપાલકથા

૪. [ઉદા॰ ૪] અથ ખો ભગવા સત્તાહસ્સ અચ્ચયેન તમ્હા સમાધિમ્હા વુટ્ઠહિત્વા બોધિરુક્ખમૂલા યેન અજપાલનિગ્રોધો તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા અજપાલનિગ્રોધમૂલે સત્તાહં એકપલ્લઙ્કેન નિસીદિ વિમુત્તિસુખપટિસંવેદી. અથ ખો અઞ્ઞતરો હુંહુઙ્કજાતિકો બ્રાહ્મણો યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ. ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવતા સદ્ધિં સમ્મોદિ. સમ્મોદનીયં કથં સારણીયં વીતિસારેત્વા એકમન્તં અટ્ઠાસિ. એકમન્તં ઠિતો ખો સો બ્રાહ્મણો ભગવન્તં એતદવોચ – ''કિત્તાવતા નુ ખો, ભો ગોતમ, બ્રાહ્મણો હોતિ, કતમે ચ પન બ્રાહ્મણકરણા [બ્રાહ્મણકારકા (ક॰) બ્રાહ્મણકરાણા (?)] ધમ્મા''તિ? અથ ખો ભગવા એતમત્થં વિદિત્વા તાયં વેલાયં ઇમં ઉદાનં ઉદાનેસિ –

[નેત્તિ॰ ૧૦૩] યો બ્રાહ્મણો બાહિતપાપધમ્મો;
નિહુંહુઙ્કો નિક્કસાવો યતત્તો;
વેદન્તગૂ વુસિતબ્રહ્મચરિયો;
ધમ્મેન સો બ્રહ્મવાદં વદેય્ય;
યસ્સુસ્સદા નત્થિ કુહિઞ્ચિ લોકે''તિ.

અજપાલકથા નિટ્ઠિતા.

૩. મુચલિન્દકથા

૫. [ઉદા॰ ૧૧] અથ ખો ભગવા સત્તાહસ્સ અચ્ચયેન તમ્હા સમાધિમ્હા વુટ્ઠહિત્વા અજપાલનિગ્રોધમૂલા યેન મુચલિન્દો તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા મુચલિન્દમૂલે સત્તાહં એકપલ્લઙ્કેન નિસીદિ વિમુત્તિસુખપટિસંવેદી. તેન ખો પન સમયેન મહા અકાલમેઘો ઉદપાદિ, સત્તાહવદ્દલિકા સીતવાતદુદ્દિની. અથ ખો મુચલિન્દો નાગરાજા

સકભવના નિક્ખમિત્વા ભગવતો કાયં સત્તક્ખત્તું ભોગેહિ પરિક્ખિપિત્વા ઉપરિમુદ્ધનિ મહન્તં ફણં કરિત્વા અટ્ઠાસિ – ''મા ભગવન્તં સીતં, મા ભગવન્તં ઉણ્હં, મા ભગવન્તં ડંસમકસવાતાતપસરીસપસમ્ફસ્સો''તિ [...સિરિં સપ... (સી॰ સ્યા॰ કં॰)]. અથ ખો મુચલિન્દો નાગરાજા સત્તાહસ્સ અચ્ચયેન વિદ્ધં વિગતવલાહકં દેવં વિદિત્વા ભગવતો કાયા ભોગે વિનિવેઠેત્વા સકવણ્ણં પટિસંહરિત્વા માણવકવણ્ણં અભિનિમ્મિનિત્વા ભગવતો પુરતો અટ્ઠાસિ પઞ્જલિકો ભગવન્તં નમસ્સમાનો. અથ ખો ભગવા એતમત્થં વિદિત્વા તાયં વેલાયં ઇમં ઉદાનં ઉદાનેસિ –

[કથા॰ ૩૩૮ કથાવત્થુપાળિયમ્પિ]''સુખો વિવેકો તુટ્ઠસ્સ, સુતધમ્મસ્સ પસ્સતો;
અબ્યાપજ્જં સુખં લોકે, પાણભૂતેસુ સંયમો.

[કથા॰ ૩૩૮ કથાવત્થુપાળિયમ્પિ]''સુખા વિરાગતા લોકે, કામાનં સમતિક્કમો;
અસ્મિમાનસ્સ યો વિનયો, એતં વે પરમં સુખ''ન્તિ.

મુચલિન્દકથા નિટ્ઠિતા.

૪. રાજાયતનકથા

૬. અથ ખો ભગવા સત્તાહસ્સ અચ્ચયેન તમ્હા સમાધિમ્હા વુટ્ઠહિત્વા મુચલિન્દમૂલા યેન રાજાયતનં તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા રાજાયતનમૂલે સત્તાહં એકપલ્લઙ્કેન નિસીદિ વિમુત્તિસુખપટિસંવેદી. તેન ખો પન સમયેન તપુસ્સ [તપસ્સુ (સી॰)] ભલ્લિકા વાણિજા ઉક્કલા તં દેસં અદ્ધાનમગ્ગપ્પટિપન્ના હોન્તિ. અથ ખો તપુસ્સભલ્લિકાનં વાણિજાનં ઞાતિસાલોહિતા દેવતા તપુસ્સભલ્લિકે વાણિજે એતદવોચ – ''અયં, મારિસા, ભગવા રાજાયતનમૂલે વિહરતિ પઠમાભિસમ્બુદ્ધો; ગચ્છથ તં ભગવન્તં મન્થેન ચ મધુપિણ્ડિકાય ચ પતિમાનેથ; તં વો ભવિસ્સતિ દીઘરત્તં હિતાય સુખાયા''તિ. અથ ખો તપુસ્સભલ્લિકા વાણિજા મન્થઞ્ચ મધુપિણ્ડિકઞ્ચ આદાય યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિંસુ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં અટ્ઠંસુ. એકમન્તં ઠિતા ખો તપુસ્સભલ્લિકા વાણિજા ભગવન્તં એતદવોચું – ''પટિગ્ગણ્હાતુ નો, ભન્તે, ભગવા મન્થઞ્ચ મધુપિણ્ડિકઞ્ચ, યં અમ્હાકં અસ્સ દીઘરત્તં હિતાય સુખાયા''તિ. અથ ખો ભગવતો એતદહોસિ – ''ન ખો તથાગતા હત્થેસુ પટિગ્ગણ્હન્તિ. કિમ્હિ નુ ખો અહં પટિગ્ગણ્હેય્યં મન્થઞ્ચ મધુપિણ્ડિકઞ્ચા''તિ? અથ ખો ચત્તારો મહારાજાનો ભગવતો ચેતસા ચેતોપરિવિતક્કમઞ્ઞાય ચતુદ્દિસા ચત્તારો સેલમયે પત્તે ભગવતો ઉપનામેસું – ''ઇધ, ભન્તે, ભગવા પટિગ્ગણ્હાતુ મન્થઞ્ચ મધુપિણ્ડિકઞ્ચા''તિ. પટિગ્ગહેસિ ભગવા પચ્ચગ્ઘે સેલમયે પત્તે મન્થઞ્ચ મધુપિણ્ડિકઞ્ચ, પટિગ્ગહેત્વા પરિભુઞ્જિ. અથ ખો તપુસ્સભલ્લિકા વાણિજા ભગવન્તં ઓનીતપત્તપાણિં વિદિત્વા ભગવતો પાદેસુ સિરસા નિપતિત્વા ભગવન્તં (ઓનીતપત્તપાણિં વિદિત્વા ભગવતો પાદેસુ સિરસા નિપતિત્વા ભગવન્તં) [( ) સી॰ સ્યા॰ પોત્થકેસુ નત્થિ] એતદવોચું – ''એતે મયં, ભન્તે, ભગવન્તં સરણં ગચ્છામ ધમ્મઞ્ચ, ઉપાસકે નો ભગવા ધારેતુ અજ્જતગ્ગે પાણુપેતે સરણં ગતે''તિ. તે ચ લોકે પઠમં ઉપાસકા અહેસું દ્વેવાચિકા.

રાજાયતનકથા નિટ્ઠિતા.

૫. બ્રહ્મયાચનકથા

૭. [અયં બ્રહ્મયાચનકથા દી॰ નિ॰ ૨.૬૪ આદયો; મ॰ નિ॰ ૧.૨૮૧ આદયો; મ॰ નિ॰ ૨.૩૩૬ આદયો; સં॰ નિ॰ ૧.૧૭૨ આદયો] અથ ખો ભગવા સત્તાહસ્સ અચ્ચયેન તમ્હા સમાધિમ્હા વુટ્ઠહિત્વા રાજાયતનમૂલા યેન અજપાલનિગ્રોધો તેનુપસઙ્કમિ. તત્ર સુદં ભગવા અજપાલનિગ્રોધમૂલે વિહરતિ. અથ ખો ભગવતો રહોગતસ્સ પટિસલ્લીનસ્સ એવં ચેતસો પરિવિતક્કો ઉદપાદિ – ''અધિગતો ખો મ્યાયં ધમ્મો ગમ્ભીરો દુદ્દસો દુરનુબોધો સન્તો પણીતો અતક્કાવચરો નિપુણો પણ્ડિતવેદનીયો. આલયરામા ખો પનાયં પજા આલયરતા આલયસમ્મુદિતા. આલયરામાય ખો પન પજાય આલયરતાય આલયસમ્મુદિતાય દુદ્દસં ઇદં ઠાનં યદિદં ઇદપ્પચ્ચયતાપટિચ્ચસમુપ્પાદો; ઇદમ્પિ ખો ઠાનં સુદુદ્દસં યદિદં સબ્બસઙ્ખારસમથો સબ્બૂપધિપટિનિસ્સગ્ગો તણ્હાક્ખયો વિરાગો નિરોધો નિબ્બાનં. અહઞ્ચેવ ખો પન ધમ્મં દેસેય્યં, પરે ચ મે ન આજાનેય્યું, સો મમસ્સ કિલમથો, સા મમસ્સ વિહેસા''તિ. અપિસ્સુ ભગવન્તં ઇમા અનચ્છરિયા ગાથાયો પટિભંસુ પુબ્બે અસ્સુતપુબ્બા –

''કિચ્છેન મે અધિગતં, હલં દાનિ પકાસિતું;
રાગદોસપરેતેહિ, નાયં ધમ્મો સુસમ્બુધો.

''પટિસોતગામિં નિપુણં, ગમ્ભીરં દુદ્દસં અણું;
રાગરત્તા ન દક્ખન્તિ, તમોખન્ધેન આવુટા [આવટા (સી॰)]''તિ.

ઇતિહ ભગવતો પટિસઞ્ચિક્ખતો અપ્પોસ્સુક્કતાય ચિત્તં નમતિ, નો ધમ્મદેસનાય.

૮. અથ ખો બ્રહ્મુનો સહમ્પતિસ્સ ભગવતો ચેતસા ચેતોપરિવિતક્કમઞ્ઞાય એતદહોસિ – ''નસ્સતિ વત ભો લોકો, વિનસ્સતિ વત ભો લોકો, યત્ર હિ નામ તથાગતસ્સ અરહતો સમ્માસમ્બુદ્ધસ્સ અપ્પોસ્સુક્કતાય ચિત્તં નમતિ [નમિસ્સતિ (?)], નો ધમ્મદેસનાયા''તિ. અથ ખો બ્રહ્મા સહમ્પતિ – સેય્યથાપિ નામ બલવા પુરિસો સમિઞ્જિતં વા બાહં પસારેય્ય, પસારિતં વા બાહં સમિઞ્જેય્ય એવમેવ – બ્રહ્મલોકે અન્તરહિતો ભગવતો પુરતો પાતુરહોસિ. અથ ખો બ્રહ્મા સહમ્પતિ એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કરિત્વા દક્ખિણજાણુમણ્ડલં પથવિયં નિહન્ત્વા યેન ભગવા તેનઞ્જલિં પણામેત્વા ભગવન્તં એતદવોચ – ''દેસેતુ, ભન્તે, ભગવા ધમ્મં, દેસેતુ સુગતો ધમ્મં. સન્તિ સત્તા અપ્પરજક્ખજાતિકા, અસ્સવનતા ધમ્મસ્સ પરિહાયન્તિ , ભવિસ્સન્તિ ધમ્મસ્સ અઞ્ઞાતારો''તિ. ઇદમવોચ બ્રહ્મા સહમ્પતિ, ઇદં વત્વાન અથાપરં એતદવોચ –

''પાતુરહોસિ મગધેસુ પુબ્બે;
ધમ્મો અસુદ્ધો સમલેહિ ચિન્તિતો;
અપાપુરેતં [અવાપુરેતં (સી॰)] અમતસ્સ દ્વારં;
સુણન્તુ ધમ્મં વિમલેનાનુબુદ્ધં.

''સેલે યથા પબ્બતમુદ્ધનિટ્ઠિતો;
યથાપિ પસ્સે જનતં સમન્તતો;
તથૂપમં ધમ્મમયં સુમેધ;
પાસાદમારુય્હ સમન્તચક્ખુ;
સોકાવતિણ્ણં જનતમપેતસોકો;
અવેક્ખસ્સુ જાતિજરાભિભૂતં.

‘‘ઉટ્ઠેહિ વીર વિજિતસઙ્ગામ;
સત્થવાહ અણણ [અનણ (ક॰)] વિચર લોકે;
દેસસ્સુ [દેસેતુ (ક॰)] ભગવા ધમ્મં;
અઞ્ઞાતારો ભવિસ્સન્તી’’તિ.

[[ ] સી॰ સ્યા॰ પોત્થકેસુ નત્થિ, મૂલપણ્ણાસકેસુ પાસરાસિસુત્થે બ્રહ્મયાચના સકિં યેવ આગતા] [એવં વુત્તે ભગવા બ્રહ્માનં સહમ્પતિં એતદવોચ – ‘‘મય્હમ્પિ ખો, બ્રહ્મે, એતદહોસિ – ‘અધિગતો ખો મ્યાયં ધમ્મો ગમ્ભીરો દુદ્દસો દુરનુબોધો સન્તો પણીતો અતક્કાવચરો નિપુણો પણ્ડિતવેદનીયો. આલયરામા ખો પનાયં પજા આલયરતા આલયસમ્મુદિતા. આલયરામાય ખો પન પજાય આલયરતાય આલયસમ્મુદિતાય દુદ્દસં ઇદં ઠાનં યદિદં ઇદપ્પચ્ચયતાપટિચ્ચસમુપ્પાદો; ઇદમ્પિ ખો ઠાનં સુદુદ્દસં યદિદં સબ્બસઙ્ખારસમથો સબ્બૂપધિપટિનિસ્સગ્ગો તણ્હાક્ખયો વિરાગો નિરોધો નિબ્બાનં. અહઞ્ચેવ ખો પન ધમ્મં દેસેય્યં, પરે ચ મે ન આજાનેય્યું, સો મમસ્સ કિલમથો, સા મમસ્સ વિહેસા’તિ. અપિસ્સુ મં, બ્રહ્મે, ઇમા અનચ્છરિયા ગાથાયો પટિભંસુ પુબ્બે અસ્સુતપુબ્બા –

‘કિચ્છેન મે અધિગતં, હલં દાનિ પકાસિતું;
રાગદોસપરેતેહિ, નાયં ધમ્મો સુસમ્બુધો.

‘પટિસોતગામિં નિપુણં, ગમ્ભીરં દુદ્દસં અણું;
રાગરત્તા ન દક્ખન્તિ, તમોખન્ધેન આવુટા’તિ.

ઇતિહ મે, બ્રહ્મે, પટિસઞ્ચિક્ખતો અપ્પોસ્સુક્કતાય ચિત્તં નમતિ નો ધમ્મદેસનાયા’’તિ.

દુતિયમ્પિ ખો બ્રહ્મા સહમ્પતિ ભગવન્તં એતદવોચ – ‘‘દેસેતુ, ભન્તે, ભગવા ધમ્મં, દેસેતુ સુગતો ધમ્મં; સન્તિ સત્તા અપ્પરજક્ખજાતિકા, અસ્સવનતા ધમ્મસ્સ પરિહાયન્તિ, ભવિસ્સન્તિ ધમ્મસ્સ અઞ્ઞાતારો’’તિ. ઇદમવોચ બ્રહ્મા સહમ્પતિ, ઇદં વત્વાન અથાપરં એતદવોચ –

‘‘પાતુરહોસિ મગધેસુ પુબ્બે;
ધમ્મો અસુદ્ધો સમલેહિ ચિન્તિતો;
અપાપુરેતં અમતસ્સ દ્વારં;
સુણન્તુ ધમ્મં વિમલેનાનુબુદ્ધં.

‘‘સેલે યથા પબ્બતમુદ્ધનિટ્ઠિતો;
યથાપિ પસ્સે જનતં સમન્તતો;
તથૂપમં ધમ્મમયં સુમેધ;
પાસાદમારુય્હ સમન્તચક્ખુ;
સોકાવતિણ્ણં જનતમપેતસોકો;
અવેક્ખસ્સુ જાતિજરાભિભૂતં.

‘‘ઉટ્ઠેહિ વીર વિજિતસઙ્ગામ;
સત્થવાહ અણણ વિચર લોકે;
દેસસ્સુ ભગવા ધમ્મં;
અઞ્ઞાતારો ભવિસ્સન્તી’’તિ.

દુતિયમ્પિ ખો ભગવા બ્રહ્માનં સહમ્પતિં એતદવોચ – ‘‘મય્હમ્પિ ખો, બ્રહ્મે, એતદહોસિ – ‘અધિગતો ખો મ્યાયં ધમ્મો ગમ્ભીરો દુદ્દસો દુરનુબોધો સન્તો પણીતો અતક્કાવચરો નિપુણો પણ્ડિતવેદનીયો. આલયરામા ખો પનાયં પજા આલયરતા આલયસમ્મુદિતા. આલયરામાય ખો પન પજાય આલયરતાય આલયસમ્મુદિતાય દુદ્દસં ઇદં ઠાનં યદિદં ઇદપ્પચ્ચયતાપટિચ્ચસમુપ્પાદો; ઇદમ્પિ ખો ઠાનં સુદુદ્દસં યદિદં સબ્બસઙ્ખારસમથો સબ્બૂપધિપટિનિસ્સગ્ગો તણ્હાક્ખયો વિરાગો નિરોધો નિબ્બાનં. અહઞ્ચેવ ખો પન ધમ્મં દેસેય્યં, પરે ચ મે ન આજાનેય્યું, સો મમસ્સ કિલમથો, સા મમસ્સ વિહેસા’તિ. અપિસ્સુ મં, બ્રહ્મે, ઇમા અનચ્છરિયા ગાથાયો પટિભંસુ પુબ્બે અસ્સુતપુબ્બા –

‘કિચ્છેન મે અધિગતં, હલં દાનિ પકાસિતું;
રાગદોસપરેતેહિ, નાયં ધમ્મો સુસમ્બુધો.

‘પટિસોતગામિં નિપુણં, ગમ્ભીરં દુદ્દસં અણું;
રાગરત્તા ન દક્ખન્તિ, તમોખન્ધેન આવુટા’તિ.

ઇતિહ મે, બ્રહ્મે, પટિસઞ્ચિક્ખતો અપ્પોસ્સુક્કતાય ચિત્તં નમતિ, નો ધમ્મદેસનાયા’’તિ.

તતિયમ્પિ ખો બ્રહ્મા સહમ્પતિ ભગવન્તં એતદવોચ – ‘‘દેસેતુ, ભન્તે, ભગવા ધમ્મં, દેસેતુ સુગતો ધમ્મં. સન્તિ સત્તા અપ્પરજક્ખજાતિકા, અસ્સવનતા ધમ્મસ્સ પરિહાયન્તિ, ભવિસ્સન્તિ ધમ્મસ્સ અઞ્ઞાતારો’’તિ. ઇદમવોચ બ્રહ્મા સહમ્પતિ, ઇદં વત્વાન અથાપરં એતદવોચ –

‘‘પાતુરહોસિ મગધેસુ પુબ્બે;
ધમ્મો અસુદ્ધો સમલેહિ ચિન્તિતો;
અપાપુરેતં અમતસ્સ દ્વારં;
સુણન્તુ ધમ્મં વિમલેનાનુબુદ્ધં.

‘‘સેલે યથા પબ્બતમુદ્ધનિટ્ઠિતો;
યથાપિ પસ્સે જનતં સમન્તતો;
તથૂપમં ધમ્મમયં સુમેધ;
પાસાદમારુય્હ સમન્તચક્ખુ;
સોકાવતિણ્ણં જનતમપેતસોકો;
અવેક્ખસ્સુ જાતિજરાભિભૂતં.

‘‘ઉટ્ઠેહિ વીર વિજિતસઙ્ગામ;

સત્થવાહ અણણ વિચર લોકે;
દેસસ્સુ ભગવા ધમ્મં;
અઞ્ઞાતારો ભવિસ્સન્તી''તિ.

૯. અથ ખો ભગવા બ્રહ્મુનો ચ અજ્ઝેસનં વિદિત્વા સત્તેસુ ચ કારુઞ્ઞતં પટિચ્ચ બુદ્ધચક્ખુના લોકં વોલોકેસિ. અદ્દસા ખો ભગવા બુદ્ધચક્ખુના લોકં વોલોકેન્તો સત્તે અપ્પરજક્ખે મહારજક્ખે તિક્ખિન્દ્રિયે મુદિન્દ્રિયે સ્વાકારે દ્વાકારે સુવિઞ્ઞાપયે દુવિઞ્ઞાપયે, અપ્પેકચ્ચે પરલોકવજ્જભયદસ્સાવિને [દસ્સાવિનો (સી॰ સ્યા॰ કં॰)] વિહરન્તે, અપ્પેકચ્ચે ન પરલોકવજ્જભયદસ્સાવિને વિહરન્તે. સેય્યથાપિ નામ ઉપ્પલિનિયં વા પદુમિનિયં વા પુણ્ડરીકિનિયં વા અપ્પેકચ્ચાનિ ઉપ્પલાનિ વા પદુમાનિ વા પુણ્ડરીકાનિ વા ઉદકે જાતાનિ ઉદકે સંવડ્ઢાનિ ઉદકાનુગ્ગતાનિ અન્તો નિમુગ્ગપોસીનિ , અપ્પેકચ્ચાનિ ઉપ્પલાનિ વા પદુમાનિ વા પુણ્ડરીકાનિ વા ઉદકે જાતાનિ ઉદકે સંવડ્ઢાનિ સમોદકં ઠિતાનિ, અપ્પેકચ્ચાનિ ઉપ્પલાનિ વા પદુમાનિ વા પુણ્ડરીકાનિ વા ઉદકે જાતાનિ ઉદકે સંવડ્ઢાનિ ઉદકં અચ્ચુગ્ગમ્મ ઠિતાનિ [તિટ્ઠન્તિ (સી॰ સ્યા॰)] અનુપલિત્તાનિ ઉદકેન, એવમેવં ભગવા બુદ્ધચક્ખુના લોકં વોલોકેન્તો અદ્દસ સત્તે અપ્પરજક્ખે મહારજક્ખે તિક્ખિન્દ્રિયે મુદિન્દ્રિયે સ્વાકારે દ્વાકારે સુવિઞ્ઞાપયે દુવિઞ્ઞાપયે, અપ્પેકચ્ચે પરલોકવજ્જભયદસ્સાવિને વિહરન્તે, અપ્પેકચ્ચે ન પરલોકવજ્જભયદસ્સાવિને વિહરન્તે; દિસ્વાન બ્રહ્માનં સહમ્પતિં ગાથાય પચ્ચભાસિ –

''અપારુતા તેસં અમતસ્સ દ્વારા;
યે સોતવન્તો પમુઞ્ચન્તુ સદ્ધં;
વિહિંસસઞ્ઞી પગુણં ન ભાસિં;
ધમ્મં પણીતં મનુજેસુ બ્રહ્મે''તિ.

અથ ખો બ્રહ્મા સહમ્પતિ ''કતાવકાસો ખોમ્હિ ભગવતા ધમ્મદેસનાયા''તિ ભગવન્તં અભિવાદેત્વા પદક્ખિણં કત્વા તત્થેવન્તરધાયિ.

બ્રહ્મયાચનકથા નિટ્ઠિતા.

૬. પઞ્ચવગ્ગિયકથા

૧૦. [મ॰ નિ॰ ૧.૨૮૪ આદયો; મ॰ નિ॰ ૨.૩૩૯ આદયો] અથ ખો ભગવતો એતદહોસિ – ''કસ્સ નુ ખો અહં પઠમં ધમ્મં દેસેય્યં? કો ઇમં ધમ્મં ખિપ્પમેવ આજાનિસ્સતી''તિ? અથ ખો ભગવતો એતદહોસિ – ''અયં ખો આળારો કાલામો પણ્ડિતો બ્યત્તો મેધાવી દીઘરત્તં અપ્પરજક્ખજાતિકો; યંનૂનાહં આળારસ્સ કાલામસ્સ પઠમં ધમ્મં દેસેય્યં, સો ઇમં ધમ્મં ખિપ્પમેવ આજાનિસ્સતી''તિ. અથ ખો અન્તરહિતા દેવતા ભગવતો આરોચેસિ – ''સત્તાહકાલઙ્કતો, ભન્તે, આળારો કાલામો''તિ. ભગવતોપિ ખો ઞાણં ઉદપાદિ – ''સત્તાહકાલઙ્કતો આળારો કાલામો''તિ. અથ ખો ભગવતો એતદહોસિ – ''મહાજાનિયો ખો આળારો કાલામો; સચે હિ સો ઇમં ધમ્મં સુણેય્ય, ખિપ્પમેવ આજાનેય્યા''તિ. અથ ખો ભગવતો એતદહોસિ – ''કસ્સ નુ ખો અહં પઠમં ધમ્મં દેસેય્યં? કો ઇમં ધમ્મં ખિપ્પમેવ આજાનિસ્સતી''તિ? અથ ખો ભગવતો એતદહોસિ – ''અયં ખો ઉદકો [ઉદ્દકો (સી॰ સ્યા॰)] રામપુત્તો પણ્ડિતો બ્યત્તો મેધાવી દીઘરત્તં અપ્પરજક્ખજાતિકો; યંનૂનાહં ઉદકસ્સ રામપુત્તસ્સ પઠમં ધમ્મં દેસેય્યં, સો ઇમં ધમ્મં ખિપ્પમેવ આજાનિસ્સતી''તિ. અથ ખો અન્તરહિતા દેવતા ભગવતો આરોચેસિ – ''અભિદોસકાલઙ્કતો,

ભન્તે, ઉદકો રામપુત્તો''તિ. ભગવતોપિ ખો ઞાણં ઉદપાદિ – ''અભિદોસકાલઙ્કતો ઉદકો રામપુત્તો''તિ. અથ ખો ભગવતો એતદહોસિ – ''મહાજાનિયો ખો ઉદકો રામપુત્તો; સચે હિ સો ઇમં ધમ્મં સુણેય્ય, ખિપ્પમેવ આજાનેય્યા''તિ

અથ ખો ભગવતો એતદહોસિ – ''કસ્સ નુ ખો અહં પઠમં ધમ્મં દેસેય્યં? કો ઇમં ધમ્મં ખિપ્પમેવ આજાનિસ્સતી''તિ? અથ ખો ભગવતો એતદહોસિ – ''બહુકારા ખો મે પઞ્ચવગ્ગિયા ભિક્ખૂ, યે મં પધાનપહિતત્તં ઉપટ્ઠહિંસુ; યંનૂનાહં પઞ્ચવગ્ગિયાનં ભિક્ખૂનં પઠમં ધમ્મં દેસેય્ય''ન્તિ. અથ ખો ભગવતો એતદહોસિ – ''કહં નુ ખો એતરહિ પઞ્ચવગ્ગિયા ભિક્ખૂ વિહરન્તી''તિ? અદ્દસા ખો ભગવા દિબ્બેન ચક્ખુના વિસુદ્ધેન અતિક્કન્તમાનુસકેન પઞ્ચવગ્ગિયે ભિક્ખૂ બારાણસિયં વિહરન્તે ઇસિપતને મિગદાયે. અથ ખો ભગવા ઉરુવેલાયં યથાભિરન્તં વિહરિત્વા યેન બારાણસી તેન ચારિકં પક્કામિ.

૧૧. અદ્દસા ખો ઉપકો આજીવકો ભગવન્તં અન્તરા ચ ગયં અન્તરા ચ બોધિં અદ્ધાનમગ્ગપ્પટિપન્નં, દિસ્વાન ભગવન્તં એતદવોચ – ''વિપ્પસન્નાનિ ખો તે, આવુસો, ઇન્દ્રિયાનિ, પરિસુદ્ધો છવિવણ્ણો પરિયોદાતો. કંસિ ત્વં, આવુસો, ઉદ્દિસ્સ પબ્બજિતો? કો વા તે સત્થા? કસ્સ વા ત્વં ધમ્મં રોચેસી''તિ? એવં વુત્તે ભગવા ઉપકં આજીવકં ગાથાહિ અજ્ઝભાસિ –

[ધ॰ પ॰ ૩૫૩; કથા॰ ૪૦૫] ''સબ્બાભિભૂ સબ્બવિદૂહમસ્મિ,
સબ્બેસુ ધમ્મેસુ અનૂપલિત્તો;
સબ્બઞ્જહો તણ્હાક્ખયે વિમુત્તો,
સયં અભિઞ્ઞાય કમુદ્દિસેય્યં.

[મિ॰ પ॰ ૪.૫.૧૧ મિલિન્દપઞ્હેપિ; કથા॰ ૪૦૫] ''ન મે આચરિયો અત્થિ, સદિસો મે ન વિજ્જતિ;
સદેવકસ્મિં લોકસ્મિં, નત્થિ મે પટિપુગ્ગલો.

[કથા॰ ૪૦૫ કથાવત્થુપાળિયમ્પિ] ''અહઞ્હિ અરહા લોકે, અહં સત્થા અનુત્તરો;
એકોમ્હિ સમ્માસમ્બુદ્ધો, સીતિભૂતોસ્મિ નિબ્બુતો.

[કથા॰ ૪૦૫ કથાવત્થુપાળિયમ્પિ]''ધમ્મચક્કં પવત્તેતું, ગચ્છામિ કાસિનં પુરં;
અન્ધીભૂતસ્મિં લોકસ્મિં, આહઞ્છં [આહઞ્ઞિં (ક॰)] અમતદુન્દુભિ''ન્તિ.

યથા ખો ત્વં, આવુસો, પટિજાનાસિ, અરહસિ અનન્તજિનોતિ.

[કથા॰ ૪૦૫ કથાવત્થુપાળિયમ્પિ] ''માદિસા વે જિના હોન્તિ, યે પત્તા આસવક્ખયં;
જિતા મે પાપકા ધમ્મા, તસ્માહમુપક [તસ્માહમુપકા (સી॰)] જિનો''તિ.

એવં વુત્તે ઉપકો આજીવકો હુપેય્યપાવુસોતિ [હુવેય્યપાવુસો (સી॰) હુવેય્યાવુસો (સ્યા॰)] વત્વા સીસં ઓકમ્પેત્વા ઉમ્મગ્ગં ગહેત્વા પક્કામિ.

૧૨. અથ ખો ભગવા અનુપુબ્બેન ચારિકં ચરમાનો યેન બારાણસી ઇસિપતનં મિગદાયો, યેન પઞ્ચવગ્ગિયા ભિક્ખૂ તેનુપસઙ્કમિ. અદ્દસંસુ ખો પઞ્ચવગ્ગિયા ભિક્ખૂ ભગવન્તં દૂરતોવ આગચ્છન્તં; દિસ્વાન અઞ્ઞમઞ્ઞં કતિકં [ઇદં પદં કેસુચિ નત્થિ] સણ્ઠપેસું – ''અયં, આવુસો, સમણો ગોતમો આગચ્છતિ, બાહુલ્લિકો પધાનવિબ્ભન્તો આવત્તો બાહુલ્લાય. સો નેવ અભિવાદેતબ્બો, ન પચ્ચુટ્ઠાતબ્બો, નાસ્સ પત્તચીવરં પટિગ્ગહેતબ્બં; અપિ ચ ખો આસનં ઠપેતબ્બં, સચે સો આકઙ્ખિસ્સતિ નિસીદિસ્સતી''તિ. યથા યથા ખો ભગવા પઞ્ચવગ્ગિયે ભિક્ખૂ ઉપસઙ્કમતિ, તથા તથા [તથા તથા તે (સી॰ સ્યા॰)] પઞ્ચવગ્ગિયા ભિક્ખૂ નાસક્ખિંસુ સકાય કતિકાય સણ્ઠાતું . અસણ્ઠહન્તા ભગવન્તં પચ્ચુગ્ગન્ત્વા એકો ભગવતો પત્તચીવરં પટિગ્ગહેસિ, એકો આસનં પઞ્ઞપેસિ, એકો પાદોદકં, એકો પાદપીઠં, એકો પાદકઠલિકં ઉપનિક્ખિપિ. નિસીદિ ભગવા પઞ્ઞત્તે આસને; નિસજ્જ ખો ભગવા પાદે પક્ખાલેસિ. અપિસ્સુ [અપિ ચ ખો (પાસરાસિસુત્થ)] ભગવન્તં નામેન ચ આવુસોવાદેન ચ સમુદાચરન્તિ. એવં વુત્તે ભગવા પઞ્ચવગ્ગિયે ભિક્ખૂ એતદવોચ – ''મા, ભિક્ખવે, તથાગતં નામેન ચ આવુસોવાદેન ચ સમુદાચરથ [સમુદાચરિત્થ (સી॰ સ્યા॰)]. અરહં, ભિક્ખવે, તથાગતો સમ્માસમ્બુદ્ધો, ઓદહથ, ભિક્ખવે, સોતં, અમતમધિગતં, અહમનુસાસામિ, અહં ધમ્મં દેસેમિ. યથાનુસિટ્ઠં તથા પટિપજ્જમાના [યથાનુસિટ્ઠં પટિપજ્જમાના (સ્યા॰)] નચિરસ્સેવ – યસ્સત્થાય કુલપુત્તા સમ્મદેવ અગારસ્મા અનગારિયં પબ્બજન્તિ તદનુત્તરં – બ્રહ્મચરિયપરિયોસાનં દિટ્ઠેવ ધમ્મે સયં અભિઞ્ઞા સચ્છિકત્વા ઉપસમ્પજ્જ વિહરિસ્સથા''તિ. એવં વુત્તે પઞ્ચવગ્ગિયા ભિક્ખૂ ભગવન્તં એતદવોચું – ''તાયપિ ખો ત્વં, આવુસો ગોતમ, ઇરિયાય [ચરિયાય (સ્યા॰)], તાય પટિપદાય, તાય દુક્કરકારિકાય નેવજ્ઝગા ઉત્તરિ મનુસ્સધમ્મા [ઉત્તરિમનુસ્સધમ્મં (સ્યા॰ ક॰)] અલમરિયઞાણદસ્સનવિસેસં, કિં પન ત્વં એતરહિ, બાહુલ્લિકો પધાનવિબ્ભન્તો આવત્તો બાહુલ્લાય, અધિગમિસ્સસિ ઉત્તરિ મનુસ્સધમ્મા અલમરિયઞાણદસ્સનવિસેસ''ન્તિ? એવં વુત્તે ભગવા પઞ્ચવગ્ગિયે ભિક્ખૂ એતદવોચ – ''ન, ભિક્ખવે, તથાગતો બાહુલ્લિકો, ન પધાનવિબ્ભન્તો, ન આવત્તો બાહુલ્લાય; અરહં, ભિક્ખવે, તથાગતો સમ્માસમ્બુદ્ધો. ઓદહથ, ભિક્ખવે, સોતં, અમતમધિગતં, અહમનુસાસામિ , અહં ધમ્મં દેસેમિ. યથાનુસિટ્ઠં તથા પટિપજ્જમાના નચિરસ્સેવ – યસ્સત્થાય કુલપુત્તા સમ્મદેવ અગારસ્મા અનગારિયં પબ્બજન્તિ તદનુત્તરં – બ્રહ્મચરિયપરિયોસાનં દિટ્ઠેવધમ્મે સયં અભિઞ્ઞા સચ્છિકત્વા ઉપસમ્પજ્જ વિહરિસ્સથા''તિ. દુતિયમ્પિ ખો પઞ્ચવગ્ગિયા ભિક્ખૂ ભગવન્તં એતદવોચું...પે॰.... દુતિયમ્પિ ખો ભગવા પઞ્ચવગ્ગિયે ભિક્ખૂ એતદવોચ... પે॰.... તતિયમ્પિ ખો પઞ્ચવગ્ગિયા ભિક્ખૂ ભગવન્તં એતદવોચું – ''તાયપિ ખો ત્વં, આવુસો ગોતમ, ઇરિયાય, તાય પટિપદાય, તાય દુક્કરકારિકાય નેવજ્ઝગા ઉત્તરિ મનુસ્સધમ્મા અલમરિયઞાણદસ્સનવિસેસં, કિં પન ત્વં એતરહિ, બાહુલ્લિકો પધાનવિબ્ભન્તો આવત્તો બાહુલ્લાય, અધિગમિસ્સસિ ઉત્તરિ મનુસ્સધમ્મા અલમરિયઞાણદસ્સનવિસેસ''ન્તિ? એવં વુત્તે ભગવા પઞ્ચવગ્ગિયે ભિક્ખૂ એતદવોચ – ''અભિજાનાથ મે નો તુમ્હે, ભિક્ખવે, ઇતો પુબ્બે એવરૂપં પભાવિતમેત''ન્તિ [ભાસિતમેતન્તિ (સી॰ સ્યા॰ ક॰) ટીકાયો ઓલોકેતબ્બા]? ''નોહેતં, ભન્તે''. અરહં, ભિક્ખવે, તથાગતો સમ્માસમ્બુદ્ધો, ઓદહથ, ભિક્ખવે, સોતં, અમતમધિગતં, અહમનુસાસામિ, અહં ધમ્મં દેસેમિ. યથાનુસિટ્ઠં તથા પટિપજ્જમાના નચિરસ્સેવ – યસ્સત્થાય કુલપુત્તા સમ્મદેવ અગારસ્મા અનગારિયં પબ્બજન્તિ તદનુત્તરંબ્રહ્મચરિયપરિયોસાનં દિટ્ઠેવધમ્મે સયં અભિઞ્ઞા સચ્છિકત્વા ઉપસમ્પજ્જ વિહરિસ્સથાતિ. અસક્ખિ ખો ભગવા પઞ્ચવગ્ગિયે ભિક્ખૂ સઞ્ઞાપેતું. અથ ખો પઞ્ચવગ્ગિયા ભિક્ખૂ ભગવન્તં સુસ્સૂસિંસુ, સોતં ઓદહિંસુ, અઞ્ઞા ચિત્તં ઉપટ્ઠાપેસું.

૧૩. અથ ખો ભગવા પઞ્ચવગ્ગિયે ભિક્ખૂ આમન્તેસિ –

‘‘[સં॰ નિ॰ ૫.૧૦૮૧ આદયો] દ્વેમે, ભિક્ખવે , અન્તા પબ્બજિતેન ન સેવિતબ્બા. કતમે દ્વે [ઇદં પદદ્વયં સી॰ સ્યા॰ પોત્થકેસુ નત્થિ]? યો ચાયં કામેસુ કામસુખલ્લિકાનુયોગો હીનો ગમ્મો પોથુજ્જનિકો અનરિયો અનત્થસંહિતો, યો ચાયં અત્તકિલમથાનુયોગો દુક્ખો અનરિયો અનત્થસંહિતો. એતે ખો, ભિક્ખવે, ઉભો અન્તે અનુપગમ્મ, મજ્ઝિમા પટિપદા તથાગતેન અભિસમ્બુદ્ધા, ચક્ખુકરણી ઞાણકરણી ઉપસમાય અભિઞ્ઞાય સમ્બોધાય નિબ્બાનાય સંવત્તતિ. કતમા ચ સા, ભિક્ખવે, મજ્ઝિમા પટિપદા તથાગતેન અભિસમ્બુદ્ધા, ચક્ખુકરણી ઞાણકરણી ઉપસમાય અભિઞ્ઞાય સમ્બોધાય નિબ્બાનાય સંવત્તતિ? અયમેવ અરિયો અટ્ઠઙ્ગિકો મગ્ગો, સેય્યથિદં – સમ્માદિટ્ઠિ, સમ્માસઙ્કપ્પો, સમ્માવાચા, સમ્માકમ્મન્તો, સમ્માઆજીવો, સમ્માવાયામો, સમ્માસતિ, સમ્માસમાધિ. અયં ખો સા, ભિક્ખવે, મજ્ઝિમા પટિપદા તથાગતેન અભિસમ્બુદ્ધા, ચક્ખુકરણી ઞાણકરણી ઉપસમાય અભિઞ્ઞાય સમ્બોધાય નિબ્બાનાય સંવત્તતિ.

૧૪. ‘‘ઇદં ખો પન, ભિક્ખવે, દુક્ખં અરિયસચ્ચં. જાતિપિ દુક્ખા, જરાપિ દુક્ખા, બ્યાધિપિ દુક્ખો, મરણમ્પિ દુક્ખં, અપ્પિયેહિ સમ્પયોગો દુક્ખો, પિયેહિ વિપ્પયોગો દુક્ખો, યમ્પિચ્છં ન લભતિ તમ્પિ દુક્ખં. સંખિત્તેન, પઞ્ચુપાદાનક્ખન્ધા [પઞ્ચુપાદાનખન્ધાપિ (ક)] દુક્ખા. ‘‘ઇદં ખો પન, ભિક્ખવે, દુક્ખસમુદયં [એત્થ ‘‘ઇદં દુક્ખં અરિયસચ્ચન્તિ આદીસુ દુક્ખસમુદયો દુક્ખનિરોધોતિ વત્તબ્બે દુક્ખસમુદયં દુક્ખનિરોધન્તિ લિઙ્ગવિપલ્લાસો તતો’’તિ પટિસમ્ભિદામગ્ગટ્ઠકથાયં વુત્તં. વિસુદ્ધિમગ્ગટીકાયં પન ઉપ્પાદો ભયન્તિપાઠવણ્ણનાયં ‘‘સતિપિ દ્વિન્નં પદાનં સમાનાધિકરણભાવે લિઙ્ગભેદો ગહિતો, યથા દુક્ખસમુદયો અરિયસચ્ચ’’ન્તિ વુત્તં. તેસુ દુક્ખસમુદયો અરિયસચ્ચ’’ન્તિ સકલિઙ્ગિકપાઠો ‘‘દુક્ખનિરોધગામિની પટિપદા અરિયસચ્ચ’’ન્તિ પાળિયા સમેતિ.] અરિયસચ્ચં – યાયં તણ્હા પોનોબ્ભવિકા [પોનોભવિકા (ક॰)] નન્દીરાગસહગતા [નન્દિરાગસહગતા (સી॰ સ્યા॰)] તત્રતત્રાભિનન્દિની, સેય્યથિદં – કામતણ્હા, ભવતણ્હા, વિભવતણ્હા.

‘‘ઇદં ખો પન, ભિક્ખવે, દુક્ખનિરોધં અરિયસચ્ચં – યો તસ્સા યેવ તણ્હાય અસેસવિરાગનિરોધો, ચાગો, પટિનિસ્સગ્ગો, મુત્તિ, અનાલયો. ‘‘ઇદં ખો પન, ભિક્ખવે, દુક્ખનિરોધગામિની પટિપદા અરિયસચ્ચં – અયમેવ અરિયો અટ્ઠઙ્ગિકો મગ્ગો, સેય્યથિદં – સમ્માદિટ્ઠિ, સમ્માસઙ્કપ્પો, સમ્માવાચા, સમ્માકમ્મન્તો, સમ્માઆજીવો, સમ્માવાયામો, સમ્માસતિ, સમ્માસમાધિ.

૧૫. ‘‘ઇદં દુક્ખં અરિયસચ્ચન્તિ મે, ભિક્ખવે, પુબ્બે અનનુસ્સુતેસુ ધમ્મેસુ ચક્ખું ઉદપાદિ, ઞાણં ઉદપાદિ, પઞ્ઞા ઉદપાદિ, વિજ્જા ઉદપાદિ , આલોકો ઉદપાદિ. તં ખો પનિદં દુક્ખં અરિયસચ્ચં પરિઞ્ઞેય્યન્તિ મે, ભિક્ખવે, પુબ્બે અનનુસ્સુતેસુ ધમ્મેસુ ચક્ખું ઉદપાદિ, ઞાણં ઉદપાદિ, પઞ્ઞા ઉદપાદિ, વિજ્જા ઉદપાદિ, આલોકો ઉદપાદિ. તં ખો પનિદં દુક્ખં અરિયસચ્ચં પરિઞ્ઞાતન્તિ મે, ભિક્ખવે, પુબ્બે અનનુસ્સુતેસુ ધમ્મેસુ ચક્ખું ઉદપાદિ, ઞાણં ઉદપાદિ, પઞ્ઞા ઉદપાદિ, વિજ્જા ઉદપાદિ, આલોકો ઉદપાદિ.

‘‘ઇદં દુક્ખસમુદયં અરિયસચ્ચન્તિ મે, ભિક્ખવે, પુબ્બે અનનુસ્સુતેસુ ધમ્મેસુ ચક્ખું ઉદપાદિ, ઞાણં ઉદપાદિ, પઞ્ઞા ઉદપાદિ, વિજ્જા ઉદપાદિ, આલોકો ઉદપાદિ. તં ખો પનિદં દુક્ખસમુદયં અરિયસચ્ચં પહાતબ્બન્તિ મે, ભિક્ખવે, પુબ્બે અનનુસ્સુતેસુ ધમ્મેસુ ચક્ખું ઉદપાદિ, ઞાણં ઉદપાદિ, પઞ્ઞા ઉદપાદિ, વિજ્જા ઉદપાદિ, આલોકો ઉદપાદિ. તં ખો પનિદં દુક્ખસમુદયં અરિયસચ્ચં પહીનન્તિ મે, ભિક્ખવે, પુબ્બે અનનુસ્સુતેસુ ધમ્મેસુ ચક્ખું ઉદપાદિ, ઞાણં ઉદપાદિ, પઞ્ઞા ઉદપાદિ, વિજ્જા ઉદપાદિ, આલોકો ઉદપાદિ.

“ઇદં દુક્ખનિરોધં અરિયસચ્ચન્તિ મે, ભિક્ખવે, પુબ્બે અનનુસ્સુતેસુ ધમ્મેસુ ચક્ખું ઉદપાદિ, ઞાણં ઉદપાદિ, પઞ્ઞા ઉદપાદિ, વિજ્જા ઉદપાદિ, આલોકો ઉદપાદિ. તં ખો પનિદં દુક્ખનિરોધં અરિયસચ્ચં સચ્છિકાતબ્બન્તિ મે, ભિક્ખવે, પુબ્બે અનનુસ્સુતેસુ ધમ્મેસુ ચક્ખું ઉદપાદિ, ઞાણં ઉદપાદિ, પઞ્ઞા ઉદપાદિ, વિજ્જા ઉદપાદિ, આલોકો ઉદપાદિ. તં ખો પનિદં દુક્ખનિરોધં અરિયસચ્ચં સચ્છિકતન્તિ મે, ભિક્ખવે, પુબ્બે અનનુસ્સુતેસુ ધમ્મેસુ ચક્ખું ઉદપાદિ, ઞાણં ઉદપાદિ, પઞ્ઞા ઉદપાદિ, વિજ્જા ઉદપાદિ, આલોકો ઉદપાદિ.

“ઇદં દુક્ખનિરોધગામિની પટિપદા અરિયસચ્ચન્તિ મે, ભિક્ખવે, પુબ્બે અનનુસ્સુતેસુ ધમ્મેસુ ચક્ખું ઉદપાદિ, ઞાણં ઉદપાદિ, પઞ્ઞા ઉદપાદિ, વિજ્જા ઉદપાદિ, આલોકો ઉદપાદિ. તં ખો પનિદં દુક્ખનિરોધગામિની પટિપદા અરિયસચ્ચં ભાવેતબ્બન્તિ મે, ભિક્ખવે, પુબ્બે અનનુસ્સુતેસુ ધમ્મેસુ ચક્ખું ઉદપાદિ, ઞાણં ઉદપાદિ, પઞ્ઞા ઉદપાદિ, વિજ્જા ઉદપાદિ, આલોકો ઉદપાદિ. તં ખો પનિદં દુક્ખનિરોધગામિની પટિપદા અરિયસચ્ચં ભાવિતન્તિ મે, ભિક્ખવે, પુબ્બે અનનુસ્સુતેસુ ધમ્મેસુ ચક્ખું ઉદપાદિ, ઞાણં ઉદપાદિ, પઞ્ઞા ઉદપાદિ, વિજ્જા ઉદપાદિ, આલોકો ઉદપાદિ.

૧૬. “યાવકીવઞ્ચ મે, ભિક્ખવે, ઇમેસુ ચતૂસુ અરિયસચ્ચેસુ એવં તિપરિવટ્ટં દ્વાદસાકારં યથાભૂતં ઞાણદસ્સનં ન સુવિસુદ્ધં અહોસિ, નેવ તાવાહં, ભિક્ખવે, સદેવકે લોકે સમારકે સબ્રહ્મકે સસ્સમણબ્રાહ્મણિયા પજાય સદેવમનુસ્સાય અનુત્તરં સમ્માસમ્બોધિં અભિસમ્બુદ્ધોતિ પચ્ચઞ્ઞાસિં. યતો ચ ખો મે, ભિક્ખવે, ઇમેસુ ચતૂસુ અરિયસચ્ચેસુ એવં તિપરિવટ્ટં દ્વાદસાકારં યથાભૂતં ઞાણદસ્સનં સુવિસુદ્ધં અહોસિ, અથાહં, ભિક્ખવે, સદેવકે લોકે સમારકે સબ્રહ્મકે સસ્સમણબ્રાહ્મણિયા પજાય સદેવમનુસ્સાય અનુત્તરં સમ્માસમ્બોધિં અભિસમ્બુદ્ધોતિ [અભિસમ્બુદ્ધો (સી॰ સ્યા॰)] પચ્ચઞ્ઞાસિં. ઞાણઞ્ચ પન મે દસ્સનં ઉદપાદિ – અકુપ્પા મે વિમુત્તિ, અયમન્તિમા જાતિ, નત્થિ દાનિ પુનબ્ભવો”તિ. ઇદમવોચ ભગવા અત્તમના પઞ્ચવગ્ગિયા ભિક્ખૂ ભગવતો ભાસિતં અભિનન્દુન્તિ [ઇદમવોચ...પે॰... અભિનન્દુન્તિવાક્યં સી॰ સ્યા॰ પોત્થકેસુ નત્થિ].

ઇમસ્મિઞ્ચ પન વેય્યાકરણસ્મિં ભઞ્ઞમાને આયસ્મતો કોણ્ડઞ્ઞસ્સ વિરજં વીતમલં ધમ્મચક્ખું ઉદપાદિ – “યં કિઞ્ચિ સમુદયધમ્મં સબ્બં તં નિરોધધમ્મ”ન્તિ.

૧૭. પવત્તિતે ચ પન ભગવતા ધમ્મચક્કે, ભુમ્મા દેવા સદ્દમનુસ્સાવેસું – “એતં ભગવતા બારાણસિયં ઇસિપતને મિગદાયે અનુત્તરં ધમ્મચક્કં પવત્તિતં, અપ્પટિવત્તિયં સમણેન વા બ્રાહ્મણેન વા દેવેન વા મારેન વા બ્રહ્મુના વા કેનચિ વા લોકસ્મિ”ન્તિ. ભુમ્માનં દેવાનં સદ્દં સુત્વા ચાતુમહારાજિકા દેવા સદ્દમનુસ્સાવેસું...પે॰... ચાતુમહારાજિકાનં દેવાનં સદ્દં સુત્વા તાવતિંસા દેવા...પે॰... યામા દેવા...પે॰... તુસિતા દેવા...પે॰... નિમ્માનરતી દેવા...પે॰... પરનિમ્મિતવસવત્તી દેવા...પે॰... બ્રહ્મકાયિકા દેવા સદ્દમનુસ્સાવેસું – “એતં ભગવતા બારાણસિયં ઇસિપતને મિગદાયે અનુત્તરં ધમ્મચક્કં પવત્તિતં અપ્પટિવત્તિયં સમણેન વા બ્રાહ્મણેન વા દેવેન વા મારેન વા બ્રહ્મુના વા કેનચિ વા લોકસ્મિ”ન્તિ. ઇતિહ, તેન ખણેન, તેન લયેન [તેન લયેનાતિ પદદ્વયં સી॰ સ્યા॰ પોત્થકેસુ નત્થિ] તેન મુહુત્તેન યાવ બ્રહ્મલોકા સદ્દો અબ્ભુગ્ગચ્છિ. અયઞ્ચ દસસહસ્સિલોકધાતુ સંકમ્પિ સમ્પકમ્પિ સમ્પવેધિ ; અપ્પમાણો ચ ઉળારો ઓભાસો લોકે પાતુરહોસિ, અતિક્કમ્મ દેવાનં દેવાનુભાવં. અથ ખો ભગવા ઇમં ઉદાનં ઉદાનેસિ – “અઞ્ઞાસિ વત, ભો કોણ્ડઞ્ઞો, અઞ્ઞાસિ વત ભો કોણ્ડઞ્ઞો”તિ. ઇતિ હિદં આયસ્મતો કોણ્ડઞ્ઞસ્સ ‘અઞ્ઞાસિકોણ્ડઞ્ઞો’ ત્વેવ નામં અહોસિ.

૧૮. અથ ખો આયસ્મા અઞ્ઞાસિકોણ્ડઞ્ઞો દિટ્ઠધમ્મો પત્તધમ્મો વિદિતધમ્મો પરિયોગાળ્હધમ્મો તિણ્ણવિચિકિચ્છો વિગતકથંકથો વેસારજ્જપ્પત્તો અપરપ્પચ્ચયો સત્થુસાસને ભગવન્તં એતદવોચ – ''લભેય્યાહં, ભન્તે, ભગવતો સન્તિકે પબ્બજ્જં, લભેય્યં ઉપસમ્પદ''ન્તિ. ''એહિ ભિક્ખૂ''તિ ભગવા અવોચ – ''સ્વાક્ખાતો ધમ્મો, ચર બ્રહ્મચરિયં સમ્મા દુક્ખસ્સ અન્તકિરિયાયા''તિ. સાવ તસ્સ આયસ્મતો ઉપસમ્પદા અહોસિ.

૧૯. અથ ખો ભગવા તદવસેસે ભિક્ખૂ ધમ્મિયા કથાય ઓવદિ અનુસાસિ. અથ ખો આયસ્મતો ચ વપ્પસ્સ આયસ્મતો ચ ભદ્દિયસ્સ ભગવતા ધમ્મિયા કથાય ઓવદિયમાનાનં અનુસાસિયમાનાનં વિરજં વીતમલં ધમ્મચક્ખું ઉદપાદિ – યં કિઞ્ચિ સમુદયધમ્મં, સબ્બં તં નિરોધધમ્મન્તિ.

તે દિટ્ઠધમ્મા પત્તધમ્મા વિદિતધમ્મા પરિયોગાળ્હધમ્મા તિણ્ણવિચિકિચ્છા વિગતકથંકથા વેસારજ્જપ્પત્તા અપરપ્પચ્ચયા સત્થુસાસને ભગવન્તં એતદવોચું – ''લભેય્યામ મયં, ભન્તે, ભગવતો સન્તિકે પબ્બજ્જં, લભેય્યામ ઉપસમ્પદ''ન્તિ. ''એથ ભિક્ખવો''તિ ભગવા અવોચ – ''સ્વાક્ખાતો ધમ્મો, ચરથ બ્રહ્મચરિયં સમ્મા દુક્ખસ્સ અન્તકિરિયાયા''તિ. સાવ તેસં આયસ્મન્તાનં ઉપસમ્પદા અહોસિ.

અથ ખો ભગવા તદવસેસે ભિક્ખૂ નીહારભત્તો ધમ્મિયા કથાય ઓવદિ અનુસાસિ. યં તયો ભિક્ખૂ પિણ્ડાય ચરિત્વા આહરન્તિ, તેન છબ્બગ્ગો યાપેતિ. અથ ખો આયસ્મતો ચ મહાનામસ્સ આયસ્મતો ચ અસ્સજિસ્સ ભગવતા ધમ્મિયા કથાય ઓવદિયમાનાનં અનુસાસિયમાનાનં વિરજં વીતમલં ધમ્મચક્ખું ઉદપાદિ – યં કિઞ્ચિ સમુદયધમ્મં, સબ્બં તં નિરોધધમ્મન્તિ . તે દિટ્ઠધમ્મા પત્તધમ્મા વિદિતધમ્મા પરિયોગાળ્હધમ્મા તિણ્ણવિચિકિચ્છા વિગતકથંકથા વેસારજ્જપ્પત્તા અપરપ્પચ્ચયા સત્થુસાસને ભગવન્તં એતદવોચું – ''લભેય્યામ મયં, ભન્તે, ભગવતો સન્તિકે પબ્બજ્જં, લભેય્યામ ઉપસમ્પદ''ન્તિ. ''એથ ભિક્ખવો''તિ ભગવા અવોચ – ''સ્વાક્ખાતો ધમ્મો, ચરથ બ્રહ્મચરિયં સમ્મા દુક્ખસ્સ અન્તકિરિયાયા''તિ. સાવ તેસં આયસ્મન્તાનં ઉપસમ્પદા અહોસિ.

૨૦. અથ ખો ભગવા પઞ્ચવગ્ગિયે ભિક્ખૂ આમન્તેસિ –

[સં॰ નિ॰ ૩.૫૯ આદયો] ''રૂપં, ભિક્ખવે, અનત્તા. રૂપઞ્ચ હિદં, ભિક્ખવે, અત્તા અભવિસ્સ, નયિદં રૂપં આબાધાય સંવત્તેય્ય, લબ્ભેથ ચ રૂપે – 'એવં મે રૂપં હોતુ, એવં મે રૂપં મા અહોસી'તિ. યસ્મા ચ ખો, ભિક્ખવે, રૂપં અનત્તા, તસ્મા રૂપં આબાધાય સંવત્તતિ, ન ચ લબ્ભતિ રૂપે – 'એવં મે રૂપં હોતુ, એવં મે રૂપં મા અહોસી'તિ. વેદના, અનત્તા. વેદના ચ હિદં, ભિક્ખવે, અત્તા અભવિસ્સ, નયિદં વેદના આબાધાય સંવત્તેય્ય, લબ્ભેથ ચ વેદનાય – 'એવં મે વેદના હોતુ, એવં મે વેદના મા અહોસી'તિ. યસ્મા ચ ખો, ભિક્ખવે, વેદના અનત્તા, તસ્મા વેદના આબાધાય સંવત્તતિ, ન ચ લબ્ભતિ વેદનાય – 'એવં મે વેદના હોતુ, એવં મે વેદના મા અહોસી'તિ. સઞ્ઞા, અનત્તા. સઞ્ઞા ચ હિદં, ભિક્ખવે, અત્તા અભવિસ્સ, નયિદં સઞ્ઞા આબાધાય સંવત્તેય્ય, લબ્ભેથ ચ સઞ્ઞાય – 'એવં મે સઞ્ઞા હોતુ, એવં મે સઞ્ઞા મા અહોસી'તિ. યસ્મા ચ ખો, ભિક્ખવે, સઞ્ઞા અનત્તા, તસ્મા સઞ્ઞા આબાધાય સંવત્તતિ, ન ચ લબ્ભતિ સઞ્ઞાય – 'એવં મે સઞ્ઞા હોતુ, એવં મે સઞ્ઞા મા અહોસી'તિ. સઙ્ખારા, અનત્તા. સઙ્ખારા ચ હિદં, ભિક્ખવે, અત્તા અભવિસ્સંસુ, નયિદં [નયિમે (ક॰)] સઙ્ખારા આબાધાય સંવત્તેય્યું, લબ્ભેથ ચ સઙ્ખારેસુ – 'એવં મે સઙ્ખારા હોન્તુ, એવં મે સઙ્ખારા મા અહેસુ'ન્તિ. યસ્મા ચ ખો, ભિક્ખવે, સઙ્ખારા અનત્તા, તસ્મા સઙ્ખારા આબાધાય સંવત્તન્તિ, ન ચ લબ્ભતિ સઙ્ખારેસુ – 'એવં મે સઙ્ખારા હોન્તુ, એવં મે સઙ્ખારા મા

અહેસુ’ન્તિ. વિઞ્ઞાણં, અનત્તા. વિઞ્ઞાણઞ્ચ હિદં , ભિક્ખવે, અત્તા અભવિસ્સ, નયિદં વિઞ્ઞાણં આબાધાય સંવત્તેય્ય , લબ્ભેથ ચ વિઞ્ઞાણે – ‘એવં મે વિઞ્ઞાણં હોતુ, એવં મે વિઞ્ઞાણં મા અહોસી’તિ. યસ્મા ચ ખો, ભિક્ખવે, વિઞ્ઞાણં અનત્તા, તસ્મા વિઞ્ઞાણં આબાધાય સંવત્તતિ, ન ચ લબ્ભતિ વિઞ્ઞાણે – ‘એવં મે વિઞ્ઞાણં હોતુ, એવં મે વિઞ્ઞાણં મા અહોસી’તિ.

૨૧. ‘‘તં કિં મઞ્ઞથ, ભિક્ખવે, રૂપં નિચ્ચં વા અનિચ્ચં વાતિ? અનિચ્ચં, ભન્તે . યં પનાનિચ્ચં દુક્ખં વા તં સુખં વાતિ? દુક્ખં, ભન્તે. યં પનાનિચ્ચં દુક્ખં વિપરિણામધમ્મં, કલ્લં નુ તં સમનુપસ્સિતું – એતં મમ, એસોહમસ્મિ, એસો મે અત્તાતિ? નો હેતં, ભન્તે. વેદના નિચ્ચા વા અનિચ્ચા વાતિ? અનિચ્ચા, ભન્તે. યં પનાનિચ્ચં દુક્ખં વા તં સુખં વાતિ? દુક્ખં, ભન્તે. યં પનાનિચ્ચં દુક્ખં વિપરિણામધમ્મં, કલ્લં નુ તં સમનુપસ્સિતું – એતં મમ, એસોહમસ્મિ, એસો મે અત્તાતિ? નો હેતં, ભન્તે. સઞ્ઞા નિચ્ચા વા અનિચ્ચા વાતિ? અનિચ્ચા, ભન્તે. યં પનાનિચ્ચં દુક્ખં વા તં સુખં વાતિ? દુક્ખં, ભન્તે. યં પનાનિચ્ચં દુક્ખં વિપરિણામધમ્મં, કલ્લં નુ તં સમનુપસ્સિતું – એતં મમ, એસોહમસ્મિ, એસો મે અત્તાતિ? નો હેતં, ભન્તે. સઙ્ખારા નિચ્ચા વા અનિચ્ચા વાતિ? અનિચ્ચા, ભન્તે. યં પનાનિચ્ચં, દુક્ખં વા તં સુખં વાતિ? દુક્ખં, ભન્તે. યં પનાનિચ્ચં દુક્ખં વિપરિણામધમ્મં, કલ્લં નુ તં સમનુપસ્સિતું – એતં મમ, એસોહમસ્મિ, એસો મે અત્તાતિ? નો હેતં, ભન્તે. વિઞ્ઞાણં નિચ્ચં વા અનિચ્ચં વાતિ? અનિચ્ચં, ભન્તે. યં પનાનિચ્ચં, દુક્ખં વા તં સુખં વાતિ? દુક્ખં, ભન્તે. યં પનાનિચ્ચં દુક્ખં વિપરિણામધમ્મં, કલ્લં નુ તં સમનુપસ્સિતું – એતં મમ, એસોહમસ્મિ, એસો મે અત્તાતિ? નો હેતં, ભન્તે.

૨૨. ‘‘તસ્માતિહ , ભિક્ખવે, યં કિઞ્ચિ રૂપં અતીતાનાગતપચ્ચુપ્પન્નં અજ્ઝત્તં વા બહિદ્ધા વા ઓળારિકં વા સુખુમં વા હીનં વા પણીતં વા યં દૂરે [યં દૂરે વા (સ્યા॰)] સન્તિકે વા, સબ્બં રૂપં – નેતં મમ, નેસોહમસ્મિ, ન મેસો અત્તાતિ – એવમેતં યથાભૂતં સમ્મપ્પઞ્ઞાય દટ્ઠબ્બં. યા કાચિ વેદના અતીતાનાગતપચ્ચુપ્પન્ના અજ્ઝત્તં વા બહિદ્ધા વા ઓળારિકા વા સુખુમા વા હીના વા પણીતા વા યા દૂરે સન્તિકે વા, સબ્બા વેદના – નેતં મમ, નેસોહમસ્મિ, ન મેસો અત્તાતિ – એવમેતં યથાભૂતં સમ્મપ્પઞ્ઞાય દટ્ઠબ્બં. યા કાચિ સઞ્ઞા અતીતાનાગતપચ્ચુપ્પન્ના અજ્ઝત્તં વા બહિદ્ધા વા ઓળારિકા વા સુખુમા વા હીના વા પણીતા વા યા દૂરે સન્તિકે વા, સબ્બા સઞ્ઞા – નેતં મમ, નેસોહમસ્મિ, ન મેસો અત્તાતિ – એવમેતં યથાભૂતં સમ્મપ્પઞ્ઞાય દટ્ઠબ્બં. યે કેચિ સઙ્ખારા અતીતાનાગતપચ્ચુપ્પન્ના અજ્ઝત્તં વા બહિદ્ધા વા ઓળારિકા વા સુખુમા વા હીના વા પણીતા વા યે દૂરે સન્તિકે વા, સબ્બે સઙ્ખારા – નેતં મમ, નેસોહમસ્મિ, ન મેસો અત્તાતિ – એવમેતં યથાભૂતં સમ્મપ્પઞ્ઞાય દટ્ઠબ્બં. યં કિઞ્ચિ વિઞ્ઞાણં અતીતાનાગતપચ્ચુપ્પન્નં અજ્ઝત્તં વા બહિદ્ધા વા ઓળારિકં વા સુખુમં વા હીનં વા પણીતં વા યં દૂરે સન્તિકે વા, સબ્બં વિઞ્ઞાણં – નેતં મમ, નેસોહમસ્મિ, ન મેસો અત્તાતિ – એવમેતં યથાભૂતં સમ્મપ્પઞ્ઞાય દટ્ઠબ્બં.

૨૩. ‘‘એવં પસ્સં, ભિક્ખવે, સુતવા અરિયસાવકો રૂપસ્મિમ્પિ નિબ્બિન્દતિ, વેદનાયપિ નિબ્બિન્દતિ, સઞ્ઞાયપિ નિબ્બિન્દતિ, સઙ્ખારેસુપિ નિબ્બિન્દતિ, વિઞ્ઞાણસ્મિમ્પિ નિબ્બિન્દતિ; નિબ્બિન્દં વિરજ્જતિ; વિરાગા વિમુચ્ચતિ; વિમુત્તસ્મિં વિમુત્તમિતિ ઞાણં હોતિ, ‘ખીણા જાતિ, વુસિતં બ્રહ્મચરિયં, કતં કરણીયં, નાપરં ઇત્થત્તાયા’તિ પજાનાતી’’તિ.

૨૪. ઇદમવોચ ભગવા. અત્તમના પઞ્ચવગ્ગિયા ભિક્ખૂ ભગવતો ભાસિતં અભિનન્દુન્તિ [અભિનન્દું (સ્યા॰)]. ઇમસ્મિઞ્ચ પન વેય્યાકરણસ્મિં ભઞ્ઞમાને પઞ્ચવગ્ગિયાનં ભિક્ખૂનં અનુપાદાય આસવેહિ ચિત્તાનિ વિમુચ્ચિંસુ. તેન

ખો પન સમયેન છ લોકે અરહન્તો હોન્તિ.

પઞ્ચવગ્ગિયકથા નિટ્ઠિતા.

પઠમભાણવારો.

૭. પબ્બજ્જાકથા

૨૫. તેન ખો પન સમયેન બારાણસિયં યસો નામ કુલપુત્તો સેટ્ઠિપુત્તો સુખુમાલો હોતિ. તસ્સ તયો પાસાદા હોન્તિ – એકો હેમન્તિકો, એકો ગિમ્હિકો, એકો વસ્સિકો. સો વસ્સિકે પાસાદે ચત્તારો માસે [વસ્સિકે પાસાદે વસ્સિકે ચત્તારો માસે (સી॰)] નિપ્પુરિસેહિ તૂરિયેહિ પરિચારયમાનો ન હેટ્ઠાપાસાદં ઓરોહતિ. અથ ખો યસસ્સ કુલપુત્તસ્સ પઞ્ચહિ કામગુણેહિ સમપ્પિતસ્સ સમઙ્ગીભૂતસ્સ પરિચારયમાનસ્સ પટિકચ્ચેવ [પટિગચ્ચેવ (સી॰)] નિદ્દા ઓક્કમિ, પરિજનસ્સપિ નિદ્દા ઓક્કમિ, સબ્બરત્તિયો ચ તેલપદીપો ઝાયતિ. અથ ખો યસો કુલપુત્તો પટિકચ્ચેવ પબુજ્ઝિત્વા અદ્દસ સકં પરિજનં સુપન્તં – અઞ્ઞિસ્સા કચ્છે વીણં, અઞ્ઞિસ્સા કણ્ઠે મુદિઙ્ગં, અઞ્ઞિસ્સા કચ્છે આળમ્બરં, અઞ્ઞં વિકેસિકં, અઞ્ઞં વિક્ખેળિકં, અઞ્ઞા વિપ્પલપન્તિયો, હત્થપ્પત્તં સુસાનં મઞ્ઞે. દિસ્વાનસ્સ આદીનવો પાતુરહોસિ, નિબ્બિદાય ચિત્તં સણ્ઠાસિ. અથ ખો યસો કુલપુત્તો ઉદાનં ઉદાનેસિ – ‘‘ઉપદ્દુતં વત ભો, ઉપસ્સટ્ઠં વત ભો’’તિ.

અથ ખો યસો કુલપુત્તો સુવણ્ણપાદુકાયો આરોહિત્વા યેન નિવેસનદ્વારં તેનુપસઙ્કમિ. અમનુસ્સા દ્વારં વિવરિંસુ – મા યસસ્સ કુલપુત્તસ્સ કોચિ અન્તરાયમકાસિ અગારસ્મા અનગારિયં પબ્બજ્જાયાતિ . અથ ખો યસો કુલપુત્તો યેન નગરદ્વારં તેનુપસઙ્કમિ. અમનુસ્સા દ્વારં વિવરિંસુ – મા યસસ્સ કુલપુત્તસ્સ કોચિ અન્તરાયમકાસિ અગારસ્મા અનગારિયં પબ્બજ્જાયાતિ. અથ ખો યસો કુલપુત્તો યેન ઇસિપતનં મિગદાયો તેનુપસઙ્કમિ.

૨૬. તેન ખો પન સમયેન ભગવા રત્તિયા પચ્ચૂસસમયં પચ્ચુટ્ઠાય અજ્ઝોકાસે ચઙ્કમતિ. અદ્દસા ખો ભગવા યસં કુલપુત્તં દૂરતોવ આગચ્છન્તં, દિસ્વાન ચઙ્કમા ઓરોહિત્વા પઞ્ઞત્તે આસને નિસીદિ. અથ ખો યસો કુલપુત્તો ભગવતો અવિદૂરે ઉદાનં ઉદાનેસિ – ‘‘ઉપદ્દુતં વત ભો, ઉપસ્સટ્ઠં વત ભો’’તિ. અથ ખો ભગવા યસં કુલપુત્તં એતદવોચ – ‘‘ઇદં ખો, યસ, અનુપદ્દુતં, ઇદં અનુપસ્સટ્ઠં. એહિ યસ, નિસીદ, ધમ્મં તે દેસેસ્સામી’’તિ. અથ ખો યસો કુલપુત્તો – ઇદં કિર અનુપદ્દુતં , ઇદં અનુપસ્સટ્ઠન્તિ હટ્ઠો ઉદગ્ગો સુવણ્ણપાદુકાહિ ઓરોહિત્વા યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નસ્સ ખો યસસ્સ કુલપુત્તસ્સ ભગવા અનુપુબ્બિં કથં કથેસિ, સેય્યથિદં – દાનકથં સીલકથં સગ્ગકથં, કામાનં આદીનવં ઓકારં સંકિલેસં, નેક્ખમ્મે આનિસંસં પકાસેસિ. યદા ભગવા અઞ્ઞાસિ યસં કુલપુત્તં કલ્લચિત્તં, મુદુચિત્તં, વિનીવરણચિત્તં, ઉદગ્ગચિત્તં, પસન્નચિત્તં, અથ યા બુદ્ધાનં સામુક્કંસિકા ધમ્મદેસના તં પકાસેસિ – દુક્ખં, સમુદયં, નિરોધં, મગ્ગં. સેય્યથાપિ નામ સુદ્ધં વત્થં અપગતકાળકં સમ્મદેવ રજનં પટિગ્ગણ્હેય્ય, એવમેવ યસસ્સ કુલપુત્તસ્સ તસ્મિંયેવ આસને વિરજં વીતમલં ધમ્મચક્ખું ઉદપાદિ – યં કિઞ્ચિ સમુદયધમ્મં, સબ્બં તં નિરોધધમ્મન્તિ.

૨૭. અથ ખો યસસ્સ કુલપુત્તસ્સ માતા પાસાદં અભિરુહિત્વા યસં કુલપુત્તં અપસ્સન્તી યેન સેટ્ઠિ ગહપતિ તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા સેટ્ઠિં ગહપતિં એતદવોચ – ‘‘પુત્તો તે, ગહપતિ, યસો ન દિસ્સતી’’તિ. અથ ખો સેટ્ઠિ ગહપતિ ચતુદ્દિસા અસ્સદૂતે ઉય્યોજેત્વા સામંયેવ યેન ઇસિપતનં મિગદાયો તેનુપસઙ્કમિ. અદ્દસા ખો સેટ્ઠિ

ગહપતિ સુવણ્ણપાદુકાનં નિક્ખેપં, દિસ્વાન તંયેવ અનુગમાસિ [અનુગમા (સી॰ સ્યા॰)]. અદ્દસા ખો ભગવા સેટ્ઠિં ગહપતિં દૂરતોવ આગચ્છન્તં, દિસ્વાન ભગવતો એતદહોસિ – ''યંનૂનાહં તથારૂપં ઇદ્ધાભિસઙ્ખારં અભિસઙ્ખરેય્યં યથા સેટ્ઠિ ગહપતિ ઇધ નિસિન્નો ઇધ નિસિન્નં યસં કુલપુત્તં ન પસ્સેય્યા''તિ. અથ ખો ભગવા તથારૂપં ઇદ્ધાભિસઙ્ખારં અભિસઙ્ખરેસિ. અથ ખો સેટ્ઠિ ગહપતિ યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં એતદવોચ – ''અપિ, ભન્તે, ભગવા યસં કુલપુત્તં પસ્સેય્યા''તિ? તેન હિ, ગહપતિ, નિસીદ, અપ્પેવ નામ ઇધ નિસિન્નો ઇધ નિસિન્નં યસં કુલપુત્તં પસ્સેય્યાસીતિ. અથ ખો સેટ્ઠિ ગહપતિ – ઇધેવ કિરાહં નિસિન્નો ઇધ નિસિન્નં યસં કુલપુત્તં પસ્સિસ્સામીતિ હટ્ઠો ઉદગ્ગો ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નસ્સ ખો સેટ્ઠિસ્સ ગહપતિસ્સ ભગવા અનુપુબ્બિં કથં કથેસિ, સેય્યથિદં – દાનકથં સીલકથં સગ્ગકથં, કામાનં આદીનવં ઓકારં સંકિલેસં, નેક્ખમ્મે આનિસંસં પકાસેસિ. યદા ભગવા અઞ્ઞાસિ સેટ્ઠિં ગહપતિં કલ્લચિત્તં, મુદુચિત્તં, વિનીવરણચિત્તં, ઉદગ્ગચિત્તં, પસન્નચિત્તં, અથ યા બુદ્ધાનં સામુક્કંસિકા ધમ્મદેસના, તં પકાસેસિ – દુક્ખં, સમુદયં, નિરોધં, મગ્ગં. સેય્યથાપિ નામ સુદ્ધં વત્થં અપગતકાળકં સમ્મદેવ રજનં પટિગ્ગણ્હેય્ય એવમેવ સેટ્ઠિસ્સ ગહપતિસ્સ તસ્મિંયેવ આસને વિરજં વીતમલં ધમ્મચક્ખું ઉદપાદિ – યં કિઞ્ચિ સમુદયધમ્મં, સબ્બં તં નિરોધધમ્મન્તિ. અથ ખો સેટ્ઠિ ગહપતિ દિટ્ઠધમ્મો પત્તધમ્મો વિદિતધમ્મો પરિયોગાળ્હધમ્મો તિણ્ણવિચિકિચ્છો વિગતકથંકથો વેસારજ્જપ્પત્તો અપરપ્પચ્ચયો સત્થુસાસને ભગવન્તં એતદવોચ – ''અભિક્કન્તં, ભન્તે, અભિક્કન્તં, ભન્તે, સેય્યથાપિ, ભન્તે, નિક્કુજ્જિતં [નિકુજ્જિતં (ક॰)] વા ઉક્કુજ્જેય્ય, પટિચ્છન્નં વા વિવરેય્ય, મૂળ્હસ્સ વા મગ્ગં આચિક્ખેય્ય, અન્ધકારે વા તેલપજ્જોતં ધારેય્ય – ચક્ખુમન્તો રૂપાનિ દક્ખન્તીતિ – એવમેવં ભગવતા અનેકપરિયાયેન ધમ્મો પકાસિતો. એસાહં, ભન્તે, ભગવન્તં સરણં ગચ્છામિ, ધમ્મઞ્ચ, ભિક્ખુસઙ્ઘઞ્ચ. ઉપાસકં મં ભગવા ધારેતુ અજ્જતગ્ગે પાણુપેતં સરણં ગત''ન્તિ . સોવ લોકે પઠમં ઉપાસકો અહોસિ તેવાચિકો .

૨૮. અથ ખો યસસ્સ કુલપુત્તસ્સ પિતુનો ધમ્મે દેસિયમાને યથાદિટ્ઠં યથાવિદિતં ભૂમિં પચ્ચવેક્ખન્તસ્સ અનુપાદાય આસવેહિ ચિત્તં વિમુચ્ચિ. અથ ખો ભગવતો એતદહોસિ – ''યસસ્સ ખો કુલપુત્તસ્સ પિતુનો ધમ્મે દેસિયમાને યથાદિટ્ઠં યથાવિદિતં ભૂમિં પચ્ચવેક્ખન્તસ્સ અનુપાદાય આસવેહિ ચિત્તં વિમુત્તં. અભબ્બો ખો યસો કુલપુત્તો હીનાયાવત્તિત્વા કામે પરિભુઞ્જિતું, સેય્યથાપિ પુબ્બે અગારિકભૂતો; યંનૂનાહં તં ઇદ્ધાભિસઙ્ખારં પટિપ્પસ્સમ્ભેય્ય''ન્તિ. અથ ખો ભગવા તં ઇદ્ધાભિસઙ્ખારં પટિપ્પસ્સમ્ભેસિ. અદ્દસા ખો સેટ્ઠિ ગહપતિ યસં કુલપુત્તં નિસિન્નં, દિસ્વાન યસં કુલપુત્તં એતદવોચ – ''માતા તે તાત, યસ, પરિદેવ [પરિદેવી (ક॰)] સોકસમાપન્ના, દેહિ માતુયા જીવિત''ન્તિ. અથ ખો યસો કુલપુત્તો ભગવન્તં ઉલ્લોકેસિ. અથ ખો ભગવા સેટ્ઠિં ગહપતિં એતદવોચ – ''તં કિં મઞ્ઞસિ, ગહપતિ, યસ્સ સેક્ખેન ઞાણેન સેક્ખેન દસ્સનેન ધમ્મો દિટ્ઠો વિદિતો સેય્યથાપિ તયા? તસ્સ યથાદિટ્ઠં યથાવિદિતં ભૂમિં પચ્ચવેક્ખન્તસ્સ અનુપાદાય આસવેહિ ચિત્તં વિમુત્તં. ભબ્બો નુ ખો સો, ગહપતિ, હીનાયાવત્તિત્વા કામે પરિભુઞ્જિતું સેય્યથાપિ પુબ્બે અગારિકભૂતો''તિ? ''નો હેતં, ભન્તે''. ''યસસ્સ ખો, ગહપતિ, કુલપુત્તસ્સ સેક્ખેન ઞાણેન સેક્ખેન દસ્સનેન ધમ્મો દિટ્ઠો વિદિતો સેય્યથાપિ તયા. તસ્સ યથાદિટ્ઠં યથાવિદિતં ભૂમિં પચ્ચવેક્ખન્તસ્સ અનુપાદાય આસવેહિ ચિત્તં વિમુત્તં. અભબ્બો ખો, ગહપતિ, યસો કુલપુત્તો હીનાયાવત્તિત્વા કામે પરિભુઞ્જિતું સેય્યથાપિ પુબ્બે અગારિકભૂતો''તિ. ''લાભા, ભન્તે, યસસ્સ કુલપુત્તસ્સ, સુલદ્ધં, ભન્તે, યસસ્સ કુલપુત્તસ્સ, યથા યસસ્સ કુલપુત્તસ્સ અનુપાદાય આસવેહિ ચિત્તં વિમુત્તં. અધિવાસેતુ મે, ભન્તે, ભગવા અજ્જતનાય ભત્તં યસેન કુલપુત્તેન પચ્છાસમણેના''તિ. અધિવાસેસિ ભગવા તુણ્હીભાવેન. અથ ખો સેટ્ઠિ ગહપતિ ભગવતો અધિવાસનં વિદિત્વા ઉટ્ઠાયાસના ભગવન્તં અભિવાદેત્વા પદક્ખિણં કત્વા પક્કામિ. અથ ખો યસો કુલપુત્તો અચિરપક્કન્તે સેટ્ઠિમ્હિ ગહપતિમ્હિ ભગવન્તં એતદવોચ – ''લભેય્યાહં, ભન્તે, ભગવતો સન્તિકે

પબ્બજ્જં, લભેય્યં ઉપસમ્પદ''ન્તિ. ''એહિ ભિક્ખૂ''તિ ભગવા અવોચ – ''સ્વાક્ખાતો ધમ્મો, ચર બ્રહ્મચરિયં સમ્મા દુક્ખસ્સ અન્તકિરિયાયા''તિ. સાવ તસ્સ આયસ્મતો ઉપસમ્પદા અહોસિ. તેન ખો પન સમયેન સત્ત લોકે અરહન્તો હોન્તિ.

યસસ્સ પબ્બજ્જા નિટ્ઠિતા.

૨૯. અથ ખો ભગવા પુબ્બણ્હસમયં નિવાસેત્વા પત્તચીવરમાદાય આયસ્મતા યસેન પચ્છાસમણેન યેન સેટ્ઠિસ્સ ગહપતિસ્સ નિવેસનં તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા પઞ્ઞત્તે આસને નિસીદિ. અથ ખો આયસ્મતો યસસ્સ માતા ચ પુરાણદુતિયિકા ચ યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિંસુ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિંસુ. તાસં ભગવા અનુપુબ્બિં કથં કથેસિ, સેય્યથિદં – દાનકથં સીલકથં સગ્ગકથં, કામાનં આદીનવં ઓકારં સંકિલેસં, નેક્ખમ્મે આનિસંસં પકાસેસિ. યદા તા ભગવા અઞ્ઞાસિ કલ્લચિત્તા, મુદુચિત્તા, વિનીવરણચિત્તા, ઉદગ્ગચિત્તા, પસન્નચિત્તા, અથ યા બુદ્ધાનં સામુક્કંસિકા ધમ્મદેસના તં પકાસેસિ – દુક્ખં, સમુદયં, નિરોધં, મગ્ગં . સેય્યથાપિ નામ સુદ્ધં વત્થં અપગતકાળકં સમ્મદેવ રજનં પટિગ્ગણ્હેય્ય, એવમેવ તાસં તસ્મિંયેવ આસને વિરજં વીતમલં ધમ્મચક્ખું ઉદપાદિ – યં કિઞ્ચિ સમુદયધમ્મં, સબ્બં તં નિરોધધમ્મન્તિ. તા દિટ્ઠધમ્મા પત્તધમ્મા વિદિતધમ્મા પરિયોગાળ્હધમ્મા તિણ્ણવિચિકિચ્છા વિગતકથંકથા વેસારજ્જપ્પત્તા અપરપ્પચ્ચયા સત્થુસાસને ભગવન્તં એતદવોચું – ''અભિક્કન્તં, ભન્તે, અભિક્કન્તં, ભન્તે...પે॰... એતા મયં, ભન્તે, ભગવન્તં સરણં ગચ્છામ, ધમ્મઞ્ચ, ભિક્ખુસઙ્ઘઞ્ચ. ઉપાસિકાયો નો ભગવા ધારેતુ અજ્જતગ્ગે પાણુપેતા સરણં ગતા''તિ. તા ચ લોકે પઠમં ઉપાસિકા અહેસું તેવાચિકા.

અથ ખો આયસ્મતો યસસ્સ માતા ચ પિતા ચ પુરાણદુતિયિકા ચ ભગવન્તઞ્ચ આયસ્મન્તઞ્ચ યસં પણીતેન ખાદનીયેન ભોજનીયેન સહત્થા સન્તપ્પેત્વા સમ્પવારેત્વા, ભગવન્તં ભુત્તાવિં ઓનીતપત્તપાણિં, એકમન્તં નિસીદિંસુ. અથ ખો ભગવા આયસ્મતો યસસ્સ માતરઞ્ચ પિતરઞ્ચ પુરાણદુતિયિકઞ્ચ ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સેત્વા સમાદપેત્વા સમુત્તેજેત્વા સમ્પહંસેત્વા ઉટ્ઠાયાસના પક્કામિ.

૩૦. અસ્સોસું ખો આયસ્મતો યસસ્સ ચત્તારો ગિહિસહાયકા બારાણસિયં સેટ્ઠાનુસેટ્ઠીનં કુલાનં પુત્તા – વિમલો, સુબાહુ , પુણ્ણજિ, ગવમ્પતિ – યસો કિર કુલપુત્તો કેસમસ્સું ઓહારેત્વા કાસાયાનિ વત્થાનિ અચ્છાદેત્વા અગારસ્મા અનગારિયં પબ્બજિતોતિ. સુત્વાન નેસં એતદહોસિ – ''ન હિ નૂન સો ઓરકો ધમ્મવિનયો, ન સા ઓરકા પબ્બજ્જા, યત્થ યસો કુલપુત્તો કેસમસ્સું ઓહારેત્વા કાસાયાનિ વત્થાનિ અચ્છાદેત્વા અગારસ્મા અનગારિયં પબ્બજિતો''તિ. તે [તે ચત્તારો જના (ક॰)] યેનાયસ્મા યસો તેનુપસઙ્કમિંસુ, ઉપસઙ્કમિત્વા આયસ્મન્તં યસં અભિવાદેત્વા એકમન્તં અટ્ઠંસુ. અથ ખો આયસ્મા યસો તે ચત્તારો ગિહિસહાયકે આદાય યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નો ખો આયસ્મા યસો ભગવન્તં એતદવોચ – ''ઇમે મે, ભન્તે, ચત્તારો ગિહિસહાયકા બારાણસિયં સેટ્ઠાનુસેટ્ઠીનં કુલાનં પુત્તા – વિમલો, સુબાહુ, પુણ્ણજિ, ગવમ્પતિ. ઇમે [ઇમે ચત્તારો (ક॰)] ભગવા ઓવદતુ અનુસાસતૂ''તિ . તેસં ભગવા અનુપુબ્બિં કથં કથેસિ, સેય્યથિદં – દાનકથં સીલકથં સગ્ગકથં કામાનં આદીનવં ઓકારં સંકિલેસં નેક્ખમ્મે આનિસંસં પકાસેસિ, યદા તે ભગવા અઞ્ઞાસિ કલ્લચિત્તે મુદુચિત્તે વિનીવરણચિત્તે ઉદગ્ગચિત્તે પસન્નચિત્તે, અથ યા બુદ્ધાનં સામુક્કંસિકા ધમ્મદેસના, તં પકાસેસિ દુક્ખં સમુદયં નિરોધં મગ્ગં, સેય્યથાપિ નામ સુદ્ધં વત્થં અપગતકાળકં સમ્મદેવ રજનં પટિગ્ગણ્હેય્ય, એવમેવ તેસં તસ્મિંયેવ આસને વિરજં વીતમલં ધમ્મચક્ખું ઉદપાદિ ''યં કિઞ્ચિ

સમુદયધમ્મં, સબ્બં તં નિરોધધમ્મ’’ન્તિ. તે દિટ્ઠધમ્મા પત્તધમ્મા વિદિતધમ્મા પરિયોગાળ્હધમ્મા તિણ્ણવિચિકિચ્છા વિગતકથંકથા વેસારજ્જપ્પત્તા અપરપ્પચ્ચયા સત્થુસાસને ભગવન્તં એતદવોચું – ‘‘લભેય્યામ મયં, ભન્તે, ભગવતો સન્તિકે પબ્બજ્જં, લભેય્યામ ઉપસમ્પદ’’ન્તિ. ‘‘એથ ભિક્ખવો’’તિ ભગવા અવોચ – ‘‘સ્વાક્ખાતો ધમ્મો, ચરથ બ્રહ્મચરિયં સમ્મા દુક્ખસ્સ અન્તકિરિયાયા’’તિ. સાવ તેસં આયસ્મન્તાનં ઉપસમ્પદા અહોસિ. અથ ખો ભગવા તે ભિક્ખૂ ધમ્મિયા કથાય ઓવદિ અનુસાસિ. તેસં ભગવતા ધમ્મિયા કથાય ઓવદિયમાનાનં અનુસાસિયમાનાનં અનુપાદાય આસવેહિ ચિત્તાનિ વિમુચ્ચિંસુ. તેન ખો પન સમયેન એકાદસ લોકે અરહન્તો હોન્તિ.

ચતુગિહિસહાયકપબ્બજ્જા નિટ્ઠિતા.

૩૧. અસ્સોસું ખો આયસ્મતો યસસ્સ પઞ્ઞાસમત્તા ગિહિસહાયકા જાનપદા પુબ્બાનુપુબ્બકાનં કુલાનં પુત્તા – યસો કિર કુલપુત્તો કેસમસ્સું ઓહારેત્વા કાસાયાનિ વત્થાનિ અચ્છાદેત્વા અગારસ્મા અનગારિયં પબ્બજિતોતિ. સુત્વાન નેસં એતદહોસિ – ‘‘ન હિ નૂન સો ઓરકો ધમ્મવિનયો, ન સા ઓરકા પબ્બજ્જા, યત્થ યસો કુલપુત્તો કેસમસ્સું ઓહારેત્વા કાસાયાનિ વત્થાનિ અચ્છાદેત્વા અગારસ્મા અનગારિયં પબ્બજિતો’’તિ. તે યેનાયસ્મા યસો તેનુપસઙ્કમિંસુ, ઉપસઙ્કમિત્વા આયસ્મન્તં યસં અભિવાદેત્વા એકમન્તં અટ્ઠંસુ. અથ ખો આયસ્મા યસો તે પઞ્ઞાસમત્તે ગિહિસહાયકે આદાય યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નો ખો આયસ્મા યસો ભગવન્તં એતદવોચ – ‘‘ઇમે મે, ભન્તે, પઞ્ઞાસમત્તા ગિહિસહાયકા જાનપદા પુબ્બાનુપુબ્બકાનં કુલાનં પુત્તા. ઇમે ભગવા ઓવદતુ અનુસાસતૂ’’તિ. તેસં ભગવા અનુપુબ્બિં કથં કથેસિ, સેય્યથિદં – દાનકથં સીલકથં સગ્ગકથં કામાનં આદીનવં ઓકારં સંકિલેસં નેક્ખમ્મે આનિસંસં પકાસેસિ. યદા તે ભગવા અઞ્ઞાસિ કલ્લચિત્તે મુદુચિત્તે વિનીવરણચિત્તે ઉદગ્ગચિત્તે પસન્નચિત્તે, અથ યા બુદ્ધાનં સામુક્કંસિકા ધમ્મદેસના, તં પકાસેસિ દુક્ખં સમુદયં નિરોધં મગ્ગં, સેય્યથાપિ નામ સુદ્ધં વત્થં અપગતકાળકં સમ્મદેવ રજનં પટિગ્ગણ્હેય્ય, એવમેવ તેસં તસ્મિંયેવ આસને વિરજં વીતમલં ધમ્મચક્ખું ઉદપાદિ યં કિઞ્ચિ સમુદયધમ્મં, સબ્બં તં નિરોધધમ્મન્તિ. તે દિટ્ઠધમ્મા પત્તધમ્મા વિદિતધમ્મા પરિયોગાળ્હધમ્મા તિણ્ણવિચિકિચ્છા વિગતકથંકથા વેસારજ્જપ્પત્તા અપરપ્પચ્ચયા સત્થુસાસને ભગવન્તં એતદવોચું – ‘‘લભેય્યામ મયં, ભન્તે, ભગવતો સન્તિકે પબ્બજ્જં, લભેય્યામ ઉપસમ્પદ’’ન્તિ. ‘‘એથ ભિક્ખવો’’તિ ભગવા અવોચ – ‘‘સ્વાક્ખાતો ધમ્મો, ચરથ બ્રહ્મચરિયં સમ્મા દુક્ખસ્સ અન્તકિરિયાયા’’તિ. સાવ તેસં આયસ્મન્તાનં ઉપસમ્પદા અહોસિ. અથ ખો ભગવા તે ભિક્ખૂ ધમ્મિયા કથાય ઓવદિ અનુસાસિ. તેસં ભગવતા ધમ્મિયા કથાય ઓવદિયમાનાનં અનુસાસિયમાનાનં અનુપાદાય આસવેહિ ચિત્તાનિ વિમુચ્ચિંસુ. તેન ખો પન સમયેન એકસટ્ઠિ લોકે અરહન્તો હોન્તિ.

પઞ્ઞાસગિહિસહાયકપબ્બજ્જા નિટ્ઠિતા.

નિટ્ઠિતા ચ પબ્બજ્જાકથા.

૮. મારકથા

૩૨. અથ ખો ભગવા તે ભિક્ખૂ આમન્તેસિ [સં॰ નિ॰ ૧.૧૪૧ મારસંયુત્તેપિ] – ‘‘મુત્તાહં, ભિક્ખવે, સબ્બપાસેહિ, યે દિબ્બા યે ચ માનુસા. તુમ્હેપિ, ભિક્ખવે , મુત્તા સબ્બપાસેહિ, યે દિબ્બા યે ચ માનુસા. ચરથ,

ભિક્ખવે, ચારિકં બહુજનહિતાય બહુજનસુખાય લોકાનુકમ્પાય અત્થાય હિતાય સુખાય દેવમનુસ્સાનં. મા એકેન દ્વે અગમિત્થ. દેસેથ, ભિક્ખવે, ધમ્મં આદિકલ્યાણં મજ્ઝેકલ્યાણં પરિયોસાનકલ્યાણં સાત્થં સબ્યઞ્જનં કેવલપરિપુણ્ણં પરિસુદ્ધં બ્રહ્મચરિયં પકાસેથ. સન્તિ સત્તા અપ્પરજક્ખજાતિકા , અસ્સવનતા ધમ્મસ્સ પરિહાયન્તિ, ભવિસ્સન્તિ ધમ્મસ્સ અઞ્ઞાતારો. અહમ્પિ, ભિક્ખવે, યેન ઉરુવેલા સેનાનિગમો તેનુપસઙ્કમિસ્સામિ ધમ્મદેસનાયા''તિ.

૩૩. અથ ખો મારો પાપિમા યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં ગાથાય અજ્ઝભાસિ –

''બદ્ધોસિ સબ્બપાસેહિ, યે દિબ્બા યે ચ માનુસા;
મહાબન્ધનબદ્ધોસિ, ન મે સમણ મોક્ખસી''તિ.

''મુત્તાહં [મુત્તોહં (સી॰ સ્યા॰)] સબ્બપાસેહિ, યે દિબ્બા યે ચ માનુસા;
મહાબન્ધનમુત્તોમ્હિ, નિહતો ત્વમસિ અન્તકાતિ.

[સં॰ નિ॰ ૧.૧૫૧ મારસંયુત્તેપિ] ''અન્તલિક્ખચરો પાસો, ય્વાયં ચરતિ માનસો;
તેન તં બાધયિસ્સામિ, ન મે સમણ મોક્ખસીતિ.

[સં॰ નિ॰ ૧.૧૧૫૧ મારસંયુત્તેપિ] ''રૂપા સદ્દા રસા ગન્ધા, ફોટ્ઠબ્બા ચ મનોરમા;
એત્થ મે વિગતો છન્દો, નિહતો ત્વમસિ અન્તકા''તિ.

અથ ખો મારો પાપિમા – જાનાતિ મં ભગવા, જાનાતિ મં સુગતોતિ દુક્ખી દુમ્મનો

તત્થેવન્તરધાયીતિ.

મારકથા નિટ્ઠિતા.

૯. પબ્બજ્જૂપસમ્પદાકથા

૩૪. તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ નાનાદિસા નાનાજનપદા પબ્બજ્જાપેક્ખે ચ ઉપસમ્પદાપેક્ખે ચ આનેન્તિ – ભગવા ને પબ્બાજેસ્સતિ ઉપસમ્પાદેસ્સતીતિ. તત્થ ભિક્ખૂ ચેવ કિલમન્તિ પબ્બજ્જાપેક્ખા ચ ઉપસમ્પદાપેક્ખા ચ. અથ ખો ભગવતો રહોગતસ્સ પટિસલ્લીનસ્સ એવં ચેતસો પરિવિતક્કો ઉદપાદિ – ''એતરહિ ખો ભિક્ખૂ નાનાદિસા નાનાજનપદા પબ્બજ્જાપેક્ખે ચ ઉપસમ્પદાપેક્ખે ચ આનેન્તિ – ભગવા ને પબ્બાજેસ્સતિ ઉપસમ્પાદેસ્સતીતિ. તત્થ ભિક્ખૂ ચેવ કિલમન્તિ પબ્બજ્જાપેક્ખા ચ ઉપસમ્પદાપેક્ખા ચ. યંનૂનાહં ભિક્ખૂનં અનુજાનેય્યં – તુમ્હેવ દાનિ, ભિક્ખવે, તાસુ તાસુ દિસાસુ તેસુ તેસુ જનપદેસુ પબ્બાજેથ ઉપસમ્પાદેથા''તિ. અથ ખો ભગવા સાયન્હસમયં પટિસલ્લાના વુટ્ઠિતો એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''ઇધ મય્હં, ભિક્ખવે, રહોગતસ્સ પટિસલ્લીનસ્સ એવં ચેતસો પરિવિતક્કો ઉદપાદિ – 'એતરહિ ખો ભિક્ખૂ નાનાદિસા નાનાજનપદા પબ્બજ્જાપેક્ખે ચ ઉપસમ્પદાપેક્ખે ચ આનેન્તિ ભગવા ને પબ્બાજેસ્સતિ ઉપસમ્પાદેસ્સતીતિ, તત્થ ભિક્ખૂ ચેવ કિલમન્તિ પબ્બજ્જાપેક્ખા ચ ઉપસમ્પદાપેક્ખા ચ, યંનૂનાહં ભિક્ખૂનં અનુજાનેય્યં તુમ્હેવ દાનિ, ભિક્ખવે, તાસુ તાસુ દિસાસુ તેસુ તેસુ જનપદેસુ પબ્બાજેથ ઉપસમ્પાદેથા'''તિ,

અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, તુમ્હેવ દાનિ તાસુ તાસુ દિસાસુ તેસુ તેસુ જનપદેસુ પબ્બાજેથ ઉપસમ્પાદેથ. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, પબ્બાજેતબ્બો ઉપસમ્પાદેતબ્બો –

પઠમં કેસમસ્સું ઓહારાપેત્વા [ઓહારેત્વા (ક॰)], કાસાયાનિ વત્થાનિ અચ્છાદાપેત્વા, એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કારાપેત્વા, ભિક્ખૂનં પાદે વન્દાપેત્વા, ઉક્કુટિકં નિસીદાપેત્વા, અઞ્જલિં પગ્ગણ્હાપેત્વા, એવં વદેહીતિ વત્તબ્બો – બુદ્ધં સરણં ગચ્છામિ, ધમ્મં સરણં ગચ્છામિ, સઙ્ઘં સરણં ગચ્છામિ; દુતિયમ્પિ બુદ્ધં સરણં ગચ્છામિ, દુતિયમ્પિ ધમ્મં સરણં ગચ્છામિ, દુતિયમ્પિ સઙ્ઘં સરણં ગચ્છામિ; તતિયમ્પિ બુદ્ધં સરણં ગચ્છામિ, તતિયમ્પિ ધમ્મં સરણં ગચ્છામિ, તતિયમ્પિ સઙ્ઘં સરણં ગચ્છામી''તિ. ''અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ઇમેહિ તીહિ સરણગમનેહિ પબ્બજ્જં ઉપસમ્પદ''ન્તિ.

તીહિ સરણગમનેહિ ઉપસમ્પદાકથા નિટ્ઠિતા.

૧૦. દુતિયમારકથા

૩૫. અથ ખો ભગવા વસ્સંવુટ્ઠો [વસ્સંવુત્થો (સી॰)] ભિક્ખૂ આમન્તેસિ [સં॰ નિ॰ ૧.૧૫૫] – ''મય્હં ખો, ભિક્ખવે, યોનિસો મનસિકારા યોનિસો સમ્મપ્પધાના અનુત્તરા વિમુત્તિ અનુપ્પત્તા, અનુત્તરા વિમુત્તિ સચ્છિકતા . તુમ્હેપિ, ભિક્ખવે, યોનિસો મનસિકારા યોનિસો સમ્મપ્પધાના અનુત્તરં વિમુત્તિં અનુપાપુણાથ, અનુત્તરં વિમુત્તિં સચ્છિકરોથા''તિ. અથ ખો મારો પાપિમા યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં ગાથાય અજ્ઝભાસિ –

''બદ્ધોસિ મારપાસેહિ, યે દિબ્બા યે ચ માનુસા;
મહાબન્ધનબદ્ધોસિ [મારબન્ધનબદ્ધોસિ (સી॰ સ્યા॰)], ન મે સમણ મોક્ખસી''તિ.

''મુત્તાહં મારપાસેહિ, યે દિબ્બા યે ચ માનુસા;
મહાબન્ધનમુત્તોમ્હિ [મારબન્ધનમુત્તોમ્હિ (સી॰ સ્યા॰)], નિહતો ત્વમસિ અન્તકા''તિ.

અથ ખો મારો પાપિમા – જાનાતિ મં ભગવા, જાનાતિ મં સુગતોતિ દુક્ખી દુમ્મનો

તત્થેવન્તરધાયિ.

દુતિયમારકથા નિટ્ઠિતા.

૧૧. ભદ્દવગ્ગિયવત્થુ

૩૬. અથ ખો ભગવા બારાણસિયં યથાભિરન્તં વિહરિત્વા યેન ઉરુવેલા તેન ચારિકં પક્કામિ. અથ ખો ભગવા મગ્ગા ઓક્કમ્મ યેન અઞ્ઞતરો વનસણ્ડો તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા તં વનસણ્ડં અજ્ઝોગાહેત્વા અઞ્ઞતરસ્મિં રુક્ખમૂલે નિસીદિ. તેન ખો પન સમયેન તિંસમત્તા ભદ્દવગ્ગિયા સહાયકા સપજાપતિકા તસ્મિં વનસણ્ડે પરિચારેન્તિ. એકસ્સ પજાપતિ નાહોસિ; તસ્સ અત્થાય વેસી આનીતા અહોસિ. અથ ખો સા વેસી તેસુ પમત્તેસુ પરિચારેન્તેસુ ભણ્ડં આદાય પલાયિત્થ. અથ ખો તે સહાયકા સહાયકસ્સ વેય્યાવચ્ચં કરોન્તા, તં ઇત્થિં

ગવેસન્તા, તં વનસણ્ડં આહિણ્ડન્તા અદ્દસંસુ ભગવન્તં અઞ્ઞતરસ્મિં રુક્ખમૂલે નિસિન્નં. દિસ્વાન યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિંસુ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં એતદવોચું – ''અપિ, ભન્તે, ભગવા એકં ઇત્થિં પસ્સેય્યા''તિ? ''કિં પન વો, કુમારા, ઇત્થિયા''તિ? ''ઇધ મયં, ભન્તે, તિંસમત્તા ભદ્દવગ્ગિયા સહાયકા સપજાપતિકા ઇમસ્મિં વનસણ્ડે પરિચારિમ્હા. એકસ્સ પજાપતિ નાહોસિ; તસ્સ અત્થાય વેસી આનીતા અહોસિ. અથ ખો સા, ભન્તે , વેસી અમ્હેસુ પમત્તેસુ પરિચારેન્તેસુ ભણ્ડં આદાય પલાયિત્થ. તે મયં, ભન્તે, સહાયકા સહાયકસ્સ વેય્યાવચ્ચં કરોન્તા, તં ઇત્થિં ગવેસન્તા, ઇમં વનસણ્ડં આહિણ્ડામા''તિ. ''તં કિં મઞ્ઞથ વો, કુમારા, કતમં નુ ખો તુમ્હાકં વરં – યં વા તુમ્હે ઇત્થિં ગવેસેય્યાથ, યં વા અત્તાનં ગવેસેય્યાથા''તિ? ''એતદેવ, ભન્તે, અમ્હાકં વરં યં મયં અત્તાનં ગવેસેય્યામા''તિ. ''તેન હિ વો, કુમારા, નિસીદથ, ધમ્મં વો દેસેસ્સામી''તિ. ''એવં, ભન્તે''તિ ખો તે ભદ્દવગ્ગિયા સહાયકા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિંસુ. તેસં ભગવા અનુપુબ્બિં કથં કથેસિ, સેય્યથિદં – દાનકથં સીલકથં સગ્ગકથં કામાનં આદીનવં ઓકારં સંકિલેસં નેક્ખમ્મે આનિસંસં પકાસેસિ, યદા તે ભગવા અઞ્ઞાસિ કલ્લચિત્તે મુદુચિત્તે વિનીવરણચિત્તે ઉદગ્ગચિત્તે પસન્નચિત્તે, અથ યા બુદ્ધાનં સામુક્કંસિકા ધમ્મદેસના, તં પકાસેસિ દુક્ખં સમુદયં નિરોધં મગ્ગં, સેય્યથાપિ નામ સુદ્ધં વત્થં અપગતકાળકં સમ્મદેવ રજનં પટિગ્ગણ્હેય્ય, એવમેવ તેસં તસ્મિંયેવ આસને વિરજં વીતમલં ધમ્મચક્ખું ઉદપાદિ ''યં કિઞ્ચિ સમુદયધમ્મં, સબ્બં તં નિરોધધમ્મ''ન્તિ. તે દિટ્ઠધમ્મા પત્તધમ્મા વિદિતધમ્મા પરિયોગાળ્હધમ્મા તિણ્ણવિચિકિચ્છા વિગતકથંકથા વેસારજ્જપ્પત્તા અપરપ્પચ્ચયા સત્થુસાસને ભગવન્તં એતદવોચું – ''લભેય્યામ મયં, ભન્તે, ભગવતો સન્તિકે પબ્બજ્જં, લભેય્યામ ઉપસમ્પદ''ન્તિ. ''એથ ભિક્ખવો''તિ ભગવા અવોચ – ''સ્વાક્ખાતો ધમ્મો, ચરથ બ્રહ્મચરિયં સમ્મા દુક્ખસ્સ અન્તકિરિયાયા''તિ. સાવ તેસં આયસ્મન્તાનં ઉપસમ્પદા અહોસિ.

ભદ્દવગ્ગિયસહાયકાનં વત્થુ નિટ્ઠિતં.

દુતિયભાણવારો.

૧૨. ઉરુવેલપાટિહારિયકથા

૩૭. અથ ખો ભગવા અનુપુબ્બેન ચારિકં ચરમાનો યેન ઉરુવેલા તદવસરિ. તેન ખો પન સમયેન ઉરુવેલાયં તયો જટિલા પટિવસન્તિ – ઉરુવેલકસ્સપો, નદીકસ્સપો, ગયાકસ્સપોતિ. તેસુ ઉરુવેલકસ્સપો જટિલો પઞ્ચન્નં જટિલસતાનં નાયકો હોતિ, વિનાયકો અગ્ગો પમુખો પામોક્ખો. નદીકસ્સપો જટિલો તિણ્ણં જટિલસતાનં નાયકો હોતિ, વિનાયકો અગ્ગો પમુખો પામોક્ખો. ગયાકસ્સપો જટિલો દ્વિન્નં જટિલસતાનં નાયકો હોતિ, વિનાયકો અગ્ગો પમુખો પામોક્ખો. અથ ખો ભગવા યેન ઉરુવેલકસ્સપસ્સ જટિલસ્સ અસ્સમો તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ઉરુવેલકસ્સપં જટિલં એતદવોચ – ''સચે તે, કસ્સપ , અગરુ, વસેય્યામ એકરત્તં અગ્યાગારે''તિ? ''ન ખો મે, મહાસમણ, ગરુ, ચણ્ડેત્થ નાગરાજા ઇદ્ધિમા આસિવિસો ઘોરવિસો, સો તં મા વિહેઠેસી''તિ. દુતિયમ્પિ ખો ભગવા ઉરુવેલકસ્સપં જટિલં એતદવોચ – ''સચે તે, કસ્સપ, અગરુ, વસેય્યામ એકરત્તં અગ્યાગારે''તિ? ''ન ખો મે, મહાસમણ, ગરુ, ચણ્ડેત્થ નાગરાજા ઇદ્ધિમા આસિવિસો ઘોરવિસો, સો તં મા વિહેઠેસી''તિ. તતિયમ્પિ ખો ભગવા ઉરુવેલકસ્સપં જટિલં એતદવોચ – ''સચે તે, કસ્સપ, અગરુ, વસેય્યામ એકરત્તં અગ્યાગારે''તિ? ''ન ખો મે, મહાસમણ, ગરુ, ચણ્ડેત્થ નાગરાજા ઇદ્ધિમા આસિવિસો ઘોરવિસો, સો તં મા વિહેઠેસી''તિ. ''અપ્પેવ મં ન વિહેઠેય્ય, ઇઙ્ઘ ત્વં, કસ્સપ, અનુજાનાહિ અગ્યાગાર''ન્તિ. ''વિહર, મહાસમણ, યથાસુખ''ન્તિ. અથ ખો ભગવા

અગ્યાગારં પવિસિત્વા તિણસન્થારકં પઞ્ઞપેત્વા નિસીદિ પલ્લઙ્કં આભુજિત્વા ઉજું કાયં પણિધાય પરિમુખં સતિં ઉપટ્ઠપેત્વા.

૩૮. અદ્દસા ખો સો નાગો ભગવન્તં પવિટ્ઠં, દિસ્વાન દુમ્મનો [દુક્ખી દુમ્મનો (સી॰ સ્યા॰)] પધૂપાયિ [પખૂપાસિ (ક॰)]. અથ ખો ભગવતો એતદહોસિ – ''યંનૂનાહં ઇમસ્સ નાગસ્સ અનુપહચ્ચ છવિઞ્ચ ચમ્મઞ્ચ મંસઞ્ચ ન્હારુઞ્ચ અટ્ઠિઞ્ચ અટ્ઠિમિઞ્જઞ્ચ તેજસા તેજં પરિયાદિયેય્ય''ન્તિ. અથ ખો ભગવા તથારૂપં ઇદ્ધાભિસઙ્ખારં અભિસઙ્ખરિત્વા પધૂપાયિ. અથ ખો સો નાગો મક્ખં અસહમાનો પજ્જલિ. ભગવાપિ તેજોધાતું સમાપજ્જિત્વા પજ્જલિ. ઉભિન્નં સજોતિભૂતાનં અગ્યાગારં આદિત્તં વિય હોતિ સમ્પજ્જલિતં સજોતિભૂતં. અથ ખો તે જટિલા અગ્યાગારં પરિવારેત્વા એવમાહંસુ – ''અભિરૂપો વત ભો મહાસમણો નાગેન વિહેઠિયતી''તિ. અથ ખો ભગવા તસ્સા રત્તિયા અચ્ચયેન તસ્સ નાગસ્સ અનુપહચ્ચ છવિઞ્ચ ચમ્મઞ્ચ મંસઞ્ચ ન્હારુઞ્ચ અટ્ઠિઞ્ચ અટ્ઠિમિઞ્જઞ્ચ તેજસા તેજં પરિયાદિયિત્વા પત્તે પક્ખિપિત્વા ઉરુવેલકસ્સપસ્સ જટિલસ્સ દસ્સેસિ – ''અયં તે, કસ્સપ, નાગો પરિયાદિન્નો [પરિયાદિણ્ણો (ક॰)] અસ્સ તેજસા તેજો''તિ. અથ ખો ઉરુવેલકસ્સપસ્સ જટિલસ્સ એતદહોસિ – ''મહિદ્ધિકો ખો મહાસમણો મહાનુભાવો, યત્ર હિ નામ ચણ્ડસ્સ નાગરાજસ્સ ઇદ્ધિમતો આસિવિસસ્સ ઘોરવિસસ્સ તેજસા તેજં પરિયાદિયિસ્સતિ, નત્વેવ ચ ખો અરહા યથા અહ''ન્તિ.

૩૯. નેરઞ્જરાયં ભગવા, ઉરુવેલકસ્સપં જટિલં અવોચ;
''સચે તે કસ્સપ અગરુ, વિહરેમુ અજ્જણ્હો અગ્ગિસાલમ્હી''તિ [અગ્ગિસરણમ્હીતિ (સી॰ સ્યા॰)].

''ન ખો મે મહાસમણ ગરુ;
ફાસુકામોવ તં નિવારેમિ;
ચણ્ડેત્થ નાગરાજા;
ઇદ્ધિમા આસિવિસો ઘોરવિસો;
સો તં મા વિહેઠેસી''તિ.

''અપ્પેવ મં ન વિહેઠેય્ય;
ઇઙ્ઘ ત્વં કસ્સપ અનુજાનાહિ અગ્યાગાર''ન્તિ;
દિન્નન્તિ નં વિદિત્વા;
અભીતો [અસમ્ભીતો (સી॰)] પાવિસિ ભયમતીતો.

દિસ્વા ઇસિં પવિટ્ઠં, અહિનાગો દુમ્મનો પધૂપાયિ;
સુમનમનસો અધિમનો [અવિમનો (કત્થચિ), નવિમનો (સ્યા॰)], મનુસ્સનાગોપિ તત્થ પધૂપાયિ.

મક્ખઞ્ચ અસહમાનો, અહિનાગો પાવકોવ પજ્જલિ;
તેજોધાતુસુ કુસલો, મનુસ્સનાગોપિ તત્થ પજ્જલિ.

ઉભિન્નં સજોતિભૂતાનં;
અગ્યાગારં આદિત્તં હોતિ સમ્પજ્જલિતં સજોતિભૂતં;
ઉદિચ્છરે જટિલા;

‘‘અભિરૂપો વત ભો મહાસમણો;
નાગેન વિહેઠિયતી’’તિ ભણન્તિ.

અથ તસ્સા રત્તિયા [અથ રત્તિયા (સી॰ સ્યા॰)] અચ્ચયેન;
હતા નાગસ્સ અચ્ચિયો હોન્તિ [અહિનાગસ્સ અચ્ચિયો ન હોન્તિ (સી॰ સ્યા॰)];
ઇદ્ધિમતો પન ઠિતા [ઇદ્ધિમતો પનુટ્ઠિતા (સી॰)];
અનેકવણ્ણા અચ્ચિયો હોન્તિ.

નીલા અથ લોહિતિકા;
મઞ્જિટ્ઠા પીતકા ફલિકવણ્ણાયો;
અઙ્ગીરસસ્સ કાયે;
અનેકવણ્ણા અચ્ચિયો હોન્તિ.

પત્તમ્હિ ઓદહિત્વા;
અહિનાગં બ્રાહ્મણસ્સ દસ્સેસિ;
‘‘અયં તે કસ્સપ નાગો;
પરિયાદિન્નો અસ્સ તેજસા તેજો’’તિ.

અથ ખો ઉરુવેલકસ્સપો જટિલો ભગવતો ઇમિના ઇદ્ધિપાટિહારિયેન અભિપ્પસન્નો ભગવન્તં એતદવોચ – ‘‘ઇધેવ, મહાસમણ, વિહર, અહં તે [તે ઉપટ્ઠામિ (ઇતિપિ)] ધુવભત્તેના’’તિ.

પઠમં પાટિહારિયં.

૪૦. અથ ખો ભગવા ઉરુવેલકસ્સપસ્સ જટિલસ્સ અસ્સમસ્સ અવિદૂરે અઞ્ઞતરસ્મિં વનસણ્ડે વિહાસિ. અથ ખો ચત્તારો મહારાજાનો અભિક્કન્તાય રત્તિયા અભિક્કન્તવણ્ણા કેવલકપ્પં વનસણ્ડં ઓભાસેત્વા યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિંસુ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા ચતુદ્દિસા અટ્ઠંસુ સેય્યથાપિ મહન્તા અગ્ગિક્ખન્ધા. અથ ખો ઉરુવેલકસ્સપો જટિલો તસ્સા રત્તિયા અચ્ચયેન યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં એતદવોચ – ‘‘કાલો, મહાસમણ, નિટ્ઠિતં ભત્તં. કે નુ ખો તે, મહાસમણ, અભિક્કન્તાય રત્તિયા અભિક્કન્તવણ્ણા કેવલકપ્પં વનસણ્ડં ઓભાસેત્વા યેન ત્વં તેનુપસઙ્કમિંસુ , ઉપસઙ્કમિત્વા તં અભિવાદેત્વા ચતુદ્દિસા અટ્ઠંસુ ‘‘સેય્યથાપિ મહન્તા અગ્ગિક્ખન્ધા’’તિ. ‘‘એતે ખો, કસ્સપ, ચત્તારો મહારાજાનો યેનાહં તેનુપસઙ્કમિંસુ ધમ્મસ્સવનાયા’’તિ. અથ ખો ઉરુવેલકસ્સપસ્સ જટિલસ્સ એતદહોસિ – ‘‘મહિદ્ધિકો ખો મહાસમણો મહાનુભાવો, યત્ર હિ નામ ચત્તારોપિ મહારાજાનો ઉપસઙ્કમિસ્સન્તિ ધમ્મસ્સવનાય, ન ત્વેવ ચ ખો અરહા યથા અહ’’ન્તિ. અથ ખો ભગવા ઉરુવેલકસ્સપસ્સ જટિલસ્સ ભત્તં ભુઞ્જિત્વા તસ્મિંયેવ વનસણ્ડે વિહાસિ.

દુતિયં પાટિહારિયં.

૪૧. અથ ખો સક્કો દેવાનમિન્દો અભિક્કન્તાય રત્તિયા અભિક્કન્તવણ્ણો કેવલકપ્પં વનસણ્ડં ઓભાસેત્વા યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ , ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં અટ્ઠાસિ સેય્યથાપિ મહાઅગ્ગિક્ખન્ધો,

પુરિમાહિ વણ્ણનિભાહિ અભિક્કન્તતરો ચ પણીતતરો ચ. અથ ખો ઉરુવેલકસ્સપો જટિલો તસ્સા રત્તિયા અચ્ચયેન યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં એતદવોચ – ''કાલો, મહાસમણ, નિટ્ઠિતં ભત્તં. કો નુ ખો સો, મહાસમણ, અભિક્કન્તાય રત્તિયા અભિક્કન્તવણ્ણો કેવલકપ્પં વનસણ્ડં ઓભાસેત્વા યેન ત્વં તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં અટ્ઠાસિ સેય્યથાપિ મહાઅગ્ગિક્ખન્ધો, પુરિમાહિ વણ્ણનિભાહિ અભિક્કન્તતરો ચ પણીતતરો ચા''તિ? ''એસો ખો, કસ્સપ, સક્કો દેવાનમિન્દો યેનાહં તેનુપસઙ્કમિ ધમ્મસ્સવનાયા''તિ. અથ ખો ઉરુવેલકસ્સપસ્સ જટિલસ્સ એતદહોસિ – ''મહિદ્ધિકો ખો મહાસમણો મહાનુભાવો, યત્ર હિ નામ સક્કોપિ દેવાનમિન્દો ઉપસઙ્કમિસ્સતિ ધમ્મસ્સવનાય, ન ત્વેવ ચ ખો અરહા યથા અહ''ન્તિ. અથ ખો ભગવા ઉરુવેલકસ્સપસ્સ જટિલસ્સ ભત્તં ભુઞ્જિત્વા તસ્મિંયેવ વનસણ્ડે વિહાસિ.

તતિયં પાટિહારિયં.

૪૨. અથ ખો બ્રહ્મા સહમ્પતિ અભિક્કન્તાય રત્તિયા અભિક્કન્તવણ્ણો કેવલકપ્પં વનસણ્ડં ઓભાસેત્વા યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં અટ્ઠાસિ સેય્યથાપિ મહાઅગ્ગિક્ખન્ધો, પુરિમાહિ વણ્ણનિભાહિ અભિક્કન્તતરો ચ પણીતતરો ચ. અથ ખો ઉરુવેલકસ્સપો જટિલો તસ્સા રત્તિયા અચ્ચયેન યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં એતદવોચ – ''કાલો, મહાસમણ, નિટ્ઠિતં ભત્તં. કો નુ ખો સો, મહાસમણ, અભિક્કન્તાય રત્તિયા અભિક્કન્તવણ્ણો કેવલકપ્પં વનસણ્ડં ઓભાસેત્વા યેન ત્વં તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં અટ્ઠાસિ સેય્યથાપિ મહાઅગ્ગિક્ખન્ધો, પુરિમાહિ વણ્ણનિભાહિ અભિક્કન્તતરો ચ પણીતતરો ચા''તિ? ''એસો ખો, કસ્સપ, બ્રહ્મા સહમ્પતિ યેનાહં તેનુપસઙ્કમિ ધમ્મસ્સવનાયા''તિ. અથ ખો ઉરુવેલકસ્સપસ્સ જટિલસ્સ એતદહોસિ – ''મહિદ્ધિકો ખો મહાસમણો મહાનુભાવો, યત્ર હિ નામ બ્રહ્માપિ સહમ્પતિ ઉપસઙ્કમિસ્સતિ ધમ્મસ્સવનાય, ન ત્વેવ ચ ખો અરહા યથા અહ''ન્તિ. અથ ખો ભગવા ઉરુવેલકસ્સપસ્સ જટિલસ્સ ભત્તં ભુઞ્જિત્વા તસ્મિંયેવ વનસણ્ડે વિહાસિ.

ચતુત્થં પાટિહારિયં.

૪૩. તેન ખો પન સમયેન ઉરુવેલકસ્સપસ્સ જટિલસ્સ મહાયઞ્ઞો પચ્ચુપટ્ઠિતો હોતિ, કેવલકપ્પા ચ અઙ્ગમગધા પહૂતં ખાદનીયં ભોજનીયં આદાય અભિક્કમિતુકામા હોન્તિ . અથ ખો ઉરુવેલકસ્સપસ્સ જટિલસ્સ એતદહોસિ – ''એતરહિ ખો મે મહાયઞ્ઞો પચ્ચુપટ્ઠિતો, કેવલકપ્પા ચ અઙ્ગમગધા પહૂતં ખાદનીયં ભોજનીયં આદાય અભિક્કમિસ્સન્તિ. સચે મહાસમણો મહાજનકાયે ઇદ્ધિપાટિહારિયં કરિસ્સતિ , મહાસમણસ્સ લાભસક્કારો અભિવડ્ઢિસ્સતિ, મમ લાભસક્કારો પરિહાયિસ્સતિ. અહો નૂન મહાસમણો સ્વાતનાય નાગચ્છેય્યા''તિ. અથ ખો ભગવા ઉરુવેલકસ્સપસ્સ જટિલસ્સ ચેતસા ચેતોપરિવિતક્કમઞ્ઞાય ઉત્તરકુરું ગન્ત્વા તતો પિણ્ડપાતં આહરિત્વા અનોતત્તદહે પરિભુઞ્જિત્વા તત્થેવ દિવાવિહારં અકાસિ. અથ ખો ઉરુવેલકસ્સપો જટિલો તસ્સા રત્તિયા અચ્ચયેન યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં એતદવોચ – ''કાલો, મહાસમણ, નિટ્ઠિતં ભત્તં. કિં નુ ખો, મહાસમણ, હિય્યો નાગમાસિ? અપિ ચ મયં તં સરામ – કિં નુ ખો મહાસમણો નાગચ્છતીતિ? ખાદનીયસ્સ ચ ભોજનીયસ્સ ચ તે પટિવીસો [પટિવિંસો (સી॰), પટિવિસો (સ્યા॰)] ઠપિતો''તિ. નનુ તે, કસ્સપ, એતદહોસિ – '''એતરહિ ખો મે મહાયઞ્ઞો પચ્ચુપટ્ઠિતો, કેવલકપ્પા ચ અઙ્ગમગધા પહૂતં ખાદનીયં ભોજનીયં આદાય અભિક્કમિસ્સન્તિ, સચે મહાસમણો મહાજનકાયે ઇદ્ધિપાટિહારિયં કરિસ્સતિ, મહાસમણસ્સ લાભસક્કારો અભિવડ્ઢિસ્સતિ, મમ લાભસક્કારો પરિહાયિસ્સતિ, અહો નૂન મહાસમણો સ્વાતનાય નાગચ્છેય્યા'તિ. સો ખો અહં,

કસ્સપ, તવ ચેતસા ચેતોપરિવિતક્કં અઞ્ઞાય ઉત્તરકુરું ગન્ત્વા તતો પિણ્ડપાતં આહરિત્વા અનોતત્તદહે પરિભુઞ્જિત્વા તત્થેવ દિવાવિહારં અકાસિ''ન્તિ. અથ ખો ઉરુવેલકસ્સપસ્સ જટિલસ્સ એતદહોસિ – ''મહિદ્ધિકો ખો મહાસમણો મહાનુભાવો, યત્ર હિ નામ ચેતસાપિ ચિત્તં પજાનિસ્સતિ , ન ત્વેવ ચ ખો અરહા યથા અહ''ન્તિ. અથ ખો ભગવા ઉરુવેલકસ્સપસ્સ જટિલસ્સ ભત્તં ભુઞ્જિત્વા તસ્મિંયેવ વનસણ્ડે વિહાસિ.

પઞ્ચમં પાટિહારિયં.

૪૪. તેન ખો પન સમયેન ભગવતો પંસુકૂલં ઉપ્પન્નં હોતિ. અથ ખો ભગવતો એતદહોસિ – ''કત્થ નુ ખો અહં પંસુકૂલં ધોવેય્ય''ન્તિ? અથ ખો સક્કો દેવાનમિન્દો ભગવતો ચેતસા ચેતોપરિવિતક્કમઞ્ઞાય પાણિના પોક્ખરણિં ખણિત્વા ભગવન્તં એતદવોચ – ''ઇધ, ભન્તે, ભગવા પંસુકૂલં ધોવતૂ''તિ. અથ ખો ભગવતો એતદહોસિ – ''કિમ્હિ નુ ખો અહં પંસુકૂલં પરિમદ્દેય્ય''ન્તિ? અથ ખો સક્કો દેવાનમિન્દો ભગવતો ચેતસા ચેતોપરિવિતક્કમઞ્ઞાય મહતિં સિલં ઉપનિક્ખિપિ – ઇધ, ભન્તે, ભગવા પંસુકૂલં પરિમદ્દતૂતિ. અથ ખો ભગવતો એતદહોસિ – ''કિમ્હિ નુ ખો અહં [અહં પંસુકૂલં (ક॰)] આલમ્બિત્વા ઉત્તરેય્ય''ન્તિ? અથ ખો કકુધે અધિવત્થા દેવતા ભગવતો ચેતસા ચેતોપરિવિતક્કમઞ્ઞાય સાખં ઓનામેસિ – ઇધ, ભન્તે, ભગવા આલમ્બિત્વા ઉત્તરતૂતિ. અથ ખો ભગવતો એતદહોસિ – ''કિમ્હિ નુ ખો અહં પંસુકૂલં વિસ્સજ્જેય્ય''ન્તિ? અથ ખો સક્કો દેવાનમિન્દો ભગવતો ચેતસા ચેતોપરિવિતક્કમઞ્ઞાય મહતિં સિલં ઉપનિક્ખિપિ – ઇધ, ભન્તે, ભગવા પંસુકૂલં વિસ્સજ્જેતૂતિ. અથ ખો ઉરુવેલકસ્સપો જટિલો તસ્સા રત્તિયા અચ્ચયેન યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં એતદવોચ – ''કાલો , મહાસમણ, નિટ્ઠિતં ભત્તં. કિં નુ ખો, મહાસમણ, નાયં પુબ્બે ઇધ પોક્ખરણી, સાયં ઇધ પોક્ખરણી. નયિમા સિલા પુબ્બે ઉપનિક્ખિત્તા. કેનિમા સિલા ઉપનિક્ખિત્તા? નયિમસ્સ કકુધસ્સ પુબ્બે સાખા ઓનતા, સાયં સાખા ઓનતા''તિ. ઇધ મે, કસ્સપ, પંસુકૂલં ઉપ્પન્નં અહોસિ. તસ્સ મય્હં, કસ્સપ, એતદહોસિ – ''કત્થ નુ ખો અહં પંસુકૂલં ધોવેય્ય''ન્તિ? અથ ખો, કસ્સપ, સક્કો દેવાનમિન્દો મમ ચેતસા ચેતોપરિવિતક્કમઞ્ઞાય પાણિના પોક્ખરણિં ખણિત્વા મં એતદવોચ – ''ઇધ, ભન્તે, ભગવા પંસુકૂલં ધોવતૂ''તિ. સાયં કસ્સપ અમનુસ્સેન પાણિના ખણિતા પોક્ખરણી. તસ્સ મય્હં, કસ્સપ, એતદહોસિ – ''કિમ્હિ નુ ખો અહં પંસુકૂલં પરિમદ્દેય્ય''ન્તિ? અથ ખો, કસ્સપ, સક્કો દેવાનમિન્દો મમ ચેતસા ચેતોપરિવિતક્કમઞ્ઞાય મહતિં સિલં ઉપનિક્ખિપિ – ''ઇધ, ભન્તે, ભગવા પંસુકૂલં પરિમદ્દતૂ''તિ. સાયં કસ્સપ અમનુસ્સેન ઉપનિક્ખિત્તા સિલા. તસ્સ મય્હં, કસ્સપ, એતદહોસિ – ''કિમ્હિ નુ ખો અહં આલમ્બિત્વા ઉત્તરેય્ય''ન્તિ? અથ ખો, કસ્સપ, કકુધે અધિવત્થા દેવતા જ મમ ચેતસા ચેતોપરિવિતક્કમઞ્ઞાય સાખં ઓનામેસિ – ''ઇધ, ભન્તે, ભગવા આલમ્બિત્વા ઉત્તરતૂ''તિ. સ્વાયં આહરહત્થો કકુધો. તસ્સ મય્હં, કસ્સપ, એતદહોસિ – ''કિમ્હિ નુ ખો અહં પંસુકૂલં વિસ્સજ્જેય્ય''ન્તિ? અથ ખો, કસ્સપ, સક્કો દેવાનમિન્દો મમ ચેતસા ચેતોપરિવિતક્કમઞ્ઞાય મહતિં સિલં ઉપનિક્ખિપિ – ''ઇધ, ભન્તે, ભગવા પંસુકૂલં વિસ્સજ્જેતૂ''તિ . સાયં કસ્સપ અમનુસ્સેન ઉપનિક્ખિત્તા સિલાતિ. અથ ખો ઉરુવેલકસ્સપસ્સ જટિલસ્સ એતદહોસિ – ''મહિદ્ધિકો ખો મહાસમણો મહાનુભાવો, યત્ર હિ નામ સક્કોપિ દેવાનમિન્દો વેય્યાવચ્ચં કરિસ્સતિ, ન ત્વેવ ચ ખો અરહા યથા અહ''ન્તિ. અથ ખો ભગવા ઉરુવેલકસ્સપસ્સ જટિલસ્સ ભત્તં ભુઞ્જિત્વા તસ્મિંયેવ વનસણ્ડે વિહાસિ.

અથ ખો ઉરુવેલકસ્સપો જટિલો તસ્સા રત્તિયા અચ્ચયેન યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવતો કાલં આરોચેસિ – ''કાલો, મહાસમણ, નિટ્ઠિતં ભત્ત''ન્તિ. ''ગચ્છ ત્વં, કસ્સપ, આયામહ''ન્તિ ઉરુવેલકસ્સપં જટિલં ઉય્યોજેત્વા યાય જમ્બુયા 'જમ્બુદીપો' પઞ્ઞાયતિ, તતો ફલં ગહેત્વા પઠમતરં આગન્ત્વા અગ્યાગારે નિસીદિ.

અદ્દસા ખો ઉરુવેલકસ્સપો જટિલો ભગવન્તં અગ્યાગારે નિસિન્નં, દિસ્વાન ભગવન્તં એતદવોચ – ‘‘કતમેન ત્વં, મહાસમણ, મગ્ગેન આગતો? અહં તયા પઠમતરં પક્કન્તો, સો ત્વં પઠમતરં આગન્ત્વા અગ્યાગારે નિસિન્નો’’તિ. ‘‘ઇધાહં, કસ્સપ, તં ઉય્યોજેત્વા યાય જમ્બુયા ‘જમ્બુદીપો’ પઞ્ઞાયતિ, તતો ફલં ગહેત્વા પઠમતરં આગન્ત્વા અગ્યાગારે નિસિન્નો. ઇદં ખો, કસ્સપ, જમ્બુફલં વણ્ણસમ્પન્નં ગન્ધસમ્પન્નં રસસમ્પન્નં. સચે આકઙ્ખસિ પરિભુઞ્જા’’તિ. ‘‘અલં, મહાસમણ, ત્વંયેવ તં અરહસિ , ત્વંયેવ તં [ત્વંયેવેતં આહરસિ, ત્વંયેવેતં (સી॰ સ્યા॰)] પરિભુઞ્જાહી’’તિ. અથ ખો ઉરુવેલકસ્સપસ્સ જટિલસ્સ એતદહોસિ – ‘‘મહિદ્ધિકો ખો મહાસમણો મહાનુભાવો, યત્ર હિ નામ મં પઠમતરં ઉય્યોજેત્વા યાય જમ્બુયા ‘જમ્બુદીપો’ પઞ્ઞાયતિ, તતો ફલં ગહેત્વા પઠમતરં આગન્ત્વા અગ્યાગારે નિસીદિસ્સતિ, ન ત્વેવ ચ ખો અરહા યથા અહ’’ન્તિ. અથ ખો ભગવા ઉરુવેલકસ્સપસ્સ જટિલસ્સ ભત્તં ભુઞ્જિત્વા તસ્મિંયેવ વનસણ્ડે વિહાસિ.

૪૫. અથ ખો ઉરુવેલકસ્સપો જટિલો તસ્સા રત્તિયા અચ્ચયેન યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવતો કાલં આરોચેસિ – ‘‘કાલો, મહાસમણ, નિટ્ઠિતં ભત્ત’’ન્તિ. ગચ્છ ત્વં, કસ્સપ, આયામહન્તિ ઉરુવેલકસ્સપં જટિલં ઉય્યોજેત્વા યાય જમ્બુયા ‘જમ્બુદીપો’ પઞ્ઞાયતિ, તસ્સા અવિદૂરે અમ્બો…પે॰… તસ્સા અવિદૂરે આમલકી…પે॰… તસ્સા અવિદૂરે હરીતકી…પે॰… તાવતિંસં ગન્ત્વા પારિચ્છત્તકપુપ્ફં ગહેત્વા પઠમતરં આગન્ત્વા અગ્યાગારે નિસીદિ. અદ્દસા ખો ઉરુવેલકસ્સપો જટિલો ભગવન્તં અગ્યાગારે નિસિન્નં, દિસ્વાન ભગવન્તં એતદવોચ – ‘‘કતમેન ત્વં, મહાસમણ, મગ્ગેન આગતો? અહં તયા પઠમતરં પક્કન્તો, સો ત્વં પઠમતરં આગન્ત્વા અગ્યાગારે નિસિન્નો’’તિ. ‘‘ઇધાહં , કસ્સપ, તં ઉય્યોજેત્વા તાવતિંસં ગન્ત્વા પારિચ્છત્તકપુપ્ફં ગહેત્વા પઠમતરં આગન્ત્વા અગ્યાગારે નિસિન્નો. ઇદં ખો, કસ્સપ, પારિચ્છત્તકપુપ્ફં વણ્ણસમ્પન્નં ગન્ધસમ્પન્નં [સુગન્ધિકં (ક॰)]. (સચે આકઙ્ખસિ ગણ્હા’’તિ. ‘‘અલં, મહાસમણ, ત્વંયેવ તં અરહસિ, ત્વંયેવ તં ગણ્હા’’તિ) [( ) સી॰ સ્યા॰ પોત્થકેસુ નત્થિ]. અથ ખો ઉરુવેલકસ્સપસ્સ જટિલસ્સ એતદહોસિ – ‘‘મહિદ્ધિકો ખો મહાસમણો મહાનુભાવો, યત્ર હિ નામ મં પઠમતરં ઉય્યોજેત્વા તાવતિંસં ગન્ત્વા પારિચ્છત્તકપુપ્ફં ગહેત્વા પઠમતરં આગન્ત્વા અગ્યાગારે નિસીદિસ્સતિ, ન ત્વેવ ચ ખો અરહા યથા અહ’’ન્તિ.

૪૬. તેન ખો પન સમયેન તે જટિલા અગ્ગિં પરિચરિતુકામા ન સક્કોન્તિ કટ્ઠાનિ ફાલેતું . અથ ખો તેસં જટિલાનં એતદહોસિ – ‘‘નિસ્સંસયં ખો મહાસમણસ્સ ઇદ્ધાનુભાવો, યથા મયં ન સક્કોમ કટ્ઠાનિ ફાલેતુ’’ન્તિ. અથ ખો ભગવા ઉરુવેલકસ્સપં જટિલં એતદવોચ – ‘‘ફાલિયન્તુ, કસ્સપ, કટ્ઠાની’’તિ. ‘‘ફાલિયન્તુ, મહાસમણા’’તિ. સકિદેવ પઞ્ચ કટ્ઠસતાનિ ફાલિયિંસુ. અથ ખો ઉરુવેલકસ્સપસ્સ જટિલસ્સ એતદહોસિ – ‘‘મહિદ્ધિકો ખો મહાસમણો મહાનુભાવો, યત્ર હિ નામ કટ્ઠાનિપિ ફાલિયિસ્સન્તિ, ન ત્વેવ ચ ખો અરહા યથા અહ’’ન્તિ.

૪૭. તેન ખો પન સમયેન તે જટિલા અગ્ગિં પરિચરિતુકામા ન સક્કોન્તિ અગ્ગિં ઉજ્જલેતું [જાલેતું (સી॰), ઉજ્જલિતું (ક॰)]. અથ ખો તેસં જટિલાનં એતદહોસિ – ‘‘નિસ્સંસયં ખો મહાસમણસ્સ ઇદ્ધાનુભાવો, યથા મયં ન સક્કોમ અગ્ગિં ઉજ્જલેતુ’’ન્તિ. અથ ખો ભગવા ઉરુવેલકસ્સપં જટિલં એતદવોચ – ‘‘ઉજ્જલિયન્તુ, કસ્સપ, અગ્ગી’’તિ. ‘‘ઉજ્જલિયન્તુ, મહાસમણા’’તિ. સકિદેવ પઞ્ચ અગ્ગિસતાનિ ઉજ્જલિયિંસુ. અથ ખો ઉરુવેલકસ્સપસ્સ જટિલસ્સ એતદહોસિ – ‘‘મહિદ્ધિકો ખો મહાસમણો મહાનુભાવો, યત્ર હિ નામ અગ્ગીપિ ઉજ્જલિયિસ્સન્તિ, ન ત્વેવ ચ ખો અરહા યથા અહ’’ન્તિ.

૪૮. તેન ખો પન સમયેન તે જટિલા અગ્ગિં પરિચરિત્વા ન સક્કોન્તિ અગ્ગિં વિજ્ઝાપેતું. અથ ખો તેસં જટિલાનં એતદહોસિ – ''નિસ્સંસયં ખો મહાસમણસ્સ ઇદ્ધાનુભાવો, યથા મયં ન સક્કોમ અગ્ગિં વિજ્ઝાપેતુ''ન્તિ. અથ ખો ભગવા ઉરુવેલકસ્સપં જટિલં એતદવોચ – ''વિજ્ઝાયન્તુ, કસ્સપ, અગ્ગી''તિ. ''વિજ્ઝાયન્તુ, મહાસમણા''તિ. સકિદેવ પઞ્ચ અગ્ગિસતાનિ વિજ્ઝાયિંસુ. અથ ખો ઉરુવેલકસ્સપસ્સ જટિલસ્સ એતદહોસિ – ''મહિદ્ધિકો ખો મહાસમણો મહાનુભાવો, યત્ર હિ નામ અગ્ગીપિ વિજ્ઝાયિસ્સન્તિ, ન ત્વેવ ચ ખો અરહા યથા અહ''ન્તિ.

૪૯. તેન ખો પન સમયેન તે જટિલા સીતાસુ હેમન્તિકાસુ રત્તીસુ અન્તરટ્ઠકાસુ હિમપાતસમયે નજ્જા નેરઞ્જરાય ઉમ્મુજ્જન્તિપિ, નિમુજ્જન્તિપિ, ઉમ્મુજ્જનનિમુજ્જનમ્પિ કરોન્તિ. અથ ખો ભગવા પઞ્ચમત્તાનિ મન્દામુખિસતાનિ અભિનિમ્મિનિ, યત્થ તે જટિલા ઉત્તરિત્વા વિસિબ્બેસું . અથ ખો તેસં જટિલાનં એતદહોસિ – ''નિસ્સંસયં ખો મહાસમણસ્સ ઇદ્ધાનુભાવો, યથયિમા મન્દામુખિયો નિમ્મિતા''તિ. અથ ખો ઉરુવેલકસ્સપસ્સ જટિલસ્સ એતદહોસિ – ''મહિદ્ધિકો ખો મહાસમણો મહાનુભાવો, યત્ર હિ નામ તાવ બહૂ મન્દામુખિયોપિ અભિનિમ્મિનિસ્સતિ, ન ત્વેવ ચ ખો અરહા યથા અહ''ન્તિ.

૫૦. તેન ખો પન સમયેન મહા અકાલમેઘો પાવસ્સિ, મહા ઉદકવાહકો સઞ્જાયિ. યસ્મિં પદેસે ભગવા વિહરતિ, સો પદેસો ઉદકેન ન ઓત્થટો [ઉદકેન ઓત્થટો (સી॰ સ્યા॰)] હોતિ. અથ ખો ભગવતો એતદહોસિ – ''યંનૂનાહં સમન્તા ઉદકં ઉસ્સારેત્વા મજ્ઝે રેણુહતાય ભૂમિયા ચઙ્કમેય્ય''ન્તિ. અથ ખો ભગવા સમન્તા ઉદકં ઉસ્સારેત્વા મજ્ઝે રેણુહતાય ભૂમિયા ચઙ્કમિ. અથ ખો ઉરુવેલકસ્સપો જટિલો – માહેવ ખો મહાસમણો ઉદકેન વૂળ્હો અહોસીતિ નાવાય સમ્બહુલેહિ જટિલેહિ સદ્ધિં યસ્મિં પદેસે ભગવા વિહરતિ તં પદેસં અગમાસિ. અદ્દસા ખો ઉરુવેલકસ્સપો જટિલો ભગવન્તં સમન્તા ઉદકં ઉસ્સારેત્વા મજ્ઝે રેણુહતાય ભૂમિયા ચઙ્કમન્તં, દિસ્વાન ભગવન્તં એતદવોચ – ''ઇદં નુ ત્વં, મહાસમણા''તિ? ''અયમહમસ્મિ [આમ અહમસ્મિ (સ્યા॰)], કસ્સપા''તિ ભગવા વેહાસં અબ્ભુગ્ગન્ત્વા નાવાય પચ્ચુટ્ઠાસિ. અથ ખો ઉરુવેલકસ્સપસ્સ જટિલસ્સ એતદહોસિ – ''મહિદ્ધિકો ખો મહાસમણો મહાનુભાવો, યત્ર હિ નામ ઉદકમ્પિ ન પવાહિસ્સતિ [નપ્પસહિસ્સતિ (સી॰)], ન ત્વેવ ચ ખો અરહા યથા અહ''ન્તિ.

૫૧. અથ ખો ભગવતો એતદહોસિ – ''ચિરમ્પિ ખો ઇમસ્સ મોઘપુરિસસ્સ એવં ભવિસ્સતિ – 'મહિદ્ધિકો ખો મહાસમણો મહાનુભાવો, ન ત્વેવ ચ ખો અરહા યથા અહ'ન્તિ; યંનૂનાહં ઇમં જટિલં સંવેજેય્ય''ન્તિ. અથ ખો ભગવા ઉરુવેલકસ્સપં જટિલં એતદવોચ – ''નેવ ચ ખો ત્વં, કસ્સપ, અરહા, નાપિ અરહત્તમગ્ગસમાપન્નો. સાપિ તે પટિપદા નત્થિ, યાય ત્વં અરહા વા અસ્સસિ, અરહત્તમગ્ગં વા સમાપન્નો''તિ. અથ ખો ઉરુવેલકસ્સપો જટિલો ભગવતો પાદેસુ સિરસા નિપતિત્વા ભગવન્તં એતદવોચ – ''લભેય્યાહં, ભન્તે, ભગવતો સન્તિકે પબ્બજ્જં, લભેય્યં ઉપસમ્પદ''ન્તિ. ત્વં ખોસિ, કસ્સપ, પઞ્ચન્નં જટિલસતાનં નાયકો વિનાયકો અગ્ગો પમુખો પામોક્ખો. તેપિ તાવ અપલોકેહિ, યથા તે મઞ્ઞિસ્સન્તિ તથા તે કરિસ્સન્તીતિ. અથ ખો ઉરુવેલકસ્સપો જટિલો યેન તે જટિલા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા તે જટિલે એતદવોચ – ''ઇચ્છામહં , ભો, મહાસમણે બ્રહ્મચરિયં ચરિતું, યથા ભવન્તો મઞ્ઞન્તિ તથા કરોન્તૂ''તિ. ''ચિરપટિકા મયં, ભો, મહાસમણે અભિપ્પસન્ના, સચે ભવં, મહાસમણે બ્રહ્મચરિયં ચરિસ્સતિ, સબ્બેવ મયં મહાસમણે બ્રહ્મચરિયં ચરિસ્સામા''તિ. અથ ખો તે જટિલા કેસમિસ્સં જટામિસ્સં ખારિકાજમિસ્સં અગ્ગિહુતમિસ્સં ઉદકે પવાહેત્વા યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિંસુ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવતો પાદેસુ સિરસા નિપતિત્વા ભગવન્તં એતદવોચું – ''લભેય્યામ મયં, ભન્તે, ભગવતો સન્તિકે પબ્બજ્જં, લભેય્યામ

ઉપસમ્પદ''ન્તિ. ''એથ ભિક્ખવો''તિ ભગવા અવોચ – ''સ્વાક્ખાતો ધમ્મો, ચરથ બ્રહ્મચરિયં સમ્મા દુક્ખસ્સ અન્તકિરિયાયા''તિ. સાવ તેસં આયસ્મન્તાનં ઉપસમ્પદા અહોસિ.

૫૨. અદ્દસા ખો નદીકસ્સપો જટિલો કેસમિસ્સં જટામિસ્સં ખારિકાજમિસ્સં અગ્ગિહુતમિસ્સં ઉદકે વુય્હમાને, દિસ્વાનસ્સ એતદહોસિ – ''માહેવ મે ભાતુનો ઉપસગ્ગો અહોસી''તિ. જટિલે પાહેસિ – ગચ્છથ મે ભાતરં જાનાથાતિ. સામઞ્ચ તીહિ જટિલસતેહિ સદ્ધિં યેનાયસ્મા ઉરુવેલકસ્સપો તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા આયસ્મન્તં ઉરુવેલકસ્સપં એતદવોચ – ''ઇદં નુ ખો, કસ્સપ, સેય્યો''તિ? ''આમાવુસો, ઇદં સેય્યો''તિ. અથ ખો તે જટિલા કેસમિસ્સં જટામિસ્સં ખારિકાજમિસ્સં અગ્ગિહુતમિસ્સં ઉદકે પવાહેત્વા યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિંસુ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવતો પાદેસુ સિરસા નિપતિત્વા ભગવન્તં એતદવોચું – ''લભેય્યામ મયં, ભન્તે, ભગવતો સન્તિકે પબ્બજ્જં, લભેય્યામ ઉપસમ્પદ''ન્તિ. ''એથ ભિક્ખવો''તિ ભગવા અવોચ – ''સ્વાક્ખાતો ધમ્મો, ચરથ બ્રહ્મચરિયં સમ્મા દુક્ખસ્સ અન્તકિરિયાયા''તિ. સાવ તેસં આયસ્મન્તાનં ઉપસમ્પદા અહોસિ.

૫૩. અદ્દસા ખો ગયાકસ્સપો જટિલો કેસમિસ્સં જટામિસ્સં ખારિકાજમિસ્સં અગ્ગિહુતમિસ્સં ઉદકે વુય્હમાને, દિસ્વાનસ્સ એતદહોસિ – ''માહેવ મે ભાતૂનં ઉપસગ્ગો અહોસી''તિ. જટિલે પાહેસિ – ગચ્છથ મે ભાતરો જાનાથાતિ. સામઞ્ચ દ્વીહિ જટિલસતેહિ સદ્ધિં યેનાયસ્મા ઉરુવેલકસ્સપો તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા આયસ્મન્તં ઉરુવેલકસ્સપં એતદવોચ – ''ઇદં નુ ખો, કસ્સપ, સેય્યો''તિ? ''આમાવુસો, ઇદં સેય્યો''તિ. અથ ખો તે જટિલા કેસમિસ્સં જટામિસ્સં ખારિકાજમિસ્સં અગ્ગિહુતમિસ્સં ઉદકે પવાહેત્વા યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિંસુ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવતો પાદેસુ સિરસા નિપતિત્વા ભગવન્તં એતદવોચું – ''લભેય્યામ મયં, ભન્તે, ભગવતો સન્તિકે પબ્બજ્જં, લભેય્યામ ઉપસમ્પદ''ન્તિ. ''એથ ભિક્ખવો''તિ ભગવા અવોચ – ''સ્વાક્ખાતો ધમ્મો, ચરથ બ્રહ્મચરિયં સમ્મા દુક્ખસ્સ અન્તકિરિયાયા''તિ. સાવ તેસં આયસ્મન્તાનં ઉપસમ્પદા અહોસિ.

> ભગવતો અધિટ્ઠાનેન પઞ્ચ કટ્ઠસતાનિ ન ફાલિયિંસુ, ફાલિયિંસુ; અગ્ગી ન ઉજ્જલિયિંસુ, ઉજ્જલિયિંસુ; ન વિજ્ઝાયિંસુ, વિજ્ઝાયિંસુ; પઞ્ચમન્દામુખિસતાનિ અભિનિમ્મિનિ. એતેન નયેન અડ્ઢુડ્ઢપાટિહારિયસહસ્સાનિ હોન્તિ.

૫૪. અથ ખો ભગવા ઉરુવેલાયં યથાભિરન્તં વિહરિત્વા યેન ગયાસીસં તેન પક્કામિ મહતા ભિક્ખુસઙ્ઘેન સદ્ધિં ભિક્ખુસહસ્સેન સબ્બેહેવ પુરાણજટિલેહિ. તત્ર સુદં ભગવા ગયાયં વિહરતિ ગયાસીસે સદ્ધિં ભિક્ખુસહસ્સેન. તત્ર ખો ભગવા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ –

[સં॰ નિ॰ ૪.૨૯] ''સબ્બં , ભિક્ખવે, આદિત્તં. કિઞ્ચ, ભિક્ખવે, સબ્બં આદિત્તં? ચક્ખુ આદિત્તં, રૂપા આદિત્તા, ચક્ખુવિઞ્ઞાણં આદિત્તં, ચક્ખુસમ્ફસ્સો આદિત્તો, યમિદં ચક્ખુસમ્ફસ્સપચ્ચયા ઉપ્પજ્જતિ વેદયિતં સુખં વા દુક્ખં વા અદુક્ખમસુખં વા તમ્પિ આદિત્તં. કેન આદિત્તં? રાગગ્ગિના દોસગ્ગિના મોહગ્ગિના આદિત્તં, જાતિયા જરાય મરણેન સોકેહિ પરિદેવેહિ દુક્ખેહિ દોમનસ્સેહિ ઉપાયાસેહિ આદિત્તન્તિ વદામિ. સોતં આદિત્તં, સદ્દા આદિત્તા, સોતવિઞ્ઞાણં આદિત્તં, સોતસમ્ફસ્સો આદિત્તો, યમિદં સોતસમ્ફસ્સપચ્ચયા ઉપ્પજ્જતિ વેદયિતં સુખં વા દુક્ખં વા અદુક્ખમસુખં વા તમ્પિ આદિત્તં. કેન આદિત્તં? રાગગ્ગિના દોસગ્ગિના મોહગ્ગિના આદિત્તં, જાતિયા જરાય મરણેન સોકેહિ પરિદેવેહિ દુક્ખેહિ દોમનસ્સેહિ ઉપાયાસેહિ આદિત્તન્તિ વદામિ. ઘાનં આદિત્તં, ગન્ધા આદિત્તા, ઘાનવિઞ્ઞાણં આદિત્તં, ઘાનસમ્ફસ્સો આદિત્તો, યમિદં ઘાનસમ્ફસ્સપચ્ચયા ઉપ્પજ્જતિ વેદયિતં સુખં વા દુક્ખં વા

અદુક્ખમસુખં વા તમ્પિ આદિત્તં. કેન આદિત્તં? રાગગ્ગિના દોસગ્ગિના મોહગ્ગિના આદિત્તં, જાતિયા જરાય મરણેન સોકેહિ પરિદેવેહિ દુક્ખેહિ દોમનસ્સેહિ ઉપાયાસેહિ આદિત્તન્તિ વદામિ. જિવ્હા આદિત્તા, રસા આદિત્તા, જિવ્હાવિઞ્ઞાણં આદિત્તં જિવ્હાસમ્ફસ્સો આદિત્તો, યમિદં જિવ્હાસમ્ફસ્સપચ્ચયા ઉપ્પજ્જતિ વેદયિતં સુખં વા દુક્ખં વા અદુક્ખમસુખં વા તમ્પિ આદિત્તં. કેન આદિત્તં? રાગગ્ગિના દોસગ્ગિના મોહગ્ગિના આદિત્તં, જાતિયા જરાય મરણેન સોકેહિ પરિદેવેહિ દુક્ખેહિ દોમનસ્સેહિ ઉપાયાસેહિ આદિત્તન્તિ વદામિ. કાયો આદિત્તો, ફોટ્ઠબ્બા આદિત્તા, કાયવિઞ્ઞાણં આદિત્તં કાયસમ્ફસ્સો આદિત્તો, યમિદં કાયસમ્ફસ્સપચ્ચયા ઉપ્પજ્જતિ વેદયિતં સુખં વા દુક્ખં વા અદુક્ખમસુખં વા તમ્પિ આદિત્તં. કેન આદિત્તં? રાગગ્ગિના દોસગ્ગિના મોહગ્ગિના આદિત્તં, જાતિયા જરાય મરણેન સોકેહિ પરિદેવેહિ દુક્ખેહિ દોમનસ્સેહિ ઉપાયાસેહિ આદિત્તન્તિ વદામિ. મનો આદિત્તો, ધમ્મા આદિત્તા, મનોવિઞ્ઞાણં આદિત્તં મનોસમ્ફસ્સો આદિત્તો, યમિદં મનોસમ્ફસ્સપચ્ચયા ઉપ્પજ્જતિ વેદયિતં સુખં વા દુક્ખં વા અદુક્ખમસુખં વા તમ્પિ આદિત્તં. કેન આદિત્તં? રાગગ્ગિના દોસગ્ગિના મોહગ્ગિના આદિત્તં, જાતિયા જરાય મરણેન સોકેહિ પરિદેવેહિ દુક્ખેહિ દોમનસ્સેહિ ઉપાયાસેહિ આદિત્તન્તિ વદામિ.

‘‘એવં પસ્સં, ભિક્ખવે, સુતવા અરિયસાવકો ચક્ખુસ્મિમ્પિ નિબ્બિન્દતિ, રૂપેસુપિ નિબ્બિન્દતિ, ચક્ખુવિઞ્ઞાણેપિ નિબ્બિન્દતિ, ચક્ખુસમ્ફસ્સેપિ નિબ્બિન્દતિ, યમિદં ચક્ખુસમ્ફસ્સપચ્ચયા ઉપ્પજ્જતિ વેદયિતં સુખં વા દુક્ખં વા અદુક્ખમસુખં વા, તસ્મિમ્પિ નિબ્બિન્દતિ. સોતસ્મિમ્પિ નિબ્બિન્દતિ, સદ્દેસુપિ નિબ્બિન્દતિ... પે૦... ઘાનસ્મિમ્પિ નિબ્બિન્દતિ , ગન્ધેસુપિ નિબ્બિન્દતિ...પે૦... જિવ્હાયપિ નિબ્બિન્દતિ, રસેસુપિ નિબ્બિન્દતિ... પે૦... કાયસ્મિમ્પિ નિબ્બિન્દતિ, ફોટ્ઠબ્બેસુપિ નિબ્બિન્દતિ...પે૦... મનસ્મિમ્પિ નિબ્બિન્દતિ, ધમ્મેસુપિ નિબ્બિન્દતિ, મનોવિઞ્ઞાણેપિ નિબ્બિન્દતિ, મનોસમ્ફસ્સેપિ નિબ્બિન્દતિ, યમિદં મનોસમ્ફસ્સપચ્ચયા ઉપ્પજ્જતિ વેદયિતં સુખં વા દુક્ખં વા અદુક્ખમસુખં વા તસ્મિમ્પિ નિબ્બિન્દતિ, નિબ્બિન્દં વિરજ્જતિ, વિરાગા વિમુચ્ચતિ, વિમુત્તસ્મિં વિમુત્તમિતિ ઞાણં હોતિ. ખીણા જાતિ, વુસિતં બ્રહ્મચરિયં, કતં કરણીયં, નાપરં ઇત્થત્તાયાતિ પજાનાતી’’તિ.

ઇમસ્મિઞ્ચ પન વેય્યાકરણસ્મિં ભઞ્ઞમાને તસ્સ ભિક્ખુસહસ્સસ્સ અનુપાદાય આસવેહિ ચિત્તાનિ વિમુચ્ચિંસુ.

આદિત્તપરિયાયસુત્તં નિટ્ઠિતં.

ઉરુવેલપાટિહારિયં તતિયભાણવારો નિટ્ઠિતો.

૧૩. બિમ્બિસારસમાગમકથા

૫૫. અથ ખો ભગવા ગયાસીસે યથાભિરન્તં વિહરિત્વા યેન રાજગહં તેન ચારિકં પક્કામિ, મહતા ભિક્ખુસઙ્ઘેન સદ્ધિં ભિક્ખુસહસ્સેન સબ્બેહેવ પુરાણજટિલેહિ. અથ ખો ભગવા અનુપુબ્બેન ચારિકં ચરમાનો યેન રાજગહં તદવસરિ. તત્ર સુદં ભગવા રાજગહે વિહરતિ લટ્ઠિવને [લટ્ઠિવનુય્યાને (સ્યા૦)] સુપ્પતિટ્ઠે ચેતિયે. અસ્સોસિ ખો રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો – સમણો ખલુ ભો ગોતમો સક્યપુત્તો સક્યકુલા પબ્બજિતો રાજગહં અનુપ્પત્તો રાજગહે વિહરતિ લટ્ઠિવને સુપ્પતિટ્ઠે ચેતિયે. તં ખો પન ભગવન્તં [ભવન્તં (ક૦)] ગોતમં એવં કલ્યાણો કિત્તિસદ્દો અબ્ભુગ્ગતો – ઇતિપિ સો ભગવા અરહં સમ્માસમ્બુદ્ધો વિજ્જાચરણસમ્પન્નો સુગતો લોકવિદૂ અનુત્તરો પુરિસદમ્મસારથિ સત્થા દેવમનુસ્સાનં બુદ્ધો ભગવા [ભગવાતિ (ક૦)]. સો ઇમં લોકં સદેવકં સમારકં સબ્રહ્મકં સસ્સમણબ્રાહ્મણિં પજં સદેવમનુસ્સં સયં અભિઞ્ઞા સચ્છિકત્વા પવેદેતિ. સો ધમ્મં દેસેતિ

આદિકલ્યાણં મજ્ઝેકલ્યાણં પરિયોસાનકલ્યાણં સાત્થં સબ્યઞ્જનં કેવલપરિપુણ્ણં પરિસુદ્ધં બ્રહ્મચરિયં પકાસેતિ. સાધુ ખો પન તથારૂપાનં અરહતં દસ્સનં હોતીતિ.

અથ ખો રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો દ્વાદસનહુતેહિ [દ્વાદસનિયુતેહિ (યોજના)] માગધિકેહિ બ્રાહ્મણગહપતિકેહિ પરિવુતો યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. તેપિ ખો દ્વાદસનહુતા માગધિકા બ્રાહ્મણગહપતિકા અપ્પેકચ્ચે ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિંસુ, અપ્પેકચ્ચે ભગવતા સદ્ધિં સમ્મોદિંસુ, સમ્મોદનીયં કથં સારણીયં વીતિસારેત્વા એકમન્તં નિસીદિંસુ, અપ્પેકચ્ચે યેન ભગવા તેનઞ્જલિં પણામેત્વા એકમન્તં નિસીદિંસુ, અપ્પેકચ્ચે ભગવતો સન્તિકે નામગોત્તં સાવેત્વા એકમન્તં નિસીદિંસુ, અપ્પેકચ્ચે તુણ્હીભૂતા એકમન્તં નિસીદિંસુ. અથ ખો તેસં દ્વાદસનહુતાનં [દ્વાદસનિયુતાનં (યોજના)] માગધિકાનં બ્રાહ્મણગહપતિકાનં એતદહોસિ – ‘‘કિં નુ ખો મહાસમણો ઉરુવેલકસ્સપે બ્રહ્મચરિયં ચરતિ, ઉદાહુ ઉરુવેલકસ્સપો મહાસમણે બ્રહ્મચરિયં ચરતી’’તિ? અથ ખો ભગવા તેસં દ્વાદસનહુતાનં માગધિકાનં બ્રાહ્મણગહપતિકાનં ચેતસા ચેતોપરિવિતક્કમઞ્ઞાય આયસ્મન્તં ઉરુવેલકસ્સપં ગાથાય અજ્ઝભાસિ –

‘‘કિમેવ દિસ્વા ઉરુવેલવાસિ, પહાસિ અગ્ગિં કિસકોવદાનો;
પુચ્છામિ તં કસ્સપ, એતમત્થં કથં પહીનં તવ અગ્ગિહુત્તન્તિ.

‘‘રૂપે ચ સદ્દે ચ અથો રસે ચ;
કામિત્થિયો ચાભિવદન્તિ યઞ્ઞા;
એતં મલન્તિ ઉપધીસુ ઞત્વા;
તસ્મા ન યિટ્ઠે ન હુતે અરઞ્જિન્તિ.

‘‘એત્થેવ તે મનો ન રમિત્થ (કસ્સપાતિ ભગવા);
રૂપેસુ સદ્દેસુ અથો રસેસુ;
અથ કો ચરહિ દેવમનુસ્સલોકે;
રતો મનો કસ્સપ, બ્રૂહિ મેતન્તિ.

‘‘દિસ્વા પદં સન્તમનૂપધીકં;
અકિઞ્ચનં કામભવે અસત્તં;
અનઞ્ઞથાભાવિમનઞ્ઞનેય્યં;
તસ્મા ન યિટ્ઠે ન હુતે અરઞ્જિ’’ન્તિ.

૫૬. અથ ખો આયસ્મા ઉરુવેલકસ્સપો ઉટ્ઠાયાસના એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કરિત્વા ભગવતો પાદેસુ સિરસા નિપતિત્વા ભગવન્તં એતદવોચ – ‘‘સત્થા મે, ભન્તે, ભગવા, સાવકોહમસ્મિ; સત્થા મે, ભન્તે, ભગવા, સાવકોહમસ્મી’’તિ. અથ ખો તેસં દ્વાદસનહુતાનં માગધિકાનં બ્રાહ્મણગહપતિકાનં એતદહોસિ – ‘‘ઉરુવેલકસ્સપો મહાસમણે બ્રહ્મચરિયં ચરતી’’તિ. અથ ખો ભગવા તેસં દ્વાદસનહુતાનં માગધિકાનં બ્રાહ્મણગહપતિકાનં ચેતસા ચેતોપરિવિતક્કમઞ્ઞાય અનુપુબ્બિં કથં કથેસિ, સેય્યથિદં – દાનકથં સીલકથં સગ્ગકથં કામાનં આદીનવં ઓકારં સંકિલેસં નેક્ખમ્મે આનિસંસં પકાસેસિ. યદા તે ભગવા અઞ્ઞાસિ કલ્લચિત્તે મુદુચિત્તે વિનીવરણચિત્તે ઉદગ્ગચિત્તે પસન્નચિત્તે, અથ યા બુદ્ધાનં સામુક્કંસિકા ધમ્મદેસના, તં પકાસેસિ – દુક્ખં, સમુદયં, નિરોધં, મગ્ગં. સેય્યથાપિ

નામ સુદ્ધં વત્થં અપગતકાળકં સમ્મદેવ રજનં પટિગ્ગણ્હેય્ય, એવમેવ એકાદસનહુતાનં માગધિકાનં બ્રાહ્મણગહપતિકાનં બિમ્બિસારપ્પમુખાનં તસ્મિં યેવ આસને વિરજં વીતમલં ધમ્મચક્ખું ઉદપાદિ – યં કિઞ્ચિ સમુદયધમ્મં, સબ્બં તં નિરોધધમ્મન્તિ. એકનહુતં ઉપાસકત્તં પટિવેદેસિ.

૫૭. અથ ખો રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો દિટ્ઠધમ્મો પત્તધમ્મો વિદિતધમ્મો પરિયોગાળ્હધમ્મો તિણ્ણવિચિકિચ્છો વિગતકથંકથો વેસારજ્જપ્પત્તો અપરપ્પચ્ચયો સત્થુસાસને ભગવન્તં એતદવોચ – ''પુબ્બે મે, ભન્તે, કુમારસ્સ સતો પઞ્ચ અસ્સાસકા અહેસું, તે મે એતરહિ સમિદ્ધા. પુબ્બે મે, ભન્તે, કુમારસ્સ સતો એતદહોસિ – 'અહો વત મં રજ્જે અભિસિઞ્ચેય્યુ'ન્તિ, અયં ખો મે, ભન્તે, પઠમો અસ્સાસકો અહોસિ, સો મે એતરહિ સમિદ્ધો. 'તસ્સ ચ મે વિજિતં અરહં સમ્માસમ્બુદ્ધો ઓક્કમેય્યા'તિ, અયં ખો મે, ભન્તે, દુતિયો અસ્સાસકો અહોસિ, સો મે એતરહિ સમિદ્ધો. 'તઞ્ચાહં ભગવન્તં પયિરુપાસેય્ય'ન્તિ, અયં ખો મે, ભન્તે, તતિયો અસ્સાસકો અહોસિ, સો મે એતરહિ સમિદ્ધો. 'સો ચ મે ભગવા ધમ્મં દેસેય્યા'તિ, અયં ખો મે, ભન્તે, ચતુત્થો અસ્સાસકો અહોસિ, સો મે એતરહિ સમિદ્ધો. 'તસ્સ ચાહં ભગવતો ધમ્મં આજાનેય્ય'ન્તિ, અયં ખો મે, ભન્તે, પઞ્ચમો અસ્સાસકો અહોસિ, સો મે એતરહિ સમિદ્ધો. પુબ્બે મે, ભન્તે, કુમારસ્સ સતો ઇમે પઞ્ચ અસ્સાસકા અહેસું, તે મે એતરહિ સમિદ્ધા. અભિક્કન્તં, ભન્તે, અભિક્કન્તં, ભન્તે, સેય્યથાપિ, ભન્તે, નિક્કુજ્જિતં વા ઉક્કુજ્જેય્ય, પટિચ્છન્નં વા વિવરેય્ય, મૂળ્હસ્સ વા મગ્ગં આચિક્ખેય્ય, અન્ધકારે વા તેલપજ્જોતં ધારેય્ય ચક્ખુમન્તો રૂપાનિ દક્ખન્તીતિ – એવમેવં ભગવતા અનેકપરિયાયેન ધમ્મો પકાસિતો. એસાહં, ભન્તે, ભગવન્તં સરણં ગચ્છામિ, ધમ્મઞ્ચ, ભિક્ખુસઙ્ઘઞ્ચ. ઉપાસકં મં [મં ભન્તે (ક॰)], ભગવા ધારેતુ અજ્જતગ્ગે પાણુપેતં સરણં ગતં, અધિવાસેતુ ચ મે, ભન્તે, ભગવા , સ્વાતનાય ભત્તં સદ્ધિં ભિક્ખુસઙ્ઘેના''તિ . અધિવાસેસિ ભગવા તુણ્હીભાવેન. અથ ખો રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો ભગવતો અધિવાસનં વિદિત્વા ઉટ્ઠાયાસના ભગવન્તં અભિવાદેત્વા પદક્ખિણં કત્વા પક્કામિ. અથ ખો રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો તસ્સા રત્તિયા અચ્ચયેન પણીતં ખાદનીયં ભોજનીયં પટિયાદાપેત્વા ભગવતો કાલં આરોચાપેસિ – ''કાલો, ભન્તે, નિટ્ઠિતં ભત્ત''ન્તિ.

૫૮. અથ ખો ભગવા પુબ્બણ્હસમયં નિવાસેત્વા પત્તચીવરમાદાય રાજગહં પાવિસિ મહતા ભિક્ખુસઙ્ઘેન સદ્ધિં ભિક્ખુસહસ્સેન સબ્બેહેવ પુરાણજટિલેહિ. તેન ખો પન સમયેન સક્કો દેવાનમિન્દો માણવકવણ્ણં અભિનિમ્મિનિત્વા બુદ્ધપ્પમુખસ્સ ભિક્ખુસઙ્ઘસ્સ પુરતો પુરતો ગચ્છતિ ઇમા ગાથાયો ગાયમાનો –

''દન્તો દન્તેહિ સહ પુરાણજટિલેહિ, વિપ્પમુત્તો વિપ્પમુત્તેહિ;
સિઙ્ગીનિક્ખસવણ્ણો, રાજગહં પાવિસિ ભગવા.

''મુત્તો મુત્તેહિ સહ પુરાણજટિલેહિ, વિપ્પમુત્તો વિપ્પમુત્તેહિ;
સિઙ્ગીનિક્ખસવણ્ણો, રાજગહં પાવિસિ ભગવા.

''તિણ્ણો તિણ્ણેહિ સહ પુરાણજટિલેહિ;
વિપ્પમુત્તો વિપ્પમુત્તેહિ;
સિઙ્ગીનિક્ખસુવણ્ણો;
રાજગહં પાવિસિ ભગવા.

''સન્તો સન્તેહિ સહ પુરાણજટિલેહિ;

વિપ્પમુત્તો વિપ્પમુત્તેહિ;
સિઙ્ગીનિક્ખસવણ્ણો;
રાજગહં પાવિસિ ભગવા.

‘‘દસવાસો દસબલો, દસધમ્મવિદૂ દસભિ ચુપેતો;
સો દસસતપરિવારો [પરિવારકો (ક॰)] રાજગહં, પાવિસિ ભગવા’’તિ.

મનુસ્સા સક્કં દેવાનમિન્દં પસ્સિત્વા એવમાહંસુ – ‘‘અભિરૂપો વતાયં માણવકો, દસ્સનીયો વતાયં માણવકો, પાસાદિકો વતાયં માણવકો. કસ્સ નુ ખો અયં માણવકો’’તિ? એવં વુત્તે સક્કો દેવાનમિન્દો તે મનુસ્સે ગાથાય અજ્ઝભાસિ –

‘‘યો ધીરો સબ્બધિ દન્તો, સુદ્ધો અપ્પટિપુગ્ગલો;
અરહં સુગતો લોકે, તસ્સાહં પરિચારકો’’તિ.

૫૯. અથ ખો ભગવા યેન રઞ્ઞો માગધસ્સ સેનિયસ્સ બિમ્બિસારસ્સ નિવેસનં તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા પઞ્ઞત્તે આસને નિસીદિ સદ્ધિં ભિક્ખુસઙ્ઘેન. અથ ખો રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો બુદ્ધપ્પમુખં ભિક્ખુસઙ્ઘં પણીતેન ખાદનીયેન ભોજનીયેન સહત્થા સન્તપ્પેત્વા સમ્પવારેત્વા ભગવન્તં ભુત્તાવિં ઓનીતપત્તપાણિં એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નસ્સ ખો રઞ્ઞો માગધસ્સ સેનિયસ્સ બિમ્બિસારસ્સ એતદહોસિ [ચૂળવ॰ ૩૦૭] – ‘‘કત્થ નુ ખો ભગવા વિહરેય્ય? યં અસ્સ ગામતો નેવ અવિદૂરે ન અચ્ચાસન્ને, ગમનાગમનસમ્પન્નં, અત્થિકાનં અત્થિકાનં મનુસ્સાનં અભિક્કમનીયં, દિવા અપ્પાકિણ્ણં [અપ્પકિણ્ણં (સી॰ સ્યા॰), અબ્ભોકિણ્ણં (ક॰)], રત્તિં અપ્પસદ્દં અપ્પનિગ્ઘોસં વિજનવાતં, મનુસ્સરાહસ્સેય્યકં, પટિસલ્લાનસારુપ્પ’’ન્તિ. અથ ખો રઞ્ઞો માગધસ્સ સેનિયસ્સ બિમ્બિસારસ્સ એતદહોસિ – ‘‘ઇદં ખો અમ્હાકં વેળુવનં ઉય્યાનં ગામતો નેવ અવિદૂરે ન અચ્ચાસન્ને ગમનાગમનસમ્પન્નં અત્થિકાનં અત્થિકાનં મનુસ્સાનં અભિક્કમનીયં દિવા અપ્પાકિણ્ણં રત્તિં અપ્પસદ્દં અપ્પનિગ્ઘોસં વિજનવાતં મનુસ્સરાહસ્સેય્યકં પટિસલ્લાનસારુપ્પં. યંનૂનાહં વેળુવનં ઉય્યાનં બુદ્ધપ્પમુખસ્સ ભિક્ખુસઙ્ઘસ્સ દદેય્ય’’ન્તિ. અથ ખો રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો સોવણ્ણમયં ભિઙ્કારં ગહેત્વા ભગવતો ઓણોજેસિ – ‘‘એતાહં, ભન્તે, વેળુવનં ઉય્યાનં બુદ્ધપ્પમુખસ્સ ભિક્ખુસઙ્ઘસ્સ દમ્મી’’તિ. પટિગ્ગહેસિ ભગવા આરામં. અથ ખો ભગવા રાજાનં માગધં સેનિયં બિમ્બિસારં ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સેત્વા સમાદપેત્વા સમુત્તેજેત્વા સમ્પહંસેત્વા ઉટ્ઠાયાસના પક્કામિ. અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ‘‘અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, આરામ’’ન્તિ.

બિમ્બિસારસમાગમકથા નિટ્ઠિતા.

૧૪. સારિપુત્તમોગ્ગલ્લાનપબ્બજ્જાકથા

૬૦. તેન ખો પન સમયેન સઞ્ચયો [સઞ્જયો (સી॰ સ્યા॰)] પરિબ્બાજકો રાજગહે પટિવસતિ મહતિયા પરિબ્બાજકપરિસાય સદ્ધિં અડ્ઢતેય્યેહિ પરિબ્બાજકસતેહિ. તેન ખો પન સમયેન સારિપુત્તમોગ્ગલ્લાના સઞ્ચયે પરિબ્બાજકે બ્રહ્મચરિયં ચરન્તિ. તેહિ કતિકા કતા હોતિ – યો પઠમં અમતં અધિગચ્છતિ, સો ઇતરસ્સ આરોચેતૂતિ. અથ ખો આયસ્મા અસ્સજિ પુબ્બણ્હસમયં નિવાસેત્વા પત્તચીવરમાદાય રાજગહં પિણ્ડાય પાવિસિ

પાસાદિકેન અભિક્કન્તેન પટિક્કન્તેન આલોકિતેન વિલોકિતેન સમિઞ્જિતેન પસારિતેન, ઓક્ખિત્તચક્ખુ ઇરિયાપથસમ્પન્નો. અદ્દસા ખો સારિપુત્તો પરિબ્બાજકો આયસ્મન્તં અસ્સજિં રાજગહે પિણ્ડાય ચરન્તં પાસાદિકેન અભિક્કન્તેન પટિક્કન્તેન આલોકિતેન વિલોકિતેન સમિઞ્જિતેન પસારિતેન ઓક્ખિત્તચક્ખું ઇરિયાપથસમ્પન્નં. દિસ્વાનસ્સ એતદહોસિ – ''યે વત લોકે અરહન્તો વા અરહત્તમગ્ગં વા સમાપન્ના, અયં તેસં ભિક્ખુ અઞ્ઞતરો. યંનૂનાહં ઇમં ભિક્ખું ઉપસઙ્કમિત્વા પુચ્છેય્યં – 'કંસિ ત્વં, આવુસો, ઉદ્દિસ્સ પબ્બજિતો, કો વા તે સત્થા, કસ્સ વા ત્વં ધમ્મં રોચેસી''તિ? અથ ખો સારિપુત્તસ્સ પરિબ્બાજકસ્સ એતદહોસિ – ''અકાલો ખો ઇમં ભિક્ખું પુચ્છિતું, અન્તરઘરં પવિટ્ઠો પિણ્ડાય ચરતિ. યંનૂનાહં ઇમં ભિક્ખું પિટ્ઠિતો પિટ્ઠિતો અનુબન્ધેય્યં, અત્થિકેહિ ઉપઞ્ઞાતં મગ્ગ''ન્તિ. અથ ખો આયસ્મા અસ્સજિ રાજગહે પિણ્ડાય ચરિત્વા પિણ્ડપાતં આદાય પટિક્કમિ. અથ ખો સારિપુત્તોપિ પરિબ્બાજકો યેનાયસ્મા અસ્સજિ તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા આયસ્મતા અસ્સજિના સદ્ધિં સમ્મોદિ, સમ્મોદનીયં કથં સારણીયં વીતિસારેત્વા એકમન્તં અટ્ઠાસિ. એકમન્તં ઠિતો ખો સારિપુત્તો પરિબ્બાજકો આયસ્મન્તં અસ્સજિં એતદવોચ – ''વિપ્પસન્નાનિ ખો તે, આવુસો, ઇન્દ્રિયાનિ, પરિસુદ્ધો છવિવણ્ણો પરિયોદાતો. કંસિ ત્વં, આવુસો, ઉદ્દિસ્સ પબ્બજિતો, કો વા તે સત્થા, કસ્સ વા ત્વં ધમ્મં રોચેસી''તિ? ''અત્થાવુસો, મહાસમણો સક્યપુત્તો સક્યકુલા પબ્બજિતો, તાહં ભગવન્તં ઉદ્દિસ્સ પબ્બજિતો, સો ચ મે ભગવા સત્થા, તસ્સ ચાહં ભગવતો ધમ્મં રોચેમી''તિ. ''કિંવાદી પનાયસ્મતો સત્થા, કિમક્ખાયી''તિ? ''અહં ખો, આવુસો, નવો અચિરપબ્બજિતો, અધુનાગતો ઇમં ધમ્મવિનયં, ન તાહં સક્કોમિ વિત્થારેન ધમ્મં દેસેતું, અપિ ચ તે સંખિત્તેન અત્થં વક્ખામી''તિ. અથ ખો સારિપુત્તો પરિબ્બાજકો આયસ્મન્તં અસ્સજિં એતદવોચ – ''હોતુ, આવુસો –

''અપ્પં વા બહું વા ભાસસ્સુ, અત્થંયેવ મે બ્રૂહિ;
અત્થેનેવ મે અત્થો, કિં કાહસિ બ્યઞ્જનં બહુ''ન્તિ.

અથ ખો આયસ્મા અસ્સજિ સારિપુત્તસ્સ પરિબ્બાજકસ્સ ઇમં ધમ્મપરિયાયં અભાસિ –

[અપ॰ ૧.૧.૨૮૬ થેરાપદાનેપિ] ''યે ધમ્મા હેતુપ્પભવા, તેસં હેતું તથાગતો આહ;
તેસઞ્ચ યો નિરોધો, એવંવાદી મહાસમણો''તિ.

અથ ખો સારિપુત્તસ્સ પરિબ્બાજકસ્સ ઇમં ધમ્મપરિયાયં સુત્વા વિરજં વીતમલં ધમ્મચક્ખું ઉદપાદિ – ''યં કિઞ્ચિ સમુદયધમ્મં, સબ્બં તં નિરોધધમ્મ''ન્તિ.

[અપ॰ ૧.૧.૨૮૯ થેરાપદાનેપિ] એસેવ ધમ્મો યદિ તાવદેવ, પચ્ચબ્યત્થ પદમસોકં;
અદિટ્ઠં અબ્ભતીતં, બહુકેહિ કપ્પનહુતેહીતિ.

૬૧. અથ ખો સારિપુત્તો પરિબ્બાજકો યેન મોગ્ગલ્લાનો પરિબ્બાજકો તેનુપસઙ્કમિ. અદ્દસા ખો મોગ્ગલ્લાનો પરિબ્બાજકો સારિપુત્તં પરિબ્બાજકં દૂરતોવ આગચ્છન્તં, દિસ્વાન સારિપુત્તં પરિબ્બાજકં એતદવોચ – ''વિપ્પસન્નાનિ ખો તે, આવુસો, ઇન્દ્રિયાનિ, પરિસુદ્ધો છવિવણ્ણો પરિયોદાતો. કચ્ચિ નુ ત્વં, આવુસો, અમતં અધિગતો''તિ? ''આમાવુસો, અમતં અધિગતો''તિ. ''યથાકથં પન ત્વં, આવુસો, અમતં અધિગતો''તિ? ''ઇધાહં, આવુસો, અદ્દસં અસ્સજિં ભિક્ખું રાજગહે પિણ્ડાય ચરન્તં પાસાદિકેન અભિક્કન્તેન પટિક્કન્તેન આલોકિતેન વિલોકિતેન સમિઞ્જિતેન પસારિતેન ઓક્ખિત્તચક્ખું ઇરિયાપથસમ્પન્નં. દિસ્વાન મે એતદહોસિ – 'યે વત લોકે અરહન્તો વા અરહત્તમગ્ગં વા સમાપન્ના, અયં તેસં ભિક્ખુ અઞ્ઞતરો. યંનૂનાહં ઇમં ભિક્ખું ઉપસઙ્કમિત્વા પુચ્છેય્યં

– કંસિ ત્વં, આવુસો ઉદ્દિસ્સ પબ્બજિતો, કો વા તે સત્થા, કસ્સ વા ત્વં ધમ્મં રોચેસી'''તિ. તસ્સ મય્હં, આવુસો, એતદહોસિ – ''અકાલો ખો ઇમં ભિક્ખું પુચ્છિતું અન્તરઘરં પવિટ્ઠો પિણ્ડાય ચરતિ, યંનૂનાહં ઇમં ભિક્ખું પિટ્ઠિતો પિટ્ઠિતો અનુબન્ધેય્યં અત્થિકેહિ ઉપઞ્ઞાતં મગ્ગ''ન્તિ. અથ ખો, આવુસો, અસ્સજિ ભિક્ખુ રાજગહે પિણ્ડાય ચરિત્વા પિણ્ડપાતં આદાય પટિક્કમિ. અથ ખ્વાહં, આવુસો, યેન અસ્સજિ ભિક્ખુ તેનુપસઙ્કમિં, ઉપસઙ્કમિત્વા અસ્સજિના ભિક્ખુના સદ્ધિં સમ્મોદિં, સમ્મોદનીયં કથં સારણીયં વીતિસારેત્વા એકમન્તં અટ્ઠાસિં. એકમન્તં ઠિતો ખો અહં, આવુસો, અસ્સજિં ભિક્ખું એતદવોચં – ''વિપ્પસન્નાનિ ખો તે, આવુસો, ઇન્દ્રિયાનિ, પરિસુદ્ધો છવિવણ્ણો પરિયોદાતો. 'કંસિ ત્વં, આવુસો, ઉદ્દિસ્સ પબ્બજિતો, કો વા તે સત્થા, કસ્સ વા ત્વં ધમ્મં રોચેસી'''તિ? 'અત્થાવુસો, મહાસમણો સક્યપુત્તો સક્યકુલા પબ્બજિતો, તાહં ભગવન્તં ઉદ્દિસ્સ પબ્બજિતો, સો ચ મે ભગવા સત્થા, તસ્સ ચાહં ભગવતો ધમ્મં રોચેમી'તિ. 'કિંવાદી પનાયસ્મતો સત્થા કિમક્ખાયી'તિ . 'અહં ખો, આવુસો, નવો અચિરપબ્બજિતો અધુનાગતો ઇમં ધમ્મવિનયં, ન તાહં સક્કોમિ વિત્થારેન ધમ્મં દેસેતું, અપિ ચ તે સંખિત્તેન અત્થં વક્ખામી'''તિ . અથ ખ્વાહં, આવુસો, અસ્સજિં ભિક્ખું એતદવોચં – ''હોતુ, આવુસો,

અપ્પં વા બહું વા ભાસસ્સુ, અત્થંયેવ મે બ્રૂહિ;
અત્થેનેવ મે અત્થો, કિં કાહસિ બ્યઞ્જનં બહુ''ન્તિ.

અથ ખો, આવુસો, અસ્સજિ ભિક્ખુ ઇમં ધમ્મપરિયાયં અભાસિ –

''યે ધમ્મા હેતુપ્પભવા, તેસં હેતું તથાગતો આહ;
તેસઞ્ચ યો નિરોધો, એવંવાદી મહાસમણો''તિ.

અથ ખો મોગ્ગલ્લાનસ્સ પરિબ્બાજકસ્સ ઇમં ધમ્મપરિયાયં સુત્વા વિરજં વીતમલં ધમ્મચક્ખું ઉદપાદિ – યં કિઞ્ચિ સમુદયધમ્મં, સબ્બં તં નિરોધધમ્મન્તિ.

એસેવ ધમ્મો યદિ તાવદેવ, પચ્ચબ્યત્થ પદમસોકં;
અદિટ્ઠં અબ્ભતીતં, બહુકેહિ કપ્પનહુતેહીતિ.

૬૨. અથ ખો મોગ્ગલ્લાનો પરિબ્બાજકો સારિપુત્તં પરિબ્બાજકં એતદવોચ ''ગચ્છામ મયં, આવુસો, ભગવતો સન્તિકે, સો નો ભગવા સત્થા''તિ. ''ઇમાનિ ખો, આવુસો, અડ્ઢતેય્યાનિ પરિબ્બાજકસતાનિ અમ્હે નિસ્સાય અમ્હે સમ્પસ્સન્તા ઇધ વિહરન્તિ, તેપિ તાવ અપલોકેમ [અપલોકામ (ક)]. યથા તે મઞ્ઞિસ્સન્તિ, તથા તે કરિસ્સન્તી''તિ. અથ ખો સારિપુત્તમોગ્ગલ્લાના યેન તે પરિબ્બાજકા તેનુપસઙ્કમિંસુ, ઉપસઙ્કમિત્વા તે પરિબ્બાજકે એતદવોચું – ''ગચ્છામ મયં, આવુસો, ભગવતો સન્તિકે, સો નો ભગવા સત્થા''તિ. ''મયં આયસ્મન્તે નિસ્સાય આયસ્મન્તે સમ્પસ્સન્તા ઇધ વિહરામ, સચે આયસ્મન્તા મહાસમણે બ્રહ્મચરિયં ચરિસ્સન્તિ, સબ્બેવ મયં મહાસમણે બ્રહ્મચરિયં ચરિસ્સામા''તિ. અથ ખો સારિપુત્તમોગ્ગલ્લાના યેન સઞ્ચયો પરિબ્બાજકો તેનુપસઙ્કમિંસુ, ઉપસઙ્કમિત્વા સઞ્ચયં પરિબ્બાજકં એતદવોચું – ''ગચ્છામ મયં, આવુસો, ભગવતો સન્તિકે, સો નો ભગવા સત્થા''તિ. ''અલં, આવુસો, મા અગમિત્થ, સબ્બેવ તયો ઇમં ગણં પરિહરિસ્સામા''તિ. દુતિયમ્પિ ખો... પે॰... તતિયમ્પિ ખો સારિપુત્તમોગ્ગલ્લાના સઞ્ચયં પરિબ્બાજકં એતદવોચું – ''ગચ્છામ મયં, આવુસો, ભગવતો સન્તિકે, સો નો ભગવા સત્થા''તિ. ''અલં, આવુસો, મા અગમિત્થ, સબ્બેવ તયો ઇમં ગણં પરિહરિસ્સામા''તિ.

અથ ખો સારિપુત્તમોગ્ગલ્લાના તાનિ અડ્ઢતેય્યાનિ પરિબ્બાજકસતાનિ આદાય યેન વેળુવનં તેનુપસઙ્કમિંસુ. સઞ્ચયસ્સ પન પરિબ્બાજકસ્સ તત્થેવ ઉણ્હં લોહિતં મુખતો ઉગ્ગઞ્છિ.

અદ્દસા ખો ભગવા [ભગવાતે (ક)] સારિપુત્તમોગ્ગલ્લાને દૂરતોવ આગચ્છન્તે, દિસ્વાન ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''એતે, ભિક્ખવે, દ્વે સહાયકા આગચ્છન્તિ, કોલિતો ઉપતિસ્સો ચ. એતં મે સાવકયુગં ભવિસ્સતિ અગ્ગં ભદ્દયુગ''ન્તિ.

ગમ્ભીરે ઞાણવિસયે, અનુત્તરે ઉપધિસઙ્ખયે;
વિમુત્તે અપ્પત્તે વેળુવનં, અથ ને સત્થા બ્યાકાસિ.

એતે દ્વે સહાયકા, આગચ્છન્તિ કોલિતો ઉપતિસ્સો ચ;
એતં મે સાવકયુગં, ભવિસ્સતિ અગ્ગં ભદ્દયુગન્તિ.

અથ ખો સારિપુત્તમોગ્ગલ્લાના યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિંસુ , ઉપસઙ્કમિત્વા

ભગવતો પાદેસુ સિરસા નિપતિત્વા ભગવન્તં એતદવોચું – ''લભેય્યામ મયં, ભન્તે, ભગવતો સન્તિકે પબ્બજ્જં, લભેય્યામ ઉપસમ્પદ''ન્તિ. ''એથ ભિક્ખવો''તિ ભગવા અવોચ – ''સ્વાક્ખાતો ધમ્મો, ચરથ બ્રહ્મચરિયં સમ્મા દુક્ખસ્સ અન્તકિરિયાયા''તિ. સાવ તેસં આયસ્મન્તાનં ઉપસમ્પદા અહોસિ.

અભિઞ્ઞાતાનં પબ્બજ્જા

૬૩. તેન ખો પન સમયેન અભિઞ્ઞાતા અભિઞ્ઞાતા માગધિકા કુલપુત્તા ભગવતિ બ્રહ્મચરિયં ચરન્તિ. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – અપુત્તકતાય પટિપન્નો સમણો ગોતમો, વેધબ્યાય પટિપન્નો સમણો ગોતમો, કુલુપચ્છેદાય પટિપન્નો સમણો ગોતમો, ઇદાનિ અનેન જટિલસહસ્સં પબ્બાજિતં, ઇમાનિ ચ અડ્ઢતેય્યાનિ પરિબ્બાજકસતાનિ સઞ્ચયાનિ [સઞ્ચેય્યાનિ (સી॰), સઞ્જયાનિ (સ્યા॰)] પબ્બાજિતાનિ. ઇમે ચ અભિઞ્ઞાતા અભિઞ્ઞાતા માગધિકા કુલપુત્તા સમણે ગોતમે બ્રહ્મચરિયં ચરન્તીતિ. અપિસ્સુ ભિક્ખૂ દિસ્વા ઇમાય ગાથાય ચોદેન્તિ –

''આગતો ખો મહાસમણો, માગધાનં ગિરિબ્બજં;
સબ્બે સઞ્ચયે નેત્વાન [સઞ્ચેય્યકે નેત્વા (સી॰)], કંસુ દાનિ નયિસ્સતી''તિ.

અસ્સોસું ખો ભિક્ખૂ તેસં મનુસ્સાનં ઉજ્ઝાયન્તાનં ખિય્યન્તાનં વિપાચેન્તાનં. અથ ખો તે ભિક્ખૂ ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું...પે॰... ન, ભિક્ખવે, સો સદ્દો ચિરં ભવિસ્સતિ, સત્તાહમેવ ભવિસ્સતિ, સત્તાહસ્સ અચ્ચયેન અન્તરધાયિસ્સતિ. તેન હિ, ભિક્ખવે, યે તુમ્હે ઇમાય ગાથાય ચોદેન્તિ –

''આગતો ખો મહાસમણો, માગધાનં ગિરિબ્બજં;
સબ્બે સઞ્ચયે નેત્વાન, કંસુ દાનિ નયિસ્સતી''તિ.

તે તુમ્હે ઇમાય ગાથાય પટિચોદેથ –

“નયન્તિ વે મહાવીરા, સદ્ધમ્મેન તથાગતા;
ધમ્મેન નયમાનાનં [નીયમાનાનં (ક॰)], કા ઉસૂયા [ઉસ્સુયા (ક॰)] વિજાનત”ન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન મનુસ્સા ભિક્ખૂ દિસ્વા ઇમાય ગાથાય ચોદેન્તિ –

“આગતો ખો મહાસમણો, માગધાનં ગિરિબ્બજં;
સબ્બે સઞ્ચયે નેત્વાન, કંસુ દાનિ નયિસ્સતી”તિ.

ભિક્ખૂ તે મનુસ્સે ઇમાય ગાથાય પટિચોદેન્તિ –

“નયન્તિ વે મહાવીરા, સદ્ધમ્મેન તથાગતા;
ધમ્મેન નયમાનાનં, કા ઉસૂયા વિજાનત”ન્તિ.

મનુસ્સા ધમ્મેન કિર સમણા સક્યપુત્તિયા નેન્તિ નો અધમ્મેનાતિ સત્તાહમેવ સો સદ્દો અહોસિ, સત્તાહસ્સ અચ્ચયેન અન્તરધાયિ.

સારિપુત્તમોગ્ગલ્લાનપબ્બજ્જાકથા નિટ્ઠિતા.

ચતુત્થભાણવારો નિટ્ઠિતો.

૧૫. ઉપજ્ઝાયવત્તકથા

૬૪. તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ અનુપજ્ઝાયકા અનાચરિયકા [ઇદં પદં સી॰ સ્યા॰ પોત્થકેસુ નત્થિ] અનોવદિયમાના અનનુસાસિયમાના દુન્નિવત્થા દુપ્પારુતા અનાકપ્પસમ્પન્ના પિણ્ડાય ચરન્તિ; મનુસ્સાનં [તે મનુસ્સાનં (ક॰)] ભુઞ્જમાનાનં ઉપરિભોજનેપિ ઉત્તિટ્ઠપત્તં ઉપનામેન્તિ, ઉપરિખાદનીયેપિ ઉત્તિટ્ઠપત્તં ઉપનામેન્તિ, ઉપરિસાયનીયેપિ ઉત્તિટ્ઠપત્તં ઉપનામેન્તિ, ઉપરિપાનીયેપિ ઉત્તિટ્ઠપત્તં ઉપનામેન્તિ; સામં સૂપમ્પિ ઓદનમ્પિ વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જન્તિ; ભત્તગ્ગેપિ ઉચ્ચાસદ્દા મહાસદ્દા વિહરન્તિ. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – “કથઞ્હિ નામ સમણા સક્યપુત્તિયા દુન્નિવત્થા દુપ્પારુતા અનાકપ્પસમ્પન્ના પિણ્ડાય ચરિસ્સન્તિ; મનુસ્સાનં ભુઞ્જમાનાનં, ઉપરિભોજનેપિ ઉત્તિટ્ઠપત્તં ઉપનામેસ્સન્તિ, ઉપરિખાદનીયેપિ ઉત્તિટ્ઠપત્તં ઉપનામેસ્સન્તિ, ઉપરિસાયનીયેપિ ઉત્તિટ્ઠપત્તં ઉપનામેસ્સન્તિ, ઉપરિપાનીયેપિ ઉત્તિટ્ઠપત્તં ઉપનામેસ્સન્તિ; સામં સૂપમ્પિ ઓદનમ્પિ વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જિસ્સન્તિ; ભત્તગ્ગેપિ ઉચ્ચાસદ્દા મહાસદ્દા વિહરિસ્સન્તિ સેય્યથાપિ બ્રાહ્મણા બ્રાહ્મણભોજને”તિ.

અસ્સોસું ખો ભિક્ખૂ તેસં મનુસ્સાનં ઉજ્ઝાયન્તાનં ખિય્યન્તાનં વિપાચેન્તાનં. યે તે ભિક્ખૂ અપ્પિચ્છા સન્તુટ્ઠા લજ્જિનો કુક્કુચ્ચકા સિક્ખાકામા, તે ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – “કથઞ્હિ નામ ભિક્ખૂ દુન્નિવત્થા દુપ્પારુતા અનાકપ્પસમ્પન્ના પિણ્ડાય ચરિસ્સન્તિ; મનુસ્સાનં ભુઞ્જમાનાનં, ઉપરિભોજનેપિ ઉત્તિટ્ઠપત્તં ઉપનામેસ્સન્તિ, ઉપરિખાદનીયેપિ ઉત્તિટ્ઠપત્તં ઉપનામેસ્સન્તિ, ઉપરિસાયનીયેપિ ઉત્તિટ્ઠપત્તં ઉપનામેસ્સન્તિ, ઉપરિપાનીયેપિ ઉત્તિટ્ઠપત્તં ઉપનામેસ્સન્તિ; સામં સૂપમ્પિ ઓદનમ્પિ વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જિસ્સન્તિ; ભત્તગ્ગેપિ ઉચ્ચાસદ્દા મહાસદ્દા વિહરિસ્સન્તી”તિ. અથ ખો તે ભિક્ખૂ…પે॰… ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું.

અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ભિક્ખુસઙ્ઘં સન્નિપાતાપેત્વા ભિક્ખૂ પટિપુચ્છિ – ‘‘સચ્ચં કિર, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂ દુન્નિવત્થા દુપ્પારુતા અનાકપ્પસમ્પન્ના પિણ્ડાય ચરન્તિ, મનુસ્સાનં ભુઞ્જમાનાનં ઉપરિ ભોજનેપિ ઉત્તિટ્ઠપત્તં ઉપનામેન્તિ, ઉપરિખાદનીયેપિ ઉત્તિટ્ઠપત્તં ઉપનામેન્તિ, ઉપરિસાયનીયેપિ ઉત્તિટ્ઠપત્તં ઉપનામેન્તિ, ઉપરિપાનીયેપિ ઉત્તિટ્ઠપત્તં ઉપનામેન્તિ, સામં સૂપમ્પિ ઓદનમ્પિ વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જન્તિ, ભત્તગ્ગેપિ ઉચ્ચાસદ્દા મહાસદ્દા વિહરન્તી’’તિ? ‘‘સચ્ચં ભગવા’’તિ. વિગરહિ બુદ્ધો ભગવા – ‘‘અનનુચ્છવિકં, ભિક્ખવે, તેસં મોઘપુરિસાનં અનનુલોમિકં અપ્પતિરૂપં અસ્સામણકં અકપ્પિયં અકરણીયં. કથઞ્હિ નામ તે, ભિક્ખવે, મોઘપુરિસા દુન્નિવત્થા દુપ્પારુતા અનાકપ્પસમ્પન્ના પિણ્ડાય ચરિસ્સન્તિ, મનુસ્સાનં ભુઞ્જમાનાનં ઉપરિભોજનેપિ ઉત્તિટ્ઠપત્તં ઉપનામેસ્સન્તિ, ઉપરિખાદનીયેપિ ઉત્તિટ્ઠપત્તં ઉપનામેસ્સન્તિ, ઉપરિસાયનીયેપિ ઉત્તિટ્ઠપત્તં ઉપનામેસ્સન્તિ, ઉપરિપાનીયેપિ ઉત્તિટ્ઠપત્તં ઉપનામેસ્સન્તિ, સામં સૂપમ્પિ ઓદનમ્પિ વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જિસ્સન્તિ, ભત્તગ્ગેપિ ઉચ્ચાસદ્દા મહાસદ્દા વિહરિસ્સન્તિ. નેતં, ભિક્ખવે, અપ્પસન્નાનં વા પસાદાય, પસન્નાનં વા ભિય્યોભાવાય. અથ ખ્વેતં, ભિક્ખવે, અપ્પસન્નાનઞ્ચેવ અપ્પસાદાય, પસન્નાનઞ્ચ એકચ્ચાનં અઞ્ઞથત્તાયા’’તિ. અથ ખો ભગવા તે ભિક્ખૂ અનેકપરિયાયેન વિગરહિત્વા દુબ્ભરતાય દુપ્પોસતાય મહિચ્છતાય અસન્તુટ્ઠિતાય [અસન્તુટ્ઠિયા (સી॰), અસન્તુટ્ઠતાય (સ્યા)] સઙ્ગણિકાય કોસજ્જસ્સ અવણ્ણં ભાસિત્વા અનેકપરિયાયેન સુભરતાય સુપોસતાય અપ્પિચ્છસ્સ સન્તુટ્ઠસ્સ સલ્લેખસ્સ ધુતસ્સ પાસાદિકસ્સ અપચયસ્સ વીરિયારમ્ભસ્સ [વિરિયારમ્ભસ્સ (સી॰ સ્યા॰)] વણ્ણં ભાસિત્વા ભિક્ખૂનં તદનુચ્છવિકં તદનુલોમિકં ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ –

૬૫. ‘‘અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ઉપજ્ઝાયં. ઉપજ્ઝાયો, ભિક્ખવે, સદ્ધિવિહારિકમ્હિ પુત્તચિત્તં ઉપટ્ઠપેસ્સતિ , સદ્ધિવિહારિકો ઉપજ્ઝાયમ્હિ પિતુચિત્તં ઉપટ્ઠપેસ્સતિ. એવં તે અઞ્ઞમઞ્ઞં સગારવા સપ્પતિસ્સા સભાગવુત્તિનો વિહરન્તા ઇમસ્મિં ધમ્મવિનયે વુડ્ઢિં વિરુળ્હિં વેપુલ્લં આપજ્જિસ્સન્તિ. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, ઉપજ્ઝાયો ગહેતબ્બો – એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કરિત્વા પાદે વન્દિત્વા ઉક્કુટિકં નિસીદિત્વા અઞ્જલિં પગ્ગહેત્વા એવમસ્સ વચનીયો – ‘ઉપજ્ઝાયો મે, ભન્તે, હોહિ; ઉપજ્ઝાયો મે, ભન્તે, હોહિ; ઉપજ્ઝાયો મે, ભન્તે, હોહી’તિ. સાહૂતિ વા લહૂતિ વા ઓપાયિકન્તિ વા પતિરૂપન્તિ વા પાસાદિકેન સમ્પાદેહીતિ વા કાયેન વિઞ્ઞાપેતિ, વાચાય વિઞ્ઞાપેતિ, કાયેન વાચાય [ન વાચાય (ક॰)] વિઞ્ઞાપેતિ, ગહિતો હોતિ ઉપજ્ઝાયો; ન કાયેન વિઞ્ઞાપેતિ, ન વાચાય વિઞ્ઞાપેતિ , ન કાયેન વાચાય વિઞ્ઞાપેતિ, ન ગહિતો હોતિ ઉપજ્ઝાયો.

૬૬. [ચૂળવ॰ ૩૭૬ આદયો]‘‘સદ્ધિવિહારિકેન, ભિક્ખવે, ઉપજ્ઝાયમ્હિ સમ્મા વત્તિતબ્બં. તત્રાયં સમ્માવત્તના –

‘‘કાલસ્સેવ વુટ્ઠાય ઉપાહના ઓમુઞ્ચિત્વા એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કરિત્વા દન્તકટ્ઠં દાતબ્બં, મુખોદકં દાતબ્બં, આસનં પઞ્ઞપેતબ્બં. સચે યાગુ હોતિ, ભાજનં ધોવિત્વા યાગુ ઉપનામેતબ્બા. યાગું પીતસ્સ ઉદકં દત્વા ભાજનં પટિગ્ગહેત્વા નીચં કત્વા સાધુકં અપ્પટિઘંસન્તેન ધોવિત્વા પટિસામેતબ્બં. ઉપજ્ઝાયમ્હિ વુટ્ઠિતે આસનં ઉદ્ધરિતબ્બં. સચે સો દેસો ઉક્લાપો હોતિ, સો દેસો સમ્મજ્જિતબ્બો.

‘‘સચે ઉપજ્ઝાયો ગામં પવિસિતુકામો હોતિ, નિવાસનં દાતબ્બં, પટિનિવાસનં પટિગ્ગહેતબ્બં, કાયબન્ધનં દાતબ્બં, સગુણં કત્વા સઙ્ઘાટિયો દાતબ્બા, ધોવિત્વા પત્તો સોદકો [સઉદકો (ક॰)] દાતબ્બો. સચે ઉપજ્ઝાયો પચ્છાસમણં આકઙ્ખતિ, તિમણ્ડલં પટિચ્છાદેન્તેન પરિમણ્ડલં નિવાસેત્વા કાયબન્ધનં બન્ધિત્વા સગુણં કત્વા સઙ્ઘાટિયો પારુપિત્વા ગણ્ઠિકં પટિમુઞ્ચિત્વા ધોવિત્વા પત્તં ગહેત્વા ઉપજ્ઝાયસ્સ પચ્છાસમણેન હોતબ્બં. નાતિદૂરે

ગન્તબ્બં, નાચ્ચાસન્ને ગન્તબ્બં, પત્તપરિયાપન્નં પટિગ્ગહેતબ્બં. ન ઉપજ્ઝાયસ્સ ભણમાનસ્સ અન્તરન્તરા કથા ઓપાતેતબ્બા. ઉપજ્ઝાયો આપત્તિસામન્તા ભણમાનો નિવારેતબ્બો.

''નિવત્તન્તેન પઠમતરં આગન્ત્વા આસનં પઞ્ઞપેતબ્બં, પાદોદકં પાદપીઠં પાદકથલિકં ઉપનિક્ખિપિતબ્બં, પચ્ચુગ્ગન્ત્વા પત્તચીવરં પટિગ્ગહેતબ્બં, પટિનિવાસનં દાતબ્બં, નિવાસનં પટિગ્ગહેતબ્બં. સચે ચીવરં સિન્નં હોતિ, મુહુત્તં ઉણ્હે ઓતાપેતબ્બં, ન ચ ઉણ્હે ચીવરં નિદહિતબ્બં; ચીવરં સઙ્ઘરિતબ્બં, ચીવરં સઙ્ઘરન્તેન ચતુરઙ્ગુલં કણ્ણં ઉસ્સારેત્વા ચીવરં સઙ્ઘરિતબ્બં – મા મજ્ઝે ભઙ્ગો અહોસીતિ. ઓભોગે કાયબન્ધનં કાતબ્બં.

''સચે પિણ્ડપાતો હોતિ, ઉપજ્ઝાયો ચ ભુઞ્જિતુકામો હોતિ, ઉદકં દત્વા પિણ્ડપાતો ઉપનામેતબ્બો. ઉપજ્ઝાયો પાનીયેન પુચ્છિતબ્બો . ભુત્તાવિસ્સ ઉદકં દત્વા પત્તં પટિગ્ગહેત્વા નીચં કત્વા સાધુકં અપ્પટિઘંસન્તેન ધોવિત્વા વોદકં કત્વા મુહુત્તં ઉણ્હે ઓતાપેતબ્બો, ન ચ ઉણ્હે પત્તો નિદહિતબ્બો. પત્તચીવરં નિક્ખિપિતબ્બં. પત્તં નિક્ખિપન્તેન એકેન હત્થેન પત્તં ગહેત્વા એકેન હત્થેન હેટ્ઠામઞ્ચં વા હેટ્ઠાપીઠં વા પરામસિત્વા પત્તો નિક્ખિપિતબ્બો. ન ચ અનન્તરહિતાય ભૂમિયા પત્તો નિક્ખિપિતબ્બો. ચીવરં નિક્ખિપન્તેન એકેન હત્થેન ચીવરં ગહેત્વા એકેન હત્થેન ચીવરવંસં વા ચીવરરજ્જું વા પમજ્જિત્વા પારતો અન્તં ઓરતો ભોગં કત્વા ચીવરં નિક્ખિપિતબ્બં. ઉપજ્ઝાયમ્હિ વુટ્ઠિતે આસનં ઉદ્ધરિતબ્બં, પાદોદકં પાદપીઠં પાદકથલિકં પટિસામેતબ્બં. સચે સો દેસો ઉક્લાપો હોતિ, સો દેસો સમ્મજ્જિતબ્બો.

''સચે ઉપજ્ઝાયો નહાયિતુકામો હોતિ, નહાનં પટિયાદેતબ્બં. સચે સીતેન અત્થો હોતિ, સીતં પટિયાદેતબ્બં. સચે ઉણ્હેન અત્થો હોતિ, ઉણ્હં પટિયાદેતબ્બં.

''સચે ઉપજ્ઝાયો જન્તાઘરં પવિસિતુકામો હોતિ, ચુણ્ણં સન્નેતબ્બં, મત્તિકા તેમેતબ્બા, જન્તાઘરપીઠં આદાય ઉપજ્ઝાયસ્સ પિટ્ઠિતો પિટ્ઠિતો ગન્ત્વા જન્તાઘરપીઠં દત્વા ચીવરં પટિગ્ગહેત્વા એકમન્તં નિક્ખિપિતબ્બં, ચુણ્ણં દાતબ્બં, મત્તિકા દાતબ્બા. સચે ઉસ્સહતિ, જન્તાઘરં પવિસિતબ્બં. જન્તાઘરં પવિસન્તેન મત્તિકાય મુખં મક્ખેત્વા પુરતો ચ પચ્છતો ચ પટિચ્છાદેત્વા જન્તાઘરં પવિસિતબ્બં. ન થેરે ભિક્ખૂ અનુપખજ્જ નિસીદિતબ્બં. ન નવા ભિક્ખૂ આસનેન પટિબાહિતબ્બા. જન્તાઘરે ઉપજ્ઝાયસ્સ પરિકમ્મં કાતબ્બં. જન્તાઘરા નિક્ખમન્તેન જન્તાઘરપીઠં આદાય પુરતો ચ પચ્છતો ચ પટિચ્છાદેત્વા જન્તાઘરા નિક્ખમિતબ્બં.

''ઉદકેપિ ઉપજ્ઝાયસ્સ પરિકમ્મં કાતબ્બં. નહાતેન પઠમતરં ઉત્તરિત્વા અત્તનો ગત્તં વોદકં કત્વા નિવાસેત્વા ઉપજ્ઝાયસ્સ ગત્તતો ઉદકં પમજ્જિતબ્બં, નિવાસનં દાતબ્બં, સઙ્ઘાટિ દાતબ્બા, જન્તાઘરપીઠં આદાય પઠમતરં આગન્ત્વા આસનં પઞ્ઞપેતબ્બં, પાદોદકં પાદપીઠં પાદકથલિકં ઉપનિક્ખિપિતબ્બં, ઉપજ્ઝાયો પાનીયેન પુચ્છિતબ્બો. સચે ઉદ્દિસાપેતુકામો હોતિ, ઉદ્દિસિતબ્બો. સચે પરિપુચ્છિતુકામો હોતિ, પરિપુચ્છિતબ્બો.

''યસ્મિં વિહારે ઉપજ્ઝાયો વિહરતિ, સચે સો વિહારો ઉક્લાપો હોતિ, સચે ઉસ્સહતિ, સોધેતબ્બો. વિહારં સોધેન્તેન પઠમં પત્તચીવરં નીહરિત્વા એકમન્તં નિક્ખિપિતબ્બં. નિસીદનપચ્ચત્થરણં નીહરિત્વા એકમન્તં નિક્ખિપિતબ્બં. ભિસિબિબ્બોહનં [ભિસિબિમ્બોહનં (સી॰ સ્યા॰)] નીહરિત્વા એકમન્તં નિક્ખિપિતબ્બં. મઞ્ચો નીચં કત્વા સાધુકં અપ્પટિઘંસન્તેન, અસઙ્ઘટ્ટેન્તેન કવાટપિટ્ઠં, નીહરિત્વા એકમન્તં નિક્ખિપિતબ્બો. પીઠં નીચં કત્વા સાધુકં અપ્પટિઘંસન્તેન , અસઙ્ઘટ્ટેન્તેન કવાટપિટ્ઠં, નીહરિત્વા એકમન્તં નિક્ખિપિતબ્બં. મઞ્ચપટિપાદકા નીહરિત્વા એકમન્તં નિક્ખિપિતબ્બા. ખેળમલ્લકો નીહરિત્વા એકમન્તં નિક્ખિપિતબ્બો. અપસ્સેનફલકં નીહરિત્વા એકમન્તં

નિક્ખિપિતબ્બં. ભૂમત્થરણં યથાપઞ્ઞત્તં સલ્લક્ખેત્વા નીહરિત્વા એકમન્તં નિક્ખિપિતબ્બં. સચે વિહારે સન્તાનકં હોતિ, ઉલ્લોકા પઠમં ઓહારેતબ્બં, આલોકસન્ધિકણ્ણભાગા પમજ્જિતબ્બા. સચે ગેરુકપરિકમ્મકતા ભિત્તિ કણ્ણકિતા હોતિ, ચોળકં તેમેત્વા પીળેત્વા પમજ્જિતબ્બા. સચે કાળવણ્ણકતા ભૂમિ કણ્ણકિતા હોતિ, ચોળકં તેમેત્વા પીળેત્વા પમજ્જિતબ્બા. સચે અકતા હોતિ ભૂમિ, ઉદકેન પરિપ્ફોસિત્વા સમ્મજ્જિતબ્બા – મા વિહારો રજેન ઉહઞ્ઞીતિ. સઙ્કારં વિચિનિત્વા એકમન્તં છડ્ડેતબ્બં.

‘‘ભૂમત્થરણં ઓતાપેત્વા સોધેત્વા પપ્ફોટેત્વા અતિહરિત્વા યથાપઞ્ઞત્તં પઞ્ઞપેતબ્બં. મઞ્ચપટિપાદકા ઓતાપેત્વા પમજ્જિત્વા અતિહરિત્વા યથાઠાને ઠપેતબ્બા. મઞ્ચો ઓતાપેત્વા સોધેત્વા પપ્ફોટેત્વા નીચં કત્વા સાધુકં અપ્પટિઘંસન્તેન, અસઙ્ઘટ્ટેન્તેન કવાટપિટ્ઠં, અતિહરિત્વા યથાપઞ્ઞત્તં પઞ્ઞપેતબ્બો. પીઠં ઓતાપેત્વા સોધેત્વા પપ્ફોટેત્વા નીચં કત્વા સાધુકં અપ્પટિઘંસન્તેન, અસઙ્ઘટ્ટેન્તેન કવાટપિટ્ઠં, અતિહરિત્વા યથાપઞ્ઞત્તં પઞ્ઞપેતબ્બં. ભિસિબિબ્બોહનં ઓતાપેત્વા સોધેત્વા પપ્ફોટેત્વા અતિહરિત્વા યથાપઞ્ઞત્તં પઞ્ઞપેતબ્બં. નિસીદનપચ્ચત્થરણં ઓતાપેત્વા સોધેત્વા પપ્ફોટેત્વા અતિહરિત્વા યથાપઞ્ઞત્તં પઞ્ઞપેતબ્બં. ખેળમલ્લકો ઓતાપેત્વા પમજ્જિત્વા અતિહરિત્વા યથાઠાને ઠપેતબ્બો. અપસ્સેનફલકં ઓતાપેત્વા પમજ્જિત્વા અતિહરિત્વા યથાઠાને ઠપેતબ્બં. પત્તચીવરં નિક્ખિપિતબ્બં. પત્તં નિક્ખિપન્તેન એકેન હત્થેન પત્તં ગહેત્વા એકેન હત્થેન હેટ્ઠામઞ્ચં વા હેટ્ઠાપીઠં વા પરામસિત્વા પત્તો નિક્ખિપિતબ્બો. ન ચ અનન્તરહિતાય ભૂમિયા પત્તો નિક્ખિપિતબ્બો. ચીવરં નિક્ખિપન્તેન એકેન હત્થેન ચીવરં ગહેત્વા એકેન હત્થેન ચીવરવંસં વા ચીવરરજ્જું વા પમજ્જિત્વા પારતો અન્તં ઓરતો ભોગં કત્વા ચીવરં નિક્ખિપિતબ્બં.

‘‘સચે પુરત્થિમા સરજા વાતા વાયન્તિ, પુરત્થિમા વાતપાના થકેતબ્બા. સચે પચ્છિમા સરજા વાતા વાયન્તિ, પચ્છિમા વાતપાના થકેતબ્બા. સચે ઉત્તરા સરજા વાતા વાયન્તિ, ઉત્તરા વાતપાના થકેતબ્બા. સચે દક્ખિણા સરજા વાતા વાયન્તિ, દક્ખિણા વાતપાના થકેતબ્બા. સચે સીતકાલો હોતિ, દિવા વાતપાના વિવરિતબ્બા, રત્તિં થકેતબ્બા. સચે ઉણ્હકાલો હોતિ, દિવા વાતપાના થકેતબ્બા, રત્તિં વિવરિતબ્બા.

‘‘સચે પરિવેણં ઉક્લાપં હોતિ, પરિવેણં સમ્મજ્જિતબ્બં. સચે કોટ્ઠકો ઉક્લાપો હોતિ, કોટ્ઠકો સમ્મજ્જિતબ્બો. સચે ઉપટ્ઠાનસાલા ઉક્લાપા હોતિ, ઉપટ્ઠાનસાલા સમ્મજ્જિતબ્બા. સચે અગ્ગિસાલા ઉક્લાપા હોતિ, અગ્ગિસાલા સમ્મજ્જિતબ્બા. સચે વચ્ચકુટિ ઉક્લાપા હોતિ, વચ્ચકુટિ સમ્મજ્જિતબ્બા. સચે પાનીયં ન હોતિ, પાનીયં ઉપટ્ઠાપેતબ્બં. સચે પરિભોજનીયં ન હોતિ, પરિભોજનીયં ઉપટ્ઠાપેતબ્બં. સચે આચમનકુમ્ભિયા ઉદકં ન હોતિ, આચમનકુમ્ભિયા ઉદકં આસિઞ્ચિતબ્બં.

‘‘સચે ઉપજ્ઝાયસ્સ અનભિરતિ ઉપ્પન્ના હોતિ, સદ્ધિવિહારિકેન વૂપકાસેતબ્બો, વૂપકાસાપેતબ્બો, ધમ્મકથા વાસ્સ કાતબ્બા. સચે ઉપજ્ઝાયસ્સ કુક્કુચ્ચં ઉપ્પન્નં હોતિ, સદ્ધિવિહારિકેન વિનોદેતબ્બં, વિનોદાપેતબ્બં, ધમ્મકથા વાસ્સ કાતબ્બા. સચે ઉપજ્ઝાયસ્સ દિટ્ઠિગતં ઉપ્પન્નં હોતિ, સદ્ધિવિહારિકેન વિવેચેતબ્બં, વિવેચાપેતબ્બં, ધમ્મકથા વાસ્સ કાતબ્બા . સચે ઉપજ્ઝાયો ગરુધમ્મં અજ્ઝાપન્નો હોતિ પરિવાસારહો, સદ્ધિવિહારિકેન ઉસ્સુક્કં કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો સઙ્ઘો ઉપજ્ઝાયસ્સ પરિવાસં દદેય્યાતિ. સચે ઉપજ્ઝાયો મૂલાય પટિકસ્સનારહો હોતિ, સદ્ધિવિહારિકેન ઉસ્સુક્કં કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો સઙ્ઘો ઉપજ્ઝાયં મૂલાય પટિકસ્સેય્યાતિ. સચે ઉપજ્ઝાયો માનત્તારહો હોતિ, સદ્ધિવિહારિકેન ઉસ્સુક્કં કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો સઙ્ઘો ઉપજ્ઝાયસ્સ માનત્તં દદેય્યાતિ. સચે ઉપજ્ઝાયો અબ્ભાનારહો હોતિ, સદ્ધિવિહારિકેન ઉસ્સુક્કં કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો સઙ્ઘો ઉપજ્ઝાયં અબ્ભેય્યાતિ.

સચે સઙ્ઘો ઉપજ્ઝાયસ્સ કમ્મં કત્તુકામો હોતિ તજ્જનીયં વા નિયસ્સં [નિયસં (ક॰)] વા પબ્બાજનીયં વા પટિસારણીયં વા ઉક્ખેપનીયં વા, સદ્ધિવિહારિકેન ઉસ્સુક્કં કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો સઙ્ઘો ઉપજ્ઝાયસ્સ કમ્મં ન કરેય્ય લહુકાય વા પરિણામેય્યાતિ. કતં વા પનસ્સ હોતિ સઙ્ઘેન કમ્મં તજ્જનીયં વા નિયસ્સં વા પબ્બાજનીયં વા પટિસારણીયં વા ઉક્ખેપનીયં વા, સદ્ધિવિહારિકેન ઉસ્સુક્કં કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો ઉપજ્ઝાયો સમ્મા વત્તેય્ય, લોમં પાતેય્ય, નેત્થારં વત્તેય્ય, સઙ્ઘો તં કમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેય્યાતિ.

''સચે ઉપજ્ઝાયસ્સ ચીવરં ધોવિતબ્બં હોતિ, સદ્ધિવિહારિકેન ધોવિતબ્બં, ઉસ્સુક્કં વા કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો ઉપજ્ઝાયસ્સ ચીવરં ધોવિયેથાતિ. સચે ઉપજ્ઝાયસ્સ ચીવરં કાતબ્બં હોતિ, સદ્ધિવિહારિકેન કાતબ્બં, ઉસ્સુક્કં વા કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો ઉપજ્ઝાયસ્સ ચીવરં કરિયેથાતિ. સચે ઉપજ્ઝાયસ્સ રજનં પચિતબ્બં હોતિ, સદ્ધિવિહારિકેન પચિતબ્બં, ઉસ્સુક્કં વા કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો ઉપજ્ઝાયસ્સ રજનં પચિયેથાતિ. સચે ઉપજ્ઝાયસ્સ ચીવરં રજિતબ્બં [રજેતબ્બં (સી॰ સ્યા॰)] હોતિ, સદ્ધિવિહારિકેન રજિતબ્બં, ઉસ્સુક્કં વા કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો ઉપજ્ઝાયસ્સ ચીવરં રજિયેથાતિ. ચીવરં રજન્તેન [રજેન્તેન (સી॰ સ્યા॰)] સાધુકં સમ્પરિવત્તકં સમ્પરિવત્તકં રજિતબ્બં, ન ચ અચ્છિન્ને થેવે પક્કમિતબ્બં.

''ન ઉપજ્ઝાયં અનાપુચ્છા એકચ્ચસ્સ પત્તો દાતબ્બો, ન એકચ્ચસ્સ પત્તો પટિગ્ગહેતબ્બો; ન એકચ્ચસ્સ ચીવરં દાતબ્બં, ન એકચ્ચસ્સ ચીવરં પટિગ્ગહેતબ્બં; ન એકચ્ચસ્સ પરિક્ખારો દાતબ્બો, ન એકચ્ચસ્સ પરિક્ખારો પટિગ્ગહેતબ્બો; ન એકચ્ચસ્સ કેસા છેદેતબ્બા [છેત્તબ્બા (સી॰), છેદિતબ્બા (ક॰)], ન એકચ્ચેન કેસા છેદાપેતબ્બા; ન એકચ્ચસ્સ પરિકમ્મં કાતબ્બં, ન એકચ્ચેન પરિકમ્મં કારાપેતબ્બં; ન એકચ્ચસ્સ વેય્યાવચ્ચો [વેય્યાવચ્ચં (કત્થચિ)] કાતબ્બો , ન એકચ્ચેન વેય્યાવચ્ચો કારાપેતબ્બો; ન એકચ્ચસ્સ પચ્છાસમણેન હોતબ્બં, ન એકચ્ચો પચ્છાસમણો આદાતબ્બો; ન એકચ્ચસ્સ પિણ્ડપાતો નીહરિતબ્બો, ન એકચ્ચેન પિણ્ડપાતો નીહરાપેતબ્બો; ન ઉપજ્ઝાયં અનાપુચ્છા ગામો પવિસિતબ્બો; ન સુસાનં ગન્તબ્બં; ન દિસા પક્કમિતબ્બા. સચે ઉપજ્ઝાયો ગિલાનો હોતિ, યાવજીવં ઉપટ્ઠાતબ્બો; વુટ્ઠાનમસ્સ આગમેતબ્બ''ન્તિ.

ઉપજ્ઝાયવત્તં નિટ્ઠિતં.

૧૯. સદ્ધિવિહારિકવત્તકથા

૬૭. [ચૂળવ॰ ૩૭૮ આદયો] ''ઉપજ્ઝાયેન, ભિક્ખવે, સદ્ધિવિહારિકમ્હિ સમ્મા વત્તિતબ્બં. તત્રાયં સમ્માવત્તના –

''ઉપજ્ઝાયેન, ભિક્ખવે, સદ્ધિવિહારિકો સઙ્ગહેતબ્બો અનુગ્ગહેતબ્બો ઉદ્દેસેન પરિપુચ્છાય ઓવાદેન અનુસાસનિયા. સચે ઉપજ્ઝાયસ્સ પત્તો હોતિ, સદ્ધિવિહારિકસ્સ પત્તો ન હોતિ, ઉપજ્ઝાયેન સદ્ધિવિહારિકસ્સ પત્તો દાતબ્બો, ઉસ્સુક્કં વા કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો સદ્ધિવિહારિકસ્સ પત્તો ઉપ્પજ્જિયેથાતિ. સચે ઉપજ્ઝાયસ્સ ચીવરં હોતિ, સદ્ધિવિહારિકસ્સ ચીવરં ન હોતિ, ઉપજ્ઝાયેન સદ્ધિવિહારિકસ્સ ચીવરં દાતબ્બં, ઉસ્સુક્કં વા કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો સદ્ધિવિહારિકસ્સ ચીવરં ઉપ્પજ્જિયેથાતિ. સચે ઉપજ્ઝાયસ્સ પરિક્ખારો હોતિ, સદ્ધિવિહારિકસ્સ પરિક્ખારો ન હોતિ, ઉપજ્ઝાયેન સદ્ધિવિહારિકસ્સ પરિક્ખારો દાતબ્બો, ઉસ્સુક્કં વા કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો સદ્ધિવિહારિકસ્સ પરિક્ખારો ઉપ્પજ્જિયેથાતિ.

‘‘સચે સદ્ધિવિહારિકો ગિલાનો હોતિ, કાલસ્સેવ ઉટ્ઠાય દન્તકટ્ઠં દાતબ્બં, મુખોદકં દાતબ્બં, આસનં પઞ્ઞપેતબ્બં. સચે યાગુ હોતિ, ભાજનં ધોવિત્વા યાગુ ઉપનામેતબ્બા. યાગું પીતસ્સ ઉદકં દત્વા ભાજનં પટિગ્ગહેત્વા નીચં કત્વા સાધુકં અપ્પટિઘંસન્તેન ધોવિત્વા પટિસામેતબ્બં. સદ્ધિવિહારિકમ્હિ વુટ્ઠિતે આસનં ઉદ્ધરિતબ્બં. સચે સો દેસો ઉક્લાપો હોતિ, સો દેસો સમ્મજ્જિતબ્બો.

‘‘સચે સદ્ધિવિહારિકો ગામં પવિસિતુકામો હોતિ, નિવાસનં દાતબ્બં, પટિનિવાસનં પટિગ્ગહેતબ્બં, કાયબન્ધનં દાતબ્બં, સગુણં કત્વા સઙ્ઘાટિયો દાતબ્બા, ધોવિત્વા પત્તો સોદકો દાતબ્બો. એત્તાવતા નિવત્તિસ્સતીતિ આસનં પઞ્ઞપેતબ્બં, પાદોદકં પાદપીઠં પાદકથલિકં ઉપનિક્ખિપિતબ્બં, પચ્ચુગ્ગન્ત્વા પત્તચીવરં પટિગ્ગહેતબ્બં, પટિનિવાસનં દાતબ્બં, નિવાસનં પટિગ્ગહેતબ્બં . સચે ચીવરં સિન્નં હોતિ, મુહુત્તં ઉણ્હે ઓતાપેતબ્બં, ન ચ ઉણ્હે ચીવરં નિદહિતબ્બં; ચીવરં સઙ્ઘરિતબ્બં, ચીવરં સઙ્ઘરન્તેન ચતુરઙ્ગુલં કણ્ણં ઉસ્સારેત્વા ચીવરં સઙ્ઘરિતબ્બં – મા મજ્ઝે ભઙ્ગો અહોસીતિ. ઓભોગે કાયબન્ધનં કાતબ્બં.

‘‘સચે પિણ્ડપાતો હોતિ, સદ્ધિવિહારિકો ચ ભુઞ્જિતુકામો હોતિ, ઉદકં દત્વા પિણ્ડપાતો ઉપનામેતબ્બો. સદ્ધિવિહારિકો પાનીયેન પુચ્છિતબ્બો. ભુત્તાવિસ્સ ઉદકં દત્વા પત્તં પટિગ્ગહેત્વા નીચં કત્વા સાધુકં અપ્પટિઘંસન્તેન ધોવિત્વા વોદકં કત્વા મુહુત્તં ઉણ્હે ઓતાપેતબ્બો, ન ચ ઉણ્હે પત્તો નિદહિતબ્બો. પત્તચીવરં નિક્ખિપિતબ્બં. પત્તં નિક્ખિપન્તેન એકેન હત્થેન પત્તં ગહેત્વા એકેન હત્થેન હેટ્ઠામઞ્ચં વા હેટ્ઠાપીઠં વા પરામસિત્વા પત્તો નિક્ખિપિતબ્બો. ન ચ અનન્તરહિતાય ભૂમિયા પત્તો નિક્ખિપિતબ્બો. ચીવરં નિક્ખિપન્તેન એકેન હત્થેન ચીવરં ગહેત્વા એકેન હત્થેન ચીવરવંસં વા ચીવરરજ્જું વા પમજ્જિત્વા પારતો અન્તં ઓરતો ભોગં કત્વા ચીવરં નિક્ખિપિતબ્બં. સદ્ધિવિહારિકમ્હિ વુટ્ઠિતે આસનં ઉદ્ધરિતબ્બં, પાદોદકં પાદપીઠં પાદકથલિકં પટિસામેતબ્બં. સચે સો દેસો ઉક્લાપો હોતિ, સો દેસો સમ્મજ્જિતબ્બો.

‘‘સચે સદ્ધિવિહારિકો નહાયિતુકામો હોતિ, નહાનં પટિયાદેતબ્બં. સચે સીતેન અત્થો હોતિ, સીતં પટિયાદેતબ્બં. સચે ઉણ્હેન અત્થો હોતિ, ઉણ્હં પટિયાદેતબ્બં .

‘‘સચે સદ્ધિવિહારિકો જન્તાઘરં પવિસિતુકામો હોતિ, ચુણ્ણં સન્નેતબ્બં, મત્તિકા તેમેતબ્બા, જન્તાઘરપીઠં આદાય ગન્ત્વા જન્તાઘરપીઠં દત્વા ચીવરં પટિગ્ગહેત્વા એકમન્તં નિક્ખિપિતબ્બં, ચુણ્ણં દાતબ્બં, મત્તિકા દાતબ્બા. સચે ઉસ્સહતિ, જન્તાઘરં પવિસિતબ્બં. જન્તાઘરં પવિસન્તેન મત્તિકાય મુખં મક્ખેત્વા પુરતો ચ પચ્છતો ચ પટિચ્છાદેત્વા જન્તાઘરં પવિસિતબ્બં. ન થેરે ભિક્ખૂ અનુપખજ્જ નિસીદિતબ્બં. ન નવા ભિક્ખૂ આસનેન પટિબાહિતબ્બા. જન્તાઘરે સદ્ધિવિહારિકસ્સ પરિકમ્મં કાતબ્બં. જન્તાઘરા નિક્ખમન્તેન જન્તાઘરપીઠં આદાય પુરતો ચ પચ્છતો ચ પટિચ્છાદેત્વા જન્તાઘરા નિક્ખમિતબ્બં.

‘‘ઉદકેપિ સદ્ધિવિહારિકસ્સ પરિકમ્મં કાતબ્બં. નહાતેન પઠમતરં ઉત્તરિત્વા અત્તનો ગત્તં વોદકં કત્વા નિવાસેત્વા સદ્ધિવિહારિકસ્સ ગત્તતો ઉદકં પમજ્જિતબ્બં, નિવાસનં દાતબ્બં, સઙ્ઘાટિ દાતબ્બા. જન્તાઘરપીઠં આદાય પઠમતરં આગન્ત્વા આસનં પઞ્ઞપેતબ્બં, પાદોદકં પાદપીઠં પાદકથલિકં ઉપનિક્ખિપિતબ્બં. સદ્ધિવિહારિકો પાનીયેન પુચ્છિતબ્બો.

‘‘યસ્મિં વિહારે સદ્ધિવિહારિકો વિહરતિ, સચે સો વિહારો ઉક્લાપો હોતિ, સચે ઉસ્સહતિ, સોધેતબ્બો. વિહારં સોધેન્તેન પઠમં પત્તચીવરં નીહરિત્વા એકમન્તં નિક્ખિપિતબ્બં; નિસીદનપચ્ચત્થરણં નીહરિત્વા એકમન્તં

નિક્ખિપિતબ્બં; ભિસિબિબ્બોહનં નીહરિત્વા એકમન્તં નિક્ખિપિતબ્બં; મઞ્ચો નીચં કત્વા સાધુકં અપ્પટિઘંસન્તેન, અસઙ્ઘટ્ટેન્તેન કવાટપિટ્ઠં, નીહરિત્વા એકમન્તં નિક્ખિપિતબ્બો; પીઠં નીચં કત્વા સાધુકં અપ્પટિઘંસન્તેન અસઙ્ઘટ્ટેન્તેન કવાટપિટ્ઠં નીહરિત્વા એકમન્તં નિક્ખિપિતબ્બં; મઞ્ચપટિપાદકા નીહરિત્વા એકમન્તં નિક્ખિપિતબ્બા; ખેળમલ્લકો નીહરિત્વા એકમન્તં નિક્ખિપિતબ્બો; અપસ્સેનફલકં નીહરિત્વા એકમન્તં નિક્ખિપિતબ્બં; ભૂમત્થરણં યથાપઞ્ઞત્તં સલ્લક્ખેત્વા નીહરિત્વા એકમન્તં નિક્ખિપિતબ્બં. સચે વિહારે સન્તાનકં હોતિ, ઉલ્લોકા પઠમં ઓહારેતબ્બં, આલોકસન્ધિકણ્ણભાગા પમજ્જિતબ્બા. સચે ગેરુકપરિકમ્મકતા ભિત્તિ કણ્ણકિતા હોતિ, ચોળકં તેમેત્વા પીળેત્વા પમજ્જિતબ્બા. સચે કાળવણ્ણકતા ભૂમિ કણ્ણકિતા હોતિ, ચોળકં તેમેત્વા પીળેત્વા પમજ્જિતબ્બા. સચે અકતા હોતિ ભૂમિ, ઉદકેન પરિપ્ફોસિત્વા સમ્મજ્જિતબ્બા – મા વિહારો રજેન ઉહઞ્ઞીતિ. સઙ્કારં વિચિનિત્વા એકમન્તં છડ્ડેતબ્બં.

‘‘ભૂમત્થરણં ઓતાપેત્વા સોધેત્વા પપ્ફોટેત્વા અતિહરિત્વા યથાપઞ્ઞત્તં પઞ્ઞપેતબ્બં. મઞ્ચપટિપાદકા ઓતાપેત્વા પમજ્જિત્વા અતિહરિત્વા યથાઠાને ઠપેતબ્બા. મઞ્ચો ઓતાપેત્વા સોધેત્વા પપ્ફોટેત્વા નીચં કત્વા સાધુકં અપ્પટિઘંસન્તેન, અસઙ્ઘટ્ટેન્તેન કવાટપિટ્ઠં, અતિહરિત્વા યથાપઞ્ઞત્તં પઞ્ઞપેતબ્બો. પીઠં ઓતાપેત્વા સોધેત્વા પપ્ફોટેત્વા નીચં કત્વા સાધુકં અપ્પટિઘંસન્તેન, અસઙ્ઘટ્ટેન્તેન કવાટપિટ્ઠં, અતિહરિત્વા યથાપઞ્ઞત્તં પઞ્ઞપેતબ્બં. ભિસિબિબ્બોહનં ઓતાપેત્વા સોધેત્વા પપ્ફોટેત્વા અતિહરિત્વા યથાપઞ્ઞત્તં પઞ્ઞપેતબ્બં. નિસીદનપચ્ચત્થરણં ઓતાપેત્વા સોધેત્વા પપ્ફોટેત્વા અતિહરિત્વા યથાપઞ્ઞત્તં પઞ્ઞપેતબ્બં. ખેળમલ્લકો ઓતાપેત્વા પમજ્જિત્વા અતિહરિત્વા યથાઠાને ઠપેતબ્બો. અપસ્સેનફલકં ઓતાપેત્વા પમજ્જિત્વા અતિહરિત્વા યથાઠાને ઠપેતબ્બં. પત્તચીવરં નિક્ખિપિતબ્બં. પત્તં નિક્ખિપન્તેન એકેન હત્થેન પત્તં ગહેત્વા એકેન હત્થેન હેટ્ઠામઞ્ચં વા હેટ્ઠાપીઠં વા પરામસિત્વા પત્તો નિક્ખિપિતબ્બો. ન ચ અનન્તરહિતાય ભૂમિયા પત્તો નિક્ખિપિતબ્બો. ચીવરં નિક્ખિપન્તેન એકેન હત્થેન ચીવરં ગહેત્વા એકેન હત્થેન ચીવરવંસં વા ચીવરરજ્જું વા પમજ્જિત્વા પારતો અન્તં ઓરતો ભોગં કત્વા ચીવરં નિક્ખિપિતબ્બં.

‘‘સચે પુરત્થિમા સરજા વાતા વાયન્તિ, પુરત્થિમા વાતપાના થકેતબ્બા. સચે પચ્છિમા સરજા વાતા વાયન્તિ, પચ્છિમા વાતપાના થકેતબ્બા. સચે ઉત્તરા સરજા વાતા વાયન્તિ, ઉત્તરા વાતપાના થકેતબ્બા. સચે દક્ખિણા સરજા વાતા વાયન્તિ, દક્ખિણા વાતપાના થકેતબ્બા. સચે સીતકાલો હોતિ, દિવા વાતપાના વિવરિતબ્બા, રત્તિં થકેતબ્બા. સચે ઉણ્હકાલો હોતિ, દિવા વાતપાના થકેતબ્બા, રત્તિં વિવરિતબ્બા.

‘‘સચે પરિવેણં ઉક્લાપં હોતિ, પરિવેણં સમ્મજ્જિતબ્બં. સચે કોટ્ઠકો ઉક્લાપો હોતિ, કોટ્ઠકો સમ્મજ્જિતબ્બો. સચે ઉપટ્ઠાનસાલા ઉક્લાપા હોતિ, ઉપટ્ઠાનસાલા સમ્મજ્જિતબ્બા. સચે અગ્ગિસાલા ઉક્લાપા હોતિ, અગ્ગિસાલા સમ્મજ્જિતબ્બા. સચે વચ્ચકુટિ ઉક્લાપા હોતિ, વચ્ચકુટિ સમ્મજ્જિતબ્બા. સચે પાનીયં ન હોતિ, પાનીયં ઉપટ્ઠાપેતબ્બં. સચે પરિભોજનીયં ન હોતિ, પરિભોજનીયં ઉપટ્ઠાપેતબ્બં. સચે આચમનકુમ્ભિયા ઉદકં ન હોતિ, આચમનકુમ્ભિયા ઉદકં આસિઞ્ચિતબ્બં.

‘‘સચે સદ્ધિવિહારિકસ્સ અનભિરતિ ઉપ્પન્ના હોતિ, ઉપજ્ઝાયેન વૂપકાસેતબ્બો, વૂપકાસાપેતબ્બો, ધમ્મકથા વાસ્સ કાતબ્બા. સચે સદ્ધિવિહારિકસ્સ કુક્કુચ્ચં ઉપ્પન્નં હોતિ, ઉપજ્ઝાયેન વિનોદેતબ્બં, વિનોદાપેતબ્બં, ધમ્મકથા વાસ્સ કાતબ્બા . સચે સદ્ધિવિહારિકસ્સ દિટ્ઠિગતં ઉપ્પન્નં હોતિ, ઉપજ્ઝાયેન વિવેચેતબ્બં, વિવેચાપેતબ્બં, ધમ્મકથા વાસ્સ કાતબ્બા. સચે સદ્ધિવિહારિકો ગરુધમ્મં અજ્ઝાપન્નો હોતિ પરિવાસારહો, ઉપજ્ઝાયેન ઉસ્સુક્કં

કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો સઙ્ઘો સદ્ધિવિહારિકસ્સ પરિવાસં દદેય્યાતિ. સચે સદ્ધિવિહારિકો મૂલાય પટિકસ્સનારહો હોતિ, ઉપજ્ઝાયેન ઉસ્સુક્કં કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો સઙ્ઘો સદ્ધિવિહારિકં મૂલાય પટિકસ્સેય્યાતિ. સચે સદ્ધિવિહારિકો માનત્તારહો હોતિ, ઉપજ્ઝાયેન ઉસ્સુક્કં કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો સઙ્ઘો સદ્ધિવિહારિકસ્સ માનત્તં દદેય્યાતિ. સચે સદ્ધિવિહારિકો અબ્ભાનારહો હોતિ, ઉપજ્ઝાયેન ઉસ્સુક્કં કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો સઙ્ઘો સદ્ધિવિહારિકં અબ્ભેય્યાતિ. સચે સઙ્ઘો સદ્ધિવિહારિકસ્સ કમ્મં કત્તુકામો હોતિ, તજ્જનીયં વા નિયસ્સં વા પબ્બાજનીયં વા પટિસારણીયં વા ઉક્ખેપનીયં વા, ઉપજ્ઝાયેન ઉસ્સુક્કં કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો સઙ્ઘો સદ્ધિવિહારિકસ્સ કમ્મં ન કરેય્ય, લહુકાય વા પરિણામેય્યાતિ. કતં વા પનસ્સ હોતિ સઙ્ઘેન કમ્મં, તજ્જનીયં વા નિયસ્સં વા પબ્બાજનીયં વા પટિસારણીયં વા ઉક્ખેપનીયં વા, ઉપજ્ઝાયેન ઉસ્સુક્કં કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો સદ્ધિવિહારિકો સમ્મા વત્તેય્ય, લોમં પાતેય્ય, નેત્થારં વત્તેય્ય, સઙ્ઘો તં કમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેય્યાતિ.

''સચે સદ્ધિવિહારિકસ્સ ચીવરં ધોવિતબ્બં હોતિ, ઉપજ્ઝાયેન આચિક્ખિતબ્બં એવં ધોવેય્યાસીતિ , ઉસ્સુક્કં વા કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો સદ્ધિવિહારિકસ્સ ચીવરં ધોવિયેથાતિ. સચે સદ્ધિવિહારિકસ્સ ચીવરં કાતબ્બં હોતિ, ઉપજ્ઝાયેન આચિક્ખિતબ્બં એવં કરેય્યાસીતિ, ઉસ્સુક્કં વા કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો સદ્ધિવિહારિકસ્સ ચીવરં કરિયેથાતિ. સચે સદ્ધિવિહારિકસ્સ રજનં પચિતબ્બં હોતિ, ઉપજ્ઝાયેન આચિક્ખિતબ્બં એવં પચેય્યાસીતિ, ઉસ્સુક્કં વા કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો સદ્ધિવિહારિકસ્સ રજનં પચિયેથાતિ. સચે સદ્ધિવિહારિકસ્સ ચીવરં રજિતબ્બં હોતિ, ઉપજ્ઝાયેન આચિક્ખિતબ્બં, એવં રજેય્યાસીતિ, ઉસ્સુક્કં વા કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો સદ્ધિવિહારિકસ્સ ચીવરં રજિયેથાતિ. ચીવરં રજન્તેન સાધુકં સમ્પરિવત્તકં સમ્પરિવત્તકં રજિતબ્બં. ન ચ અચ્છિન્ને થેવે પક્કમિતબ્બં. સચે સદ્ધિવિહારિકો ગિલાનો હોતિ, યાવજીવં ઉપટ્ઠાતબ્બો, વુટ્ઠાનમસ્સ આગમેતબ્બ''ન્તિ.

સદ્ધિવિહારિકવત્તં નિટ્ઠિતં.

૧૭. પણામિતકથા

૬૮. તેન ખો પન સમયેન સદ્ધિવિહારિકા ઉપજ્ઝાયેસુ ન સમ્મા વત્તન્તિ. યે તે ભિક્ખૂ અપ્પિચ્છા...પે॰... તે ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''કથઞ્હિ નામ સદ્ધિવિહારિકા ઉપજ્ઝાયેસુ ન સમ્મા વત્તિસ્સન્તી''તિ. અથ ખો તે ભિક્ખૂ ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું...પે॰... સચ્ચં કિર, ભિક્ખવે, સદ્ધિવિહારિકા ઉપજ્ઝાયેસુ ન સમ્મા વત્તન્તીતિ? સચ્ચં ભગવાતિ. વિગરહિ બુદ્ધો ભગવા...પે॰... કથઞ્હિ નામ, ભિક્ખવે, સદ્ધિવિહારિકા ઉપજ્ઝાયેસુ ન સમ્મા વત્તિસ્સન્તીતિ...પે॰... વિગરહિત્વા...પે॰... ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''ન, ભિક્ખવે, સદ્ધિવિહારિકેન ઉપજ્ઝાયમ્હિ ન સમ્મા વત્તિતબ્બં. યો ન સમ્મા વત્તેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સા''તિ . નેવ સમ્મા વત્તન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, અસમ્માવત્તન્તં પણામેતું. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, પણામેતબ્બો – ''પણામેમિ ત''ન્તિ વા, ''માયિધ પટિક્કમી''તિ વા, ''નીહર તે પત્તચીવર''ન્તિ વા, ''નાહં તયા ઉપટ્ઠાતબ્બો''તિ વા, કાયેન વિઞ્ઞાપેતિ, વાચાય વિઞ્ઞાપેતિ, કાયેન વાચાય વિઞ્ઞાપેતિ, પણામિતો હોતિ સદ્ધિવિહારિકો; ન કાયેન વિઞ્ઞાપેતિ, ન વાચાય વિઞ્ઞાપેતિ, ન કાયેન વાચાય વિઞ્ઞાપેતિ, ન પણામિતો હોતિ સદ્ધિવિહારિકોતિ.

તેન ખો પન સમયેન સદ્ધિવિહારિકા પણામિતા ન ખમાપેન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ખમાપેતુન્તિ. નેવ ખમાપેન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું . ન, ભિક્ખવે, પણામિતેન ન

ખમાપેતબ્બો. યો ન ખમાપેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

તેન ખો પન સમયેન ઉપજ્ઝાયા ખમાપિયમાના ન ખમન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ખમિતુન્તિ. નેવ ખમન્તિ. સદ્ધિવિહારિકા પક્કમન્તિપિ વિબ્ભમન્તિપિ તિત્થિયેસુપિ સઙ્કમન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, ખમાપિયમાનેન ન ખમિતબ્બં. યો ન ખમેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

તેન ખો પન સમયેન ઉપજ્ઝાયા સમ્માવત્તન્તં પણામેન્તિ, અસમ્માવત્તન્તં ન પણામેન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, સમ્માવત્તન્તો પણામેતબ્બો. યો પણામેય્ય , આપત્તિ દુક્કટસ્સ . ન ચ, ભિક્ખવે, અસમ્માવત્તન્તો ન પણામેતબ્બો. યો ન પણામેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

''પઞ્ચહિ, ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સદ્ધિવિહારિકો પણામેતબ્બો. ઉપજ્ઝાયમ્હિ નાધિમત્તં પેમં હોતિ, નાધિમત્તો પસાદો હોતિ, નાધિમત્તા હિરી હોતિ, નાધિમત્તો ગારવો હોતિ, નાધિમત્તા ભાવના હોતિ – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સદ્ધિવિહારિકો પણામેતબ્બો.

''પઞ્ચહિ, ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સદ્ધિવિહારિકો ન પણામેતબ્બો. ઉપજ્ઝાયમ્હિ અધિમત્તં પેમં હોતિ, અધિમત્તો પસાદો હોતિ, અધિમત્તા હિરી હોતિ, અધિમત્તો ગારવો હોતિ, અધિમત્તા ભાવના હોતિ – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સદ્ધિવિહારિકો ન પણામેતબ્બો.

''પઞ્ચહિ, ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સદ્ધિવિહારિકો અલં પણામેતું. ઉપજ્ઝાયમ્હિ નાધિમત્તં પેમં હોતિ, નાધિમત્તો પસાદો હોતિ, નાધિમત્તા હિરી હોતિ, નાધિમત્તા ગારવો હોતિ, નાધિમત્તા ભાવના હોતિ – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સદ્ધિવિહારિકો અલં પણામેતું.

''પઞ્ચહિ, ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સદ્ધિવિહારિકો નાલં પણામેતું. ઉપજ્ઝાયમ્હિ અધિમત્તં પેમં હોતિ, અધિમત્તો પસાદો હોતિ, અધિમત્તા હિરી હોતિ, અધિમત્તો ગારવો હોતિ, અધિમત્તા ભાવના હોતિ – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સદ્ધિવિહારિકો નાલં પણામેતું.

''પઞ્ચહિ , ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતં સદ્ધિવિહારિકં અપ્પણામેન્તો ઉપજ્ઝાયો સાતિસારો હોતિ, પણામેન્તો અનતિસારો હોતિ. ઉપજ્ઝાયમ્હિ નાધિમત્તં પેમં હોતિ, નાધિમત્તો પસાદો હોતિ, નાધિમત્તા હિરી હોતિ, નાધિમત્તો ગારવો હોતિ, નાધિમત્તા ભાવના હોતિ – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતં સદ્ધિવિહારિકં અપ્પણામેન્તો ઉપજ્ઝાયો સાતિસારો હોતિ, પણામેન્તો અનતિસારો હોતિ.

''પઞ્ચહિ, ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતં સદ્ધિવિહારિકં પણામેન્તો ઉપજ્ઝાયો સાતિસારો હોતિ, અપ્પણામેન્તો અનતિસારો હોતિ. ઉપજ્ઝાયમ્હિ અધિમત્તં પેમં હોતિ, અધિમત્તો પસાદો હોતિ, અધિમત્તા હિરી હોતિ, અધિમત્તો ગારવો હોતિ, અધિમત્તા ભાવના હોતિ – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતં સદ્ધિવિહારિકં પણામેન્તો ઉપજ્ઝાયો સાતિસારો હોતિ, અપ્પણામેન્તો અનતિસારો હોતી''તિ.

૬૯. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો બ્રાહ્મણો ભિક્ખૂ ઉપસઙ્કમિત્વા પબ્બજ્જં યાચિ. તં ભિક્ખૂ ન ઇચ્છિંસુ પબ્બાજેતું. સો ભિક્ખૂસુ પબ્બજ્જં અલભમાનો કિસો અહોસિ લૂખો દુબ્બણ્ણો ઉપ્પણ્ડુપ્પણ્ડુકજાતો ધમનિસન્થતગત્તો. અદ્દસા ખો ભગવા તં બ્રાહ્મણં કિસં લૂખં દુબ્બણ્ણં ઉપ્પણ્ડુપ્પણ્ડુકજાતં ધમનિસન્થતગત્તં,

દિસ્વાન ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ‘‘કિં નુ ખો સો, ભિક્ખવે, બ્રાહ્મણો કિસો લૂખો દુબ્બણ્ણો ઉપ્પણ્ડુપ્પણ્ડુકજાતો ધમનિસન્થતગત્તો’’તિ? એસો, ભન્તે, બ્રાહ્મણો ભિક્ખૂ ઉપસઙ્કમિત્વા પબ્બજ્જં યાચિ. તં ભિક્ખૂ ન ઇચ્છિંસુ પબ્બાજેતું. સો ભિક્ખૂસુ પબ્બજ્જં અલભમાનો કિસો લૂખો દુબ્બણ્ણો ઉપ્પણ્ડુપ્પણ્ડુકજાતો ધમનિસન્થતગત્તોતિ. અથ ખો ભગવા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ‘‘કો નુ ખો, ભિક્ખવે, તસ્સ બ્રાહ્મણસ્સ અધિકારં સરસી’’તિ? એવં વુત્તે આયસ્મા સારિપુત્તો ભગવન્તં એતદવોચ – ‘‘અહં ખો, ભન્તે, તસ્સ બ્રાહ્મણસ્સ અધિકારં સરામી’’તિ. ‘‘કિં પન ત્વં, સારિપુત્ત, તસ્સ બ્રાહ્મણસ્સ અધિકારં સરસી’’તિ? ‘‘ઇધ મે, ભન્તે, સો બ્રાહ્મણો રાજગહે પિણ્ડાય ચરન્તસ્સ કટચ્છુભિક્ખં દાપેસિ. ઇમં ખો અહં, ભન્તે, તસ્સ બ્રાહ્મણસ્સ અધિકારં સરામી’’તિ. ‘‘સાધુ સાધુ, સારિપુત્ત, કતઞ્ઞુનો હિ, સારિપુત્ત, સપ્પુરિસા કતવેદિનો. તેન હિ ત્વં, સારિપુત્ત, તં બ્રાહ્મણં પબ્બાજેહિ ઉપસમ્પાદેહી’’તિ . ‘‘કથાહં, ભન્તે , તં બ્રાહ્મણં પબ્બાજેમિ ઉપસમ્પાદેમી’’તિ? અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – યા સા, ભિક્ખવે, મયા તીહિ સરણગમનેહિ ઉપસમ્પદા અનુઞ્ઞાતા, તં અજ્જતગ્ગે પટિક્ખિપામિ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ઞત્તિચતુત્થેન કમ્મેન ઉપસમ્પાદેતું [ઉપસમ્પદં (સી॰ સ્યા॰)]. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, ઉપસમ્પાદેતબ્બો. બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો –

૭૦. ‘‘સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. અયં ઇત્થન્નામો ઇત્થન્નામસ્સ આયસ્મતો ઉપસમ્પદાપેક્ખો. યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, સઙ્ઘો ઇત્થન્નામં ઉપસમ્પાદેય્ય ઇત્થન્નામેન ઉપજ્ઝાયેન. એસા ઞત્તિ.

‘‘સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. અયં ઇત્થન્નામો ઇત્થન્નામસ્સ આયસ્મતો ઉપસમ્પદાપેક્ખો. સઙ્ઘો ઇત્થન્નામં ઉપસમ્પાદેતિ ઇત્થન્નામેન ઉપજ્ઝાયેન. યસ્સાયસ્મતો ખમતિ ઇત્થન્નામસ્સ ઉપસમ્પદા ઇત્થન્નામેન ઉપજ્ઝાયેન, સો તુણ્હસ્સ; યસ્સ નક્ખમતિ, સો ભાસેય્ય.

‘‘દુતિયમ્પિ એતમત્થં વદામિ – સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. અયં ઇત્થન્નામો ઇત્થન્નામસ્સ આયસ્મતો ઉપસમ્પદાપેક્ખો. સઙ્ઘો ઇત્થન્નામં ઉપસમ્પાદેતિ ઇત્થન્નામેન ઉપજ્ઝાયેન. યસ્સાયસ્મતો ખમતિ ઇત્થન્નામસ્સ ઉપસમ્પદા ઇત્થન્નામેન ઉપજ્ઝાયેન, સો તુણ્હસ્સ; યસ્સ નક્ખમતિ, સો ભાસેય્ય .

‘‘તતિયમ્પિ એતમત્થં વદામિ – સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. અયં ઇત્થન્નામો ઇત્થન્નામસ્સ આયસ્મતો ઉપસમ્પદાપેક્ખો. સઙ્ઘો ઇત્થન્નામં ઉપસમ્પાદેતિ ઇત્થન્નામેન ઉપજ્ઝાયેન. યસ્સાયસ્મતો ખમતિ ઇત્થન્નામસ્સ ઉપસમ્પદા ઇત્થન્નામેન ઉપજ્ઝાયેન, સો તુણ્હસ્સ; યસ્સ નક્ખમતિ, સો ભાસેય્ય.

‘‘ઉપસમ્પન્નો સઙ્ઘેન ઇત્થન્નામો ઇત્થન્નામેન ઉપજ્ઝાયેન. ખમતિ સઙ્ઘસ્સ, તસ્મા તુણ્હી, એવમેતં ધારયામી’’તિ.

૭૧. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ ઉપસમ્પન્નસમનન્તરા અનાચારં આચરતિ. ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ‘‘માવુસો, એવરૂપં અકાસિ, નેતં કપ્પતી’’તિ. સો એવમાહ – ‘‘નેવાહં આયસ્મન્તે યાચિં ઉપસમ્પાદેથ મન્તિ. કિસ્સ મં તુમ્હે અયાચિતા ઉપસમ્પાદિત્થા’’તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું . ન, ભિક્ખવે, અયાચિતેન ઉપસમ્પાદેતબ્બો . યો ઉપસમ્પાદેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, યાચિતેન ઉપસમ્પાદેતું. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, યાચિતબ્બો. તેન ઉપસમ્પદાપેક્ખેન સઙ્ઘં ઉપસઙ્કમિત્વા એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કરિત્વા ભિક્ખૂનં પાદે વન્દિત્વા ઉક્કુટિકં નિસીદિત્વા અઞ્જલિં પગ્ગહેત્વા એવમસ્સ વચનીયો – ‘‘સઙ્ઘં, ભન્તે, ઉપસમ્પદં યાચામિ,

ઉલ્લુમ્પતુ મં, ભન્તે, સઙ્ઘો અનુકમ્પં ઉપાદાયા’’તિ. દુતિયમ્પિ યાચિતબ્બો. તતિયમ્પિ યાચિતબ્બો. બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો –

૭૨. ‘‘સુણાતુ મે, ભન્તે , સઙ્ઘો. અયં ઇત્થન્નામો ઇત્થન્નામસ્સ આયસ્મતો ઉપસમ્પદાપેક્ખો. ઇત્થન્નામો સઙ્ઘં ઉપસમ્પદં યાચતિ ઇત્થન્નામેન ઉપજ્ઝાયેન. યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, સઙ્ઘો ઇત્થન્નામં ઉપસમ્પાદેય્ય ઇત્થન્નામેન ઉપજ્ઝાયેન. એસા ઞત્તિ.

‘‘સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. અયં ઇત્થન્નામો ઇત્થન્નામસ્સ આયસ્મતો ઉપસમ્પદાપેક્ખો. ઇત્થન્નામો સઙ્ઘં ઉપસમ્પદં યાચતિ ઇત્થન્નામેન ઉપજ્ઝાયેન. સઙ્ઘો ઇત્થન્નામં ઉપસમ્પાદેતિ ઇત્થન્નામેન ઉપજ્ઝાયેન. યસ્સાયસ્મતો ખમતિ ઇત્થન્નામસ્સ ઉપસમ્પદા ઇત્થન્નામેન ઉપજ્ઝાયેન, સો તુણ્હસ્સ; યસ્સ નક્ખમતિ, સો ભાસેય્ય.

‘‘દુતિયમ્પિ એતમત્થં વદામિ…પે॰… તતિયમ્પિ એતમત્થં વદામિ…પે॰….

‘‘ઉપસમ્પન્નો સઙ્ઘેન ઇત્થન્નામો ઇત્થન્નામેન ઉપજ્ઝાયેન. ખમતિ સઙ્ઘસ્સ, તસ્મા તુણ્હી, એવમેતં ધારયામી’’તિ.

૭૩. તેન ખો પન સમયેન રાજગહે પણીતાનં ભત્તાનં ભત્તપટિપાટિ અટ્ઠિતા [અધિટ્ઠિતા (ક॰)] હોતિ. અથ ખો અઞ્ઞતરસ્સ બ્રાહ્મણસ્સ એતદહોસિ – ‘‘ઇમે ખો સમણા સક્યપુત્તિયા સુખસીલા સુખસમાચારા, સુભોજનાનિ ભુઞ્જિત્વા નિવાતેસુ સયનેસુ સયન્તિ. યંનૂનાહં સમણેસુ સક્યપુત્તિયેસુ પબ્બજેય્ય’’ન્તિ. અથ ખો સો બ્રાહ્મણો ભિક્ખૂ ઉપસઙ્કમિત્વા પબ્બજ્જં યાચિ. તં ભિક્ખૂ પબ્બાજેસું ઉપસમ્પાદેસું. તસ્મિં પબ્બજિતે ભત્તપટિપાટિ ખીયિત્થ. ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ‘‘એહિ દાનિ, આવુસો, પિણ્ડાય ચરિસ્સામા’’તિ. સો એવમાહ – ‘‘નાહં, આવુસો, એતંકારણા પબ્બજિતો પિણ્ડાય ચરિસ્સામીતિ. સચે મે દસ્સથ ભુઞ્જિસ્સામિ , નો ચે મે દસ્સથ વિબ્ભમિસ્સામી’’તિ. ‘‘કિં પન ત્વં, આવુસો, ઉદરસ્સ કારણા પબ્બજિતો’’તિ ? ‘‘એવમાવુસો’’તિ. યે તે ભિક્ખૂ અપ્પિચ્છા…પે॰… તે ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – કથઞ્હિ નામ ભિક્ખુ એવં સ્વાક્ખાતે ધમ્મવિનયે ઉદરસ્સ કારણા પબ્બજિસ્સતીતિ. તે ભિક્ખૂ ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું…પે॰… સચ્ચં કિર ત્વં, ભિક્ખુ, ઉદરસ્સ કારણા પબ્બજિતોતિ? સચ્ચં ભગવાતિ. વિગરહિ બુદ્ધો ભગવા…પે॰… ‘‘કથઞ્હિ નામ ત્વં, મોઘપુરિસ, એવં સ્વાક્ખાતે ધમ્મવિનયે ઉદરસ્સ કારણા પબ્બજિસ્સસિ. નેતં, મોઘપુરિસ, અપ્પસન્નાનં વા પસાદાય પસન્નાનં વા ભિય્યોભાવાય’’…પે॰… વિગરહિત્વા…પે॰… ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ‘‘અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ઉપસમ્પાદેન્તેન ચત્તારો નિસ્સયે આચિક્ખિતું – પિણ્ડિયાલોપભોજનં નિસ્સાય પબ્બજ્જા, તત્થ તે યાવજીવં ઉસ્સાહો કરણીયો; અતિરેકલાભો – સઙ્ઘભત્તં, ઉદ્દેસભત્તં, નિમન્તનં, સલાકભત્તં, પક્ખિકં, ઉપોસથિકં, પાટિપદિકં. પંસુકૂલચીવરં નિસ્સાય પબ્બજ્જા, તત્થ તે યાવજીવં ઉસ્સાહો કરણીયો; અતિરેકલાભો – ખોમં, કપ્પાસિકં, કોસેય્યં, કમ્બલં, સાણં, ભઙ્ગં. રુક્ખમૂલસેનાસનં નિસ્સાય પબ્બજ્જા, તત્થ તે યાવજીવં ઉસ્સાહો કરણીયો; અતિરેકલાભો – વિહારો , અડ્ઢયોગો, પાસાદો, હમ્મિયં, ગુહા. પૂતિમુત્તભેસજ્જં નિસ્સાય પબ્બજ્જા, તત્થ તે યાવજીવં ઉસ્સાહો કરણીયો; અતિરેકલાભો – સપ્પિ, નવનીતં, તેલં, મધુ, ફાણિત’’ન્તિ.

પણામિતકથા નિટ્ઠિતા.

ઉપજ્ઝાયવત્તભાણવારો નિટ્ઠિતો પઞ્ચમો.

પઞ્ચમભાણવારો

૧૮. આચરિયવત્તકથા

૭૪. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો માણવકો ભિક્ખૂ ઉપસઙ્કમિત્વા પબ્બજ્જં યાચિ. તસ્સ ભિક્ખૂ પટિકચ્ચેવ નિસ્સયે આચિક્ખિંસુ. સો એવમાહ – ‘‘સચે મે, ભન્તે, પબ્બજિતે નિસ્સયે આચિક્ખેય્યાથ, અભિરમેય્યામહં [અભિરમેય્યઞ્ચાહં (સી॰), અભિરમેય્યં સ્વાહં (ક॰)]. ન દાનાહં, ભન્તે, પબ્બજિસ્સામિ; જેગુચ્છા મે નિસ્સયા પટિકૂલા’’તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, પટિકચ્ચેવ નિસ્સયા આચિક્ખિતબ્બા. યો આચિક્ખેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ઉપસમ્પન્નસમનન્તરા નિસ્સયે આચિક્ખિતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ દુવગ્ગેનપિ તિવગ્ગેનપિ ગણેન ઉપસમ્પાદેન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, ઊનદસવગ્ગેન ગણેન ઉપસમ્પાદેતબ્બો. યો ઉપસમ્પાદેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, દસવગ્ગેન વા અતિરેકદસવગ્ગેન વા ગણેન ઉપસમ્પાદેતુન્તિ .

૭૫. તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ એકવસ્સાપિ દુવસ્સાપિ સદ્ધિવિહારિકં ઉપસમ્પાદેન્તિ. આયસ્માપિ ઉપસેનો વઙ્ગન્તપુત્તો એકવસ્સો સદ્ધિવિહારિકં ઉપસમ્પાદેસિ. સો વસ્સંવુટ્ઠો દુવસ્સો એકવસ્સં સદ્ધિવિહારિકં આદાય યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. આચિણ્ણં ખો પનેતં બુદ્ધાનં ભગવન્તાનં આગન્તુકેહિ ભિક્ખૂહિ સદ્ધિં પટિસમ્મોદિતું. અથ ખો ભગવા આયસ્મન્તં ઉપસેનં વઙ્ગન્તપુત્તં એતદવોચ – ‘‘કચ્ચિ, ભિક્ખુ, ખમનીયં, કચ્ચિ યાપનીયં, કચ્ચિ ત્વં અપ્પકિલમથેન અદ્ધાનં આગતો’’તિ? ‘‘ખમનીયં, ભગવા, યાપનીયં, ભગવા. અપ્પકિલમથેન મયં, ભન્તે, અદ્ધાનં આગતા’’તિ. જાનન્તાપિ તથાગતા પુચ્છન્તિ, જાનન્તાપિ ન પુચ્છન્તિ, કાલં વિદિત્વા પુચ્છન્તિ, કાલં વિદિત્વા ન પુચ્છન્તિ; અત્થસંહિતં તથાગતા પુચ્છન્તિ; નો અનત્થસંહિતં. અનત્થસંહિતે સેતુઘાતો તથાગતાનં. દ્વીહિ આકારેહિ બુદ્ધા ભગવન્તો ભિક્ખૂ પટિપુચ્છન્તિ – ધમ્મં વા દેસેસ્સામ, સાવકાનં વા સિક્ખાપદં પઞ્ઞપેસ્સામાતિ. અથ ખો ભગવા આયસ્મન્તં ઉપસેનં વઙ્ગન્તપુત્તં એતદવોચ – ‘‘કતિવસ્સોસિ ત્વં, ભિક્ખૂ’’તિ? ‘‘દુવસ્સોહં, ભગવા’’તિ. ‘‘અયં પન ભિક્ખુ કતિવસ્સો’’તિ? ‘‘એકવસ્સો, ભગવા’’તિ. ‘‘કિં તાયં ભિક્ખુ હોતી’’તિ? ‘‘સદ્ધિવિહારિકો મે, ભગવા’’તિ. વિગરહિ બુદ્ધો ભગવા – ‘‘અનનુચ્છવિકં, મોઘપુરિસ, અનનુલોમિકં અપ્પતિરૂપં અસ્સામણકં અકપ્પિયં અકરણીયં. કથઞ્હિ નામ ત્વં, મોઘપુરિસ, અઞ્ઞેહિ ઓવદિયો અનુસાસિયો અઞ્ઞં ઓવદિતું અનુસાસિતું મઞ્ઞિસ્સસિ. અતિલહું ખો ત્વં, મોઘપુરિસ, બાહુલ્લાય આવત્તો, યદિદં ગણબન્ધિકં. નેતં, મોઘપુરિસ, અપ્પસન્નાનં વા પસાદાય પસન્નાનં વા ભિય્યોભાવાય’’...પે॰... વિગરહિત્વા...પે॰... ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ‘‘ન, ભિક્ખવે, ઊનદસવસ્સેન ઉપસમ્પાદેતબ્બો. યો ઉપસમ્પાદેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, દસવસ્સેન વા અતિરેકદસવસ્સેન વા ઉપસમ્પાદેતુ’’ન્તિ.

૭૬. તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ – દસવસ્સમ્હા દસવસ્સમ્હાતિ – બાલા અબ્યત્તા ઉપસમ્પાદેન્તિ. દિસ્સન્તિ ઉપજ્ઝાયા બાલા, સદ્ધિવિહારિકા પણ્ડિતા. દિસ્સન્તિ ઉપજ્ઝાયા અબ્યત્તા, સદ્ધિવિહારિકા બ્યત્તા. દિસ્સન્તિ ઉપજ્ઝાયા અપ્પસ્સુતા, સદ્ધિવિહારિકા બહુસ્સુતા. દિસ્સન્તિ ઉપજ્ઝાયા દુપ્પઞ્ઞા, સદ્ધિવિહારિકા પઞ્ઞવન્તો. અઞ્ઞતરોપિ અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બો ઉપજ્ઝાયેન સહધમ્મિકં વુચ્ચમાનો ઉપજ્ઝાયસ્સ વાદં આરોપેત્વા

તંયેવ તિત્થાયતનં સઙ્કમિ. યે તે ભિક્ખૂ અપ્પિચ્છા...પે॰... તે ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – કથઞ્હિ નામ ભિક્ખૂ – દસવસ્સમ્હા દસવસ્સમ્હાતિ – બાલા અબ્યત્તા ઉપસમ્પાદેસ્સન્તિ. દિસ્સન્તિ ઉપજ્ઝાયા બાલા સદ્ધિવિહારિકા પણ્ડિતા, દિસ્સન્તિ ઉપજ્ઝાયા અબ્યત્તા સદ્ધિવિહારિકા બ્યત્તા, દિસ્સન્તિ ઉપજ્ઝાયા અપ્પસ્સુતા સદ્ધિવિહારિકા બહુસ્સુતા, દિસ્સન્તિ ઉપજ્ઝાયા દુપ્પઞ્ઞા, સદ્ધિવિહારિકા પઞ્ઞવન્તોતિ. અથ ખો તે ભિક્ખૂ ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ‘‘સચ્ચં કિર, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂ – દસવસ્સમ્હા દસવસ્સમ્હાતિ – બાલા અબ્યત્તા ઉપસમ્પાદેન્તિ. દિસ્સન્તિ ઉપજ્ઝાયા બાલા, સદ્ધિવિહારિકા પણ્ડિતા, દિસ્સન્તિ ઉપજ્ઝાયા અબ્યત્તા સદ્ધિવિહારિકા બ્યત્તા, દિસ્સન્તિ ઉપજ્ઝાયા અપ્પસ્સુતા, સદ્ધિવિહારિકા બહુસ્સુતા, દિસ્સન્તિ ઉપજ્ઝાયા દુપ્પઞ્ઞા, સદ્ધિવિહારિકા પઞ્ઞવન્તો’’તિ? ‘‘સચ્ચં, ભગવા’’તિ. વિગરહિ બુદ્ધો ભગવા...પે॰... કથઞ્હિ નામ તે, ભિક્ખવે, મોઘપુરિસા – દસવસ્સમ્હા દસવસ્સમ્હાતિ – બાલા અબ્યત્તા ઉપસમ્પાદેસ્સન્તિ. દિસ્સન્તિ ઉપજ્ઝાયા બાલા, સદ્ધિવિહારિકા પણ્ડિતા, દિસ્સન્તિ ઉપજ્ઝાયા અબ્યત્તા સદ્ધિવિહારિકા બ્યત્તા, દિસ્સન્તિ ઉપજ્ઝાયા અપ્પસ્સુતા, સદ્ધિવિહારિકા બહુસ્સુતા, દિસ્સન્તિ ઉપજ્ઝાયા દુપ્પઞ્ઞા, સદ્ધિવિહારિકા પઞ્ઞવન્તો. નેતં, ભિક્ખવે, અપ્પસન્નાનં વા પસાદાય... પે॰... વિગરહિત્વા...પે॰... ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ‘‘ન, ભિક્ખવે, બાલેન અબ્યત્તેન ઉપસમ્પાદેતબ્બો. યો ઉપસમ્પાદેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન દસવસ્સેન વા અતિરેકદસવસ્સેન વા ઉપસમ્પાદેતુ’’ન્તિ.

૭૭. તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ ઉપજ્ઝાયેસુ પક્કન્તેસુપિ વિબ્ભન્તેસુપિ કાલઙ્કતેસુપિ પક્ખસઙ્કન્તેસુપિ અનાચરિયકા અનોવદિયમાના અનનુસાસિયમાના દુન્નિવત્થા દુપ્પારુતા અનાકપ્પસમ્પન્ના પિણ્ડાય ચરન્તિ, મનુસ્સાનં ભુઞ્જમાનાનં ઉપરિભોજનેપિ ઉત્તિટ્ઠપત્તં ઉપનામેન્તિ, ઉપરિખાદનીયેપિ – ઉપરિસાયનીયેપિ – ઉપરિપાનીયેપિ ઉત્તિટ્ઠપત્તં ઉપનામેન્તિ; સામં સૂપમ્પિ ઓદનમ્પિ વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જન્તિ; ભત્તગ્ગેપિ ઉચ્ચાસદ્દા મહાસદ્દા વિહરન્તિ. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ‘‘કથઞ્હિ નામ સમણા સક્યપુત્તિયા દુન્નિવત્થા દુપ્પારુતા અનાકપ્પસમ્પન્ના પિણ્ડાય ચરિસ્સન્તિ; મનુસ્સાનં ભુઞ્જમાનાનં ઉપરિભોજનેપિ ઉત્તિટ્ઠપત્તં ઉપનામેસ્સન્તિ, ઉપરિખાદનીયેપિ – ઉપરિસાયનીયેપિ – ઉપરિપાનીયેપિ ઉત્તિટ્ઠપત્તં ઉપનામેસ્સન્તિ; સામં સૂપમ્પિ ઓદનમ્પિ વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જિસ્સન્તિ; ભત્તગ્ગેપિ ઉચ્ચાસદ્દા મહાસદ્દા વિહરિસ્સન્તિ, સેય્યથાપિ બ્રાહ્મણા બ્રાહ્મણભોજને’’તિ. અસ્સોસું ખો ભિક્ખૂ તેસં મનુસ્સાનં ઉજ્ઝાયન્તાનં ખિય્યન્તાનં વિપાચેન્તાનં ...પે॰... અથ ખો તે ભિક્ખૂ ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. સચ્ચં કિર, ભિક્ખવે...પે॰... સચ્ચં, ભગવાતિ...પે॰... વિગરહિત્વા ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ –

‘‘અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, આચરિયં. આચરિયો, ભિક્ખવે, અન્તેવાસિકમ્હિ પુત્તચિત્તં ઉપટ્ઠાપેસ્સતિ, અન્તેવાસિકો આચરિયમ્હિ પિતુચિત્તં ઉપટ્ઠાપેસ્સતિ. એવં તે અઞ્ઞમઞ્ઞં સગારવા સપ્પતિસ્સા સભાગવુત્તિનો વિહરન્તા ઇમસ્મિં ધમ્મવિનયે વુદ્ધિં વિરુળ્હિં વેપુલ્લં આપજ્જિસ્સન્તિ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, દસવસ્સં નિસ્સાય વત્થું, દસવસ્સેન નિસ્સયં દાતું. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, આચરિયો ગહેતબ્બો. એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કરિત્વા પાદે વન્દિત્વા ઉક્કુટિકં નિસીદિત્વા અઞ્જલિં પગ્ગહેત્વા એવમસ્સ વચનીયો – ‘આચરિયો મે, ભન્તે, હોહિ, આયસ્મતો નિસ્સાય વચ્છામિ; આચરિયો મે, ભન્તે, હોહિ, આયસ્મતો નિસ્સાય વચ્છામિ; આચરિયો મે, ભન્તે, હોહિ, આયસ્મતો નિસ્સાય વચ્છામી’તિ. ‘સાહૂતિ’ વા ‘લહૂતિ’ વા ‘ઓપાયિક’ન્તિ વા ‘પતિરૂપ’ન્તિ વા ‘પાસાદિકેન સમ્પાદેહી’તિ વા કાયેન વિઞ્ઞાપેતિ, વાચાય વિઞ્ઞાપેતિ, કાયેન વાચાય વિઞ્ઞાપેતિ, ગહિતો હોતિ આચરિયો; ન કાયેન વિઞ્ઞાપેતિ, ન વાચાય વિઞ્ઞાપેતિ, ન કાયેન વાચાય વિઞ્ઞાપેતિ, ન ગહિતો હોતિ આચરિયો.

૭૮. [ચૂળવ॰ ૩૮૦ આદયો] ‘‘અન્તેવાસિકેન , ભિક્ખવે, આચરિયમ્હિ સમ્મા વત્તિતબ્બં. તત્રાયં સમ્માવત્તના –

‘‘કાલસ્સેવ ઉટ્ઠાય ઉપાહનં ઓમુઞ્ચિત્વા એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કરિત્વા દન્તકટ્ઠં દાતબ્બં, મુખોદકં દાતબ્બં, આસનં પઞ્ઞપેતબ્બં. સચે યાગુ હોતિ, ભાજનં ધોવિત્વા યાગુ ઉપનામેતબ્બા . યાગું પીતસ્સ ઉદકં દત્વા ભાજનં પટિગ્ગહેત્વા નીચં કત્વા સાધુકં અપ્પટિઘંસન્તેન ધોવિત્વા પટિસામેતબ્બં. આચરિયમ્હિ વુટ્ઠિતે આસનં ઉદ્ધરિતબ્બં. સચે સો દેસો ઉક્લાપો હોતિ, સો દેસો સમ્મજ્જિતબ્બો.

‘‘સચે આચરિયો ગામં પવિસિતુકામો હોતિ, નિવાસનં દાતબ્બં, પટિનિવાસનં પટિગ્ગહેતબ્બં, કાયબન્ધનં દાતબ્બં, સગુણં કત્વા સઙ્ઘાટિયો દાતબ્બા, ધોવિત્વા પત્તો સોદકો દાતબ્બો. સચે આચરિયો પચ્છાસમણં આકઙ્ખતિ, તિમણ્ડલં પટિચ્છાદેન્તેન પરિમણ્ડલં નિવાસેત્વા કાયબન્ધનં બન્ધિત્વા સગુણં કત્વા સઙ્ઘાટિયો પારુપિત્વા ગણ્ઠિકં પટિમુઞ્ચિત્વા ધોવિત્વા પત્તં ગહેત્વા આચરિયસ્સ પચ્છાસમણેન હોતબ્બં. નાતિદૂરે ગન્તબ્બં, નાચ્ચાસન્ને ગન્તબ્બં, પત્તપરિયાપન્નં પટિગ્ગહેતબ્બં. ન આચરિયસ્સ ભણમાનસ્સ અન્તરન્તરા કથા ઓપાતેતબ્બા. આચરિયો આપત્તિસામન્તા ભણમાનો નિવારેતબ્બો.

‘‘નિવત્તન્તેન પઠમતરં આગન્ત્વા આસનં પઞ્ઞપેતબ્બં, પાદોદકં પાદપીઠં પાદકથલિકં ઉપનિક્ખિપિતબ્બં, પચ્ચુગ્ગન્ત્વા પત્તચીવરં પટિગ્ગહેતબ્બં, પટિનિવાસનં દાતબ્બં, નિવાસનં પટિગ્ગહેતબ્બં. સચે ચીવરં સિન્નં હોતિ, મુહુત્તં ઉણ્હે ઓતાપેતબ્બં, ન ચ ઉણ્હે ચીવરં નિદહિતબ્બં. ચીવરં સઙ્ઘરિતબ્બં. ચીવરં સઙ્ઘરન્તેન ચતુરઙ્ગુલં કણ્ણં ઉસ્સારેત્વા ચીવરં સઙ્ઘરિતબ્બં – મા મજ્ઝે ભઙ્ગો અહોસીતિ. ઓભોગે કાયબન્ધનં કાતબ્બં.

‘‘સચે પિણ્ડપાતો હોતિ , આચરિયો ચ ભુઞ્જિતુકામો હોતિ, ઉદકં દત્વા પિણ્ડપાતો ઉપનામેતબ્બો. આચરિયો પાનીયેન પુચ્છિતબ્બો. ભુત્તાવિસ્સ ઉદકં દત્વા પત્તં પટિગ્ગહેત્વા નીચં કત્વા સાધુકં અપ્પટિઘંસન્તેન ધોવિત્વા વોદકં કત્વા મુહુત્તં ઉણ્હે ઓતાપેતબ્બો, ન ચ ઉણ્હે પત્તો નિદહિતબ્બો. પત્તચીવરં નિક્ખિપિતબ્બં. પત્તં નિક્ખિપન્તેન એકેન હત્થેન પત્તં ગહેત્વા એકેન હત્થેન હેટ્ઠામઞ્ચં વા હેટ્ઠાપીઠં વા પરામસિત્વા પત્તો નિક્ખિપિતબ્બો. ન ચ અનન્તરહિતાય ભૂમિયા પત્તો નિક્ખિપિતબ્બો. ચીવરં નિક્ખિપન્તેન એકેન હત્થેન ચીવરં ગહેત્વા એકેન હત્થેન ચીવરવંસં વા ચીવરરજ્જું વા પમજ્જિત્વા પારતો અન્તં ઓરતો ભોગં કત્વા ચીવરં નિક્ખિપિતબ્બં. આચરિયમ્હિ વુટ્ઠિતે આસનં ઉદ્ધરિતબ્બં, પાદોદકં પાદપીઠં પાદકથલિકં પટિસામેતબ્બં. સચે સો દેસો ઉક્લાપો હોતિ, સો દેસો સમ્મજ્જિતબ્બો.

‘‘સચે આચરિયો નહાયિતુકામો હોતિ, નહાનં પટિયાદેતબ્બં. સચે સીતેન અત્થો હોતિ, સીતં પટિયાદેતબ્બં. સચે ઉણ્હેન અત્થો હોતિ, ઉણ્હં પટિયાદેતબ્બં.

‘‘સચે આચરિયો જન્તાઘરં પવિસિતુકામો હોતિ, ચુણ્ણં સન્નેતબ્બં, મત્તિકા તેમેતબ્બા, જન્તાઘરપીઠં આદાય આચરિયસ્સ પિટ્ઠિતો પિટ્ઠિતો ગન્ત્વા જન્તાઘરપીઠં દત્વા ચીવરં પટિગ્ગહેત્વા એકમન્તં નિક્ખિપિતબ્બં, ચુણ્ણં દાતબ્બં, મત્તિકા દાતબ્બા. સચે ઉસ્સહતિ, જન્તાઘરં પવિસિતબ્બં. જન્તાઘરં પવિસન્તેન મત્તિકાય મુખં મક્ખેત્વા પુરતો ચ પચ્છતો ચ પટિચ્છાદેત્વા જન્તાઘરં પવિસિતબ્બં. ન થેરે ભિક્ખૂ અનુપખજ્જ નિસીદિતબ્બં. ન નવા ભિક્ખૂ આસનેન પટિબાહિતબ્બા. જન્તાઘરે આચરિયસ્સ પરિકમ્મં કાતબ્બં. જન્તાઘરા નિક્ખમન્તેન જન્તાઘરપીઠં આદાય પુરતો ચ પચ્છતો ચ પટિચ્છાદેત્વા જન્તાઘરા નિક્ખમિતબ્બં.

‘‘ઉદકેપિ આચરિયસ્સ પરિકમ્મં કાતબ્બં. નહાતેન પઠમતરં ઉત્તરિત્વા અત્તનો ગત્તં વોદકં કત્વા નિવાસેત્વા આચરિયસ્સ ગત્તતો ઉદકં પમજ્જિતબ્બં, નિવાસનં દાતબ્બં, સઙ્ઘાટિ દાતબ્બા, જન્તાઘરપીઠં આદાય પઠમતરં આગન્ત્વા આસનં પઞ્ઞપેતબ્બં, પાદોદકં પાદપીઠં પાદકથલિકં ઉપનિક્ખિપિતબ્બં. આચરિયો પાનીયેન પુચ્છિતબ્બો. સચે ઉદ્દિસાપેતુકામો હોતિ, ઉદ્દિસાપેતબ્બો. સચે પરિપુચ્છિતુકામો હોતિ, પરિપુચ્છિતબ્બો.

‘‘યસ્મિં વિહારે આચરિયો વિહરતિ, સચે સો વિહારો ઉક્લાપો હોતિ, સચે ઉસ્સહતિ, સોધેતબ્બો. વિહારં સોધેન્તેન પઠમં પત્તચીવરં નીહરિત્વા એકમન્તં નિક્ખિપિતબ્બં; નિસીદનપચ્ચત્થરણં નીહરિત્વા એકમન્તં નિક્ખિપિતબ્બં; ભિસિબિબ્બોહનં નીહરિત્વા એકમન્તં નિક્ખિપિતબ્બં; મઞ્ચો નીચં કત્વા સાધુકં અપ્પટિઘંસન્તેન, અસઙ્ઘટ્ટેન્તેન કવાટપિટ્ઠં, નીહરિત્વા એકમન્તં નિક્ખિપિતબ્બો; પીઠં નીચં કત્વા સાધુકં અપ્પટિઘંસન્તેન, અસઙ્ઘટ્ટેન્તેન કવાટપિટ્ઠં, નીહરિત્વા એકમન્તં નિક્ખિપિતબ્બં; મઞ્ચપટિપાદકા નીહરિત્વા એકમન્તં નિક્ખિપિતબ્બા; ખેળમલ્લકો નીહરિત્વા એકમન્તં નિક્ખિપિતબ્બો ; અપસ્સેનફલકં નીહરિત્વા એકમન્તં નિક્ખિપિતબ્બં; ભૂમત્થરણં યથાપઞ્ઞત્તં સલ્લક્ખેત્વા નીહરિત્વા એકમન્તં નિક્ખિપિતબ્બં. સચે વિહારે સન્તાનકં હોતિ, ઉલ્લોકા પઠમં ઓહારેતબ્બં, આલોકસન્ધિકણ્ણભાગા પમજ્જિતબ્બા. સચે ગેરુકપરિકમ્મકતા ભિત્તિ કણ્ણકિતા હોતિ, ચોળકં તેમેત્વા પીળેત્વા પમજ્જિતબ્બા. સચે કાળવણ્ણકતા ભૂમિ કણ્ણકિતા હોતિ, ચોળકં તેમેત્વા પીળેત્વા પમજ્જિતબ્બા. સચે અકતા હોતિ ભૂમિ, ઉદકેન પરિપ્ફોસિત્વા સમ્મજ્જિતબ્બા – મા વિહારો રજેન ઉહઞ્ઞીતિ. સઙ્કારં વિચિનિત્વા એકમન્તં છડ્ડેતબ્બં.

‘‘ભૂમત્થરણં ઓતાપેત્વા સોધેત્વા પપ્ફોટેત્વા અતિહરિત્વા યથાપઞ્ઞત્તં પઞ્ઞપેતબ્બં. મઞ્ચપટિપાદકા ઓતાપેત્વા પમજ્જિત્વા અતિહરિત્વા યથાઠાને ઠપેતબ્બા. મઞ્ચો ઓતાપેત્વા સોધેત્વા પપ્ફોટેત્વા નીચં કત્વા સાધુકં અપ્પટિઘંસન્તેન, અસઙ્ઘટ્ટેન્તેન કવાટપિટ્ઠં, અતિહરિત્વા યથાપઞ્ઞત્તં પઞ્ઞપેતબ્બો. પીઠં ઓતાપેત્વા સોધેત્વા પપ્ફોટેત્વા નીચં કત્વા સાધુકં અપ્પટિઘંસન્તેન, અસઙ્ઘટ્ટેન્તેન કવાટપિટ્ઠં, અતિહરિત્વા યથાપઞ્ઞત્તં પઞ્ઞપેતબ્બં. ભિસિબિબ્બોહનં ઓતાપેત્વા સોધેત્વા પપ્ફોટેત્વા અતિહરિત્વા યથાપઞ્ઞત્તં પઞ્ઞપેતબ્બં. નિસીદનપચ્ચત્થરણં ઓતાપેત્વા સોધેત્વા પપ્ફોટેત્વા અતિહરિત્વા યથાપઞ્ઞત્તં પઞ્ઞપેતબ્બં. ખેળમલ્લકો ઓતાપેત્વા પમજ્જિત્વા અતિહરિત્વા યથાઠાને ઠપેતબ્બો . અપસ્સેનફલકં ઓતાપેત્વા પમજ્જિત્વા અતિહરિત્વા યથાઠાને ઠપેતબ્બં. પત્તચીવરં નિક્ખિપિતબ્બં. પત્તં નિક્ખિપન્તેન એકેન હત્થેન પત્તં ગહેત્વા એકેન હત્થેન હેટ્ઠામઞ્ચં વા હેટ્ઠાપીઠં વા પરામસિત્વા પત્તો નિક્ખિપિતબ્બો. ન ચ અનન્તરહિતાય ભૂમિયા પત્તો નિક્ખિપિતબ્બો. ચીવરં નિક્ખિપન્તેન એકેન હત્થેન ચીવરં ગહેત્વા એકેન હત્થેન ચીવરવંસં વા ચીવરરજ્જું વા પમજ્જિત્વા પારતો અન્તં ઓરતો ભોગં કત્વા ચીવરં નિક્ખિપિતબ્બં.

‘‘સચે પુરત્થિમા સરજા વાતા વાયન્તિ, પુરત્થિમા વાતપાના થકેતબ્બા. સચે પચ્છિમા સરજા વાતા વાયન્તિ, પચ્છિમા વાતપાના થકેતબ્બા. સચે ઉત્તરા સરજા વાતા વાયન્તિ, ઉત્તરા વાતપાના થકેતબ્બા . સચે દક્ખિણા સરજા વાતા વાયન્તિ, દક્ખિણા વાતપાના થકેતબ્બા. સચે સીતકાલો હોતિ, દિવા વાતપાના વિવરિતબ્બા, રત્તિં થકેતબ્બા. સચે ઉણ્હકાલો હોતિ, દિવા વાતપાના થકેતબ્બા, રત્તિં વિવરિતબ્બા.

‘‘સચે પરિવેણં ઉક્લાપં હોતિ, પરિવેણં સમ્મજ્જિતબ્બં. સચે કોટ્ઠકો ઉક્લાપો હોતિ, કોટ્ઠકો સમ્મજ્જિતબ્બો. સચે ઉપટ્ઠાનસાલા ઉક્લાપા હોતિ, ઉપટ્ઠાનસાલા સમ્મજ્જિતબ્બા. સચે અગ્ગિસાલા ઉક્લાપા હોતિ, અગ્ગિસાલા સમ્મજ્જિતબ્બા. સચે વચ્ચકુટિ ઉક્લાપા હોતિ, વચ્ચકુટિ સમ્મજ્જિતબ્બા. સચે પાનીયં ન હોતિ, પાનીયં

ઉપટ્ઠાપેતબ્બં. સચે પરિભોજનીયં ન હોતિ, પરિભોજનીયં ઉપટ્ઠાપેતબ્બં . સચે આચમનકુમ્ભિયં ઉદકં ન હોતિ, આચમનકુમ્ભિયા ઉદકં આસિઞ્ચિતબ્બં.

''સચે આચરિયસ્સ અનભિરતિ ઉપ્પન્ના હોતિ, અન્તેવાસિકેન વૂપકાસેતબ્બો, વૂપકાસાપેતબ્બો, ધમ્મકથા વાસ્સ કાતબ્બા. સચે આચરિયસ્સ કુક્કુચ્ચં ઉપ્પન્નં હોતિ, અન્તેવાસિકેન વિનોદેતબ્બં, વિનોદાપેતબ્બં, ધમ્મકથા વાસ્સ કાતબ્બા. સચે આચરિયસ્સ દિટ્ઠિગતં ઉપ્પન્નં હોતિ, અન્તેવાસિકેન વિવેચેતબ્બં, વિવેચાપેતબ્બં, ધમ્મકથા વાસ્સ કાતબ્બા. સચે આચરિયો ગરુધમ્મં અજ્ઝાપન્નો હોતિ પરિવાસારહો, અન્તેવાસિકેન ઉસ્સુક્કં કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો સઙ્ઘો આચરિયસ્સ પરિવાસં દદેય્યાતિ. સચે આચરિયો મૂલાય પટિકસ્સનારહો હોતિ, અન્તેવાસિકેન ઉસ્સુક્કં કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો સઙ્ઘો આચરિયં મૂલાય પટિકસ્સેય્યાતિ. સચે આચરિયો માનત્તારહો હોતિ, અન્તેવાસિકેન ઉસ્સુક્કં કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો સઙ્ઘો આચરિયસ્સ માનત્તં દદેય્યાતિ. સચે આચરિયો અબ્ભાનારહો હોતિ, અન્તેવાસિકેન ઉસ્સુક્કં કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો સઙ્ઘો આચરિયં અબ્ભેય્યાતિ . સચે સઙ્ઘો આચરિયસ્સ કમ્મં કત્તુકામો હોતિ, તજ્જનીયં વા નિયસ્સં વા પબ્બાજનીયં વા પટિસારણીયં વા ઉક્ખેપનીયં વા, અન્તેવાસિકેન ઉસ્સુક્કં કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો સઙ્ઘો આચરિયસ્સ કમ્મં ન કરેય્ય, લહુકાય વા પરિણામેય્યાતિ. કતં વા પનસ્સ હોતિ સઙ્ઘેન કમ્મં, તજ્જનીયં વા નિયસ્સં વા પબ્બાજનીયં વા પટિસારણીયં વા ઉક્ખેપનીયં વા, અન્તેવાસિકેન ઉસ્સુક્કં કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો આચરિયો સમ્મા વત્તેય્ય, લોમં પાતેય્ય, નેત્થારં વત્તેય્ય, સઙ્ઘો તં કમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેય્યાતિ.

''સચે આચરિયસ્સ ચીવરં ધોવિતબ્બં હોતિ, અન્તેવાસિકેન ધોવિતબ્બં, ઉસ્સુક્કં વા કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો આચરિયસ્સ ચીવરં ધોવિયેથાતિ. સચે આચરિયસ્સ ચીવરં કાતબ્બં હોતિ, અન્તેવાસિકેન કાતબ્બં, ઉસ્સુક્કં વા કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો આચરિયસ્સ ચીવરં કરિયેથાતિ. સચે આચરિયસ્સ રજનં પચિતબ્બં હોતિ, અન્તેવાસિકેન પચિતબ્બં, ઉસ્સુક્કં વા કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો આચરિયસ્સ રજનં પચિયેથાતિ. સચે આચરિયસ્સ ચીવરં રજિતબ્બં હોતિ, અન્તેવાસિકેન રજિતબ્બં, ઉસ્સુક્કં વા કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો આચરિયસ્સ ચીવરં રજિયેથાતિ. ચીવરં રજન્તેન સાધુકં સમ્પરિવત્તકં સમ્પરિવત્તકં રજિતબ્બં, ન ચ અચ્છિન્ને થેવે પક્કમિતબ્બં.

''ન આચરિયં અનાપુચ્છા એકચ્ચસ્સ પત્તો દાતબ્બો, ન એકચ્ચસ્સ પત્તો પટિગ્ગહેતબ્બો; ન એકચ્ચસ્સ ચીવરં દાતબ્બં; ન એકચ્ચસ્સ ચીવરં પટિગ્ગહેતબ્બં; ન એકચ્ચસ્સ પરિક્ખારો દાતબ્બો; ન એકચ્ચસ્સ પરિક્ખારો પટિગ્ગહેતબ્બો; ન એકચ્ચસ્સ કેસા છેદેતબ્બા; ન એકચ્ચેન કેસા છેદાપેતબ્બા; ન એકચ્ચસ્સ પરિકમ્મં કાતબ્બં; ન એકચ્ચેન પરિકમ્મં કારાપેતબ્બં; ન એકચ્ચસ્સ વેય્યાવચ્ચો કાતબ્બો; ન એકચ્ચેન વેય્યાવચ્ચો કારાપેતબ્બો; ન એકચ્ચસ્સ પચ્છાસમણેન હોતબ્બં; ન એકચ્ચો પચ્છાસમણો આદાતબ્બો; ન એકચ્ચસ્સ પિણ્ડપાતો નીહરિતબ્બો; ન એકચ્ચેન પિણ્ડપાતો નીહરાપેતબ્બો. ન આચરિયં અનાપુચ્છા ગામો પવિસિતબ્બો, ન સુસાનં ગન્તબ્બં, ન દિસા પક્કમિતબ્બા. સચે આચરિયો ગિલાનો હોતિ, યાવજીવં ઉપટ્ઠાતબ્બો, વુટ્ઠાનમસ્સ આગમેતબ્બ''ન્તિ.

આચરિયવત્તં નિટ્ઠિતં.

૧૯. અન્તેવાસિકવત્તકથા

૭૯. [ચૂળવ॰ ૩૮૧-૩૮૨] ‘‘આચરિયેન , ભિક્ખવે, અન્તેવાસિકમ્હિ સમ્મા વત્તિતબ્બં. તત્રાયં સમ્માવત્તના –

‘‘આચરિયેન , ભિક્ખવે, અન્તેવાસિકો સઙ્ગહેતબ્બો અનુગ્ગહેતબ્બો ઉદ્દેસેન પરિપુચ્છાય ઓવાદેન અનુસાસનિયા. સચે આચરિયસ્સ પત્તો હોતિ, અન્તેવાસિકસ્સ પત્તો ન હોતિ, આચરિયેન અન્તેવાસિકસ્સ પત્તો દાતબ્બો, ઉસ્સુક્કં વા કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો અન્તેવાસિકસ્સ પત્તો ઉપ્પજ્જિયેથાતિ. સચે આચરિયસ્સ ચીવરં હોતિ, અન્તેવાસિકસ્સ ચીવરં ન હોતિ, આચરિયેન અન્તેવાસિકસ્સ ચીવરં દાતબ્બં, ઉસ્સુક્કં વા કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો અન્તેવાસિકસ્સ ચીવરં ઉપ્પજ્જિયેથાતિ. સચે આચરિયસ્સ પરિક્ખારો હોતિ, અન્તેવાસિકસ્સ પરિક્ખારો ન હોતિ, આચરિયેન અન્તેવાસિકસ્સ પરિક્ખારો દાતબ્બો, ઉસ્સુક્કં વા કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો અન્તેવાસિકસ્સ પરિક્ખારો ઉપ્પજ્જિયેથાતિ.

‘‘સચે અન્તેવાસિકો ગિલાનો હોતિ, કાલસ્સેવ ઉટ્ઠાય દન્તકટ્ઠં દાતબ્બં, મુખોદકં દાતબ્બં, આસનં પઞ્ઞપેતબ્બં. સચે યાગુ હોતિ, ભાજનં ધોવિત્વા યાગુ ઉપનામેતબ્બા. યાગું પીતસ્સ ઉદકં દત્વા ભાજનં પટિગ્ગહેત્વા નીચં કત્વા સાધુકં અપ્પટિઘંસન્તેન ધોવિત્વા પટિસામેતબ્બં. અન્તેવાસિકમ્હિ વુટ્ઠિતે આસનં ઉદ્ધરિતબ્બં. સચે સો દેસો ઉક્લાપો હોતિ, સો દેસો સમ્મજ્જિતબ્બો.

‘‘સચે અન્તેવાસિકો ગામં પવિસિતુકામો હોતિ, નિવાસનં દાતબ્બં, પટિનિવાસનં પટિગ્ગહેતબ્બં, કાયબન્ધનં દાતબ્બં, સગુણં કત્વા સઙ્ઘાટિયો દાતબ્બા, ધોવિત્વા પત્તો સોદકો દાતબ્બો.

‘‘એત્તાવતા નિવત્તિસ્સતીતિ આસનં પઞ્ઞપેતબ્બં, પાદોદકં પાદપીઠં પાદકથલિકં ઉપનિક્ખિપિતબ્બં, પચ્ચુગ્ગન્ત્વા પત્તચીવરં પટિગ્ગહેતબ્બં, પટિનિવાસનં દાતબ્બં, નિવાસનં પટિગ્ગહેતબ્બં. સચે ચીવરં સિન્નં હોતિ, મુહુત્તં ઉણ્હે ઓતાપેતબ્બં, ન ચ ઉણ્હે ચીવરં નિદહિતબ્બં. ચીવરં સઙ્ઘરિતબ્બં. ચીવરં સઙ્ઘરન્તેન ચતુરઙ્ગુલં કણ્ણં ઉસ્સારેત્વા ચીવરં સઙ્ઘરિતબ્બં – મા મજ્ઝે ભઙ્ગો અહોસીતિ. ઓભોગે કાયબન્ધનં કાતબ્બં.

‘‘સચે પિણ્ડપાતો હોતિ, અન્તેવાસિકો ચ ભુઞ્જિતુકામો હોતિ, ઉદકં દત્વા પિણ્ડપાતો ઉપનામેતબ્બો. અન્તેવાસિકો પાનીયેન પુચ્છિતબ્બો. ભુત્તાવિસ્સ ઉદકં દત્વા પત્તં પટિગ્ગહેત્વા નીચં કત્વા સાધુકં અપ્પટિઘંસન્તેન ધોવિત્વા વોદકં કત્વા મુહુત્તં ઉણ્હે ઓતાપેતબ્બો, ન ચ ઉણ્હે પત્તો નિદહિતબ્બો. પત્તચીવરં નિક્ખિપિતબ્બં. પત્તં નિક્ખિપન્તેન એકેન હત્થેન પત્તં ગહેત્વા એકેન હત્થેન હેટ્ઠામઞ્ચં વા હેટ્ઠાપીઠં વા પરામસિત્વા પત્તો નિક્ખિપિતબ્બો. ન ચ અનન્તરહિતાય ભૂમિયા પત્તો નિક્ખિપિતબ્બો. ચીવરં નિક્ખિપન્તેન એકેન હત્થેન ચીવરં ગહેત્વા એકેન હત્થેન ચીવરવંસં વા ચીવરરજ્જું વા પમજ્જિત્વા પારતો અન્તં ઓરતો ભોગં કત્વા ચીવરં નિક્ખિપિતબ્બં. અન્તેવાસિકમ્હિ વુટ્ઠિતે આસનં ઉદ્ધરિતબ્બં, પાદોદકં પાદપીઠં પાદકથલિકં પટિસામેતબ્બં. સચે સો દેસો ઉક્લાપો હોતિ, સો દેસો સમ્મજ્જિતબ્બો.

‘‘સચે અન્તેવાસિકો નહાયિતુકામો હોતિ, નહાનં પટિયાદેતબ્બં. સચે સીતેન અત્થો હોતિ, સીતં પટિયાદેતબ્બં. સચે ઉણ્હેન અત્થો હોતિ, ઉણ્હં પટિયાદેતબ્બં.

‘‘સચે અન્તેવાસિકો જન્તાઘરં પવિસિતુકામો હોતિ, ચુણ્ણં સન્નેતબ્બં, મત્તિકા તેમેતબ્બા, જન્તાઘરપીઠં આદાય ગન્ત્વા જન્તાઘરપીઠં દત્વા ચીવરં પટિગ્ગહેત્વા એકમન્તં નિક્ખિપિતબ્બં, ચુણ્ણં દાતબ્બં, મત્તિકા

દાતબ્બા. સચે ઉસ્સહતિ, જન્તાઘરં પવિસિતબ્બં. જન્તાઘરં પવિસન્તેન મત્તિકાય મુખં મક્ખેત્વા પુરતો ચ પચ્છતો ચ પટિચ્છાદેત્વા જન્તાઘરં પવિસિતબ્બં. ન ચ થેરે ભિક્ખૂ અનુપખજ્જ નિસીદિતબ્બં, ન નવા ભિક્ખૂ આસનેન પટિબાહિતબ્બા. જન્તાઘરે અન્તેવાસિકસ્સ પરિકમ્મં કાતબ્બં. જન્તાઘરા નિક્ખમન્તેન જન્તાઘરપીઠં આદાય પુરતો ચ પચ્છતો ચ પટિચ્છાદેત્વા જન્તાઘરા નિક્ખમિતબ્બં.

''ઉદકેપિ અન્તેવાસિકસ્સ પરિકમ્મં કાતબ્બં. નહાતેન પઠમતરં ઉત્તરિત્વા અત્તનો ગત્તં વોદકં કત્વા નિવાસેત્વા અન્તેવાસિકસ્સ ગત્તતો ઉદકં પમજ્જિતબ્બં, નિવાસનં દાતબ્બં, સઙ્ઘાટિ દાતબ્બા, જન્તાઘરપીઠં આદાય પઠમતરં આગન્ત્વા આસનં પઞ્ઞપેતબ્બં, પાદોદકં પાદપીઠં પાદકથલિકં ઉપનિક્ખિપિતબ્બં. અન્તેવાસિકો પાનીયેન પુચ્છિતબ્બો.

''યસ્મિં વિહારે અન્તેવાસિકો વિહરતિ, સચે સો વિહારો ઉક્લાપો હોતિ, સચે ઉસ્સહતિ, સોધેતબ્બો. વિહારં સોધેન્તેન પઠમં પત્તચીવરં નીહરિત્વા એકમન્તં નિક્ખિપિતબ્બં; નિસીદનપચ્ચત્થરણં નીહરિત્વા એકમન્તં નિક્ખિપિતબ્બં; ભિસિબિબ્બોહનં નીહરિત્વા એકમન્તં નિક્ખિપિતબ્બં ; મઞ્ચો નીચં કત્વા સાધુકં અપ્પટિઘંસન્તેન, અસઙ્ઘટ્ટેન્તેન કવાટપિટ્ઠં, નીહરિત્વા એકમન્તં નિક્ખિપિતબ્બો; પીઠં નીચં કત્વા સાધુકં અપ્પટિઘંસન્તેન, અસઙ્ઘટ્ટેન્તેન કવાટપિટ્ઠં, નીહરિત્વા એકમન્તં નિક્ખિપિતબ્બં; મઞ્ચપટિપાદકા નીહરિત્વા એકમન્તં નિક્ખિપિતબ્બા; ખેળમલ્લકો નીહરિત્વા એકમન્તં નિક્ખિપિતબ્બો; અપસ્સેનફલકં નીહરિત્વા એકમન્તં નિક્ખિપિતબ્બં; ભૂમત્થરણં યથાપઞ્ઞત્તં સલ્લક્ખેત્વા નીહરિત્વા એકમન્તં નિક્ખિપિતબ્બં. સચે વિહારે સન્તાનકં હોતિ, ઉલ્લોકા પઠમં ઓતારેતબ્બં, આલોકસન્ધિકણ્ણભાગા પમજ્જિતબ્બા. સચે ગેરુકપરિકમ્મકતા ભિત્તિ કણ્ણકિતા હોતિ, ચોળકં તેમેત્વા પીળેત્વા પમજ્જિતબ્બા. સચે કાળવણ્ણકતા ભૂમિ કણ્ણકિતા હોતિ, ચોળકં તેમેત્વા પીળેત્વા પમજ્જિતબ્બા. સચે અકતા હોતિ ભૂમિ, ઉદકેન પરિપ્ફોસિત્વા સમ્મજ્જિતબ્બા – મા વિહારો રજેન ઉહઞ્ઞીતિ. સઙ્કારં વિચિનિત્વા એકમન્તં છડ્ડેતબ્બં.

''ભૂમત્થરણં ઓતાપેત્વા સોધેત્વા પપ્ફોટેત્વા અતિહરિત્વા યથાપઞ્ઞત્તં પઞ્ઞપેતબ્બં. મઞ્ચપટિપાદકા ઓતાપેત્વા પમજ્જિત્વા અતિહરિત્વા યથાઠાને ઠપેતબ્બા. મઞ્ચો ઓતાપેત્વા સોધેત્વા પપ્ફોટેત્વા નીચં કત્વા સાધુકં અપ્પટિઘંસન્તેન, અસઙ્ઘટ્ટેન્તેન કવાટપિટ્ઠં, અતિહરિત્વા યથાપઞ્ઞત્તં પઞ્ઞપેતબ્બો. પીઠં ઓતાપેત્વા સોધેત્વા પપ્ફોટેત્વા નીચં કત્વા સાધુકં અપ્પટિઘંસન્તેન, અસઙ્ઘટ્ટેન્તેન કવાટપિટ્ઠં, અતિહરિત્વા યથાપઞ્ઞત્તં પઞ્ઞપેતબ્બં. ભિસિબિબ્બોહનં ઓતાપેત્વા સોધેત્વા પપ્ફોટેત્વા અતિહરિત્વા યથાપઞ્ઞત્તં પઞ્ઞપેતબ્બં. નિસીદનપચ્ચત્થરણં ઓતાપેત્વા સોધેત્વા પપ્ફોટેત્વા અતિહરિત્વા યથાપઞ્ઞત્તં પઞ્ઞપેતબ્બં. ખેળમલ્લકો ઓતાપેત્વા પમજ્જિત્વા અતિહરિત્વા યથાઠાને ઠપેતબ્બો. અપસ્સેનફલકં ઓતાપેત્વા પમજ્જિત્વા અતિહરિત્વા યથાઠાને ઠપેતબ્બં. પત્તચીવરં નિક્ખિપિતબ્બં. પત્તં નિક્ખિપન્તેન એકેન હત્થેન પત્તં ગહેત્વા એકેન હત્થેન હેટ્ઠામઞ્ચં વા હેટ્ઠાપીઠં વા પરામસિત્વા પત્તો નિક્ખિપિતબ્બો. ન ચ અનન્તરહિતાય ભૂમિયા પત્તો નિક્ખિપિતબ્બો. ચીવરં નિક્ખિપન્તેન એકેન હત્થેન ચીવરં ગહેત્વા એકેન હત્થેન ચીવરવંસં વા ચીવરરજ્જું વા પમજ્જિત્વા પારતો અન્તં ઓરતો ભોગં કત્વા ચીવરં નિક્ખિપિતબ્બં.

''સચે પુરત્થિમા સરજા વાતા વાયન્તિ, પુરત્થિમા વાતપાના થકેતબ્બા. સચે પચ્છિમા સરજા વાતા વાયન્તિ, પચ્છિમા વાતપાના થકેતબ્બા. સચે ઉત્તરા સરજા વાતા વાયન્તિ, ઉત્તરા વાતપાના થકેતબ્બા. સચે

દક્ખિણા સરજા વાતા વાયન્તિ, દક્ખિણા વાતપાના થકેતબ્બા. સચે સીતકાલો હોતિ, દિવા વાતપાના વિવરિતબ્બા, રત્તિં થકેતબ્બા. સચે ઉણ્હકાલો હોતિ, દિવા વાતપાના થકેતબ્બા, રત્તિં વિવરિતબ્બા.

‘‘સચે પરિવેણં ઉક્લાપં હોતિ, પરિવેણં સમ્મજ્જિતબ્બં. સચે કોટ્ઠકો ઉક્લાપો હોતિ, કોટ્ઠકો સમ્મજ્જિતબ્બો. સચે ઉપટ્ઠાનસાલા ઉક્લાપા હોતિ, ઉપટ્ઠાનસાલા સમ્મજ્જિતબ્બા. સચે અગ્ગિસાલા ઉક્લાપા હોતિ, અગ્ગિસાલા સમ્મજ્જિતબ્બા. સચે વચ્ચકુટિ ઉક્લાપા હોતિ, વચ્ચકુટિ સમ્મજ્જિતબ્બા. સચે પાનીયં ન હોતિ, પાનીયં ઉપટ્ઠાપેતબ્બં. સચે પરિભોજનીયં ન હોતિ, પરિભોજનીયં ઉપટ્ઠાપેતબ્બં. સચે આચમનકુમ્ભિયા ઉદકં ન હોતિ, આચમનકુમ્ભિયા ઉદકં આસિઞ્ચિતબ્બં.

‘‘સચે અન્તેવાસિકસ્સ અનભિરતિ ઉપ્પન્ના હોતિ, આચરિયેન વૂપકાસેતબ્બો, વૂપકાસાપેતબ્બો, ધમ્મકથા વાસ્સ કાતબ્બા. સચે અન્તેવાસિકસ્સ કુક્કુચ્ચં ઉપ્પન્નં હોતિ, આચરિયેન વિનોદેતબ્બં, વિનોદાપેતબ્બં, ધમ્મકથા વાસ્સ કાતબ્બા. સચે અન્તેવાસિકસ્સ દિટ્ઠિગતં ઉપ્પન્નં હોતિ, આચરિયેન વિવેચેતબ્બં, વિવેચાપેતબ્બં, ધમ્મકથા વાસ્સ કાતબ્બા. સચે અન્તેવાસિકો ગરુધમ્મં અજ્ઝાપન્નો હોતિ પરિવાસારહો, આચરિયેન ઉસ્સુક્કં કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો સઙ્ઘો, અન્તેવાસિકસ્સ પરિવાસં દદેય્યાતિ. સચે અન્તેવાસિકો મૂલાય પટિકસ્સનારહો હોતિ, આચરિયેન ઉસ્સુક્કં કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો સઙ્ઘો અન્તેવાસિકં મૂલાય પટિકસ્સેય્યાતિ. સચે અન્તેવાસિકો માનત્તારહો હોતિ, આચરિયેન ઉસ્સુક્કં કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો સઙ્ઘો અન્તેવાસિકસ્સ માનત્તં દદેય્યાતિ. સચે અન્તેવાસિકો અબ્ભાનારહો હોતિ, આચરિયેન ઉસ્સુક્કં કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો સઙ્ઘો અન્તેવાસિકં અબ્ભેય્યાતિ. સચે સઙ્ઘો અન્તેવાસિકસ્સ કમ્મં કત્તુકામો હોતિ, તજ્જનીયં વા નિયસ્સં વા પબ્બાજનીયં વા પટિસારણીયં વા ઉક્ખેપનીયં વા, આચરિયેન ઉસ્સુક્કં કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો સઙ્ઘો અન્તેવાસિકસ્સ કમ્મં ન કરેય્ય, લહુકાય વા પરિણામેય્યાતિ. કતં વા પનસ્સ હોતિ સઙ્ઘેન કમ્મં, તજ્જનીયં વા નિયસ્સં વા પબ્બાજનીયં વા પટિસારણીયં વા ઉક્ખેપનીયં વા, આચરિયેન ઉસ્સુક્કં કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો અન્તેવાસિકો સમ્મા વત્તેય્ય, લોમં પાતેય્ય, નેત્થારં વત્તેય્ય, સઙ્ઘો તં કમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેય્યાતિ.

‘‘સચે અન્તેવાસિકસ્સ ચીવરં ધોવિતબ્બં હોતિ, આચરિયેન આચિક્ખિતબ્બં – ‘એવં ધોવેય્યાસી’તિ, ઉસ્સુક્કં વા કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો અન્તેવાસિકસ્સ ચીવરં ધોવિયેથાતિ. સચે અન્તેવાસિકસ્સ ચીવરં કાતબ્બં હોતિ, આચરિયેન આચિક્ખિતબ્બં – ‘એવં કરેય્યાસી’તિ, ઉસ્સુક્કં વા કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો અન્તેવાસિકસ્સ ચીવરં કરિયેથાતિ. સચે અન્તેવાસિકસ્સ રજનં પચિતબ્બં હોતિ, આચરિયેન આચિક્ખિતબ્બં – ‘એવં પચેય્યાસી’તિ, ઉસ્સુક્કં વા કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો અન્તેવાસિકસ્સ રજનં પચિયેથાતિ. સચે અન્તેવાસિકસ્સ ચીવરં રજિતબ્બં હોતિ, આચરિયેન આચિક્ખિતબ્બં – ‘એવં રજેય્યાસી’તિ, ઉસ્સુક્કં વા કાતબ્બં – કિન્તિ નુ ખો અન્તેવાસિકસ્સ ચીવરં રજિયેથાતિ. ચીવરં રજન્તેન સાધુકં સમ્પરિવત્તકં સમ્પરિવત્તકં રજિતબ્બં, ન ચ અચ્છિન્ને થેવે પક્કમિતબ્બં. સચે અન્તેવાસિકો ગિલાનો હોતિ, યાવજીવં ઉપટ્ઠાતબ્બો, વુટ્ઠાનમસ્સ આગમેતબ્બ’’ન્તિ.

અન્તેવાસિકવત્તં નિટ્ઠિતં.

છટ્ઠભાણવારો.

૨૦. પણામના ખમાપના

૮૦. તેન ખો પન સમયેન અન્તેવાસિકા આચરિયેસુ ન સમ્મા વત્તન્તિ...પે॰... ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું...પે॰... ન, ભિક્ખવે, અન્તેવાસિકેન આચરિયમ્હિ ન સમ્મા વત્તિતબ્બં. યો ન સમ્મા વત્તેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ. નેવ સમ્મા વત્તન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું...પે॰... અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, અસમ્માવત્તન્તં પણામેતું. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, પણામેતબ્બો – પણામેમિ તન્તિ વા, માયિધ પટિક્કમીતિ વા, નીહર તે પત્તચીવરન્તિ વા, નાહં તયા ઉપટ્ઠાતબ્બોતિ વા. કાયેન વિઞ્ઞાપેતિ, વાચાય વિઞ્ઞાપેતિ, કાયેન વાચાય વિઞ્ઞાપેતિ, પણામિતો હોતિ અન્તેવાસિકો; ન કાયેન વિઞ્ઞાપેતિ, ન વાચાય વિઞ્ઞાપેતિ, ન કાયેન વાચાય વિઞ્ઞાપેતિ, ન પણામિતો હોતિ અન્તેવાસિકોતિ.

તેન ખો પન સમયેન અન્તેવાસિકા પણામિતા ન ખમાપેન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ખમાપેતુન્તિ. નેવ ખમાપેન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, પણામિતેન ન ખમાપેતબ્બો. યો ન ખમાપેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

તેન ખો પન સમયેન આચરિયા ખમાપિયમાના ન ખમન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ખમિતુન્તિ. નેવ ખમન્તિ. અન્તેવાસિકા પક્કમન્તિપિ વિબ્ભમન્તિપિ તિત્થિયેસુપિ સઙ્કમન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, ખમાપિયમાનેન ન ખમિતબ્બં. યો ન ખમેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

તેન ખો પન સમયેન આચરિયા સમ્માવત્તન્તં પણામેન્તિ, અસમ્માવત્તન્તં ન પણામેન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, સમ્માવત્તન્તો પણામેતબ્બો. યો પણામેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. ન ચ, ભિક્ખવે, અસમ્માવત્તન્તો ન પણામેતબ્બો. યો ન પણામેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

૮૧. ‘‘પઞ્ચહિ, ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો અન્તેવાસિકો પણામેતબ્બો. આચરિયમ્હિ નાધિમત્તં પેમં હોતિ, નાધિમત્તો પસાદો હોતિ, નાધિમત્તા હિરી હોતિ, નાધિમત્તો ગારવો હોતિ, નાધિમત્તા ભાવના હોતિ – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો અન્તેવાસિકો પણામેતબ્બો.

‘‘પઞ્ચહિ, ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો અન્તેવાસિકો ન પણામેતબ્બો. આચરિયમ્હિ અધિમત્તં પેમં હોતિ, અધિમત્તો પસાદો હોતિ, અધિમત્તા હિરી હોતિ, અધિમત્તો ગારવો હોતિ, અધિમત્તા ભાવના હોતિ – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો અન્તેવાસિકો ન પણામેતબ્બો.

‘‘પઞ્ચહિ , ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો અન્તેવાસિકો અલં પણામેતું. આચરિયમ્હિ નાધિમત્તં પેમં હોતિ, નાધિમત્તો પસાદો હોતિ, નાધિમત્તા હિરી હોતિ, નાધિમત્તો ગારવો હોતિ, નાધિમત્તા ભાવના હોતિ – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો અન્તેવાસિકો અલં પણામેતું.

‘‘પઞ્ચહિ, ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો અન્તેવાસિકો નાલં પણામેતું. આચરિયમ્હિ અધિમત્તં પેમં હોતિ, અધિમત્તો પસાદો હોતિ, અધિમત્તા હિરી હોતિ, અધિમત્તો ગારવો હોતિ, અધિમત્તા ભાવના હોતિ – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો અન્તેવાસિકો નાલં પણામેતું.

‘‘પઞ્ચહિ, ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતં અન્તેવાસિકં અપ્પણામેન્તો આચરિયો સાતિસારો હોતિ, પણામેન્તો અનતિસારો હોતિ. આચરિયમ્હિ નાધિમત્તં પેમં હોતિ, નાધિમત્તો પસાદો હોતિ, નાધિમત્તા હિરી હોતિ, નાધિમત્તો

ગારવો હોતિ, નાધિમત્તા ભાવના હોતિ – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતં અન્તેવાસિકં અપ્પણામેન્તો આચરિયો સાતિસારો હોતિ, પણામેન્તો અનતિસારો હોતિ.

''પઞ્ચહિ , ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતં અન્તેવાસિકં પણામેન્તો આચરિયો સાતિસારો હોતિ, અપ્પણામેન્તો અનતિસારો હોતિ. આચરિયમ્હિ અધિમત્તં પેમં હોતિ, અધિમત્તો પસાદો હોતિ, અધિમત્તા હિરી હોતિ, અધિમત્તો ગારવો હોતિ, અધિમત્તા ભાવના હોતિ – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતં અન્તેવાસિકં પણામેન્તો આચરિયો સાતિસારો હોતિ, અપ્પણામેન્તો અનતિસારો હોતી''તિ.

પણામના ખમાપના નિટ્ઠિતા.

૨૧. બાલઅબ્યત્તવત્થુ

૮૨. તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ, દસવસ્સમ્હા દસવસ્સમ્હાતિ, બાલા અબ્યત્તા નિસ્સયં દેન્તિ. દિસ્સન્તિ આચરિયા બાલા, અન્તેવાસિકા પણ્ડિતા . દિસ્સન્તિ આચરિયા અબ્યત્તા, અન્તેવાસિકા બ્યત્તા. દિસ્સન્તિ આચરિયા અપ્પસ્સુતા, અન્તેવાસિકા બહુસ્સુતા. દિસ્સન્તિ આચરિયા દુપ્પઞ્ઞા, અન્તેવાસિકા પઞ્ઞવન્તો. યે તે ભિક્ખૂ અપ્પિચ્છા…પે॰… તે ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''કથઞ્હિ નામ ભિક્ખૂ, દસવસ્સમ્હા દસવસ્સમ્હાતિ, બાલા અબ્યત્તા નિસ્સયં દસ્સન્તિ. દિસ્સન્તિ આચરિયા બાલા અન્તેવાસિકા પણ્ડિતા, દિસ્સન્તિ આચરિયા અબ્યત્તા અન્તેવાસિકા બ્યત્તા, દિસ્સન્તિ આચરિયા અપ્પસ્સુતા અન્તેવાસિકા બહુસ્સુતા, દિસ્સન્તિ આચરિયા દુપ્પઞ્ઞા અન્તેવાસિકા પઞ્ઞવન્તો''તિ. અથ ખો તે ભિક્ખૂ ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું…પે॰… સચ્ચં કિર, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂ, દસવસ્સમ્હા દસવસ્સમ્હાતિ, બાલા અબ્યત્તા નિસ્સયં દેન્તિ…પે॰… સચ્ચં, ભગવાતિ. વિગરહિ બુદ્ધો ભગવા…પે॰… વિગરહિત્વા…પે॰… ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''ન, ભિક્ખવે, બાલેન અબ્યત્તેન નિસ્સયો દાતબ્બો. યો દદેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન દસવસ્સેન વા અતિરેકદસવસ્સેન વા નિસ્સયં દાતુ''ન્તિ.

બાલઅબ્યત્તવત્થુ નિટ્ઠિતં.

૨૨. નિસ્સયપટિપ્પસ્સદ્ધિકથા

૮૩. તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ આચરિયુપજ્ઝાયેસુ પક્કન્તેસુપિ વિબ્ભન્તેસુપિ કાલઙ્કતેસુપિ પક્ખસઙ્કન્તેસુપિ નિસ્સયપટિપ્પસ્સદ્ધિયો ન જાનન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું.

''પઞ્ચિમા, ભિક્ખવે, નિસ્સયપટિપ્પસ્સદ્ધિયો ઉપજ્ઝાયમ્હા – ઉપજ્ઝાયો પક્કન્તો વા હોતિ, વિબ્ભન્તો વા, કાલઙ્કતો વા, પક્ખસઙ્કન્તો વા, આણત્તિયેવ પઞ્ચમી. ઇમા ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચ નિસ્સયપટિપ્પસ્સદ્ધિયો ઉપજ્ઝાયમ્હા.

''છયિમા, ભિક્ખવે, નિસ્સયપટિપ્પસ્સદ્ધિયો આચરિયમ્હા – આચરિયો પક્કન્તો વા હોતિ, વિબ્ભન્તો વા, કાલઙ્કતો વા, પક્ખસઙ્કન્તો વા, આણત્તિયેવ પઞ્ચમી, ઉપજ્ઝાયેન વા સમોધાનગતો હોતિ. ઇમા ખો, ભિક્ખવે, છ નિસ્સયપટિપ્પસ્સદ્ધિયો આચરિયમ્હા''.

નિસ્સપટિપ્પસ્સદ્ધિકથા નિટ્ઠિતા.

૨૩. ઉપસમ્પાદેતબ્બપઞ્ચકં

૮૪. ‘‘પઞ્ચહિ , ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન ઉપસમ્પાદેતબ્બં, ન નિસ્સયો દાતબ્બો, ન સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો. ન અસેક્ખેન [ન અસેખેન (ક॰)] સીલક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, ન અસેક્ખેન સમાધિક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, ન અસેક્ખેન પઞ્ઞાક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, ન અસેક્ખેન વિમુત્તિક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, ન અસેક્ખેન વિમુત્તિઞાણદસ્સનક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન ઉપસમ્પાદેતબ્બં, ન નિસ્સયો દાતબ્બો, ન સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો.

‘‘પઞ્ચહિ, ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પાદેતબ્બં, નિસ્સયો દાતબ્બો, સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો. અસેક્ખેન સીલક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, અસેક્ખેન સમાધિક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, અસેક્ખેન પઞ્ઞાક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, અસેક્ખેન વિમુત્તિક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, અસેક્ખેન વિમુત્તિઞાણદસ્સનક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પાદેતબ્બં, નિસ્સયો દાતબ્બો, સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો.

‘‘અપરેહિપિ, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન ઉપસમ્પાદેતબ્બં, ન નિસ્સયો દાતબ્બો, ન સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો. અત્તના ન અસેક્ખેન સીલક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, ન પરં અસેક્ખે સીલક્ખન્ધે સમાદપેતા; અત્તના ન અસેક્ખેન સમાધિક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, ન પરં અસેક્ખે સમાધિક્ખન્ધે સમાદપેતા; અત્તના ન અસેક્ખેન પઞ્ઞાક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, ન પરં અસેક્ખે પઞ્ઞાક્ખન્ધે સમાદપેતા; અત્તના ન અસેક્ખેન વિમુત્તિક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, ન પરં અસેક્ખે વિમુત્તિક્ખન્ધે સમાદપેતા; અત્તના ન અસેક્ખેન વિમુત્તિઞાણદસ્સનક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, ન પરં અસેક્ખે વિમુત્તિઞાણદસ્સનક્ખન્ધે સમાદપેતા – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન ઉપસમ્પાદેતબ્બં, ન નિસ્સયો દાતબ્બો, ન સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો.

‘‘પઞ્ચહિ , ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પાદેતબ્બં, નિસ્સયો દાતબ્બો, સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો. અત્તના અસેક્ખેન સીલક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, પરં અસેક્ખે સીલક્ખન્ધે સમાદપેતા; અત્તના અસેક્ખેન સમાધિક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, પરં અસેક્ખે સમાધિક્ખન્ધે સમાદપેતા; અત્તના અસેક્ખેન પઞ્ઞાક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, પરં અસેક્ખે પઞ્ઞાક્ખન્ધે સમાદપેતા; અત્તના અસેક્ખેન વિમુત્તિક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, પરં અસેક્ખે વિમુત્તિક્ખન્ધે સમાદપેતા; અત્તના અસેક્ખેન વિમુત્તિઞાણદસ્સનક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, પરં અસેક્ખે વિમુત્તિઞાણદસ્સનક્ખન્ધે સમાદપેતા – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પાદેતબ્બં, નિસ્સયો દાતબ્બો, સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો.

‘‘અપરેહિપિ, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન ઉપસમ્પાદેતબ્બં, ન નિસ્સયો દાતબ્બો, ન સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો. અસ્સદ્ધો હોતિ, અહિરિકો હોતિ, અનોત્તપ્પી હોતિ, કુસીતો હોતિ, મુટ્ઠસ્સતિ હોતિ – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન ઉપસમ્પાદેતબ્બં, ન નિસ્સયો દાતબ્બો, ન સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો.

‘‘પઞ્ચહિ, ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પાદેતબ્બં, નિસ્સયો દાતબ્બો , સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો. સદ્ધો હોતિ, હિરિમા હોતિ, ઓત્તપ્પી હોતિ, આરદ્ધવીરિયો હોતિ, ઉપટ્ઠિતસ્સતિ હોતિ – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પાદેતબ્બં, નિસ્સયો દાતબ્બો, સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો.

‘‘અપરેહિપિ , ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન ઉપસમ્પાદેતબ્બં, ન નિસ્સયો દાતબ્બો, ન સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો. અધિસીલે સીલવિપન્નો હોતિ, અજ્ઝાચારે આચારવિપન્નો હોતિ, અતિદિટ્ઠિયા દિટ્ઠિવિપન્નો હોતિ, અપ્પસ્સુતો હોતિ, દુપ્પઞ્ઞો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન ઉપસમ્પાદેતબ્બં, ન નિસ્સયો દાતબ્બો, ન સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો.

‘‘પઞ્ચહિ , ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પાદેતબ્બં , નિસ્સયો દાતબ્બો, સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો. ન અધિસીલે સીલવિપન્નો હોતિ, ન અજ્ઝાચારે આચારવિપન્નો હોતિ, ન અતિદિટ્ઠિયા દિટ્ઠિવિપન્નો હોતિ, બહુસ્સુતો હોતિ, પઞ્ઞવા હોતિ – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પાદેતબ્બં, નિસ્સયો દાતબ્બો, સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો.

‘‘અપરેહિપિ, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન ઉપસમ્પાદેતબ્બં, ન નિસ્સયો દાતબ્બો, ન સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો. ન પટિબલો હોતિ અન્તેવાસિં વા સદ્ધિવિહારિં વા ગિલાનં ઉપટ્ઠાતું વા ઉપટ્ઠાપેતું વા, અનભિરતં [અનભિરતિં (સ્યા॰), ઉપ્પન્નં અનભિરતિં (ક॰)] વૂપકાસેતું વા વૂપકાસાપેતું વા, ઉપ્પન્નં કુક્કુચ્ચં ધમ્મતો વિનોદેતું [વિનોદેતું વા વિનોદાપેતું વા (સબ્બત્થ, વિમતિવિનોદની ટીકા ઓલોકેતબ્બા)] આપત્તિં ન જાનાતિ, આપત્તિયા વુટ્ઠાનં ન જાનાતિ – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન ઉપસમ્પાદેતબ્બં, ન નિસ્સયો દાતબ્બો, ન સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો.

‘‘પઞ્ચહિ, ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પાદેતબ્બં, નિસ્સયો દાતબ્બો, સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો. પટિબલો હોતિ અન્તેવાસિં વા સદ્ધિવિહારિં વા ગિલાનં ઉપટ્ઠાતું વા ઉપટ્ઠાપેતું વા, અનભિરતં વૂપકાસેતું વા વૂપકાસાપેતું વા, ઉપ્પન્નં કુક્કુચ્ચં ધમ્મતો વિનોદેતું આપત્તિં જાનાતિ, આપત્તિયા વુટ્ઠાનં જાનાતિ – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પાદેતબ્બં, નિસ્સયો દાતબ્બો, સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો.

‘‘અપરેહિપિ, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન ઉપસમ્પાદેતબ્બં, ન નિસ્સયો દાતબ્બો, ન સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો. ન પટિબલો હોતિ અન્તેવાસિં વા સદ્ધિવિહારિં વા અભિસમાચારિકાય સિક્ખાય સિક્ખાપેતું, આદિબ્રહ્મચરિયકાય સિક્ખાય વિનેતું, અભિધમ્મે વિનેતું, અભિવિનયે વિનેતું, ઉપ્પન્નં દિટ્ઠિગતં ધમ્મતો વિવેચેતું – ઇમેહિ ખો , ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન ઉપસમ્પાદેતબ્બં, ન નિસ્સયો દાતબ્બો, ન સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો.

‘‘પઞ્ચહિ , ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પાદેતબ્બં, નિસ્સયો દાતબ્બો, સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો. પટિબલો હોતિ અન્તેવાસિં વા સદ્ધિવિહારિં વા અભિસમાચારિકાય સિક્ખાય સિક્ખાપેતું, આદિબ્રહ્મચરિયકાય સિક્ખાય વિનેતું, અભિધમ્મે વિનેતું, અભિવિનયે વિનેતું, ઉપ્પન્નં દિટ્ઠિગતં ધમ્મતો વિવેચેતું – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પાદેતબ્બં, નિસ્સયો દાતબ્બો, સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો.

‘‘અપરેહિપિ, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન ઉપસમ્પાદેતબ્બં, ન નિસ્સયો દાતબ્બો, ન સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો. આપત્તિં ન જાનાતિ, અનાપત્તિં ન જાનાતિ, લહુકં આપત્તિં ન જાનાતિ, ગરુકં આપત્તિં ન જાનાતિ, ઉભયાનિ ખો પનસ્સ પાતિમોક્ખાનિ વિત્થારેન ન સ્વાગતાનિ હોન્તિ ન સુવિભત્તાનિ ન સુપ્પવત્તીનિ ન સુવિનિચ્છિતાનિ સુત્તસો અનુબ્યઞ્જનસો – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન ઉપસમ્પાદેતબ્બં, ન નિસ્સયો દાતબ્બો, ન સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો.

‘‘પઞ્ચહિ, ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પાદેતબ્બં, નિસ્સયો દાતબ્બો, સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો. આપત્તિં જાનાતિ, અનાપત્તિં જાનાતિ, લહુકં આપત્તિં જાનાતિ, ગરુકં આપત્તિં જાનાતિ, ઉભયાનિ ખો પનસ્સ પાતિમોક્ખાનિ વિત્થારેન સ્વાગતાનિ હોન્તિ સુવિભત્તાનિ સુપ્પવત્તીનિ સુવિનિચ્છિતાનિ સુત્તસો અનુબ્યઞ્જનસો – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પાદેતબ્બં, નિસ્સયો દાતબ્બો, સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો.

‘‘અપરેહિપિ, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન ઉપસમ્પાદેતબ્બં, ન નિસ્સયો દાતબ્બો, ન સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો. આપત્તિં ન જાનાતિ, અનાપત્તિં ન જાનાતિ, લહુકં આપત્તિં ન જાનાતિ, ગરુકં આપત્તિં ન જાનાતિ, ઊનદસવસ્સો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન ઉપસમ્પાદેતબ્બં, ન નિસ્સયો દાતબ્બો, ન સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો.

‘‘પઞ્ચહિ , ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પાદેતબ્બં, નિસ્સયો દાતબ્બો, સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો. આપત્તિં જાનાતિ, અનાપત્તિં જાનાતિ, લહુકં આપત્તિં જાનાતિ, ગરુકં આપત્તિં જાનાતિ, દસવસ્સો વા હોતિ અતિરેકદસવસ્સો વા – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પાદેતબ્બં, નિસ્સયો દાતબ્બો, સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો’’તિ.

ઉપસમ્પાદેતબ્બપઞ્ચકં નિટ્ઠિતં.

૨૪. ઉપસમ્પાદેતબ્બછક્કં

૮૫. ‘‘છહિ, ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન ઉપસમ્પાદેતબ્બં, ન નિસ્સયો દાતબ્બો, ન સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો . ન અસેક્ખેન સીલક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, ન અસેક્ખેન સમાધિક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, ન અસેક્ખેન પઞ્ઞાક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, ન અસેક્ખેન વિમુત્તિક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, ન અસેક્ખેન વિમુત્તિઞાણદસ્સનક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, ઊનદસવસ્સો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, છહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન ઉપસમ્પાદેતબ્બં, ન નિસ્સયો દાતબ્બો, ન સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો.

‘‘છહિ, ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પાદેતબ્બં, નિસ્સયો દાતબ્બો, સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો. અસેક્ખેન સીલક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, અસેક્ખેન સમાધિક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, અસેક્ખેન પઞ્ઞાક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, અસેક્ખેન વિમુત્તિક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, અસેક્ખેન વિમુત્તિઞાણદસ્સનક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, દસવસ્સો વા હોતિ અતિરેકદસવસ્સો વા – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, છહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પાદેતબ્બં, નિસ્સયો દાતબ્બો, સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો.

‘‘અપરેહિપિ, ભિક્ખવે, છહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન ઉપસમ્પાદેતબ્બં, ન નિસ્સયો દાતબ્બો, ન સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો. અત્તના ન અસેક્ખેન સીલક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, ન પરં અસેક્ખે સીલક્ખન્ધે સમાદપેતા; અત્તના ન અસેક્ખેન સમાધિક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, ન પરં અસેક્ખે સમાધિક્ખન્ધે સમાદપેતા; અત્તના ન અસેક્ખેન પઞ્ઞાક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, ન પરં અસેક્ખે પઞ્ઞાક્ખન્ધે સમાદપેતા; અત્તના ન અસેક્ખેન વિમુત્તિક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, ન પરં અસેક્ખે વિમુત્તિક્ખન્ધે સમાદપેતા; અત્તના ન અસેક્ખેન વિમુત્તિઞાણદસ્સનક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, ન પરં અસેક્ખે વિમુત્તિઞાણદસ્સનક્ખન્ધે સમાદપેતા; ઊનદસવસ્સો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, છહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન ઉપસમ્પાદેતબ્બં, ન નિસ્સયો દાતબ્બો, ન સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો.

‘‘છહિ, ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પાદેતબ્બં, નિસ્સયો દાતબ્બો, સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો. અત્તના અસેક્ખેન સીલક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, પરં અસેક્ખે સીલક્ખન્ધે સમાદપેતા અત્તના અસેક્ખેન સમાધિક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, પરં અસેક્ખે સમાધિક્ખન્ધે સમાદપેતા. અત્તના અસેક્ખેન પઞ્ઞાક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, પરં અસેક્ખે પઞ્ઞાક્ખન્ધે સમાદપેતા. અત્તના અસેક્ખેન વિમુત્તિક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, પરં અસેક્ખે વિમુત્તિક્ખન્ધે સમાદપેતા. અત્તના અસેક્ખેન વિમુત્તિઞાણદસ્સનક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, પરં અસેક્ખે વિમુત્તિઞાણદસ્સનક્ખન્ધે સમાદપેતા; દસવસ્સો વા હોતિ અતિરેકદસવસ્સો વા – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, છહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પાદેતબ્બં, નિસ્સયો દાતબ્બો, સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો.

‘‘અપરેહિપિ, ભિક્ખવે, છહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન ઉપસમ્પાદેતબ્બં, ન નિસ્સયો દાતબ્બો, ન સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો. અસ્સદ્ધો હોતિ, અહિરિકો હોતિ, અનોત્તપ્પી હોતિ, કુસીતો હોતિ, મુટ્ઠસ્સતિ હોતિ, ઊનદસવસ્સો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, છહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન ઉપસમ્પાદેતબ્બં, ન નિસ્સયો દાતબ્બો, ન સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો.

‘‘છહિ, ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પાદેતબ્બં , નિસ્સયો દાતબ્બો, સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો. સદ્ધો હોતિ, હિરિમા હોતિ, ઓત્તપ્પી હોતિ, આરદ્ધવીરિયો હોતિ, ઉપટ્ઠિતસ્સતિ હોતિ, દસવસ્સો વા હોતિ અતિરેકદસવસ્સો વા – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, છહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પાદેતબ્બં, નિસ્સયો દાતબ્બો, સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો.

‘‘અપરેહિપિ, ભિક્ખવે, છહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન ઉપસમ્પાદેતબ્બં, ન નિસ્સયો દાતબ્બો, ન સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો. અધિસીલે સીલવિપન્નો હોતિ, અજ્ઝાચારે આચારવિપન્નો હોતિ, અતિદિટ્ઠિયા દિટ્ઠિવિપન્નો હોતિ, અપ્પસ્સુતો હોતિ, દુપ્પઞ્ઞો હોતિ, ઊનદસવસ્સો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, છહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન ઉપસમ્પાદેતબ્બં, ન નિસ્સયો દાતબ્બો, ન સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો.

‘‘છહિ, ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પાદેતબ્બં, નિસ્સયો દાતબ્બો, સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો. ન અધિસીલે સીલવિપન્નો હોતિ, ન અજ્ઝાચારે આચારવિપન્નો હોતિ, ન અતિદિટ્ઠિયા દિટ્ઠિવિપન્નો હોતિ, બહુસ્સુતો હોતિ, પઞ્ઞવા હોતિ, દસવસ્સો વા હોતિ અતિરેકદસવસ્સો વા – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, છહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પાદેતબ્બં, નિસ્સયો દાતબ્બો, સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો.

‘‘અપરેહિપિ, ભિક્ખવે, છહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન ઉપસમ્પાદેતબ્બં, ન નિસ્સયો દાતબ્બો, ન સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો. ન પટિબલો હોતિ અન્તેવાસિં વા સદ્ધિવિહારિં વા ગિલાનં ઉપટ્ઠાતું વા ઉપટ્ઠાપેતું વા, અનભિરતં વૂપકાસેતું વા વૂપકાસાપેતું વા, ઉપ્પન્નં કુક્કુચ્ચં ધમ્મતો વિનોદેતું, આપત્તિં ન જાનાતિ, આપત્તિયા વુટ્ઠાનં ન જાનાતિ, ઊનદસવસ્સો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, છહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન ઉપસમ્પાદેતબ્બં, ન નિસ્સયો દાતબ્બો, ન સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો.

‘‘છહિ, ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પાદેતબ્બં, નિસ્સયો દાતબ્બો, સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો. પટિબલો હોતિ અન્તેવાસિં વા સદ્ધિવિહારિં વા ગિલાનં ઉપટ્ઠાતું વા ઉપટ્ઠાપેતું વા, અનભિરતં વૂપકાસેતું વા વૂપકાસાપેતું વા, ઉપ્પન્નં કુક્કુચ્ચં ધમ્મતો વિનોદેતું, આપત્તિં જાનાતિ, આપત્તિયા વુટ્ઠાનં જાનાતિ, દસવસ્સો વા હોતિ અતિરેકદસવસ્સો વા – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, છહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પાદેતબ્બં, નિસ્સયો દાતબ્બો, સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો.

‘‘અપરેહિપિ , ભિક્ખવે, છહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન ઉપસમ્પાદેતબ્બં, ન નિસ્સયો દાતબ્બો, ન સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો. ન પટિબલો હોતિ અન્તેવાસિં વા સદ્ધિવિહારિં વા અભિસમાચારિકાય સિક્ખાય સિક્ખાપેતું, આદિબ્રહ્મચરિયકાય સિક્ખાય વિનેતું, અભિધમ્મે વિનેતું , અભિવિનયે વિનેતું, ઉપ્પન્નં દિટ્ઠિગતં ધમ્મતો વિવેચેતું, ઊનદસવસ્સો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, છહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન ઉપસમ્પાદેતબ્બં, ન નિસ્સયો દાતબ્બો, ન સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો.

‘‘છહિ , ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પાદેતબ્બં, નિસ્સયો દાતબ્બો, સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો. પટિબલો હોતિ અન્તેવાસિં વા સદ્ધિવિહારિં વા અભિસમાચારિકાય સિક્ખાય સિક્ખાપેતું આદિબ્રહ્મચરિયકાય સિક્ખાય વિનેતું, અભિધમ્મે વિનેતું, અભિવિનયે વિનેતું, ઉપ્પન્નં દિટ્ઠિગતં ધમ્મતો વિવેચેતું, દસવસ્સો વા હોતિ અતિરેકદસવસ્સો વા – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, છહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પાદેતબ્બં, નિસ્સયો દાતબ્બો, સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો.

‘‘અપરેહિપિ, ભિક્ખવે, છહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન ઉપસમ્પાદેતબ્બં, ન નિસ્સયો દાતબ્બો, ન સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો. આપત્તિં ન જાનાતિ, અનાપત્તિં ન જાનાતિ, લહુકં આપત્તિં ન જાનાતિ, ગરુકં આપત્તિં ન જાનાતિ, ઉભયાનિ ખો પનસ્સ પાતિમોક્ખાનિ વિત્થારેન ન સ્વાગતાનિ હોન્તિ ન સુવિભત્તાનિ ન સુપ્પવત્તીનિ ન સુવિનિચ્છિતાનિ સુત્તસો અનુબ્યઞ્જનસો, ઊનદસવસ્સો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, છહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન ઉપસમ્પાદેતબ્બં, ન નિસ્સયો દાતબ્બો, ન સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો.

‘‘છહિ, ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પાદેતબ્બં, નિસ્સયો દાતબ્બો , સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો. આપત્તિં જાનાતિ , અનાપત્તિં જાનાતિ, લહુકં આપત્તિં જાનાતિ, ગરુકં આપત્તિં જાનાતિ, ઉભયાનિ ખો પનસ્સ પાતિમોક્ખાનિ વિત્થારેન સ્વાગતાનિ હોન્તિ સુવિભત્તાનિ સુપ્પવત્તીનિ સુવિનિચ્છિતાનિ સુત્તસો અનુબ્યઞ્જનસો, દસવસ્સો વા હોતિ અતિરેકદસવસ્સો વા – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, છહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પાદેતબ્બં, નિસ્સયો દાતબ્બો, સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો’’તિ.

ઉપસમ્પાદેતબ્બછક્કં નિટ્ઠિતં.

૨૫. અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બકથા

૮૬. તેન ખો પન સમયેન યો સો અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બો [યો સો પસુરપરિબ્બાજકો અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બો (ક॰)] પજ્ઝાયેન સહધમ્મિકં વુચ્ચમાનો ઉપજ્ઝાયસ્સ વાદં આરોપેત્વા તંયેવ તિત્થાયતનં સઙ્કમિ. સો પુન પચ્ચાગન્ત્વા ભિક્ખૂ ઉપસમ્પદં યાચિ. ભિક્ખૂ ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. યો સો, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બો ઉપજ્ઝાયેન સહધમ્મિકં વુચ્ચમાનો ઉપજ્ઝાયસ્સ વાદં આરોપેત્વા તંયેવ તિત્થાયતનં સઙ્કન્તો, સો આગતો ન ઉપસમ્પાદેતબ્બો. યો સો, ભિક્ખવે, અઞ્ઞોપિ અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બો ઇમસ્મિં ધમ્મવિનયે આકઙ્ખતિ પબ્બજ્જં, આકઙ્ખતિ ઉપસમ્પદં, તસ્સ ચત્તારો માસે પરિવાસો દાતબ્બો. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, દાતબ્બો – પઠમં કેસમસ્સું ઓહારાપેત્વા કાસાયાનિ વત્થાનિ અચ્છાદાપેત્વા એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કારાપેત્વા ભિક્ખૂનં પાદે વન્દાપેત્વા ઉક્કુટિકં નિસીદાપેત્વા અઞ્જલિં પગ્ગણ્હાપેત્વા એવં વદેહીતિ વત્તબ્બો – ‘‘બુદ્ધં સરણં ગચ્છામિ, ધમ્મં સરણં ગચ્છામિ, સઙ્ઘં સરણં ગચ્છામિ; દુતિયમ્પિ બુદ્ધં સરણં ગચ્છામિ, દુતિયમ્પિ ધમ્મં સરણં ગચ્છામિ, દુતિયમ્પિ સઙ્ઘં સરણં ગચ્છામિ; તતિયમ્પિ બુદ્ધં સરણં ગચ્છામિ, તતિયમ્પિ ધમ્મં સરણં ગચ્છામિ, તતિયમ્પિ સઙ્ઘં સરણં ગચ્છામી’’તિ.

તેન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બેન સઙ્ઘં ઉપસઙ્કમિત્વા એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કરિત્વા ભિક્ખૂનં પાદે વન્દિત્વા ઉક્કુટિકં નિસીદિત્વા અઞ્જલિં પગ્ગહેત્વા એવમસ્સ વચનીયો – ‘‘અહં, ભન્તે, અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બો ઇમસ્મિં ધમ્મવિનયે આકઙ્ખામિ ઉપસમ્પદં. સોહં, ભન્તે, સઙ્ઘં ચત્તારો માસે પરિવાસં યાચામી’’તિ. દુતિયમ્પિ યાચિતબ્બો. તતિયમ્પિ યાચિતબ્બો. બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો –

‘‘સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. અયં ઇત્થન્નામો અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બો ઇમસ્મિં ધમ્મવિનયે આકઙ્ખતિ ઉપસમ્પદં. સો સઙ્ઘં ચત્તારો માસે પરિવાસં યાચતિ. યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં સઙ્ઘો ઇત્થન્નામસ્સ અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બસ્સ ચત્તારો માસે પરિવાસં દદેય્ય. એસા ઞત્તિ.

‘‘સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. અયં ઇત્થન્નામો અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બો ઇમસ્મિં ધમ્મવિનયે આકઙ્ખતિ ઉપસમ્પદં. સો સઙ્ઘં ચત્તારો માસે પરિવાસં યાચતિ. સઙ્ઘો ઇત્થન્નામસ્સ અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બસ્સ ચત્તારો માસે પરિવાસં દેતિ. યસ્સાયસ્મતો ખમતિ ઇત્થન્નામસ્સ અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બસ્સ ચત્તારો માસે પરિવાસસ્સ દાનં, સો તુણ્હસ્સ; યસ્સ નક્ખમતિ, સો ભાસેય્ય.

‘‘દિન્નો સઙ્ઘેન ઇત્થન્નામસ્સ અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બસ્સ ચત્તારો માસે પરિવાસો. ખમતિ સઙ્ઘસ્સ, તસ્મા તુણ્હી, એવમેતં ધારયામી’’તિ.

૮૭. ‘‘એવં ખો, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બો આરાધકો હોતિ, એવં અનારાધકો. કથઞ્ચ, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બો અનારાધકો હોતિ? ઇધ, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બો અતિકાલેન ગામં પવિસતિ, અતિદિવા પટિક્કમતિ. એવમ્પિ, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બો અનારાધકો હોતિ.

‘‘પુન ચપરં, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બો વેસિયાગોચરો વા હોતિ, વિધવાગોચરો વા હોતિ, થુલ્લકુમારિકાગોચરો વા હોતિ, પણ્ડકગોચરો વા હોતિ, ભિક્ખુનિગોચરો વા હોતિ. એવમ્પિ, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બો અનારાધકો હોતિ.

‘‘પુન ચપરં, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બો યાનિ તાનિ સબ્રહ્મચારીનં ઉચ્ચાવચાનિ કરણીયાનિ, તત્થ ન દક્ખો હોતિ, ન અનલસો, ન તત્રુપાયાય વીમંસાય સમન્નાગતો, ન અલં કાતું, ન અલં સંવિધાતું. એવમ્પિ, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બો અનારાધકો હોતિ.

‘‘પુન ચપરં, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બો ન તિબ્બચ્છન્દો હોતિ ઉદ્દેસે, પરિપુચ્છાય, અધિસીલે, અધિચિત્તે, અધિપઞ્ઞાય. એવમ્પિ, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બો અનારાધકો હોતિ.

‘‘પુન ચપરં, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બો યસ્સ તિત્થાયતના સઙ્કન્તો હોતિ, તસ્સ સત્થુનો તસ્સ દિટ્ઠિયા તસ્સ ખન્તિયા તસ્સ રુચિયા તસ્સ આદાયસ્સ અવણ્ણે ભઞ્ઞમાને કુપિતો હોતિ અનત્તમનો અનભિરદ્ધો, બુદ્ધસ્સ વા ધમ્મસ્સ વા સઙ્ઘસ્સ વા અવણ્ણે ભઞ્ઞમાને અત્તમનો હોતિ ઉદગ્ગો અભિરદ્ધો. યસ્સ વા પન તિત્થાયતના સઙ્કન્તો હોતિ, તસ્સ સત્થુનો તસ્સ દિટ્ઠિયા તસ્સ ખન્તિયા તસ્સ રુચિયા તસ્સ આદાયસ્સ વણ્ણે ભઞ્ઞમાને અત્તમનો હોતિ ઉદગ્ગો અભિરદ્ધો, બુદ્ધસ્સ વા ધમ્મસ્સ વા સઙ્ઘસ્સ વા વણ્ણે ભઞ્ઞમાને કુપિતો હોતિ અનત્તમનો અનભિરદ્ધો. ઇદં, ભિક્ખવે, સઙ્ઘાતનિકં અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બસ્સ અનારાધનીયસ્મિં. એવમ્પિ ખો, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બો અનારાધકો હોતિ. એવં અનારાધકો ખો, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બો આગતો ન ઉપસમ્પાદેતબ્બો.

‘‘કથઞ્ચ, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બો આરાધકો હોતિ? ઇધ, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બો નાતિકાલેન ગામં પવિસતિ નાતિદિવા પટિક્કમતિ. એવમ્પિ, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બો આરાધકો હોતિ.

‘‘પુન ચપરં, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બો ન વેસિયાગોચરો હોતિ, ન વિધવાગોચરો હોતિ, ન થુલ્લકુમારિકાગોચરો હોતિ, ન પણ્ડકગોચરો હોતિ, ન ભિક્ખુનિગોચરો હોતિ. એવમ્પિ, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બો આરાધકો હોતિ.

‘‘પુન ચપરં, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બો યાનિ તાનિ સબ્રહ્મચારીનં ઉચ્ચાવચાનિ કરણીયાનિ, તત્થ દક્ખો હોતિ, અનલસો, તત્રુપાયાય વીમંસાય સમન્નાગતો, અલં કાતું, અલં સંવિધાતું. એવમ્પિ, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બો આરાધકો હોતિ.

‘‘પુન ચપરં, ભિક્ખવે , અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બો તિબ્બચ્છન્દો હોતિ ઉદ્દેસે, પરિપુચ્છાય, અધિસીલે, અધિચિત્તે, અધિપઞ્ઞાય. એવમ્પિ, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બો આરાધકો હોતિ.

‘‘પુન ચપરં, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બો યસ્સ તિત્થાયતના સઙ્કન્તો હોતિ, તસ્સ સત્થુનો તસ્સ દિટ્ઠિયા તસ્સ ખન્તિયા તસ્સ રુચિયા તસ્સ આદાયસ્સ અવણ્ણે ભઞ્ઞમાને અત્તમનો હોતિ ઉદગ્ગો અભિરદ્ધો, બુદ્ધસ્સ વા ધમ્મસ્સ વા સઙ્ઘસ્સ વા અવણ્ણે ભઞ્ઞમાને કુપિતો હોતિ અનત્તમનો અનભિરદ્ધો. યસ્સ વા પન તિત્થાયતના સઙ્કન્તો હોતિ, તસ્સ સત્થુનો તસ્સ દિટ્ઠિયા તસ્સ ખન્તિયા તસ્સ રુચિયા તસ્સ આદાયસ્સ વણ્ણે ભઞ્ઞમાને કુપિતો હોતિ અનત્તમનો અનભિરદ્ધો, બુદ્ધસ્સ વા ધમ્મસ્સ વા સઙ્ઘસ્સ વા વણ્ણે ભઞ્ઞમાને અત્તમનો હોતિ ઉદગ્ગો અભિરદ્ધો. ઇદં, ભિક્ખવે, સઙ્ઘાતનિકં અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બસ્સ આરાધનીયસ્મિં. એવમ્પિ ખો, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બો આરાધકો હોતિ. એવં આરાધકો ખો, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બો આગતો ઉપસમ્પાદેતબ્બો.

‘‘સચે, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બો નગ્ગો આગચ્છતિ, ઉપજ્ઝાયમૂલકં ચીવરં પરિયેસિતબ્બં. સચે અચ્છિન્નકેસો આગચ્છતિ, સઙ્ઘો અપલોકેતબ્બો ભણ્ડુકમ્માય. યે તે, ભિક્ખવે, અગ્ગિકા જટિલકા, તે આગતા ઉપસમ્પાદેતબ્બા, ન તેસં પરિવાસો દાતબ્બો. તં કિસ્સ હેતુ? કમ્મવાદિનો એતે, ભિક્ખવે, કિરિયવાદિનો. સચે, ભિક્ખવે, જાતિયા સાકિયો અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બો આગચ્છતિ , સો આગતો ઉપસમ્પાદેતબ્બો, ન તસ્સ પરિવાસો દાતબ્બો. ઇમાહં, ભિક્ખવે, ઞાતીનં આવેણિકં પરિહારં દમ્મી’’તિ.

અઞ્ઞતિત્થિયપુબ્બકથા નિટ્ઠિતા.

સત્તમભાણવારો.

૨૬. પઞ્ચાબાધવત્થુ

૮૮. તેન ખો પન સમયેન મગધેસુ પઞ્ચ આબાધા ઉસ્સન્ના હોન્તિ – કુટ્ઠં, ગણ્ડો, કિલાસો, સોસો, અપમારો. મનુસ્સા પઞ્ચહિ આબાધેહિ ફુટ્ઠા જીવકં કોમારભચ્ચં ઉપસઙ્કમિત્વા એવં વદન્તિ – ‘‘સાધુ નો, આચરિય, તિકિચ્છાહી’’તિ. ‘‘અહં ખ્વય્યો, બહુકિચ્ચો બહુકરણીયો; રાજા ચ મે માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો ઉપટ્ઠાતબ્બો ઇત્થાગારઞ્ચ બુદ્ધપ્પમુખો ચ ભિક્ખુસઙ્ઘો; નાહં સક્કોમિ તિકિચ્છિતુ’’ન્તિ. ‘‘સબ્બં સાપતેય્યઞ્ચ તે, આચરિય, હોતુ; મયઞ્ચ તે દાસા; સાધુ, નો, આચરિય, તિકિચ્છાહી’’તિ. ‘‘અહં ખ્વય્યો, બહુકિચ્ચો બહુકરણીયો રાજા ચ મે માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો ઉપટ્ઠાતબ્બો ઇત્થાગારઞ્ચ બુદ્ધપ્પમુખો ચ ભિક્ખુસઙ્ઘો; નાહં સક્કોમિ તિકિચ્છિતુ’’ન્તિ. અથ ખો તેસં મનુસ્સાનં એતદહોસિ – ‘‘ઇમે ખો સમણા સક્યપુત્તિયા સુખસીલા સુખસમાચારા, સુભોજનાનિ ભુઞ્જિત્વા નિવાતેસુ સયનેસુ સયન્તિ. યંનૂન મયં સમણેસુ સક્યપુત્તિયેસુ પબ્બજેય્યામ. તત્થ ભિક્ખૂ ચેવ ઉપટ્ઠહિસ્સન્તિ, જીવકો ચ કોમારભચ્ચો તિકિચ્છિસ્સતી’’તિ . અથ ખો તે મનુસ્સા ભિક્ખૂ ઉપસઙ્કમિત્વા પબ્બજ્જં યાચિંસુ. તે ભિક્ખૂ પબ્બાજેસું, ઉપસમ્પાદેસું. તે ભિક્ખૂ ચેવ ઉપટ્ઠહિંસુ જીવકો ચ કોમારભચ્ચો તિકિચ્છિ. તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ બહૂ ગિલાને ભિક્ખૂ ઉપટ્ઠહન્તા યાચનબહુલા વિઞ્ઞત્તિબહુલા વિહરન્તિ – ગિલાનભત્તં દેથ, ગિલાનુપટ્ઠાકભત્તં દેથ, ગિલાનભેસજ્જં દેથાતિ. જીવકોપિ કોમારભચ્ચો બહૂ ગિલાને ભિક્ખૂ તિકિચ્છન્તો અઞ્ઞતરં રાજકિચ્ચં પરિહાપેસિ.

૮૯. અઞ્ઞતરોપિ પુરિસો પઞ્ચહિ આબાધેહિ ફુટ્ઠો જીવકં કોમારભચ્ચં ઉપસઙ્કમિત્વા એતદવોચ – ‘‘સાધુ મં, આચરિય, તિકિચ્છાહી’’તિ. ‘‘અહં ખ્વય્યો, બહુકિચ્ચો, બહુકરણીયો, રાજા ચ મે માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો ઉપટ્ઠાતબ્બો ઇત્થાગારઞ્ચ બુદ્ધપ્પમુખો ચ ભિક્ખુસઙ્ઘો; નાહં સક્કોમિ તિકિચ્છિતુ’’ન્તિ. ‘‘સબ્બં સાપતેય્યઞ્ચ તે, આચરિય, હોતુ, અહઞ્ચ તે દાસો; સાધુ મં, આચરિય, તિકિચ્છાહી’’તિ. ‘‘અહં ખ્વય્યો, બહુકિચ્ચો બહુકરણીયો, રાજા ચ મે માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો ઉપટ્ઠાતબ્બો ઇત્થાગારઞ્ચ બુદ્ધપ્પમુખો ચ ભિક્ખુસઙ્ઘો, નાહં સક્કોમિ તિકિચ્છિતુ’’ન્તિ. અથ ખો તસ્સ પુરિસસ્સ એતદહોસિ – ‘‘ઇમે ખો સમણા સક્યપુત્તિયા સુખસીલા સુખસમાચારા, સુભોજનાનિ ભુઞ્જિત્વા નિવાતેસુ સયનેસુ સયન્તિ. યંનૂનાહં સમણેસુ સક્યપુત્તિયેસુ પબ્બજેય્યં. તત્થ ભિક્ખૂ ચેવ ઉપટ્ઠહિસ્સન્તિ, જીવકો ચ કોમારભચ્ચો તિકિચ્છિસ્સતિ. સોમ્હિ [સોહં (બહૂસુ, વિમતિવિનોદનીટીકા ઓલોકેતબ્બા)] અરોગો વિબ્ભમિસ્સામી’’તિ . અથ ખો સો પુરિસો ભિક્ખુ ઉપસઙ્કમિત્વા પબ્બજ્જં યાચિ. તં ભિક્ખૂ પબ્બાજેસું, ઉપસમ્પાદેસું. તં ભિક્ખૂ ચેવ ઉપટ્ઠહિંસુ, જીવકો ચ કોમારભચ્ચો તિકિચ્છિ. સો અરોગો વિબ્ભમિ. અદ્દસા ખો જીવકો કોમારભચ્ચો તં પુરિસં વિબ્ભન્તં, દિસ્વાન તં પુરિસં એતદવોચ – ‘‘નનુ ત્વં, અય્યો, ભિક્ખૂસુ

પબ્બજિતો અહોસી''તિ? ''એવં, આચરિયા''તિ. ''કિસ્સ પન ત્વં, અય્યો, એવરૂપમકાસી''તિ? અથ ખો સો પુરિસો જીવકસ્સ કોમારભચ્ચસ્સ એતમત્થં આરોચેસિ. જીવકો કોમારભચ્ચો ઉજ્ઝાયતિ ખિય્યતિ વિપાચેતિ – ''કથઞ્હિ નામ ભદન્તા [ભદ્દન્તા (ક॰)] પઞ્ચહિ આબાધેહિ ફુટ્ઠં પબ્બાજેસ્સન્તી''તિ. અથ ખો જીવકો કોમારભચ્ચો યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નો ખો જીવકો કોમારભચ્ચો ભગવન્તં એતદવોચ – ''સાધુ, ભન્તે, અય્યા પઞ્ચહિ આબાધેહિ ફુટ્ઠં ન પબ્બાજેય્યુ''ન્તિ. અથ ખો ભગવા જીવકં કોમારભચ્ચં ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સેસિ સમાદપેસિ સમુત્તેજેસિ સમ્પહંસેસિ. અથ ખો જીવકો કોમારભચ્ચો ભગવતા ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સિતો સમાદપિતો સમુત્તેજિતો સમ્પહંસિતો ઉટ્ઠાયાસના ભગવન્તં અભિવાદેત્વા પદક્ખિણં કત્વા પક્કામિ. અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''ન, ભિક્ખવે, પઞ્ચહિ આબાધેહિ ફુટ્ઠો પબ્બાજેતબ્બો. યો પબ્બાજેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સા''તિ.

પઞ્ચાબાધવત્થુ નિટ્ઠિતં.

૨૭. રાજભટવત્થુ

૯૦. તેન ખો પન સમયેન રઞ્ઞો માગધસ્સ સેનિયસ્સ બિમ્બિસારસ્સ પચ્ચન્તો કુપિતો હોતિ. અથ ખો રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો સેનાનાયકે મહામત્તે આણાપેસિ – ''ગચ્છથ, ભણે, પચ્ચન્તં ઉચ્ચિનથા''તિ. ''એવં, દેવા''તિ ખો સેનાનાયકા મહામત્તા રઞ્ઞો માગધસ્સ સેનિયસ્સ બિમ્બિસારસ્સ પચ્ચસ્સોસું. અથ ખો અભિઞ્ઞાતાનં અભિઞ્ઞાતાનં યોધાનં એતદહોસિ – ''મયં ખો યુદ્ધાભિનન્દિનો ગચ્છન્તા પાપઞ્ચ કરોમ, બહુઞ્ચ અપુઞ્ઞં પસવામ. કેન નુ ખો મયં ઉપાયેન પાપા ચ વિરમેય્યામ કલ્યાણઞ્ચ કરેય્યામા''તિ? અથ ખો તેસં યોધાનં એતદહોસિ – ''ઇમે ખો સમણા સક્યપુત્તિયા ધમ્મચારિનો સમચારિનો બ્રહ્મચારિનો સચ્ચવાદિનો સીલવન્તો કલ્યાણધમ્મા. સચે ખો મયં સમણેસુ સક્યપુત્તિયેસુ પબ્બજેય્યામ, એવં મયં પાપા ચ વિરમેય્યામ કલ્યાણઞ્ચ કરેય્યામા''તિ. અથ ખો તે યોધા ભિક્ખૂ ઉપસઙ્કમિત્વા પબ્બજ્જં યાચિંસુ. તે ભિક્ખૂ પબ્બાજેસું, ઉપસમ્પાદેસું. સેનાનાયકા મહામત્તા રાજભટે પુચ્છિંસુ – ''કિં નુ ખો, ભણે, ઇત્થન્નામો ચ ઇત્થન્નામો ચ યોધા ન દિસ્સન્તી''તિ? ''ઇત્થન્નામો ચ ઇત્થન્નામો ચ, સામિ, યોધા ભિક્ખૂસુ પબ્બજિતા''તિ. સેનાનાયકા મહામત્તા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''કથઞ્હિ નામ સમણા સક્યપુત્તિયા રાજભટં પબ્બાજેસ્સન્તી''તિ. સેનાનાયકા મહામત્તા રઞ્ઞો માગધસ્સ સેનિયસ્સ બિમ્બિસારસ્સ એતમત્થં આરોચેસું. અથ ખો રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો વોહારિકે મહામત્તે પુચ્છિ – ''યો, ભણે, રાજભટં પબ્બાજેતિ, કિં સો પસવતી''તિ? ''ઉપજ્ઝાયસ્સ, દેવ, સીસં છેતબ્બં, અનુસ્સાવકસ્સ [અનુસાવકસ્સ (ક॰)] જિવ્હા ઉદ્ધરિતબ્બા, ગણસ્સ ઉપડ્ઢફાસુકા ભઞ્જિતબ્બા''તિ. અથ ખો રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નો ખો રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો ભગવન્તં એતદવોચ – ''સન્તિ, ભન્તે, રાજાનો અસ્સદ્ધા અપ્પસન્ના. તે અપ્પમત્તકેનપિ ભિક્ખૂ વિહેઠેય્યું. સાધુ, ભન્તે, અય્યા રાજભટં ન પબ્બાજેય્યુ''ન્તિ. અથ ખો ભગવા રાજાનં માગધં સેનિયં બિમ્બિસારં ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સેસિ સમાદપેસિ સમુત્તેજેસિ સમ્પહંસેસિ. અથ ખો રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો ભગવતા ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સિતો સમાદપિતો સમુત્તેજિતો સમ્પહંસિતો ઉટ્ઠાયાસના ભગવન્તં અભિવાદેત્વા પદક્ખિણં કત્વા પક્કામિ. અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''ન, ભિક્ખવે, રાજભટો પબ્બાજેતબ્બો. યો પબ્બાજેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સા''તિ.

રાજભટવત્થુ નિટ્ઠિતં.

૨૮. અઙ્ગુલિમાલચોરવત્થુ

૯૧. તેન ખો પન સમયેન ચોરો અઙ્ગુલિમાલો ભિક્ખૂસુ પબ્બજિતો હોતિ. મનુસ્સા પસ્સિત્વા ઉબ્બિજ્જન્તિપિ, ઉત્તસન્તિપિ, પલાયન્તિપિ , અઞ્ઞેનપિ ગચ્છન્તિ, અઞ્ઞેનપિ મુખં કરોન્તિ, દ્વારમ્પિ થકેન્તિ. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''કથઞ્હિ નામ સમણા સક્યપુત્તિયા ધજબન્ધં ચોરં પબ્બાજેસ્સન્તી''તિ. અસ્સોસું ખો ભિક્ખૂ તેસં મનુસ્સાનં ઉજ્ઝાયન્તાનં ખિય્યન્તાનં વિપાચેન્તાનં. અથ ખો તે ભિક્ખૂ ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું...પે॰... ન, ભિક્ખવે, ધજબન્ધો ચોરો પબ્બાજેતબ્બો. યો પબ્બાજેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

અઙ્ગુલિમાલચોરવત્થુ નિટ્ઠિતં.

૨૯. કારભેદકચોરવત્થુ

૯૨. તેન ખો પન સમયેન રઞ્ઞા માગધેન સેનિયેન બિમ્બિસારેન અનુઞ્ઞાતં હોતિ – ''યે સમણેસુ સક્યપુત્તિયેસુ પબ્બજન્તિ, ન તે લબ્ભા કિઞ્ચિ કાતું; સ્વાક્ખાતો ધમ્મો, ચરન્તુ બ્રહ્મચરિયં સમ્મા દુક્ખસ્સ અન્તકિરિયાયા''તિ. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો પુરિસો ચોરિકં કત્વા કારાય બદ્ધો હોતિ. સો કારં ભિન્દિત્વા પલાયિત્વા ભિક્ખૂસુ પબ્બજિતો હોતિ. મનુસ્સા પસ્સિત્વા એવમાહંસુ – ''અયં સો કારભેદકો ચોરો. હન્દ, નં નેમા''તિ. એકચ્ચે એવમાહંસુ – ''માય્યો, એવં અવચુત્થ. અનુઞ્ઞાતં રઞ્ઞા માગધેન સેનિયેન બિમ્બિસારેન – ''યે સમણેસુ સક્યપુત્તિયેસુ પબ્બજન્તિ, ન તે લબ્ભા કિઞ્ચિ કાતું; સ્વાક્ખાતો ધમ્મો, ચરન્તુ બ્રહ્મચરિયં સમ્મા દુક્ખસ્સ અન્તકિરિયાયા''તિ. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''અભયૂવરા ઇમે સમણા સક્યપુત્તિયા, નયિમે લબ્ભા કિઞ્ચિ કાતું. કથઞ્હિ નામ સમણા સક્યપુત્તિયા કારભેદકં ચોરં પબ્બાજેસ્સન્તી''તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, કારભેદકો ચોરો પબ્બાજેતબ્બો. યો પબ્બાજેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

કારભેદકચોરવત્થુ નિટ્ઠિતં.

૩૦. લિખિતકચોરવત્થુ

૯૩. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો પુરિસો ચોરિકં કત્વા પલાયિત્વા ભિક્ખૂસુ પબ્બજિતો હોતિ. સો ચ રઞ્ઞો અન્તેપુરે લિખિતો હોતિ – યત્થ પસ્સતિ, તત્થ હન્તબ્બોતિ. મનુસ્સા પસ્સિત્વા એવમાહંસુ – ''અયં સો લિખિતકો ચોરો. હન્દ, નં હનામા''તિ. એકચ્ચે એવમાહંસુ – ''માય્યો, એવં અવચુત્થ. અનુઞ્ઞાતં રઞ્ઞા માગધેન સેનિયેન બિમ્બિસારેન ''યે સમણેસુ સક્યપુત્તિયેસુ પબ્બજન્તિ, ન તે લબ્ભા કિઞ્ચિ કાતું, સ્વાક્ખાતો ધમ્મો, ચરન્તુ બ્રહ્મચરિયં સમ્મા દુક્ખસ્સ અન્તકિરિયાયા''તિ. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''અભયૂવરા ઇમે સમણા સક્યપુત્તિયા, નયિમે લબ્ભા કિઞ્ચિ કાતું. કથઞ્હિ નામ સમણા સક્યપુત્તિયા લિખિતકં ચોરં પબ્બાજેસ્સન્તી''તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, લિખિતકો ચોરો પબ્બાજેતબ્બો. યો પબ્બાજેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

લિખિતકચોરવત્થુ નિટ્ઠિતં.

૩૧. કસાહતવત્થુ

૯૪. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો પુરિસો કસાહતો કતદણ્ડકમ્મો ભિક્ખૂસુ પબ્બજિતો હોતિ. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''કથઞ્હિ નામ સમણા સક્યપુત્તિયા કસાહતં કતદણ્ડકમ્મં પબ્બાજેસ્સન્તી''તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન , ભિક્ખવે, કસાહતો કતદણ્ડકમ્મો પબ્બાજેતબ્બો. યો પબ્બાજેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

કસાહતવત્થુ નિટ્ઠિતં.

૩૨. લક્ખણાહતવત્થુ

૯૫. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો પુરિસો લક્ખણાહતો કતદણ્ડકમ્મો ભિક્ખૂસુ પબ્બજિતો હોતિ. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''કથઞ્હિ નામ સમણા સક્યપુત્તિયા લક્ખણાહતં કતદણ્ડકમ્મં પબ્બાજેસ્સન્તી''તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, લક્ખણાહતો કતદણ્ડકમ્મો પબ્બાજેતબ્બો. યો પબ્બાજેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

લક્ખણાહતવત્થુ નિટ્ઠિતં.

૩૩. ઇણાયિકવત્થુ

૯૬. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો પુરિસો ઇણાયિકો પલાયિત્વા ભિક્ખૂસુ પબ્બજિતો હોતિ. ધનિયા પસ્સિત્વા એવમાહંસુ – ''અયં સો અમ્હાકં ઇણાયિકો. હન્દ, નં નેમા''તિ. એકચ્ચે એવમાહંસુ – ''માય્યો, એવં અવચુત્થ. અનુઞ્ઞાતં રઞ્ઞા માગધેન સેનિયેન બિમ્બિસારેન – ''યે સમણેસુ સક્યપુત્તિયેસુ પબ્બજન્તિ, ન તે લબ્ભા કિઞ્ચિ કાતું; સ્વાક્ખાતો ધમ્મો, ચરન્તુ બ્રહ્મચરિયં સમ્મા દુક્ખસ્સ અન્તકિરિયાયા''તિ. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''અભયૂવરા ઇમે સમણા સક્યપુત્તિયા. નયિમે લબ્ભા કિઞ્ચિ કાતું. કથઞ્હિ નામ સમણા સક્યપુત્તિયા ઇણાયિકં પબ્બાજેસ્સન્તી''તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું . ન, ભિક્ખવે, ઇણાયિકો પબ્બાજેતબ્બો. યો પબ્બાજેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

ઇણાયિકવત્થુ નિટ્ઠિતં.

૩૪. દાસવત્થુ

૯૭. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો દાસો પલાયિત્વા ભિક્ખૂસુ પબ્બજિતો હોતિ. અય્યકા [અય્યિકા (ક॰), અયિરકા (સી॰)] પસ્સિત્વા એવમાહંસુ – ''અયં સો અમ્હાકં દાસો. હન્દ, નં નેમા''તિ. એકચ્ચે એવમાહંસુ – ''માય્યો, એવં અવચુત્થ, અનુઞ્ઞાતં રઞ્ઞા માગધેન સેનિયેન બિમ્બિસારેન ''યે સમણેસુ સક્યપુત્તિયેસુ પબ્બજન્તિ, ન તે લબ્ભા કિઞ્ચિ કાતું, સ્વાક્ખાતો ધમ્મો, ચરન્તુ બ્રહ્મચરિયં સમ્મા દુક્ખસ્સ અન્તકિરિયાયા''તિ. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''અભયૂવરા ઇમે સમણા સક્યપુત્તિયા, નયિમે લબ્ભા કિઞ્ચિ કાતું. કથઞ્હિ નામ સમણા સક્યપુત્તિયા દાસં પબ્બાજેસ્સન્તી''તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, દાસો પબ્બાજેતબ્બો. યો પબ્બાજેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

દાસવત્થુ નિટ્ઠિતં.

૩૫. કમ્મારભણ્ડુવત્થુ

૯૮. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો કમ્મારભણ્ડુ માતાપિતૂહિ સદ્ધિં ભણ્ડિત્વા આરામં ગન્ત્વા ભિક્ખૂસુ પબ્બજિતો હોતિ. અથ ખો તસ્સ કમ્મારભણ્ડુસ્સ માતાપિતરો તં કમ્મારભણ્ડું વિચિનન્તા આરામં ગન્ત્વા ભિક્ખૂ પુચ્છિંસુ – ''અપિ, ભન્તે, એવરૂપં દારકં પસ્સેય્યાથા''તિ? ભિક્ખૂ અજાનંયેવ આહંસુ – ''ન જાનામા''તિ, અપસ્સંયેવ આહંસુ – ''ન પસ્સામા''તિ. અથ ખો તસ્સ કમ્મારભણ્ડુસ્સ માતાપિતરો તં કમ્મારભણ્ડું વિચિનન્તા ભિક્ખૂસુ પબ્બજિતં દિસ્વા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''અલજ્જિનો ઇમે સમણા સક્યપુત્તિયા, દુસ્સીલા મુસાવાદિનો. જાનંયેવ આહંસુ – 'ન જાનામા'તિ, પસ્સંયેવ આહંસુ – 'ન પસ્સામા'તિ. અયં દારકો ભિક્ખૂસુ પબ્બજિતો''તિ. અસ્સોસું ખો ભિક્ખૂ તસ્સ કમ્મારભણ્ડુસ્સ માતાપિતૂનં ઉજ્ઝાયન્તાનં ખિય્યન્તાનં વિપાચેન્તાનં. અથ ખો તે ભિક્ખૂ ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સઙ્ઘં અપલોકેતું ભણ્ડુકમ્માયાતિ.

કમ્મારભણ્ડુવત્થુ નિટ્ઠિતં.

૩૬. ઉપાલિદારકવત્થુ

૯૯. [ઇદં વત્થુ પાચિ॰ ૪૦૨ આદયો] તેન ખો પન સમયેન રાજગહે સત્તરસવગ્ગિયા દારકા સહાયકા હોન્તિ. ઉપાલિદારકો તેસં પામોક્ખો હોતિ. અથ ખો ઉપાલિસ્સ માતાપિતૂનં એતદહોસિ – ''કેન નુ ખો ઉપાયેન ઉપાલિ અમ્હાકં અચ્ચયેન સુખઞ્ચ જીવેય્ય, ન ચ કિલમેય્યા''તિ? અથ ખો ઉપાલિસ્સ માતાપિતૂનં એતદહોસિ – ''સચે ખો ઉપાલિ લેખં સિક્ખેય્ય, એવં ખો ઉપાલિ અમ્હાકં અચ્ચયેન સુખઞ્ચ જીવેય્ય, ન ચ કિલમેય્યા''તિ. અથ ખો ઉપાલિસ્સ માતાપિતૂનં એતદહોસિ – ''સચે ખો ઉપાલિ લેખં સિક્ખિસ્સતિ, અઙ્ગુલિયો દુક્ખા ભવિસ્સન્તિ. સચે ખો ઉપાલિ ગણનં સિક્ખેય્ય, એવં ખો ઉપાલિ અમ્હાકં અચ્ચયેન સુખઞ્ચ જીવેય્ય, ન ચ કિલમેય્યા''તિ. અથ ખો ઉપાલિસ્સ માતાપિતૂનં એતદહોસિ – ''સચે ખો ઉપાલિ ગણનં સિક્ખિસ્સતિ, ઉરસ્સ દુક્ખો ભવિસ્સતિ. સચે ખો ઉપાલિ રૂપં સિક્ખેય્ય, એવં ખો ઉપાલિ અમ્હાકં અચ્ચયેન સુખઞ્ચ જીવેય્ય, ન ચ કિલમેય્યા''તિ. અથ ખો ઉપાલિસ્સ માતાપિતૂનં એતદહોસિ – ''સચે ખો ઉપાલિ રૂપં સિક્ખિસ્સતિ, અક્ખીનિ દુક્ખા ભવિસ્સન્તિ. ઇમે ખો સમણા સક્યપુત્તિયા સુખસીલા સુખસમાચારા, સુભોજનાનિ ભુઞ્જિત્વા નિવાતેસુ સયનેસુ સયન્તિ . સચે ખો ઉપાલિ સમણેસુ સક્યપુત્તિયેસુ પબ્બજેય્ય, એવં ખો ઉપાલિ અમ્હાકં અચ્ચયેન સુખઞ્ચ જીવેય્ય, ન ચ કિલમેય્યા''તિ.

અસ્સોસિ ખો ઉપાલિદારકો માતાપિતૂનં ઇમં કથાસલ્લાપં. અથ ખો ઉપાલિદારકો યેન તે દારકા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા તે દારકે એતદવોચ – ''એથ મયં, અય્યા, સમણેસુ સક્યપુત્તિયેસુ પબ્બજિસ્સામા''તિ. ''સચે ખો ત્વં, અય્ય, પબ્બજિસ્સસિ, એવં મયમ્પિ પબ્બજિસ્સામા''તિ. અથ ખો તે દારકા એકમેકસ્સ માતાપિતરો ઉપસઙ્કમિત્વા એતદવોચું – ''અનુજાનાથ મં અગારસ્મા અનાગારિયં પબ્બજ્જાયા''તિ. અથ ખો તેસં દારકાનં માતાપિતરો – ''સબ્બેપિમે દારકા સમાનચ્છન્દા કલ્યાણાધિપ્પાયા''તિ – અનુજાનિંસુ. તે ભિક્ખૂ ઉપસઙ્કમિત્વા પબ્બજ્જં યાચિંસુ. તે ભિક્ખૂ પબ્બાજેસું ઉપસમ્પાદેસું . તે રત્તિયા પચ્ચૂસસમયં પચ્ચુટ્ઠાય રોદન્તિ – ''યાગું દેથ, ભત્તં દેથ, ખાદનીયં દેથા''તિ. ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ''આગમેથ, આવુસો, યાવ રત્તિ વિભાયતિ. સચે યાગુ ભવિસ્સતિ પિવિસ્સથ, સચે ભત્તં ભવિસ્સતિ ભુઞ્જિસ્સથ, સચે ખાદનીયં ભવિસ્સતિ ખાદિસ્સથ; નો ચે ભવિસ્સતિ યાગુ વા ભત્તં વા ખાદનીયં વા, પિણ્ડાય ચરિત્વા ભુઞ્જિસ્સથા''તિ. એવમ્પિ ખો તે ભિક્ખૂ ભિક્ખૂહિ વુચ્ચમાના રોદન્તિયેવ ''યાગું દેથ, ભત્તં દેથ, ખાદનીયં દેથા''તિ; સેનાસનં ઉહદન્તિપિ ઉમ્મિહન્તિપિ.

અસ્સોસિ ખો ભગવા રત્તિયા પચ્ચૂસસમયં પચ્ચુટ્ઠાય દારકસદ્દં. સુત્વાન આયસ્મન્તં આનન્દં આમન્તેસિ – ‘‘કિં નુ ખો સો, આનન્દ, દારકસદ્દો’’તિ? અથ ખો આયસ્મા આનન્દો ભગવતો એતમત્થં આરોચેસિ...પે॰... ‘‘સચ્ચં કિર, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂ જાનં ઊનવીસતિવસ્સં પુગ્ગલં ઉપસમ્પાદેન્તી’’તિ? ‘‘સચ્ચં, ભગવા’’તિ. વિગરહિ બુદ્ધો ભગવા...પે॰... ‘‘કથઞ્હિ નામ તે, ભિક્ખવે, મોઘપુરિસા જાનં ઊનવીસતિવસ્સં પુગ્ગલં ઉપસમ્પાદેસ્સન્તિ. ઊનવીસતિવસ્સો, ભિક્ખવે, પુગ્ગલો અક્ખમો હોતિ સીતસ્સ ઉણ્હસ્સ જિઘચ્છાય પિપાસાય ડંસમકસવાતાતપસરીસપસમ્ફસ્સાનં દુરુત્તાનં દુરાગતાનં વચનપથાનં ઉપ્પન્નાનં સારીરિકાનં વેદનાનં દુક્ખાનં તિબ્બાનં ખરાનં કટુકાનં અસાતાનં અમનાપાનં પાણહરાનં અનધિવાસકજાતિકો હોતિ. વીસતિવસ્સોવ ખો, ભિક્ખવે, પુગ્ગલો ખમો હોતિ સીતસ્સ ઉણ્હસ્સ જિઘચ્છાય પિપાસાય ડંસમકસવાતાતપસરીસપસમ્ફસ્સાનં દુરુત્તાનં દુરાગતાનં વચનપથાનં, ઉપ્પન્નાનં સારીરિકાનં વેદનાનં દુક્ખાનં તિબ્બાનં ખરાનં કટુકાનં અસાતાનં અમનાપાનં પાણહરાનં અધિવાસકજાતિકો હોતિ. નેતં, ભિક્ખવે, અપ્પસન્નાનં વા પસાદાય, પસન્નાનં વા ભિય્યોભાવાય...પે॰... વિગરહિત્વા...પે॰... ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ‘‘ન, ભિક્ખવે, જાનં ઊનવીસતિવસ્સો પુગ્ગલો ઉપસમ્પાદેતબ્બો. યો ઉપસમ્પાદેય્ય, યથાધમ્મો કારેતબ્બો’’તિ.

ઉપાલિદારકવત્થુ નિટ્ઠિતં.

૩૭. અહિવાતકરોગવત્થુ

૧૦૦. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરં કુલં અહિવાતકરોગેન કાલઙ્કતં હોતિ. તસ્સ પિતાપુત્તકા સેસા હોન્તિ. તે ભિક્ખૂસુ પબ્બજિત્વા એકતોવ પિણ્ડાય ચરન્તિ. અથ ખો સો દારકો પિતુનો ભિક્ખાય દિન્નાય ઉપધાવિત્વા એતદવોચ – ‘‘મય્હમ્પિ, તાત, દેહિ; મય્હમ્પિ , તાત, દેહી’’તિ. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ‘‘અબ્રહ્મચારિનો ઇમે સમણા સક્યપુત્તિયા. અયમ્પિ દારકો ભિક્ખુનિયા જાતો’’તિ. અસ્સોસું ખો ભિક્ખૂ તેસં મનુસ્સાનં ઉજ્ઝાયન્તાનં ખિય્યન્તાનં વિપાચેન્તાનં. અથ ખો તે ભિક્ખૂ ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, ઊનપન્નરસવસ્સો દારકો પબ્બાજેતબ્બો. યો પબ્બાજેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

તેન ખો પન સમયેન આયસ્મતો આનન્દસ્સ ઉપટ્ઠાકકુલં સદ્ધં પસન્નં અહિવાતકરોગેન કાલઙ્કતં હોતિ, દ્વે ચ દારકા સેસા હોન્તિ. તે પોરાણકેન આચિણ્ણકપ્પેન ભિક્ખૂ પસ્સિત્વા ઉપધાવન્તિ. ભિક્ખૂ અપસાદેન્તિ. તે ભિક્ખૂહિ અપસાદિયમાના રોદન્તિ. અથ ખો આયસ્મતો આનન્દસ્સ એતદહોસિ – ‘‘ભગવતા પઞ્ઞત્તં ‘ન ઊનપન્નરસવસ્સો દારકો પબ્બાજેતબ્બો’તિ. ઇમે ચ દારકા ઊનપન્નરસવસ્સા. કેન નુ ખો ઉપાયેન ઇમે દારકા ન વિનસ્સેય્યુ’’ન્તિ? અથ ખો આયસ્મા આનન્દો ભગવતો એતમત્થં આરોચેસિ. ઉસ્સહન્તિ પન તે, આનન્દ, દારકા કાકે ઉડ્ડાપેતુન્તિ? ઉસ્સહન્તિ, ભગવાતિ. અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ‘‘અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ઊનપન્નરસવસ્સં દારકં કાકુડ્ડેપકં પબ્બાજેતુ’’ન્તિ.

અહિવાતકરોગવત્થુ નિટ્ઠિતં.

૩૮. કણ્ટકવત્થુ

૧૦૧. તેન ખો પન સમયેન આયસ્મતો ઉપનન્દસ્સ સક્યપુત્તસ્સ દ્વે સામણેરા હોન્તિ – કણ્ટકો ચ મહકો ચ. તે અઞ્ઞમઞ્ઞં દૂસેસું. ભિક્ખૂ ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ‘‘કથઞ્હિ નામ સામણેરા એવરૂપં અનાચારં

આચરિસ્સન્તી''તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, એકેન દ્વે સામણેરા ઉપટ્ઠાપેતબ્બા. યો ઉપટ્ઠાપેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

કણ્ટકવત્થુ નિટ્ઠિતં.

૩૯. આહુન્દરિકવત્થુ

૧૦૨. તેન ખો પન સમયેન ભગવા તત્થેવ રાજગહે વસ્સં વસિ, તત્થ હેમન્તં, તત્થ ગિમ્હં. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''આહુન્દરિકા સમણાનં સક્યપુત્તિયાનં દિસા અન્ધકારા, ન ઇમેસં દિસા પક્ખાયન્તી''તિ. અસ્સોસું ખો ભિક્ખૂ તેસં મનુસ્સાનં ઉજ્ઝાયન્તાનં ખિય્યન્તાનં વિપાચેન્તાનં. અથ ખો તે ભિક્ખૂ ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અથ ખો ભગવા આયસ્મન્તં આનન્દં આમન્તેસિ – ''ગચ્છાનન્દ, અવાપુરણં [અપાપુરણં (ક॰)] આદાય અનુપરિવેણિયં ભિક્ખૂનં આરોચેહિ – ''ઇચ્છતાવુસો ભગવા દક્ખિણાગિરિં ચારિકં પક્કમિતું. યસ્સાયસ્મતો અત્થો, સો આગચ્છતૂ''તિ. એવં, ભન્તે, તિ ખો આયસ્મા આનન્દો ભગવતો પટિસ્સુણિત્વા અવાપુરણં આદાય અનુપરિવેણિયં ભિક્ખૂનં આરોચેસિ – 'ઇચ્છતાવુસો ભગવા દક્ખિણાગિરિં ચારિકં પક્કમિતું. યસ્સાયસ્મતો અત્થો, સો આગચ્છતૂ'''તિ. ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ''ભગવતા, આવુસો આનન્દ, પઞ્ઞત્તં દસવસ્સાનિ નિસ્સાય વત્થું, દસવસ્સેન નિસ્સયં દાતું. તત્થ ચ નો ગન્તબ્બં ભવિસ્સતિ, નિસ્સયો ચ ગહેતબ્બો ભવિસ્સતિ, ઇત્તરો ચ વાસો ભવિસ્સતિ, પુન ચ પચ્ચાગન્તબ્બં ભવિસ્સતિ, પુન ચ નિસ્સયો ગહેતબ્બો ભવિસ્સતિ. સચે અમ્હાકં આચરિયુપજ્ઝાયા ગમિસ્સન્તિ, મયમ્પિ ગમિસ્સામ; નો ચે અમ્હાકં આચરિયુપજ્ઝાયા ગમિસ્સન્તિ, મયમ્પિ ન ગમિસ્સામ. લહુચિત્તકતા નો, આવુસો આનન્દ, પઞ્ઞાયિસ્સતી''તિ. અથ ખો ભગવા ઓગણેન ભિક્ખુસઙ્ઘેન દક્ખિણાગિરિં ચારિકં પક્કામિ.

આહુન્દરિકવત્થુ નિટ્ઠિતં.

૪૦. નિસ્સયમુચ્ચનકકથા

૧૦૩. અથ ખો ભગવા દક્ખિણાગિરિસ્મિં યથાભિરન્તં વિહરિત્વા પુનદેવ રાજગહં પચ્ચાગચ્છિ. અથ ખો ભગવા આયસ્મન્તં આનન્દં આમન્તેસિ – ''કિં નુ ખો, આનન્દ, તથાગતો ઓગણેન ભિક્ખુસઙ્ઘેન દક્ખિણાગિરિં ચારિકં પક્કન્તો''તિ? અથ ખો આયસ્મા આનન્દો ભગવતો એતમત્થં આરોચેસિ. અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન પઞ્ચવસ્સાનિ નિસ્સાય વત્થું, અબ્યત્તેન યાવજીવં.

''પઞ્ચહિ , ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં. ન અસેક્ખેન સીલક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ ન અસેક્ખેન સમાધિક્ખન્ધેન, ન અસેક્ખેન પઞ્ઞાક્ખન્ધેન ન અસેક્ખેન વિમુત્તિક્ખન્ધેન ન અસેક્ખેન વિમુત્તિઞાણદસ્સનક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં.

''પઞ્ચહિ , ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં. અસેક્ખેન સીલક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ અસેક્ખેન સમાધિક્ખન્ધેન. અસેક્ખેન પઞ્ઞાક્ખન્ધેન... અસેક્ખેન વિમુત્તિક્ખન્ધેન... અસેક્ખેન

વિમુત્તિઞાણદસ્સનક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં.

‘‘અપરેહિપિ, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં. અસ્સદ્ધો હોતિ, અહિરિકો હોતિ, અનોત્તપ્પી હોતિ, કુસીતો હોતિ, મુટ્ઠસ્સતિ હોતિ – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં.

‘‘પઞ્ચહિ, ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં. સદ્ધો હોતિ , હિરિમા હોતિ, ઓત્તપ્પી હોતિ, આરદ્ધવીરિયો હોતિ, ઉપટ્ઠિતસ્સતિ હોતિ – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં.

‘‘અપરેહિપિ, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં. અધિસીલે સીલવિપન્નો હોતિ, અજ્ઝાચારે આચારવિપન્નો હોતિ, અતિદિટ્ઠિયા દિટ્ઠિવિપન્નો હોતિ, અપ્પસ્સુતો હોતિ, દુપ્પઞ્ઞો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં.

‘‘પઞ્ચહિ, ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં. ન અધિસીલે સીલવિપન્નો હોતિ, ન અજ્ઝાચારે આચારવિપન્નો હોતિ, ન અતિદિટ્ઠિયા દિટ્ઠિવિપન્નો હોતિ, બહુસ્સુતો હોતિ, પઞ્ઞવા હોતિ – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં.

‘‘અપરેહિપિ , ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં. આપત્તિં ન જાનાતિ, અનાપત્તિં ન જાનાતિ, લહુકં આપત્તિં ન જાનાતિ, ગરુકં આપત્તિં ન જાનાતિ, ઉભયાનિ ખો પનસ્સ પાતિમોક્ખાનિ વિત્થારેન ન સ્વાગતાનિ હોન્તિ ન સુવિભત્તાનિ ન સુપ્પવત્તીનિ ન સુવિનિચ્છિતાનિ સુત્તસો અનુબ્યઞ્જનસો – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં.

‘‘પઞ્ચહિ , ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં. આપત્તિં જાનાતિ, અનાપત્તિં જાનાતિ, લહુકં આપત્તિં જાનાતિ, ગરુકં આપત્તિં જાનાતિ, ઉભયાનિ ખો પનસ્સ પાતિમોક્ખાનિ વિત્થારેન સ્વાગતાનિ હોન્તિ સુવિભત્તાનિ સુપ્પવત્તીનિ સુવિનિચ્છિતાનિ સુત્તસો અનુબ્યઞ્જનસો – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં.

‘‘અપરેહિપિ, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં. આપત્તિં ન જાનાતિ, અનાપત્તિં ન જાનાતિ, લહુકં આપત્તિં ન જાનાતિ, ગરુકં આપત્તિં ન જાનાતિ, ઊનપઞ્ચવસ્સો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં.

‘‘પઞ્ચહિ , ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં. આપત્તિં જાનાતિ, અનાપત્તિં જાનાતિ, લહુકં આપત્તિં જાનાતિ, ગરુકં આપત્તિં જાનાતિ, પઞ્ચવસ્સો વા હોતિ અતિરેક પઞ્ચવસ્સો વા – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં.

નિસ્સયમુચ્ચનકકથા નિટ્ઠિતા.

પઞ્ચકદસવારો નિટ્ઠિતો.

૧૦૪. ''છહિ, ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં. ન અસેક્ખેન સીલક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, ન અસેક્ખેન સમાધિક્ખન્ધેન, ન અસેક્ખેન પઞ્ઞાક્ખન્ધેન, ન અસેક્ખેન વિમુત્તિક્ખન્ધેન, ન અસેક્ખેન વિમુત્તિઞાણદસ્સનક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, ઊનપઞ્ચવસ્સો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, છહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં.

''છહિ, ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં. અસેક્ખેન સીલક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, અસેક્ખેન સમાધિક્ખન્ધેન, અસેક્ખેન પઞ્ઞાક્ખન્ધેન, અસેક્ખેન વિમુત્તિક્ખન્ધેન, અસેક્ખેન વિમુત્તિઞાણદસ્સનક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, પઞ્ચવસ્સો વા હોતિ અતિરેકપઞ્ચવસ્સો વા – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, છહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં.

''અપરેહિપિ , ભિક્ખવે, છહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં. અસ્સદ્ધો હોતિ, અહિરિકો હોતિ, અનોત્તપ્પી હોતિ, કુસીતો હોતિ, મુટ્ઠસ્સતિ હોતિ, ઊનપઞ્ચવસ્સો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, છહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં.

''છહિ, ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં. સદ્ધો હોતિ, હિરિમા હોતિ, ઓત્તપ્પી હોતિ, આરદ્ધવીરિયો હોતિ, ઉપટ્ઠિતસ્સતિ હોતિ, પઞ્ચવસ્સો વા હોતિ અતિરેકપઞ્ચવસ્સો વા – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, છહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં.

''અપરેહિપિ, ભિક્ખવે, છહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં. અધિસીલે સીલવિપન્નો હોતિ, અજ્ઝાચારે આચારવિપન્નો હોતિ, અતિદિટ્ઠિયા દિટ્ઠિવિપન્નો હોતિ, અપ્પસ્સુતો હોતિ, દુપ્પઞ્ઞો હોતિ, ઊનપઞ્ચવસ્સો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, છહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં.

''છહિ, ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં. ન અધિસીલે સીલવિપન્નો હોતિ, ન અજ્ઝાચારે આચારવિપન્નો હોતિ, ન અતિદિટ્ઠિયા દિટ્ઠિવિપન્નો હોતિ, બહુસ્સુતો હોતિ, પઞ્ઞવા હોતિ, પઞ્ચવસ્સો વા હોતિ અતિરેકપઞ્ચવસ્સો વા – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, છહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં.

''અપરેહિપિ, ભિક્ખવે, છહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં. આપત્તિં ન જાનાતિ, અનાપત્તિં ન જાનાતિ, લહુકં આપત્તિં ન જાનાતિ, ગરુકં આપત્તિં ન જાનાતિ, ઉભયાનિ ખો પનસ્સ પાતિમોક્ખાનિ વિત્થારેન ન સ્વાગતાનિ હોન્તિ ન સુવિભત્તાનિ ન સુપ્પવત્તીનિ ન સુવિનિચ્છિતાનિ સુત્તસો અનુબ્યઞ્જનસો, ઊનપઞ્ચવસ્સો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, છહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં.

''છહિ, ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં. આપત્તિં જાનાતિ, અનાપત્તિં જાનાતિ, લહુકં આપત્તિં જાનાતિ, ગરુકં આપત્તિં જાનાતિ, ઉભયાનિ ખો પનસ્સ પાતિમોક્ખાનિ વિત્થારેન સ્વાગતાનિ હોન્તિ સુવિભત્તાનિ સુપ્પવત્તીનિ સુવિનિચ્છિતાનિ સુત્તસો અનુબ્યઞ્જનસો, પઞ્ચવસ્સો વા હોતિ અતિરેકપઞ્ચવસ્સો વા – ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, છહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના અનિસ્સિતેન વત્થબ્બ''ન્તિ.

અભયૂવરભાણવારો નિટ્ઠિતો અટ્ઠમો.

૪૧. રાહુલવત્થુ

૧૦૫. અથ ખો ભગવા રાજગહે યથાભિરન્તં વિહરિત્વા યેન કપિલવત્થુ તેન ચારિકં પક્કામિ. અનુપુબ્બેન ચારિકં ચરમાનો યેન કપિલવત્થુ તદવસરિ. તત્ર સુદં ભગવા સક્કેસુ વિહરતિ કપિલવત્થુસ્મિં નિગ્રોધારામે. અથ ખો ભગવા પુબ્બણ્હસમયં નિવાસેત્વા પત્તચીવરમાદાય યેન સુદ્ધોદનસ્સ સક્કસ્સ નિવેસનં તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા પઞ્ઞત્તે આસને નિસીદિ. અથ ખો રાહુલમાતા દેવી રાહુલં કુમારં એતદવોચ – ‘‘એસો તે, રાહુલ, પિતા. ગચ્છસ્સુ [ગચ્છસ્સ (સ્યા॰)], દાયજ્જં યાચાહી’’તિ. અથ ખો રાહુલો કુમારો યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવતો પુરતો, અટ્ઠાસિ – ‘‘સુખા તે, સમણ, છાયા’’તિ. અથ ખો ભગવા ઉટ્ઠાયાસના પક્કામિ. અથ ખો રાહુલો કુમારો ભગવન્તં પિટ્ઠિતો પિટ્ઠિતો અનુબન્ધિ – ‘‘દાયજ્જં મે, સમણ, દેહિ; દાયજ્જં મે, સમણ, દેહી’’તિ. અથ ખો ભગવા આયસ્મન્તં સારિપુત્તં આમન્તેસિ – ‘‘તેન હિ ત્વં, સારિપુત્ત, રાહુલં કુમારં પબ્બાજેહી’’તિ. ‘‘કથાહં, ભન્તે, રાહુલં કુમારં પબ્બાજેમી’’તિ? અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ‘‘અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, તીહિ સરણગમનેહિ સામણેરપબ્બજ્જં. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, પબ્બાજેતબ્બો – પઠમં કેસમસ્સું ઓહારાપેત્વા કાસાયાનિ વત્થાનિ અચ્છાદાપેત્વા એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કારાપેત્વા ભિક્ખૂનં પાદે વન્દાપેત્વા ઉક્કુટિકં નિસીદાપેત્વા અઞ્જલિં પગ્ગણ્હાપેત્વા એવં વદેહીતિ વત્તબ્બો – બુદ્ધં સરણં ગચ્છામિ, ધમ્મં સરણં ગચ્છામિ, સઙ્ઘં સરણં ગચ્છામિ; દુતિયમ્પિ બુદ્ધં સરણં ગચ્છામિ, દુતિયમ્પિ ધમ્મં સરણં ગચ્છામિ, દુતિયમ્પિ સઙ્ઘં સરણં ગચ્છામિ; તતિયમ્પિ બુદ્ધં સરણં ગચ્છામિ, તતિયમ્પિ ધમ્મં સરણં ગચ્છામિ, તતિયમ્પિ સઙ્ઘં સરણં ગચ્છામીતિ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ઇમેહિ તીહિ સરણગમનેહિ સામણેરપબ્બજ્જ’’ન્તિ. અથ ખો આયસ્મા સારિપુત્તો રાહુલં કુમારં પબ્બાજેસિ.

અથ ખો સુદ્ધોદનો સક્કો યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નો ખો સુદ્ધોદનો સક્કો ભગવન્તં એતદવોચ – ‘‘એકાહં, ભન્તે, ભગવન્તં વરં યાચામી’’તિ. ‘‘અતિક્કન્તવરા ખો, ગોતમ, તથાગતા’’તિ. ‘‘યઞ્ચ, ભન્તે, કપ્પતિ, યઞ્ચ અનવજ્જ’’ન્તિ. ‘‘વદેહિ, ગોતમા’’તિ. ‘‘ભગવતિ મે, ભન્તે, પબ્બજિતે અનપ્પકં દુક્ખં અહોસિ, તથા નન્દે, અધિમત્તં રાહુલે. પુત્તપેમં , ભન્તે, છવિં છિન્દતિ, છવિં છેત્વા ચમ્મં છિન્દતિ, ચમ્મં છેત્વા મંસં છિન્દતિ, મંસં છેત્વા ન્હારું છિન્દતિ, ન્હારું છેત્વા અટ્ઠિં છિન્દતિ, અટ્ઠિં છેત્વા અટ્ઠિમિઞ્જં આહચ્ચ તિટ્ઠતિ. સાધુ, ભન્તે, અય્યા અનનુઞ્ઞાતં માતાપિતૂહિ પુત્તં ન પબ્બાજેય્યુ’’ન્તિ. અથ ખો ભગવા સુદ્ધોદનં સક્કં ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સેસિ સમાદપેસિ સમુત્તેજેસિ સમ્પહંસેસિ. અથ ખો સુદ્ધોદનો સક્કો ભગવતા ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સિતો સમાદપિતો સમુત્તેજિતો સમ્પહંસિતો ઉટ્ઠાયાસના ભગવન્તં અભિવાદેત્વા પદક્ખિણં કત્વા પક્કામિ. અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ‘‘ન, ભિક્ખવે, અનનુઞ્ઞાતો માતાપિતૂહિ પુત્તો પબ્બાજેતબ્બો. યો પબ્બાજેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સા’’તિ.

અથ ખો ભગવા કપિલવત્થુસ્મિં યથાભિરન્તં વિહરિત્વા યેન સાવત્થિ તેન ચારિકં પક્કામિ. અનુપુબ્બેન ચારિકં ચરમાનો યેન સાવત્થિ તદવસરિ. તત્ર સુદં ભગવા સાવત્થિયં વિહરતિ જેતવને અનાથપિણ્ડિકસ્સ આરામે. તેન ખો પન સમયેન આયસ્મતો સારિપુત્તસ્સ ઉપટ્ઠાકકુલં આયસ્મતો સારિપુત્તસ્સ સન્તિકે દારકં પાહેસિ – ‘‘ઇમં દારકં થેરો પબ્બાજેતૂ’’તિ. અથ ખો આયસ્મતો સારિપુત્તસ્સ એતદહોસિ – ‘‘ભગવતા પઞ્ઞત્તં ‘ન એકેન

દ્વે સામણેરા ઉપટ્ઠાપેતબ્બા’તિ. અયઞ્ચ મે રાહુલો સામણેરો. કથં નુ ખો મયા પટિપજ્જિતબ્બ’’ન્તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસિ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન એકેન દ્વે સામણેરે ઉપટ્ઠાપેતું, યાવતકે વા પન ઉસ્સહતિ ઓવદિતું અનુસાસિતું તાવતકે ઉપટ્ઠાપેતુન્તિ.

રાહુલવત્થુ નિટ્ઠિતં.

૪૨. સિક્ખાપદકથા

૧૦૬. અથ ખો સામણેરાનં એતદહોસિ – ‘‘કતિ નુ ખો અમ્હાકં સિક્ખાપદાનિ, કત્થ ચ અમ્હેહિ સિક્ખિતબ્બ’’ન્તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું…પે॰… અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સામણેરાનં દસ સિક્ખાપદાનિ, તેસુ ચ સામણેરેહિ સિક્ખિતું – પાણાતિપાતા વેરમણી [વેરમણિ, વેરમણિં (ક॰)], અદિન્નાદાના વેરમણી, અબ્રહ્મચરિયા વેરમણી, મુસાવાદા વેરમણી, સુરામેરયમજ્જપમાદટ્ઠાના વેરમણી, વિકાલભોજના વેરમણી, નચ્ચગીતવાદિતવિસૂકદસ્સના વેરમણી, માલાગન્ધવિલેપનધારણમણ્ડનવિભૂસનટ્ઠાના વેરમણી , ઉચ્ચાસયનમહાસયના વેરમણી, જાતરૂપરજતપટિગ્ગહણા વેરમણી. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સામણેરાનં ઇમાનિ દસ સિક્ખાપદાનિ, ઇમેસુ ચ સામણેરેહિ સિક્ખિતુન્તિ.

સિક્ખાપદકથા નિટ્ઠિતા.

૪૩. દણ્ડકમ્મવત્થુ

૧૦૭. તેન ખો પન સમયેન સામણેરા ભિક્ખૂસુ અગારવા અપ્પતિસ્સા અસભાગવુત્તિકા વિહરન્તિ. ભિક્ખૂ ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ‘‘કથઞ્હિ નામ સામણેરા ભિક્ખૂસુ અગારવા અપ્પતિસ્સા અસભાગવુત્તિકા વિહરિસ્સન્તી’’તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું…પે॰… અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ સામણેરસ્સ દણ્ડકમ્મં કાતું. ભિક્ખૂનં અલાભાય પરિસક્કતિ, ભિક્ખૂનં અનત્થાય પરિસક્કતિ, ભિક્ખૂનં અવાસાય પરિસક્કતિ, ભિક્ખૂ અક્કોસતિ પરિભાસતિ, ભિક્ખૂ ભિક્ખૂહિ ભેદેતિ – અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ઇમેહિ પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ સામણેરસ્સ દણ્ડકમ્મં કાતુન્તિ.

અથ ખો ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ‘‘કિં નુ ખો દણ્ડકમ્મં કાતબ્બ’’ન્તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, આવરણં કાતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ સામણેરાનં સબ્બં સઙ્ઘારામં આવરણં કરોન્તિ. સામણેરા આરામં પવિસિતું અલભમાના પક્કમન્તિપિ , વિબ્ભમન્તિપિ, તિત્થિયેસુપિ સઙ્કમન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, સબ્બો સઙ્ઘારામો આવરણં કાતબ્બો. યો કરેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, યત્થ વા વસતિ, યત્થ વા પટિક્કમતિ, તત્થ આવરણં કાતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ સામણેરાનં મુખદ્વારિકં આહારં આવરણં કરોન્તિ. મનુસ્સા યાગુપાનમ્પિ સઙ્ઘભત્તમ્પિ કરોન્તા સામણેરે એવં વદેન્તિ – ‘‘એથ, ભન્તે, યાગું પિવથ; એથ, ભન્તે, ભત્તં ભુઞ્જથા’’તિ. સામણેરા એવં વદેન્તિ – ‘‘નાવુસો, લબ્ભા. ભિક્ખૂહિ આવરણં કત’’ન્તિ. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ –

''કથઞ્હિ નામ ભદન્તા સામણેરાનં મુખદ્વારિકં આહારં આવરણં કરિસ્સન્તી''તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, મુખદ્વારિકો આહારો આવરણં કાતબ્બો. યો કરેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

દણ્ડકમ્મવત્થુ નિટ્ઠિતં.

૪૪. અનાપુચ્છાવરણવત્થુ

૧૦૮. તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ ઉપજ્ઝાયે અનાપુચ્છા સામણેરાનં આવરણં કરોન્તિ. ઉપજ્ઝાયા ગવેસન્તિ – કથં [કહં (ક॰)] નુ ખો અમ્હાકં સામણેરા ન દિસ્સન્તીતિ. ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ''છબ્બગ્ગિયેહિ, આવુસો, ભિક્ખૂહિ આવરણં કત''ન્તિ. ઉપજ્ઝાયા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''કથઞ્હિ નામ છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ અમ્હે અનાપુચ્છા અમ્હાકં સામણેરાનં આવરણં કરિસ્સન્તી''તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, ઉપજ્ઝાયે અનાપુચ્છા આવરણં કાતબ્બં. યો કરેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

અનાપુચ્છાવરણવત્થુ નિટ્ઠિતં.

૪૫. અપલાળનવત્થુ

તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ થેરાનં ભિક્ખૂનં સામણેરે અપલાળેન્તિ. થેરા સામં દન્તકટ્ઠમ્પિ મુખોદકમ્પિ ગણ્હન્તા કિલમન્તિ . ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞસ્સ પરિસા અપલાળેતબ્બા. યો અપલાળેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સા તિ.

અપલાળનવત્થુ નિટ્ઠિતં.

૪૬. કણ્ટકસામણેરવત્થુ

તેન ખો પન સમયેન આયસ્મતો ઉપનન્દસ્સ સક્યપુત્તસ્સ કણ્ટકો નામ સામણેરો કણ્ટકિં નામ ભિક્ખુનિં દૂસેસિ. ભિક્ખૂ ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''કથઞ્હિ નામ સામણેરો એવરૂપં અનાચારં આચરિસ્સતી''તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, દસહઙ્ગેહિ સમન્નાગતં સામણેરં નાસેતું. પાણાતિપાતી હોતિ, અદિન્નાદાયી હોતિ, અબ્રહ્મચારી હોતિ, મુસાવાદી હોતિ, મજ્જપાયી હોતિ, બુદ્ધસ્સ અવણ્ણં ભાસતિ, ધમ્મસ્સ અવણ્ણં ભાસતિ, સઙ્ઘસ્સ અવણ્ણં ભાસતિ, મિચ્છાદિટ્ઠિકો હોતિ, ભિક્ખુનિદૂસકો હોતિ – અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ઇમેહિ દસહઙ્ગેહિ સમન્નાગતં સામણેરં નાસેતુન્તિ.

૪૭. પણ્ડકવત્થુ

૧૦૯. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો પણ્ડકો ભિક્ખૂસુ પબ્બજિતો હોતિ. સો દહરે દહરે ભિક્ખૂ ઉપસઙ્કમિત્વા એવં વદેતિ – ''એથ, મં આયસ્મન્તો દૂસેથા''તિ. ભિક્ખૂ અપસાદેન્તિ – ''નસ્સ, પણ્ડક, વિનસ્સ, પણ્ડક, કો તયા અત્થો''તિ. સો ભિક્ખૂહિ અપસાદિતો મહન્તે મહન્તે મોળિગલ્લે સામણેરે ઉપસઙ્કમિત્વા એવં વદેતિ – ''એથ, મં આવુસો દૂસેથા''તિ. સામણેરા અપસાદેન્તિ – ''નસ્સ, પણ્ડક, વિનસ્સ, પણ્ડક, કો તયા અત્થો''તિ. સો સામણેરેહિ અપસાદિતો હત્થિભણ્ડે અસ્સભણ્ડે ઉપસઙ્કમિત્વા એવં વદેતિ – ''એથ, મં, આવુસો ,

દૂસેથા''તિ. હત્થિભણ્ડા અસ્સભણ્ડા દૂસેસું. તે ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''પણ્ડકા ઇમે સમણા સક્યપુત્તિયા. યેપિ ઇમેસં ન પણ્ડકા, તેપિ ઇમે પણ્ડકે દૂસેન્તિ. એવં ઇમે સબ્બેવ અબ્રહ્મચારિનો''તિ. અસ્સોસું ખો ભિક્ખૂ તેસં હત્થિભણ્ડાનં અસ્સભણ્ડાનં ઉજ્ઝાયન્તાનં ખિય્યન્તાનં વિપાચેન્તાનં. અથ ખો તે ભિક્ખૂ ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. પણ્ડકો, ભિક્ખવે, અનુપસમ્પન્નો ન ઉપસમ્પાદેતબ્બો, ઉપસમ્પન્નો નાસેતબ્બોતિ.

૪૮. થેય્યસંવાસકવત્થુ

૧૧૦. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો પુરાણકુલપુત્તો ખીણકોલઞ્ઞો સુખુમાલો હોતિ. અથ ખો તસ્સ પુરાણકુલપુત્તસ્સ ખીણકોલઞ્ઞસ્સ એતદહોસિ – ''અહં ખો સુખુમાલો, ન પટિબલો અનધિગતં વા ભોગં અધિગન્તું, અધિગતં વા ભોગં ફાતિં કાતું. કેન નુ ખો અહં ઉપાયેન સુખઞ્ચ જીવેય્યં, ન ચ કિલમેય્ય''ન્તિ? અથ ખો તસ્સ પુરાણકુલપુત્તસ્સ ખીણકોલઞ્ઞસ્સ એતદહોસિ – ''ઇમે ખો સમણા સક્યપુત્તિયા સુખસીલા સુખસમાચારા, સુભોજનાનિ ભુઞ્જિત્વા નિવાતેસુ સયનેસુ સયન્તિ. યંનૂનાહં સામં પત્તચીવરં પટિયાદેત્વા કેસમસ્સું ઓહારેત્વા કાસાયાનિ વત્થાનિ અચ્છાદેત્વા આરામં ગન્ત્વા ભિક્ખૂહિ સદ્ધિં સંવસેય્ય''ન્તિ. અથ ખો સો પુરાણકુલપુત્તો ખીણકોલઞ્ઞો સામં પત્તચીવરં પટિયાદેત્વા કેસમસ્સું ઓહારેત્વા કાસાયાનિ વત્થાનિ અચ્છાદેત્વા આરામં ગન્ત્વા ભિક્ખૂ અભિવાદેતિ. ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ''કતિવસ્સોસિ ત્વં, આવુસો''તિ? કિં એતં, આવુસો, કતિવસ્સો નામાતિ? કો પન તે, આવુસો, ઉપજ્ઝાયોતિ? કિં એતં , આવુસો, ઉપજ્ઝાયો નામાતિ? ભિક્ખૂ આયસ્મન્તં ઉપાલિં એતદવોચું – ''ઇઙ્ઘાવુસો ઉપાલિ, ઇમં પબ્બજિતં અનુયુઞ્જાહી''તિ. અથ ખો સો પુરાણકુલપુત્તો ખીણકોલઞ્ઞો આયસ્મતા ઉપાલિના અનુયુઞ્જિયમાનો એતમત્થં આરોચેસિ. આયસ્મા ઉપાલિ ભિક્ખૂનં એતમત્થં આરોચેસિ. ભિક્ખૂ ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. થેય્યસંવાસકો, ભિક્ખવે, અનુપસમ્પન્નો ન ઉપસમ્પાદેતબ્બો, ઉપસમ્પન્નો નાસેતબ્બોતિ. તિત્થિયપક્કન્તકો, ભિક્ખવે, અનુપસમ્પન્નો ન ઉપસમ્પાદેતબ્બો, ઉપસમ્પન્નો નાસેતબ્બોતિ.

૪૯. તિરચ્છાનગતવત્થુ

૧૧૧. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો નાગો નાગયોનિયા અટ્ટીયતિ હરાયતિ જિગુચ્છતિ. અથ ખો તસ્સ નાગસ્સ એતદહોસિ – ''કેન નુ ખો અહં ઉપાયેન નાગયોનિયા ચ પરિમુચ્ચેય્યં ખિપ્પઞ્ચ મનુસ્સત્તં પટિલભેય્ય''ન્તિ. અથ ખો તસ્સ નાગસ્સ એતદહોસિ – ''ઇમે ખો સમણા સક્યપુત્તિયા ધમ્મચારિનો સમચારિનો બ્રહ્મચારિનો સચ્ચવાદિનો સીલવન્તો કલ્યાણધમ્મા. સચે ખો અહં સમણેસુ સક્યપુત્તિયેસુ પબ્બજેય્યં, એવાહં નાગયોનિયા ચ પરિમુચ્ચેય્યં, ખિપ્પઞ્ચ મનુસ્સત્તં પટિલભેય્ય''ન્તિ. અથ ખો સો નાગો માણવકવણ્ણેન ભિક્ખૂ ઉપસઙ્કમિત્વા પબ્બજ્જં યાચિ. તં ભિક્ખૂ પબ્બાજેસું, ઉપસમ્પાદેસું. તેન ખો પન સમયેન સો નાગો અઞ્ઞતરેન ભિક્ખુના સદ્ધિં પચ્ચન્તિમે વિહારે પટિવસતિ. અથ ખો સો ભિક્ખુ રત્તિયા પચ્ચૂસસમયં પચ્ચુટ્ઠાય અજ્ઝોકાસે ચઙ્કમતિ. અથ ખો સો નાગો તસ્સ ભિક્ખુનો નિક્ખન્તે વિસ્સટ્ઠો નિદ્દં ઓક્કમિ. સબ્બો વિહારો અહિના પુણ્ણો, વાતપાનેહિ ભોગા નિક્ખન્તા હોન્તિ. અથ ખો સો ભિક્ખુ વિહારં પવિસિસ્સામીતિ કવાટં પણામેન્તો અદ્દસ સબ્બં વિહારં અહિના પુણ્ણં, વાતપાનેહિ ભોગે નિક્ખન્તે, દિસ્વાન ભીતો વિસ્સરમકાસિ. ભિક્ખૂ ઉપધાવિત્વા તં ભિક્ખું એતદવોચું – ''કિસ્સ ત્વં, આવુસો, વિસ્સરમકાસી''તિ? ''અયં, આવુસો, સબ્બો વિહારો અહિના પુણ્ણો, વાતપાનેહિ ભોગા નિક્ખન્તા''તિ. અથ ખો સો નાગો તેન સદ્દેન પટિબુજ્ઝિત્વા સકે આસને નિસીદિ. ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ''કોસિ ત્વં, આવુસો''તિ? ''અહં, ભન્તે, નાગો''તિ. ''કિસ્સ પન ત્વં, આવુસો, એવરૂપં અકાસી''તિ? અથ ખો સો નાગો ભિક્ખૂનં એતમત્થં આરોચેસિ. ભિક્ખૂ ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અથ ખો ભગવા એતસ્મિં

નિદાને એતસ્મિં પકરણે ભિક્ખુસઙ્ઘં સન્નિપાતાપેત્વા તં નાગં એતદવોચ – ''તુમ્હે ખોત્થ નાગા અવિરુળ્હિધમ્મા ઇમસ્મિં ધમ્મવિનયે. ગચ્છ ત્વં, નાગ, તત્થેવ ચાતુદ્દસે પન્નરસે અટ્ઠમિયા ચ પક્ખસ્સ ઉપોસથં ઉપવસ, એવં ત્વં નાગયોનિયા ચ પરિમુચ્ચિસ્સસિ, ખિપ્પઞ્ચ મનુસ્સત્તં પટિલભિસ્સસી''તિ. અથ ખો સો નાગો અવિરુળ્હિધમ્મો કિરાહં ઇમસ્મિં ધમ્મવિનયેતિ દુક્ખી દુમ્મનો અસ્સૂનિ પવત્તયમાનો વિસ્સરં કત્વા પક્કામિ. અથ ખો ભગવા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''દ્વેમે, ભિક્ખવે, પચ્ચયા નાગસ્સ સભાવપાતુકમ્માય. યદા ચ સજાતિયા મેથુનં ધમ્મં પટિસેવતિ, યદા ચ વિસ્સટ્ઠો નિદ્દં ઓક્કમતિ – ઇમે ખો, ભિક્ખવે, દ્વે પચ્ચયા નાગસ્સ સભાવપાતુકમ્માય . તિરચ્છાનગતો, ભિક્ખવે, અનુપસમ્પન્નો ન ઉપસમ્પાદેતબ્બો, ઉપસમ્પન્નો નાસેતબ્બો''તિ.

૫૦. માતુઘાતકવત્થુ

૧૧૨. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો માણવકો માતરં જીવિતા વોરોપેસિ. સો તેન પાપકેન કમ્મેન અટ્ટીયતિ હરાયતિ જિગુચ્છતિ . અથ ખો તસ્સ માણવકસ્સ એતદહોસિ – ''કેન નુ ખો અહં ઉપાયેન ઇમસ્સ પાપકસ્સ કમ્મસ્સ નિક્ખન્તિં કરેય્ય''ન્તિ? અથ ખો તસ્સ માણવકસ્સ એતદહોસિ – ''ઇમે ખો સમણા સક્યપુત્તિયા ધમ્મચારિનો સમચારિનો બ્રહ્મચારિનો સચ્ચવાદિનો સીલવન્તો કલ્યાણધમ્મા. સચે ખો અહં સમણેસુ સક્યપુત્તિયેસુ પબ્બજેય્યં, એવાહં ઇમસ્સ પાપકસ્સ કમ્મસ્સ નિક્ખન્તિં કરેય્ય''ન્તિ. અથ ખો સો માણવકો ભિક્ખૂ ઉપસઙ્કમિત્વા પબ્બજ્જં યાચિ. ભિક્ખૂ આયસ્મન્તં ઉપાલિં એતદવોચું – ''પુબ્બેપિ ખો, આવુસો ઉપાલિ, નાગો માણવકવણ્ણેન ભિક્ખૂસુ પબ્બજિતો. ઇઙ્ઘાવુસો ઉપાલિ, ઇમં માણવકં અનુયુઞ્જાહી''તિ. અથ ખો સો માણવકો આયસ્મતા ઉપાલિના અનુયુઞ્જીયમાનો એતમત્થં આરોચેસિ. આયસ્મા ઉપાલિ ભિક્ખૂનં એતમત્થં આરોચેસિ. ભિક્ખૂ ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું…પે॰… માતુઘાતકો, ભિક્ખવે, અનુપસમ્પન્નો ન ઉપસમ્પાદેતબ્બો, ઉપસમ્પન્નો નાસેતબ્બોતિ.

૫૧. પિતુઘાતકવત્થુ

૧૧૩. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો માણવકો પિતરં જીવિતા વોરોપેસિ. સો તેન પાપકેન કમ્મેન અટ્ટીયતિ હરાયતિ જિગુચ્છતિ. અથ ખો તસ્સ માણવકસ્સ એતદહોસિ ''કેન નુ ખો અહં ઉપાયેન ઇમસ્સ પાપકસ્સ કમ્મસ્સ નિક્ખન્તિં કરેય્ય''ન્તિ. અથ ખો તસ્સ માણવકસ્સ એતદહોસિ ''ઇમે ખો સમણા સક્યપુત્તિયા ધમ્મચારિનો સમચારિનો બ્રહ્મચારિનો સચ્ચવાદિનો સીલવન્તો કલ્યાણધમ્મા, સચે ખો અહં સમણેસુ સક્યપુત્તિયેસુ પબ્બજેય્યં, એવાહં ઇમસ્સ પાપકસ્સ કમ્મસ્સ નિક્ખન્તિં કરેય્ય''ન્તિ. અથ ખો સો માણવકો ભિક્ખૂ ઉપસઙ્કમિત્વા પબ્બજ્જં યાચિ. ભિક્ખૂ આયસ્મન્તં ઉપાલિં એતદવોચું – ''પુબ્બેપિ ખો, આવુસો ઉપાલિ, નાગો માણવકવણ્ણેન ભિક્ખૂસુ પબ્બજિતો, ઇઙ્ઘાવુસો, ઉપાલિ, ઇમં માણવકં અનુયુઞ્જાહી''તિ. અથ ખો સો માણવકો આયસ્મતા ઉપાલિના અનુયુઞ્જીયમાનો એતમત્થં આરોચેસિ. આયસ્મા ઉપાલિ ભિક્ખૂનં એતમત્થં આરોચેસિ. ભિક્ખૂ ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. પિતુઘાતકો, ભિક્ખવે, અનુપસમ્પન્નો ન ઉપસમ્પાદેતબ્બો, ઉપસમ્પન્નો નાસેતબ્બોતિ.

૫૨. અરહન્તઘાતકવત્થુ

૧૧૪. તેન ખો પન સમયેન સમ્બહુલા ભિક્ખૂ સાકેતા સાવત્થિં અદ્ધાનમગ્ગપ્પટિપન્ના હોન્તિ. અન્તરામગ્ગે ચોરા નિક્ખમિત્વા એકચ્ચે ભિક્ખૂ અચ્છિન્દિંસુ, એકચ્ચે ભિક્ખૂ હનિંસુ. સાવત્થિયા રાજભટા નિક્ખમિત્વા એકચ્ચે ચોરે અગ્ગહેસું, એકચ્ચે ચોરા પલાયિંસુ. યે તે પલાયિંસુ તે ભિક્ખૂસુ પબ્બજિંસુ, યે તે ગહિતા તે વધાય

ઓનિય્યન્તિ . અદ્દસંસુ ખો તે પલાયિત્વા પબ્બજિતા તે ચોરે વધાય ઓનિય્યમાને, દિસ્વાન એવમાહંસુ – ‘‘સાધુ ખો મયં પલાયિમ્હા, સચા ચ [સચે ચ, સચજ્જ (અટ્ઠકથાયં પાઠન્તરા)] મયં ગય્હેય્યામ [ગણ્હેય્યામ (ક॰)], મયમ્પિ એવમેવ હઞ્ઞેય્યામા’’તિ . ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ‘‘કિં પન તુમ્હે, આવુસો, અકત્થા’’તિ? અથ ખો તે પબ્બજિતા ભિક્ખૂનં એતમત્થં આરોચેસું. ભિક્ખૂ ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અરહન્તો એતે, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂ. અરહન્તઘાતકો, ભિક્ખવે, અનુપસમ્પન્નો ન ઉપસમ્પાદેતબ્બો, ઉપસમ્પન્નો નાસેતબ્બોતિ.

૫૩. ભિક્ખુનીદૂસકવત્થુ

૧૧૫. તેન ખો પન સમયેન સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો સાકેતા સાવત્થિં અદ્ધાનમગ્ગપ્પટિપન્ના હોન્તિ. અન્તરામગ્ગે ચોરા નિક્ખમિત્વા એકચ્ચા ભિક્ખુનિયો અચ્છિન્દિંસુ, એકચ્ચા ભિક્ખુનિયો દૂસેસું. સાવત્થિયા રાજભટા નિક્ખમિત્વા એકચ્ચે ચોરે અગ્ગહેસું, એકચ્ચે ચોરા પલાયિંસુ. યે તે પલાયિંસુ, તે ભિક્ખૂસુ પબ્બજિંસુ. યે તે ગહિતા, તે વધાય ઓનિય્યન્તિ. અદ્દસંસુ ખો તે પલાયિત્વા પબ્બજિતા તે ચોરે વધાય ઓનિય્યમાને, દિસ્વાન એવમાહંસુ ‘‘સાધુ ખો મયં પલાયિમ્હા, સચા ચ મયં ગય્હેય્યામ, મયમ્પિ એવમેવ હઞ્ઞેય્યામા’’તિ. ભિક્ખૂ એવમાહંસુ ‘‘કિં પન તુમ્હે, આવુસો, અકત્થા’’તિ. અથ ખો તે પબ્બજિતા ભિક્ખૂનં એતમત્થં આરોચેસું. ભિક્ખૂ ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ભિક્ખુનિદૂસકો, ભિક્ખવે , અનુપસમ્પન્નો ન ઉપસમ્પાદેતબ્બો, ઉપસમ્પન્નો નાસેતબ્બોતિ. સઙ્ઘભેદકો, ભિક્ખવે, અનુપસમ્પન્નો ન ઉપસમ્પાદેતબ્બો, ઉપસમ્પન્નો નાસેતબ્બોતિ. લોહિતુપ્પાદકો, ભિક્ખવે, અનુપસમ્પન્નો ન ઉપસમ્પાદેતબ્બો, ઉપસમ્પન્નો નાસેતબ્બોતિ.

૫૪. ઉભતોબ્યઞ્જનકવત્થુ

૧૧૬. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો ઉભતોબ્યઞ્જનકો ભિક્ખૂસુ પબ્બજિતો હોતિ. સો કરોતિપિ કારાપેતિપિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ઉભતોબ્યઞ્જનકો, ભિક્ખવે, અનુપસમ્પન્નો ન ઉપસમ્પાદેતબ્બો, ઉપસમ્પન્નો નાસેતબ્બોતિ.

૫૫. અનુપજ્ઝાયકાદિવત્થૂનિ

૧૧૭. તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ અનુપજ્ઝાયકં ઉપસમ્પાદેન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, અનુપજ્ઝાયકો ઉપસમ્પાદેતબ્બો. યો ઉપસમ્પાદેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ સઙ્ઘેન ઉપજ્ઝાયેન ઉપસમ્પાદેન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, સઙ્ઘેન ઉપજ્ઝાયેન ઉપસમ્પાદેતબ્બો. યો ઉપસમ્પાદેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ ગણેન ઉપજ્ઝાયેન ઉપસમ્પાદેન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, ગણેન ઉપજ્ઝાયેન ઉપસમ્પાદેતબ્બો. યો ઉપસમ્પાદેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ પણ્ડકુપજ્ઝાયેન ઉપસમ્પાદેન્તિ...પે॰... થેય્યસંવાસકુપજ્ઝાયેન ઉપસમ્પાદેન્તિ...પે॰... તિત્થિયપક્કન્તકુપજ્ઝાયેન ઉપસમ્પાદેન્તિ ...પે॰... તિરચ્છાનગતુપજ્ઝાયેન ઉપસમ્પાદેન્તિ...પે॰... માતુઘાતકુપજ્ઝાયેન ઉપસમ્પાદેન્તિ...પે॰... પિતુઘાતકુપજ્ઝાયેન ઉપસમ્પાદેન્તિ...પે॰... અરહન્તઘાતકુપજ્ઝાયેન ઉપસમ્પાદેન્તિ...પે॰... ભિક્ખુનિદૂસકુપજ્ઝાયેન ઉપસમ્પાદેન્તિ...પે॰...

સઙ્ઘભેદકુપજ્ઝાયેન ઉપસમ્પાદેન્તિ...પે॰... લોહિતુપ્પાદકુપજ્ઝાયેન ઉપસમ્પાદેન્તિ...પે॰... ઉભતોબ્યઞ્જનકુપજ્ઝાયેન ઉપસમ્પાદેન્તિ ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, પણ્ડકુપજ્ઝાયેન ઉપસમ્પાદેતબ્બો...પે॰... ન, ભિક્ખવે, થેય્યસંવાસકુપજ્ઝાયેન ઉપસમ્પાદેતબ્બો...પે॰... ન, ભિક્ખવે, તિત્થિયપક્કન્તકુપજ્ઝાયેન ઉપસમ્પાદેતબ્બો...પે॰... ન, ભિક્ખવે, તિરચ્છાનગતુપજ્ઝાયેન ઉપસમ્પાદેતબ્બો...પે॰... ન, ભિક્ખવે, માતુઘાતકુપજ્ઝાયેન ઉપસમ્પાદેતબ્બો ...પે॰... ન, ભિક્ખવે, પિતુઘાતકુપજ્ઝાયેન ઉપસમ્પાદેતબ્બો...પે॰... ન, ભિક્ખવે, અરહન્તઘાતકુપજ્ઝાયેન ઉપસમ્પાદેતબ્બો...પે॰... ન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુનિદૂસકુપજ્ઝાયેન ઉપસમ્પાદેતબ્બો ...પે॰... ન, ભિક્ખવે, સઙ્ઘભેદકુપજ્ઝાયેન ઉપસમ્પાદેતબ્બો...પે॰... ન, ભિક્ખવે, લોહિતુપ્પાદકુપજ્ઝાયેન ઉપસમ્પાદેતબ્બો...પે॰... ન, ભિક્ખવે, ઉભતોબ્યઞ્જનકુપજ્ઝાયેન ઉપસમ્પાદેતબ્બો. યો ઉપસમ્પાદેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

૫૬. અપત્તકાદિવત્થુ

૧૧૮. તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ અપત્તકં ઉપસમ્પાદેન્તિ. હત્થેસુ પિણ્ડાય ચરન્તિ. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – સેય્યથાપિ તિત્થિયાતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, અપત્તકો ઉપસમ્પાદેતબ્બો. યો ઉપસમ્પાદેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ અચીવરકં ઉપસમ્પાદેન્તિ . નગ્ગા પિણ્ડાય ચરન્તિ. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – સેય્યથાપિ તિત્થિયાતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, અચીવરકો ઉપસમ્પાદેતબ્બો. યો ઉપસમ્પાદેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ અપત્તચીવરકં ઉપસમ્પાદેન્તિ. નગ્ગા હત્થેસુ પિણ્ડાય ચરન્તિ. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – સેય્યથાપિ તિત્થિયાતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, અપત્તચીવરકો ઉપસમ્પાદેતબ્બો. યો ઉપસમ્પાદેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ યાચિતકેન પત્તેન ઉપસમ્પાદેન્તિ. ઉપસમ્પન્ને પત્તં પટિહરન્તિ. હત્થેસુ પિણ્ડાય ચરન્તિ. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – સેય્યથાપિ તિત્થિયાતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, યાચિતકેન પત્તેન ઉપસમ્પાદેતબ્બો. યો ઉપસમ્પાદેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ યાચિતકેન ચીવરેન ઉપસમ્પાદેન્તિ. ઉપસમ્પન્ને ચીવરં પટિહરન્તિ. નગ્ગા પિણ્ડાય ચરન્તિ. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – સેય્યથાપિ તિત્થિયાતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, યાચિતકેન ચીવરેન ઉપસમ્પાદેતબ્બો. યો ઉપસમ્પાદેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ યાચિતકેન પત્તચીવરેન ઉપસમ્પાદેન્તિ. ઉપસમ્પન્ને પત્તચીવરં પટિહરન્તિ. નગ્ગા હત્થેસુ પિણ્ડાય ચરન્તિ. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – સેય્યથાપિ તિત્થિયાતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, યાચિતકેન પત્તચીવરેન ઉપસમ્પાદેતબ્બો. યો ઉપસમ્પાદેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

નઉપસમ્પાદેતબ્બેકવીસતિવારો નિટ્ઠિતો.

૫૭. નપબ્બાજેતબ્બદ્વત્તિંસવારો

૧૧૯. તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ હત્થચ્છિન્નં પબ્બાજેન્તિ...પે॰... પાદચ્છિન્નં પબ્બાજેન્તિ...પે॰... હત્થપાદચ્છિન્નં પબ્બાજેન્તિ...પે॰... કણ્ણચ્છિન્નં પબ્બાજેન્તિ...પે॰... નાસચ્છિન્નં પબ્બાજેન્તિ...પે॰... કણ્ણનાસચ્છિન્નં પબ્બાજેન્તિ...પે॰... અઙ્ગુલિચ્છિન્નં પબ્બાજેન્તિ...પે॰... અળચ્છિન્નં પબ્બાજેન્તિ...પે॰... કણ્ડરચ્છિન્નં પબ્બાજેન્તિ...પે॰... ફણહત્થકં પબ્બાજેન્તિ...પે॰... ખુજ્જં પબ્બાજેન્તિ...પે॰... વામનં પબ્બાજેન્તિ...પે॰... ગલગણ્ડિં પબ્બાજેન્તિ...પે॰... લક્ખણાહતં પબ્બાજેન્તિ...પે॰... કસાહતં પબ્બાજેન્તિ...પે॰... લિખિતકં પબ્બાજેન્તિ...પે॰... સીપદિં પબ્બાજેન્તિ...પે॰... પાપરોગિં પબ્બાજેન્તિ...પે॰... પરિસદૂસકં પબ્બાજેન્તિ...પે॰... કાણં પબ્બાજેન્તિ...પે॰... કુણિં પબ્બાજેન્તિ...પે॰... ખઞ્જં પબ્બાજેન્તિ...પે॰... પક્ખહતં પબ્બાજેન્તિ...પે॰... છિન્નિરિયાપથં પબ્બાજેન્તિ...પે॰... જરાદુબ્બલં પબ્બાજેન્તિ...પે॰... અન્ધં પબ્બાજેન્તિ...પે॰... મૂગં પબ્બાજેન્તિ...પે॰... બધિરં પબ્બાજેન્તિ...પે॰... અન્ધમૂગં પબ્બાજેન્તિ...પે॰... અન્ધબધિરં પબ્બાજેન્તિ...પે॰... મૂગબધિરં પબ્બાજેન્તિ...પે॰... અન્ધમૂગબધિરં પબ્બાજેન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું...પે॰... ન, ભિક્ખવે, હત્થચ્છિન્નો પબ્બાજેતબ્બો...પે॰... ન, ભિક્ખવે, પાદચ્છિન્નો પબ્બાજેતબ્બો...પે॰... ન, ભિક્ખવે, હત્થપાદચ્છિન્નો પબ્બાજેતબ્બો...પે॰... ન, ભિક્ખવે, કણ્ણચ્છિન્નો પબ્બાજેતબ્બો...પે॰... ન, ભિક્ખવે, નાસચ્છિન્નો પબ્બાજેતબ્બો...પે॰... ન, ભિક્ખવે, કણ્ણનાસચ્છિન્નો પબ્બાજેતબ્બો...પે॰... ન, ભિક્ખવે, અઙ્ગુલિચ્છિન્નો પબ્બાજેતબ્બો...પે॰... ન, ભિક્ખવે, અળચ્છિન્નો પબ્બાજેતબ્બો...પે॰... ન, ભિક્ખવે, કણ્ડરચ્છિન્નો પબ્બાજેતબ્બો...પે॰... ન, ભિક્ખવે, ફણહત્થકો પબ્બાજેતબ્બો...પે॰... ન, ભિક્ખવે, ખુજ્જો પબ્બાજેતબ્બો...પે॰... ન, ભિક્ખવે, વામનો પબ્બાજેતબ્બો...પે॰... ન, ભિક્ખવે, ગલગણ્ડી પબ્બાજેતબ્બો...પે॰... ન, ભિક્ખવે, લક્ખણાહતો પબ્બાજેતબ્બો...પે॰... ન, ભિક્ખવે, કસાહતો પબ્બાજેતબ્બો...પે॰... ન, ભિક્ખવે, લિખિતકો પબ્બાજેતબ્બો...પે॰... ન, ભિક્ખવે, સીપદી પબ્બાજેતબ્બો...પે॰... ન, ભિક્ખવે, પાપરોગી પબ્બાજેતબ્બો...પે॰... ન, ભિક્ખવે, પરિસદૂસકો પબ્બાજેતબ્બો...પે॰... ન, ભિક્ખવે, કાણો પબ્બાજેતબ્બો...પે॰... ન , ભિક્ખવે, કુણી પબ્બાજેતબ્બો...પે॰... ન, ભિક્ખવે, ખઞ્જો પબ્બાજેતબ્બો...પે॰... ન, ભિક્ખવે, પક્ખહતો પબ્બાજેતબ્બો...પે॰... ન, ભિક્ખવે, છિન્નિરિયાપથો પબ્બાજેતબ્બો...પે॰... ન, ભિક્ખવે, જરાદુબ્બલો પબ્બાજેતબ્બો...પે॰... ન, ભિક્ખવે, અન્ધો પબ્બાજેતબ્બો...પે॰... ન, ભિક્ખવે, મૂગો પબ્બાજેતબ્બો...પે॰... ન, ભિક્ખવે, બધિરો પબ્બાજેતબ્બો...પે॰... ન, ભિક્ખવે, અન્ધમૂગો પબ્બાજેતબ્બો...પે॰... ન, ભિક્ખવે, અન્ધબધિરો પબ્બાજેતબ્બો...પે॰... ન, ભિક્ખવે, મૂગબધિરો પબ્બાજેતબ્બો...પે॰... ન, ભિક્ખવે, અન્ધમૂગબધિરો પબ્બાજેતબ્બો. યો પબ્બાજેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

નપબ્બાજેતબ્બદ્વત્તિંસવારો નિટ્ઠિતો.

દાયજ્જભાણવારો નિટ્ઠિતો નવમો.

૫૮. અલજ્જીનિસ્સયવત્થૂનિ

૧૨૦. તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ અલજ્જીનં નિસ્સયં દેન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, અલજ્જીનં નિસ્સયો દાતબ્બો. યો દદેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ અલજ્જીનં નિસ્સાય વસન્તિ. તેપિ નચિરસ્સેવ અલજ્જિનો હોન્તિ પાપકાભિક્ખૂ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, અલજ્જીનં નિસ્સાય વત્થબ્બં. યો વસેય્ય, આપત્તિ

દુક્કટસ્સાતિ.

અથ ખો ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ‘‘ભગવતા પઞ્ઞત્તં ‘ન અલજ્જીનં નિસ્સયો દાતબ્બો, ન અલજ્જીનં નિસ્સાય વત્થબ્બ’ન્તિ. કથં નુ ખો મયં જાનેય્યામ લજ્જિં વા અલજ્જિં વા’’તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ચતૂહપઞ્ચાહં આગમેતું યાવ ભિક્ખુસભાગતં જાનામીતિ.

૫૯. ગમિકાદિનિસ્સયવત્થૂનિ

૧૨૧. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ કોસલેસુ જનપદે અદ્ધાનમગ્ગપ્પટિપન્નો હોતિ. અથ ખો તસ્સ ભિક્ખુનો એતદહોસિ – ‘‘ભગવતા પઞ્ઞત્તં ‘ન અનિસ્સિતેન વત્થબ્બ’ન્તિ. અહઞ્ચમ્હિ નિસ્સયકરણીયો અદ્ધાનમગ્ગપ્પટિપન્નો, કથં નુ ખો મયા પટિપજ્જિતબ્બ’’ન્તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, અદ્ધાનમગ્ગપ્પટિપન્નેન ભિક્ખુના નિસ્સયં અલભમાનેન અનિસ્સિતેન વત્થુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન દ્વે ભિક્ખૂ કોસલેસુ જનપદે અદ્ધાનમગ્ગપ્પટિપન્ના હોન્તિ. તે અઞ્ઞતરં આવાસં ઉપગચ્છિંસુ. તત્થ એકો ભિક્ખુ ગિલાનો હોતિ. અથ ખો તસ્સ ગિલાનસ્સ ભિક્ખુનો એતદહોસિ – ‘‘ભગવતા પઞ્ઞત્તં ‘ન અનિસ્સિતેન વત્થબ્બ’ન્તિ. અહઞ્ચમ્હિ નિસ્સયકરણીયો ગિલાનો, કથં નુ ખો મયા પટિપજ્જિતબ્બ’’ન્તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ગિલાનેન ભિક્ખુના નિસ્સયં અલભમાનેન અનિસ્સિતેન વત્થુન્તિ.

અથ ખો તસ્સ ગિલાનુપટ્ઠાકસ્સ ભિક્ખુનો એતદહોસિ – ‘‘ભગવતા પઞ્ઞત્તં ‘ન અનિસ્સિતેન વત્થબ્બ’ન્તિ. અહઞ્ચમ્હિ નિસ્સયકરણીયો, અયઞ્ચ ભિક્ખુ ગિલાનો, કથં નુ ખો મયા પટિપજ્જિતબ્બ’’ન્તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ગિલાનુપટ્ઠાકેન ભિક્ખુના નિસ્સયં અલભમાનેન યાચિયમાનેન અનિસ્સિતેન વત્થુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ અરઞ્ઞે વિહરતિ. તસ્સ ચ તસ્મિં સેનાસને ફાસુ હોતિ. અથ ખો તસ્સ ભિક્ખુનો એતદહોસિ – ‘‘ભગવતા પઞ્ઞત્તં ‘ન અનિસ્સિતેન વત્થબ્બ’ન્તિ. અહઞ્ચમ્હિ નિસ્સયકરણીયો અરઞ્ઞે વિહરામિ, મય્હઞ્ચ ઇમસ્મિં સેનાસને ફાસુ હોતિ, કથં નુ ખો મયા પટિપજ્જિતબ્બ’’ન્તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, આરઞ્ઞિકેન ભિક્ખુના ફાસુવિહારં સલ્લક્ખેન્તેન નિસ્સયં અલભમાનેન અનિસ્સિતેન વત્થું – યદા પતિરૂપો નિસ્સયદાયકો આગચ્છિસ્સતિ, તદા તસ્સ નિસ્સાય વસિસ્સામીતિ.

૬૦. ગોત્તેન અનુસ્સાવનાનુજાનના

૧૨૨. તેન ખો પન સમયેન આયસ્મતો મહાકસ્સપસ્સ ઉપસમ્પદાપેક્ખો હોતિ. અથ ખો આયસ્મા મહાકસ્સપો આયસ્મતો આનન્દસ્સ સન્તિકે દૂતં પાહેસિ – આગચ્છતુ આનન્દો ઇમં અનુસ્સાવેસ્સતૂતિ [અનુસ્સાવેસ્સતીતિ (સ્યા॰)]. આયસ્મા આનન્દો એવમાહ – ‘‘નાહં ઉસ્સહામિ થેરસ્સ નામં ગહેતું, ગરુ મે થેરો’’તિ . ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ગોત્તેનપિ અનુસ્સાવેતુન્તિ.

૬૧. દ્વેઉપસમ્પદાપેક્ખાદિવત્થુ

૧૨૩. તેન ખો પન સમયેન આયસ્મતો મહાકસ્સપસ્સ દ્વે ઉપસમ્પદાપેક્ખા હોન્તિ. તે વિવદન્તિ – અહં પઠમં ઉપસમ્પજ્જિસ્સામિ, અહં પઠમં ઉપસમ્પજ્જિસ્સામીતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, દ્વે એકાનુસ્સાવને કાતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન સમ્બહુલાનં થેરાનં ઉપસમ્પદાપેક્ખા હોન્તિ. તે વિવદન્તિ – અહં પઠમં ઉપસમ્પજ્જિસ્સામિ, અહં પઠમં ઉપસમ્પજ્જિસ્સામીતિ. થેરા એવમાહંસુ – ‘‘હન્દ, મયં, આવુસો, સબ્બેવ એકાનુસ્સાવને કરોમા’’તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, દ્વે તયો એકાનુસ્સાવને કાતું, તઞ્ચ ખો એકેન ઉપજ્ઝાયેન, ન ત્વેવ નાનુપજ્ઝાયેનાતિ.

૬૨. ગબ્ભવીસૂપસમ્પદાનુજાનના

૧૨૪. તેન ખો પન સમયેન આયસ્મા કુમારકસ્સપો ગબ્ભવીસો ઉપસમ્પન્નો અહોસિ. અથ ખો આયસ્મતો કુમારકસ્સપસ્સ એતદહોસિ – ‘‘ભગવતા પઞ્ઞત્તં ‘ન ઊનવીસતિવસ્સો પુગ્ગલો ઉપસમ્પાદેતબ્બો’તિ. અહઞ્ચમ્હિ ગબ્ભવીસો ઉપસમ્પન્નો. ઉપસમ્પન્નો નુ ખોમ્હિ, નનુ ખો ઉપસમ્પન્નો’’તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. યં, ભિક્ખવે, માતુકુચ્છિસ્મિં પઠમં ચિત્તં ઉપ્પન્નં, પઠમં વિઞ્ઞાણં પાતુભૂતં , તદુપાદાય સાવસ્સ જાતિ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ગબ્ભવીસં ઉપસમ્પાદેતુન્તિ.

૬૩. ઉપસમ્પદાવિધિ

૧૨૫. તેન ખો પન સમયેન ઉપસમ્પન્ના દિસ્સન્તિ કુટ્ઠિકાપિ ગણ્ડિકાપિ કિલાસિકાપિ સોસિકાપિ અપમારિકાપિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ઉપસમ્પાદેન્તેન તેરસ [તસ્સ (ક॰)] અન્તરાયિકે ધમ્મે પુચ્છિતું. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, પુચ્છિતબ્બો – ‘‘સન્તિ તે એવરૂપા આબાધા – કુટ્ઠં, ગણ્ડો, કિલાસો, સોસો, અપમારો? મનુસ્સોસિ ? પુરિસોસિ? ભુજિસ્સોસિ? અણણોસિ? નસિ રાજભટો? અનુઞ્ઞાતોસિ માતાપિતૂહિ? પરિપુણ્ણવીસતિવસ્સોસિ? પરિપુણ્ણં તે પત્તચીવરં? કિંનામોસિ? કોનામો તે ઉપજ્ઝાયો’’તિ?

તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ અનનુસિટ્ઠે ઉપસમ્પદાપેક્ખે અન્તરાયિકે ધમ્મે પુચ્છન્તિ. ઉપસમ્પદાપેક્ખા વિત્થાયન્તિ, મઙ્કૂ હોન્તિ, ન સક્કોન્તિ વિસ્સજ્જેતું. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, પઠમં અનુસાસિત્વા પચ્છા અન્તરાયિકે ધમ્મે પુચ્છિતુન્તિ.

તત્થેવ સઙ્ઘમજ્ઝે અનુસાસન્તિ. ઉપસમ્પદાપેક્ખા તથેવ વિત્થાયન્તિ, મઙ્કૂ હોન્તિ, ન સક્કોન્તિ વિસ્સજ્જેતું. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, એકમન્તં અનુસાસિત્વા સઙ્ઘમજ્ઝે અન્તરાયિકે ધમ્મે પુચ્છિતું. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, અનુસાસિતબ્બો –

૧૨૬. પઠમં ઉપજ્ઝં ગાહાપેતબ્બો. ઉપજ્ઝં ગાહાપેત્વા પત્તચીવરં આચિક્ખિતબ્બં – અયં તે પત્તો, અયં સઙ્ઘાટિ, અયં ઉત્તરાસઙ્ગો, અયં અન્તરવાસકો. ગચ્છ, અમુમ્હિ ઓકાસે તિટ્ઠાહીતિ.

બાલા અબ્યત્તા અનુસાસન્તિ. દુરનુસિટ્ઠા ઉપસમ્પદાપેક્ખા વિત્થાયન્તિ, મઙ્કૂ હોન્તિ, ન સક્કોન્તિ વિસ્સજ્જેતું. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, બાલેન અબ્યત્તેન અનુસાસિતબ્બો. યો અનુસાસેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન અનુસાસિતુન્તિ.

અસમ્મતા અનુસાસન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, અસમ્મતેન અનુસાસિતબ્બો. યો અનુસાસેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. અનુજાનામિ , ભિક્ખવે, સમ્મતેન અનુસાસિતું. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, સમ્મન્નિતબ્બો [સમ્મનિતબ્બો (ક॰)] – અત્તના વા [અત્તનાવ (સ્યા॰)] અત્તાનં સમ્મન્નિતબ્બં, પરેન વા પરો સમ્મન્નિતબ્બો.

કથઞ્ચ અત્તનાવ અત્તાનં સમ્મન્નિતબ્બં? બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો – ‘‘સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. ઇત્થન્નામો ઇત્થન્નામસ્સ આયસ્મતો ઉપસમ્પદાપેક્ખો. યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, અહં ઇત્થન્નામં અનુસાસેય્ય’’ન્તિ. એવં અત્તનાવ અત્તાનં સમ્મન્નિતબ્બં.

કથઞ્ચ પન પરેન પરો સમ્મન્નિતબ્બો? બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો – ‘‘સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. ઇત્થન્નામો ઇત્થન્નામસ્સ આયસ્મતો ઉપસમ્પદાપેક્ખો. યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, ઇત્થન્નામો ઇત્થન્નામં અનુસાસેય્યા’’તિ . એવં પરેન પરો સમ્મન્નિતબ્બો.

તેન સમ્મતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પદાપેક્ખો ઉપસઙ્કમિત્વા એવમસ્સ વચનીયો – ‘‘સુણસિ, ઇત્થન્નામ, અયં તે સચ્ચકાલો ભૂતકાલો. યં જાતં તં સઙ્ઘમજ્ઝે પુચ્છન્તે સન્તં અત્થીતિ વત્તબ્બં, અસન્તં નત્થી’’તિ વત્તબ્બં. મા ખો વિત્થાયિ, મા ખો મઙ્કુ અહોસિ. એવં તં પુચ્છિસ્સન્તિ – ‘‘સન્તિ તે એવરૂપા આબાધા – કુટ્ઠં, ગણ્ડો, કિલાસો, સોસો, અપમારો? મનુસ્સોસિ? પુરિસોસિ? ભુજિસ્સોસિ? અણણોસિ? નસિ રાજભટો? અનુઞ્ઞાતોસિ માતાપિતૂહિ? પરિપુણ્ણવીસતિવસ્સોસિ? પરિપુણ્ણં તે પત્તચીવરં? કિંનામોસિ? કોનામો તે ઉપજ્ઝાયો’’તિ?

એકતો આગચ્છન્તિ. ન, ભિક્ખવે, એકતો આગન્તબ્બં. અનુસાસકેન પઠમતરં આગન્ત્વા સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો – ‘‘સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. ઇત્થન્નામો ઇત્થન્નામસ્સ આયસ્મતો ઉપસમ્પદાપેક્ખો . અનુસિટ્ઠો સો મયા. યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, ઇત્થન્નામો આગચ્છેય્યા’’તિ. આગચ્છાહીતિ વત્તબ્બો.

એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કારાપેત્વા ભિક્ખૂનં પાદે વન્દાપેત્વા ઉક્કુટિકં નિસીદાપેત્વા અઞ્જલિં પગ્ગણ્હાપેત્વા ઉપસમ્પદં યાચાપેતબ્બો – ‘‘સઙ્ઘં, ભન્તે, ઉપસમ્પદં યાચામિ. ઉલ્લુમ્પતુ મં, ભન્તે, સઙ્ઘો અનુકમ્પં ઉપાદાય. દુતિયમ્પિ, ભન્તે, સઙ્ઘં ઉપસમ્પદં યાચામિ. ઉલ્લુમ્પતુ મં, ભન્તે, સઙ્ઘો અનુકમ્પં ઉપાદાય. તતિયમ્પિ, ભન્તે, સઙ્ઘં ઉપસમ્પદં યાચામિ. ઉલ્લુમ્પતુ મં , ભન્તે, સઙ્ઘો અનુકમ્પં ઉપાદાયા’’તિ. બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો –

‘‘સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. અયં ઇત્થન્નામો ઇત્થન્નામસ્સ આયસ્મતો ઉપસમ્પદાપેક્ખો. યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, અહં ઇત્થન્નામં અન્તરાયિકે ધમ્મે પુચ્છેય્ય’’ન્તિ? સુણસિ, ઇત્થન્નામ, અયં તે સચ્ચકાલો ભૂતકાલો. યં જાતં તં પુચ્છામિ. સન્તં અત્થીતિ વત્તબ્બં, અસન્તં નત્થીતિ વત્તબ્બં. સન્તિ તે એવરૂપા આબાધા – કુટ્ઠં ગણ્ડો કિલેસો સોસો અપમારો, મનુસ્સોસિ, પુરિસોસિ, ભુજિસ્સોસિ, અણણોસિ, નસિ રાજભટો, અનુઞ્ઞાતોસિ માતાપિતૂહિ, પરિપુણ્ણવીસતિવસ્સોસિ, પરિપુણ્ણં તે પત્તચીવરં, કિંનામોસિ, કોનામો તે ઉપજ્ઝાયોતિ? બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો –

૧૨૭. ‘‘સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. અયં ઇત્થન્નામો ઇત્થન્નામસ્સ આયસ્મતો ઉપસમ્પદાપેક્ખો, પરિસુદ્ધો અન્તરાયિકેહિ ધમ્મેહિ, પરિપુણ્ણસ્સ પત્તચીવરં. ઇત્થન્નામો સઙ્ઘં ઉપસમ્પદં યાચતિ ઇત્થન્નામેન ઉપજ્ઝાયેન. યદિ

સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, સઙ્ઘો ઇત્થન્નામં ઉપસમ્પાદેય્ય ઇત્થન્નામેન ઉપજ્ઝાયેન. એસા ઞત્તિ.

‘‘સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. અયં ઇત્થન્નામો ઇત્થન્નામસ્સ આયસ્મતો ઉપસમ્પદાપેક્ખો, પરિસુદ્ધો અન્તરાયિકેહિ ધમ્મેહિ, પરિપુણ્ણસ્સ પત્તચીવરં. ઇત્થન્નામો સઙ્ઘં ઉપસમ્પદં યાચતિ ઇત્થન્નામેન ઉપજ્ઝાયેન. સઙ્ઘો ઇત્થન્નામં ઉપસમ્પાદેતિ ઇત્થન્નામેન ઉપજ્ઝાયેન . યસ્સાયસ્મતો ખમતિ ઇત્થન્નામસ્સ ઉપસમ્પદા ઇત્થન્નામેન ઉપજ્ઝાયેન, સો તુણ્હસ્સ; યસ્સ નક્ખમતિ, સો ભાસેય્ય.

‘‘દુતિયમ્પિ એતમત્થં વદામિ – સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. અયં ઇત્થન્નામો ઇત્થન્નામસ્સ આયસ્મતો ઉપસમ્પદાપેક્ખો, પરિસુદ્ધો અન્તરાયિકેહિ ધમ્મેહિ, પરિપુણ્ણસ્સ પત્તચીવરં. ઇત્થન્નામો સઙ્ઘં ઉપસમ્પદં યાચતિ ઇત્થન્નામેન ઉપજ્ઝાયેન. સઙ્ઘો ઇત્થન્નામં ઉપસમ્પાદેતિ ઇત્થન્નામેન ઉપજ્ઝાયેન. યસ્સાયસ્મતો ખમતિ ઇત્થન્નામસ્સ ઉપસમ્પદા ઇત્થન્નામેન ઉપજ્ઝાયેન, સો તુણ્હસ્સ; યસ્સ નક્ખમતિ, સો ભાસેય્ય.

‘‘તતિયમ્પિ એતમત્થં વદામિ – સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. અયં ઇત્થન્નામો ઇત્થન્નામસ્સ આયસ્મતો ઉપસમ્પદાપેક્ખો, પરિસુદ્ધો અન્તરાયિકેહિ ધમ્મેહિ, પરિપુણ્ણસ્સ પત્તચીવરં. ઇત્થન્નામો સઙ્ઘં ઉપસમ્પદં યાચતિ ઇત્થન્નામેન ઉપજ્ઝાયેન. સઙ્ઘો ઇત્થન્નામં ઉપસમ્પાદેતિ ઇત્થન્નામેન ઉપજ્ઝાયેન. યસ્સાયસ્મતો ખમતિ ઇત્થન્નામસ્સ ઉપસમ્પદા ઇત્થન્નામેન ઉપજ્ઝાયેન, સો તુણ્હસ્સ; યસ્સ નક્ખમતિ, સો ભાસેય્ય.

‘‘ઉપસમ્પન્નો સઙ્ઘેન ઇત્થન્નામો ઇત્થન્નામેન ઉપજ્ઝાયેન. ખમતિ સઙ્ઘસ્સ, તસ્મા તુણ્હી, એવમેતં ધારયામી’’તિ.

ઉપસમ્પદાકમ્મં નિટ્ઠિતં.

૬૪. ચત્તારો નિસ્સયા

૧૨૮. તાવદેવ છાયા મેતબ્બા, ઉતુપ્પમાણં આચિક્ખિતબ્બં, દિવસભાગો આચિક્ખિતબ્બો, સઙ્ગીતિ આચિક્ખિતબ્બા , ચત્તારો નિસ્સયા આચિક્ખિતબ્બા [આચિક્ખિતબ્બા, ચત્તારિ અકરણીયાનિ આચિક્ખિતબ્બાનિ. (ક॰)] –

‘‘પિણ્ડિયાલોપભોજનં નિસ્સાય પબ્બજ્જા. તત્થ તે યાવજીવં ઉસ્સાહો કરણીયો. અતિરેકલાભો – સઙ્ઘભત્તં, ઉદ્દેસભત્તં, નિમન્તનં, સલાકભત્તં, પક્ખિકં, ઉપોસથિકં, પાટિપદિકં.

‘‘પંસુકૂલચીવરં નિસ્સાય પબ્બજ્જા. તત્થ તે યાવજીવં ઉસ્સાહો કરણીયો. અતિરેકલાભો – ખોમં, કપ્પાસિકં, કોસેય્યં, કમ્બલં, સાણં, ભઙ્ગં.

‘‘રુક્ખમૂલસેનાસનં નિસ્સાય પબ્બજ્જા. તત્થ તે યાવજીવં ઉસ્સાહો કરણીયો. અતિરેકલાભો – વિહારો, અડ્ઢયોગો, પાસાદો, હમ્મિયં, ગુહા.

‘‘પૂતિમુત્તભેસજ્જં નિસ્સાય પબ્બજ્જા. તત્થ તે યાવજીવં ઉસ્સાહો કરણીયો. અતિરેકલાભો – સપ્પિ, નવનીતં, તેલં, મધુ, ફાણિત’’ન્તિ.

ચત્તારો નિસ્સયા નિટ્ઠિતા.

૬૫. ચત્તારિ અકરણીયાનિ

૧૨૯. તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ અઞ્ઞતરં ભિક્ખું ઉપસમ્પાદેત્વા એકકં ઓહાય પક્કમિંસુ. સો પચ્છા એકકોવ આગચ્છન્તો અન્તરામગ્ગે પુરાણદુતિયિકાય સમાગઞ્છિ. સા એવમાહ – ''કિંદાનિ પબ્બજિતોસી''તિ? ''આમ, પબ્બજિતોમ્હી''તિ. ''દુલ્લભો ખો પબ્બજિતાનં મેથુનો ધમ્મો; એહિ, મેથુનં ધમ્મં પટિસેવા''તિ. સો તસ્સા મેથુનં ધમ્મં પટિસેવિત્વા ચિરેન અગમાસિ. ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ''કિસ્સ ત્વં, આવુસો, એવં ચિરં અકાસી''તિ? અથ ખો સો ભિક્ખુ ભિક્ખૂનં એતમત્થં આરોચેસિ. ભિક્ખૂ ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું . અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ઉપસમ્પાદેત્વા દુતિયં દાતું, ચત્તારિ ચ અકરણીયાનિ આચિક્ખિતું –

''ઉપસમ્પન્નેન ભિક્ખુના મેથુનો ધમ્મો ન પટિસેવિતબ્બો, અન્તમસો તિરચ્છાનગતાયપિ. યો ભિક્ખુ મેથુનં ધમ્મં પટિસેવતિ, અસ્સમણો હોતિ અસક્યપુત્તિયો. સેય્યથાપિ નામ પુરિસો સીસચ્છિન્નો અભબ્બો તેન સરીરબન્ધનેન જીવિતું, એવમેવ ભિક્ખુ મેથુનં ધમ્મં પટિસેવિત્વા અસ્સમણો હોતિ અસક્યપુત્તિયો. તં તે યાવજીવં અકરણીયં.

''ઉપસમ્પન્નેન ભિક્ખુના અદિન્નં થેય્યસઙ્ખાતં ન આદાતબ્બં, અન્તમસો તિણસલાકં ઉપાદાય. યો ભિક્ખુ પાદં વા પાદારહં વા અતિરેકપાદં વા અદિન્નં થેય્યસઙ્ખાતં આદિયતિ, અસ્સમણો હોતિ અસક્યપુત્તિયો. સેય્યથાપિ નામ પણ્ડુપલાસો બન્ધના પમુત્તો અભબ્બો હરિતત્થાય, એવમેવ ભિક્ખુ પાદં વા પાદારહં વા અતિરેકપાદં વા અદિન્નં થેય્યસઙ્ખાતં આદિયિત્વા અસ્સમણો હોતિ અસક્યપુત્તિયો. તં તે યાવજીવં અકરણીયં.

''ઉપસમ્પન્નેન ભિક્ખુના સઞ્ચિચ્ચ પાણો જીવિતા ન વોરોપેતબ્બો, અન્તમસો કુન્થકિપિલ્લિકં ઉપાદાય. યો ભિક્ખુ સઞ્ચિચ્ચ મનુસ્સવિગ્ગહં જીવિતા વોરોપેતિ, અન્તમસો ગબ્ભપાતનં ઉપાદાય, અસ્સમણો હોતિ અસક્યપુત્તિયો. સેય્યથાપિ નામ પુથુસિલા દ્વેધા ભિન્ના અપ્પટિસન્ધિકા હોતિ, એવમેવ ભિક્ખુ સઞ્ચિચ્ચ મનુસ્સવિગ્ગહં જીવિતા વોરોપેત્વા અસ્સમણો હોતિ અસક્યપુત્તિયો . તં તે યાવજીવં અકરણીયં.

''ઉપસમ્પન્નેન ભિક્ખુના ઉત્તરિમનુસ્સધમ્મો ન ઉલ્લપિતબ્બો, અન્તમસો 'સુઞ્ઞાગારે અભિરમામી'તિ. યો ભિક્ખુ પાપિચ્છો ઇચ્છાપકતો અસન્તં અભૂતં ઉત્તરિમનુસ્સધમ્મં ઉલ્લપતિ ઝાનં વા વિમોક્ખં વા સમાધિં વા સમાપત્તિં વા મગ્ગં વા ફલં વા, અસ્સમણો હોતિ અસક્યપુત્તિયો. સેય્યથાપિ નામ તાલો મત્થકચ્છિન્નો અભબ્બો પુન વિરુળ્હિયા, એવમેવ ભિક્ખુ પાપિચ્છો ઇચ્છાપકતો અસન્તં અભૂતં ઉત્તરિમનુસ્સધમ્મં ઉલ્લપિત્વા અસ્સમણો હોતિ અસક્યપુત્તિયો. તં તે યાવજીવં અકરણીય''ન્તિ.

ચત્તારિ અકરણીયાનિ નિટ્ઠિતાનિ.

૬૬. આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખિત્તકવત્થૂનિ

૧૩૦. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખિત્તકો વિબ્ભમિ. સો પુન પચ્ચાગન્ત્વા ભિક્ખૂ ઉપસમ્પદં યાચિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખિત્તકો વિબ્ભમતિ. સો પુન પચ્ચાગન્ત્વા ભિક્ખૂ ઉપસમ્પદં યાચતિ. સો એવમસ્સ વચનીયો – ''પસ્સિસ્સસિ તં આપત્તિ''ન્તિ? સચાહં પસ્સિસ્સામીતિ, પબ્બાજેતબ્બો. સચાહં ન પસ્સિસ્સામીતિ, ન પબ્બાજેતબ્બો. પબ્બાજેત્વા વત્તબ્બો – ''પસ્સિસ્સસિ તં આપત્તિ''ન્તિ? સચાહં પસ્સિસ્સામીતિ, ઉપસમ્પાદેતબ્બો. સચાહં ન પસ્સિસ્સામીતિ, ન ઉપસમ્પાદેતબ્બો. ઉપસમ્પાદેત્વા વત્તબ્બો – ''પસ્સિસ્સસિ તં આપત્તિ''ન્તિ? સચાહં પસ્સિસ્સામીતિ , ઓસારેતબ્બો. સચાહં ન પસ્સિસ્સામીતિ, ન ઓસારેતબ્બો. ઓસારેત્વા વત્તબ્બો – ''પસ્સસિ [પસ્સાહિ (સી॰)] તં આપત્તિ''ન્તિ? સચે પસ્સતિ, ઇચ્ચેતં કુસલં. નો ચે પસ્સતિ, લબ્ભમાનાય સામગ્ગિયા પુન ઉક્ખિપિતબ્બો. અલબ્ભમાનાય સામગ્ગિયા અનાપત્તિ સમ્ભોગે સંવાસે.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ આપત્તિયા અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખિત્તકો વિબ્ભમતિ. સો પુન પચ્ચાગન્ત્વા ભિક્ખૂ ઉપસમ્પદં યાચતિ. સો એવમસ્સ વચનીયો – ''પટિકરિસ્સસિ તં આપત્તિ''ન્તિ? સચાહં પટિકરિસ્સામીતિ, પબ્બાજેતબ્બો . સચાહં ન પટિકરિસ્સામીતિ, ન પબ્બાજેતબ્બો. પબ્બાજેત્વા વત્તબ્બો – ''પટિકરિસ્સસિ તં આપત્તિ''ન્તિ? સચાહં પટિકરિસ્સામીતિ, ઉપસમ્પાદેતબ્બો. સચાહં ન પટિકરિસ્સામીતિ, ન ઉપસમ્પાદેતબ્બો. ઉપસમ્પાદેત્વા વત્તબ્બો – ''પટિકરિસ્સસિ તં આપત્તિ''ન્તિ? સચાહં પટિકરિસ્સામીતિ, ઓસારેતબ્બો. સચાહં ન પટિકરિસ્સામીતિ, ન ઓસારેતબ્બો. ઓસારેત્વા વત્તબ્બો – ''પટિકરોહિ તં આપત્તિ''ન્તિ. સચે પટિકરોતિ, ઇચ્ચેતં કુસલં. નો ચે પટિકરોતિ લબ્ભમાનાય સામગ્ગિયા પુન ઉક્ખિપિતબ્બો. અલબ્ભમાનાય સામગ્ગિયા અનાપત્તિ સમ્ભોગે સંવાસે.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ પાપિકાય દિટ્ઠિયા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખિત્તકો વિબ્ભમતિ. સો પુન પચ્ચાગન્ત્વા ભિક્ખૂ ઉપસમ્પદં યાચતિ. સો એવમસ્સ વચનીયો – ''પટિનિસ્સજ્જિસ્સસિ તં પાપિકં દિટ્ઠિ''ન્તિ? સચાહં પટિનિસ્સજ્જિસ્સામીતિ, પબ્બાજેતબ્બો. સચાહં ન પટિનિસ્સજ્જિસ્સામીતિ, ન પબ્બાજેતબ્બો. પબ્બાજેત્વા વત્તબ્બો – ''પટિનિસ્સજ્જિસ્સસિ તં પાપિકં દિટ્ઠિ''ન્તિ? સચાહં પટિનિસ્સજ્જિસ્સામીતિ, ઉપસમ્પાદેતબ્બો. સચાહં ન પટિનિસ્સજ્જિસ્સામીતિ, ન ઉપસમ્પાદેતબ્બો. ઉપસમ્પાદેત્વા વત્તબ્બો – ''પટિનિસ્સજ્જિસ્સસિ તં પાપિકં દિટ્ઠિ''ન્તિ? સચાહં પટિનિસ્સજ્જિસ્સામીતિ, ઓસારેતબ્બો. સચાહં ન પટિનિસ્સજ્જિસ્સામીતિ, ન ઓસારેતબ્બો. ઓસારેત્વા વત્તબ્બો – ''પટિનિસ્સજ્જેહિ તં પાપિકં દિટ્ઠિ''ન્તિ. સચે પટિનિસ્સજ્જતિ, ઇચ્ચેતં કુસલં. નો ચે પટિનિસ્સજ્જતિ, લબ્ભમાનાય સામગ્ગિયા પુન ઉક્ખિપિતબ્બો. અલબ્ભમાનાય સામગ્ગિયા અનાપત્તિ સમ્ભોગે સંવાસેતિ.

મહાખન્ધકો પઠમો.

૬૭. તસ્સુદ્દાનં

૧૩૧ વિનયમ્હિ મહત્થેસુ, પેસલાનં સુખાવહે;
નિગ્ગહાનઞ્ચ પાપિચ્છે, લજ્જીનં પગ્ગહેસુ ચ.

સાસનાધારણે ચેવ, સબ્બઞ્ઞુજિનગોચરે;
અનઞ્ઞવિસયે ખેમે, સુપઞ્ઞત્તે અસંસયે.

ખન્ધકે વિનયે ચેવ, પરિવારે ચ માતિકે;
યથાત્થકારી કુસલો, પટિપજ્જતિ યોનિસો.

યો ગવં ન વિજાનાતિ, ન સો રક્ખતિ ગોગણં;
એવં સીલં અજાનન્તો, કિં સો રક્ખેય્ય સંવરં.

પમુટ્ઠમ્હિ ચ સુત્તન્તે, અભિધમ્મે ચ તાવદે;
વિનયે અવિનટ્ઠમ્હિ, પુન તિટ્ઠતિ સાસનં.

તસ્મા સઙ્ગાહણાહેતું [સઙ્ગાહનાહેતું (ક॰)], ઉદ્દાનં અનુપુબ્બસો;
પવક્ખામિ યથાઞાયં, સુણાથ મમ ભાસતો.

વત્થુ નિદાનં આપત્તિ, નયા પેય્યાલમેવ ચ;
દુક્કરં તં અસેસેતું, નયતો તં વિજાનથાતિ.

બોધિ રાજાયતનઞ્ચ, અજપાલો સહમ્પતિ;
બ્રહ્મા આળારો ઉદકો, ભિક્ખુ ચ ઉપકો ઇસિ.

કોણ્ડઞ્ઞો વપ્પો ભદ્દિયો, મહાનામો ચ અસ્સજિ;
યસો ચત્તારો પઞ્ઞાસ, સબ્બે પેસેસિ સો દિસા.

વત્થુ મારેહિ તિંસા ચ, ઉરુવેલં તયો જટી;
અગ્યાગારં મહારાજા, સક્કો બ્રહ્મા ચ કેવલા.

પંસુકૂલં પોક્ખરણી, સિલા ચ કકુધો સિલા;
જમ્બુ અમ્બો ચ આમલો, પારિપુપ્ફઞ્ચ આહરિ.

ફાલિયન્તુ ઉજ્જલન્તુ, વિજ્ઝાયન્તુ ચ કસ્સપ;
નિમુજ્જન્તિ મુખી મેઘો, ગયા લટ્ઠિ ચ માગધો.

ઉપતિસ્સો કોલિતો ચ, અભિઞ્ઞાતા ચ પબ્બજું;
દુન્નિવત્થા પણામના, કિસો લૂખો ચ બ્રાહ્મણો.

અનાચારં આચરતિ, ઉદરં માણવો ગણો;
વસ્સં બાલેહિ પક્કન્તો, દસ વસ્સાનિ નિસ્સયો.

ન વત્તન્તિ પણામેતું, બાલા પસ્સદ્ધિ પઞ્ચ છ;
યો સો અઞ્ઞો ચ નગ્ગો ચ, અચ્છિન્નજટિલસાકિયો.

મગધેસુ પઞ્ચાબાધા, એકો રાજા [ભટો ચોરો (સ્યા॰)] ચ અઙ્ગુલિ;

માગધો ચ અનુઞ્ઞાસિ, કારા લિખિ કસાહતો.

લક્ખણા ઇણા દાસો ચ, ભણ્ડુકો ઉપાલિ અહિ;
સદ્ધં કુલં કણ્ટકો ચ, આહુન્દરિકમેવ ચ.

વત્થુમ્હિ દારકો સિક્ખા, વિહરન્તિ ચ કિં નુ ખો;
સબ્બં મુખં ઉપજ્ઝાયે, અપલાળન કણ્ટકો.

પણ્ડકો થેય્યપક્કન્તો, અહિ ચ માતરી પિતા;
અરહન્તભિક્ખુનીભેદા, રુહિરેન ચ બ્યઞ્જનં.

અનુપજ્ઝાયસઙ્ઘેન, ગણપણ્ડકપત્તકો;
અચીવરં તદુભયં, યાચિતેનપિ યે તયો.

હત્થા પાદા હત્થપાદા, કણ્ણા નાસા તદૂભયં;
અઙ્ગુલિઅળકણ્ડરં, ફણં ખુજ્જઞ્ચ વામનં.

ગલગણ્ડી લક્ખણા ચેવ, કસા લિખિતસીપદી;
પાપપરિસદૂસી ચ, કાણં કુણિ તથેવ ચ.

ખઞ્જં પક્ખહતઞ્ચેવ, સચ્છિન્નઇરિયાપથં;
જરાન્ધમૂગબધિરં, અન્ધમૂગઞ્ચ યં તહિં.

અન્ધબધિરં યં વુત્તં, મૂગબધિરમેવ ચ;
અન્ધમૂગબધિરઞ્ચ, અલજ્જીનઞ્ચ નિસ્સયં.

વત્થબ્બઞ્ચ તથાદ્ધાનં, યાચમાનેન લક્ખણા [પેક્ખના (સબ્બત્થ)];
આગચ્છતુ વિવદન્તિ, એકુપજ્ઝાયેન કસ્સપો.

દિસ્સન્તિ ઉપસમ્પન્ના, આબાધેહિ ચ પીળિતા;
અનનુસિટ્ઠા વિત્થેન્તિ, તત્થેવ અનુસાસના.

સઙ્ઘેપિ ચ અથો બાલા, અસમ્મતા ચ એકતો;
ઉલ્લુમ્પતુપસમ્પદા, નિસ્સયો એકકો તયોતિ.

ઇમમ્હિ ખન્ધકે વત્થૂનિ એકસતઞ્ચ દ્વાસત્તતિ.

મહાખન્ધકો નિટ્ઠિતો.

૨. ઉપોસથક્ખન્ધકો

૬૮. સન્નિપાતાનુજાનના

૧૩૨. તેન સમયેન બુદ્ધો ભગવા રાજગહે વિહરતિ ગિજ્ઝકૂટે પબ્બતે. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતિત્થિયા પરિબ્બાજકા ચાતુદ્દસે પન્નરસે અટ્ઠમિયા ચ પક્ખસ્સ સન્નિપતિત્વા ધમ્મં ભાસન્તિ. તે મનુસ્સા ઉપસઙ્કમન્તિ ધમ્મસ્સવનાય. તે લભન્તિ અઞ્ઞતિત્થિયેસુ પરિબ્બાજકેસુ પેમં, લભન્તિ પસાદં, લભન્તિ અઞ્ઞતિત્થિયા પરિબ્બાજકા પક્ખં. અથ ખો રઞ્ઞો માગધસ્સ સેનિયસ્સ બિમ્બિસારસ્સ રહોગતસ્સ પટિસલ્લીનસ્સ એવં ચેતસો પરિવિતક્કો ઉદપાદિ – ''એતરહિ ખો અઞ્ઞતિત્થિયા પરિબ્બાજકા ચાતુદ્દસે પન્નરસે અટ્ઠમિયા ચ પક્ખસ્સ સન્નિપતિત્વા ધમ્મં ભાસન્તિ. તે મનુસ્સા ઉપસઙ્કમન્તિ ધમ્મસ્સવનાય. તે લભન્તિ અઞ્ઞતિત્થિયેસુ પરિબ્બાજકેસુ પેમં, લભન્તિ પસાદં, લભન્તિ અઞ્ઞતિત્થિયા પરિબ્બાજકા પક્ખં. યંનૂન અય્યાપિ ચાતુદ્દસે પન્નરસે અટ્ઠમિયા ચ પક્ખસ્સ સન્નિપતેય્યુ''ન્તિ. અથ ખો રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નો ખો રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો ભગવન્તં એતદવોચ – ''ઇધ મય્હં, ભન્તે, રહોગતસ્સ પટિસલ્લીનસ્સ એવં ચેતસો પરિવિતક્કો ઉદપાદિ 'એતરહિ ખો અઞ્ઞતિત્થિયા પરિબ્બાજકા ચાતુદ્દસે પન્નરસે અટ્ઠમિયા ચ પક્ખસ્સ સન્નિપતિત્વા ધમ્મં ભાસન્તિ. તે મનુસ્સા ઉપસઙ્કમન્તિ ધમ્મસ્સવનાય. તે લભન્તિ અઞ્ઞતિત્થિયેસુ પરિબ્બાજકેસુ પેમં, લભન્તિ પસાદં, લભન્તિ અઞ્ઞતિત્થિયા પરિબ્બાજકા પક્ખં. યંનૂન અય્યાપિ ચાતુદ્દસે પન્નરસે અટ્ઠમિયા ચ પક્ખસ્સ સન્નિપતેય્યુ'ન્તિ. સાધુ, ભન્તે, અય્યાપિ ચાતુદ્દસે પન્નરસે અટ્ઠમિયા ચ પક્ખસ્સ સન્નિપતેય્યુ''ન્તિ. અથ ખો ભગવા રાજાનં માગધં સેનિયં બિમ્બિસારં ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સેસિ સમાદપેસિ સમુત્તેજેસિ સમ્પહંસેસિ. અથ ખો રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો ભગવતા ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સિતો સમાદપિતો સમુત્તેજિતો સમ્પહંસિતો ઉટ્ઠાયાસના ભગવન્તં અભિવાદેત્વા પદક્ખિણં કત્વા પક્કામિ. અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ચાતુદ્દસે પન્નરસે અટ્ઠમિયા ચ પક્ખસ્સ સન્નિપતિતુ''ન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ – ભગવતા અનુઞ્ઞાતા ચાતુદ્દસે પન્નરસે અટ્ઠમિયા ચ પક્ખસ્સ સન્નિપતિતુન્તિ – ચાતુદ્દસે પન્નરસે અટ્ઠમિયા ચ પક્ખસ્સ સન્નિપતિત્વા તુણ્હી નિસીદન્તિ. તે મનુસ્સા ઉપસઙ્કમન્તિ ધમ્મસ્સવનાય. તે ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''કથઞ્હિ નામ સમણા સક્યપુત્તિયા ચાતુદ્દસે પન્નરસે અટ્ઠમિયા ચ પક્ખસ્સ સન્નિપતિત્વા તુણ્હી નિસીદિસ્સન્તિ, સેય્યથાપિ મૂગસૂકરા. નનુ નામ સન્નિપતિતેહિ ધમ્મો ભાસિતબ્બો''તિ. અસ્સોસું ખો ભિક્ખૂ તેસં મનુસ્સાનં ઉજ્ઝાયન્તાનં ખિય્યન્તાનં વિપાચેન્તાનં. અથ ખો તે ભિક્ખૂ ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું…પે॰… અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ચાતુદ્દસે પન્નરસે અટ્ઠમિયા ચ પક્ખસ્સ સન્નિપતિત્વા ધમ્મં ભાસિતુ''ન્તિ.

૬૯. પાતિમોક્ખુદ્દેસાનુજાનના

૧૩૩. અથ ખો ભગવતો રહોગતસ્સ પટિસલ્લીનસ્સ એવં ચેતસો પરિવિતક્કો ઉદપાદિ – ''યંનૂનાહં યાનિ મયા ભિક્ખૂનં પઞ્ઞત્તાનિ સિક્ખાપદાનિ, તાનિ નેસં પાતિમોક્ખુદ્દેસં અનુજાનેય્યં. સો નેસં ભવિસ્સતિ ઉપોસથકમ્મ''ન્તિ. અથ ખો ભગવા સાયન્હસમયં પટિસલ્લાના વુટ્ઠિતો એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં

કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ઇધ મય્હં, ભિક્ખવે, રહોગતસ્સ પટિસલ્લીનસ્સ એવં ચેતસો પરિવિતક્કો ઉદપાદિ ‘યંનૂનાહં યાનિ મયા ભિક્ખૂનં પઞ્ઞત્તાનિ સિક્ખાપદાનિ, તાનિ નેસં પાતિમોક્ખુદ્દેસં અનુજાનેય્યં. સો નેસં ભવિસ્સતિ ઉપોસથકમ્મ’ન્તિ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતું. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, ઉદ્દિસિતબ્બં. બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો –

૧૩૪. ‘‘સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, સઙ્ઘો ઉપોસથં કરેય્ય, પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસેય્ય. કિં સઙ્ઘસ્સ પુબ્બકિચ્ચં? પારિસુદ્ધિં આયસ્મન્તો આરોચેથ . પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિસ્સામિ. તં સબ્બેવ સન્તા સાધુકં સુણોમ મનસિ કરોમ. યસ્સ સિયા આપત્તિ , સો આવિકરેય્ય. અસન્તિયા આપત્તિયા તુણ્હી ભવિતબ્બં. તુણ્હીભાવેન ખો પનાયસ્મન્તે પરિસુદ્ધાતિ વેદિસ્સામિ. યથા ખો પન પચ્ચેકપુટ્ઠસ્સ વેય્યાકરણં હોતિ, એવમેવં [એવમેવ (ક)] એવરૂપાય પરિસાય યાવતતિયં અનુસ્સાવિતં હોતિ. યો પન ભિક્ખુ યાવતતિયં અનુસ્સાવિયમાને સરમાનો સન્તિં આપત્તિં નાવિકરેય્ય, સમ્પજાનમુસાવાદસ્સ હોતિ. સમ્પજાનમુસાવાદો ખો પનાયસ્મન્તો અન્તરાયિકો ધમ્મો વુત્તો ભગવતા. તસ્મા, સરમાનેન ભિક્ખુના આપન્નેન વિસુદ્ધાપેક્ખેન સન્તી આપત્તિ આવિકાતબ્બા; આવિકતા હિસ્સ ફાસુ હોતી’’તિ.

૧૩૫. **પાતિમોક્ખન્તિ** આદિમેતં મુખમેતં પમુખમેતં કુસલાનં ધમ્માનં. તેન વુચ્ચતિ પાતિમોક્ખન્તિ. **આયસ્મન્તોતિ** પિયવચનમેતં ગરુવચનમેતં સગારવસપ્પતિસ્સાધિવચનમેતં આયસ્મન્તોતિ. **ઉદ્દિસિસ્સામીતિ** આચિક્ખિસ્સામિ દેસેસ્સામિ પઞ્ઞપેસ્સામિ પટ્ઠપેસ્સામિ વિવરિસ્સામિ વિભજિસ્સામિ ઉત્તાનિં કરિસ્સામિ [ઉત્તાની કરિસ્સામિ (સી॰ સ્યા॰)] પકાસેસ્સામિ. **તન્તિ** પાતિમોક્ખં વુચ્ચતિ. **સબ્બેવ સન્તાતિ** યાવતિકા તસ્સા પરિસાય થેરા ચ નવા ચ મજ્ઝિમા ચ, એતે વુચ્ચન્તિ સબ્બેવ સન્તાતિ. **સાધુકં સુણોમાતિ** અટ્ઠિં કત્વા મનસિ કત્વા સબ્બચેતસા [સબ્બં ચેતસા (સ્યા॰ ક॰)] સમન્નાહરામ. **મનસિ કરોમાતિ** એકગ્ગચિત્તા અવિક્ખિત્તચિત્તા અવિસાહટચિત્તા નિસામેમ. **યસ્સ સિયા આપત્તીતિ** થેરસ્સ વા નવસ્સ વા મજ્ઝિમસ્સ વા, પઞ્ચન્નં વા આપત્તિક્ખન્ધાનં અઞ્ઞતરા આપત્તિ, સત્તન્નં વા આપત્તિક્ખન્ધાનં અઞ્ઞતરા આપત્તિ. **સો આવિકરેય્યાતિ** સો દેસેય્ય, સો વિવરેય્ય, સો ઉત્તાનિં કરેય્ય, સો પકાસેય્ય સઙ્ઘમજ્ઝે વા ગણમજ્ઝે વા એકપુગ્ગલે વા. **અસન્તી** નામ **આપત્તિ** અનજ્ઝાપન્ના વા હોતિ, આપજ્જિત્વા વા વુટ્ઠિતા. **તુણ્હી ભવિતબ્બન્તિ** અધિવાસેતબ્બં ન બ્યાહરિતબ્બં. **પરિસુદ્ધાતિ વેદિસ્સામીતિ** જાનિસ્સામિ ધારેસ્સામિ. **યથા ખો પન પચ્ચેકપુટ્ઠસ્સ વેય્યાકરણં હોતીતિ** યથા એકેન એકો પુટ્ઠો બ્યાકરેય્ય, એવમેવ તસ્સા પરિસાય જાનિતબ્બં મં પુચ્છતીતિ. **એવરૂપા** નામ **પરિસા** ભિક્ખુપરિસા વુચ્ચતિ. **યાવતતિયં અનુસ્સાવિતં હોતીતિ** સકિમ્પિ અનુસ્સાવિતં હોતિ, દુતિયમ્પિ અનુસ્સાવિતં હોતિ, તતિયમ્પિ અનુસ્સાવિતં હોતિ. **સરમાનોતિ** જાનમાનો સઞ્જાનમાનો. **સન્તી** નામ **આપત્તિ** અજ્ઝાપન્ના વા હોતિ, આપજ્જિત્વા વા અવુટ્ઠિતા. **નાવિકરેય્યાતિ** ન દેસેય્ય, ન વિવરેય્ય, ન ઉત્તાનિં કરેય્ય, ન પકાસેય્ય સઙ્ઘમજ્ઝે વા ગણમજ્ઝે વા એકપુગ્ગલે વા. **સમ્પજાનમુસાવાદસ્સ હોતીતિ**. સમ્પજાનમુસાવાદે કિં હોતિ? દુક્કટં હોતિ. **અન્તરાયિકો ધમ્મો વુત્તો ભગવતાતિ**. કિસ્સ અન્તરાયિકો? પઠમસ્સ ઝાનસ્સ અધિગમાય અન્તરાયિકો, દુતિયસ્સ ઝાનસ્સ અધિગમાય અન્તરાયિકો, તતિયસ્સ ઝાનસ્સ અધિગમાય અન્તરાયિકો, ચતુત્થસ્સ ઝાનસ્સ અધિગમાય અન્તરાયિકો, ઝાનાનં વિમોક્ખાનં સમાધીનં સમાપત્તીનં નેક્ખમ્માનં નિસ્સરણાનં પવિવેકાનં કુસલાનં ધમ્માનં અધિગમાય અન્તરાયિકો. **તસ્માતિ** તક્કારણા. **સરમાનેનાતિ** જાનમાનેન સઞ્જાનમાનેન. **વિસુદ્ધાપેક્ખેનાતિ** વુટ્ઠાતુકામેન વિસુજ્ઝિતુકામેન. **સન્તી** નામ **આપત્તિ** અજ્ઝાપન્ના વા હોતિ, આપજ્જિત્વા વા અવુટ્ઠિતા. **આવિકાતબ્બાતિ** આવિકાતબ્બા સઙ્ઘમજ્ઝે વા ગણમજ્ઝે વા એકપુગ્ગલે વા. **આવિકતા હિસ્સ ફાસુ**

હોતીતિ. કિસ્સ ફાસુ હોતિ? પઠમસ્સ ઝાનસ્સ અધિગમાય ફાસુ હોતિ, દુતિયસ્સ ઝાનસ્સ અધિગમાય ફાસુ હોતિ, તતિયસ્સ ઝાનસ્સ અધિગમાય ફાસુ હોતિ, ચતુત્થસ્સ ઝાનસ્સ અધિગમાય ફાસુ હોતિ, ઝાનાનં વિમોક્ખાનં સમાધીનં સમાપત્તીનં નેક્ખમ્માનં નિસ્સરણાનં પવિવેકાનં કુસલાનં ધમ્માનં અધિગમાય ફાસુ હોતીતિ.

૧૩૬. તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ – ભગવતા પાતિમોક્ખુદ્દેસો અનુઞ્ઞાતોતિ – દેવસિકં પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, દેવસિકં પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતબ્બં. યો ઉદ્દિસેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ઉપોસથે પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ – ભગવતા ઉપોસથે પાતિમોક્ખુદ્દેસો અનુઞ્ઞાતોતિ – પક્ખસ્સ તિક્ખત્તું પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ, ચાતુદ્દસે પન્નરસે અટ્ઠમિયા ચ પક્ખસ્સ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, પક્ખસ્સ તિક્ખત્તું પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતબ્બં. યો ઉદ્દિસેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સકિં પક્ખસ્સ ચાતુદ્દસે વા પન્નરસે વા પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ યથાપરિસાય પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ સકાય સકાય પરિસાય. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, યથાપરિસાય પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતબ્બં સકાય સકાય પરિસાય. યો ઉદ્દિસેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સમગ્ગાનં ઉપોસથકમ્મન્તિ.

અથ ખો ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ‘‘ભગવતા પઞ્ઞત્તં ‘સમગ્ગાનં ઉપોસથકમ્મ’ન્તિ. કિત્તાવતા નુ ખો સામગ્ગી હોતિ, યાવતા એકાવાસો, ઉદાહુ સબ્બા પથવી’’તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, એત્તાવતા સામગ્ગી યાવતા એકાવાસોતિ.

૭૦. મહાકપ્પિનવત્થુ

૧૩૭. તેન ખો પન સમયેન આયસ્મા મહાકપ્પિનો રાજગહે વિહરતિ મદ્દકુચ્છિમ્હિ મિગદાયે. અથ ખો આયસ્મતો મહાકપ્પિનસ્સ રહોગતસ્સ પટિસલ્લીનસ્સ એવં ચેતસો પરિવિતક્કો ઉદપાદિ – ‘‘ગચ્છેય્યં વાહં ઉપોસથં ન વા ગચ્છેય્યં, ગચ્છેય્યં વાહં સઙ્ઘકમ્મં ન વા ગચ્છેય્યં, અથ ખ્વાહં વિસુદ્ધો પરમાય વિસુદ્ધિયા’’તિ? અથ ખો ભગવા આયસ્મતો મહાકપ્પિનસ્સ ચેતસા ચેતોપરિવિતક્કમઞ્ઞાય – સેય્યથાપિ નામ બલવા પુરિસો સમિઞ્જિતં વા બાહં પસારેય્ય, પસારિતં વા બાહં સમિઞ્જેય્ય, એવમેવ – ગિજ્ઝકૂટે પબ્બતે અન્તરહિતો મદ્દકુચ્છિમ્હિ મિગદાયે આયસ્મતો મહાકપ્પિનસ્સ સમ્મુખે પાતુરહોસિ. નિસીદિ ભગવા પઞ્ઞત્તે આસને. આયસ્માપિ ખો મહાકપ્પિનો ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નં ખો આયસ્મન્તં મહાકપ્પિનં ભગવા એતદવોચ – ‘‘નનુ તે, કપ્પિન, રહોગતસ્સ પટિસલ્લીનસ્સ એવં ચેતસો પરિવિતક્કો ઉદપાદિ – ગચ્છેય્યં વાહં ઉપોસથં ન વા ગચ્છેય્યં, ગચ્છેય્યં વાહં સઙ્ઘકમ્મં ન વા ગચ્છેય્યં, અથ ખ્વાહં વિસુદ્ધો પરમાય વિસુદ્ધિયા’’તિ? ‘‘એવં, ભન્તે’’. ‘‘તુમ્હે ચે બ્રાહ્મણા ઉપોસથં ન સક્કરિસ્સથ ન ગરુકરિસ્સથ [ન ગરું કરિસ્સથ (ક॰)] ન માનેસ્સથ ન પૂજેસ્સથ, અથ કો ચરહિ ઉપોસથં સક્કરિસ્સતિ ગરુકરિસ્સતિ માનેસ્સતિ પૂજેસ્સતિ? ગચ્છ ત્વં, બ્રાહ્મણ, ઉપોસથં, મા નો અગમાસિ. ગચ્છ ત્વં સઙ્ઘકમ્મં, મા નો અગમાસી’’તિ. ‘‘એવં, ભન્તે’’તિ ખો આયસ્મા મહાકપ્પિનો ભગવતો પચ્ચસ્સોસિ. અથ ખો ભગવા આયસ્મન્તં મહાકપ્પિનં ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સેત્વા સમાદપેત્વા સમુત્તેજેત્વા સમ્પહંસેત્વા – સેય્યથાપિ નામ બલવા પુરિસો સમિઞ્જિતં વા બાહં

પસારેય્ય, પસારિતં વા બાહં સમિઞ્જેય્ય, એવમેવ – મદ્દકુચ્છિમ્હિ મિગદાયે આયસ્મતો મહાકપ્પિનસ્સ સમ્મુખે અન્તરહિતો ગિજ્ઝકૂટે પબ્બતે પાતુરહોસિ.

૭૧. સીમાનુજાનના

૧૩૮. અથ ખો ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ''ભગવતા પઞ્ઞત્તં 'એત્તાવતા સામગ્ગી યાવતા એકાવાસો'તિ, કિત્તાવતા નુ ખો એકાવાસો હોતી''તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સીમં સમ્મન્નિતું. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, સમ્મન્નિતબ્બા – પઠમં નિમિત્તા કિત્તેતબ્બા – પબ્બતનિમિત્તં, પાસાણનિમિત્તં, વનનિમિત્તં, રુક્ખનિમિત્તં, મગ્ગનિમિત્તં, વમ્મિકનિમિત્તં, નદીનિમિત્તં, ઉદકનિમિત્તં. નિમિત્તે કિત્તેત્વા બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો –

૧૩૯. ''સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો . યાવતા સમન્તા નિમિત્તા કિત્તિતા. યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, સઙ્ઘો એતેહિ નિમિત્તેહિ સીમં સમ્મન્નેય્ય સમાનસંવાસં એકુપોસથં [એકૂપોસથં (ક॰)]. એસા ઞત્તિ.

''સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. યાવતા સમન્તા નિમિત્તા કિત્તિતા. સઙ્ઘો એતેહિ નિમિત્તેહિ સીમં સમ્મન્નતિ સમાનસંવાસં એકુપોસથં. યસ્સાયસ્મતો ખમતિ એતેહિ નિમિત્તેહિ સીમાય સમ્મુતિ [સમ્મતિ (સ્યા॰)] સમાનસંવાસાય એકુપોસથાય, સો તુણ્હસ્સ; યસ્સ નક્ખમતિ, સો ભાસેય્ય. સમ્મતા સીમા સઙ્ઘેન એતેહિ નિમિત્તેહિ સમાનસંવાસા એકુપોસથા. ખમતિ સઙ્ઘસ્સ, તસ્મા તુણ્હી, એવમેતં ધારયામી''તિ.

૧૪૦. તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ – ભગવતા સીમાસમ્મુતિ અનુઞ્ઞાતાતિ – અતિમહતિયો સીમાયો સમ્મન્નન્તિ, ચતુયોજનિકાપિ પઞ્ચયોજનિકાપિ છયોજનિકાપિ. ભિક્ખૂ ઉપોસથં આગચ્છન્તા ઉદ્દિસ્સમાનેપિ પાતિમોક્ખે આગચ્છન્તિ, ઉદ્દિટ્ઠમત્તેપિ આગચ્છન્તિ, અન્તરાપિ પરિવસન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, અતિમહતી સીમા સમ્મન્નિતબ્બા, ચતુયોજનિકા વા પઞ્ચયોજનિકા વા છયોજનિકા વા. યો સમ્મન્નેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, તિયોજનપરમં સીમં સમ્મન્નિતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ નદીપારસીમં [નદીપારં સીમં (સી॰ સ્યા॰)] સમ્મન્નન્તિ. ઉપોસથં આગચ્છન્તા ભિક્ખૂપિ વુય્હન્તિ, પત્તાપિ વુય્હન્તિ , ચીવરાનિપિ વુય્હન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, નદીપારસીમા સમ્મન્નિતબ્બા. યો સમ્મન્નેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, યત્થસ્સ ધુવનાવા વા ધુવસેતુ વા, એવરૂપં નદીપારસીમં સમ્મન્નિતુન્તિ.

૭૨. ઉપોસથાગારકથા

૧૪૧. તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ અનુપરિવેણિયં પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ અસઙ્કેતેન. આગન્તુકા ભિક્ખૂ ન જાનન્તિ – ''કત્થ વા અજ્જુપોસથો કરીયિસ્સતી''તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, અનુપરિવેણિયં પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતબ્બં અસઙ્કેતેન. યો ઉદ્દિસેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ઉપોસથાગારં સમ્મન્નિત્વા ઉપોસથં કાતું, યં સઙ્ઘો આકઙ્ખતિ વિહારં વા અડ્ઢયોગં વા પાસાદં વા હમ્મિયં વા ગુહં વા. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, સમ્મન્નિતબ્બં. બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો –

''સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, સઙ્ઘો ઇત્થન્નામં વિહારં ઉપોસથાગારં સમ્મન્નેય્ય. એસા ઞત્તિ.

''સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. સઙ્ઘો ઇત્થન્નામં વિહારં ઉપોસથાગારં સમ્મન્નતિ. યસ્સાયસ્મતો ખમતિ ઇત્થન્નામસ્સ વિહારસ્સ ઉપોસથાગારસ્સ સમ્મુતિ, સો તુણ્હસ્સ; યસ્સ નક્ખમતિ, સો ભાસેય્ય. સમ્મતો સઙ્ઘેન ઇત્થન્નામો વિહારો ઉપોસથાગારં. ખમતિ સઙ્ઘસ્સ, તસ્મા તુણ્હી, એવમેતં ધારયામી''તિ.

તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે દ્વે ઉપોસથાગારાનિ સમ્મતાનિ હોન્તિ. ભિક્ખૂ ઉભયત્થ સન્નિપતન્તિ – ''ઇધ ઉપોસથો કરીયિસ્સતિ, ઇધ ઉપોસથો કરીયિસ્સતી''તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું . ન, ભિક્ખવે, એકસ્મિં આવાસે દ્વે ઉપોસથાગારાનિ સમ્મન્નિતબ્બાનિ. યો સમ્મન્નેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, એકં સમૂહનિત્વા [સમુહનિત્વા (ક॰)] એકત્થ ઉપોસથં કાતું. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, સમૂહન્તબ્બં. બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો –

''સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, સઙ્ઘો ઇત્થન્નામં ઉપોસથાગારં સમૂહનેય્ય [સમુહનેય્ય (ક॰)]. એસા ઞત્તિ.

''સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. સઙ્ઘો ઇત્થન્નામં ઉપોસથાગારં સમૂહનતિ. યસ્સાયસ્મતો ખમતિ ઇત્થન્નામસ્સ ઉપોસથાગારસ્સ સમુગ્ઘાતો, સો તુણ્હસ્સ; યસ્સ નક્ખમતિ, સો ભાસેય્ય. સમૂહતં સઙ્ઘેન ઇત્થન્નામં ઉપોસથાગારં. ખમતિ સઙ્ઘસ્સ, તસ્મા તુણ્હી, એવમેતં ધારયામી''તિ.

૭૩. ઉપોસથપ્પમુખાનુજાનના

૧૪૨. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે અતિખુદ્દકં ઉપોસથાગારં સમ્મતં હોતિ, તદહુપોસથે મહાભિક્ખુસઙ્ઘો સન્નિપતિતો હોતિ. ભિક્ખૂ અસમ્મતાય ભૂમિયા નિસિન્ના પાતિમોક્ખં અસ્સોસું. અથ ખો તેસં ભિક્ખૂનં એતદહોસિ ''ભગવતા પઞ્ઞત્તં 'ઉપોસથાગારં સમ્મન્નિત્વા ઉપોસથો કાતબ્બો'તિ, મયઞ્ચમ્હા અસમ્મતાય ભૂમિયા નિસિન્નો પાતિમોક્ખં અસ્સુમ્હા, કતો નુ ખો અમ્હાકં ઉપોસથો, અકતો નુ ખો''તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. સમ્મતાય વા, ભિક્ખવે, ભૂમિયા નિસિન્ના અસમ્મતાય વા યતો પાતિમોક્ખં સુણાતિ, કતોવસ્સ ઉપોસથો. તેન હિ, ભિક્ખવે, સઙ્ઘો યાવ મહન્તં ઉપોસથપ્પમુખં [ઉપોસથમુખં (સ્યા॰)] આકઙ્ખતિ, તાવ મહન્તં ઉપોસથપ્પમુખં સમ્મન્નતુ. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, સમ્મન્નિતબ્બં. પઠમં નિમિત્તા કિત્તેતબ્બા. નિમિત્તે કિત્તેત્વા બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો –

''સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. યાવતા સમન્તા નિમિત્તા કિત્તિતા. યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, સઙ્ઘો એતેહિ નિમિત્તેહિ ઉપોસથપ્પમુખં સમ્મન્નેય્ય. એસા ઞત્તિ.

''સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. યાવતા સમન્તા નિમિત્તા કિત્તિતા. સઙ્ઘો એતેહિ નિમિત્તેહિ ઉપોસથપ્પમુખં સમ્મન્નતિ. યસ્સાયસ્મતો ખમતિ એતેહિ નિમિત્તેહિ ઉપોસથપ્પમુખસ્સ સમ્મુતિ, સો તુણ્હસ્સ; યસ્સ નક્ખમતિ, સો ભાસેય્ય. સમ્મતં સઙ્ઘેન એતેહિ નિમિત્તેહિ ઉપોસથપ્પમુખં. ખમતિ સઙ્ઘસ્સ, તસ્મા તુણ્હી, એવમેતં ધારયામી''તિ.

તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે નવકા ભિક્ખૂ પઠમતરં સન્નિપતિત્વા – ''ન તાવ થેરા આગચ્છન્તી''તિ – પક્કમિંસુ. ઉપોસથો વિકાલે અહોસિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, તદહુપોસથે થેરેહિ ભિક્ખૂહિ પઠમતરં સન્નિપતિતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન રાજગહે સમ્બહુલા આવાસા સમાનસીમા હોન્તિ. તત્થ ભિક્ખૂ વિવદન્તિ – ‘‘અમ્હાકં આવાસે ઉપોસથો કરીયતુ, અમ્હાકં આવાસે ઉપોસથો કરીયતૂ’’તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ઇધ પન, ભિક્ખવે, સમ્બહુલા આવાસા સમાનસીમા હોન્તિ. તત્થ ભિક્ખૂ વિવદન્તિ – ‘‘અમ્હાકં આવાસે ઉપોસથો કરીયતુ, અમ્હાકં આવાસે ઉપોસથો કરીયતૂ’’તિ. તેહિ, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ સબ્બેહેવ એકજ્ઝં સન્નિપતિત્વા ઉપોસથો કાતબ્બો. યત્થ વા પન થેરો ભિક્ખુ વિહરતિ, તત્થ સન્નિપતિત્વા ઉપોસથો કાતબ્બો, ન ત્વેવ વગ્ગેન સઙ્ઘેન ઉપોસથો કાતબ્બો. યો કરેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

૭૪. અવિપ્પવાસસીમાનુજાનના

૧૪૩. તેન ખો પન સમયેન આયસ્મા મહાકસ્સપો અન્ધકવિન્દા રાજગહં ઉપોસથં આગચ્છન્તો અન્તરામગ્ગે નદિં તરન્તો મનં વૂળ્હો અહોસિ, ચીવરાનિસ્સ [તેન ચીવરાનિસ્સ (ક॰)] અલ્લાનિ. ભિક્ખૂ આયસ્મન્તં મહાકસ્સપં એતદવોચું – ‘‘કિસ્સ તે, આવુસો, ચીવરાનિ અલ્લાની’’તિ? ‘‘ઇધાહં, આવુસો, અન્ધકવિન્દા રાજગહં ઉપોસથં આગચ્છન્તો અન્તરામગ્ગે નદિં તરન્તો મનમ્હિ વૂળ્હો. તેન મે ચીવરાનિ અલ્લાની’’તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. યા સા, ભિક્ખવે, સઙ્ઘેન સીમા સમ્મતા સમાનસંવાસા એકુપોસથા, સઙ્ઘો તં સીમં તિચીવરેન અવિપ્પવાસં સમ્મન્નતુ. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, સમ્મન્નિતબ્બા. બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો –

‘‘સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. યા સા સઙ્ઘેન સીમા સમ્મતા સમાનસંવાસા એકુપોસથા, યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં સઙ્ઘો તં સીમં તિચીવરેન અવિપ્પવાસં સમ્મન્નેય્ય. એસા ઞત્તિ.

‘‘સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. યા સા સઙ્ઘેન સીમા સમ્મતા સમાનસંવાસા એકુપોસથા, સઙ્ઘો તં સીમં તિચીવરેન અવિપ્પવાસં સમ્મન્નતિ. યસ્સાયસ્મતો ખમતિ એતિસ્સા સીમાય તિચીવરેન અવિપ્પવાસાય [અવિપ્પવાસસ્સ (સ્યા॰)] સમ્મુતિ, સો તુણ્હસ્સ; યસ્સ નક્ખમતિ, સો ભાસેય્ય. સમ્મતા સા સીમા સઙ્ઘેન તિચીવરેન અવિપ્પવાસા [અવિપ્પવાસો (સ્યા॰)]. ખમતિ સઙ્ઘસ્સ, તસ્મા તુણ્હી, એવમેતં ધારયામી’’તિ.

તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ ભગવતા તિચીવરેન અવિપ્પવાસસમ્મુતિ અનુઞ્ઞાતાતિ અન્તરઘરે ચીવરાનિ નિક્ખિપન્તિ. તાનિ ચીવરાનિ નસ્સન્તિપિ ડય્હન્તિપિ ઉન્દૂરેહિપિ ખજ્જન્તિ. ભિક્ખૂ દુચ્ચોળા હોન્તિ લૂખચીવરા. ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ‘‘કિસ્સ તુમ્હે, આવુસો, દુચ્ચોળા લૂખચીવરા’’તિ? ‘‘ઇધ મયં, આવુસો, ભગવતા તિચીવરેન અવિપ્પવાસસમ્મુતિ અનુઞ્ઞાતાતિ અન્તરઘરે ચીવરાનિ નિક્ખિપિમ્હા . તાનિ ચીવરાનિ નટ્ઠાનિપિ દડ્ઢાનિપિ, ઉન્દૂરેહિપિ ખાયિતાનિ, તેન મયં દુચ્ચોળા લૂખચીવરા’’તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. યા સા, ભિક્ખવે, સઙ્ઘેન સીમા સમ્મતા સમાનસંવાસા એકુપોસથા, સઙ્ઘો તં સીમં તિચીવરેન અવિપ્પવાસં સમ્મન્નતુ, ઠપેત્વા ગામઞ્ચ ગામૂપચારઞ્ચ. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, સમ્મન્નિતબ્બા. બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો –

૧૪૪. ‘‘સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. યા સા સઙ્ઘેન સીમા સમ્મતા સમાનસંવાસા એકુપોસથા યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, સઙ્ઘો તં સીમં તિચીવરેન અવિપ્પવાસં સમ્મન્નેય્ય, ઠપેત્વા ગામઞ્ચ ગામૂપચારઞ્ચ. એસા ઞત્તિ.

‘‘સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. યા સા સઙ્ઘેન સીમા સમ્મતા સમાનસંવાસા એકુપોસથા, સઙ્ઘો તં સીમં તિચીવરેન અવિપ્પવાસં સમ્મન્નતિ, ઠપેત્વા ગામઞ્ચ ગામૂપચારઞ્ચ. યસ્સાયસ્મતો ખમતિ એતિસ્સા સીમાય તિચીવરેન

અવિપ્પવાસાય [અવિપ્પવાસસ્સ (સ્યા॰)] સમ્મુતિ, ઠપેત્વા ગામઞ્ચ ગામૂપચારઞ્ચ, સો તુણ્હસ્સ; યસ્સ નક્ખમતિ, સો ભાસેય્ય. સમ્મતા સા સીમા સઙ્ઘેન તિચીવરેન અવિપ્પવાસા [અવિપ્પવાસો (સ્યા॰)], ઠપેત્વા ગામઞ્ચ ગામૂપચારઞ્ચ. ખમતિ સઙ્ઘસ્સ, તસ્મા તુણ્હી, એવમેતં ધારયામી''તિ.

૭૫. સીમાસમૂહનન

''સીમં, ભિક્ખવે, સમ્મન્નન્તેન પઠમં સમાનસંવાસસીમા [સમાનસંવાસા સીમા (સ્યા॰)] સમ્મન્નિતબ્બા , પચ્છા તિચીવરેન અવિપ્પવાસો સમ્મન્નિતબ્બો. સીમં, ભિક્ખવે, સમૂહનન્તેન પઠમં તિચીવરેન અવિપ્પવાસો સમૂહન્તબ્બો, પચ્છા સમાનસંવાસસીમા સમૂહન્તબ્બા. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, તિચીવરેન અવિપ્પવાસો સમૂહન્તબ્બો. બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો –

૧૪૫. ''સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. યો સો સઙ્ઘેન તિચીવરેન અવિપ્પવાસો સમ્મતો, યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, સઙ્ઘો તં તિચીવરેન અવિપ્પવાસં સમૂહનેય્ય. એસા ઞત્તિ.

''સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. યો સો સઙ્ઘેન તિચીવરેન અવિપ્પવાસો સમ્મતો, સઙ્ઘો તં તિચીવરેન અવિપ્પવાસં સમૂહનતિ. યસ્સાયસ્મતો ખમતિ એતસ્સ તિચીવરેન અવિપ્પવાસસ્સ સમુગ્ઘાતો, સો તુણ્હસ્સ; યસ્સ નક્ખમતિ, સો ભાસેય્ય. સમૂહતો સો સઙ્ઘેન તિચીવરેન અવિપ્પવાસો. ખમતિ સઙ્ઘસ્સ, તસ્મા તુણ્હી, એવમેતં ધારયામી''તિ.

એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, સીમા [સમાનસંવાસા સીમા (સ્યા॰)]. બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો –

૧૪૬. ''સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. યા સા સઙ્ઘેન સીમા સમ્મતા સમાનસંવાસા એકુપોસથા , યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, સઙ્ઘો તં સીમં સમૂહનેય્ય સમાનસંવાસં એકુપોસથં. એસા ઞત્તિ.

''સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. યા સા સઙ્ઘેન સીમા સમ્મતા સમાનસંવાસા એકુપોસથા, સઙ્ઘો તં સીમં સમૂહનતિ સમાનસંવાસં એકુપોસથં. યસ્સાયસ્મતો ખમતિ એતિસ્સા સીમાય સમાનસંવાસાય એકુપોસથાય સમુગ્ઘાતો, સો તુણ્હસ્સ; યસ્સ નક્ખમતિ, સો ભાસેય્ય. સમૂહતા સા સીમા સઙ્ઘેન સમાનસંવાસા એકુપોસથા. ખમતિ સઙ્ઘસ્સ, તસ્મા તુણ્હી, એવમેતં ધારયામી''તિ.

૭૬. ગામસીમાદિ

૧૪૭. અસમ્મતાય , ભિક્ખવે, સીમાય અટ્ઠપિતાય, યં ગામં વા નિગમં વા ઉપનિસ્સાય વિહરતિ, યા તસ્સ વા ગામસ્સ ગામસીમા, નિગમસ્સ વા નિગમસીમા, અયં તત્થ સમાનસંવાસા એકુપોસથા. અગામકે ચે, ભિક્ખવે, અરઞ્ઞે સમન્તા સત્તબ્ભન્તરા, અયં તત્થ સમાનસંવાસા એકુપોસથા. સબ્બા, ભિક્ખવે, નદી અસીમા; સબ્બો સમુદ્દો અસીમો; સબ્બો જાતસ્સરો અસીમો. નદિયા વા, ભિક્ખવે, સમુદ્દે વા જાતસ્સરે વા યં મજ્ઝિમસ્સ પુરિસસ્સ સમન્તા ઉદકુક્ખેપા, અયં તત્થ સમાનસંવાસા એકુપોસથાતિ.

૧૪૮. તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ સીમાય સીમં સમ્ભિન્દન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. યેસં, ભિક્ખવે, સીમા પઠમં સમ્મતા તેસં તં કમ્મં ધમ્મિકં અકુપ્પં ઠાનારહં. યેસં, ભિક્ખવે, સીમા પચ્છા સમ્મતા

તેસં તં કમ્મં અધમ્મિકં કુપ્પં અટ્ઠાનારહં. ન, ભિક્ખવે, સીમાય સીમા સમ્ભિન્દિતબ્બા. યો સમ્ભિન્દેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ સીમાય સીમં અજ્ઝોત્થરન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. યેસં, ભિક્ખવે, સીમા પઠમં સમ્મતા તેસં તં કમ્મં ધમ્મિકં અકુપ્પં ઠાનારહં. યેસં, ભિક્ખવે, સીમા પચ્છા સમ્મતા તેસં તં કમ્મં અધમ્મિકં કુપ્પં અટ્ઠાનારહં. ન, ભિક્ખવે, સીમાય સીમા અજ્ઝોત્થરિતબ્બા. યો અજ્ઝોત્થરેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સીમં સમ્મન્નન્તેન સીમન્તરિકં ઠપેત્વા સીમં સમ્મન્નિતુન્તિ.

૭૭. ઉપોસથભેદાદિ

૧૪૯. અથ ખો ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ''કતિ નુ ખો ઉપોસથા''તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. દ્વેમે, ભિક્ખવે, ઉપોસથા – ચાતુદ્દસિકો ચ પન્નરસિકો ચ. ઇમે ખો, ભિક્ખવે, દ્વે ઉપોસથાતિ.

અથ ખો ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ''કતિ નુ ખો ઉપોસથકમ્માની''તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ચત્તારિમાનિ, ભિક્ખવે, ઉપોસથકમ્માનિ – અધમ્મેન વગ્ગં ઉપોસથકમ્મં, અધમ્મેન સમગ્ગં ઉપોસથકમ્મં, ધમ્મેન વગ્ગં ઉપોસથકમ્મં, ધમ્મેન સમગ્ગં ઉપોસથકમ્મન્તિ. તત્ર, ભિક્ખવે, યદિદં અધમ્મેન વગ્ગં ઉપોસથકમ્મં, ન, ભિક્ખવે, એવરૂપં ઉપોસથકમ્મં, કાતબ્બં. ન ચ મયા એવરૂપં ઉપોસથકમ્મં અનુઞ્ઞાતં. તત્ર, ભિક્ખવે, યદિદં અધમ્મેન સમગ્ગં ઉપોસથકમ્મં, ન, ભિક્ખવે, એવરૂપં ઉપોસથકમ્મં કાતબ્બં. ન ચ મયા એવરૂપં ઉપોસથકમ્મં અનુઞ્ઞાતં. તત્ર, ભિક્ખવે, યદિદં ધમ્મેન વગ્ગં ઉપોસથકમ્મં, ન, ભિક્ખવે, એવરૂપં ઉપોસથકમ્મં કાતબ્બં. ન ચ મયા એવરૂપં ઉપોસથકમ્મં અનુઞ્ઞાતં. તત્ર, ભિક્ખવે, યદિદં ધમ્મેન સમગ્ગં ઉપોસથકમ્મં, એવરૂપં, ભિક્ખવે, ઉપોસથકમ્મં કાતબ્બં, એવરૂપઞ્ચ મયા ઉપોસથકમ્મં અનુઞ્ઞાતં. તસ્માતિહ, ભિક્ખવે, એવરૂપં ઉપોસથકમ્મં કરિસ્સામ યદિદં ધમ્મેન સમગ્ગન્તિ – એવઞ્હિ વો, ભિક્ખવે, સિક્ખિતબ્બન્તિ.

૭૮. સંખિત્તેન પાતિમોક્ખુદ્દેસાદિ

૧૫૦. અથ ખો ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ''કતિ નુ ખો પાતિમોક્ખુદ્દેસા''તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. પઞ્ચિમે, ભિક્ખવે, પાતિમોક્ખુદ્દેસા – નિદાનં ઉદ્દિસિત્વા અવસેસં સુતેન સાવેતબ્બં. અયં પઠમો પાતિમોક્ખુદ્દેસો. નિદાનં ઉદ્દિસિત્વા ચત્તારિ પારાજિકાનિ ઉદ્દિસિત્વા અવસેસં સુતેન સાવેતબ્બં. અયં દુતિયો પાતિમોક્ખુદ્દેસો. નિદાનં ઉદ્દિસિત્વા ચત્તારિ પારાજિકાનિ ઉદ્દિસિત્વા તેરસ સઙ્ઘાદિસેસે ઉદ્દિસિત્વા અવસેસં સુતેન સાવેતબ્બં. અયં તતિયો પાતિમોક્ખુદ્દેસો. નિદાનં ઉદ્દિસિત્વા ચત્તારિ પારાજિકાનિ ઉદ્દિસિત્વા તેરસ સઙ્ઘાદિસેસે ઉદ્દિસિત્વા દ્વે અનિયતે ઉદ્દિસિત્વા અવસેસં સુતેન સાવેતબ્બં. અયં ચતુત્થો પાતિમોક્ખુદ્દેસો. વિત્થારેનેવ પઞ્ચમો. ઇમે ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચ પાતિમોક્ખુદ્દેસાતિ.

તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ – ભગવતા સંખિત્તેન પાતિમોક્ખુદ્દેસો અનુઞ્ઞાતોતિ – સબ્બકાલં સંખિત્તેન પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, સંખિત્તેન પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતબ્બં. યો ઉદ્દિસેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

તેન ખો પન સમયેન કોસલેસુ જનપદે અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સવરભયં [સંચરભયં (સ્યા॰)] અહોસિ. ભિક્ખૂ નાસક્ખિંસુ વિત્થારેન પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતું. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સતિ અન્તરાયે સંખિત્તેન પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ અસતિપિ અન્તરાયે સંખિત્તેન પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, અસતિ અન્તરાયે સંખિત્તેન પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતબ્બં. યો ઉદ્દિસેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સતિ અન્તરાયે સંખિત્તેન પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતું. તત્રિમે અન્તરાયા – રાજન્તરાયો, ચોરન્તરાયો, અગ્યન્તરાયો, ઉદકન્તરાયો, મનુસ્સન્તરાયો, અમનુસ્સન્તરાયો , વાળન્તરાયો, સરીસપન્તરાયો, જીવિતન્તરાયો, બ્રહ્મચરિયન્તરાયોતિ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, એવરૂપેસુ અન્તરાયેસુ સંખિત્તેન પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતું, અસતિ અન્તરાયે વિત્થારેનાતિ.

તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ સઙ્ઘમજ્ઝે અનજ્ઝિટ્ઠા ધમ્મં ભાસન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, સઙ્ઘમજ્ઝે અનજ્ઝિટ્ઠેન ધમ્મો ભાસિતબ્બો. યો ભાસેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, થેરેન ભિક્ખુના સામં વા ધમ્મં ભાસિતું પરં વા અજ્ઝેસિતુન્તિ.

૭૯. વિનયપુચ્છનકથા

૧૫૧. તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ સઙ્ઘમજ્ઝે અસમ્મતા વિનયં પુચ્છન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, સઙ્ઘમજ્ઝે અસમ્મતેન વિનયો પુચ્છિતબ્બો. યો પુચ્છેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સઙ્ઘમજ્ઝે સમ્મતેન વિનયં પુચ્છિતું. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, સમ્મન્નિતબ્બો – અત્તના વા [અત્તનાવ (સ્યા॰)] અત્તાનં સમ્મન્નિતબ્બં, પરેન વા પરો સમ્મન્નિતબ્બો. કથઞ્ચ અત્તનાવ અત્તાનં સમ્મન્નિતબ્બં? બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો –

''સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, અહં ઇત્થન્નામં વિનયં પુચ્છેય્ય''ન્તિ. એવં અત્તનાવ અત્તાનં સમ્મન્નિતબ્બં.

કથઞ્ચ પરેન પરો સમ્મન્નિતબ્બો? બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો –

''સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, ઇત્થન્નામો ઇત્થન્નામં વિનયં પુચ્છેય્યા''તિ. એવં પરેન પરો સમ્મન્નિતબ્બોતિ.

તેન ખો પન સમયેન પેસલા ભિક્ખૂ સઙ્ઘમજ્ઝે સમ્મતા વિનયં પુચ્છન્તિ. છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ લભન્તિ આઘાતં, લભન્તિ અપ્પચ્ચયં, વધેન તજ્જેન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સઙ્ઘમજ્ઝે સમ્મતેનપિ પરિસં ઓલોકેત્વા પુગ્ગલં તુલયિત્વા વિનયં પુચ્છિતુન્તિ.

૮૦. વિનયવિસ્સજ્જનકથા

૧૫૨. તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ સઙ્ઘમજ્ઝે અસમ્મતા વિનયં વિસ્સજ્જેન્તિ [વિસ્સજ્જન્તિ (ક॰)]. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, સઙ્ઘમજ્ઝે અસમ્મતેન વિનયો વિસ્સજ્જેતબ્બો. યો

વિસ્સજ્જેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સઙ્ઘમજ્ઝે સમ્મતેન વિનયં વિસ્સજ્જેતું. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, સમ્મન્નિતબ્બં. અત્તના વા [અત્તનાવ (સ્યા॰)] અત્તાનં સમ્મન્નિતબ્બં, પરેન વા પરો સમ્મન્નિતબ્બો. કથઞ્ચ અત્તનાવ અત્તાનં સમ્મન્નિતબ્બં? બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો –

‘‘સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, અહં ઇત્થન્નામેન વિનયં પુટ્ઠો વિસ્સજ્જેય્ય’’ન્તિ. એવં અત્તનાવ અત્તાનં સમ્મન્નિતબ્બં.

કથઞ્ચ પરેન પરો સમ્મન્નિતબ્બો? બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો –

‘‘સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, ઇત્થન્નામો ઇત્થન્નામેન વિનયં પુટ્ઠો વિસ્સજ્જેય્યા’’તિ. એવં પરેન પરો સમ્મન્નિતબ્બોતિ.

તેન ખો પન સમયેન પેસલા ભિક્ખૂ સઙ્ઘમજ્ઝે સમ્મતા વિનયં વિસ્સજ્જેન્તિ. છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ લભન્તિ આઘાતં, લભન્તિ અપ્પચ્ચયં, વધેન તજ્જેન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સઙ્ઘમજ્ઝે સમ્મતેનપિ પરિસં ઓલોકેત્વા પુગ્ગલં તુલયિત્વા વિનયં વિસ્સજ્જેતુન્તિ.

૮૧. ચોદનાકથા

૧૫૩. તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ અનોકાસકતં ભિક્ખું આપત્તિયા ચોદેન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, અનોકાસકતો ભિક્ખુ આપત્તિયા ચોદેતબ્બો. યો ચોદેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ઓકાસં કારાપેત્વા આપત્તિયા ચોદેતું – કરોતુ આયસ્મા ઓકાસં, અહં તં વત્તુકામોતિ.

તેન ખો પન સમયેન પેસલા ભિક્ખૂ છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ ઓકાસં કારાપેત્વા આપત્તિયા ચોદેન્તિ. છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ લભન્તિ આઘાતં, લભન્તિ અપ્પચ્ચયં, વધેન તજ્જેન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, કતેપિ ઓકાસે પુગ્ગલં તુલયિત્વા આપત્તિયા ચોદેતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ – પુરમ્હાકં પેસલા ભિક્ખૂ ઓકાસં કારાપેન્તીતિ – પટિકચ્ચેવ સુદ્ધાનં ભિક્ખૂનં અનાપત્તિકાનં અવત્થુસ્મિં અકારણે ઓકાસં કારાપેન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, સુદ્ધાનં ભિક્ખૂનં અનાપત્તિકાનં અવત્થુસ્મિં અકારણે ઓકાસો કારાપેતબ્બો. યો કારાપેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, પુગ્ગલં તુલયિત્વા ઓકાસં કાતુ [કારાપેતું (સ્યા॰)] ન્તિ.

૮૨. અધમ્મકમ્મપટિક્કોસનાદિ

૧૫૪. તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ સઙ્ઘમજ્ઝે અધમ્મકમ્મં કરોન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, અધમ્મકમ્મં કાતબ્બં. યો કરેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ. કરોન્તિયેવ અધમ્મકમ્મં. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું . અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, અધમ્મકમ્મે કયિરમાને પટિક્કોસિતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન પેસલા ભિક્ખૂ છબ્બગ્ગિયેહિ ભિક્ખૂહિ અધમ્મકમ્મે કયિરમાને પટિક્કોસન્તિ. છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ લભન્તિ આઘાતં, લભન્તિ અપ્પચ્ચયં, વધેન તજ્જેન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું.

અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, દિટ્ઠિમ્પિ આવિકાતુન્તિ. તેસંયેવ સન્તિકે દિટ્ઠિં આવિકરોન્તિ. છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ લભન્તિ આઘાતં, લભન્તિ અપ્પચ્ચયં, વધેન તજ્જેન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ચતૂહિ પઞ્ચહિ પટિક્કોસિતું, દ્વીહિ તીહિ દિટ્ઠિં આવિકાતું, એકેન અધિટ્ઠાતું – 'ન મેતં ખમતી'તિ.

તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ સઙ્ઘમજ્ઝે પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસમાના સઞ્ચિચ્ચ ન સાવેન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, પાતિમોક્ખુદ્દેસકેન સઞ્ચિચ્ચ ન સાવેતબ્બં. યો ન સાવેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

તેન ખો પન સમયેન આયસ્મા ઉદાયી સઙ્ઘસ્સ પાતિમોક્ખુદ્દેસકો હોતિ કાકસ્સરકો. અથ ખો આયસ્મતો ઉદાયિસ્સ એતદહોસિ – ''ભગવતા પઞ્ઞત્તં 'પાતિમોક્ખુદ્દેસકેન સાવેતબ્બ'ન્તિ, અહઞ્ચમ્હિ કાકસ્સરકો, કથં નુ ખો મયા પટિપજ્જિતબ્બ''ન્તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, પાતિમોક્ખુદ્દેસકેન વાયમિતું – 'કથં સાવેય્ય'ન્તિ. વાયમન્તસ્સ અનાપત્તીતિ.

તેન ખો પન સમયેન દેવદત્તો સગહટ્ઠાય પરિસાય પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, સગહટ્ઠાય પરિસાય પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતબ્બં. યો ઉદ્દિસેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ સઙ્ઘમજ્ઝે અનજ્ઝિટ્ઠા પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, સઙ્ઘમજ્ઝે અનજ્ઝિટ્ઠેન પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતબ્બં. યો ઉદ્દિસેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, થેરાધિકં [થેરાધેય્યં (અટ્ઠકથાયં પાઠન્તરં)] પાતિમોક્ખન્તિ.

અઞ્ઞતિત્થિયભાણવારો નિટ્ઠિતો પઠમો [એકાદસમો (ક॰)].

૮૩. પાતિમોક્ખુદ્દેસકઅજ્ઝેસનાદિ

૧૫૫. અથ ખો ભગવા રાજગહે યથાભિરન્તં વિહરિત્વા યેન ચોદનાવત્થુ તેન ચારિકં પક્કામિ. અનુપુબ્બેન ચારિકં ચરમાનો યેન ચોદનાવત્થુ તદવસરિ. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે સમ્બહુલા ભિક્ખૂ વિહરન્તિ . તત્થ થેરો ભિક્ખુ બાલો હોતિ અબ્યત્તો. સો ન જાનાતિ ઉપોસથં વા ઉપોસથકમ્મં વા, પાતિમોક્ખં વા પાતિમોક્ખુદ્દેસં વા. અથ ખો તેસં ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ''ભગવતા પઞ્ઞત્તં 'થેરાધિકં પાતિમોક્ખ'ન્તિ, અયઞ્ચ અમ્હાકં થેરો બાલો અબ્યત્તો, ન જાનાતિ ઉપોસથં વા ઉપોસથકમ્મં વા, પાતિમોક્ખં વા પાતિમોક્ખુદ્દેસં વા. કથં નુ ખો અમ્હેહિ પટિપજ્જિતબ્બ''ન્તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, યો તત્થ ભિક્ખુ બ્યત્તો પટિબલો તસ્સાધેય્યં પાતિમોક્ખન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા ભિક્ખૂ વિહરન્તિ બાલા અબ્યત્તા. તે ન જાનન્તિ ઉપોસથં વા ઉપોસથકમ્મં વા, પાતિમોક્ખં વા પાતિમોક્ખુદ્દેસં વા. તે થેરં અજ્ઝેસિંસુ – ''ઉદ્દિસતુ, ભન્તે, થેરો પાતિમોક્ખ''ન્તિ. સો એવમાહ – ''ન મે, આવુસો, વત્તતી''તિ. દુતિયં થેરં અજ્ઝેસિંસુ – ''ઉદ્દિસતુ, ભન્તે, થેરો પાતિમોક્ખ''ન્તિ. સોપિ એવમાહ – ''ન મે, આવુસો, વત્તતી''તિ. તતિયં થેરં અજ્ઝેસિંસુ – ''ઉદ્દિસતુ , ભન્તે, થેરો પાતિમોક્ખ''ન્તિ. સોપિ એવમાહ – ''ન મે, આવુસો, વત્તતી''તિ. એતેનેવ ઉપાયેન યાવ સઙ્ઘનવકં અજ્ઝેસિંસુ – ''ઉદ્દિસતુ આયસ્મા પાતિમોક્ખ''ન્તિ. સોપિ એવમાહ – ''ન મે, ભન્તે, વત્તતી''તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા ભિક્ખૂ વિહરન્તિ બાલા અબ્યત્તા. તે ન જાનન્તિ ઉપોસથં વા ઉપોસથકમ્મં વા, પાતિમોક્ખં વા પાતિમોક્ખુદ્દેસં વા. તે થેરં અજ્ઝેસન્તિ – ''ઉદ્દિસતુ, ભન્તે, થેરો પાતિમોક્ખ''ન્તિ. સો એવં વદેતિ – ''ન મે, આવુસો, વત્તતી''તિ. દુતિયં થેરં અજ્ઝેસન્તિ – ''ઉદ્દિસતુ, ભન્તે, થેરો પાતિમોક્ખ''ન્તિ. સોપિ એવં વદેતિ – ''ન મે, આવુસો, વત્તતી''તિ. તતિયં થેરં અજ્ઝેસન્તિ – ''ઉદ્દિસતુ, ભન્તે, થેરો પાતિમોક્ખ''ન્તિ. સોપિ એવં વદેતિ – ''ન મે, આવુસો, વત્તતી''તિ. એતેનેવ ઉપાયેન યાવ સઙ્ઘનવકં અજ્ઝેસન્તિ – ''ઉદ્દિસતુ આયસ્મા પાતિમોક્ખ''ન્તિ. સોપિ એવં વદેતિ – ''ન મે, ભન્તે, વત્તતી''તિ. તેહિ, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ એકો ભિક્ખુ સામન્તા આવાસા સજ્જુકં પાહેતબ્બો – ગચ્છાવુસો, સંખિત્તેન વા વિત્થારેન વા પાતિમોક્ખં પરિયાપુણિત્વાન આગચ્છાહીતિ.

અથ ખો ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ''કેન નુ ખો પાહેતબ્બો''તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, થેરેન ભિક્ખુના નવં ભિક્ખું આણાપેતુન્તિ. થેરેન આણત્તા નવા ભિક્ખૂ ન ગચ્છન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, થેરેન આણત્તેન અગિલાનેન ન ગન્તબ્બં. યો ન ગચ્છેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

૮૪. પક્ખગણનાદિઉગ્ગહણાનુજાનના

૧૫૬. અથ ખો ભગવા ચોદનાવત્થુસ્મિં યથાભિરન્તં વિહરિત્વા પુનદેવ રાજગહં પચ્ચાગઞ્છિ.

તેન ખો પન સમયેન મનુસ્સા ભિક્ખૂ પિણ્ડાય ચરન્તે પુચ્છન્તિ – ''કતિમી, ભન્તે, પક્ખસ્સા''તિ? ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ''ન ખો મયં, આવુસો, જાનામા''તિ. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''પક્ખગણનમત્તમ્પિમે સમણા સક્યપુત્તિયા ન જાનન્તિ, કિં પનિમે અઞ્ઞં કિઞ્ચિ કલ્યાણં જાનિસ્સન્તી''તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, પક્ખગણનં ઉગ્ગહેતુન્તિ. અથ ખો ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ''કેન નુ ખો પક્ખગણના ઉગ્ગહેતબ્બા''તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સબ્બેહેવ પક્ખગણનં ઉગ્ગહેતુન્તિ.

૧૫૭. તેન ખો પન સમયેન મનુસ્સા ભિક્ખૂ પિણ્ડાય ચરન્તે પુચ્છન્તિ – ''કીવતિકા, ભન્તે, ભિક્ખૂ''તિ? ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ''ન ખો મયં, આવુસો, જાનામા''તિ. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''અઞ્ઞમઞ્ઞમ્પિમે સમણા સક્યપુત્તિયા ન જાનન્તિ, કિં પનિમે અઞ્ઞં કિઞ્ચિ કલ્યાણં જાનિસ્સન્તી''તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂ ગણેતુન્તિ.

અથ ખો ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ''કદા નુ ખો ભિક્ખૂ ગણેતબ્બા''તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, તદહુપોસથે નામગ્ગેન [નામમત્તેન (સ્યા॰), ગણમગ્ગેન (ક॰)] ગણેતું, સલાકં વા ગાહેતુન્તિ.

૧૫૮. તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ અજાનન્તા અજ્જુપોસથોતિ દૂરં ગામં પિણ્ડાય ચરન્તિ. તે ઉદ્દિસ્સમાનેપિ પાતિમોક્ખે આગચ્છન્તિ, ઉદ્દિટ્ઠમત્તેપિ આગચ્છન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, આરોચેતું 'અજ્જુપોસથો'તિ.

અથ ખો ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ‘‘કેન નુ ખો આરોચેતબ્બો’’તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, થેરેન ભિક્ખુના કાલવતો આરોચેતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો થેરો કાલવતો નસ્સરતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ભત્તકાલેપિ આરોચેતુન્તિ.

ભત્તકાલેપિ નસ્સરતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, યં કાલં સરતિ, તં કાલં આરોચેતુન્તિ.

૮૫. પુબ્બકરણાનુજાનના

૧૫૯. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે ઉપોસથાગારં ઉક્લાપં હોતિ. આગન્તુકા ભિક્ખૂ ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ‘‘કથઞ્હિ નામ આવાસિકા ભિક્ખૂ ઉપોસથાગારં ન સમ્મજ્જિસ્સન્તી’’તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ઉપોસથાગારં સમ્મજ્જિતુન્તિ.

અથ ખો ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ‘‘કેન નુ ખો ઉપોસથાગારં સમ્મજ્જિતબ્બ’’ન્તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, થેરેન ભિક્ખુના નવં ભિક્ખું આણાપેતુન્તિ.

થેરેન આણત્તા નવા ભિક્ખૂ ન સમ્મજ્જન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, થેરેન આણત્તેન અગિલાનેન ન સમ્મજ્જિતબ્બં. યો ન સમ્મજ્જેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

૧૬૦. તેન ખો પન સમયેન ઉપોસથાગારે આસનં અપઞ્ઞત્તં હોતિ. ભિક્ખૂ છમાયં નિસીદન્તિ, ગત્તાનિપિ ચીવરાનિપિ પંસુકિતાનિ હોન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ઉપોસથાગારે આસનં પઞ્ઞપેતુન્તિ.

અથ ખો ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ‘‘કેન નુ ખો ઉપોસથાગારે આસનં પઞ્ઞપેતબ્બ’’ન્તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, થેરેન ભિક્ખુના નવં ભિક્ખું આણાપેતુન્તિ.

થેરેન આણત્તા નવા ભિક્ખૂ ન પઞ્ઞપેન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, થેરેન આણત્તેન અગિલાનેન ન પઞ્ઞપેતબ્બં. યો ન પઞ્ઞપેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

૧૬૧. તેન ખો પન સમયેન ઉપોસથાગારે પદીપો ન હોતિ. ભિક્ખૂ અન્ધકારે કાયમ્પિ ચીવરમ્પિ અક્કમન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ઉપોસથાગારે પદીપં કાતુન્તિ.

અથ ખો ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ‘‘કેન નુ ખો ઉપોસથાગારે પદીપો કાતબ્બો’’તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, થેરેન ભિક્ખુના નવં ભિક્ખું આણાપેતુન્તિ.

થેરેન આણત્તા નવા ભિક્ખૂ ન પદીપેન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, થેરેન આણત્તેન અગિલાનેન ન પદીપેતબ્બો. યો ન પદીપેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

૧૬૨. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે આવાસિકા ભિક્ખૂ નેવ પાનીયં ઉપટ્ઠાપેન્તિ, ન પરિભોજનીયં ઉપટ્ઠાપેન્તિ. આગન્તુકા ભિક્ખૂ ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''કથઞ્હિ નામ આવાસિકા ભિક્ખૂ નેવ પાનીયં ઉપટ્ઠાપેસ્સન્તિ, ન પરિભોજનીયં ઉપટ્ઠાપેસ્સન્તી''તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે , પાનીયં પરિભોજનીયં ઉપટ્ઠાપેતુન્તિ.

અથ ખો ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ''કેન નુ ખો પાનીયં પરિભોજનીયં ઉપટ્ઠાપેતબ્બ''ન્તિ ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, થેરેન ભિક્ખુના નવં ભિક્ખું આણાપેતુન્તિ.

થેરેન આણત્તા નવા ભિક્ખૂ ન ઉપટ્ઠાપેન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, થેરેન આણત્તેન અગિલાનેન ન ઉપટ્ઠાપેતબ્બં. યો ન ઉપટ્ઠાપેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

૮૬. દિસંગમિકાદિવત્થુ

૧૬૩. તેન ખો પન સમયેન સમ્બહુલા ભિક્ખૂ બાલા અબ્યત્તા દિસંગમિકા આચરિયુપજ્ઝાયે ન આપુચ્છિંસુ [ન આપુચ્છિંસુ (ક॰)]. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, સમ્બહુલા ભિક્ખૂ બાલા અબ્યત્તા દિસંગમિકા આચરિયુપજ્ઝાયે ન આપુચ્છન્તિ [ન આપુચ્છન્તિ (ક॰)]. તે [તેહિ (ક॰)], ભિક્ખવે, આચરિયુપજ્ઝાયેહિ પુચ્છિતબ્બા – ''કહં ગમિસ્સથ, કેન સદ્ધિં ગમિસ્સથા''તિ? તે ચે, ભિક્ખવે, બાલા અબ્યત્તા અઞ્ઞે બાલે અબ્યત્તે અપદિસેય્યું, ન, ભિક્ખવે, આચરિયુપજ્ઝાયેહિ અનુજાનિતબ્બા. અનુજાનેય્યું ચે, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. તે ચ, ભિક્ખવે, બાલા અબ્યત્તા અનનુઞ્ઞાતા આચરિયુપજ્ઝાયેહિ ગચ્છેય્યું ચે, આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે સમ્બહુલા ભિક્ખૂ વિહરન્તિ બાલા અબ્યત્તા. તે ન જાનન્તિ ઉપોસથં વા ઉપોસથકમ્મં વા, પાતિમોક્ખં વા પાતિમોક્ખુદ્દેસં વા. તત્થ અઞ્ઞો ભિક્ખુ આગચ્છતિ બહુસ્સુતો આગતાગમો ધમ્મધરો વિનયધરો માતિકાધરો પણ્ડિતો બ્યત્તો મેધાવી લજ્જી કુક્કુચ્ચકો સિક્ખાકામો. તેહિ, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ સો ભિક્ખુ સઙ્ગહેતબ્બો અનુગ્ગહેતબ્બો ઉપલાપેતબ્બો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો ચુણ્ણેન મત્તિકાય દન્તકટ્ઠેન મુખોદકેન. નો ચે સઙ્ગણ્હેય્યું અનુગ્ગણ્હેય્યું ઉપલાપેય્યું ઉપટ્ઠાપેય્યું ચુણ્ણેન મત્તિકાય દન્તકટ્ઠેન મુખોદકેન, આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા ભિક્ખૂ વિહરન્તિ બાલા અબ્યત્તા. તે ન જાનન્તિ ઉપોસથં વા ઉપોસથકમ્મં વા, પાતિમોક્ખં વા પાતિમોક્ખુદ્દેસં વા. તેહિ, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ એકો ભિક્ખુ સામન્તા આવાસા સજ્જુકં પાહેતબ્બો – ''ગચ્છાવુસો, સંખિત્તેન વા વિત્થારેન વા પાતિમોક્ખં પરિયાપુણિત્વા આગચ્છા''તિ. એવઞ્ચેતં લભેથ, ઇચ્ચેતં કુસલં. નો ચે લભેથ, તેહિ, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ સબ્બેહેવ યત્થ જાનન્તિ ઉપોસથં વા ઉપોસથકમ્મં વા પાતિમોક્ખં વા પાતિમોક્ખુદ્દેસં વા, સો આવાસો ગન્તબ્બો . નો ચે ગચ્છેય્યું, આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે સમ્બહુલા ભિક્ખૂ વસ્સં વસન્તિ બાલા અબ્યત્તા. તે ન જાનન્તિ ઉપોસથં વા ઉપોસથકમ્મં વા પાતિમોક્ખં વા પાતિમોક્ખુદ્દેસં વા. તેહિ, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ એકો ભિક્ખુ સામન્તા

આવાસા સજ્જુકં પાહેતબ્બો – ‘‘ગચ્છાવુસો, સંખિત્તેન વા વિત્થારેન વા પાતિમોક્ખં પરિયાપુણિત્વા આગચ્છા’’તિ. એવઞ્ચેતં લભેથ, ઇચ્ચેતં કુસલં. નો ચે લભેથ, એકો ભિક્ખુ સત્તાહકાલિકં પાહેતબ્બો – ‘‘ગચ્છાવુસો, સંખિત્તેન વા વિત્થારેન વા પાતિમોક્ખં પરિયાપુણિત્વા આગચ્છા’’તિ. એવઞ્ચેતં લભેથ, ઇચ્ચેતં કુસલં. નો ચે લભેથ, ન, ભિક્ખવે, તેહિ ભિક્ખૂહિ તસ્મિં આવાસે વસ્સં વસિતબ્બં. વસેય્યું ચે, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

૮૭. પારિસુદ્ધિદાનકથા

૧૬૪. અથ ખો ભગવા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ‘‘સન્નિપતથ, ભિક્ખવે, સઙ્ઘો ઉપોસથં કરિસ્સતી’’તિ. એવં વુત્તે અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ ભગવન્તં એતદવોચ – ‘‘અત્થિ, ભન્તે, ભિક્ખુ ગિલાનો, સો અનાગતો’’તિ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ગિલાનેન ભિક્ખુના પારિસુદ્ધિં દાતું. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, દાતબ્બા – તેન ગિલાનેન ભિક્ખુના એકં ભિક્ખું ઉપસઙ્કમિત્વા એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કરિત્વા ઉક્કુટિકં નિસીદિત્વા અઞ્જલિં પગ્ગહેત્વા એવમસ્સ વચનીયો – ‘‘પારિસુદ્ધિં દમ્મિ, પારિસુદ્ધિં મે હર, પારિસુદ્ધિં મે આરોચેહી’’તિ. કાયેન વિઞ્ઞાપેતિ, વાચાય વિઞ્ઞાપેતિ, કાયેન વાચાય વિઞ્ઞાપેતિ, દિન્ના હોતિ પારિસુદ્ધિ. ન કાયેન વિઞ્ઞાપેતિ, ન વાચાય વિઞ્ઞાપેતિ, ન કાયેન વાચાય વિઞ્ઞાપેતિ, ન દિન્ના હોતિ પારિસુદ્ધિ. એવઞ્ચેતં લભેથ, ઇચ્ચેતં કુસલં. નો ચે લભેથ, સો, ભિક્ખવે, ગિલાનો ભિક્ખુ મઞ્ચેન વા પીઠેન વા સઙ્ઘમજ્ઝે આનેત્વા ઉપોસથો કાતબ્બો. સચે, ભિક્ખવે, ગિલાનુપટ્ઠાકાનં ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ‘‘સચે ખો મયં ગિલાનં ઠાના ચાવેસ્સામ, આબાધો વા અભિવડ્ઢિસ્સતિ કાલંકિરિયા વા ભવિસ્સતી’’તિ, ન, ભિક્ખવે, ગિલાનો ભિક્ખુ ઠાના ચાવેતબ્બો. સઙ્ઘેન તત્થ ગન્ત્વા ઉપોસથો કાતબ્બો. ન ત્વેવ વગ્ગેન સઙ્ઘેન ઉપોસથો કાતબ્બો. કરેય્ય ચે, આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

પારિસુદ્ધિહારકો ચે, ભિક્ખવે, દિન્નાય પારિસુદ્ધિયા તત્થેવ પક્કમતિ, અઞ્ઞસ્સ દાતબ્બા પારિસુદ્ધિ. પારિસુદ્ધિહારકો ચે, ભિક્ખવે, દિન્નાય પારિસુદ્ધિયા તત્થેવ વિબ્ભમતિ,…પે॰… કાલં કરોતિ – સામણેરો પટિજાનાતિ – સિક્ખં પચ્ચક્ખાતકો પટિજાનાતિ – અન્તિમવત્થું અજ્ઝાપન્નકો પટિજાનાતિ – ઉમ્મત્તકો પટિજાનાતિ – ખિત્તચિત્તો પટિજાનાતિ – વેદનાટ્ટો પટિજાનાતિ – આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખિત્તકો પટિજાનાતિ – આપત્તિયા અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખિત્તકો પટિજાનાતિ – પાપિકાય દિટ્ઠિયા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખિત્તકો પટિજાનાતિ – પણ્ડકો પટિજાનાતિ – થેય્યસંવાસકો પટિજાનાતિ – તિત્થિયપક્કન્તકો પટિજાનાતિ – તિરચ્છાનગતો પટિજાનાતિ – માતુઘાતકો પટિજાનાતિ – પિતુઘાતકો પટિજાનાતિ – અરહન્તઘાતકો પટિજાનાતિ – ભિક્ખુનિદૂસકો પટિજાનાતિ – સઙ્ઘભેદકો પટિજાનાતિ – લોહિતુપ્પાદકો પટિજાનાતિ – ઉભતોબ્યઞ્જનકો પટિજાનાતિ, અઞ્ઞસ્સ દાતબ્બા પારિસુદ્ધિ.

પારિસુદ્ધિહારકો ચે, ભિક્ખવે, દિન્નાય પારિસુદ્ધિયા અન્તરામગ્ગે પક્કમતિ, અનાહટા હોતિ પારિસુદ્ધિ. પારિસુદ્ધિહારકો ચે, ભિક્ખવે, દિન્નાય પારિસુદ્ધિયા અન્તરામગ્ગે વિબ્ભમતિ,…પે॰… ઉભતોબ્યઞ્જનકો પટિજાનાતિ, અનાહટા હોતિ પારિસુદ્ધિ.

પારિસુદ્ધિહારકો ચે, ભિક્ખવે, દિન્નાય પારિસુદ્ધિયા સઙ્ઘપ્પત્તો પક્કમતિ, આહટા હોતિ પારિસુદ્ધિ. પારિસુદ્ધિહારકો ચે, ભિક્ખવે, દિન્નાય પારિસુદ્ધિયા સઙ્ઘપ્પત્તો વિબ્ભમતિ,…પે॰… ઉભતોબ્યઞ્જનકો પટિજાનાતિ, આહટા હોતિ પારિસુદ્ધિ.

પારિસુદ્ધિહારકો ચે, ભિક્ખવે, દિન્નાય પારિસુદ્ધિયા સઙ્ઘપ્પત્તો સુત્તો ન આરોચેતિ, પમત્તો ન આરોચેતિ, સમાપન્નો ન આરોચેતિ, આહટા હોતિ પારિસુદ્ધિ. પારિસુદ્ધિહારકસ્સ અનાપત્તિ.

પારિસુદ્ધિહારકો ચે, ભિક્ખવે , દિન્નાય પારિસુદ્ધિયા સઙ્ઘપ્પત્તો સઞ્ચિચ્ચ ન આરોચેતિ, આહટા હોતિ પારિસુદ્ધિ. પારિસુદ્ધિહારકસ્સ આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

૮૮. છન્દદાનકથા

૧૬૫. અથ ખો ભગવા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''સન્નિપતથ, ભિક્ખવે, સઙ્ઘો કમ્મં કરિસ્સતી''તિ . એવં વુત્તે અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ ભગવન્તં એતદવોચ – ''અત્થિ, ભન્તે, ભિક્ખુ ગિલાનો, સો અનાગતો''તિ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ગિલાનેન ભિક્ખુના છન્દં દાતું. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, દાતબ્બો. તેન ગિલાનેન ભિક્ખુના એકં ભિક્ખું ઉપસઙ્કમિત્વા એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કરિત્વા ઉક્કુટિકં નિસીદિત્વા અઞ્જલિં પગ્ગહેત્વા એવમસ્સ વચનીયો – ''છન્દં દમ્મિ, છન્દં મે હર, છન્દં મે આરોચેહી''તિ. કાયેન વિઞ્ઞાપેતિ, વાચાય વિઞ્ઞાપેતિ, કાયેન વાચાય વિઞ્ઞાપેતિ, દિન્નો હોતિ છન્દો. ન કાયેન વિઞ્ઞાપેતિ, ન વાચાય વિઞ્ઞાપેતિ, ન કાયેન વાચાય વિઞ્ઞાપેતિ, ન દિન્નો હોતિ છન્દો. એવઞ્ચેતં લભેથ, ઇચ્ચેતં કુસલં. નો ચે લભેથ, સો, ભિક્ખવે , ગિલાનો ભિક્ખુ મઞ્ચેન વા પીઠેન વા સઙ્ઘમજ્ઝે આનેત્વા કમ્મં કાતબ્બં. સચે, ભિક્ખવે, ગિલાનુપટ્ઠાકાનં ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''સચે ખો મયં ગિલાનં ઠાના ચાવેસ્સામ, આબાધો વા અભિવડ્ઢિસ્સતિ કાલંકિરિયા વા ભવિસ્સતી''તિ, ન, ભિક્ખવે, ગિલાનો ભિક્ખુ ઠાના ચાવેતબ્બો. સઙ્ઘેન તત્થ ગન્ત્વા કમ્મં કાતબ્બં. ન ત્વેવ વગ્ગેન સઙ્ઘેન કમ્મં કાતબ્બં. કરેય્ય ચે, આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

છન્દહારકો ચે, ભિક્ખવે, દિન્ને છન્દે તત્થેવ પક્કમતિ, અઞ્ઞસ્સ દાતબ્બો છન્દો. છન્દહારકો ચે, ભિક્ખવે, દિન્ને છન્દે તત્થેવ વિબ્ભમતિ...પે॰... કાલંકરોતિ – સામણેરો પટિજાનાતિ – સિક્ખં પચ્ચક્ખાતકો પટિજાનાતિ – અન્તિમવત્થું અજ્ઝાપન્નકો પટિજાનાતિ – ઉમ્મત્તકો પટિજાનાતિ – ખિત્તચિત્તો પટિજાનાતિ – વેદનાટ્ટો પટિજાનાતિ – આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખિત્તકો પટિજાનાતિ – આપત્તિયા અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખિત્તકો પટિજાનાતિ – પાપિકાય દિટ્ઠિયા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખિત્તકો પટિજાનાતિ – પણ્ડકો પટિજાનાતિ – થેય્યસંવાસકો પટિજાનાતિ – તિત્થિયપક્કન્તકો પટિજાનાતિ – તિરચ્છાનગતો પટિજાનાતિ – માતુઘાતકો પટિજાનાતિ – પિતુઘાતકો પટિજાનાતિ – અરહન્તઘાતકો પટિજાનાતિ – ભિક્ખુનિદૂસકો પટિજાનાતિ – સઙ્ઘભેદકો પટિજાનાતિ – લોહિતુપ્પાદકો પટિજાનાતિ – ઉભતોબ્યઞ્જનકો પટિજાનાતિ, અઞ્ઞસ્સ દાતબ્બો છન્દો.

છન્દહારકો ચે, ભિક્ખવે, દિન્ને છન્દે અન્તરામગ્ગે પક્કમતિ, અનાહટો હોતિ છન્દો. છન્દહારકો ચે, ભિક્ખવે, દિન્ને છન્દે અન્તરામગ્ગે વિબ્ભમતિ...પે॰... ઉભતોબ્યઞ્જનકો પટિજાનાતિ, અનાહટો હોતિ છન્દો.

છન્દહારકો ચે, ભિક્ખવે, દિન્ને છન્દે સઙ્ઘપ્પત્તો પક્કમતિ, આહટો હોતિ છન્દો. છન્દહારકો ચે, ભિક્ખવે, દિન્ને છન્દે સઙ્ઘપ્પત્તો વિબ્ભમતિ...પે॰... ઉભતોબ્યઞ્જનકો પટિજાનાતિ, આહટો હોતિ છન્દો.

છન્દહારકો ચે, ભિક્ખવે, દિન્ને છન્દે સઙ્ઘપ્પત્તો સુત્તો ન આરોચેતિ, પમત્તો ન આરોચેતિ, સમાપન્નો ન આરોચેતિ, આહટો હોતિ છન્દો. છન્દહારકસ્સ અનાપત્તિ.

છન્દહારકો ચે, ભિક્ખવે, દિન્ને છન્દે સઙ્ઘપ્પત્તો સઞ્ચિચ્ચ ન આરોચેતિ, આહટો હોતિ છન્દો. છન્દહારકસ્સ આપત્તિ દુક્કટસ્સ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, તદહુપોસથે પારિસુદ્ધિં દેન્તેન છન્દમ્પિ દાતું, સન્તિ સઙ્ઘસ્સ કરણીયન્તિ.

૮૯. ઞાતકાદિગ્ગહણકથા

૧૬૬. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરં ભિક્ખું તદહુપોસથે ઞાતકા ગણ્હિંસુ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખું તદહુપોસથે ઞાતકા ગણ્હન્તિ. તે ઞાતકા ભિક્ખૂહિ એવમસ્સુ વચનીયા – ''ઇઙ્ઘ, તુમ્હે આયસ્મન્તો ઇમં ભિક્ખું મુહુત્તં મુઞ્ચથ, યાવાયં ભિક્ખુ ઉપોસથં કરોતી''તિ. એવઞ્ચેતં લભેથ, ઇચ્ચેતં કુસલં. નો ચે લભેથ, તે ઞાતકા ભિક્ખૂહિ એવમસ્સુ વચનીયા – ''ઇઙ્ઘ, તુમ્હે આયસ્મન્તો મુહુત્તં એકમન્તં હોથ, યાવાયં ભિક્ખુ પારિસુદ્ધિં દેતી''તિ. એવઞ્ચેતં લભેથ, ઇચ્ચેતં કુસલં. નો ચે લભેથ, તે ઞાતકા ભિક્ખૂહિ એવમસ્સુ વચનીયા – ''ઇઙ્ઘ, તુમ્હે આયસ્મન્તો ઇમં ભિક્ખું મુહુત્તં નિસ્સીમં નેથ, યાવ સઙ્ઘો ઉપોસથં કરોતી''તિ. એવઞ્ચેતં લભેથ, ઇચ્ચેતં કુસલં. નો ચે લભેથ, ન ત્વેવ વગ્ગેન સઙ્ઘેન ઉપોસથો કાતબ્બો. કરેય્ય ચે, આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખું તદહુપોસથે રાજાનો ગણ્હન્તિ,…પે॰… ચોરા ગણ્હન્તિ – ધુત્તા ગણ્હન્તિ – ભિક્ખુપચ્ચત્થિકા ગણ્હન્તિ, તે ભિક્ખુપચ્ચત્થિકા ભિક્ખૂહિ એવમસ્સુ વચનીયા – ''ઇઙ્ઘ, તુમ્હે આયસ્મન્તો ઇમં ભિક્ખું મુહુત્તં મુઞ્ચથ, યાવાયં ભિક્ખુ ઉપોસથં કરોતી''તિ. એવઞ્ચેતં લભેથ, ઇચ્ચેતં કુસલં. નો ચે લભેથ, તે ભિક્ખુપચ્ચત્થિકા ભિક્ખૂહિ એવમસ્સુ વચનીયા – ''ઇઙ્ઘ, તુમ્હે આયસ્મન્તો મુહુત્તં એકમન્તં હોથ, યાવાયં ભિક્ખુ પારિસુદ્ધિં દેતી''તિ. એવઞ્ચેતં લભેથ, ઇચ્ચેતં કુસલં. નો ચે લભેથ, તે ભિક્ખુપચ્ચત્થિકા ભિક્ખૂહિ એવમસ્સુ વચનીયા – ''ઇઙ્ઘ, તુમ્હે આયસ્મન્તો ઇમં ભિક્ખું મુહુત્તં નિસ્સીમં નેથ, યાવ સઙ્ઘો ઉપોસથં કરોતી''તિ. એવઞ્ચેતં લભેથ, ઇચ્ચેતં કુસલં. નો ચે લભેથ, ન ત્વેવ વગ્ગેન સઙ્ઘેન ઉપોસથો કાતબ્બો. કરેય્ય ચે, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

૯૦. ઉમ્મત્તકસમ્મુતિ

૧૬૭. અથ ખો ભગવા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''સન્નિપતથ, ભિક્ખવે, અત્થિ સઙ્ઘસ્સ કરણીય''ન્તિ. એવં વુત્તે અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ ભગવન્તં એતદવોચ – ''અત્થિ, ભન્તે, ગગ્ગો નામ ભિક્ખુ ઉમ્મત્તકો, સો અનાગતો''તિ.

''દ્વેમે, ભિક્ખવે, ઉમ્મત્તકા – અત્થિ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ ઉમ્મત્તકો સરતિપિ ઉપોસથં નપિ સરતિ, સરતિપિ સઙ્ઘકમ્મં નપિ સરતિ, અત્થિ નેવ સરતિ; આગચ્છતિપિ ઉપોસથં નપિ આગચ્છતિ, આગચ્છતિપિ સઙ્ઘકમ્મં નપિ આગચ્છતિ, અત્થિ નેવ આગચ્છતિ. તત્ર, ભિક્ખવે, ય્વાયં ઉમ્મત્તકો સરતિપિ ઉપોસથં નપિ સરતિ, સરતિપિ સઙ્ઘકમ્મં નપિ સરતિ, આગચ્છતિપિ ઉપોસથં નપિ આગચ્છતિ, આગચ્છતિપિ સઙ્ઘકમ્મં નપિ આગચ્છતિ, અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, એવરૂપસ્સ ઉમ્મત્તકસ્સ ઉમ્મત્તકસમ્મુતિં દાતું. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, દાતબ્બા. બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો –

''સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. ગગ્ગો ભિક્ખુ ઉમ્મત્તકો – સરતિપિ ઉપોસથં નપિ સરતિ, સરતિપિ સઙ્ઘકમ્મં નપિ સરતિ, આગચ્છતિપિ ઉપોસથં નપિ આગચ્છતિ, આગચ્છતિપિ સઙ્ઘકમ્મં નપિ આગચ્છતિ. યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, સઙ્ઘો ગગ્ગસ્સ ભિક્ખુનો ઉમ્મત્તકસ્સ ઉમ્મત્તકસમ્મુતિં દદેય્ય. સરેય્ય વા ગગ્ગો ભિક્ખુ ઉપોસથં ન વા સરેય્ય,

સરેય્ય વા સઙ્ઘકમ્મં ન વા સરેય્ય, આગચ્છેય્ય વા ઉપોસથં ન વા આગચ્છેય્ય, આગચ્છેય્ય વા સઙ્ઘકમ્મં ન વા આગચ્છેય્ય, સઙ્ઘો સહ વા ગગ્ગેન વિના વા ગગ્ગેન ઉપોસથં કરેય્ય, સઙ્ઘકમ્મં કરેય્ય. એસા ઞત્તિ.

''સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. ગગ્ગો ભિક્ખુ ઉમ્મત્તકો – સરતિપિ ઉપોસથં નપિ સરતિ, સરતિપિ સઙ્ઘકમ્મં નપિ સરતિ, આગચ્છતિપિ ઉપોસથં નપિ આગચ્છતિ, આગચ્છતિપિ સઙ્ઘકમ્મં નપિ આગચ્છતિ. સઙ્ઘો ગગ્ગસ્સ ભિક્ખુનો ઉમ્મત્તકસ્સ ઉમ્મત્તકસમ્મુતિં દેતિ. સરેય્ય વા ગગ્ગો ભિક્ખુ ઉપોસથં ન વા સરેય્ય, સરેય્ય વા સઙ્ઘકમ્મં ન વા સરેય્યં, આગચ્છેય્ય વા ઉપોસથં ન વા આગચ્છેય્ય, આગચ્છેય્ય વા સઙ્ઘકમ્મં ન વા આગચ્છેય્ય, સઙ્ઘો સહ વા ગગ્ગેન, વિના વા ગગ્ગેન ઉપોસથં કરિસ્સતિ, સઙ્ઘકમ્મં કરિસ્સતિ. યસ્સાયસ્મતો ખમતિ ગગ્ગસ્સ ભિક્ખુનો ઉમ્મત્તકસ્સ ઉમ્મત્તકસમ્મુતિયા દાનં – સરેય્ય વા ગગ્ગો ભિક્ખુ ઉપોસથં ન વા સરેય્ય, સરેય્ય વા સઙ્ઘકમ્મં ન વા સરેય્ય, આગચ્છેય્ય વા ઉપોસથં ન વા આગચ્છેય્ય, આગચ્છેય્ય વા સઙ્ઘકમ્મં ન વા આગચ્છેય્ય, સઙ્ઘો સહ વા ગગ્ગેન, વિના વા ગગ્ગેન ઉપોસથં કરિસ્સતિ, સઙ્ઘકમ્મં કરિસ્સતિ, સો તુણ્હસ્સ; યસ્સ નક્ખમતિ, સો ભાસેય્ય.

''દિન્ના સઙ્ઘેન ગગ્ગસ્સ ભિક્ખુનો ઉમ્મત્તકસ્સ ઉમ્મત્તકસમ્મુતિ. સરેય્ય વા ગગ્ગો ભિક્ખુ ઉપોસથં ન વા સરેય્ય, સરેય્ય વા સઙ્ઘકમ્મં ન વા સરેય્ય, આગચ્છેય્ય વા ઉપોસથં ન વા આગચ્છેય્ય, આગચ્છેય્ય વા સઙ્ઘકમ્મં ન વા આગચ્છેય્ય, સઙ્ઘો સહ વા ગગ્ગેન વિના વા ગગ્ગેન ઉપોસથં કરિસ્સતિ, સઙ્ઘકમ્મં કરિસ્સતિ. ખમતિ સઙ્ઘસ્સ, તસ્મા તુણ્હી, એવમેતં ધારયામી''તિ.

૯૧. સઙ્ઘુપોસથાદિપ્પભેદં

૧૬૮. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે ચત્તારો ભિક્ખૂ વિહરન્તિ. અથ ખો તેસં ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ''ભગવતા પઞ્ઞત્તં 'ઉપોસથો કાતબ્બો'તિ, મયઞ્ચમ્હા ચત્તારો જના, કથં નુ ખો અમ્હેહિ ઉપોસથો કાતબ્બો''તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ચતુન્નં પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે તયો ભિક્ખૂ વિહરન્તિ. અથ ખો તેસં ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ''ભગવતા અનુઞ્ઞાતં ચતુન્નં પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતું, મયઞ્ચમ્હા તયો જના, કથં નુ ખો અમ્હેહિ ઉપોસથો કાતબ્બો''તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, તિણ્ણં પારિસુદ્ધિઉપોસથં કાતું. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, કાતબ્બો. બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન તે ભિક્ખૂ ઞાપેતબ્બા –

''સુણન્તુ મે આયસ્મન્તા. અજ્જુપોસથો પન્નરસો. યદાયસ્મન્તાનં પત્તકલ્લં, મયં અઞ્ઞમઞ્ઞં પારિસુદ્ધિઉપોસથં કરેય્યામા''તિ.

થેરેન ભિક્ખુના એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કરિત્વા ઉક્કુટિકં નિસીદિત્વા અઞ્જલિં પગ્ગહેત્વા તે ભિક્ખૂ એવમસ્સુ વચનીયા – ''પરિસુદ્ધો અહં, આવુસો; પરિસુદ્ધોતિ મં ધારેથ. પરિસુદ્ધો અહં, આવુસો; પરિસુદ્ધોતિ મં ધારેથ. પરિસુદ્ધો અહં, આવુસો; પરિસુદ્ધોતિ મં ધારેથા''તિ.

નવકેન ભિક્ખુના એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કરિત્વા ઉક્કુટિકં નિસીદિત્વા અઞ્જલિં પગ્ગહેત્વા તે ભિક્ખૂ એવમસ્સુ વચનીયા – ''પરિસુદ્ધો અહં, ભન્તે; પરિસુદ્ધોતિ મં ધારેથ. પરિસુદ્ધો અહં, ભન્તે; પરિસુદ્ધોતિ મં ધારેથ. પરિસુદ્ધો અહં, ભન્તે; પરિસુદ્ધોતિ મં ધારેથા''તિ.

તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે દ્વે ભિક્ખૂ વિહરન્તિ. અથ ખો તેસં ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ‘‘ભગવતા અનુઞ્ઞાતં ચતુન્નં પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતું, તિણ્ણન્નં પારિસુદ્ધિઉપોસથં કાતું. મયઞ્ચમ્હા દ્વે જના. કથં નુ ખો અમ્હેહિ ઉપોસથો કાતબ્બો’’તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, દ્વિન્નં પારિસુદ્ધિઉપોસથં કાતું . એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, કાતબ્બો. થેરેન ભિક્ખુના એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કરિત્વા ઉક્કુટિકં નિસીદિત્વા અઞ્જલિં પગ્ગહેત્વા નવો ભિક્ખુ એવમસ્સ વચનીયો – ‘‘પરિસુદ્ધો અહં, આવુસો; પરિસુદ્ધોતિ મં ધારેહિ. પરિસુદ્ધો અહં, આવુસો; પરિસુદ્ધોતિ મં ધારેહિ. પરિસુદ્ધો અહં, આવુસો; પરિસુદ્ધોતિ મં ધારેહી’’તિ.

નવકેન ભિક્ખુના એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કરિત્વા ઉક્કુટિકં નિસીદિત્વા અઞ્જલિં પગ્ગહેત્વા થેરો ભિક્ખુ એવમસ્સ વચનીયો – ‘‘પરિસુદ્ધો અહં, ભન્તે; પરિસુદ્ધોતિ મં ધારેથ. પરિસુદ્ધો અહં, ભન્તે; પરિસુદ્ધોતિ મં ધારેથ. પરિસુદ્ધો અહં, ભન્તે; પરિસુદ્ધોતિ મં ધારેથા’’તિ.

તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે એકો ભિક્ખુ વિહરતિ. અથ ખો તસ્સ ભિક્ખુનો એતદહોસિ – ‘‘ભગવતા અનુઞ્ઞાતં ચતુન્નં પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતું, તિણ્ણન્નં પારિસુદ્ધિઉપોસથં કાતું, દ્વિન્નં પારિસુદ્ધિઉપોસથં કાતું. અહઞ્ચમ્હિ એકકો. કથં નુ ખો મયા ઉપોસથો કાતબ્બો’’તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે એકો ભિક્ખુ વિહરતિ. તેન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુના યત્થ ભિક્ખૂ પટિક્કમન્તિ ઉપટ્ઠાનસાલાય વા, મણ્ડપે વા, રુક્ખમૂલે વા, સો દેસો સમ્મજ્જિત્વા પાનીયં પરિભોજનીયં ઉપટ્ઠાપેત્વા આસનં પઞ્ઞપેત્વા પદીપં કત્વા નિસીદિતબ્બં. સચે અઞ્ઞે ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ, તેહિ સદ્ધિં ઉપોસથો કાતબ્બો. નો ચે આગચ્છન્તિ, અજ્જ મે ઉપોસથોતિ અધિટ્ઠાતબ્બો. નો ચે અધિટ્ઠહેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

તત્ર, ભિક્ખવે, યત્થ ચત્તારો ભિક્ખૂ વિહરન્તિ, ન એકસ્સ પારિસુદ્ધિં આહરિત્વા તીહિ પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતબ્બં. ઉદ્દિસેય્યું ચે, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. તત્ર, ભિક્ખવે, યત્થ તયો ભિક્ખૂ વિહરન્તિ, ન એકસ્સ પારિસુદ્ધિં આહરિત્વા દ્વીહિ પારિસુદ્ધિઉપોસથો કાતબ્બો. કરેય્યું ચે, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. તત્ર, ભિક્ખવે, યત્થ દ્વે ભિક્ખૂ વિહરન્તિ, ન એકસ્સ પારિસુદ્ધિં આહરિત્વા એકેન અધિટ્ઠાતબ્બો. અધિટ્ઠહેય્ય ચે, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

૯૨. આપત્તિપટિકમ્મવિધિ

૧૬૯. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ તદહુપોસથે આપત્તિં આપન્નો હોતિ. અથ ખો તસ્સ ભિક્ખુનો એતદહોસિ – ‘‘ભગવતા પઞ્ઞત્તં ‘ન સાપત્તિકેન ઉપોસથો કાતબ્બો’તિ. અહઞ્ચમ્હિ આપત્તિં આપન્નો. કથં નુ ખો મયા પટિપજ્જિતબ્બ’’ન્તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ તદહુપોસથે આપત્તિં આપન્નો હોતિ. તેન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુના એકં ભિક્ખું ઉપસઙ્કમિત્વા એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કરિત્વા ઉક્કુટિકં નિસીદિત્વા અઞ્જલિં પગ્ગહેત્વા એવમસ્સ વચનીયો – ‘‘અહં, આવુસો, ઇત્થન્નામં આપત્તિં આપન્નો, તં પટિદેસેમી’’તિ. તેન વત્તબ્બો – ‘‘પસ્સસી’’તિ. ‘‘આમ પસ્સામી’’તિ. ‘‘આયતિં સંવરેય્યાસી’’તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ તદહુપોસથે આપત્તિયા વેમતિકો હોતિ. તેન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુના એકં ભિક્ખું ઉપસઙ્કમિત્વા એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કરિત્વા ઉક્કુટિકં નિસીદિત્વા અઞ્જલિં પગ્ગહેત્વા એવમસ્સ વચનીયો – ‘‘અહં, આવુસો, ઇત્થન્નામાય આપત્તિયા વેમતિકો; યદા નિબ્બેમતિકો ભવિસ્સામિ, તદા તં આપત્તિં પટિકરિસ્સામી’’તિ વત્વા ઉપોસથો કાતબ્બો, પાતિમોક્ખં સોતબ્બં, ન ત્વેવ તપ્પચ્ચયા ઉપોસથસ્સ અન્તરાયો કાતબ્બોતિ.

તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ સભાગં આપત્તિં દેસેન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, સભાગા આપત્તિ દેસેતબ્બા. યો દેસેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ સભાગં આપત્તિં પટિગ્ગણ્હન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, સભાગા આપત્તિ પટિગ્ગહેતબ્બા. યો પટિગ્ગણ્હેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

૯૩. આપત્તિઆવિકરણવિધિ

૧૭૦. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ પાતિમોક્ખે ઉદ્દિસ્સમાને આપત્તિં સરતિ. અથ ખો તસ્સ ભિક્ખુનો એતદહોસિ – ‘‘ભગવતા પઞ્ઞત્તં ‘ન સાપત્તિકેન ઉપોસથો કાતબ્બો’તિ. અહઞ્ચમ્હિ આપત્તિં આપન્નો. કથં નુ ખો મયા પટિપજ્જિતબ્બ’’ન્તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ પાતિમોક્ખે ઉદ્દિસ્સમાને આપત્તિં સરતિ. તેન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુના સામન્તો ભિક્ખુ એવમસ્સ વચનીયો – ‘‘અહં, આવુસો, ઇત્થન્નામં આપત્તિં આપન્નો. ઇતો વુટ્ઠહિત્વા તં આપત્તિં પટિકરિસ્સામી’’તિ વત્વા ઉપોસથો કાતબ્બો, પાતિમોક્ખં સોતબ્બં, ન ત્વેવ તપ્પચ્ચયા ઉપોસથસ્સ અન્તરાયો કાતબ્બો.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ પાતિમોક્ખે ઉદ્દિસ્સમાને આપત્તિયા વેમતિકો હોતિ. તેન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુના સામન્તો ભિક્ખુ એવમસ્સ વચનીયો – ‘‘અહં, આવુસો, ઇત્થન્નામાય આપત્તિયા વેમતિકો. યદા નિબ્બેમતિકો ભવિસ્સામિ, તદા તં આપત્તિં પટિકરિસ્સામી’’તિ વત્વા ઉપોસથો કાતબ્બો, પાતિમોક્ખં સોતબ્બં; ન ત્વેવ તપ્પચ્ચયા ઉપોસથસ્સ અન્તરાયો કાતબ્બોતિ.

૯૪. સભાગાપત્તિપટિકમ્મવિધિ

૧૭૧. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સબ્બો સઙ્ઘો સભાગં આપત્તિં આપન્નો હોતિ. અથ ખો તેસં ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ‘‘ભગવતા પઞ્ઞત્તં ‘ન સભાગા આપત્તિ દેસેતબ્બા, ન સભાગા આપત્તિ પટિગ્ગહેતબ્બા’તિ . અયઞ્ચ સબ્બો સઙ્ઘો સભાગં આપત્તિં આપન્નો. કથં નુ ખો અમ્હેહિ પટિપજ્જિતબ્બ’’ન્તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સબ્બો સઙ્ઘો સભાગં આપત્તિં આપન્નો હોતિ. તેહિ, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ એકો ભિક્ખુ સામન્તા આવાસા સજ્જુકં પાહેતબ્બો – ગચ્છાવુસો, તં આપત્તિં પટિકરિત્વા આગચ્છ; મયં તે સન્તિકે આપત્તિં પટિકરિસ્સામાતિ. એવઞ્ચેતં લભેથ, ઇચ્ચેતં કુસલં. નો ચે લભેથ, બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો –

‘‘સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. અયં સબ્બો સઙ્ઘો સભાગં આપત્તિં આપન્નો. યદા અઞ્ઞં ભિક્ખું સુદ્ધં અનાપત્તિકં પસ્સિસ્સતિ, તદા તસ્સ સન્તિકે તં આપત્તિં પટિકરિસ્સતી’’તિ વત્વા ઉપોસથો કાતબ્બો, પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતબ્બં, ન ત્વેવ તપ્પચ્ચયા ઉપોસથસ્સ અન્તરાયો કાતબ્બો.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સબ્બો સઙ્ઘો સભાગાય આપત્તિયા વેમતિકો હોતિ. બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો –

‘‘સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. અયં સબ્બો સઙ્ઘો સભાગાય આપત્તિયા વેમતિકો. યદા નિબ્બેમતિકો ભવિસ્સતિ, તદા તં આપત્તિં પટિકરિસ્સતી’’તિ વત્વા ઉપોસથો કાતબ્બો, પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતબ્બં; ન ત્વેવ તપ્પચ્ચયા ઉપોસથસ્સ અન્તરાયો કાતબ્બો.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે વસ્સૂપગતો સઙ્ઘો સભાગં આપત્તિં આપન્નો હોતિ. તેહિ, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ એકો ભિક્ખુ સામન્તા આવાસા સજ્જુકં પાહેતબ્બો – ગચ્છાવુસો, તં આપત્તિં પટિકરિત્વા આગચ્છ; મયં તે સન્તિકે તં આપત્તિં પટિકરિસ્સામાતિ. એવઞ્ચેતં લભેથ, ઇચ્ચેતં કુસલં. નો ચે લભેથ, એકો ભિક્ખુ સત્તાહકાલિકં પાહેતબ્બો – ગચ્છાવુસો, તં આપત્તિં પટિકરિત્વા આગચ્છ; મયં તે સન્તિકે તં આપત્તિં પટિકરિસ્સામાતિ.

તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે સબ્બો સઙ્ઘો સભાગં આપત્તિં આપન્નો હોતિ. સો ન જાનાતિ તસ્સા આપત્તિયા નામગોત્તં. તત્થ અઞ્ઞો ભિક્ખુ આગચ્છતિ બહુસ્સુતો આગતાગમો ધમ્મધરો વિનયધરો માતિકાધરો પણ્ડિતો બ્યત્તો મેધાવી લજ્જી કુક્કુચ્ચકો સિક્ખાકામો. તમેનં અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ યેન સો ભિક્ખુ તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા તં ભિક્ખું એતદવોચ – ‘‘યો નુ ખો, આવુસો, એવઞ્ચેવઞ્ચ કરોતિ, કિં નામ સો આપત્તિં આપજ્જતી’’તિ? સો એવમાહ – ‘‘યો ખો, આવુસો, એવઞ્ચેવઞ્ચ કરોતિ, ઇમં નામ સો આપત્તિં આપજ્જતિ. ઇમં નામ ત્વં, આવુસો, આપત્તિં આપન્નો; પટિકરોહિ તં આપત્તિ’’ન્તિ. સો એવમાહ – ‘‘ન ખો અહં, આવુસો, એકોવ ઇમં આપત્તિં આપન્નો; અયં સબ્બો સઙ્ઘો ઇમં આપત્તિં આપન્નો’’તિ. સો એવમાહ – ‘‘કિં તે, આવુસો, કરિસ્સતિ પરો આપન્નો વા અનાપન્નો વા. ઇઙ્ઘ, ત્વં, આવુસો, સકાય આપત્તિયા વુટ્ઠાહી’’તિ. અથ ખો સો ભિક્ખુ તસ્સ ભિક્ખુનો વચનેન તં આપત્તિં પટિકરિત્વા યેન તે ભિક્ખૂ તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા તે ભિક્ખૂ એતદવોચ – ‘‘યો કિર, આવુસો, એવઞ્ચેવઞ્ચ કરોતિ, ઇમં નામ સો આપત્તિં આપજ્જતિ. ઇમં નામ તુમ્હે, આવુસો, આપત્તિં આપન્ના; પટિકરોથ તં આપત્તિ’’ન્તિ. અથ ખો તે ભિક્ખૂ ન ઇચ્છિંસુ તસ્સ ભિક્ખુનો વચનેન તં આપત્તિં પટિકાતું. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે સબ્બો સઙ્ઘો સભાગં આપત્તિં આપન્નો હોતિ. સો ન જાનાતિ તસ્સા આપત્તિયા નામગોત્તં. તત્થ અઞ્ઞો ભિક્ખુ આગચ્છતિ બહુસ્સુતો આગતાગમો ધમ્મધરો વિનયધરો માતિકાધરો પણ્ડિતો બ્યત્તો મેધાવી લજ્જી કુક્કુચ્ચકો સિક્ખાકામો. તમેનં અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ યેન સો ભિક્ખુ તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા તં ભિક્ખું એવં વદેતિ – ‘‘યો નુ ખો, આવુસો, એવઞ્ચેવઞ્ચ કરોતિ, કિં નામ સો આપત્તિં આપજ્જતી’’તિ? સો એવં વદેતિ – ‘‘યો ખો, આવુસો, એવઞ્ચેવઞ્ચ કરોતિ, ઇમં નામ સો આપત્તિં આપજ્જતિ. ઇમં નામ ત્વં, આવુસો, આપત્તિં આપન્નો; પટિકરોહિ તં આપત્તિ’’ન્તિ. સો એવં વદેતિ – ‘‘ન ખો અહં, આવુસો, એકોવ ઇમં આપત્તિં આપન્નો. અયં સબ્બો સઙ્ઘો ઇમં આપત્તિં આપન્નો’’તિ. સો એવં વદેતિ – ‘‘કિં તે, આવુસો, કરિસ્સતિ પરો આપન્નો વા અનાપન્નો વા. ઇઙ્ઘ, ત્વં, આવુસો, સકાય આપત્તિયા વુટ્ઠાહી’’તિ. સો ચે, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ તસ્સ ભિક્ખુનો વચનેન તં આપત્તિં પટિકરિત્વા યેન તે ભિક્ખૂ તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા તે ભિક્ખૂ એવં વદેતિ – ‘‘યો કિર, આવુસો, એવઞ્ચેવઞ્ચ કરોતિ ઇમં નામ સો આપત્તિં આપજ્જતિ, ઇમં નામ તુમ્હે આવુસો આપત્તિં આપન્ના, પટિકરોથ તં આપત્તિ’’ન્તિ. તે ચે, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂ તસ્સ ભિક્ખુનો વચનેન તં આપત્તિં પટિકરેય્યું, ઇચ્ચેતં કુસલં. નો ચે પટિકરેય્યું, ન તે, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂ તેન ભિક્ખુના અકામા વચનીયાતિ.

ચોદનાવત્થુભાણવારો નિટ્ઠિતો દુતિયો.

૯૫. અનાપત્તિપન્નરસકં

૧૭૨. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતિંસુ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે ન જાનિંસુ ‘‘અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા’’તિ . તે ધમ્મસઞ્ઞિનો વિનયસઞ્ઞિનો વગ્ગા સમગ્ગસઞ્ઞિનો ઉપોસથં અકંસુ, પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિંસુ. તેહિ ઉદ્દિસ્સમાને પાતિમોક્ખે, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છિંસુ બહુતરા. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે ન જાનન્તિ ‘‘અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા’’તિ. તે ધમ્મસઞ્ઞિનો વિનયસઞ્ઞિનો વગ્ગા સમગ્ગસઞ્ઞિનો ઉપોસથં કરોન્તિ, પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિસ્સમાને પાતિમોક્ખે, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ બહુતરા. તેહિ, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ પુન પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતબ્બં. ઉદ્દેસકાનં અનાપત્તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે ન જાનન્તિ ‘‘અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા’’તિ. તે ધમ્મસઞ્ઞિનો વિનયસઞ્ઞિનો વગ્ગા સમગ્ગસઞ્ઞિનો ઉપોસથં કરોન્તિ, પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિસ્સમાને પાતિમોક્ખે, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ સમસમા. ઉદ્દિટ્ઠં સુઉદ્દિટ્ઠં, અવસેસં સોતબ્બં. ઉદ્દેસકાનં અનાપત્તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે ન જાનન્તિ અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતાતિ, તે ધમ્મસઞ્ઞિનો વિનયસઞ્ઞિનો વગ્ગા સમગ્ગસઞ્ઞિનો ઉપોસથં કરોન્તિ પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિસ્સમાને પાતિમોક્ખે, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ થોકતરા. ઉદ્દિટ્ઠં સુઉદ્દિટ્ઠં, અવસેસં સોતબ્બં. ઉદ્દેસકાનં અનાપત્તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે ન જાનન્તિ અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતાતિ, તે ધમ્મસઞ્ઞિનો વિનયસઞ્ઞિનો વગ્ગા સમગ્ગસઞ્ઞિનો ઉપોસથં કરોન્તિ પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિટ્ઠમત્તે પાતિમોક્ખે, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ બહુતરા. તેહિ, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ પુન પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતબ્બં. ઉદ્દેસકાનં અનાપત્તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે ન જાનન્તિ અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતાતિ, તે ધમ્મસઞ્ઞિનો વિનયસઞ્ઞિનો વગ્ગા સમગ્ગસઞ્ઞિનો ઉપોસથં કરોન્તિ પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિટ્ઠમત્તે પાતિમોક્ખે, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ સમસમા. ઉદ્દિટ્ઠં સુઉદ્દિટ્ઠં, તેસં સન્તિકે પારિસુદ્ધિ આરોચેતબ્બા. ઉદ્દેસકાનં અનાપત્તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે ન જાનન્તિ અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતાતિ, તે ધમ્મસઞ્ઞિનો વિનયસઞ્ઞિનો વગ્ગા સમગ્ગસઞ્ઞિનો ઉપોસથં કરોન્તિ પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિટ્ઠમત્તે પાતિમોક્ખે, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ થોકતરા. ઉદ્દિટ્ઠં સુઉદ્દિટ્ઠં, તેસં સન્તિકે પારિસુદ્ધિ આરોચેતબ્બા. ઉદ્દેસકાનં અનાપત્તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે ન જાનન્તિ અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતાતિ, તે ધમ્મસઞ્ઞિનો વિનયસઞ્ઞિનો વગ્ગા સમગ્ગસઞ્ઞિનો ઉપોસથં કરોન્તિ પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિટ્ઠમત્તે પાતિમોક્ખે, અવુટ્ઠિતાય પરિસાય, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ બહુતરા. તેહિ, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ પુન પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતબ્બં. ઉદ્દેસકાનં અનાપત્તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા . તે ન જાનન્તિ અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતાતિ, તે ધમ્મસઞ્ઞિનો વિનયસઞ્ઞિનો વગ્ગા સમગ્ગસઞ્ઞિનો ઉપોસથં કરોન્તિ પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિટ્ઠમત્તે પાતિમોક્ખે, અવુટ્ઠિતાય પરિસાય, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ સમસમા. ઉદ્દિટ્ઠં સુઉદ્દિટ્ઠં, તેસં સન્તિકે પારિસુદ્ધિ આરોચેતબ્બા. ઉદ્દેસકાનં અનાપત્તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે ન જાનન્તિ અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતાતિ, તે ધમ્મસઞ્ઞિનો વિનયસઞ્ઞિનો વગ્ગા સમગ્ગસઞ્ઞિનો ઉપોસથં કરોન્તિ પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિટ્ઠમત્તે પાતિમોક્ખે, અવુટ્ઠિતાય પરિસાય, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ થોકતરા. ઉદ્દિટ્ઠં સુઉદ્દિટ્ઠં, તેસં સન્તિકે પારિસુદ્ધિ આરોચેતબ્બા. ઉદ્દેસકાનં અનાપત્તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે ન જાનન્તિ અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતાતિ, તે ધમ્મસઞ્ઞિનો વિનયસઞ્ઞિનો વગ્ગા સમગ્ગસઞ્ઞિનો ઉપોસથં કરોન્તિ પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિટ્ઠમત્તે પાતિમોક્ખે, એકચ્ચાય વુટ્ઠિતાય પરિસાય, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ બહુતરા. તેહિ, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ પુન પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતબ્બં. ઉદ્દેસકાનં અનાપત્તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે ન જાનન્તિ અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતાતિ, તે ધમ્મસઞ્ઞિનો વિનયસઞ્ઞિનો વગ્ગા સમગ્ગસઞ્ઞિનો ઉપોસથં કરોન્તિ પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિટ્ઠમત્તે પાતિમોક્ખે, એકચ્ચાય વુટ્ઠિતાય પરિસાય, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ સમસમા. ઉદ્દિટ્ઠં સુઉદ્દિટ્ઠં, તેસં સન્તિકે પારિસુદ્ધિ આરોચેતબ્બા. ઉદ્દેસકાનં અનાપત્તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે ન જાનન્તિ અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતાતિ, તે ધમ્મસઞ્ઞિનો વિનયસઞ્ઞિનો વગ્ગા સમગ્ગસઞ્ઞિનો ઉપોસથં કરોન્તિ પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિટ્ઠમત્તે પાતિમોક્ખે, એકચ્ચાય વુટ્ઠિતાય પરિસાય, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ થોકતરા. ઉદ્દિટ્ઠં સુઉદ્દિટ્ઠં, તેસં સન્તિકે પારિસુદ્ધિ આરોચેતબ્બા. ઉદ્દેસકાનં અનાપત્તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે ન જાનન્તિ અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતાતિ, તે ધમ્મસઞ્ઞિનો વિનયસઞ્ઞિનો વગ્ગા

સમગ્ગસઞ્ઞિનો ઉપોસથં કરોન્તિ પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિટ્ઠમત્તે પાતિમોક્ખે, સબ્બાય વુટ્ઠિતાય પરિસાય, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ બહુતરા. તેહિ, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ પુન પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતબ્બં. ઉદ્દેસકાનં અનાપત્તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે ન જાનન્તિ અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતાતિ, તે ધમ્મસઞ્ઞિનો વિનયસઞ્ઞિનો વગ્ગા સમગ્ગસઞ્ઞિનો ઉપોસથં કરોન્તિ પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિટ્ઠમત્તે પાતિમોક્ખે, સબ્બાય વુટ્ઠિતાય પરિસાય, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ સમસમા. ઉદ્દિટ્ઠં સુઉદ્દિટ્ઠં, તેસં સન્તિકે પારિસુદ્ધિ આરોચેતબ્બા. ઉદ્દેસકાનં અનાપત્તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે ન જાનન્તિ અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતાતિ, તે ધમ્મસઞ્ઞિનો વિનયસઞ્ઞિનો વગ્ગા સમગ્ગસઞ્ઞિનો ઉપોસથં કરોન્તિ પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિટ્ઠમત્તે પાતિમોક્ખે, સબ્બાય વુટ્ઠિતાય પરિસાય, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ થોકતરા. ઉદ્દિટ્ઠં સુઉદ્દિટ્ઠં, તેસં સન્તિકે પારિસુદ્ધિ આરોચેતબ્બા. ઉદ્દેસકાનં અનાપત્તિ.

અનાપત્તિપન્નરસકં નિટ્ઠિતં.

૯૬. વગ્ગાવગ્ગસઞ્ઞીપન્નરસકં

૧૭૩. ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ‘‘અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા’’તિ. તે ધમ્મસઞ્ઞિનો વિનયસઞ્ઞિનો વગ્ગા વગ્ગસઞ્ઞિનો ઉપોસથં કરોન્તિ , પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિસ્સમાને પાતિમોક્ખે, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ બહુતરા. તેહિ, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ પુન પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતબ્બં. ઉદ્દેસકાનં આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતાતિ, તે ધમ્મસઞ્ઞિનો વિનયસઞ્ઞિનો વગ્ગા સમગ્ગસઞ્ઞિનો ઉપોસથં કરોન્તિ પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિસ્સમાને પાતિમોક્ખે, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ સમસમા . ઉદ્દિટ્ઠં સુઉદ્દિટ્ઠં, અવસેસં સોતબ્બં. ઉદ્દેસકાનં આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતાતિ તે ધમ્મસઞ્ઞિનો વિનયસઞ્ઞિનો વગ્ગા વગ્ગસઞ્ઞિનો ઉપોસથં કરોન્તિ પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિસ્સમાને પાતિમોક્ખે, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ થોકતરા. ઉદ્દિટ્ઠં સુઉદ્દિટ્ઠં, અવસેસં સોતબ્બં. ઉદ્દેસકાનં આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ‘‘અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા’’તિ. તે ધમ્મસઞ્ઞિનો વિનયસઞ્ઞિનો વગ્ગા

વગ્ગસઞ્ઞિનો ઉપોસથં કરોન્તિ, પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિટ્ઠમત્તે પાતિમોક્ખે…પે॰… અવુટ્ઠિતાય પરિસાય… પે॰… એકચ્ચાય વુટ્ઠિતાય પરિસાય…પે॰… સબ્બાય વુટ્ઠિતાય પરિસાય અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ બહુતરા…પે॰… સમસમા…પે॰… થોકતરા. ઉદ્દિટ્ઠં સુઉદ્દિટ્ઠં, તેસં સન્તિકે પારિસુદ્ધિ આરોચેતબ્બા. ઉદ્દેસકાનં આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

વગ્ગાવગ્ગસઞ્ઞિપન્નરસકં નિટ્ઠિતં.

૯૭. વેમતિકપન્નરસકં

૧૭૪. ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ‘‘અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા’’તિ. તે, કપ્પતિ નુ ખો અમ્હાકં ઉપોસથો કાતું ન નુ ખો કપ્પતીતિ, વેમતિકા ઉપોસથં કરોન્તિ, પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિસ્સમાને પાતિમોક્ખે, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ બહુતરા. તેહિ, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ પુન પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતબ્બં. ઉદ્દેસકાનં આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ‘‘અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા’’તિ, તે ‘‘કપ્પતિ નુ ખો અમ્હાકં ઉપોસથો કાતું, ન નુ ખો કપ્પતી’’તિ, વેમતિકા ઉપોસથં કરોન્તિ, પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિસ્સમાને પાતિમોક્ખે, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ સમસમા. ઉદ્દિટ્ઠં સુઉદ્દિટ્ઠં, અવસેસં સોતબ્બં. ઉદ્દેસકાનં આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતાતિ, તે કપ્પતિ નુ ખો અમ્હાકં ઉપોસથો કાતું, ન નુ ખો કપ્પતીતિ, વેમતિકા ઉપોસથં કરોન્તિ, પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિસ્સમાને પાતિમોક્ખે અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ થોકતરા. ઉદ્દિટ્ઠં સુઉદ્દિટ્ઠં, અવસેસં સોતબ્બં. ઉદ્દેસકાનં આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ‘‘અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા’’તિ. તે, ‘‘કપ્પતિ નુ ખો અમ્હાકં ઉપોસથો કાતું ન નુ ખો કપ્પતી’’તિ, વેમતિકા ઉપોસથં કરોન્તિ, પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિટ્ઠમત્તે પાતિમોક્ખે,…પે॰… અવુટ્ઠિતાય પરિસાય…પે॰… એકચ્ચાય વુટ્ઠિતાય પરિસાય…પે॰… સબ્બાય વુટ્ઠિતાય પરિસાય, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ બહુતરા…પે॰… સમસમા…પે॰… થોકતરા. ઉદ્દિટ્ઠં સુઉદ્દિટ્ઠં, તેસં સન્તિકે પારિસુદ્ધિ આરોચેતબ્બા. ઉદ્દેસકાનં આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

વેમતિકપન્નરસકં નિટ્ઠિતં.

૯૮. કુક્કુચ્ચપકતપન્નરસકં

૧૭૫. ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ‘‘અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા’’તિ. તે ‘‘કપ્પતેવ અમ્હાકં ઉપોસથો કાતું નામ્હાકં ન કપ્પતી’’તિ, કુક્કુચ્ચપકતા ઉપોસથં કરોન્તિ, પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિસ્સમાને

પાતિમોક્ખે, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ બહુતરા. તેહિ, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ પુન પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતબ્બં. ઉદ્દેસકાનં આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ. તે ''કપ્પતેવ અમ્હાકં ઉપોસથો કાતું નામ્હાકં ન કપ્પતી''તિ, કુક્કુચ્ચપકતા ઉપોસથં કરોન્તિ, પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિસ્સમાને પાતિમોક્ખે, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ સમસમા. ઉદ્દિટ્ઠં સુઉદ્દિટ્ઠં, અવસેસં સોતબ્બં. ઉદ્દેસકાનં આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ. તે ''કપ્પતેવ અમ્હાકં ઉપોસથો કાતું, નામ્હાકં ન કપ્પતી''તિ, કુક્કુચ્ચપકતા ઉપોસથં કરોન્તિ, પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિસ્સમાને પાતિમોક્ખે, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ થોકતરા. ઉદ્દિટ્ઠં સુઉદ્દિટ્ઠં, અવસેસં સોતબ્બં. ઉદ્દેસકાનં આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે , અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ. તે ''કપ્પતેવ અમ્હાકં ઉપોસથો કાતું નામ્હાકં ન કપ્પતી''તિ, કુક્કુચ્ચપકતા ઉપોસથં કરોન્તિ, પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિટ્ઠમત્તે પાતિમોક્ખે,... પે॰... અવુટ્ઠિતાય પરિસાય...પે॰... એકચ્ચાય વુટ્ઠિતાય પરિસાય...પે॰... સબ્બાય વુટ્ઠિતાય પરિસાય, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ બહુતરા...પે॰... સમસમા ...પે॰... થોકતરા. ઉદ્દિટ્ઠં સુઉદ્દિટ્ઠં, તેસં સન્તિકે પારિસુદ્ધિ આરોચેતબ્બા. ઉદ્દેસકાનં આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

કુક્કુચ્ચપકતપન્નરસકં નિટ્ઠિતં.

૯૯. ભેદપુરેક્ખારપન્નરસકં

૧૭૬. ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ. તે ''નસ્સન્તેતે, વિનસ્સન્તેતે, કો તેહિ અત્થો''તિ – ભેદપુરેક્ખારા ઉપોસથં કરોન્તિ, પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિસ્સમાને પાતિમોક્ખે, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ બહુતરા. તેહિ , ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ પુન પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતબ્બં. ઉદ્દેસકાનં આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ .

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ. તે ''નસ્સન્તેતે, વિનસ્સન્તેતે, કો તેહિ અત્થો''તિ – ભેદપુરેક્ખારા ઉપોસથં કરોન્તિ, પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિસ્સમાને પાતિમોક્ખે, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ સમસમા. ઉદ્દિટ્ઠં સુઉદ્દિટ્ઠં, અવસેસં સોતબ્બં. ઉદ્દેસકાનં આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ. તે ''નસ્સન્તેતે, વિનસ્સન્તેતે, કો તેહિ

અત્થો''તિ – ભેદપુરેક્ખારા ઉપોસથં કરોન્તિ, પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિસ્સમાને પાતિમોક્ખે, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ થોકતરા. ઉદ્દિટ્ઠં સુઉદ્દિટ્ઠં, અવસેસં સોતબ્બં. ઉદ્દેસકાનં આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ . તે ''નસ્સન્તેતે, વિનસ્સન્તેતે, કો તેહિ અત્થો''તિ – ભેદપુરેક્ખારા ઉપોસથં કરોન્તિ, પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિટ્ઠમત્તે પાતિમોક્ખે અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ બહુતરા. તેહિ, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ પુન પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતબ્બં. ઉદ્દેસકાનં આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ તે ''નસ્સન્તેતે, વિનસ્સન્તેતે, કો તેહિ અત્થો''તિ ભેદપુરેક્ખારા ઉપોસથં કરોન્તિ, પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિટ્ઠમત્તે પાતિમોક્ખે અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ સમસમા. ઉદ્દિટ્ઠં સુઉદ્દિટ્ઠં, તેસં સન્તિકે પારિસુદ્ધિ આરોચેતબ્બા. ઉદ્દેસકાનં આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ. તે ''નસ્સન્તેતે, વિનસ્સન્તેતે, કો તેહિ અત્થો''તિ – ભેદપુરેક્ખારા ઉપોસથં કરોન્તિ, પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિટ્ઠમત્તે પાતિમોક્ખે અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ થોકતરા. ઉદ્દિટ્ઠં સુઉદ્દિટ્ઠં, તેસં સન્તિકે પારિસુદ્ધિ આરોચેતબ્બા. ઉદ્દેસકાનં આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ. તે ''નસ્સન્તેતે, વિનસ્સન્તેતે, કો તેહિ અત્થો''તિ – ભેદપુરેક્ખારા ઉપોસથં કરોન્તિ, પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિટ્ઠમત્તે પાતિમોક્ખે, અવુટ્ઠિતાય પરિસાય, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ બહુતરા. તેહિ, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ પુન પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતબ્બં. ઉદ્દેસકાનં આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ. તે ''નસ્સન્તેતે, વિનસ્સન્તેતે, કો તેહિ અત્થો''તિ – ભેદપુરેક્ખારા ઉપોસથં કરોન્તિ, પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિટ્ઠમત્તે પાતિમોક્ખે, અવુટ્ઠિતાય પરિસાય, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ સમસમા. ઉદ્દિટ્ઠં સુઉદ્દિટ્ઠં, તેસં સન્તિકે પારિસુદ્ધિ આરોચેતબ્બા. ઉદ્દેસકાનં આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ. તે ''નસ્સન્તેતે, વિનસ્સન્તેતે, કો તેહિ અત્થો''તિ – ભેદપુરેક્ખારા ઉપોસથં કરોન્તિ, પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિટ્ઠમત્તે પાતિમોક્ખે, અવુટ્ઠિતાય પરિસાય, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ થોકતરા. ઉદ્દિટ્ઠં સુઉદ્દિટ્ઠં, તેસં સન્તિકે પારિસુદ્ધિ આરોચેતબ્બા. ઉદ્દેસકાનં આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ. તે ''નસ્સન્તેતે, વિનસ્સન્તેતે, કો તેહિ અત્થો''તિ – ભેદપુરેક્ખારા ઉપોસથં કરોન્તિ, પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિટ્ઠમત્તે પાતિમોક્ખે, એકચ્ચાય વુટ્ઠિતાય પરિસાય, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ બહુતરા. તેહિ, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ પુન પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતબ્બં. ઉદ્દેસકાનં આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ. તે ''નસ્સન્તેતે, વિનસ્સન્તેતે, કો તેહિ અત્થો''તિ – ભેદપુરેક્ખારા ઉપોસથં કરોન્તિ, પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિટ્ઠમત્તે પાતિમોક્ખે, એકચ્ચાય વુટ્ઠિતાય પરિસાય, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ સમસમા. ઉદ્દિટ્ઠં સુઉદ્દિટ્ઠં, તેસં સન્તિકે પારિસુદ્ધિ આરોચેતબ્બા. ઉદ્દેસકાનં આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ. તે ''નસ્સન્તેતે, વિનસ્સન્તેતે, કો તેહિ અત્થો''તિ – ભેદપુરેક્ખારા ઉપોસથં કરોન્તિ, પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિટ્ઠમત્તે પાતિમોક્ખે, એકચ્ચાય વુટ્ઠિતાય પરિસાય, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ થોકતરા. ઉદ્દિટ્ઠં સુઉદ્દિટ્ઠં, તેસં સન્તિકે પારિસુદ્ધિ આરોચેતબ્બા. ઉદ્દેસકાનં આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ. તે ''નસ્સન્તેતે, વિનસ્સન્તેતે, કો તેહિ અત્થો''તિ – ભેદપુરેક્ખારા ઉપોસથં કરોન્તિ, પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિટ્ઠમત્તે પાતિમોક્ખે, સબ્બાય વુટ્ઠિતાય પરિસાય, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ બહુતરા. તેહિ, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ પુન પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતબ્બં. ઉદ્દેસકાનં આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ. તે ''નસ્સન્તેતે, વિનસ્સન્તેતે, કો તેહિ અત્થો''તિ – ભેદપુરેક્ખારા ઉપોસથં કરોન્તિ, પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિટ્ઠમત્તે પાતિમોક્ખે, સબ્બાય વુટ્ઠિતાય પરિસાય, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ સમસમા. ઉદ્દિટ્ઠં સુઉદ્દિટ્ઠં, તેસં સન્તિકે પારિસુદ્ધિ આરોચેતબ્બા. ઉદ્દેસકાનં આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ. તે ''નસ્સન્તેતે, વિનસ્સન્તેતે, કો તેહિ અત્થો''તિ – ભેદપુરેક્ખારા ઉપોસથં કરોન્તિ, પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસન્તિ. તેહિ ઉદ્દિટ્ઠમત્તે પાતિમોક્ખે, સબ્બાય વુટ્ઠિતાય પરિસાય, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ થોકતરા. ઉદ્દિટ્ઠં સુઉદ્દિટ્ઠં, તેસં સન્તિકે પારિસુદ્ધિ આરોચેતબ્બા. ઉદ્દેસકાનં આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ.

ભેદપુરેક્ખારપન્નરસકં નિટ્ઠિતં.

પઞ્ચવીસતિકા નિટ્ઠિતા.

૧૦૦. સીમોક્કન્તિકપેય્યાલં

૧૭૭. ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુપોસથે સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ ચત્તારો વા અતિરેકા વા. તે ન જાનન્તિ ''અઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અન્તોસીમં ઓક્કમન્તી''તિ ...પે॰... તે ન જાનન્તિ ''અઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અન્તોસીમં ઓક્કન્તા''તિ...પે॰... તે ન પસ્સન્તિ અઞ્ઞે આવાસિકે ભિક્ખૂ અન્તોસીમં ઓક્કમન્તે ...પે॰... તે ન પસ્સન્તિ અઞ્ઞે આવાસિકે ભિક્ખૂ અન્તોસીમં ઓક્કન્તે...પે॰... તે ન સુણન્તિ ''અઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અન્તોસીમં ઓક્કમન્તી''તિ...પે॰... તે ન સુણન્તિ ''અઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અન્તોસીમં ઓક્કન્તા''તિ...પે॰....

આવાસિકેન આવાસિકા એકસતપઞ્ચસત્તતિ તિકનયતો, આવાસિકેન આગન્તુકા, આગન્તુકેન આવાસિકા, આગન્તુકેન આગન્તુકા પેય્યાલમુખેન સત્ત તિકસતાનિ હોન્તિ.

૧૭૮. ઇધ પન, ભિક્ખવે, આવાસિકાનં ભિક્ખૂનં ચાતુદ્દસો હોતિ, આગન્તુકાનં પન્નરસો. સચે આવાસિકા બહુતરા હોન્તિ, આગન્તુકેહિ આવાસિકાનં અનુવત્તિતબ્બં. સચે સમસમા હોન્તિ, આગન્તુકેહિ આવાસિકાનં અનુવત્તિતબ્બં. સચે આગન્તુકા બહુતરા હોન્તિ, આવાસિકેહિ આગન્તુકાનં અનુવત્તિતબ્બં.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, આવાસિકાનં ભિક્ખૂનં પન્નરસો હોતિ, આગન્તુકાનં ચાતુદ્દસો. સચે આવાસિકા બહુતરા હોન્તિ, આગન્તુકેહિ આવાસિકાનં અનુવત્તિતબ્બં. સચે સમસમા હોન્તિ, આગન્તુકેહિ આવાસિકાનં અનુવત્તિતબ્બં. સચે આગન્તુકા બહુતરા હોન્તિ, આવાસિકેહિ આગન્તુકાનં અનુવત્તિતબ્બં.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, આવાસિકાનં ભિક્ખૂનં પાટિપદો હોતિ, આગન્તુકાનં પન્નરસો. સચે આવાસિકા બહુતરા હોન્તિ, આવાસિકેહિ આગન્તુકાનં નાકામા દાતબ્બા સામગ્ગી. આગન્તુકેહિ નિસ્સીમં ગન્ત્વા ઉપોસથો કાતબ્બો. સચે સમસમા હોન્તિ, આવાસિકેહિ આગન્તુકાનં નાકામા દાતબ્બા સામગ્ગી. આગન્તુકેહિ નિસ્સીમં ગન્ત્વા ઉપોસથો કાતબ્બો. સચે આગન્તુકા બહુતરા હોન્તિ, આવાસિકેહિ આગન્તુકાનં સામગ્ગી વા દાતબ્બા નિસ્સીમં વા ગન્તબ્બં.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, આવાસિકાનં ભિક્ખૂનં પન્નરસો હોતિ, આગન્તુકાનં

પાટિપદો. સચે આવાસિકા બહુતરા હોન્તિ, આગન્તુકેહિ આવાસિકાનં સામગ્ગી વા દાતબ્બા નિસ્સીમં વા ગન્તબ્બં. સચે સમસમા હોન્તિ, આગન્તુકેહિ આવાસિકાનં સામગ્ગી વા દાતબ્બા નિસ્સીમં વા ગન્તબ્બં. સચે આગન્તુકા બહુતરા હોન્તિ, આગન્તુકેહિ આવાસિકાનં નાકામા દાતબ્બા સામગ્ગી. આવાસિકેહિ નિસ્સીમં ગન્ત્વા ઉપોસથો કાતબ્બો.

સીમોક્કન્તિકપેય્યાલં નિટ્ઠિતં.

૧૦૧. લિઙ્ગાદિદસ્સનં

૧૭૯. ઇધ પન, ભિક્ખવે, આગન્તુકા ભિક્ખૂ પસ્સન્તિ આવાસિકાનં ભિક્ખૂનં આવાસિકાકારં, આવાસિકલિઙ્ગં, આવાસિકનિમિત્તં, આવાસિકુદ્દેસં, સુપઞ્ઞત્તં મઞ્ચપીઠં, ભિસિબિબ્બોહનં, પાનીયં પરિભોજનીયં સૂપટ્ઠિતં, પરિવેણં સુસમ્મટ્ઠં; પસ્સિત્વા વેમતિકા હોન્તિ – ‘‘અત્થિ નુ ખો આવાસિકા ભિક્ખૂ નત્થિ નુ ખો’’તિ. તે વેમતિકા ન વિચિનન્તિ; અવિચિનિત્વા ઉપોસથં કરોન્તિ. આપત્તિ દુક્કટસ્સ. તે વેમતિકા વિચિનન્તિ; વિચિનિત્વા ન પસ્સન્તિ; અપસ્સિત્વા ઉપોસથં કરોન્તિ. અનાપત્તિ. તે વેમતિકા વિચિનન્તિ; વિચિનિત્વા પસ્સન્તિ; પસ્સિત્વા એકતો ઉપોસથં કરોન્તિ. અનાપત્તિ. તે વેમતિકા વિચિનન્તિ; વિચિનિત્વા પસ્સન્તિ; પસ્સિત્વા પાટેક્કં ઉપોસથં કરોન્તિ. આપત્તિ દુક્કટસ્સ. તે વેમતિકા વિચિનન્તિ; વિચિનિત્વા પસ્સન્તિ; પસ્સિત્વા – ‘‘નસ્સન્તેતે, વિનસ્સન્તેતે, કો તેહિ અત્થો’’તિ – ભેદપુરેક્ખારા ઉપોસથં કરોન્તિ. આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, આગન્તુકા ભિક્ખૂ સુણન્તિ આવાસિકાનં ભિક્ખૂનં આવાસિકાકારં, આવાસિકલિઙ્ગં, આવાસિકનિમિત્તં, આવાસિકુદ્દેસં, ચઙ્કમન્તાનં પદસદ્દં, સજ્ઝાયસદ્દં, ઉક્કાસિતસદ્દં, ખિપિતસદ્દં; સુત્વા વેમતિકા હોન્તિ – ‘‘અત્થિ નુ ખો આવાસિકા ભિક્ખૂ નત્થિ નુ ખો’’તિ. તે વેમતિકા ન વિચિનન્તિ; અવિચિનિત્વા ઉપોસથં કરોન્તિ. આપત્તિ દુક્કટસ્સ. તે વેમતિકા વિચિનન્તિ; વિચિનિત્વા ન પસ્સન્તિ; અપસ્સિત્વા ઉપોસથં કરોન્તિ. અનાપત્તિ. તે વેમતિકા વિચિનન્તિ; વિચિનિત્વા પસ્સન્તિ; પસ્સિત્વા એકતો ઉપોસથં કરોન્તિ. અનાપત્તિ. તે વેમતિકા વિચિનન્તિ; વિચિનિત્વા પસ્સન્તિ; પસ્સિત્વા પાટેક્કં ઉપોસથં કરોન્તિ. આપત્તિ દુક્કટસ્સ. તે વેમતિકા વિચિનન્તિ; વિચિનિત્વા પસ્સન્તિ; પસ્સિત્વા – ‘‘નસ્સન્તેતે, વિનસ્સન્તેતે, કો તેહિ અત્થો’’તિ – ભેદપુરેક્ખારા ઉપોસથં કરોન્તિ. આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, આવાસિકા ભિક્ખૂ પસ્સન્તિ આગન્તુકાનં ભિક્ખૂનં આગન્તુકાકારં, આગન્તુકલિઙ્ગં, આગન્તુકનિમિત્તં, આગન્તુકુદ્દેસં, અઞ્ઞાતકં પત્તં, અઞ્ઞાતકં ચીવરં, અઞ્ઞાતકં નિસીદનં, પાદાનં ધોતં, ઉદકનિસ્સેકં; પસ્સિત્વા વેમતિકા હોન્તિ – ‘‘અત્થિ નુ ખો આગન્તુકા ભિક્ખૂ નત્થિ નુ ખો’’તિ. તે વેમતિકા ન વિચિનન્તિ; અવિચિનિત્વા ઉપોસથં કરોન્તિ. આપત્તિ દુક્કટસ્સ. તે વેમતિકા વિચિનન્તિ; વિચિનિત્વા ન પસ્સન્તિ; અપસ્સિત્વા ઉપોસથં કરોન્તિ. અનાપત્તિ. તે વેમતિકા વિચિનન્તિ; વિચિનિત્વા પસ્સન્તિ; પસ્સિત્વા એકતો ઉપોસથં કરોન્તિ. અનાપત્તિ. તે વેમતિકા વિચિનન્તિ; વિચિનિત્વા પસ્સન્તિ; પસ્સિત્વા પાટેક્કં ઉપોસથં કરોન્તિ. આપત્તિ દુક્કટસ્સ. તે વેમતિકા વિચિનન્તિ; વિચિનિત્વા પસ્સન્તિ; પસ્સિત્વા – ‘‘નસ્સન્તેતે, વિનસ્સન્તેતે, કો તેહિ અત્થો’’તિ – ભેદપુરેક્ખારા ઉપોસથં કરોન્તિ. આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, આવાસિકા ભિક્ખૂ સુણન્તિ આગન્તુકાનં ભિક્ખૂનં આગન્તુકાકારં, આગન્તુકલિઙ્ગં, આગન્તુકનિમિત્તં, આગન્તુકુદ્દેસં, આગચ્છન્તાનં પદસદ્દં, ઉપાહનપપ્ફોટનસદ્દં, ઉક્કાસિતસદ્દં, ખિપિતસદ્દં; સુત્વા વેમતિકા હોન્તિ – ‘‘અત્થિ નુ ખો આગન્તુકા ભિક્ખૂ નત્થિ નુ ખો’’તિ. તે વેમતિકા ન વિચિનન્તિ; અવિચિનિત્વા ઉપોસથં કરોન્તિ. આપત્તિ દુક્કટસ્સ. તે વેમતિકા વિચિનન્તિ; વિચિનિત્વા ન પસ્સન્તિ; અપસ્સિત્વા ઉપોસથં કરોન્તિ. અનાપત્તિ. તે વેમતિકા વિચિનન્તિ; વિચિનિત્વા પસ્સન્તિ; પસ્સિત્વા એકતો ઉપોસથં કરોન્તિ. અનાપત્તિ. તે વેમતિકા વિચિનન્તિ; વિચિનિત્વા પસ્સન્તિ; પસ્સિત્વા પાટેક્કં ઉપોસથં કરોન્તિ. આપત્તિ દુક્કટસ્સ. તે વેમતિકા વિચિનન્તિ; વિચિનિત્વા પસ્સન્તિ; પસ્સિત્વા – ‘‘નસ્સન્તેતે, વિનસ્સન્તેતે , કો તેહિ અત્થો’’તિ – ભેદપુરેક્ખારા ઉપોસથં કરોન્તિ. આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ .

લિઙ્ગાદિદસ્સનં નિટ્ઠિતં.

૧૦૨. નાનાસંવાસકાદીહિ ઉપોસથકરણં

૧૮૦. ઇધ પન, ભિક્ખવે, આગન્તુકા ભિક્ખૂ પસ્સન્તિ આવાસિકે ભિક્ખૂ નાનાસંવાસકે. તે સમાનસંવાસકદિટ્ઠિં પટિલભન્તિ; સમાનસંવાસકદિટ્ઠિં પટિલભિત્વા ન પુચ્છન્તિ; અપુચ્છિત્વા એકતો ઉપોસથં કરોન્તિ. અનાપત્તિ. તે પુચ્છન્તિ; પુચ્છિત્વા નાભિવિતરન્તિ; અનભિવિતરિત્વા એકતો ઉપોસથં કરોન્તિ. આપત્તિ દુક્કટસ્સ. તે પુચ્છન્તિ; પુચ્છિત્વા નાભિવિતરન્તિ; અનભિવિતરિત્વા પાટેક્કં ઉપોસથં કરોન્તિ. અનાપત્તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, આગન્તુકા ભિક્ખૂ પસ્સન્તિ આવાસિકે ભિક્ખૂ સમાનસંવાસકે. તે નાનાસંવાસકદિટ્ઠિં પટિલભન્તિ; નાનાસંવાસકદિટ્ઠિં પટિલભિત્વા ન પુચ્છન્તિ; અપુચ્છિત્વા એકતો ઉપોસથં કરોન્તિ. આપત્તિ દુક્કટસ્સ. તે પુચ્છન્તિ; પુચ્છિત્વા અભિવિતરન્તિ; અભિવિતરિત્વા પાટેક્કં ઉપોસથં કરોન્તિ. આપત્તિ દુક્કટસ્સ. તે પુચ્છન્તિ; પુચ્છિત્વા અભિવિતરન્તિ; અભિવિતરિત્વા એકતો ઉપોસથં કરોન્તિ. અનાપત્તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, આવાસિકા ભિક્ખૂ પસ્સન્તિ આગન્તુકે ભિક્ખૂ નાનાસંવાસકે. તે સમાનસંવાસકદિટ્ઠિં પટિલભન્તિ; સમાનસંવાસકદિટ્ઠિં પટિલભિત્વા ન પુચ્છન્તિ; અપુચ્છિત્વા એકતો ઉપોસથં કરોન્તિ. અનાપત્તિ. તે પુચ્છન્તિ; પુચ્છિત્વા નાભિવિતરન્તિ; અનભિવિતરિત્વા એકતો ઉપોસથં કરોન્તિ. આપત્તિ દુક્કટસ્સ. તે પુચ્છન્તિ; પુચ્છિત્વા નાભિવિતરન્તિ ; અનભિવિતરિત્વા પાટેક્કં ઉપોસથં કરોન્તિ. અનાપત્તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, આવાસિકા ભિક્ખૂ પસ્સન્તિ આગન્તુકે ભિક્ખૂ સમાનસંવાસકે. તે નાનાસંવાસકદિટ્ઠિં પટિલભન્તિ; નાનાસંવાસકદિટ્ઠિં પટિલભિત્વા ન પુચ્છન્તિ; અપુચ્છિત્વા એકતો ઉપોસથં કરોન્તિ. આપત્તિ દુક્કટસ્સ. તે પુચ્છન્તિ; પુચ્છિત્વા અભિવિતરન્તિ; અભિવિતરિત્વા પાટેક્કં ઉપોસથં કરોન્તિ. આપત્તિ દુક્કટસ્સ. તે પુચ્છન્તિ; પુચ્છિત્વા અભિવિતરન્તિ; અભિવિતરિત્વા એકતો ઉપોસથં કરોન્તિ. અનાપત્તિ.

નાનાસંવાસકાદીહિ ઉપોસથકરણં નિટ્ઠિતં.

૧૦૩. નગન્તબ્બવારો

૧૮૧. ન, ભિક્ખવે, તદહુપોસથે સભિક્ખુકા આવાસા અભિક્ખુકો આવાસો ગન્તબ્બો, અઞ્ઞત્ર સઙ્ઘેન અઞ્ઞત્ર અન્તરાયા. ન, ભિક્ખવે , તદહુપોસથે સભિક્ખુકા આવાસા અભિક્ખુકો અનાવાસો ગન્તબ્બો, અઞ્ઞત્ર સઙ્ઘેન અઞ્ઞત્ર અન્તરાયા. ન, ભિક્ખવે, તદહુપોસથે સભિક્ખુકા આવાસા અભિક્ખુકો આવાસો વા અનાવાસો વા ગન્તબ્બો, અઞ્ઞત્ર સઙ્ઘેન અઞ્ઞત્ર અન્તરાયા.

ન , ભિક્ખવે, તદહુપોસથે સભિક્ખુકા અનાવાસા અભિક્ખુકો આવાસો ગન્તબ્બો, અઞ્ઞત્ર સઙ્ઘેન અઞ્ઞત્ર અન્તરાયા. ન, ભિક્ખવે, તદહુપોસથે સભિક્ખુકા અનાવાસા અભિક્ખુકો અનાવાસો ગન્તબ્બો, અઞ્ઞત્ર સઙ્ઘેન અઞ્ઞત્ર અન્તરાયા. ન, ભિક્ખવે, તદહુપોસથે સભિક્ખુકા અનાવાસા અભિક્ખુકો આવાસો વા અનાવાસો વા ગન્તબ્બો, અઞ્ઞત્ર સઙ્ઘેન અઞ્ઞત્ર અન્તરાયા.

ન, ભિક્ખવે, તદહુપોસથે સભિક્ખુકા આવાસા વા અનાવાસા વા અભિક્ખુકો આવાસો ગન્તબ્બો, અઞ્ઞત્ર સઙ્ઘેન અઞ્ઞત્ર અન્તરાયા. ન, ભિક્ખવે , તદહુપોસથે સભિક્ખુકા આવાસા વા અનાવાસા વા અભિક્ખુકો

અનાવાસો ગન્તબ્બો, અઞ્ઞત્ર સઙ્ઘેન અઞ્ઞત્ર અન્તરાયા. ન, ભિક્ખવે, તદહુપોસથે સભિક્ખુકા આવાસા વા અનાવાસા વા અભિક્ખુકો આવાસો વા અનાવાસો વા ગન્તબ્બો, અઞ્ઞત્ર સઙ્ઘેન અઞ્ઞત્ર અન્તરાયા.

ન, ભિક્ખવે, તદહુપોસથે સભિક્ખુકા આવાસા સભિક્ખુકો આવાસો ગન્તબ્બો, યત્થસ્સુ ભિક્ખૂ નાનાસંવાસકા, અઞ્ઞત્ર સઙ્ઘેન અઞ્ઞત્ર અન્તરાયા. ન, ભિક્ખવે, તદહુપોસથે સભિક્ખુકા આવાસા સભિક્ખુકો અનાવાસો ગન્તબ્બો, યત્થસ્સુ ભિક્ખૂ નાનાસંવાસકા, અઞ્ઞત્ર સઙ્ઘેન અઞ્ઞત્ર અન્તરાયા. ન, ભિક્ખવે, તદહુપોસથે સભિક્ખુકા આવાસા સભિક્ખુકો આવાસો વા અનાવાસો વા ગન્તબ્બો, યત્થસ્સુ ભિક્ખૂ નાનાસંવાસકા, અઞ્ઞત્ર સઙ્ઘેન અઞ્ઞત્ર અન્તરાયા.

ન, ભિક્ખવે, તદહુપોસથે સભિક્ખુકા અનાવાસા સભિક્ખુકો આવાસો ગન્તબ્બો, યત્થસ્સુ ભિક્ખૂ નાનાસંવાસકા, અઞ્ઞત્ર સઙ્ઘેન અઞ્ઞત્ર અન્તરાયા. ન, ભિક્ખવે, તદહુપોસથે સભિક્ખુકા અનાવાસા સભિક્ખુકો અનાવાસો ગન્તબ્બો, યત્થસ્સુ ભિક્ખૂ નાનાસંવાસકા, અઞ્ઞત્ર સઙ્ઘેન અઞ્ઞત્ર અન્તરાયા. ન, ભિક્ખવે, તદહુપોસથે સભિક્ખુકા અનાવાસા સભિક્ખુકો આવાસો વા અનાવાસો વા ગન્તબ્બો, યત્થસ્સુ ભિક્ખૂ નાનાસંવાસકા, અઞ્ઞત્ર સઙ્ઘેન અઞ્ઞત્ર અન્તરાયા.

ન, ભિક્ખવે, તદહુપોસથે સભિક્ખુકા આવાસા વા અનાવાસા વા સભિક્ખુકો આવાસો ગન્તબ્બો, યત્થસ્સુ ભિક્ખૂ નાનાસંવાસકા, અઞ્ઞત્ર સઙ્ઘેન અઞ્ઞત્ર અન્તરાયા. ન, ભિક્ખવે, તદહુપોસથે સભિક્ખુકા આવાસા વા અનાવાસા વા સભિક્ખુકો અનાવાસો ગન્તબ્બો, યત્થસ્સુ ભિક્ખૂ નાનાસંવાસકા, અઞ્ઞત્ર સઙ્ઘેન અઞ્ઞત્ર અન્તરાયા. ન, ભિક્ખવે, તદહુપોસથે સભિક્ખુકા આવાસા વા અનાવાસા વા સભિક્ખુકો આવાસો વા અનાવાસો વા ગન્તબ્બો, યત્થસ્સુ ભિક્ખૂ નાનાસંવાસકા, અઞ્ઞત્ર સઙ્ઘેન અઞ્ઞત્ર અન્તરાયા.

નગન્તબ્બવારો નિટ્ઠિતો.

૧૦૪. ગન્તબ્બવારો

૧૮૨. ગન્તબ્બો, ભિક્ખવે, તદહુપોસથે સભિક્ખુકા આવાસા સભિક્ખુકો આવાસો, યત્થસ્સુ ભિક્ખૂ સમાનસંવાસકા, યં જઞ્ઞા – ''સક્કોમિ અજ્જેવ ગન્તુ''ન્તિ. ગન્તબ્બો, ભિક્ખવે, તદહુપોસથે સભિક્ખુકા આવાસા સભિક્ખુકો અનાવાસો...પે॰... સભિક્ખુકો આવાસો વા અનાવાસો વા, યત્થસ્સુ ભિક્ખૂ સમાનસંવાસકા, યં જઞ્ઞા – ''સક્કોમિ અજ્જેવ ગન્તુ''ન્તિ.

ગન્તબ્બો, ભિક્ખવે, તદહુપોસથે સભિક્ખુકા અનાવાસા સભિક્ખુકો આવાસો...પે॰... સભિક્ખુકો અનાવાસો...પે॰... સભિક્ખુકો આવાસો વા અનાવાસો વા, યત્થસ્સુ ભિક્ખૂ સમાનસંવાસકા, યં જઞ્ઞા – ''સક્કોમિ અજ્જેવ ગન્તુ''ન્તિ.

ગન્તબ્બો, ભિક્ખવે, તદહુપોસથે સભિક્ખુકા આવાસા વા અનાવાસા વા સભિક્ખુકો આવાસો...પે॰... સભિક્ખુકો અનાવાસો...પે॰... સભિક્ખુકો આવાસો વા અનાવાસો વા, યત્થસ્સુ ભિક્ખૂ સમાનસંવાસકા, યં જઞ્ઞા – ''સક્કોમિ અજ્જેવ ગન્તુ''ન્તિ.

ગન્તબ્બવારો નિટ્ઠિતો.

૧૦૫. વજ્જનીયપુગ્ગલસન્દસ્સના

૧૮૩. ન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુનિયા નિસિન્નપરિસાય પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતબ્બં. યો ઉદ્દિસેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. ન સિક્ખમાનાય...પે॰... ન સામણેરસ્સ ...પે॰... ન સામણેરિયા...પે॰... ન સિક્ખાપચ્ચક્ખાતકસ્સ...પે॰... ન અન્તિમવત્થું અજ્ઝાપન્નકસ્સ નિસિન્નપરિસાય પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતબ્બં. યો ઉદ્દિસેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

ન આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખિત્તકસ્સ નિસિન્નપરિસાય પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતબ્બં. યો ઉદ્દિસેય્ય, યથાધમ્મો કારેતબ્બો. ન આપત્તિયા અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખિત્તકસ્સ નિસિન્નપરિસાય...પે॰... ન પાપિકાય દિટ્ઠિયા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખિત્તકસ્સ નિસિન્નપરિસાય પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતબ્બં. યો ઉદ્દિસેય્ય, યથાધમ્મો કારેતબ્બો.

ન પણ્ડકસ્સ નિસિન્નપરિસાય પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતબ્બં. યો ઉદ્દિસેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. ન થેય્યસંવાસકસ્સ...પે॰... ન તિત્થિયપક્કન્તકસ્સ...પે॰... ન તિરચ્છાનગતસ્સ...પે॰... ન માતુઘાતકસ્સ...પે॰... ન પિતુઘાતકસ્સ...પે॰... ન અરહન્તઘાતકસ્સ...પે॰... ન ભિક્ખુનિદૂસકસ્સ...પે॰... ન સઙ્ઘભેદકસ્સ...પે॰... ન લોહિતુપ્પાદકસ્સ...પે॰... ન ઉભતોબ્યઞ્જનકસ્સ નિસિન્નપરિસાય પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતબ્બં. યો ઉદ્દિસેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

ન, ભિક્ખવે, પારિવાસિકપારિસુદ્ધિદાનેન ઉપોસથો કાતબ્બો, અઞ્ઞત્ર અવુટ્ઠિતાય પરિસાય. ન ચ, ભિક્ખવે, અનુપોસથે ઉપોસથો કાતબ્બો, અઞ્ઞત્ર સઙ્ઘસામગ્ગિયાતિ.

વજ્જનીયપુગ્ગલસન્દસ્સના નિટ્ઠિતા.

તતિયભાણવારો નિટ્ઠિતો.

ઉપોસથક્ખન્ધકો દુતિયો.

૧૦૬. તસ્સુદ્દાનં

તિત્થિયા બિમ્બિસારો ચ, સન્નિપતિતું તુણ્હિકા;
ધમ્મં રહો પાતિમોક્ખં, દેવસિકં તદા સકિં.

યથાપરિસા સમગ્ગં, સામગ્ગી મદ્દકુચ્છિ ચ;
સીમા મહતી નદિયા, અનુ દ્વે ખુદ્દકાનિ ચ.

નવા રાજગહે ચેવ, સીમા અવિપ્પવાસના;
સમ્મન્ને [સમ્મને (ક॰)] પઠમં સીમં, પચ્છા સીમં સમૂહને.

અસમ્મતા ગામસીમા, નદિયા સમુદ્દે સરે;
ઉદકુક્ખેપો ભિન્દન્તિ, તથેવજ્ઝોત્થરન્તિ ચ.

કતિ કમ્માનિ ઉદ્દેસો, સવરા અસતીપિ ચ;

ધમ્મં વિનયં તજ્જેન્તિ, પુન વિનયતજ્જના.

ચોદના કતે ઓકાસે, અધમ્મપ્પટિક્કોસના;
ચતુપઞ્ચપરા આવિ, સઞ્ચિચ્ચ ચેપિ વાયમે.

સગહટ્ઠા અનજ્ઝિટ્ઠા, ચોદનમ્હિ ન જાનતિ;
સમ્બહુલા ન જાનન્તિ, સજ્જુકં ન ચ ગચ્છરે.

કતિમી કીવતિકા દૂરે, આરોચેતુઞ્ચ નસ્સરિ;
ઉક્લાપં આસનં દીપો, દિસા અઞ્ઞો બહુસ્સુતો.

સજ્જુકં [સજ્જુવસ્સરુપોસથો (ક॰)] વસ્સુપોસથો, સુદ્ધિકમ્મઞ્ચ ઞાતકા;
ગઞ્ઞો ચતુતયો દ્વેકો, આપત્તિસભાગા સરિ.

સબ્બો સઙ્ઘો વેમતિકો, ન જાનન્તિ બહુસ્સુતો;
બહૂ સમસમા થોકા, પરિસા અવુટ્ઠિતાય ચ.

એકચ્ચા વુટ્ઠિતા સબ્બા, જાનન્તિ ચ વેમતિકા;
કપ્પતેવાતિ કુક્કુચ્ચા, જાનં પસ્સં સુણન્તિ ચ.

આવાસિકેન આગન્તુ, ચાતુપન્નરસો પુન;
પાટિપદો પન્નરસો, લિઙ્ગસંવાસકા ઉભો.

પારિવાસાનુપોસથો , અઞ્ઞત્ર સઙ્ઘસામગ્ગિયા;
એતે વિભત્તા ઉદ્દાના, વત્થુવિભૂતકારણાતિ.

ઇમસ્મિં ખન્ધકે વત્થૂનિ છઅસીતિ.

ઉપોસથક્ખન્ધકો નિટ્ઠિતો.

૩. વસ્સૂપનાયિકક્ખન્ધકો

૧૦૭. વસ્સૂપનાયિકાનુજાનના

૧૮૪. તેન સમયેન બુદ્ધો ભગવા રાજગહે વિહરતિ વેળુવને કલન્દકનિવાપે. તેન ખો પન સમયેન ભગવતા ભિક્ખૂનં વસ્સાવાસો અપઞ્ઞત્તો હોતિ. તેઇધ ભિક્ખૂ હેમન્તમ્પિ ગિમ્હમ્પિ વસ્સમ્પિ ચારિકં ચરન્તિ. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''કથઞ્હિ નામ સમણા સક્યપુત્તિયા હેમન્તમ્પિ ગિમ્હમ્પિ વસ્સમ્પિ ચારિકં ચરિસ્સન્તિ, હરિતાનિ તિણાનિ સમ્મદ્દન્તા, એકિન્દ્રિયં જીવં વિહેઠેન્તા, બહૂ ખુદ્દકે પાણે સઙ્ઘાતં આપાદેન્તા. ઇમે હિ નામ અઞ્ઞતિત્થિયા દુરક્ખાતધમ્મા વસ્સાવાસં અલ્લીયિસ્સન્તિ સઙ્કસાયિસ્સન્તિ. ઇમે હિ નામ સકુન્તકા રુક્ખગ્ગેસુ કુલાવકાનિ કરિત્વા વસ્સાવાસં અલ્લીયિસ્સન્તિ સઙ્કસાયિસ્સન્તિ [સઙ્કાસયિસ્સન્તિ (સી॰ સ્યા॰)]. ઇમે પન સમણા સક્યપુત્તિયા હેમન્તમ્પિ ગિમ્હમ્પિ વસ્સમ્પિ ચારિકં ચરન્તિ, હરિતાનિ તિણાનિ સમ્મદ્દન્તા, એકિન્દ્રિયં જીવં વિહેઠેન્તા, બહૂ ખુદ્દકે પાણે સઙ્ઘાતં આપાદેન્તા''તિ. અસ્સોસું ખો ભિક્ખૂ તેસં મનુસ્સાનં ઉજ્ઝાયન્તાનં ખિય્યન્તાનં વિપાચેન્તાનં. અથ ખો તે ભિક્ખૂ ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, વસ્સં ઉપગન્તુ''ન્તિ. અથ ખો ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ''કદા નુ ખો વસ્સં ઉપગન્તબ્બ''ન્તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, વસ્સાને વસ્સં ઉપગન્તુન્તિ.

અથ ખો ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ''કતિ નુ ખો વસ્સૂપનાયિકા''તિ? ભગવતો એતમત્થં

આરોચેસું. દ્વેમા, ભિક્ખવે, વસ્સૂપનાયિકા – પુરિમિકા, પચ્છિમિકા. અપરજ્જુગતાય આસાળ્હિયા પુરિમિકા ઉપગન્તબ્બા, માસગતાય આસાળ્હિયા પચ્છિમિકા ઉપગન્તબ્બા – ઇમા ખો, ભિક્ખવે, દ્વે વસ્સૂપનાયિકાતિ.

વસ્સૂપનાયિકાનુજાનના નિટ્ઠિતા.

૧૦૮. વસ્સાને ચારિકાપટિક્ખેપાદિ

૧૮૫. તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ વસ્સં ઉપગન્ત્વા અન્તરાવસ્સં ચારિકં ચરન્તિ. મનુસ્સા તથેવ ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''કથઞ્હિ નામ સમણા સક્યપુત્તિયા હેમન્તમ્પિ ગિમ્હમ્પિ વસ્સમ્પિ ચારિકં ચરિસ્સન્તિ, હરિતાનિ તિણાનિ સમ્મદ્દન્તા, એકિન્દ્રિયં જીવં વિહેઠેન્તા, બહૂ ખુદ્દકે પાણે સઙ્ઘાતં આપાદેન્તા. ઇમે હિ નામ અઞ્ઞતિત્થિયા દુરક્ખાતધમ્મા વસ્સાવાસં અલ્લીયિસ્સન્તિ સઙ્કસાયિસ્સન્તિ. ઇમે હિ નામ સકુન્તકા રુક્ખગ્ગેસુ કુલાવકાનિ કરિત્વા વસ્સાવાસં અલ્લીયિસ્સન્તિ સઙ્કસાયિસ્સન્તિ. ઇમે પન સમણા સક્યપુત્તિયા હેમન્તમ્પિ ગિમ્હમ્પિ વસ્સમ્પિ ચારિકં ચરન્તિ, હરિતાનિ તિણાનિ સમ્મદ્દન્તા, એકિન્દ્રિયં જીવં વિહેઠેન્તા, બહૂ ખુદ્દકે પાણે સઙ્ઘાતં આપાદેન્તા''તિ. અસ્સોસું ખો ભિક્ખૂ તેસં મનુસ્સાનં ઉજ્ઝાયન્તાનં ખિય્યન્તાનં વિપાચેન્તાનં. યે તે ભિક્ખૂ અપ્પિચ્છા…પે॰… તે ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''કથઞ્હિ નામ છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ વસ્સં ઉપગન્ત્વા અન્તરાવસ્સં ચારિકં ચરિસ્સન્તી''તિ? અથ ખો તે ભિક્ખૂ ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''ન, ભિક્ખવે, વસ્સં ઉપગન્ત્વા પુરિમં વા તેમાસં પચ્છિમં વા તેમાસં અવસિત્વા ચારિકા પક્કમિતબ્બા. યો પક્કમેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સા''તિ.

૧૮૬. તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ ન ઇચ્છન્તિ વસ્સં ઉપગન્તું. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, વસ્સં ન ઉપગન્તબ્બં. યો ન ઉપગચ્છેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ તદહુ વસ્સૂપનાયિકાય વસ્સં અનુપગન્તુકામા સઞ્ચિચ્ચ આવાસં અતિક્કમન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, તદહુ વસ્સૂપનાયિકાય વસ્સં અનુપગન્તુકામેન સઞ્ચિચ્ચ આવાસો અતિક્કમિતબ્બો. યો અતિક્કમેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

તેન ખો પન સમયેન રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો વસ્સં ઉક્કડ્ઢિતુકામો

ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પાહેસિ – યદિ પનાય્યા આગમે જુણ્હે વસ્સં ઉપગચ્છેય્યુન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, રાજૂનં અનુવત્તિતુન્તિ.

વસ્સાને ચારિકાપટિક્ખેપાદિ નિટ્ઠિતા.

૧૦૯. સત્તાહકરણીયાનુજાનના

૧૮૭. અથ ખો ભગવા રાજગહે યથાભિરન્તં વિહરિત્વા યેન સાવત્થિ તેન ચારિકં પક્કામિ. અનુપુબ્બેન ચારિકં ચરમાનો યેન સાવત્થિ તદવસરિ. તત્ર સુદં ભગવા સાવત્થિયં વિહરતિ જેતવને અનાથપિણ્ડિકસ્સ આરામે. તેન ખો પન સમયેન કોસલેસુ જનપદે ઉદેનેન ઉપાસકેન સઙ્ઘં ઉદ્દિસ્સ વિહારો કારાપિતો હોતિ. સો ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પાહેસિ – ‘‘આગચ્છન્તુ ભદન્તા, ઇચ્છામિ દાનઞ્ચ દાતું, ધમ્મઞ્ચ સોતું, ભિક્ખૂ ચ પસ્સિતુ’’ન્તિ. ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ‘‘ભગવતા, આવુસો, પઞ્ઞત્તં ‘ન વસ્સં ઉપગન્ત્વા પુરિમં વા તેમાસં પચ્છિમં વા તેમાસં અવસિત્વા ચારિકા પક્કમિતબ્બા’તિ. આગમેતુ ઉદેનો ઉપાસકો, યાવ ભિક્ખૂ વસ્સં વસન્તિ. વસ્સંવુટ્ઠા આગમિસ્સન્તિ. સચે પનસ્સ અચ્ચાયિકં કરણીયં, તત્થેવ આવાસિકાનં ભિક્ખૂનં સન્તિકે વિહારં પતિટ્ઠાપેતૂ’’તિ. ઉદેનો ઉપાસકો ઉજ્ઝાયતિ ખિય્યતિ વિપાચેતિ – ‘‘કથઞ્હિ નામ ભદન્તા મયા પહિતે ન આગચ્છિસ્સન્તિ. અહઞ્હિ દાયકો કારકો સઙ્ઘુપટ્ઠાકો’’તિ. અસ્સોસું ખો ભિક્ખૂ ઉદેનસ્સ ઉપાસકસ્સ ઉજ્ઝાયન્તસ્સ ખિય્યન્તસ્સ વિપાચેન્તસ્સ. અથ ખો તે ભિક્ખૂ ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ‘‘અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સત્તન્નં સત્તાહકરણીયેન પહિતે ગન્તું, ન ત્વેવ અપ્પહિતે. ભિક્ખુસ્સ, ભિક્ખુનિયા, સિક્ખમાનાય, સામણેરસ્સ, સામણેરિયા, ઉપાસકસ્સ, ઉપાસિકાય – અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ઇમેસં સત્તન્નં સત્તાહકરણીયેન પહિતે ગન્તું, ન ત્વેવ અપ્પહિતે. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો’’.

૧૮૮. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ઉપાસકેન સઙ્ઘં ઉદ્દિસ્સ વિહારો કારાપિતો હોતિ. સો ચે ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – ‘‘આગચ્છન્તુ ભદન્તા, ઇચ્છામિ દાનઞ્ચ દાતું, ધમ્મઞ્ચ સોતું, ભિક્ખૂ ચ પસ્સિતુ’’ન્તિ, ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે, સત્તાહકરણીયેન, પહિતે, ન ત્વેવ અપ્પહિતે. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ઉપાસકેન સઙ્ઘં ઉદ્દિસ્સ અડ્ઢયોગો કારાપિતો હોતિ…પે॰… પાસાદો કારાપિતો હોતિ… હમ્મિયં કારાપિતં હોતિ… ગુહા કારાપિતા હોતિ… પરિવેણં કારાપિતં હોતિ… કોટ્ઠકો કારાપિતો હોતિ… ઉપટ્ઠાનસાલા કારાપિતા હોતિ… અગ્ગિસાલા કારાપિતા હોતિ… કપ્પિયકુટિ કારાપિતા હોતિ… વચ્ચકુટિ કારાપિતા

હોતિ... ચઙ્કમો કારાપિતો હોતિ ... ચઙ્કમનસાલા કારાપિતા હોતિ... ઉદપાનો કારાપિતો હોતિ ... ઉદપાનસાલા કારાપિતા હોતિ... જન્તાઘરં કારાપિતં હોતિ... જન્તાઘરસાલા કારાપિતા હોતિ... પોક્ખરણી કારાપિતા હોતિ... મણ્ડપો કારાપિતો હોતિ... આરામો કારાપિતો હોતિ... આરામવત્થુ કારાપિતં હોતિ. સો ચે ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – ''આગચ્છન્તુ ભદન્તા, ઇચ્છામિ દાનઞ્ચ દાતું, ધમ્મઞ્ચ સોતું, ભિક્ખૂ ચ પસ્સિતુ''ન્તિ, ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે, સત્તાહકરણીયેન, પહિતે, ન ત્વેવ અપ્પહિતે. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ઉપાસકેન સમ્બહુલે ભિક્ખૂ ઉદ્દિસ્સ...પે॰... એકં ભિક્ખું ઉદ્દિસ્સ વિહારો કારાપિતો હોતિ... અડ્ઢયોગો કારાપિતો હોતિ... પાસાદો કારાપિતો હોતિ ... હમ્મિયં કારાપિતં હોતિ... ગુહા કારાપિતા હોતિ... પરિવેણં કારાપિતં હોતિ... કોટ્ઠકો કારાપિતો હોતિ... ઉપટ્ઠાનસાલા કારાપિતા હોતિ... અગ્ગિસાલા કારાપિતા હોતિ... કપ્પિયકુટિ કારાપિતા હોતિ... વચ્ચકુટિ કારાપિતા હોતિ... ચઙ્કમો કારાપિતો હોતિ... ચઙ્કમનસાલા કારાપિતા હોતિ... ઉદપાનો કારાપિતો હોતિ... ઉદપાનસાલા કારાપિતા હોતિ... જન્તાઘરં કારાપિતં હોતિ... જન્તાઘરસાલા કારાપિતા હોતિ... પોક્ખરણી કારાપિતા હોતિ... મણ્ડપો કારાપિતો હોતિ... આરામો કારાપિતો હોતિ... આરામવત્થુ કારાપિતં હોતિ. સો ચે ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – ''આગચ્છન્તુ ભદન્તા, ઇચ્છામિ દાનઞ્ચ દાતું, ધમ્મઞ્ચ સોતું, ભિક્ખૂ ચ પસ્સિતુ''ન્તિ, ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે, સત્તાહકરણીયેન, પહિતે, ન ત્વેવ અપ્પહિતે. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ઉપાસકેન ભિક્ખુનિસઙ્ઘં ઉદ્દિસ્સ...પે॰... સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો ઉદ્દિસ્સ...પે॰... એકં ભિક્ખુનિં ઉદ્દિસ્સ...પે॰... સમ્બહુલા સિક્ખમાનાયો ઉદ્દિસ્સ...પે॰... એકં સિક્ખમાનં ઉદ્દિસ્સ...પે॰... સમ્બહુલે સામણેરે ઉદ્દિસ્સ...પે॰... એકં સામણેરં ઉદ્દિસ્સ...પે॰... સમ્બહુલા સામણેરિયો ઉદ્દિસ્સ...પે॰... એકં સામણેરિં ઉદ્દિસ્સ વિહારો કારાપિતો હોતિ...પે॰... અડ્ઢયોગો કારાપિતો હોતિ... પાસાદો કારાપિતો હોતિ... હમ્મિયં કારાપિતં હોતિ... ગુહા કારાપિતા હોતિ... પરિવેણં કારાપિતં હોતિ... કોટ્ઠકો કારાપિતો હોતિ... ઉપટ્ઠાનસાલા કારાપિતા હોતિ... અગ્ગિસાલા કારાપિતા હોતિ ... કપ્પિયકુટિ કારાપિતા હોતિ... ચઙ્કમો કારાપિતો હોતિ... ચઙ્કમનસાલા કારાપિતા હોતિ... ઉદપાનો કારાપિતો હોતિ... ઉદપાનસાલા કારાપિતા હોતિ... પોક્ખરણી કારાપિતા હોતિ... મણ્ડપો કારાપિતો હોતિ... આરામો કારાપિતો હોતિ... આરામવત્થુ કારાપિતં હોતિ. સો ચે ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – ''આગચ્છન્તુ ભદન્તા, ઇચ્છામિ દાનઞ્ચ દાતું , ધમ્મઞ્ચ સોતું, ભિક્ખૂ ચ પસ્સિતુ''ન્તિ, ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે, સત્તાહકરણીયેન, પહિતે, ન ત્વેવ અપ્પહિતે. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

૧૮૯. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ઉપાસકેન અત્તનો અત્થાય નિવેસનં કારાપિતં હોતિ...પે॰... સયનિઘરં કારાપિતં હોતિ... ઉદોસિતો કારાપિતો હોતિ... અટ્ટો કારાપિતો હોતિ... માળો કારાપિતો હોતિ... આપણો કારાપિતો હોતિ... આપણસાલા કારાપિતા હોતિ... પાસાદો કારાપિતો હોતિ... હમ્મિયં કારાપિતં હોતિ... ગુહા કારાપિતા હોતિ... પરિવેણં કારાપિતં હોતિ... કોટ્ઠકો કારાપિતો હોતિ... ઉપટ્ઠાનસાલા કારાપિતા હોતિ... અગ્ગિસાલા કારાપિતા હોતિ... રસવતી કારાપિતા હોતિ... ચઙ્કમો કારાપિતો હોતિ... ચઙ્કમનસાલા કારાપિતા હોતિ... ઉદપાનો કારાપિતો હોતિ... ઉદપાનસાલા કારાપિતા હોતિ... પોક્ખરણી કારાપિતા હોતિ... મણ્ડપો કારાપિતો હોતિ... આરામો કારાપિતો હોતિ ... આરામવત્થુ કારાપિતં હોતિ... પુત્તસ્સ વા વારેય્યં હોતિ... ધીતુયા વા વારેય્યં હોતિ... ગિલાનો વા હોતિ... અભિઞ્ઞાતં વા સુત્તન્તં ભણતિ. સો ચે ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – 'આગચ્છન્તુ ભદન્તા, ઇમં સુત્તન્તં પરિયાપુણિસ્સન્તિ, પુરાયં સુત્તન્તો ન પલુજ્જતી'તિ. અઞ્ઞતરં વા પનસ્સ કિચ્ચં હોતિ – કરણીયં વા, સો ચે ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – ''આગચ્છન્તુ ભદન્તા, ઇચ્છામિ દાનઞ્ચ દાતું, ધમ્મઞ્ચ સોતું,

ભિક્ખૂ ચ પસ્સિતુ''ન્તિ, ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે, સત્તાહકરણીયેન, પહિતે, ન ત્વેવ અપ્પહિતે. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

૧૯૦. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ઉપાસિકાય સઙ્ઘં ઉદ્દિસ્સ વિહારો કારાપિતો હોતિ. સા ચે ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – ''આગચ્છન્તુ અય્યા, ઇચ્છામિ દાનઞ્ચ દાતું, ધમ્મઞ્ચ સોતું, ભિક્ખૂ ચ પસ્સિતુ''ન્તિ, ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે, સત્તાહકરણીયેન, પહિતે, ન ત્વેવ અપ્પહિતે. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ઉપાસિકાય સઙ્ઘં ઉદ્દિસ્સ અડ્ઢયોગો કારાપિતો હોતિ...પે○... પાસાદો કારાપિતો હોતિ... હમ્મિયં કારાપિતં હોતિ... ગુહા કારાપિતા હોતિ... પરિવેણં કારાપિતં હોતિ... કોટ્ઠકો કારાપિતો હોતિ... ઉપટ્ઠાનસાલા કારાપિતા હોતિ... અગ્ગિસાલા કારાપિતા હોતિ... કપ્પિયકુટિ કારાપિતા હોતિ... વચ્ચકુટિ કારાપિતા હોતિ... ચઙ્કમો કારાપિતો હોતિ... ચઙ્કમનસાલા કારાપિતા હોતિ... ઉદપાનો કારાપિતો હોતિ... ઉદપાનસાલા કારાપિતા હોતિ... જન્તાઘરં કારાપિતં હોતિ... જન્તાઘરસાલા કારાપિતા હોતિ... પોક્ખરણી કારાપિતા હોતિ... મણ્ડપો કારાપિતો હોતિ... આરામો કારાપિતો હોતિ... આરામવત્થુ કારાપિતં હોતિ. સા ચે ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – ''આગચ્છન્તુ અય્યા, ઇચ્છામિ દાનઞ્ચ દાતું, ધમ્મઞ્ચ સોતું, ભિક્ખૂ ચ પસ્સિતુ''ન્તિ, ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે, સત્તાહકરણીયેન, પહિતે, ન ત્વેવ અપ્પહિતે. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ઉપાસિકાય સમ્બહુલે ભિક્ખૂ ઉદ્દિસ્સ...પે○... એકં ભિક્ખું ઉદ્દિસ્સ...પે○... ભિક્ખુનિસઙ્ઘં ઉદ્દિસ્સ...પે○... સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો ઉદ્દિસ્સ...પે○... એકં ભિક્ખુનિં ઉદ્દિસ્સ...પે○... સમ્બહુલા સિક્ખમાનાયો ઉદ્દિસ્સ...પે○... એકં સિક્ખમાનં ઉદ્દિસ્સ...પે○... સમ્બહુલે સામણેરે ઉદ્દિસ્સ...પે○... એકં સામણેરં ઉદ્દિસ્સ...પે○... સમ્બહુલા સામણેરિયો ઉદ્દિસ્સ...પે○... એકં સામણેરિં ઉદ્દિસ્સ...પે○....

૧૯૧. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ઉપાસિકાય અત્તનો અત્થાય નિવેસનં કારાપિતં હોતિ...પે○... સયનિઘરં કારાપિતં હોતિ... ઉદોસિતો કારાપિતો હોતિ... અટ્ટો કારાપિતો હોતિ... માળો કારાપિતો હોતિ... આપણો કારાપિતો હોતિ... આપણસાલા કારાપિતા હોતિ... પાસાદો કારાપિતો હોતિ... હમ્મિયં કારાપિતં હોતિ... ગુહા કારાપિતા હોતિ... પરિવેણં કારાપિતં હોતિ... કોટ્ઠકો કારાપિતો હોતિ... ઉપટ્ઠાનસાલા કારાપિતા હોતિ... અગ્ગિસાલા કારાપિતા હોતિ... રસવતી કારાપિતા હોતિ... ચઙ્કમો કારાપિતો હોતિ... ચઙ્કમનસાલા કારાપિતા હોતિ... ઉદપાનો કારાપિતો હોતિ ... ઉદપાનસાલા કારાપિતા હોતિ... પોક્ખરણી કારાપિતા હોતિ... મણ્ડપો કારાપિતો હોતિ... આરામો કારાપિતો હોતિ... આરામવત્થુ કારાપિતં હોતિ... પુત્તસ્સ વા વારેય્યં હોતિ... ધીતુયા વા વારેય્યં હોતિ... ગિલાના વા હોતિ... અભિઞ્ઞાતં વા સુત્તન્તં ભણતિ. સા ચે ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – ''આગચ્છન્તુ અય્યા, ઇમં સુત્તન્તં પરિયાપુણિસ્સન્તિ, પુરાયં સુત્તન્તો પલુજ્જતી''તિ. અઞ્ઞતરં વા પનસ્સા કિચ્ચં હોતિ કરણીયં વા, સા ચે ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – ''આગચ્છન્તુ અય્યા, ઇચ્છામિ દાનઞ્ચ દાતું, ધમ્મઞ્ચ સોતું, ભિક્ખૂ ચ પસ્સિતુ''ન્તિ, ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે, સત્તાહકરણીયેન, પહિતે, ન ત્વેવ અપ્પહિતે. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

૧૯૨. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુના સઙ્ઘં ઉદ્દિસ્સ...પે○... ભિક્ખુનિયા સઙ્ઘં ઉદ્દિસ્સ... સિક્ખમાનાય સઙ્ઘં ઉદ્દિસ્સ... સામણેરેન સઙ્ઘં ઉદ્દિસ્સ... સામણેરિયા સઙ્ઘં ઉદ્દિસ્સ ... સમ્બહુલે ભિક્ખૂ ઉદ્દિસ્સ... એકં ભિક્ખું ઉદ્દિસ્સ... ભિક્ખુનિસઙ્ઘં ઉદ્દિસ્સ... સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો ઉદ્દિસ્સ... એકં ભિક્ખુનિં ઉદ્દિસ્સ... સમ્બહુલા સિક્ખમાનાયો ઉદ્દિસ્સ... એકં સિક્ખમાનં ઉદ્દિસ્સ... સમ્બહુલે સામણેરે ઉદ્દિસ્સ... એકં સામણેરં ઉદ્દિસ્સ... સમ્બહુલા સામણેરિયો ઉદ્દિસ્સ...

એકં સામણેરિં ઉદ્દિસ્સ... અત્તનો અત્થાય વિહારો કારાપિતો હોતિ...પે॰... અડ્ઢયોગો કારાપિતો હોતિ... પાસાદો કારાપિતો હોતિ... હમ્મિયં કારાપિતં હોતિ... ગુહા કારાપિતા હોતિ... પરિવેણં કારાપિતં હોતિ ... કોટ્ઠકો કારાપિતો હોતિ... ઉપટ્ઠાનસાલા કારાપિતા હોતિ... અગ્ગિસાલા કારાપિતા હોતિ... કપ્પિયકુટિ કારાપિતા હોતિ... ચઙ્કમો કારાપિતો હોતિ... ચઙ્કમનસાલા કારાપિતા હોતિ... ઉદપાનો કારાપિતો હોતિ... ઉદપાનસાલા કારાપિતા હોતિ... પોક્ખરણી કારાપિતા હોતિ... મણ્ડપો કારાપિતો હોતિ... આરામો કારાપિતો હોતિ... આરામવત્થુ કારાપિતં હોતિ. સા ચે ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય... ''આગચ્છન્તુ અય્યા, ઇચ્છામિ દાનઞ્ચ દાતું, ધમ્મઞ્ચ સોતું, ભિક્ખૂ ચ પસ્સિતુ''ન્તિ, ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે, સત્તાહકરણીયેન, પહિતે, ન ત્વેવ અપ્પહિતે. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બોતિ.

સત્તાહકરણીયાનુજાનના નિટ્ઠિતા.

૧૧૦. પઞ્ચન્નં અપ્પહિતેપિ અનુજાનના

૧૯૩. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ ગિલાનો હોતિ. સો ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પાહેસિ – ''અહઞ્હિ ગિલાનો, આગચ્છન્તુ ભિક્ખૂ, ઇચ્છામિ ભિક્ખૂનં આગત''ન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, પઞ્ચન્નં સત્તાહકરણીયેન અપ્પહિતેપિ ગન્તું, પગેવ પહિતે. ભિક્ખુસ્સ, ભિક્ખુનિયા, સિક્ખમાનાય, સામણેરસ્સ, સામણેરિયા – અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ઇમેસં પઞ્ચન્નં સત્તાહકરણીયેન અપ્પહિતેપિ ગન્તું, પગેવ પહિતે. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ ગિલાનો હોતિ. સો ચે ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – ''અહઞ્હિ ગિલાનો, આગચ્છન્તુ ભિક્ખૂ, ઇચ્છામિ ભિક્ખૂનં આગત''ન્તિ, ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે, સત્તાહકરણીયેન, અપ્પહિતેપિ, પગેવ પહિતે – ''ગિલાનભત્તં વા પરિયેસિસ્સામિ, ગિલાનુપટ્ઠાકભત્તં વા પરિયેસિસ્સામિ, ગિલાનભેસજ્જં વા પરિયેસિસ્સામિ, પુચ્છિસ્સામિ વા, ઉપટ્ઠહિસ્સામિ વા''તિ. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુસ્સ અનભિરતિ ઉપ્પન્ના હોતિ. સો ચે ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – ''અનભિરતિ મે ઉપ્પન્ના, આગચ્છન્તુ ભિક્ખૂ, ઇચ્છામિ ભિક્ખૂનં આગત''ન્તિ, ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે, સત્તાહકરણીયેન, અપ્પહિતેપિ, પગેવ પહિતે – ''અનભિરતં વૂપકાસેસ્સામિ વા, વૂપકાસાપેસ્સામિ વા, ધમ્મકથં વાસ્સ કરિસ્સામી''તિ. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુસ્સ કુક્કુચ્ચં ઉપ્પન્નં હોતિ. સો ચે ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – ''કુક્કુચ્ચં મે ઉપ્પન્નં, આગચ્છન્તુ ભિક્ખૂ, ઇચ્છામિ ભિક્ખૂનં આગત''ન્તિ, ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે, સત્તાહકરણીયેન, અપ્પહિતેપિ, પગેવ પહિતે – ''કુક્કુચ્ચં વિનોદેસ્સામિ વા, વિનોદાપેસ્સામિ વા, ધમ્મકથં વાસ્સ કરિસ્સામી''તિ. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુસ્સ દિટ્ઠિગતં ઉપ્પન્નં હોતિ. સો ચે ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – ''દિટ્ઠિગતં મે ઉપ્પન્નં, આગચ્છન્તુ ભિક્ખૂ, ઇચ્છામિ ભિક્ખૂનં આગત''ન્તિ, ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે, સત્તાહકરણીયેન, અપ્પહિતેપિ, પગેવ પહિતે – ''દિટ્ઠિગતં વિવેચેસ્સામિ વા, વિવેચાપેસ્સામિ વા, ધમ્મકથં વાસ્સ કરિસ્સામી''તિ. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ ગરુધમ્મં અજ્ઝાપન્નો હોતિ પરિવાસારહો. સો ચે ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – ''અહઞ્હિ ગરુધમ્મં અજ્ઝાપન્નો પરિવાસારહો, આગચ્છન્તુ ભિક્ખૂ, ઇચ્છામિ ભિક્ખૂનં આગત''ન્તિ, ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે, સત્તાહકરણીયેન, અપ્પહિતેપિ, પગેવ પહિતે – ''પરિવાસદાનં ઉસ્સુક્કં કરિસ્સામિ વા, અનુસ્સાવેસ્સામિ વા, ગણપૂરકો વા ભવિસ્સામી''તિ. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ મૂલાય પટિકસ્સનારહો હોતિ. સો ચે ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – ''અહઞ્હિ મૂલાય પટિકસ્સનારહો, આગચ્છન્તુ ભિક્ખૂ, ઇચ્છામિ ભિક્ખૂનં આગત''ન્તિ, ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે, સત્તાહકરણીયેન, અપ્પહિતેપિ, પગેવ પહિતે – ''મૂલાય પટિકસ્સનં ઉસ્સુક્કં કરિસ્સામિ વા, અનુસ્સાવેસ્સામિ વા, ગણપૂરકો વા ભવિસ્સામી''તિ. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ માનત્તારહો હોતિ. સો ચે ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – ''અહઞ્હિ માનત્તારહો, આગચ્છન્તુ ભિક્ખૂ, ઇચ્છામિ ભિક્ખૂનં આગત''ન્તિ, ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે, સત્તાહકરણીયેન, અપ્પહિતેપિ, પગેવ પહિતે – ''માનત્તદાનં ઉસ્સુક્કં કરિસ્સામિ વા, અનુસ્સાવેસ્સામિ વા, ગણપૂરકો વા ભવિસ્સામી''તિ. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ અબ્ભાનારહો હોતિ. સો ચે ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – ''અહઞ્હિ અબ્ભાનારહો, આગચ્છન્તુ ભિક્ખૂ, ઇચ્છામિ ભિક્ખૂનં આગત''ન્તિ, ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે, સત્તાહકરણીયેન, અપ્પહિતેપિ, પગેવ પહિતે – ''અબ્ભાનં ઉસ્સુક્કં કરિસ્સામિ વા, અનુસ્સાવેસ્સામિ વા, ગણપૂરકો વા ભવિસ્સામી''તિ. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુસ્સ સઙ્ઘો કમ્મં કત્તુકામો હોતિ તજ્જનીયં વા, નિયસ્સં વા, પબ્બાજનીયં વા, પટિસારણીયં વા, ઉક્ખેપનીયં વા. સો ચે ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – ''સઙ્ઘો મે કમ્મં કત્તુકામો, આગચ્છન્તુ ભિક્ખૂ, ઇચ્છામિ ભિક્ખૂનં આગત''ન્તિ, ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે, સત્તાહકરણીયેન, અપ્પહિતેપિ, પગેવ પહિતે – ''કિન્તિ નુ ખો સઙ્ઘો કમ્મં ન કરેય્ય, લહુકાય વા પરિણામેય્યા''તિ. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

કતં વા પનસ્સ હોતિ સઙ્ઘેન કમ્મં તજ્જનીયં વા નિયસ્સં વા પબ્બાજનીયં વા પટિસારણીયં વા ઉક્ખેપનીયં વા. સો ચે ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય ''સઙ્ઘો મે કમ્મં અકાસિ, આગચ્છન્તુ ભિક્ખૂ, ઇચ્છામિ ભિક્ખૂનં આગત''ન્તિ, ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે, સત્તાહકરણીયેન, અપ્પહિતેપિ, પગેવ પહિતે – ''કિન્તિ નુ ખો સમ્મા વત્તેય્ય, લોમં પાતેય્ય, નેત્થારં વત્તેય્ય, સઙ્ઘો તં કમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેય્યા''તિ. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

૧૯૪. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુની ગિલાના હોતિ. સા ચે ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – ''અહઞ્હિ ગિલાના, આગચ્છન્તુ અય્યા, ઇચ્છામિ અય્યાનં આગત''ન્તિ, ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે, સત્તાહકરણીયેન, અપ્પહિતેપિ, પગેવ પહિતે – ''ગિલાનભત્તં વા પરિયેસિસ્સામિ, ગિલાનુપટ્ઠાકભત્તં વા પરિયેસિસ્સામિ, ગિલાનભેસજ્જં વા પરિયેસિસ્સામિ, પુચ્છિસ્સામિ વા, ઉપટ્ઠહિસ્સામિ વા''તિ. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુનિયા અનભિરતિ ઉપ્પન્ના હોતિ. સા ચે ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – ''અનભિરતિ મે ઉપ્પન્ના, આગચ્છન્તુ અય્યા, ઇચ્છામિ અય્યાનં આગત''ન્તિ, ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે,

સત્તાહકરણીયેન, અપ્પહિતેપિ, પગેવ પહિતે – ‘‘અનભિરતં વૂપકાસેસ્સામિ વા, વૂપકાસાપેસ્સામિ વા, ધમ્મકથં વાસ્સા કરિસ્સામી’’તિ. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુનિયા કુક્કુચ્ચં ઉપ્પન્નં હોતિ. સા ચે ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – ‘‘કુક્કુચ્ચં મે ઉપ્પન્નં, આગચ્છન્તુ અય્યા, ઇચ્છામિ અય્યાનં આગત’’ન્તિ, ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે, સત્તાહકરણીયેન, અપ્પહિતેપિ, પગેવ પહિતે – ‘‘કુક્કુચ્ચં વિનોદેસ્સામિ વા, વિનોદાપેસ્સામિ વા, ધમ્મકથં વાસ્સા કરિસ્સામી’’તિ. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુનિયા દિટ્ઠિગતં ઉપ્પન્નં હોતિ. સા ચે ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – ‘‘દિટ્ઠિગતં મે ઉપ્પન્નં, આગચ્છન્તુ અય્યા, ઇચ્છામિ અય્યાનં આગત’’ન્તિ, ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે, સત્તાહકરણીયેન, અપ્પહિતેપિ, પગેવ પહિતે – ‘‘દિટ્ઠિગતં વિવેચેસ્સામિ વા, વિવેચાપેસ્સામિ વા, ધમ્મકથં વાસ્સા કરિસ્સામી’’તિ. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુની ગરુધમ્મં અજ્ઝાપન્ના હોતિ માનત્તારહા. સા ચે ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – ‘‘અહઞ્હિ ગરુધમ્મં અજ્ઝાપન્ના માનત્તારહા , આગચ્છન્તુ અય્યા, ઇચ્છામિ અય્યાનં આગત’’ન્તિ, ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે, સત્તાહકરણીયેન, અપ્પહિતેપિ, પગેવ પહિતે – ‘‘માનત્તદાનં ઉસ્સુક્કં કરિસ્સામી’’તિ. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુની મૂલાય પટિકસ્સનારહા હોતિ. સા ચે ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – ‘‘અહઞ્હિ મૂલાય પટિકસ્સનારહા, આગચ્છન્તુ અય્યા, ઇચ્છામિ અય્યાનં આગત’’ન્તિ, ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે, સત્તાહકરણીયેન, અપ્પહિતેપિ, પગેવ પહિતે – ‘‘મૂલાય પટિકસ્સનં ઉસ્સુક્કં કરિસ્સામી’’તિ. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુની અબ્ભાનારહા હોતિ. સા ચે ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – ‘‘અહઞ્હિ અબ્ભાનારહા, આગચ્છન્તુ અય્યા, ઇચ્છામિ અય્યાનં આગત’’ન્તિ, ગન્તબ્બં , ભિક્ખવે, સત્તાહકરણીયેન, અપ્પહિતેપિ, પગેવ પહિતે – ‘‘અબ્ભાનં ઉસ્સુક્કં કરિસ્સામી’’તિ. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુનિયા સઙ્ઘો કમ્મં કત્તુકામો હોતિ – તજ્જનીયં વા, નિયસ્સં વા, પબ્બાજનીયં વા, પટિસારણીયં વા, ઉક્ખેપનીયં વા. સા ચે ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – ‘‘સઙ્ઘો મે કમ્મં કત્તુકામો, આગચ્છન્તુ અય્યા, ઇચ્છામિ અય્યાનં આગત’’ન્તિ, ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે, સત્તાહકરણીયેન, અપ્પહિતેપિ, પગેવ પહિતે – ‘‘કિન્તિ નુ ખો સઙ્ઘો કમ્મં ન કરેય્ય, લહુકાય વા પરિણામેય્યા’’તિ. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

કતં વા પનસ્સા હોતિ સઙ્ઘેન કમ્મં – તજ્જનીયં વા , નિયસ્સં વા, પબ્બાજનીયં વા, પટિસારણીયં વા, ઉક્ખેપનીયં વા. સા ચે ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – ‘‘સઙ્ઘો મે કમ્મં અકાસિ, આગચ્છન્તુ અય્યા, ઇચ્છામિ અય્યાનં આગત’’ન્તિ, ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે, સત્તાહકરણીયેન, અપ્પહિતેપિ, પગેવ પહિતે – ‘‘કિન્તિ નુ ખો સમ્મા વત્તેય્ય, લોમં પાતેય્ય, નેત્થારં વત્તેય્ય, સઙ્ઘો તં કમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેય્યા’’તિ. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

૧૯૫. ઇધ પન, ભિક્ખવે, સિક્ખમાના ગિલાના હોતિ. સા ચે ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – ''અહઞ્હિ ગિલાના, આગચ્છન્તુ અય્યા, ઇચ્છામિ અય્યાનં આગત''ન્તિ – ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે, સત્તાહકરણીયેન, અપ્પહિતેપિ, પગેવ પહિતે – ''ગિલાનભત્તં વા પરિયેસિસ્સામિ, ગિલાનુપટ્ઠાકભત્તં વા પરિયેસિસ્સામિ, ગિલાનભેસજ્જં વા પરિયેસિસ્સામિ, પુચ્છિસ્સામિ વા, ઉપટ્ઠહિસ્સામિ વા''તિ. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, સિક્ખમાનાય અનભિરતિ ઉપ્પન્ના હોતિ...પે॰... સિક્ખમાનાય કુક્કુચ્ચં ઉપ્પન્નં હોતિ... સિક્ખમાનાય દિટ્ઠિગતં ઉપ્પન્નં હોતિ... સિક્ખમાનાય સિક્ખા કુપિતા હોતિ. સા ચે ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – ''સિક્ખા મે કુપિતા, આગચ્છન્તુ અય્યા, ઇચ્છામિ અય્યાનં આગત''ન્તિ, ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે, સત્તાહકરણીયેન, અપ્પહિતેપિ, પગેવ પહિતે – ''સિક્ખાસમાદાનં ઉસ્સુક્કં કરિસ્સામી''તિ. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, સિક્ખમાના ઉપસમ્પજ્જિતુકામા હોતિ. સા ચે ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – ''અહઞ્હિ ઉપસમ્પજ્જિતુકામા, આગચ્છન્તુ અય્યા , ઇચ્છામિ અય્યાનં આગત''ન્તિ ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે, સત્તાહકરણીયેન, અપ્પહિતેપિ, પગેવ પહિતે – ઉપસમ્પદં ઉસ્સુક્કં કરિસ્સામિ વા, અનુસ્સાવેસ્સામિ વા, ગણપૂરકો વા ભવિસ્સામીતિ. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

૧૯૬. ઇધ પન, ભિક્ખવે, સામણેરો ગિલાનો હોતિ. સો ચે ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – ''અહઞ્હિ ગિલાનો, આગચ્છન્તુ ભિક્ખૂ , ઇચ્છામિ ભિક્ખૂનં આગત''ન્તિ, ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે, સત્તાહકરણીયેન, અપ્પહિતેપિ, પગેવ પહિતે – ''ગિલાનભત્તં વા પરિયેસિસ્સામિ, ગિલાનુપટ્ઠાકભત્તં વા પરિયેસિસ્સામિ, ગિલાનભેસજ્જં વા પરિયેસિસ્સામિ, પુચ્છિસ્સામિ વા, ઉપટ્ઠહિસ્સામિ વા''તિ. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, સામણેરસ્સ અનભિરતિ ઉપ્પન્ના હોતિ...પે॰... સામણેરસ્સ કુક્કુચ્ચં ઉપ્પન્નં હોતિ... સામણેરસ્સ દિટ્ઠિગતં ઉપ્પન્નં હોતિ... સામણેરો વસ્સં પુચ્છિતુકામો હોતિ. સો ચે ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – ''અહઞ્હિ વસ્સં પુચ્છિતુકામો, આગચ્છન્તુ ભિક્ખૂ, ઇચ્છામિ ભિક્ખૂનં આગત''ન્તિ, ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે, સત્તાહકરણીયેન, અપ્પહિતેપિ, પગેવ પહિતે – ''પુચ્છિસ્સામિ વા, આચિક્ખિસ્સામિ વા''તિ. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, સામણેરો ઉપસમ્પજ્જિતુકામો હોતિ. સો ચે ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – ''અહઞ્હિ ઉપસમ્પજ્જિતુકામો, આગચ્છન્તુ ભિક્ખૂ, ઇચ્છામિ ભિક્ખૂનં આગત''ન્તિ, ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે, સત્તાહકરણીયેન, અપ્પહિતેપિ, પગેવ પહિતે – ''ઉપસમ્પદં ઉસ્સુક્કં કરિસ્સામિ વા, અનુસ્સાવેસ્સામિ વા, ગણપૂરકો વા ભવિસ્સામી''તિ. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

૧૯૭. ઇધ પન, ભિક્ખવે, સામણેરી ગિલાના હોતિ. સા ચે ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – ''અહઞ્હિ ગિલાના, આગચ્છન્તુ અય્યા, ઇચ્છામિ અય્યાનં આગત''ન્તિ , ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે, સત્તાહકરણીયેન, અપ્પહિતેપિ, પગેવ પહિતે – ''ગિલાનભત્તં વા પરિયેસિસ્સામિ, ગિલાનુપટ્ઠાકભત્તં વા પરિયેસિસ્સામિ, ગિલાનભેસજ્જં વા પરિયેસિસ્સામિ, પુચ્છિસ્સામિ વા, ઉપટ્ઠહિસ્સામિ વા''તિ. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, સામણેરિયા અનભિરતિ ઉપ્પન્ના હોતિ...પે॰... સામણેરિયા કુક્કુચ્ચં ઉપ્પન્નં હોતિ... સામણેરિયા દિટ્ઠિગતં ઉપ્પન્નં હોતિ... સામણેરી વસ્સં પુચ્છિતુકામા હોતિ. સા ચે ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય –

‘‘અહઞ્હિ વસ્સં પુચ્છિતુકામા, આગચ્છન્તુ અય્યા, ઇચ્છામિ અય્યાનં આગત’’ન્તિ, ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે, સત્તાહકરણીયેન, અપ્પહિતેપિ, પગેવ પહિતે – ‘‘પુચ્છિસ્સામિ વા, આચિક્ખિસ્સામિ વા’’તિ. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, સામણેરી સિક્ખં સમાદિયિતુકામા હોતિ. સા ચે ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – ‘‘અહઞ્હિ સિક્ખં સમાદિયિતુકામા, આગચ્છન્તુ અય્યા, ઇચ્છામિ અય્યાનં આગત’’ન્તિ, ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે, સત્તાહકરણીયેન, અપ્પહિતેપિ, પગેવ પહિતે – ‘‘સિક્ખાસમાદાનં ઉસ્સુક્કં કરિસ્સામી’’તિ. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બોતિ.

પઞ્ચન્નં અપ્પહિતેપિ અનુજાનના નિટ્ઠિતા.

૧૧૧. સત્તન્નં અપ્પહિતેપિ અનુજાનના

૧૯૮. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરસ્સ ભિક્ખુનો માતા ગિલાના હોતિ. સા પુત્તસ્સ સન્તિકે દૂતં પાહેસિ – ‘‘અહઞ્હિ ગિલાના, આગચ્છતુ મે પુત્તો, ઇચ્છામિ પુત્તસ્સ આગત’’ન્તિ. અથ ખો તસ્સ ભિક્ખુનો એતદહોસિ – ‘‘ભગવતા પઞ્ઞત્તં સત્તન્નં સત્તાહકરણીયેન પહિતે ગન્તું, ન ત્વેવ અપ્પહિતે; પઞ્ચન્નં સત્તાહકરણીયેન અપ્પહિતેપિ ગન્તું, પગેવ પહિતેતિ. અયઞ્ચ મે માતા ગિલાના, સા ચ અનુપાસિકા, કથં નુ ખો મયા પટિપજ્જિતબ્બ’’ન્તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સત્તન્નં સત્તાહકરણીયેન અપ્પહિતેપિ ગન્તું, પગેવ પહિતે. ભિક્ખુસ્સ, ભિક્ખુનિયા, સિક્ખમાનાય, સામણેરસ્સ, સામણેરિયા, માતુયા ચ પિતુસ્સ ચ – અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ઇમેસં સત્તન્નં સત્તાહકરણીયેન અપ્પહિતેપિ ગન્તું, પગેવ પહિતે. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુસ્સ માતા ગિલાના હોતિ. સા ચે પુત્તસ્સ સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – ‘‘અહઞ્હિ ગિલાના, આગચ્છતુ મે પુત્તો, ઇચ્છામિ પુત્તસ્સ આગત’’ન્તિ, ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે, સત્તાહકરણીયેન, અપ્પહિતેપિ, પગેવ પહિતે – ‘‘ગિલાનભત્તં વા પરિયેસિસ્સામિ, ગિલાનુપટ્ઠાકભત્તં વા પરિયેસિસ્સામિ, ગિલાનભેસજ્જં વા પરિયેસિસ્સામિ, પુચ્છિસ્સામિ વા, ઉપટ્ઠહિસ્સામિ વા’’તિ. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુસ્સ પિતા ગિલાનો હોતિ. સો ચે પુત્તસ્સ સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – ‘‘અહઞ્હિ ગિલાનો, આગચ્છતુ મે પુત્તો, ઇચ્છામિ પુત્તસ્સ આગત’’ન્તિ, ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે, સત્તાહકરણીયેન, અપ્પહિતેપિ, પગેવ પહિતે – ‘‘ગિલાનભત્તં વા પરિયેસિસ્સામિ, ગિલાનુપટ્ઠાકભત્તં વા પરિયેસિસ્સામિ, ગિલાનભેસજ્જં વા પરિયેસિસ્સામિ, પુચ્છિસ્સામિ વા, ઉપટ્ઠહિસ્સામિ વા’’તિ. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

સત્તન્નં અપ્પહિતેપિ અનુજાનના નિટ્ઠિતા.

૧૧૨. પહિતેયેવ અનુજાનના

૧૯૯ . ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુસ્સ ભાતા ગિલાનો હોતિ. સો ચે ભાતુનો સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – ‘‘અહઞ્હિ ગિલાનો, આગચ્છતુ મે ભાતા, ઇચ્છામિ ભાતુનો આગત’’ન્તિ, ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે , સત્તાહકરણીયેન, પહિતે, ન ત્વેવ અપ્પહિતે. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુસ્સ ભગિની ગિલાના હોતિ. સા ચે ભાતુનો સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – ‘‘અહઞ્હિ ગિલાના, આગચ્છતુ મે ભાતા, ઇચ્છામિ ભાતુનો આગત’’ન્તિ, ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે, સત્તાહકરણીયેન, પહિતે, ન ત્વેવ અપ્પહિતે. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુસ્સ ઞાતકો ગિલાનો હોતિ. સો ચે ભિક્ખુસ્સ સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – ‘‘અહઞ્હિ ગિલાનો, આગચ્છતુ ભદન્તો, ઇચ્છામિ ભદન્તસ્સ આગત’’ન્તિ, ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે, સત્તાહકરણીયેન, પહિતે, ન ત્વેવ અપ્પહિતે. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુગતિકો ગિલાનો હોતિ. સો ચે ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પહિણેય્ય – ‘‘અહઞ્હિ ગિલાનો, આગચ્છન્તુ ભદન્તા, ઇચ્છામિ ભદન્તાનં આગત’’ન્તિ, ગન્તબ્બં, ભિક્ખવે, સત્તાહકરણીયેન, પહિતે, ન ત્વેવ અપ્પહિતે. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બો.

તેન ખો પન સમયેન સઙ્ઘસ્સ વિહારો ઉન્દ્રિયતિ. અઞ્ઞતરેન ઉપાસકેન અરઞ્ઞે ભણ્ડં છેદાપિતં હોતિ. સો ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પાહેસિ – ‘‘સચે ભદન્તા તં ભણ્ડં આવહાપેય્યું, દજ્જાહં તં ભણ્ડ’’ન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સઙ્ઘકરણીયેન ગન્તું. સત્તાહં સન્નિવત્તો કાતબ્બોતિ.

પહિતેયેવ અનુજાનના નિટ્ઠિતા.

વસ્સાવાસભાણવારો નિટ્ઠિતો.

૧૧૩. અન્તરાયે અનાપત્તિવસ્સચ્છેદવારો

૨૦૦. તેન ખો પન સમયેન કોસલેસુ જનપદે અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે વસ્સૂપગતા ભિક્ખૂ વાળેહિ ઉબ્બાળ્હા હોન્તિ. ગણ્હિંસુપિ પરિપાતિંસુપિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, વસ્સૂપગતા ભિક્ખૂ વાળેહિ ઉબ્બાળ્હા હોન્તિ. ગણ્હન્તિપિ પરિપાતેન્તિપિ. એસેવ અન્તરાયોતિ પક્કમિતબ્બં. અનાપત્તિ વસ્સચ્છેદસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, વસ્સૂપગતા ભિક્ખૂ સરીસપેહિ ઉબ્બાળ્હા હોન્તિ. ડંસન્તિપિ પરિપાતેન્તિપિ. એસેવ અન્તરાયોતિ પક્કમિતબ્બં. અનાપત્તિ વસ્સચ્છેદસ્સ .

ઇધ પન, ભિક્ખવે, વસ્સૂપગતા ભિક્ખૂ ચોરેહિ ઉબ્બાળ્હા હોન્તિ. વિલુમ્પન્તિપિ આકોટેન્તિપિ. એસેવ અન્તરાયોતિ પક્કમિતબ્બં. અનાપત્તિ વસ્સચ્છેદસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, વસ્સૂપગતા ભિક્ખૂ પિસાચેહિ ઉબ્બાળ્હા હોન્તિ. આવિસન્તિપિ હનન્તિપિ [ઓજમ્પિ હરન્તિ (સી॰), હરન્તિપિ (સ્યા॰)]. એસેવ અન્તરાયોતિ પક્કમિતબ્બં. અનાપત્તિ વસ્સચ્છેદસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, વસ્સૂપગતાનં ભિક્ખૂનં ગામો અગ્ગિના દડ્ઢો હોતિ. ભિક્ખૂ પિણ્ડકેન કિલમન્તિ. એસેવ અન્તરાયોતિ પક્કમિતબ્બં. અનાપત્તિ વસ્સચ્છેદસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, વસ્સૂપગતાનં ભિક્ખૂનં સેનાસનં અગ્ગિના દડ્ઢં હોતિ. ભિક્ખૂ સેનાસનેન કિલમન્તિ. એસેવ અન્તરાયોતિ પક્કમિતબ્બં. અનાપત્તિ વસ્સચ્છેદસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, વસ્સૂપગતાનં ભિક્ખૂનં ગામો ઉદકેન વૂળ્હો હોતિ. ભિક્ખૂ પિણ્ડકેન કિલમન્તિ. એસેવ અન્તરાયોતિ પક્કમિતબ્બં. અનાપત્તિ વસ્સચ્છેદસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, વસ્સૂપગતાનં ભિક્ખૂનં સેનાસનં ઉદકેન વૂળ્હં હોતિ. ભિક્ખૂ સેનાસનેન કિલમન્તિ. એસેવ અન્તરાયોતિ પક્કમિતબ્બં. અનાપત્તિ વસ્સચ્છેદસ્સાતિ.

૨૦૧. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે વસ્સૂપગતાનં ભિક્ખૂનં ગામો ચોરેહિ વુટ્ઠાસિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, યેન ગામો તેન ગન્તુન્તિ.

ગામો દ્વેધા ભિજ્જિત્થ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, યેન બહુતરા તેન ગન્તુન્તિ.

બહુતરા અસ્સદ્ધા હોન્તિ અપ્પસન્ના. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, યેન સદ્ધા પસન્ના તેન ગન્તુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન કોસલેસુ જનપદે અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે વસ્સૂપગતા ભિક્ખૂ ન લભિંસુ લૂખસ્સ વા પણીતસ્સ વા ભોજનસ્સ યાવદત્થં પારિપૂરિં. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, વસ્સૂપગતા ભિક્ખૂ ન લભન્તિ લૂખસ્સ વા પણીતસ્સ વા ભોજનસ્સ યાવદત્થં પારિપૂરિં. એસેવ અન્તરાયોતિ પક્કમિતબ્બં. અનાપત્તિ વસ્સચ્છેદસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, વસ્સૂપગતા ભિક્ખૂ લભન્તિ લૂખસ્સ વા પણીતસ્સ વા ભોજનસ્સ યાવદત્થં પારિપૂરિં, ન લભન્તિ સપ્પાયાનિ ભોજનાનિ. એસેવ અન્તરાયોતિ પક્કમિતબ્બં. અનાપત્તિ વસ્સચ્છેદસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, વસ્સૂપગતા ભિક્ખૂ લભન્તિ લૂખસ્સ વા પણીતસ્સ વા ભોજનસ્સ યાવદત્થં પારિપૂરિં, લભન્તિ સપ્પાયાનિ ભોજનાનિ , ન લભન્તિ સપ્પાયાનિ ભેસજ્જાનિ. એસેવ અન્તરાયોતિ પક્કમિતબ્બં. અનાપત્તિ વસ્સચ્છેદસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, વસ્સૂપગતા ભિક્ખૂ લભન્તિ લૂખસ્સ વા પણીતસ્સ વા ભોજનસ્સ યાવદત્થં પારિપૂરિં, લભન્તિ સપ્પાયાનિ ભોજનાનિ, લભન્તિ સપ્પાયાનિ ભેસજ્જાનિ, ન લભન્તિ પતિરૂપં ઉપટ્ઠાકં. એસેવ અન્તરાયોતિ પક્કમિતબ્બં. અનાપત્તિ વસ્સચ્છેદસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, વસ્સૂપગતં ભિક્ખું ઇત્થી નિમન્તેતિ – ''એહિ, ભન્તે, હિરઞ્ઞં વા તે દેમિ, સુવણ્ણં વા તે દેમિ, ખેત્તં વા તે દેમિ, વત્થું વા તે દેમિ, ગાવું વા તે દેમિ, ગાવિં વા તે દેમિ, દાસં વા તે દેમિ, દાસિં વા તે દેમિ, ધીતરં વા તે દેમિ ભરિયત્થાય, અહં વા તે ભરિયા હોમિ, અઞ્ઞં વા તે ભરિયં આનેમી''તિ. તત્ર ચે ભિક્ખુનો એવં હોતિ, 'લહુપરિવત્તં ખો ચિત્તં વુત્તં ભગવતા, સિયાપિ મે બ્રહ્મચરિયસ્સ અન્તરાયો'તિ, પક્કમિતબ્બં. અનાપત્તિ વસ્સચ્છેદસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, વસ્સૂપગતં ભિક્ખું વેસી નિમન્તેતિ...પે॰... થુલ્લકુમારી નિમન્તેતિ... પણ્ડકો નિમન્તેતિ... ઞાતકા નિમન્તેન્તિ... રાજાનો નિમન્તેન્તિ... ચોરા નિમન્તેન્તિ... ધુત્તા નિમન્તેન્તિ – ''એહિ, ભન્તે, હિરઞ્ઞં વા તે દેમ, સુવણ્ણં વા તે દેમ, ખેત્તં વા તે દેમ, વત્થું વા તે દેમ , ગાવું વા તે દેમ, ગાવિં વા તે દેમ, દાસં વા તે દેમ, દાસિં વા તે દેમ, ધીતરં વા તે દેમ ભરિયત્થાય, અઞ્ઞં વા તે ભરિયં આનેમા''તિ. તત્ર ચે ભિક્ખુનો એવં હોતિ, 'લહુપરિવત્તં ખો ચિત્તં વુત્તં ભગવતા, સિયાપિ મે બ્રહ્મચરિયસ્સ અન્તરાયો'તિ, પક્કમિતબ્બં. અનાપત્તિ વસ્સચ્છેદસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, વસ્સૂપગતો ભિક્ખુ અસ્સામિકં નિધિં પસ્સતિ. તત્ર ચે ભિક્ખુનો એવં હોતિ, 'લહુપરિવત્તં ખો ચિત્તં વુત્તં ભગવતા, સિયાપિ મે બ્રહ્મચરિયસ્સ અન્તરાયો'તિ, પક્કમિતબ્બં. અનાપત્તિ વસ્સચ્છેદસ્સ.

અન્તરાયે અનાપત્તિવસ્સચ્છેદવારો નિટ્ઠિતો.

૧૧૪. સઙ્ઘભેદે અનાપત્તિવસ્સચ્છેદવારો

૨૦૨. ઇધ પન, ભિક્ખવે, વસ્સૂપગતો ભિક્ખુ પસ્સતિ સમ્બહુલે ભિક્ખૂ સઙ્ઘભેદાય પરક્કમન્તે. તત્ર ચે ભિક્ખુનો એવં હોતિ, 'ગરુકો ખો સઙ્ઘભેદો વુત્તો ભગવતા; મા મયિ સમ્મુખીભૂતે સઙ્ઘો ભિજ્જી'તિ, પક્કમિતબ્બં. અનાપત્તિ વસ્સચ્છેદસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, વસ્સૂપગતો ભિક્ખુ સુણાતિ – ''અસુકસ્મિં કિર આવાસે સમ્બહુલા ભિક્ખૂ સઙ્ઘભેદાય પરક્કમન્તી''તિ. તત્ર ચે ભિક્ખુનો એવં હોતિ, 'ગરુકો ખો સઙ્ઘભેદો વુત્તો ભગવતા; મા મયિ સમ્મુખીભૂતે સઙ્ઘો ભિજ્જી'તિ, પક્કમિતબ્બં. અનાપત્તિ વસ્સચ્છેદસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, વસ્સૂપગતો ભિક્ખુ સુણાતિ – ''અસુકસ્મિં કિર આવાસે સમ્બહુલા ભિક્ખૂ સઙ્ઘભેદાય પરક્કમન્તી''તિ. તત્ર ચે ભિક્ખુનો એવં હોતિ – ''તે ખો મે ભિક્ખૂ મિત્તા. ત્યાહં વક્ખામિ 'ગરુકો ખો, આવુસો, સઙ્ઘભેદો વુત્તો ભગવતા; માયસ્મન્તાનં સઙ્ઘભેદો રુચ્ચિત્થા'તિ. કરિસ્સન્તિ મે વચનં, સુસ્સૂસિસ્સન્તિ, સોતં ઓદહિસ્સન્તી''તિ, પક્કમિતબ્બં. અનાપત્તિ વસ્સચ્છેદસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, વસ્સૂપગતો ભિક્ખુ સુણાતિ – ''અસુકસ્મિં કિર આવાસે સમ્બહુલા ભિક્ખૂ સઙ્ઘભેદાય પરક્કમન્તી''તિ. તત્ર ચે ભિક્ખુનો એવં હોતિ – ''તે ખો મે ભિક્ખૂ ન મિત્તા; અપિ ચ યે તેસં મિત્તા, તે મે મિત્તા. ત્યાહં વક્ખામિ. તે વુત્તા તે વક્ખન્તિ 'ગરુકો ખો, આવુસો, સઙ્ઘભેદો વુત્તો ભગવતા; માયસ્મન્તાનં સઙ્ઘભેદો રુચ્ચિત્થા'તિ. કરિસ્સન્તિ તેસં વચનં, સુસ્સૂસિસ્સન્તિ, સોતં ઓદહિસ્સન્તી''તિ, પક્કમિતબ્બં. અનાપત્તિ વસ્સચ્છેદસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, વસ્સૂપગતો ભિક્ખુ સુણાતિ – ''અસુકસ્મિં કિર આવાસે સમ્બહુલેહિ ભિક્ખૂહિ સઙ્ઘો ભિન્નો''તિ. તત્ર ચે ભિક્ખુનો એવં હોતિ – ''તે ખો મે ભિક્ખૂ મિત્તા. ત્યાહં વક્ખામિ 'ગરુકો ખો, આવુસો, સઙ્ઘભેદો વુત્તો ભગવતા; માયસ્મન્તાનં સઙ્ઘભેદો રુચ્ચિત્થા'તિ. કરિસ્સન્તિ મે વચનં, સુસ્સૂસિસ્સન્તિ, સોતં ઓદહિસ્સન્તી''તિ, પક્કમિતબ્બં. અનાપત્તિ વસ્સચ્છેદસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, વસ્સૂપગતો ભિક્ખુ સુણાતિ – ''અસુકસ્મિં કિર આવાસે સમ્બહુલેહિ ભિક્ખૂહિ સઙ્ઘો ભિન્નો''તિ. તત્ર ચે ભિક્ખુનો એવં હોતિ – ''તે ખો મે ભિક્ખૂ ન મિત્તા; અપિ ચ, યે તેસં મિત્તા તે મે મિત્તા. ત્યાહં વક્ખામિ. તે વુત્તા તે વક્ખન્તિ 'ગરુકો ખો, આવુસો, સઙ્ઘભેદો વુત્તો ભગવતા; માયસ્મન્તાનં સઙ્ઘભેદો રુચ્ચિત્થા'તિ. કરિસ્સન્તિ તેસં વચનં, સુસ્સૂસિસ્સન્તિ , સોતં ઓદહિસ્સન્તી''તિ, પક્કમિતબ્બં. અનાપત્તિ વસ્સચ્છેદસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, વસ્સૂપગતો ભિક્ખુ સુણાતિ – ''અમુકસ્મિં કિર આવાસે સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો સઙ્ઘભેદાય પરક્કમન્તી''તિ. તત્ર ચે ભિક્ખુનો એવં હોતિ – ''તા ખો મે ભિક્ખુનિયો મિત્તા. તાહં વક્ખામિ 'ગરુકો ખો, ભગિનિયો, સઙ્ઘભેદો વુત્તો ભગવતા; મા ભગિનીનં સઙ્ઘભેદો રુચ્ચિત્થા'તિ. કરિસ્સન્તિ મે વચનં, સુસ્સૂસિસ્સન્તિ, સોતં ઓદહિસ્સન્તી''તિ, પક્કમિતબ્બં. અનાપત્તિ વસ્સચ્છેદસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, વસ્સૂપગતો ભિક્ખુ સુણાતિ – ''અમુકસ્મિં કિર આવાસે સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો સઙ્ઘભેદાય પરક્કમન્તી''તિ. તત્ર ચે ભિક્ખુનો એવં હોતિ – ''તા ખો મે ભિક્ખુનિયો ન મિત્તા. અપિ ચ, યા તાસં મિત્તા, તા મે મિત્તા. તાહં વક્ખામિ. તા વુત્તા તા વક્ખન્તિ 'ગરુકો ખો, ભગિનિયો, સઙ્ઘભેદો વુત્તો ભગવતા. મા ભગિનીનં સઙ્ઘભેદો રુચ્ચિત્થા'તિ. કરિસ્સન્તિ તાસં વચનં, સુસ્સૂસિસ્સન્તિ, સોતં ઓદહિસ્સન્તી''તિ, પક્કમિતબ્બં. અનાપત્તિ વસ્સચ્છેદસ્સાતિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, વસ્સૂપગતો ભિક્ખુ સુણાતિ – ''અમુકસ્મિં કિર આવાસે સમ્બહુલાહિ ભિક્ખુનીહિ સઙ્ઘો ભિન્નો''તિ. તત્ર ચે ભિક્ખુનો એવં હોતિ – ''તા ખો મે ભિક્ખુનિયો મિત્તા. તાહં વક્ખામિ 'ગરુકો ખો, ભગિનિયો, સઙ્ઘભેદો વુત્તો ભગવતા. મા ભગિનીનં સઙ્ઘભેદો રુચ્ચિત્થા'તિ. કરિસ્સન્તિ મે વચનં, સુસ્સૂસિસ્સન્તિ, સોતં ઓદહિસ્સન્તી''તિ, પક્કમિતબ્બં. અનાપત્તિ વસ્સચ્છેદસ્સાતિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, વસ્સૂપગતો ભિક્ખુ સુણાતિ – ''અમુકસ્મિં કિર આવાસે સમ્બહુલાહિ ભિક્ખુનીહિ સઙ્ઘો ભિન્નો''તિ. તત્ર ચે ભિક્ખુનો એવં હોતિ – ''તા ખો મે ભિક્ખુનિયો ન મિત્તા. અપિ ચ, યા તાસં મિત્તા તા મે મિત્તા. તાહં વક્ખામિ. તા વુત્તા તા વક્ખન્તિ 'ગરુકો ખો, ભગિનિયો [અય્યાયો (સી॰)], સઙ્ઘભેદો વુત્તો ભગવતા; મા ભગિનીનં [અય્યાનં (સી॰)] સઙ્ઘભેદો રુચ્ચિત્થા'તિ. કરિસ્સન્તિ તાસં વચનં, સુસ્સૂસિસ્સન્તિ, સોતં ઓદહિસ્સન્તી''તિ, પક્કમિતબ્બં. અનાપત્તિ વસ્સચ્છેદસ્સાતિ.

સઙ્ઘભેદે અનાપત્તિવસ્સચ્છેદવારો નિટ્ઠિતો.

૧૧૫. વજાદીસુ વસ્સૂપગમનં

૨૦૩. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ વજે વસ્સં ઉપગન્તુકામો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, વજે વસ્સં ઉપગન્તુન્તિ. વજો વુટ્ઠાસિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, યેન વજો તેન ગન્તુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ ઉપકટ્ઠાય વસ્સૂપનાયિકાય સત્થેન ગન્તુકામો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સત્થે વસ્સં ઉપગન્તુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ ઉપકટ્ઠાય વસ્સૂપનાયિકાય નાવાય ગન્તુકામો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, નાવાય વસ્સં ઉપગન્તુન્તિ.

વજાદીસુ વસ્સૂપગમનં નિટ્ઠિતં.

૧૧૬. વસ્સં અનુપગન્તબ્બટ્ઠાનાનિ

૨૦૪. તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ રુક્ખસુસિરે વસ્સં ઉપગચ્છન્તિ. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''સેય્યથાપિ પિસાચિલ્લિકા''તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, રુક્ખસુસિરે વસ્સં ઉપગન્તબ્બં. યો ઉપગચ્છેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ રુક્ખવિટભિયા વસ્સં ઉપગચ્છન્તિ. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''સેય્યથાપિ મિગલુદ્દકા''તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, રુક્ખવિટભિયા વસ્સં ઉપગન્તબ્બં. યો ઉપગચ્છેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ અજ્ઝોકાસે વસ્સં ઉપગચ્છન્તિ. દેવે વસ્સન્તે રુક્ખમૂલમ્પિ નિબ્બકોસમ્પિ ઉપધાવન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, અજ્ઝોકાસે વસ્સં ઉપગન્તબ્બં. યો ઉપગચ્છેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ અસેનાસનિકા વસ્સં ઉપગચ્છન્તિ. સીતેનપિ કિલમન્તિ, ઉણ્હેનપિ કિલમન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, અસેનાસનિકેન વસ્સં ઉપગન્તબ્બં. યો ઉપગચ્છેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ છવકુટિકાય વસ્સં ઉપગચ્છન્તિ. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''સેય્યથાપિ છવડાહકા''તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, છવકુટિકાય વસ્સં ઉપગન્તબ્બં. યો ઉપગચ્છેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ છત્તે વસ્સં ઉપગચ્છન્તિ. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''સેય્યથાપિ ગોપાલકા''તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, છત્તે વસ્સં ઉપગન્તબ્બં. યો ઉપગચ્છેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ ચાટિયા વસ્સં ઉપગચ્છન્તિ. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''સેય્યથાપિ તિત્થિયા''તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, ચાટિયા વસ્સં ઉપગન્તબ્બં. યો ઉપગચ્છેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

વસ્સં અનુપગન્તબ્બટ્ઠાનાનિ નિટ્ઠિતા.

૧૧૭. અધમ્મિકકતિકા

૨૦૫. તેન ખો પન સમયેન સાવત્થિયા સઙ્ઘેન એવરૂપા કતિકા કતા હોતિ – અન્તરાવસ્સં ન પબ્બાજેતબ્બન્તિ. વિસાખાય મિગારમાતુયા નત્તા ભિક્ખૂ ઉપસઙ્કમિત્વા પબ્બજ્જં યાચિ. ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ‘‘સઙ્ઘેન ખો, આવુસો, એવરૂપા કતિકા કતા ‘અન્તરાવસ્સં ન પબ્બાજેતબ્બ’ન્તિ. આગમેહિ, આવુસો, યાવ ભિક્ખૂ વસ્સં વસન્તિ. વસ્સંવુટ્ઠા પબ્બાજેસ્સન્તી’’તિ. અથ ખો તે ભિક્ખૂ વસ્સંવુટ્ઠા વિસાખાય મિગારમાતુયા નત્તારં એતદવોચું – ‘‘એહિ, દાનિ, આવુસો, પબ્બજાહી’’તિ. સો એવમાહ – ‘‘સચાહં, ભન્તે, પબ્બજિતો અસ્સં, અભિરમેય્યામહં [અભિરમેય્યં ચાહં (સી॰)]. ન દાનાહં, ભન્તે, પબ્બજિસ્સામી’’તિ. વિસાખા મિગારમાતા ઉજ્ઝાયતિ ખિય્યતિ વિપાચેતિ – ‘‘કથઞ્હિ નામ અય્યા એવરૂપં કતિકં કરિસ્સન્તિ ‘ન અન્તરાવસ્સં પબ્બાજેતબ્બ’ન્તિ. કં કાલં ધમ્મો ન ચરિતબ્બો’’તિ? અસ્સોસું ખો ભિક્ખૂ વિસાખાય મિગારમાતુયા ઉજ્ઝાયન્તિયા ખિય્યન્તિયા વિપાચેન્તિયા. અથ ખો તે ભિક્ખૂ ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, એવરૂપા કતિકા કાતબ્બા – ‘ન અન્તરાવસ્સં પબ્બાજેતબ્બ’ન્તિ. યો કરેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

અધમ્મિકકતિકા નિટ્ઠિતા.

૧૧૮. પટિસ્સવદુક્કટાપત્તિ

૨૦૬. તેન ખો પન સમયેન આયસ્મતા ઉપનન્દેન સક્યપુત્તેન રઞ્ઞો પસેનદિસ્સ કોસલસ્સ વસ્સાવાસો પટિસ્સુતો હોતિ પુરિમિકાય. સો તં આવાસં ગચ્છન્તો અદ્દસ અન્તરામગ્ગે દ્વે આવાસે બહુચીવરકે. તસ્સ એતદહોસિ – ‘‘યંનૂનાહં ઇમેસુ દ્વીસુ આવાસેસુ વસ્સં વસેય્યં. એવં મે બહું ચીવરં [બહુચીવરં (ક॰)] ઉપ્પજ્જિસ્સતી’’તિ. સો તેસુ દ્વીસુ આવાસેસુ વસ્સં વસિ. રાજા પસેનદિ કોસલો ઉજ્ઝાયતિ ખિય્યતિ વિપાચેતિ – ‘‘કથઞ્હિ નામ અય્યો ઉપનન્દો સક્યપુત્તો અમ્હાકં વસ્સાવાસં પટિસ્સુણિત્વા વિસંવાદેસ્સતિ. નનુ ભગવતા અનેકપરિયાયેન મુસાવાદો ગરહિતો, મુસાવાદા વેરમણી પસત્થા’’તિ. અસ્સોસું ખો ભિક્ખૂ રઞ્ઞો પસેનદિસ્સ કોસલસ્સ ઉજ્ઝાયન્તસ્સ ખિય્યન્તસ્સ વિપાચેન્તસ્સ. યે તે ભિક્ખૂ અપ્પિચ્છા…પે॰… તે ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ‘‘કથઞ્હિ નામ આયસ્મા ઉપનન્દો સક્યપુત્તો રઞ્ઞો પસેનદિસ્સ કોસલસ્સ વસ્સાવાસં પટિસ્સુણિત્વા વિસંવાદેસ્સતિ. નનુ ભગવતા અનેકપરિયાયેન મુસાવાદો ગરહિતો, મુસાવાદા વેરમણી પસત્થા’’તિ. અથ ખો તે ભિક્ખૂ ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું…પે॰… અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ભિક્ખુસઙ્ઘં સન્નિપાતાપેત્વા આયસ્મન્તં ઉપનન્દં સક્યપુત્તં પટિપુચ્છિ – ‘‘સચ્ચં કિર ત્વં, ઉપનન્દ, રઞ્ઞો પસેનદિસ્સ કોસલસ્સ વસ્સાવાસં પટિસ્સુણિત્વા વિસંવાદેસી’’તિ? ‘‘સચ્ચં, ભગવા’’તિ. વિગરહિ બુદ્ધો ભગવા…પે॰… કથઞ્હિ નામ ત્વં, મોઘપુરિસ, રઞ્ઞો પસેનદિસ્સ કોસલસ્સ વસ્સાવાસં પટિસ્સુણિત્વા વિસંવાદેસ્સસિ. નનુ મયા, મોઘપુરિસ, અનેકપરિયાયેન મુસાવાદો ગરહિતો, મુસાવાદા વેરમણી પસત્થા. નેતં, મોઘપુરિસ, અપ્પસન્નાનં વા પસાદાય…પે॰… વિગરહિત્વા…પે॰… ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ –

૨૦૭. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુના વસ્સાવાસો પટિસ્સુતો હોતિ પુરિમિકાય. સો તં આવાસં ગચ્છન્તો પસ્સતિ અન્તરામગ્ગે દ્વે આવાસે બહુચીવરકે. તસ્સ એવં હોતિ – ‘‘યંનૂનાહં ઇમેસુ દ્વીસુ આવાસેસુ વસ્સં વસેય્યં. એવં મે બહું ચીવરં ઉપ્પજ્જિસ્સતી’’તિ. સો તેસુ દ્વીસુ આવાસેસુ વસ્સં વસતિ. તસ્સ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુનો પુરિમિકા ચ ન પઞ્ઞાયતિ, પટિસ્સવે ચ આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુના વસ્સાવાસો પટિસ્સુતો હોતિ પુરિમિકાય. સો તં આવાસં ગચ્છન્તો બહિદ્ધા ઉપોસથં કરોતિ, પાટિપદે [પાટિપદેન (ક॰)] વિહારં ઉપેતિ, સેનાસનં પઞ્ઞપેતિ, પાનીયં પરિભોજનીયં ઉપટ્ઠાપેતિ, પરિવેણં સમ્મજ્જતિ. સો તદહેવ અકરણીયો પક્કમતિ. તસ્સ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુનો પુરિમિકા ચ ન પઞ્ઞાયતિ, પટિસ્સવે ચ આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુના વસ્સાવાસો પટિસ્સુતો હોતિ પુરિમિકાય. સો તં આવાસં ગચ્છન્તો બહિદ્ધા ઉપોસથં કરોતિ, પાટિપદે વિહારં ઉપેતિ, સેનાસનં પઞ્ઞપેતિ, પાનીયં પરિભોજનીયં ઉપટ્ઠાપેતિ, પરિવેણં સમ્મજ્જતિ. સો તદહેવ સકરણીયો પક્કમતિ. તસ્સ , ભિક્ખવે, ભિક્ખુનો પુરિમિકા ચ ન પઞ્ઞાયતિ, પટિસ્સવે ચ આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુના વસ્સાવાસો પટિસ્સુતો હોતિ પુરિમિકાય. સો તં આવાસં ગચ્છન્તો બહિદ્ધા ઉપોસથં કરોતિ, પાટિપદે વિહારં ઉપેતિ, સેનાસનં પઞ્ઞપેતિ, પાનીયં પરિભોજનીયં ઉપટ્ઠાપેતિ, પરિવેણં સમ્મજ્જતિ. સો દ્વીહતીહં વસિત્વા અકરણીયો પક્કમતિ. તસ્સ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુનો પુરિમિકા ચ ન પઞ્ઞાયતિ, પટિસ્સવે ચ આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુના વસ્સાવાસો પટિસ્સુતો હોતિ પુરિમિકાય. સો તં આવાસં ગચ્છન્તો બહિદ્ધા ઉપોસથં કરોતિ, પાટિપદે વિહારં ઉપેતિ, સેનાસનં પઞ્ઞપેતિ, પાનીયં પરિભોજનીયં ઉપટ્ઠાપેતિ, પરિવેણં સમ્મજ્જતિ. સો દ્વીહતીહં વસિત્વા સકરણીયો પક્કમતિ. તસ્સ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુનો પુરિમિકા ચ ન પઞ્ઞાયતિ, પટિસ્સવે ચ આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુના વસ્સાવાસો પટિસ્સુતો હોતિ પુરિમિકાય. સો તં આવાસં ગચ્છન્તો બહિદ્ધા ઉપોસથં કરોતિ, પાટિપદે વિહારં ઉપેતિ, સેનાસનં પઞ્ઞપેતિ, પાનીયં પરિભોજનીયં ઉપટ્ઠાપેતિ, પરિવેણં સમ્મજ્જતિ. સો દ્વીહતીહં વસિત્વા સત્તાહકરણીયેન પક્કમતિ. સો તં સત્તાહં બહિદ્ધા વીતિનામેતિ. તસ્સ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુનો પુરિમિકા ચ ન પઞ્ઞાયતિ, પટિસ્સવે ચ આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુના વસ્સાવાસો પટિસ્સુતો હોતિ પુરિમિકાય. સો તં આવાસં ગચ્છન્તો બહિદ્ધા ઉપોસથં કરોતિ, પાટિપદે વિહારં ઉપેતિ, સેનાસનં પઞ્ઞપેતિ, પાનીયં પરિભોજનીયં ઉપટ્ઠાપેતિ, પરિવેણં સમ્મજ્જતિ. સો દ્વીહતીહં વસિત્વા સત્તાહકરણીયેન પક્કમતિ . સો તં સત્તાહં અન્તો સન્નિવત્તં કરોતિ. તસ્સ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુનો પુરિમિકા ચ પઞ્ઞાયતિ, પટિસ્સવે ચ અનાપત્તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે , ભિક્ખુના વસ્સાવાસો પટિસ્સુતો હોતિ પુરિમિકાય. સો તં આવાસં ગચ્છન્તો બહિદ્ધા ઉપોસથં કરોતિ, પાટિપદે વિહારં ઉપેતિ, સેનાસનં પઞ્ઞપેતિ, પાનીયં પરિભોજનીયં ઉપટ્ઠાપેતિ , પરિવેણં સમ્મજ્જતિ. સો સત્તાહં અનાગતાય પવારણાય સકરણીયો પક્કમતિ. આગચ્છેય્ય વા સો, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ તં આવાસં ન વા આગચ્છેય્ય, તસ્સ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુનો પુરિમિકા ચ પઞ્ઞાયતિ, પટિસ્સવે ચ અનાપત્તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુના વસ્સાવાસો પટિસ્સુતો હોતિ પુરિમિકાય. સો તં આવાસં ગન્ત્વા ઉપોસથં કરોતિ, પાટિપદે વિહારં ઉપેતિ, સેનાસનં પઞ્ઞપેતિ, પાનીયં પરિભોજનીયં ઉપટ્ઠાપેતિ, પરિવેણં સમ્મજ્જતિ. સો

તદહેવ અકરણીયો પક્કમતિ. તસ્સ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુનો પુરિમિકા ચ ન પઞ્ઞાયતિ, પટિસ્સવે ચ આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુના વસ્સાવાસો પટિસ્સુતો હોતિ પુરિમિકાય. સો તં આવાસં ગન્ત્વા ઉપોસથં કરોતિ, પાટિપદે વિહારં ઉપેતિ, સેનાસનં પઞ્ઞપેતિ, પાનીયં પરિભોજનીયં ઉપટ્ઠાપેતિ, પરિવેણં સમ્મજ્જતિ. સો તદહેવ સકરણીયો પક્કમતિ...પે॰... સો દ્વીહતીહં વસિત્વા અકરણીયો પક્કમતિ...પે॰... સો દ્વીહતીહં વસિત્વા સકરણીયો પક્કમતિ...પે॰... સો દ્વીહતીહં વસિત્વા સત્તાહકરણીયેન પક્કમતિ. સો તં સત્તાહં બહિદ્ધા વીતિનામેતિ. તસ્સ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુનો પુરિમિકા ચ ન પઞ્ઞાયતિ, પટિસ્સવે ચ આપત્તિ દુક્કટસ્સ...પે॰... સો દ્વીહતીહં વસિત્વા સત્તાહકરણીયેન પક્કમતિ. સો તં સત્તાહં અન્તો સન્નિવત્તં કરોતિ. તસ્સ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુનો પુરિમિકા ચ પઞ્ઞાયતિ, પટિસ્સવે ચ અનાપત્તિ...પે॰... સો સત્તાહં અનાગતાય પવારણાય સકરણીયો પક્કમતિ. આગચ્છેય્ય વા સો, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ તં આવાસં ન વા આગચ્છેય્ય, તસ્સ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુનો પુરિમિકા ચ પઞ્ઞાયતિ, પટિસ્સવે ચ અનાપત્તિ.

૨૦૮. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુના વસ્સાવાસો પટિસ્સુતો હોતિ પચ્છિમિકાય. સો તં આવાસં ગચ્છન્તો બહિદ્ધા ઉપોસથં કરોતિ, પાટિપદે વિહારં ઉપેતિ, સેનાસનં પઞ્ઞપેતિ, પાનીયં પરિભોજનીયં ઉપટ્ઠાપેતિ, પરિવેણં સમ્મજ્જતિ. સો તદહેવ અકરણીયો પક્કમતિ. તસ્સ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુનો પચ્છિમિકા ચ ન પઞ્ઞાયતિ, પટિસ્સવે ચ આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુના વસ્સાવાસો પટિસ્સુતો હોતિ પચ્છિમિકાય. સો તં આવાસં ગચ્છન્તો બહિદ્ધા ઉપોસથં કરોતિ, પાટિપદે વિહારં ઉપેતિ, સેનાસનં પઞ્ઞપેતિ, પાનીયં પરિભોજનીયં ઉપટ્ઠાપેતિ, પરિવેણં સમ્મજ્જતિ. સો તદહેવ સકરણીયો પક્કમતિ. તસ્સ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુનો પચ્છિમિકા ચ ન પઞ્ઞાયતિ, પટિસ્સવે ચ આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુના વસ્સાવાસો પટિસ્સુતો હોતિ પચ્છિમિકાય. સો તં આવાસં ગચ્છન્તો બહિદ્ધા ઉપોસથં કરોતિ, પાટિપદે વિહારં ઉપેતિ, સેનાસનં પઞ્ઞપેતિ, પાનીયં પરિભોજનીયં ઉપટ્ઠાપેતિ, પરિવેણં સમ્મજ્જતિ. સો દ્વીહતીહં વસિત્વા અકરણીયો પક્કમતિ . તસ્સ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુનો પચ્છિમિકા ચ ન પઞ્ઞાયતિ, પટિસ્સવે ચ આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુના વસ્સાવાસો પટિસ્સુતો હોતિ પચ્છિમિકાય. સો તં આવાસં ગચ્છન્તો બહિદ્ધા ઉપોસથં કરોતિ, પાટિપદે વિહારં ઉપેતિ, સેનાસનં પઞ્ઞપેતિ, પાનીયં પરિભોજનીયં ઉપટ્ઠાપેતિ, પરિવેણં સમ્મજ્જતિ. સો દ્વીહતીહં વસિત્વા સકરણીયો પક્કમતિ. તસ્સ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુનો પચ્છિમિકા ચ ન પઞ્ઞાયતિ, પટિસ્સવે ચ આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુના વસ્સાવાસો પટિસ્સુતો હોતિ પચ્છિમિકાય. સો તં આવાસં ગચ્છન્તો બહિદ્ધા ઉપોસથં કરોતિ, પાટિપદે વિહારં ઉપેતિ, સેનાસનં પઞ્ઞપેતિ, પાનીયં પરિભોજનીયં ઉપટ્ઠાપેતિ, પરિવેણં સમ્મજ્જતિ. સો દ્વીહતીહં વસિત્વા સત્તાહકરણીયેન પક્કમતિ. સો તં સત્તાહં બહિદ્ધા વીતિનામેતિ. તસ્સ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુનો પચ્છિમિકા ચ ન પઞ્ઞાયતિ, પટિસ્સવે ચ આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુના વસ્સાવાસો પટિસ્સુતો હોતિ પચ્છિમિકાય. સો તં આવાસં ગચ્છન્તો બહિદ્ધા ઉપોસથં કરોતિ, પાટિપદે વિહારં ઉપેતિ, સેનાસનં પઞ્ઞપેતિ, પાનીયં પરિભોજનીયં ઉપટ્ઠાપેતિ, પરિવેણં સમ્મજ્જતિ. સો દ્વીહતીહં વસિત્વા સત્તાહકરણીયેન પક્કમતિ. સો તં સત્તાહં અન્તો સન્નિવત્તં કરોતિ. તસ્સ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુનો પચ્છિમિકા ચ પઞ્ઞાયતિ, પટિસ્સવે ચ અનાપત્તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુના વસ્સાવાસો પટિસ્સુતો હોતિ પચ્છિમિકાય. સો તં આવાસં ગચ્છન્તો બહિદ્ધા ઉપોસથં કરોતિ, પાટિપદે વિહારં ઉપેતિ, સેનાસનં પઞ્ઞપેતિ, પાનીયં પરિભોજનીયં ઉપટ્ઠાપેતિ, પરિવેણં સમ્મજ્જતિ. સો સત્તાહં અનાગતાય કોમુદિયા ચાતુમાસિનિયા સકરણીયો પક્કમતિ. આગચ્છેય્ય વા સો, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ તં આવાસં ન વા આગચ્છેય્ય, તસ્સ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુનો પચ્છિમિકા ચ પઞ્ઞાયતિ, પટિસ્સવે ચ અનાપત્તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુના વસ્સાવાસો પટિસ્સુતો હોતિ પચ્છિમિકાય. સો તં આવાસં ગન્ત્વા ઉપોસથં કરોતિ, પાટિપદે વિહારં ઉપેતિ, સેનાસનં પઞ્ઞપેતિ, પાનીયં પરિભોજનીયં ઉપટ્ઠાપેતિ, પરિવેણં સમ્મજ્જતિ. સો તદહેવ અકરણીયો પક્કમતિ. તસ્સ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુનો પચ્છિમિકા ચ ન પઞ્ઞાયતિ, પટિસ્સવે ચ આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુના વસ્સાવાસો પટિસ્સુતો હોતિ પચ્છિમિકાય. સો તં આવાસં ગન્ત્વા ઉપોસથં કરોતિ, પાટિપદે વિહારં ઉપેતિ, સેનાસનં પઞ્ઞપેતિ, પાનીયં પરિભોજનીયં ઉપટ્ઠાપેતિ, પરિવેણં સમ્મજ્જતિ. સો તદહેવ સકરણીયો પક્કમતિ...પે॰... સો દ્વીહતીહં વસિત્વા અકરણીયો પક્કમતિ ...પે॰... સો દ્વીહતીહં વસિત્વા સકરણીયો પક્કમતિ...પે॰... સો દ્વીહતીહં વસિત્વા સત્તાહકરણીયેન પક્કમતિ. સો તં સત્તાહં બહિદ્ધા વીતિનામેતિ. તસ્સ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુનો પચ્છિમિકા ચ ન પઞ્ઞાયતિ, પટિસ્સવે ચ આપત્તિ દુક્કટસ્સ...પે॰... સો દ્વીહતીહં વસિત્વા સત્તાહકરણીયેન પક્કમતિ. સો તં સત્તાહં અન્તો સન્નિવત્તં કરોતિ. તસ્સ ભિક્ખવે, ભિક્ખુનો પચ્છિમિકા ચ પઞ્ઞાયતિ, પટિસ્સવે ચ અનાપત્તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુના વસ્સાવાસો પટિસ્સુતો હોતિ પચ્છિમિકાય. સો તં આવાસં ગન્ત્વા ઉપોસથં કરોતિ, પાટિપદે વિહારં ઉપેતિ, સેનાસનં પઞ્ઞપેતિ, પાનીયં પરિભોજનીયં ઉપટ્ઠાપેતિ, પરિવેણં સમ્મજ્જતિ. સો સત્તાહં અનાગતાય કોમુદિયા ચાતુમાસિનિયા સકરણીયો પક્કમતિ. આગચ્છેય્ય વા સો, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ તં આવાસં ન વા આગચ્છેય્ય, તસ્સ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુનો પચ્છિમિકા ચ પઞ્ઞાયતિ, પટિસ્સવે ચ અનાપત્તીતિ.

પટિસ્સવદુક્કટાપત્તિ નિટ્ઠિતા.

વસ્સૂપનાયિકક્ખન્ધકો તતિયો.

૧૧૯. તસ્સુદ્દાનં

ઉપગન્તું કદા ચેવ, કતિ અન્તરાવસ્સ ચ;
ન ઇચ્છન્તિ ચ સઞ્ચિચ્ચ, ઉક્કડ્ઢિતું ઉપાસકો.

ગિલાનો માતા ચ પિતા, ભાતા ચ અથ ઞાતકો;

ભિક્ખુગતિકો વિહારો, વાળા ચાપિ સરીસપા.

ચોરો ચેવ પિસાચા ચ, દટ્ઠા તદુભયેન ચ;
વૂળ્હોદકેન વુટ્ઠાસિ, બહુતરા ચ દાયકા.

લૂખપ્પણીતસપ્પાય, ભેસજ્જુપટ્ઠકેન ચ;
ઇત્થી વેસી કુમારી ચ, પણ્ડકો ઞાતકેન ચ.

રાજા ચોરા ધુત્તા નિધિ, ભેદઅટ્ઠવિધેન [ભેદા અટ્ઠવિધેન (સી॰ સ્યા॰)] ચ;
વજસત્થા ચ નાવા ચ, સુસિરે વિટભિયા ચ.

અજ્ઝોકાસે વસ્સાવાસો, અસેનાસનિકેન ચ;
છવકુટિકા છત્તે ચ, ચાટિયા ચ ઉપેન્તિ તે.

કતિકા પટિસ્સુણિત્વા, બહિદ્ધા ચ ઉપોસથા;
પુરિમિકા પચ્છિમિકા, યથાઞાયેન યોજયે.

અકરણી પક્કમતિ, સકરણી તથેવ ચ;
દ્વીહતીહા ચ પુન ચ [દ્વીહતીહં વસિત્વાન (સી॰)], સત્તાહકરણીયેન ચ.

સત્તાહનાગતા ચેવ, આગચ્છેય્ય ન એય્ય વા;
વત્થુદ્દાને અન્તરિકા, તન્તિમગ્ગં નિસામયેતિ.

ઇમમ્હિ ખન્ધકે વત્થૂનિ દ્વેપણ્ણાસ.

વસ્સૂપનાયિકક્ખન્ધકો નિટ્ઠિતો.

૪. પવારણાક્ખન્ધકો

૧૨૦. અફાસુકવિહારો

૨૦૯. તેન સમયેન બુદ્ધો ભગવા સાવત્થિયં વિહરતિ જેતવને અનાથપિણ્ડિકસ્સ આરામે. તેન ખો પન સમયેન સમ્બહુલા સન્દિટ્ઠા સમ્ભત્તા ભિક્ખૂ કોસલેસુ જનપદે અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે વસ્સં ઉપગચ્છિંસુ. અથ ખો તેસં ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ''કેન નુ ખો મયં ઉપાયેન સમગ્ગા સમ્મોદમાના અવિવદમાના ફાસુકં વસ્સં વસેય્યામ, ન ચ પિણ્ડકેન કિલમેય્યામા''તિ. અથ ખો તેસં ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ''સચે ખો મયં અઞ્ઞમઞ્ઞં નેવ આલપેય્યામ ન સલ્લપેય્યામ – યો પઠમં ગામતો પિણ્ડાય પટિક્કમેય્ય સો આસનં પઞ્ઞપેય્ય, પાદોદકં પાદપીઠં પાદકથલિકં ઉપનિક્ખિપેય્ય, અવક્કારપાતિં ધોવિત્વા ઉપટ્ઠાપેય્ય, પાનીયં પરિભોજનીયં ઉપટ્ઠાપેય્ય; યો પચ્છા ગામતો પિણ્ડાય પટિક્કમેય્ય, સચસ્સ ભુત્તાવસેસો, સચે આકઙ્ખેય્ય ભુઞ્જેય્ય, નો ચે આકઙ્ખેય્ય અપ્પહરિતે વા છડ્ડેય્ય, અપ્પાણકે વા ઉદકે ઓપિલાપેય્ય; સો આસનં ઉદ્ધરેય્ય, પાદોદકં પાદપીઠં પાદકથલિકં પટિસામેય્ય, અવક્કારપાતિં ધોવિત્વા પટિસામેય્ય, પાનીયં પરિભોજનીયં પટિસામેય્ય, ભત્તગ્ગં સમ્મજ્જેય્ય; યો પસ્સેય્ય પાનીયઘટં વા પરિભોજનીયઘટં વા વચ્ચઘટં વા રિત્તં તુચ્છં સો ઉપટ્ઠાપેય્ય; સચસ્સ હોતિ અવિસય્હં, હત્થવિકારેન દુતિયં આમન્તેત્વા હત્થવિલઙ્ઘકેન ઉપટ્ઠાપેય્ય; ન ત્વેવ તપ્પચ્ચયા વાચં ભિન્દેય્ય – એવં ખો મયં સમગ્ગા સમ્મોદમાના અવિવદમાના ફાસુકં વસ્સં વસેય્યામ, ન ચ પિણ્ડકેન કિલમેય્યામા''તિ. અથ ખો તે ભિક્ખૂ અઞ્ઞમઞ્ઞં નેવ આલપિંસુ, ન સલ્લપિંસુ. યો પઠમં ગામતો પિણ્ડાય પટિક્કમતિ, સો આસનં પઞ્ઞપેતિ, પાદોદકં પાદપીઠં પાદકથલિકં ઉપનિક્ખિપતિ, અવક્કારપાતિં ધોવિત્વા ઉપટ્ઠાપેતિ, પાનીયં પરિભોજનીયં ઉપટ્ઠાપેતિ . યો પચ્છા ગામતો પિણ્ડાય પટિક્કમતિ, સચે હોતિ ભુત્તાવસેસો, સચે આકઙ્ખતિ ભુઞ્જતિ, નો ચે આકઙ્ખતિ અપ્પહરિતે વા છડ્ડેતિ, અપ્પાણકે વા ઉદકે ઓપિલાપેતિ; સો આસનં ઉદ્ધરતિ, પાદોદકં પાદપીઠં પાદકથલિકં પટિસામેતિ, અવક્કારપાતિં ધોવિત્વા પટિસામેતિ, પાનીયં પરિભોજનીયં પટિસામેતિ, ભત્તગ્ગં સમ્મજ્જતિ. યો પસ્સતિ પાનીયઘટં વા પરિભોજનીયઘટં વા વચ્ચઘટં વા રિત્તં તુચ્છં સો ઉપટ્ઠાપેતિ. સચસ્સ હોતિ અવિસય્હં, હત્થવિકારેન દુતિયં આમન્તેત્વા હત્થવિલઙ્ઘકેન ઉપટ્ઠાપેતિ, ન ત્વેવ તપ્પચ્ચયા વાચં ભિન્દતિ.

આચિણ્ણં ખો પનેતં વસ્સંવુટ્ઠાનં ભિક્ખૂનં ભગવન્તં દસ્સનાય ઉપસઙ્કમિતું. અથ ખો તે ભિક્ખૂ વસ્સંવુટ્ઠા તેમાસચ્ચયેન સેનાસનં સંસામેત્વા પત્તચીવરમાદાય યેન સાવત્થિ તેન પક્કમિંસુ. અનુપુબ્બેન યેન સાવત્થિ જેતવનં અનાથપિણ્ડિકસ્સ આરામો યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિંસુ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિંસુ. આચિણ્ણં ખો પનેતં બુદ્ધાનં ભગવન્તાનં આગન્તુકેહિ ભિક્ખૂહિ સદ્ધિં પટિસમ્મોદિતું. અથ ખો ભગવા તે ભિક્ખૂ એતદવોચ – ''કચ્ચિ, ભિક્ખવે, ખમનીયં, કચ્ચિ યાપનીયં, કચ્ચિ સમગ્ગા સમ્મોદમાના અવિવદમાના ફાસુકં વસ્સં વસિત્થ, ન ચ પિણ્ડકેન કિલમિત્થા''તિ? ''ખમનીયં ભગવા, યાપનીયં ભગવા. સમગ્ગા ચ મયં, ભન્તે, સમ્મોદમાના અવિવદમાના ફાસુકં વસ્સં વસિમ્હા, ન ચ પિણ્ડકેન કિલમિમ્હા''તિ. જાનન્તાપિ તથાગતા પુચ્છન્તિ, જાનન્તાપિ ન પુચ્છન્તિ. કાલં વિદિત્વા પુચ્છન્તિ, કાલં વિદિત્વા ન પુચ્છન્તિ. અત્થસંહિતં તથાગતા પુચ્છન્તિ, નો અનત્થસંહિતં. અનત્થસંહિતે સેતુઘાતો તથાગતાનં. દ્વીહાકારેહિ બુદ્ધા ભગવન્તો ભિક્ખૂ પટિપુચ્છન્તિ – ધમ્મં વા દેસેસ્સામ, સાવકાનં વા સિક્ખાપદં પઞ્ઞપેસ્સામાતિ. અથ ખો ભગવા તે ભિક્ખૂ એતદવોચ – ''યથાકથં પન તુમ્હે, ભિક્ખવે, સમગ્ગા સમ્મોદમાના અવિવદમાના ફાસુકં વસ્સં વસિત્થ, ન ચ પિણ્ડકેન કિલમિત્થા''તિ.

ઇધ મયં, ભન્તે, સમ્બહુલા સન્દિટ્ઠા સમ્ભત્તા ભિક્ખૂ કોસલેસુ જનપદે અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે વસ્સં ઉપગચ્છિમ્હા. તેસં નો, ભન્તે, અમ્હાકં એતદહોસિ – ''કેન નુ ખો મયં ઉપાયેન સમગ્ગા સમ્મોદમાના અવિવદમાના ફાસુકં વસ્સં વસેય્યામ, ન ચ પિણ્ડકેન કિલમેય્યામા''તિ. તેસં નો, ભન્તે, અમ્હાકં એતદહોસિ – ''સચે ખો મયં અઞ્ઞમઞ્ઞં નેવ આલપેય્યામ ન સલ્લપેય્યામ – યો પઠમં ગામતો પિણ્ડાય પટિક્કમેય્ય સો આસનં પઞ્ઞપેય્ય, પાદોદકં પાદપીઠં પાદકથલિકં ઉપનિક્ખિપેય્ય, અવક્કારપાતિં ધોવિત્વા ઉપટ્ઠાપેય્ય, પાનીયં પરિભોજનીયં ઉપટ્ઠાપેય્ય; યો પચ્છા ગામતો પિણ્ડાય પટિક્કમેય્ય, સચસ્સ ભુત્તાવસેસો , સચે આકઙ્ખેય્ય ભુઞ્જેય્ય, નો ચે આકઙ્ખેય્ય અપ્પહરિતે વા છડ્ડેય્ય, અપ્પાણકે વા ઉદકે ઓપિલાપેય્ય; સો આસનં ઉદ્ધરેય્ય, પાદોદકં પાદપીઠં પાદકથલિકં પટિસામેય્ય , અવક્કારપાતિં ધોવિત્વા પટિસામેય્ય, પાનીયં પરિભોજનીયં પટિસામેય્ય, ભત્તગ્ગં સમ્મજ્જેય્ય; યો પસ્સેય્ય પાનીયઘટં વા પરિભોજનીયઘટં વા વચ્ચઘટં વા રિત્તં તુચ્છં સો ઉપટ્ઠાપેય્ય; સચસ્સ હોતિ અવિસય્હં, હત્થવિકારેન દુતિયં આમન્તેત્વા હત્થવિલઙ્ઘકેન ઉપટ્ઠાપેય્ય; ન ત્વેવ તપ્પચ્ચયા વાચં ભિન્દેય્ય – એવં ખો મયં સમગ્ગા સમ્મોદમાના અવિવદમાના ફાસુકં વસ્સં વસેય્યામ, ન ચ પિણ્ડકેન કિલમેય્યામા''તિ. અથ ખો મયં, ભન્તે, અઞ્ઞમઞ્ઞં નેવ આલપિમ્હા ન સલ્લપિમ્હા. યો પઠમં ગામતો પિણ્ડાય પટિક્કમતિ સો આસનં પઞ્ઞપેતિ, પાદોદકં પાદપીઠં પાદકથલિકં ઉપનિક્ખિપતિ, અવક્કારપાતિં ધોવિત્વા ઉપટ્ઠાપેતિ, પાનીયં પરિભોજનીયં ઉપટ્ઠાપેતિ. યો પચ્છા ગામતો પિણ્ડાય પટિક્કમતિ, સચે હોતિ ભુત્તાવસેસો, સચે આકઙ્ખતિ ભુઞ્જતિ, નો ચે આકઙ્ખતિ અપ્પહરિતે વા છડ્ડેતિ, અપ્પાણકે વા ઉદકે ઓપિલાપેતિ, સો આસનં ઉદ્ધરતિ, પાદોદકં પાદપીઠં પાદકથલિકં પટિસામેતિ, અવક્કારપાતિં ધોવિત્વા પટિસામેતિ, પાનીયં પરિભોજનીયં પટિસામેતિ, ભત્તગ્ગં સમ્મજ્જતિ. યો પસ્સતિ પાનીયઘટં વા પરિભોજનીયઘટં વા વચ્ચઘટં વા રિત્તં તુચ્છં સો ઉપટ્ઠાપેતિ. સચસ્સ હોતિ અવિસય્હં, હત્થવિકારેન દુતિયં આમન્તેત્વા હત્થવિલઙ્ઘકેન ઉપટ્ઠાપેતિ, ન ત્વેવ તપ્પચ્ચયા વાચં ભિન્દતિ. એવં ખો મયં, ભન્તે, સમગ્ગા સમ્મોદમાના અવિવદમાના ફાસુકં વસ્સં વસિમ્હા, ન ચ પિણ્ડકેન કિલમિમ્હાતિ.

અથ ખો ભગવા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''અફાસુઞ્ઞેવ [અફાસુકઞ્ઞેવ (સી॰)] કિરમે [કિરિમે (ક॰)], ભિક્ખવે, મોઘપુરિસા વુટ્ઠા [વુત્થા (ક॰)] સમાના ફાસુમ્હા [ફાસુકમ્હા (સી॰)] વુટ્ઠાતિ પટિજાનન્તિ. પસુસંવાસઞ્ઞેવ કિરમે, ભિક્ખવે, મોઘપુરિસા વુટ્ઠા સમાના ફાસુમ્હા વુટ્ઠાતિ પટિજાનન્તિ. એળકસંવાસઞ્ઞેવ કિરમે, ભિક્ખવે, મોઘપુરિસા વુટ્ઠા સમાના ફાસુમ્હા વુટ્ઠાતિ પટિજાનન્તિ. સપત્તસંવાસઞ્ઞેવ કિરમે, ભિક્ખવે, મોઘપુરિસા વુટ્ઠા સમાના ફાસુમ્હા વુટ્ઠાતિ પટિજાનન્તિ. કથઞ્હિ નામિમે, ભિક્ખવે, મોઘપુરિસા મૂગબ્બતં તિત્થિયસમાદાનં સમાદિયિસ્સ''ન્તિ. નેતં, ભિક્ખવે, અપ્પસન્નાનં વા પસાદાય...પે॰... વિગરહિત્વા ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ન, ભિક્ખવે, મૂગબ્બતં તિત્થિયસમાદાનં સમાદિયિતબ્બં. યો સમાદિયેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, વસ્સંવુટ્ઠાનં ભિક્ખૂનં તીહિ ઠાનેહિ પવારેતું – દિટ્ઠેન વા સુતેન વા પરિસઙ્કાય વા. સા વો ભવિસ્સતિ અઞ્ઞમઞ્ઞાનુલોમતા આપત્તિવુટ્ઠાનતા વિનયપુરેક્ખારતા. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, પવારેતબ્બં. બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો –

૨૧૦. ''સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. અજ્જ પવારણા. યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, સઙ્ઘો પવારેય્યા''તિ.

થેરેન ભિક્ખુના એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કરિત્વા ઉક્કુટિકં નિસીદિત્વા અઞ્જલિં પગ્ગહેત્વા એવમસ્સ વચનીયો – ''સઙ્ઘં, આવુસો, પવારેમિ દિટ્ઠેન વા સુતેન વા પરિસઙ્કાય વા. વદન્તુ મં આયસ્મન્તો અનુકમ્પં ઉપાદાય. પસ્સન્તો પટિકરિસ્સામિ. દુતિયમ્પિ, આવુસો, સઙ્ઘં પવારેમિ દિટ્ઠેન વા સુતેન વા પરિસઙ્કાય વા. વદન્તુ મં આયસ્મન્તો

અનુકમ્પં ઉપાદાય. પસ્સન્તો પટિકરિસ્સામિ. તતિયમ્પિ, આવુસો, સઙ્ઘં પવારેમિ દિટ્ઠેન વા સુતેન વા પરિસઙ્કાય વા. વદન્તુ મં આયસ્મન્તો અનુકમ્પં ઉપાદાય. પસ્સન્તો પટિકરિસ્સામી''તિ.

નવકેન ભિક્ખુના એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કરિત્વા ઉક્કુટિકં નિસીદિત્વા અઞ્જલિં પગ્ગહેત્વા એવમસ્સ વચનીયો – ''સઙ્ઘં, ભન્તે, પવારેમિ દિટ્ઠેન વા સુતેન વા પરિસઙ્કાય વા. વદન્તુ મં આયસ્મન્તો અનુકમ્પં ઉપાદાય. પસ્સન્તો પટિકરિસ્સામિ. દુતિયમ્પિ, ભન્તે, સઙ્ઘં...પે॰... તતિયમ્પિ, ભન્તે, સઙ્ઘં પવારેમિ દિટ્ઠેન વા સુતેન વા પરિસઙ્કાય વા. વદન્તુ મં આયસ્મન્તો અનુકમ્પં ઉપાદાય. પસ્સન્તો પટિકરિસ્સામી''તિ.

૨૧૧. તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ થેરેસુ ભિક્ખૂસુ ઉક્કુટિકં નિસિન્નેસુ પવારયમાનેસુ આસનેસુ અચ્છન્તિ. યે તે ભિક્ખૂ અપ્પિચ્છા...પે॰... તે ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''કથઞ્હિ નામ છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ થેરેસુ ભિક્ખૂસુ ઉક્કુટિકં નિસિન્નેસુ પવારયમાનેસુ આસનેસુ અચ્છિસ્સન્તી''તિ. અથ ખો તે ભિક્ખૂ ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું...પે॰... ''સચ્ચં કિર, ભિક્ખવે, છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ થેરેસુ ભિક્ખૂસુ ઉક્કુટિકં નિસિન્નેસુ પવારયમાનેસુ આસનેસુ અચ્છન્તી''તિ? ''સચ્ચં, ભગવા''તિ. વિગરહિ બુદ્ધો ભગવા...પે॰... ''કથઞ્હિ નામ તે, ભિક્ખવે, મોઘપુરિસા થેરેસુ ભિક્ખૂસુ ઉક્કુટિકં નિસિન્નેસુ પવારયમાનેસુ આસનેસુ અચ્છિસ્સ''ન્તિ. નેતં, ભિક્ખવે, અપ્પસન્નાનં વા પસાદાય, પસન્નાનં વા ભિય્યોભાવાય...પે॰... વિગરહિત્વા ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''ન, ભિક્ખવે, થેરેસુ ભિક્ખૂસુ ઉક્કુટિકં નિસિન્નેસુ પવારયમાનેસુ આસનેસુ અચ્છિતબ્બં. યો અચ્છેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સબ્બેહેવ ઉક્કુટિકં નિસિન્નેહિ પવારેતુ''ન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો થેરો જરાદુબ્બલો યાવ સબ્બે પવારેન્તીતિ [યાવ સબ્બે પવારેન્તિ (સ્યા॰)] ઉક્કુટિકં નિસિન્નો આગમયમાનો મુચ્છિતો પપતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, તદમન્તરા ઉક્કુટિકં નિસીદિતું યાવ પવારેતિ, પવારેત્વા આસને નિસીદિતુન્તિ.

અફાસુકવિહારો નિટ્ઠિતો.

૧૨૧. પવારણાભેદા

૨૧૨. અથ ખો ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ''કતિ નુ ખો પવારણા''તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. દ્વેમા, ભિક્ખવે, પવારણા – ચાતુદ્દસિકા ચ પન્નરસિકા ચ. ઇમા ખો, ભિક્ખવે, દ્વે પવારણાતિ.

અથ ખો ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ''કતિ નુ ખો પવારણકમ્માની''તિ? [પવારણાકમ્માનીતિ (સ્યા॰)] ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ચત્તારિમાનિ, ભિક્ખવે, પવારણકમ્માનિ – અધમ્મેન વગ્ગં પવારણકમ્મં, અધમ્મેન સમગ્ગં પવારણકમ્મં, ધમ્મેન વગ્ગં પવારણકમ્મં, ધમ્મેન સમગ્ગં પવારણકમ્મં. તત્ર, ભિક્ખવે, યદિદં અધમ્મેન વગ્ગં પવારણકમ્મં, ન, ભિક્ખવે, એવરૂપં પવારણકમ્મં કાતબ્બં; ન ચ મયા એવરૂપં પવારણકમ્મં અનુઞ્ઞાતં. તત્ર, ભિક્ખવે, યદિદં અધમ્મેન સમગ્ગં પવારણકમ્મં, ન, ભિક્ખવે, એવરૂપં પવારણકમ્મં કાતબ્બં; ન ચ મયા એવરૂપં પવારણકમ્મં અનુઞ્ઞાતં. તત્ર, ભિક્ખવે, યદિદં ધમ્મેન વગ્ગં પવારણકમ્મં, ન, ભિક્ખવે, એવરૂપં પવારણકમ્મં કાતબ્બં; ન ચ મયા એવરૂપં પવારણકમ્મં અનુઞ્ઞાતં. તત્ર, ભિક્ખવે, યદિદં ધમ્મેન સમગ્ગં પવારણકમ્મં, એવરૂપં, ભિક્ખવે, પવારણકમ્મં કાતબ્બં; એવરૂપઞ્ચ મયા પવારણકમ્મં અનુઞ્ઞાતં. તસ્માતિહ, ભિક્ખવે, એવરૂપં પવારણકમ્મં કરિસ્સામ યદિદં ધમ્મેન સમગ્ગન્તિ, એવઞ્હિ વો, ભિક્ખવે, સિક્ખિતબ્બન્તિ.

પવારણાભેદા નિટ્ઠિતા.

૧૨૨. પવારણાદાનાનુજાનના

૨૧૩. અથ ખો ભગવા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''સન્નિપતથ, ભિક્ખવે. સઙ્ઘો પવારેસ્સતી''તિ. એવં વુત્તે અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ ભગવન્તં એતદવોચ – ''અત્થિ, ભન્તે, ભિક્ખુ ગિલાનો , સો અનાગતો''તિ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ગિલાનેન ભિક્ખુના પવારણં દાતું. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, દાતબ્બા – તેન ગિલાનેન ભિક્ખુના એકં ભિક્ખું ઉપસઙ્કમિત્વા એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કરિત્વા ઉક્કુટિકં નિસીદિત્વા અઞ્જલિં પગ્ગહેત્વા એવમસ્સ વચનીયો – ''પવારણં દમ્મિ, પવારણં મે હર, પવારણં મે આરોચેહિ, મમત્થાય પવારેહી''તિ કાયેન વિઞ્ઞાપેતિ, વાચાય વિઞ્ઞાપેતિ, કાયેન વાચાય વિઞ્ઞાપેતિ, દિન્ના હોતિ પવારણા; ન કાયેન વિઞ્ઞાપેતિ, ન વાચાય વિઞ્ઞાપેતિ, ન કાયેન વાચાય વિઞ્ઞાપેતિ, ન દિન્ના હોતિ પવારણા. એવઞ્ચેતં લભેથ, ઇચ્ચેતં કુસલં. નો ચે લભેથ, સો, ભિક્ખવે, ગિલાનો ભિક્ખુ મઞ્ચેન વા પીઠેન વા સઙ્ઘમજ્ઝે આનેત્વા પવારેતબ્બં. સચે, ભિક્ખવે, ગિલાનુપટ્ઠાકાનં ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ''સચે ખો મયં ગિલાનં ઠાના ચાવેસ્સામ, આબાધો વા અભિવડ્ઢિસ્સતિ, કાલંકિરિયા વા ભવિસ્સતી''તિ ન, ભિક્ખવે, ગિલાનો ભિક્ખુ ઠાના ચાવેતબ્બો. સઙ્ઘેન તત્થ ગન્ત્વા પવારેતબ્બં; ન ત્વેવ વગ્ગેન સઙ્ઘેન પવારેતબ્બં. પવારેય્ય ચે, આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

પવારણહારકો [પવારણાહારકો (સ્યા॰)] ચે, ભિક્ખવે, દિન્નાય પવારણાય તત્થેવ પક્કમતિ, અઞ્ઞસ્સ દાતબ્બા પવારણા. પવારણહારકો ચે, ભિક્ખવે, દિન્નાય પવારણાય તત્થેવ વિબ્ભમતિ…પે॰… કાલંકરોતિ… સામણેરો પટિજાનાતિ… સિક્ખં પચ્ચક્ખાતકો પટિજાનાતિ… અન્તિમવત્થું અજ્ઝાપન્નકો પટિજાનાતિ… ઉમ્મત્તકો પટિજાનાતિ… ખિત્તચિત્તો પટિજાનાતિ… વેદનાટ્ટો પટિજાનાતિ… આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખિત્તકો પટિજાનાતિ… આપત્તિયા અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખિત્તકો પટિજાનાતિ… પાપિકાય દિટ્ઠિયા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખિત્તકો પટિજાનાતિ… પણ્ડકો પટિજાનાતિ… થેય્યસંવાસકો પટિજાનાતિ… તિત્થિયપક્કન્તકો પટિજાનાતિ… તિરચ્છાનગતો પટિજાનાતિ… માતુઘાતકો પટિજાનાતિ… પિતુઘાતકો પટિજાનાતિ… અરહન્તઘાતકો પટિજાનાતિ… ભિક્ખુનિદૂસકો પટિજાનાતિ… સઙ્ઘભેદકો પટિજાનાતિ … લોહિતુપ્પાદકો પટિજાનાતિ… ઉભતોબ્યઞ્જનકો પટિજાનાતિ, અઞ્ઞસ્સ દાતબ્બા પવારણા.

પવારણહારકો ચે, ભિક્ખવે, દિન્નાય પવારણાય અન્તરામગ્ગે પક્કમતિ, અનાહટા હોતિ પવારણા. પવારણહારકો ચે, ભિક્ખવે, દિન્નાય પવારણાય અન્તરામગ્ગે વિબ્ભમતિ…પે॰… કાલંકરોતિ… સામણેરો પટિજાનાતિ… સિક્ખં પચ્ચક્ખાતકો પટિજાનાતિ… અન્તિમવત્થું અજ્ઝાપન્નકો પટિજાનાતિ… ઉમ્મત્તકો પટિજાનાતિ… ખિત્તચિત્તો પટિજાનાતિ… વેદનાટ્ટો પટિજાનાતિ… આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખિત્તકો પટિજાનાતિ… આપત્તિયા અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખિત્તકો પટિજાનાતિ… પાપિકાય દિટ્ઠિયા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખિત્તકો પટિજાનાતિ… પણ્ડકો પટિજાનાતિ… થેય્યસંવાસકો પટિજાનાતિ… તિત્થિયપક્કન્તકો પટિજાનાતિ… તિરચ્છાનગતો પટિજાનાતિ… માતુઘાતકો પટિજાનાતિ… પિતુઘાતકો પટિજાનાતિ… અરહન્તઘાતકો પટિજાનાતિ… ભિક્ખુનિદૂસકો પટિજાનાતિ… સઙ્ઘભેદકો પટિજાનાતિ… લોહિતુપ્પાદકો પટિજાનાતિ… ઉભતોબ્યઞ્જનકો પટિજાનાતિ, અનાહટા હોતિ પવારણા.

પવારણહારકો ચે, ભિક્ખવે, દિન્નાય પવારણાય સઙ્ઘપ્પત્તો પક્કમતિ, આહટા હોતિ પવારણા. પવારણહારકો ચે, ભિક્ખવે, દિન્નાય પવારણાય સઙ્ઘપ્પત્તો વિબ્ભમતિ...પે॰... કાલંકરોતિ... સામણેરો પટિજાનાતિ... સિક્ખં પચ્ચક્ખાતકો પટિજાનાતિ... અન્તિમવત્થું અજ્ઝાપન્નકો પટિજાનાતિ... ઉમ્મત્તકો પટિજાનાતિ... ખિત્તચિત્તો પટિજાનાતિ... વેદનાટ્ટો પટિજાનાતિ... આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખિત્તકો પટિજાનાતિ... આપત્તિયા અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખિત્તકો પટિજાનાતિ... પાપિકાય દિટ્ઠિયા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખિત્તકો પટિજાનાતિ... પણ્ડકો પટિજાનાતિ... થેય્યસંવાસકો પટિજાનાતિ... તિત્થિયપક્કન્તકો પટિજાનાતિ... તિરચ્છાનગતો પટિજાનાતિ... માતુઘાતકો પટિજાનાતિ... પિતુઘાતકો પટિજાનાતિ... અરહન્તઘાતકો પટિજાનાતિ... ભિક્ખુનિદૂસકો પટિજાનાતિ... સઙ્ઘભેદકો પટિજાનાતિ... લોહિતુપ્પાદકો પટિજાનાતિ... ઉભતોબ્યઞ્જનકો પટિજાનાતિ, આહટા હોતિ પવારણા.

પવારણહારકો ચે, ભિક્ખવે, દિન્નાય પવારણાય સઙ્ઘપ્પત્તો સુત્તો નારોચેતિ, આહટા હોતિ પવારણા. પવારણહારકસ્સ અનાપત્તિ . પવારણહારકો ચે, ભિક્ખવે, દિન્નાય પવારણાય સઙ્ઘપ્પત્તો પમત્તો નારોચેતિ...પે॰... સમાપન્નો નારોચેતિ, આહટા હોતિ પવારણા. પવારણહારકસ્સ અનાપત્તિ.

પવારણહારકો ચે, ભિક્ખવે , દિન્નાય પવારણાય સઙ્ઘપ્પત્તો સઞ્ચિચ્ચ નારોચેતિ, આહટા હોતિ પવારણા. પવારણહારકસ્સ આપત્તિ દુક્કટસ્સ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, તદહુ પવારણાય પવારણં દેન્તેન છન્દમ્પિ દાતું, સન્તિ સઙ્ઘસ્સ કરણીયન્તિ.

પવારણાદાનાનુજાનના નિટ્ઠિતા.

૧૨૩. ઞાતકાદિગ્ગહણકથા

૨૧૪. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરં ભિક્ખું તદહુ પવારણાય ઞાતકા ગણ્હિંસુ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખું તદહુ પવારણાય ઞાતકા ગણ્હન્તિ. તે ઞાતકા ભિક્ખૂહિ એવમસ્સુ વચનીયા – ''ઇઙ્ઘ, તુમ્હે આયસ્મન્તો ઇમં ભિક્ખું મુહુત્તં મુઞ્ચથ, યાવાયં ભિક્ખુ પવારેતી''તિ. એવઞ્ચેતં લભેથ, ઇચ્ચેતં કુસલં. નો ચે લભેથ, તે ઞાતકા ભિક્ખૂહિ એવમસ્સુ વચનીયા – ''ઇઙ્ઘ, તુમ્હે આયસ્મન્તો મુહુત્તં એકમન્તં હોથ, યાવાયં ભિક્ખુ પવારણં દેતી''તિ. એવઞ્ચેતં લભેથ, ઇચ્ચેતં કુસલં. નો ચે લભેથ, તે ઞાતકા ભિક્ખૂહિ એવમસ્સુ વચનીયા – ''ઇઙ્ઘ, તુમ્હે આયસ્મન્તો ઇમં ભિક્ખું મુહુત્તં નિસ્સીમં નેથ, યાવ સઙ્ઘો પવારેતી''તિ. એવઞ્ચેતં લભેથ, ઇચ્ચેતં કુસલં. નો ચે લભેથ, ન ત્વેવ વગ્ગેન સઙ્ઘેન પવારેતબ્બં. પવારેય્ય ચે, આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખું તદહુ પવારણાય રાજાનો ગણ્હન્તિ...પે॰... ચોરા ગણ્હન્તિ ... ધુત્તા ગણ્હન્તિ... ભિક્ખુપચ્ચત્થિકા ગણ્હન્તિ. તે ભિક્ખુપચ્ચત્થિકા ભિક્ખૂહિ એવમસ્સુ વચનીયા – ''ઇઙ્ઘ, તુમ્હે આયસ્મન્તો ઇમં ભિક્ખું મુહુત્તં મુઞ્ચથ, યાવાયં ભિક્ખુ પવારેતી''તિ . એવઞ્ચેતં લભેથ, ઇચ્ચેતં કુસલં. નો ચે લભેથ, તે ભિક્ખુપચ્ચત્થિકા ભિક્ખૂહિ એવમસ્સુ વચનીયા – ''ઇઙ્ઘ, તુમ્હે આયસ્મન્તો મુહુત્તં એકમન્તં હોથ, યાવાયં ભિક્ખુ પવારણં દેતી''તિ. એવઞ્ચેતં લભેથ, ઇચ્ચેતં કુસલં. નો ચે લભેથ, તે ભિક્ખુપચ્ચત્થિકા ભિક્ખૂહિ એવમસ્સુ વચનીયા – ''ઇઙ્ઘ, તુમ્હે આયસ્મન્તો ઇમં ભિક્ખું મુહુત્તં નિસ્સીમં નેથ, યાવ સઙ્ઘો પવારેતી''તિ. એવઞ્ચેતં લભેથ, ઇચ્ચેતં કુસલં. નો ચે લભેથ, ન ત્વેવ વગ્ગેન સઙ્ઘેન પવારેતબ્બં. પવારેય્ય ચે, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

ઞાતકાદિગ્ગહણકથા નિટ્ઠિતા.

૧૨૪. સઙ્ઘપવારણાદિપ્પભેદા

૨૧૫. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય પઞ્ચ ભિક્ખૂ વિહરન્તિ. અથ ખો તેસં ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ‘‘ભગવતા પઞ્ઞત્તં ‘સઙ્ઘેન પવારેતબ્બ’ન્તિ. મયઞ્ચમ્હા પઞ્ચ જના. કથં નુ ખો અમ્હેહિ પવારેતબ્બ’’ન્તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, પઞ્ચન્નં સઙ્ઘે પવારેતુન્તિ.

૨૧૬. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય ચત્તારો ભિક્ખૂ વિહરન્તિ. અથ ખો તેસં ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ‘‘ભગવતા અનુઞ્ઞાતં પઞ્ચન્નં સઙ્ઘે પવારેતુન્તિ. મયઞ્ચમ્હા ચત્તારો જના. કથં નુ ખો અમ્હેહિ પવારેતબ્બ’’ન્તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ચતુન્નં અઞ્ઞમઞ્ઞં પવારેતું. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, પવારેતબ્બં. બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન તે ભિક્ખૂ ઞાપેતબ્બા –

‘‘સુણન્તુ મે આયસ્મન્તો. અજ્જ પવારણા. યદાયસ્મન્તાનં પત્તકલ્લં, મયં અઞ્ઞમઞ્ઞં પવારેય્યામા’’તિ.

થેરેન ભિક્ખુના એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કરિત્વા ઉક્કુટિકં નિસીદિત્વા અઞ્જલિં પગ્ગહેત્વા તે ભિક્ખૂ એવમસ્સુ વચનીયા – ‘‘અહં, આવુસો, આયસ્મન્તે પવારેમિ દિટ્ઠેન વા સુતેન વા પરિસઙ્કાય વા. વદન્તુ મં આયસ્મન્તો અનુકમ્પં ઉપાદાય. પસ્સન્તો પટિકરિસ્સામિ. દુતિયમ્પિ…પે॰… તતિયમ્પિ અહં, આવુસો, આયસ્મન્તે પવારેમિ દિટ્ઠેન વા સુતેન વા પરિસઙ્કાય વા. વદન્તુ મં આયસ્મન્તો અનુકમ્પં ઉપાદાય. પસ્સન્તો પટિકરિસ્સામી’’તિ.

નવકેન ભિક્ખુના એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કરિત્વા ઉક્કુટિકં નિસીદિત્વા અઞ્જલિં પગ્ગહેત્વા તે ભિક્ખૂ એવમસ્સુ વચનીયા – ‘‘અહં, ભન્તે, આયસ્મન્તે પવારેમિ દિટ્ઠેન વા સુતેન વા પરિસઙ્કાય વા. વદન્તુ મં આયસ્મન્તો અનુકમ્પં ઉપાદાય. પસ્સન્તો પટિકરિસ્સામિ. દુતિયમ્પિ…પે॰… તતિયમ્પિ અહં, ભન્તે, આયસ્મન્તે પવારેમિ દિટ્ઠેન વા સુતેન વા પરિસઙ્કાય વા. વદન્તુ મં આયસ્મન્તો અનુકમ્પં ઉપાદાય. પસ્સન્તો પટિકરિસ્સામી’’તિ.

તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય તયો ભિક્ખૂ વિહરન્તિ. અથ ખો તેસં ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ‘‘ભગવતા અનુઞ્ઞાતં પઞ્ચન્નં સઙ્ઘે પવારેતું, ચતુન્નં અઞ્ઞમઞ્ઞં પવારેતું. મયઞ્ચમ્હા તયો જના. કથં નુ ખો અમ્હેહિ પવારેતબ્બ’’ન્તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, તિણ્ણં અઞ્ઞમઞ્ઞં પવારેતું. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, પવારેતબ્બં. બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન તે ભિક્ખૂ ઞાપેતબ્બા –

‘‘સુણન્તુ મે આયસ્મન્તા. અજ્જ પવારણા. યદાયસ્મન્તાનં પત્તકલ્લં, મયં અઞ્ઞમઞ્ઞં પવારેય્યામા’’તિ.

થેરેન ભિક્ખુના એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કરિત્વા ઉક્કુટિકં નિસીદિત્વા અઞ્જલિં પગ્ગહેત્વા તે ભિક્ખૂ એવમસ્સુ વચનીયા – ‘‘અહં, આવુસો, આયસ્મન્તે પવારેમિ દિટ્ઠેન વા સુતેન વા પરિસઙ્કાય વા. વદન્તુ મં આયસ્મન્તા અનુકમ્પં ઉપાદાય. પસ્સન્તો પટિકરિસ્સામિ. દુતિયમ્પિ…પે॰… તતિયમ્પિ અહં, આવુસો, આયસ્મન્તે પવારેમિ દિટ્ઠેન વા સુતેન વા પરિસઙ્કાય વા. વદન્તુ મં આયસ્મન્તા અનુકમ્પં ઉપાદાય. પસ્સન્તો પટિકરિસ્સામી’’તિ.

નવકેન ભિક્ખુના એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કરિત્વા ઉક્કુટિકં નિસીદિત્વા અઞ્જલિં પગ્ગહેત્વા તે ભિક્ખૂ એવમસ્સુ વચનીયા – ‘‘અહં, ભન્તે, આયસ્મન્તે પવારેમિ દિટ્ઠેન વા સુતેન વા પરિસઙ્કાય વા. વદન્તુ મં આયસ્મન્તા અનુકમ્પં ઉપાદાય. પસ્સન્તો પટિકરિસ્સામિ. દુતિયમ્પિ…પે॰… તતિયમ્પિ અહં, ભન્તે, આયસ્મન્તે પવારેમિ દિટ્ઠેન વા સુતેન વા પરિસઙ્કાય વા. વદન્તુ મં આયસ્મન્તા અનુકમ્પં ઉપાદાય. પસ્સન્તો પટિકરિસ્સામી’’તિ .

૨૧૭. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય દ્વે ભિક્ખૂ વિહરન્તિ. અથ ખો તેસં ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ‘‘ભગવતા અનુઞ્ઞાતં પઞ્ચન્નં સઙ્ઘે પવારેતું, ચતુન્નં અઞ્ઞમઞ્ઞં પવારેતું, તિણ્ણં અઞ્ઞમઞ્ઞં પવારેતું. મયઞ્ચમ્હા દ્વે જના. કથં નુ ખો અમ્હેહિ પવારેતબ્બ’’ન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, દ્વિન્નં અઞ્ઞમઞ્ઞં પવારેતું. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, પવારેતબ્બં. થેરેન ભિક્ખુના એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કરિત્વા ઉક્કુટિકં નિસીદિત્વા અઞ્જલિં પગ્ગહેત્વા નવો ભિક્ખુ એવમસ્સ વચનીયો – ‘‘અહં, આવુસો, આયસ્મન્તં પવારેમિ દિટ્ઠેન વા સુતેન વા પરિસઙ્કાય વા. વદતુ મં આયસ્મા અનુકમ્પં ઉપાદાય. પસ્સન્તો પટિકરિસ્સામિ. દુતિયમ્પિ... પે॰... તતિયમ્પિ અહં, આવુસો, આયસ્મન્તં પવારેમિ દિટ્ઠેન વા સુતેન વા પરિસઙ્કાય વા. વદતુ મં આયસ્મા અનુકમ્પં ઉપાદાય. પસ્સન્તો પટિકરિસ્સામી’’તિ.

નવકેન ભિક્ખુના એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કરિત્વા ઉક્કુટિકં નિસીદિત્વા અઞ્જલિં પગ્ગહેત્વા થેરો ભિક્ખુ એવમસ્સ વચનીયો – ‘‘અહં, ભન્તે, આયસ્મન્તં પવારેમિ દિટ્ઠેન વા સુતેન વા પરિસઙ્કાય વા. વદતુ મં આયસ્મા અનુકમ્પં ઉપાદાય. પસ્સન્તો પટિકરિસ્સામિ. દુતિયમ્પિ...પે॰... તતિયમ્પિ અહં, ભન્તે, આયસ્મન્તં પવારેમિ દિટ્ઠેન વા સુતેન વા પરિસઙ્કાય વા. વદતુ મં આયસ્મા અનુકમ્પં ઉપાદાય. પસ્સન્તો પટિકરિસ્સામી’’તિ.

૨૧૮. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય એકો ભિક્ખુ વિહરતિ. અથ ખો તસ્સ ભિક્ખુનો એતદહોસિ – ‘‘ભગવતા અનુઞ્ઞાતં પઞ્ચન્નં સઙ્ઘે પવારેતું, ચતુન્નં અઞ્ઞમઞ્ઞં પવારેતું, તિણ્ણં અઞ્ઞમઞ્ઞં પવારેતું, દ્વિન્નં અઞ્ઞમઞ્ઞં પવારેતું. અહઞ્ચમ્હિ એકકો. કથં નુ ખો મયા પવારેતબ્બ’’ન્તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય એકો ભિક્ખુ વિહરતિ. તેન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુના યત્થ ભિક્ખૂ પટિક્કમન્તિ ઉપટ્ઠાનસાલાય વા મણ્ડપે વા રુક્ખમૂલે વા, સો દેસો સમ્મજ્જિત્વા પાનીયં પરિભોજનીયં ઉપટ્ઠાપેત્વા આસનં પઞ્ઞપેત્વા પદીપં કત્વા નિસીદિતબ્બં. સચે અઞ્ઞે ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ, તેહિ સદ્ધિં પવારેતબ્બં; નો ચે આગચ્છન્તિ, ‘અજ્જ મે પવારણા’તિ અધિટ્ઠાતબ્બં. નો ચે અધિટ્ઠેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

તત્ર , ભિક્ખવે, યત્થ પઞ્ચ ભિક્ખૂ વિહરન્તિ, ન એકસ્સ પવારણં આહરિત્વા

ચતૂહિ સઙ્ઘે પવારેતબ્બં. પવારેય્યું ચે, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. તત્ર, ભિક્ખવે, યત્થ ચત્તારો ભિક્ખૂ વિહરન્તિ, ન એકસ્સ પવારણં આહરિત્વા તીહિ અઞ્ઞમઞ્ઞં પવારેતબ્બં. પવારેય્યું ચે, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. તત્ર, ભિક્ખવે, યત્થ તયો ભિક્ખૂ વિહરન્તિ, ન એકસ્સ પવારણં આહરિત્વા દ્વીહિ અઞ્ઞમઞ્ઞં પવારેતબ્બં. પવારેય્યું ચે, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. તત્ર, ભિક્ખવે, યત્થ દ્વે ભિક્ખૂ વિહરન્તિ, ન એકસ્સ પવારણં આહરિત્વા એકેન અધિટ્ઠાતબ્બં. અધિટ્ઠેય્ય ચે, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

સઙ્ઘપવારણાદિપ્પભેદા નિટ્ઠિતા.

૧૨૫. આપત્તિપટિકમ્મવિધિ

૨૧૯. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ તદહુ પવારણાય આપત્તિં આપન્નો હોતિ. અથ ખો તસ્સ ભિક્ખુનો એતદહોસિ – ‘‘ભગવતા પઞ્ઞત્તં ‘ન સાપત્તિકેન પવારેતબ્બ’ન્તિ. અહઞ્ચમ્હિ આપત્તિં આપન્નો. કથં નુ

ખો મયા પટિપજ્જિતબ્બ’’ન્તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું [આરોચેસિ (ક॰)].

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ તદહુ પવારણાય આપત્તિં આપન્નો હોતિ. તેન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુના એકં ભિક્ખું ઉપસઙ્કમિત્વા એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કરિત્વા ઉક્કુટિકં નિસીદિત્વા અઞ્જલિં પગ્ગહેત્વા એવમસ્સ વચનીયો – ‘‘અહં, આવુસો, ઇત્થન્નામં આપત્તિં આપન્નો, તં પટિદેસેમી’’તિ. તેન વત્તબ્બો – ‘‘પસ્સસી’’તિ. આમ પસ્સામીતિ. આયતિં સંવરેય્યાસીતિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ તદહુ પવારણાય આપત્તિયા વેમતિકો હોતિ. તેન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુના એકં ભિક્ખું ઉપસઙ્કમિત્વા એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કરિત્વા ઉક્કુટિકં નિસીદિત્વા અઞ્જલિં પગ્ગહેત્વા એવમસ્સ વચનીયો – ‘‘અહં, આવુસો, ઇત્થન્નામાય આપત્તિયા વેમતિકો; યદા નિબ્બેમતિકો ભવિસ્સામિ તદા તં આપત્તિં પટિકરિસ્સામી’’તિ વત્વા પવારેતબ્બં; ન ત્વેવ તપ્પચ્ચયા પવારણાય અન્તરાયો કાતબ્બોતિ.

આપત્તિપટિકમ્મવિધિ નિટ્ઠિતા.

૧૨૬. આપત્તિઆવિકરણવિધિ

૨૨૦. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ પવારયમાનો આપત્તિં સરતિ. અથ ખો તસ્સ ભિક્ખુનો એતદહોસિ – ‘‘ભગવતા પઞ્ઞત્તં ‘ન સાપત્તિકેન પવારેતબ્બ’ન્તિ. અહઞ્ચમ્હિ આપત્તિં આપન્નો. કથં નુ ખો મયા પટિપજ્જિતબ્બ’’ન્તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ પવારયમાનો આપત્તિં સરતિ. તેન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુના સામન્તો ભિક્ખુ એવમસ્સ વચનીયો – ‘‘અહં, આવુસો, ઇત્થન્નામં આપત્તિં આપન્નો. ઇતો વુટ્ઠહિત્વા તં આપત્તિં પટિકરિસ્સામી’’તિ વત્વા પવારેતબ્બં; ન ત્વેવ તપ્પચ્ચયા પવારણાય અન્તરાયો કાતબ્બો.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ પવારયમાનો આપત્તિયા વેમતિકો હોતિ. તેન, ભિક્ખવે,

ભિક્ખુના સામન્તો ભિક્ખુ એવમસ્સ વચનીયો – ‘‘અહં, આવુસો, ઇત્થન્નામાય આપત્તિયા વેમતિકો; યદા નિબ્બેમતિકો ભવિસ્સામિ તદા તં આપત્તિં પટિકરિસ્સામી’’તિ વત્વા પવારેતબ્બં; ન ત્વેવ તપ્પચ્ચયા પવારણાય અન્તરાયો કાતબ્બોતિ.

આપત્તિ આવિકરણવિધિ નિટ્ઠિતા.

૧૨૭. સભાગાપત્તિપટિકમ્મવિધિ

૨૨૧. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સબ્બો સઙ્ઘો સભાગં આપત્તિં આપન્નો હોતિ. અથ ખો તેસં ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ‘‘ભગવતા પઞ્ઞત્તં ‘ન સભાગા આપત્તિ દેસેતબ્બા, ન સભાગા આપત્તિ પટિગ્ગહેતબ્બા’તિ. અયઞ્ચ સબ્બો સઙ્ઘો સભાગં આપત્તિં આપન્નો. કથં નુ ખો અમ્હેહિ પટિપજ્જિતબ્બ’’ન્તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સબ્બો સઙ્ઘો સભાગં આપત્તિં આપન્નો હોતિ. તેહિ, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ એકો ભિક્ખુ સામન્તા આવાસા સજ્જુકં પાહેતબ્બો – ગચ્છાવુસો, તં આપત્તિં પટિકરિત્વા આગચ્છ, મયં તે સન્તિકે તં આપત્તિં પટિકરિસ્સામાતિ. એવઞ્ચેતં લભેથ, ઇચ્ચેતં કુસલં. નો ચે લભેથ, બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો –

''સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. અયં સબ્બો સઙ્ઘો સભાગં આપત્તિં આપન્નો. યદા અઞ્ઞં ભિક્ખું સુદ્ધં અનાપત્તિકં પસ્સિસ્સતિ તદા તસ્સ સન્તિકે તં આપત્તિં પટિકરિસ્સતી''તિ વત્વા પવારેતબ્બં; ન ત્વેવ તપ્પચ્ચયા પવારણાય અન્તરાયો કાતબ્બો.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સબ્બો સઙ્ઘો સભાગાય આપત્તિયા વેમતિકો હોતિ. બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો –

''સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. અયં સબ્બો સઙ્ઘો સભાગાય આપત્તિયા વેમતિકો. યદા નિબ્બેમતિકો ભવિસ્સતિ તદા તં આપત્તિં પટિકરિસ્સતી''તિ વત્વા, પવારેતબ્બં, ન ત્વેવ તપ્પચ્ચયા પવારણાય અન્તરાયો કાતબ્બોતિ.

સભાગાપત્તિપટિકમ્મવિધિ નિટ્ઠિતા.

પઠમભાણવારો નિટ્ઠિતો.

૧૨૮. અનાપત્તિપન્નરસકં

૨૨૨. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતિંસુ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે ન જાનિંસુ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ. તે ધમ્મસઞ્ઞિનો વિનયસઞ્ઞિનો વગ્ગા સમગ્ગસઞ્ઞિનો પવારેસું. તેહિ પવારિયમાને અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છિંસુ બહુતરા. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે ન જાનન્તિ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ. તે ધમ્મસઞ્ઞિનો વિનયસઞ્ઞિનો વગ્ગા સમગ્ગસઞ્ઞિનો પવારેન્તિ. તેહિ પવારિયમાને અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ બહુતરા. તેહિ, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ પુન પવારેતબ્બં. પવારિતાનં અનાપત્તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે ન જાનન્તિ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ. તે ધમ્મસઞ્ઞિનો વિનયસઞ્ઞિનો વગ્ગા સમગ્ગસઞ્ઞિનો પવારેન્તિ. તેહિ પવારિયમાને અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ સમસમા. પવારિતા સુપ્પવારિતા, અવસેસેહિ પવારેતબ્બં. પવારિતાનં અનાપત્તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે ન જાનન્તિ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ. તે ધમ્મસઞ્ઞિનો વિનયસઞ્ઞિનો

વગ્ગા સમગ્ગસઞ્ઞિનો પવારેન્તિ. તેહિ પવારિયમાને અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ થોકતરા. પવારિતા સુપ્પવારિતા, અવસેસેહિ પવારેતબ્બં. પવારિતાનં અનાપત્તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે ન જાનન્તિ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ. તે ધમ્મસઞ્ઞિનો વિનયસઞ્ઞિનો વગ્ગા સમગ્ગસઞ્ઞિનો પવારેન્તિ. તેહિ પવારિતમત્તે અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ બહુતરા. તેહિ, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ પુન પવારેતબ્બં. પવારિતાનં અનાપત્તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે ન જાનન્તિ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ. તે ધમ્મસઞ્ઞિનો વિનયસઞ્ઞિનો વગ્ગા સમગ્ગસઞ્ઞિનો પવારેન્તિ. તેહિ પવારિતમત્તે અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ સમસમા. પવારિતા સુપ્પવારિતા, તેસં સન્તિકે પવારેતબ્બં. પવારિતાનં અનાપત્તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે ન જાનન્તિ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ. તે ધમ્મસઞ્ઞિનો વિનયસઞ્ઞિનો વગ્ગા સમગ્ગસઞ્ઞિનો પવારેન્તિ. તેહિ પવારિતમત્તે અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ થોકતરા. પવારિતા સુપ્પવારિતા, તેસં સન્તિકે પવારેતબ્બં. પવારિતાનં અનાપત્તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે ન જાનન્તિ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ. તે ધમ્મસઞ્ઞિનો વિનયસઞ્ઞિનો વગ્ગા સમગ્ગસઞ્ઞિનો પવારેન્તિ. તેહિ પવારિતમત્તે, અવુટ્ઠિતાય પરિસાય, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ બહુતરા. તેહિ, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ પુન પવારેતબ્બં. પવારિતાનં અનાપત્તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે ન જાનન્તિ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ. તે ધમ્મસઞ્ઞિનો વિનયસઞ્ઞિનો વગ્ગા સમગ્ગસઞ્ઞિનો પવારેન્તિ. તેહિ પવારિતમત્તે, અવુટ્ઠિતાય પરિસાય, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ સમસમા. પવારિતા સુપ્પવારિતા, તેસં સન્તિકે પવારેતબ્બં. પવારિતાનં અનાપત્તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે ન જાનન્તિ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ. તે ધમ્મસઞ્ઞિનો વિનયસઞ્ઞિનો વગ્ગા સમગ્ગસઞ્ઞિનો પવારેન્તિ. તેહિ પવારિતમત્તે, અવુટ્ઠિતાય પરિસાય, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ થોકતરા. પવારિતા સુપ્પવારિતા, તેસં સન્તિકે પવારેતબ્બં. પવારિતાનં અનાપત્તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે ન જાનન્તિ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ. તે ધમ્મસઞ્ઞિનો વિનયસઞ્ઞિનો વગ્ગા સમગ્ગસઞ્ઞિનો પવારેન્તિ. તેહિ પવારિતમત્તે, એકચ્ચાય વુટ્ઠિતાય પરિસાય, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ બહુતરા. તેહિ, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ પુન પવારેતબ્બં. પવારિતાનં અનાપત્તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે ન જાનન્તિ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ. તે ધમ્મસઞ્ઞિનો વિનયસઞ્ઞિનો વગ્ગા સમગ્ગસઞ્ઞિનો પવારેન્તિ. તેહિ પવારિતમત્તે, એકચ્ચાય વુટ્ઠિતાય પરિસાય, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ સમસમા. પવારિતા સુપ્પવારિતા, તેસં સન્તિકે પવારેતબ્બં. પવારિતાનં અનાપત્તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે ન જાનન્તિ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ. તે ધમ્મસઞ્ઞિનો વિનયસઞ્ઞિનો વગ્ગા સમગ્ગસઞ્ઞિનો પવારેન્તિ. તેહિ પવારિતમત્તે, એકચ્ચાય વુટ્ઠિતાય પરિસાય, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ થોકતરા. પવારિતા સુપ્પવારિતા, તેસં સન્તિકે પવારેતબ્બં. પવારિતાનં અનાપત્તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે ન જાનન્તિ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ. તે ધમ્મસઞ્ઞિનો વિનયસઞ્ઞિનો વગ્ગા સમગ્ગસઞ્ઞિનો પવારેન્તિ. તેહિ પવારિતમત્તે, સબ્બાય વુટ્ઠિતાય પરિસાય, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ બહુતરા. તેહિ, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ પુન પવારેતબ્બં. પવારિતાનં અનાપત્તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે ન જાનન્તિ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ. તે ધમ્મસઞ્ઞિનો વિનયસઞ્ઞિનો વગ્ગા સમગ્ગસઞ્ઞિનો પવારેન્તિ. તેહિ પવારિતમત્તે, સબ્બાય વુટ્ઠિતાય પરિસાય, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ સમસમા. પવારિતા સુપ્પવારિતા, તેસં સન્તિકે પવારેતબ્બં. પવારિતાનં અનાપત્તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે ન જાનન્તિ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ. તે ધમ્મસઞ્ઞિનો વિનયસઞ્ઞિનો વગ્ગા સમગ્ગસઞ્ઞિનો પવારેન્તિ. તેહિ પવારિતમત્તે, સબ્બાય વુટ્ઠિતાય પરિસાય, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ થોકતરા. પવારિતા સુપ્પવારિતા, તેસં સન્તિકે પવારેતબ્બં. પવારિતાનં અનાપત્તિ.

અનાપત્તિપન્નરસકં નિટ્ઠિતં.

૧૨૯. વગ્ગાવગ્ગસઞ્ઞીપન્નરસકં

૨૨૩. ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ. તે ધમ્મસઞ્ઞિનો વિનયસઞ્ઞિનો વગ્ગા વગ્ગસઞ્ઞિનો પવારેન્તિ. તેહિ પવારિયમાને અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ બહુતરા. તેહિ, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ પુન પવારેતબ્બં. પવારિતાનં આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ. તે ધમ્મસઞ્ઞિનો વિનયસઞ્ઞિનો વગ્ગા વગ્ગસઞ્ઞિનો પવારેન્તિ. તેહિ પવારિયમાને અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ સમસમા. પવારિતા સુપ્પવારિતા, અવસેસેહિ પવારેતબ્બં. પવારિતાનં આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ. તે ધમ્મસઞ્ઞિનો વિનયસઞ્ઞિનો વગ્ગા વગ્ગસઞ્ઞિનો પવારેન્તિ. તેહિ પવારિયમાને અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ થોકતરા. પવારિતા સુપ્પવારિતા, અવસેસેહિ પવારેતબ્બં. પવારિતાનં આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ. તે ધમ્મસઞ્ઞિનો વિનયસઞ્ઞિનો વગ્ગા વગ્ગસઞ્ઞિનો પવારેન્તિ. તેહિ પવારિતમત્તે,...પે॰... અવુટ્ઠિતાય પરિસાય...પે॰... એકચ્ચાય વુટ્ઠિતાય પરિસાય...પે॰... સબ્બાય વુટ્ઠિતાય પરિસાય, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ બહુતરા...પે॰... સમસમા...પે॰... થોકતરા. પવારિતા સુપ્પવારિતા, તેસં સન્તિકે પવારેતબ્બં. પવારિતાનં આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

વગ્ગાવગ્ગસઞ્ઞીપન્નરસકં નિટ્ઠિતં.

૧૩૦. વેમતિકપન્નરસકં

૨૨૪. ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ. તે ''કપ્પતિ નુ ખો અમ્હાકં પવારેતું, ન નુ ખો કપ્પતી''તિ વેમતિકા પવારેન્તિ. તેહિ પવારિયમાને અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ બહુતરા. તેહિ, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ પુન પવારેતબ્બં. પવારિતાનં આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ. તે ''કપ્પતિ નુ ખો અમ્હાકં પવારેતું, ન નુ ખો કપ્પતી''તિ વેમતિકા પવારેન્તિ. તેહિ પવારિયમાને અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ સમસમા. પવારિતા સુપ્પવારિતા, અવસેસેહિ પવારેતબ્બં. પવારિતાનં આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ. તે ''કપ્પતિ નુ ખો અમ્હાકં પવારેતું, ન નુ ખો કપ્પતી''તિ વેમતિકા પવારેન્તિ. તેહિ પવારિયમાને અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ થોકતરા. પવારિતા સુપ્પવારિતા, અવસેસેહિ પવારેતબ્બં. પવારિતાનં આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ''અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા''તિ. તે ''કપ્પતિ નુ ખો અમ્હાકં પવારેતું, ન નુ ખો કપ્પતી''તિ વેમતિકા પવારેન્તિ. તેહિ પવારિતમત્તે...પે॰... અવુટ્ઠિતાય પરિસાય...પે॰... એકચ્ચાય વુટ્ઠિતાય પરિસાય...પે॰... સબ્બાય વુટ્ઠિતાય પરિસાય, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ બહુતરા...પે॰... સમસમા...પે॰... થોકતરા. પવારિતા સુપ્પવારિતા, તેસં સન્તિકે પવારેતબ્બં. પવારિતાનં આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

વેમતિકપન્નરસકં નિટ્ઠિતં.

૧૩૧. કુક્કુચ્ચપકતપન્નરસકં

૨૨૫. ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ‘‘અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા’’તિ. તે ‘‘કપ્પતેવ અમ્હાકં પવારેતું, નામ્હાકં ન કપ્પતી’’તિ કુક્કુચ્ચપકતા પવારેન્તિ. તેહિ પવારિયમાને અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ બહુતરા. તેહિ, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ પુન પવારેતબ્બં. પવારિતાનં આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ‘‘અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા’’તિ. તે ‘‘કપ્પતેવ અમ્હાકં પવારેતું, નામ્હાકં ન કપ્પતી’’તિ કુક્કુચ્ચપકતા પવારેન્તિ. તેહિ પવારિયમાને અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ સમસમા. પવારિતા સુપ્પવારિતા, અવસેસેહિ પવારેતબ્બં. પવારિતાનં આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ‘‘અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા’’તિ. તે ‘‘કપ્પતેવ અમ્હાકં પવારેતું, નામ્હાકં ન કપ્પતી’’તિ કુક્કુચ્ચપકતા પવારેન્તિ. તેહિ પવારિયમાને અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ થોકતરા. પવારિતા સુપ્પવારિતા, અવસેસેહિ [અવસેસેહિ તેસં સન્તિકે (ક॰)] પવારેતબ્બં. પવારિતાનં આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ‘‘અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા’’તિ. તે ‘‘કપ્પતેવ અમ્હાકં પવારેતું, નામ્હાકં ન કપ્પતી’’તિ કુક્કુચ્ચપકતા પવારેન્તિ. તેહિ પવારિતમત્તે,…પે॰… અવુટ્ઠિતાય પરિસાય…પે॰… એકચ્ચાય વુટ્ઠિતાય પરિસાય…પે॰… સબ્બાય વુટ્ઠિતાય પરિસાય, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ બહુતરા…પે॰… સમસમા…પે॰… થોકતરા. પવારિતા સુપ્પવારિતા, તેસં સન્તિકે પવારેતબ્બં. પવારિતાનં આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

કુક્કુચ્ચપકતપન્નરસકં નિટ્ઠિતં.

૧૩૨. ભેદપુરેક્ખારપન્નરસકં

૨૨૬. ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ‘‘અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા’’તિ. તે ‘‘નસ્સન્તેતે, વિનસ્સન્તેતે, કો તેહિ અત્થો’’તિ ભેદપુરેક્ખારા પવારેન્તિ. તેહિ પવારિયમાને અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ બહુતરા . તેહિ, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ પુન પવારેતબ્બં. પવારિતાનં આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ‘‘અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા’’તિ. તે ‘‘નસ્સન્તેતે, વિનસ્સન્તેતે, કો તેહિ અત્થો’’તિ ભેદપુરેક્ખારા પવારેન્તિ. તેહિ પવારિયમાને અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ સમસમા. પવારિતા સુપ્પવારિતા, અવસેસેહિ પવારેતબ્બં. પવારિતાનં આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ‘‘અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા’’તિ. તે ‘‘નસ્સન્તેતે, વિનસ્સન્તેતે , કો તેહિ

અત્થો’’તિ – ભેદપુરેક્ખારા પવારેન્તિ. તેહિ પવારિયમાને અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ થોકતરા. પવારિતા સુપ્પવારિતા, અવસેસેહિ પવારેતબ્બં. પવારિતાનં આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ‘‘અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા’’તિ. તે ‘‘નસ્સન્તેતે, વિનસ્સન્તેતે, કો તેહિ અત્થો’’તિ – ભેદપુરેક્ખારા પવારેન્તિ. તેહિ પવારિતમત્તે અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ બહુતરા, તેહિ ભિક્ખવે ભિક્ખૂહિ પુન પવારેતબ્બં, પવારિતાનં આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ‘‘અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા’’તિ. તે ‘‘નસ્સન્તેતે, વિનસ્સન્તેતે, કો તેહિ અત્થો’’તિ ભેદપુરેક્ખારા પવારેન્તિ. તેહિ પવારિતમત્તે અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ સમસમા. પવારિતા સુપ્પવારિતા, તેસં સન્તિકે પવારેતબ્બં. પવારિતાનં આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ‘‘અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા’’તિ. તે ‘‘નસ્સન્તેતે, વિનસ્સન્તેતે, કો તેહિ અત્થો’’તિ ભેદપુરેક્ખારા પવારેન્તિ. તેહિ પવારિતમત્તે અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ થોકતરા. પવારિતા સુપ્પવારિતા, તેસં સન્તિકે પવારેતબ્બં. પવારિતાનં આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ‘‘અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા’’તિ. તે ‘‘નસ્સન્તેતે, વિનસ્સન્તેતે, કો તેહિ અત્થો’’તિ ભેદપુરેક્ખારા પવારેન્તિ. તેહિ પવારિતમત્તે, અવુટ્ઠિતાય પરિસાય, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ બહુતરા. તેહિ, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ પુન પવારેતબ્બં. પવારિતાનં આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ‘‘અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા’’તિ. તે ‘‘નસ્સન્તેતે, વિનસ્સન્તેતે, કો તેહિ અત્થો’’તિ ભેદપુરેક્ખારા પવારેન્તિ. તેહિ પવારિતમત્તે, અવુટ્ઠિતાય પરિસાય, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ સમસમા. પવારિતા સુપ્પવારિતા, તેસં સન્તિકે પવારેતબ્બં. પવારિતાનં આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ‘‘અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા’’તિ. તે ‘‘નસ્સન્તેતે, વિનસ્સન્તેતે, કો તેહિ અત્થો’’તિ ભેદપુરેક્ખારા પવારેન્તિ. તેહિ પવારિતમત્તે, અવુટ્ઠિતાય પરિસાય, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ થોકતરા. પવારિતા સુપ્પવારિતા, તેસં સન્તિકે પવારેતબ્બં. પવારિતાનં આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ‘‘અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા’’તિ. તે ‘‘નસ્સન્તેતે, વિનસ્સન્તેતે, કો તેહિ અત્થો’’તિ ભેદપુરેક્ખારા પવારેન્તિ. તેહિ પવારિતમત્તે, એકચ્ચાય વુટ્ઠિતાય પરિસાય, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ બહુતરા. તેહિ, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ પુન પવારેતબ્બં. પવારિતાનં આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ‘‘અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા’’તિ. તે ‘‘નસ્સન્તેતે, વિનસ્સન્તેતે, કો તેહિ અત્થો’’તિ ભેદપુરેક્ખારા પવારેન્તિ. તેહિ પવારિતમત્તે, એકચ્ચાય વુટ્ઠિતાય પરિસાય, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ સમસમા. પવારિતા સુપ્પવારિતા, તેસં સન્તિકે પવારેતબ્બં. પવારિતાનં આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ‘‘અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા’’તિ. તે ‘‘નસ્સન્તેતે, વિનસ્સન્તેતે, કો તેહિ અત્થો’’તિ ભેદપુરેક્ખારા પવારેન્તિ. તેહિ પવારિતમત્તે, એકચ્ચાય વુટ્ઠિતાય પરિસાય, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ થોકતરા. પવારિતા સુપ્પવારિતા, તેસં સન્તિકે પવારેતબ્બં. પવારિતાનં આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ‘‘અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા’’તિ. તે ‘‘નસ્સન્તેતે, વિનસ્સન્તેતે, કો તેહિ અત્થો’’તિ ભેદપુરેક્ખારા પવારેન્તિ. તેહિ પવારિતમત્તે, સબ્બાય વુટ્ઠિતાય પરિસાય, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ બહુતરા. તેહિ, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ પુન પવારેતબ્બં. પવારિતાનં આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ‘‘અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા’’તિ. તે ‘‘નસ્સન્તેતે, વિનસ્સન્તેતે, કો તેહિ અત્થો’’તિ ભેદપુરેક્ખારા પવારેન્તિ. તેહિ પવારિતમત્તે, સબ્બાય વુટ્ઠિતાય પરિસાય, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ સમસમા. પવારિતા સુપ્પવારિતા, તેસં સન્તિકે પવારેતબ્બં. પવારિતાનં આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા

ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે જાનન્તિ ‘‘અત્થઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અનાગતા’’તિ. તે ‘‘નસ્સન્તેતે, વિનસ્સન્તેતે, કો તેહિ અત્થો’’તિ ભેદપુરેક્ખારા પવારેન્તિ. તેહિ પવારિતમત્તે, સબ્બાય વુટ્ઠિતાય પરિસાય, અથઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ આગચ્છન્તિ થોકતરા. પવારિતા સુપ્પવારિતા, તેસં સન્તિકે પવારેતબ્બં. પવારિતાનં આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ.

ભેદપુરેક્ખારપન્નરસકં નિટ્ઠિતં.

પઞ્ચવીસતિકા નિટ્ઠિતા.

૧૩૩. સીમોક્કન્તિકપેય્યાલં

૨૨૭. ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સમ્બહુલા આવાસિકા ભિક્ખૂ સન્નિપતન્તિ, પઞ્ચ વા અતિરેકા વા. તે ન જાનન્તિ ‘‘અઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અન્તોસીમં ઓક્કમન્તી’’તિ…પે॰… તે ન જાનન્તિ ‘‘અઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અન્તોસીમં ઓક્કન્તા’’તિ…પે॰… તે ન પસ્સન્તિ અઞ્ઞે આવાસિકે ભિક્ખૂ અન્તોસીમં ઓક્કમન્તે…પે॰… તે ન પસ્સન્તિ અઞ્ઞે આવાસિકે ભિક્ખૂ અન્તોસીમં ઓક્કન્તે…પે॰… તે ન સુણન્તિ ‘‘અઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અન્તોસીમં ઓક્કમન્તી’’તિ…પે॰… તે ન સુણન્તિ ‘‘અઞ્ઞે આવાસિકા ભિક્ખૂ અન્તોસીમં ઓક્કન્તા’’તિ…પે॰….

આવાસિકેન આવાસિકા એકસતપઞ્ચસત્તતિ તિકનયતો, આવાસિકેન આગન્તુકા, આગન્તુકેન આવાસિકા, આગન્તુકેન આગન્તુકા, પેય્યાલમુખેન સત્ત તિકસતાનિ હોન્તિ.

સીમોક્કન્તિકપેય્યાલં નિટ્ઠિતં.

૧૩૪. દિવસનાનત્તં

૨૨૮. ઇધ પન, ભિક્ખવે, આવાસિકાનં ભિક્ખૂનં ચાતુદ્દસો હોતિ, આગન્તુકાનં પન્નરસો. સચે આવાસિકા બહુતરા હોન્તિ, આગન્તુકેહિ આવાસિકાનં અનુવત્તિતબ્બં. સચે સમસમા હોન્તિ, આગન્તુકેહિ આવાસિકાનં અનુવત્તિતબ્બં. સચે આગન્તુકા બહુતરા હોન્તિ, આવાસિકેહિ આગન્તુકાનં અનુવત્તિતબ્બં.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, આવાસિકાનં ભિક્ખૂનં પન્નરસો હોતિ, આગન્તુકાનં ચાતુદ્દસો. સચે આવાસિકા બહુતરા હોન્તિ, આગન્તુકેહિ આવાસિકાનં અનુવત્તિતબ્બં. સચે સમસમા હોન્તિ, આગન્તુકેહિ આવાસિકાનં અનુવત્તિતબ્બં. સચે આગન્તુકા બહુતરા હોન્તિ, આવાસિકેહિ આગન્તુકાનં અનુવત્તિતબ્બં.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, આવાસિકાનં ભિક્ખૂનં પાટિપદો હોતિ, આગન્તુકાનં પન્નરસો. સચે આવાસિકા બહુતરા હોન્તિ, આવાસિકેહિ આગન્તુકાનં નાકામા દાતબ્બા સામગ્ગી; આગન્તુકેહિ નિસ્સીમં ગન્ત્વા પવારેતબ્બં. સચે સમસમા હોન્તિ, આવાસિકેહિ આગન્તુકાનં નાકામા દાતબ્બા સામગ્ગી; આગન્તુકેહિ નિસ્સીમં ગન્ત્વા પવારેતબ્બં . સચે આગન્તુકા બહુતરા હોન્તિ, આવાસિકેહિ આગન્તુકાનં સામગ્ગી વા દાતબ્બા, નિસ્સીમં વા ગન્તબ્બં.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, આવાસિકાનં ભિક્ખૂનં પન્નરસો હોતિ, આગન્તુકાનં પાટિપદો. સચે આવાસિકા બહુતરા હોન્તિ, આગન્તુકેહિ આવાસિકાનં સામગ્ગી વા દાતબ્બા, નિસ્સીમં વા ગન્તબ્બં. સચે સમસમા હોન્તિ, આગન્તુકેહિ આવાસિકાનં સામગ્ગી વા દાતબ્બા, નિસ્સીમં વા ગન્તબ્બં. સચે આગન્તુકા બહુતરા હોન્તિ, આગન્તુકેહિ આવાસિકાનં નાકામા દાતબ્બા સામગ્ગી; આવાસિકેહિ નિસ્સીમં ગન્ત્વા પવારેતબ્બં.

દિવસનાનત્તં નિટ્ઠિતં.

૧૩૫. લિઙ્ગાદિદસ્સનં

૨૨૯. ઇધ પન, ભિક્ખવે, આગન્તુકા ભિક્ખૂ પસ્સન્તિ આવાસિકાનં ભિક્ખૂનં આવાસિકાકારં, આવાસિકલિઙ્ગં, આવાસિકનિમિત્તં, આવાસિકુદ્દેસં, સુપ્પઞ્ઞત્તં મઞ્ચપીઠં ભિસિબિબ્બોહનં, પાનીયં પરિભોજનીયં સપટ્ઠિતં, પરિવેણં સુસમ્મટ્ઠં; પસ્સિત્વા વેમતિકા હોન્તિ – ‘‘અત્થિ નુ ખો આવાસિકા ભિક્ખૂ, નત્થિ નુ ખો’’તિ. તે વેમતિકા ન વિચિનન્તિ, અવિચિનિત્વા પવારેન્તિ. આપત્તિ દુક્કટસ્સ...પે॰... તે વેમતિકા વિચિનન્તિ, વિચિનિત્વા ન પસ્સન્તિ, અપસ્સિત્વા પવારેન્તિ. અનાપત્તિ. તે વેમતિકા વિચિનન્તિ, વિચિનિત્વા પસ્સન્તિ, પસ્સિત્વા એકતો પવારેન્તિ. અનાપત્તિ. તે વેમતિકા વિચિનન્તિ, વિચિનિત્વા પસ્સન્તિ, પસ્સિત્વા પાટેક્કં પવારેન્તિ. આપત્તિ દુક્કટસ્સ. તે વેમતિકા વિચિનન્તિ, વિચિનિત્વા પસ્સન્તિ, પસ્સિત્વા – ‘‘નસ્સન્તેતે, વિનસ્સન્તેતે, કો તેહિ અત્થો’’તિ – ભેદપુરેક્ખારા પવારેન્તિ. આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, આગન્તુકા ભિક્ખૂ સુણન્તિ આવાસિકાનં ભિક્ખૂનં આવાસિકાકારં, આવાસિકલિઙ્ગં, આવાસિકનિમિત્તં, આવાસિકુદ્દેસં, ચઙ્કમન્તાનં પદસદ્દં, સજ્ઝાયસદ્દં, ઉક્કાસિતસદ્દં, ખિપિતસદ્દં; સુત્વા વેમતિકા હોન્તિ – ''અત્થિ નુ ખો આવાસિકા ભિક્ખૂ, નત્થિ નુ ખો''તિ. તે વેમતિકા ન વિચિનન્તિ, અવિચિનિત્વા પવારેન્તિ. આપત્તિ દુક્કટસ્સ. તે વેમતિકા વિચિનન્તિ, વિચિનિત્વા ન પસ્સન્તિ, અપસ્સિત્વા પવારેન્તિ. અનાપત્તિ. તે વેમતિકા વિચિનન્તિ, વિચિનિત્વા પસ્સન્તિ, પસ્સિત્વા એકતો પવારેન્તિ. અનાપત્તિ. તે વેમતિકા વિચિનન્તિ, વિચિનિત્વા પસ્સન્તિ, પસ્સિત્વા પાટેક્કં પવારેન્તિ. આપત્તિ દુક્કટસ્સ. તે વેમતિકા વિચિનન્તિ, વિચિનિત્વા પસ્સન્તિ, પસ્સિત્વા ''નસ્સન્તેતે, વિનસ્સન્તેતે, કો તેહિ અત્થો''તિ ભેદપુરેક્ખારા પવારેન્તિ. આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, આવાસિકા ભિક્ખૂ પસ્સન્તિ આગન્તુકાનં ભિક્ખૂનં આગન્તુકાકારં, આગન્તુકલિઙ્ગં, આગન્તુકનિમિત્તં, આગન્તુકુદ્દેસં, અઞ્ઞાતકં પત્તં, અઞ્ઞાતકં ચીવરં, અઞ્ઞાતકં નિસીદનં, પાદાનં ધોતં, ઉદકનિસ્સેકં; પસ્સિત્વા વેમતિકા હોન્તિ – ''અત્થિ નુ ખો આગન્તુકા ભિક્ખૂ, નત્થિ નુ ખો''તિ. તે વેમતિકા ન વિચિનન્તિ, અવિચિનિત્વા પવારેન્તિ. આપત્તિ દુક્કટસ્સ. તે વેમતિકા વિચિનન્તિ, વિચિનિત્વા ન પસ્સન્તિ, અપસ્સિત્વા પવારેન્તિ. અનાપત્તિ. તે વેમતિકા વિચિનન્તિ, વિચિનિત્વા પસ્સન્તિ, પસ્સિત્વા એકતો પવારેન્તિ. અનાપત્તિ. તે વેમતિકા વિચિનન્તિ, વિચિનિત્વા પસ્સન્તિ, પસ્સિત્વા પાટેક્કં પવારેન્તિ. આપત્તિ દુક્કટસ્સ. તે વેમતિકા વિચિનન્તિ, વિચિનિત્વા પસ્સન્તિ, પસ્સિત્વા – નસ્સન્તેતે, વિનસ્સન્તેતે, કો તેહિ અત્થોતિ – ભેદપુરેક્ખારા પવારેન્તિ. આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, આવાસિકા ભિક્ખૂ સુણન્તિ આગન્તુકાનં ભિક્ખૂનં આગન્તુકાકારં,

આગન્તુકલિઙ્ગં, આગન્તુકનિમિત્તં, આગન્તુકુદ્દેસં, આગચ્છન્તાનં પદસદ્દં, ઉપાહનપપ્ફોટનસદ્દં, ઉક્કાસિતસદ્દં, ખિપિતસદ્દં; સુત્વા વેમતિકા હોન્તિ – ''અત્થિ નુ ખો આગન્તુકા ભિક્ખૂ, નત્થિ નુ ખો''તિ. તે વેમતિકા ન વિચિનન્તિ, અવિચિનિત્વા પવારેન્તિ. આપત્તિ દુક્કટસ્સ. તે વેમતિકા વિચિનન્તિ, વિચિનિત્વા ન પસ્સન્તિ, અપસ્સિત્વા પવારેન્તિ. અનાપત્તિ. તે વેમતિકા વિચિનન્તિ, વિચિનિત્વા પસ્સન્તિ, પસ્સિત્વા એકતો પવારેન્તિ. અનાપત્તિ. તે વેમતિકા વિચિનન્તિ, વિચિનિત્વા પસ્સન્તિ, પસ્સિત્વા પાટેક્કં પવારેન્તિ. આપત્તિ દુક્કટસ્સ. તે વેમતિકા વિચિનન્તિ, વિચિનિત્વા પસ્સન્તિ, પસ્સિત્વા – નસ્સન્તેતે, વિનસ્સન્તેતે, કો તેહિ અત્થોતિ – ભેદપુરેક્ખારા પવારેન્તિ. આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ.

લિઙ્ગાદિદસ્સનં નિટ્ઠિતં.

૧૩૬. નાનાસંવાસકાદીહિ પવારણા

૨૩૦. ઇધ પન, ભિક્ખવે, આગન્તુકા ભિક્ખૂ પસ્સન્તિ આવાસિકે ભિક્ખૂ નાનાસંવાસકે. તે સમાનસંવાસકદિટ્ઠિં પટિલભન્તિ, સમાનસંવાસકદિટ્ઠિં પટિલભિત્વા ન પુચ્છન્તિ, અપુચ્છિત્વા એકતો પવારેન્તિ. અનાપત્તિ. તે પુચ્છન્તિ, પુચ્છિત્વા નાભિવિતરન્તિ, અનભિવિતરિત્વા એકતો પવારેન્તિ. આપત્તિ દુક્કટસ્સ. તે પુચ્છન્તિ, પુચ્છિત્વા નાભિવિતરન્તિ, અનભિવિતરિત્વા પાટેક્કં પવારેન્તિ. અનાપત્તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, આગન્તુકા ભિક્ખૂ પસ્સન્તિ આવાસિકે ભિક્ખૂ સમાનસંવાસકે. તે નાનાસંવાસકદિટ્ઠિં પટિલભન્તિ, નાનાસંવાસકદિટ્ઠિં પટિલભિત્વા ન પુચ્છન્તિ, અપુચ્છિત્વા એકતો પવારેન્તિ. આપત્તિ દુક્કટસ્સ. તે પુચ્છન્તિ, પુચ્છિત્વા અભિવિતરન્તિ, અભિવિતરિત્વા પાટેક્કં પવારેન્તિ. આપત્તિ દુક્કટસ્સ. તે પુચ્છન્તિ, પુચ્છિત્વા અભિવિતરન્તિ, અભિવિતરિત્વા એકતો પવારેન્તિ. અનાપત્તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, આવાસિકા ભિક્ખૂ પસ્સન્તિ આગન્તુકે ભિક્ખૂ નાનાસંવાસકે. તે સમાનસંવાસકદિટ્ઠિં પટિલભન્તિ, સમાનસંવાસકદિટ્ઠિં પટિલભિત્વા ન પુચ્છન્તિ, અપુચ્છિત્વા એકતો પવારેન્તિ. અનાપત્તિ. તે પુચ્છન્તિ, પુચ્છિત્વા નાભિવિતરન્તિ, અનભિવિતરિત્વા એકતો પવારેન્તિ. આપત્તિ દુક્કટસ્સ. તે પુચ્છન્તિ, પુચ્છિત્વા નાભિવિતરન્તિ, અનભિવિતરિત્વા પાટેક્કં પવારેન્તિ. અનાપત્તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, આવાસિકા ભિક્ખૂ પસ્સન્તિ આગન્તુકે ભિક્ખૂ સમાનસંવાસકે. તે નાનાસંવાસકદિટ્ઠિં પટિલભન્તિ, નાનાસંવાસકદિટ્ઠિં પટિલભિત્વા ન પુચ્છન્તિ, અપુચ્છિત્વા એકતો પવારેન્તિ. આપત્તિ દુક્કટસ્સ. તે પુચ્છન્તિ, પુચ્છિત્વા અભિવિતરન્તિ, અભિવિતરિત્વા પાટેક્કં પવારેન્તિ. આપત્તિ દુક્કટસ્સ. તે પુચ્છન્તિ, પુચ્છિત્વા અભિવિતરન્તિ, અભિવિતરિત્વા એકતો પવારેન્તિ. અનાપત્તિ.

નાનાસંવાસકાદીહિ પવારણા નિટ્ઠિતા.

૧૩૭. ન ગન્તબ્બવારો

૨૩૧. ન, ભિક્ખવે, તદહુ પવારણાય સભિક્ખુકા આવાસા અભિક્ખુકો આવાસો ગન્તબ્બો, અઞ્ઞત્ર સઙ્ઘેન, અઞ્ઞત્ર અન્તરાયા. ન, ભિક્ખવે, તદહુ પવારણાય સભિક્ખુકા આવાસા અભિક્ખુકો અનાવાસો ગન્તબ્બો, અઞ્ઞત્ર સઙ્ઘેન, અઞ્ઞત્ર અન્તરાયા. ન, ભિક્ખવે, તદહુ પવારણાય સભિક્ખુકા આવાસા અભિક્ખુકો આવાસો વા અનાવાસો વા ગન્તબ્બો, અઞ્ઞત્ર સઙ્ઘેન, અઞ્ઞત્ર અન્તરાયા.

ન , ભિક્ખવે, તદહુ પવારણાય સભિક્ખુકા અનાવાસા અભિક્ખુકો આવાસો ગન્તબ્બો, અઞ્ઞત્ર સઙ્ઘેન, અઞ્ઞત્ર અન્તરાયા. ન, ભિક્ખવે, તદહુ પવારણાય સભિક્ખુકા અનાવાસા અભિક્ખુકો અનાવાસો ગન્તબ્બો, અઞ્ઞત્ર સઙ્ઘેન, અઞ્ઞત્ર અન્તરાયા. ન, ભિક્ખવે, તદહુ પવારણાય સભિક્ખુકા અનાવાસા અભિક્ખુકો આવાસો વા અનાવાસો વા ગન્તબ્બો, અઞ્ઞત્ર સઙ્ઘેન, અઞ્ઞત્ર અન્તરાયા.

ન, ભિક્ખવે, તદહુ પવારણાય સભિક્ખુકા આવાસા વા અનાવાસા વા અભિક્ખુકો આવાસો ગન્તબ્બો, અઞ્ઞત્ર સઙ્ઘેન, અઞ્ઞત્ર અન્તરાયા. ન, ભિક્ખવે, તદહુ પવારણાય સભિક્ખુકા આવાસા વા અનાવાસા વા અભિક્ખુકો અનાવાસો ગન્તબ્બો, અઞ્ઞત્ર સઙ્ઘેન, અઞ્ઞત્ર અન્તરાયા . ન, ભિક્ખવે, તદહુ પવારણાય સભિક્ખુકા આવાસા વા અનાવાસા વા અભિક્ખુકો આવાસો વા અનાવાસો વા ગન્તબ્બો, અઞ્ઞત્ર સઙ્ઘેન, અઞ્ઞત્ર અન્તરાયા.

ન, ભિક્ખવે, તદહુ પવારણાય સભિક્ખુકા આવાસા સભિક્ખુકો આવાસો ગન્તબ્બો, યત્થસ્સુ ભિક્ખૂ નાનાસંવાસકા, અઞ્ઞત્ર સઙ્ઘેન, અઞ્ઞત્ર અન્તરાયા. ન, ભિક્ખવે, તદહુ પવારણાય સભિક્ખુકા આવાસા સભિક્ખુકો અનાવાસો ગન્તબ્બો, યત્થસ્સુ ભિક્ખૂ નાનાસંવાસકા, અઞ્ઞત્ર સઙ્ઘેન, અઞ્ઞત્ર અન્તરાયા. ન, ભિક્ખવે,

તદહુ પવારણાય સભિક્ખુકા આવાસા સભિક્ખુકો આવાસો વા અનાવાસો વા ગન્તબ્બો, યત્થસ્સુ ભિક્ખૂ નાનાસંવાસકા, અઞ્ઞત્ર સઙ્ઘેન, અઞ્ઞત્ર અન્તરાયા.

ન, ભિક્ખવે, તદહુ પવારણાય સભિક્ખુકા અનાવાસા સભિક્ખુકો આવાસો ગન્તબ્બો, યત્થસ્સુ ભિક્ખૂ નાનાસંવાસકા, અઞ્ઞત્ર સઙ્ઘેન, અઞ્ઞત્ર અન્તરાયા. ન, ભિક્ખવે, તદહુ પવારણાય સભિક્ખુકા અનાવાસા સભિક્ખુકો અનાવાસો ગન્તબ્બો, યત્થસ્સુ ભિક્ખૂ નાનાસંવાસકા, અઞ્ઞત્ર સઙ્ઘેન, અઞ્ઞત્ર અન્તરાયા. ન, ભિક્ખવે, તદહુ પવારણાય સભિક્ખુકા અનાવાસા સભિક્ખુકો આવાસો વા અનાવાસો વા ગન્તબ્બો, યત્થસ્સુ ભિક્ખૂ નાનાસંવાસકા, અઞ્ઞત્ર સઙ્ઘેન, અઞ્ઞત્ર અન્તરાયા.

ન , ભિક્ખવે, તદહુ પવારણાય સભિક્ખુકા આવાસા વા અનાવાસા

વા સભિક્ખુકો આવાસો ગન્તબ્બો, યત્થસ્સુ ભિક્ખૂ નાનાસંવાસકા, અઞ્ઞત્ર સઙ્ઘેન, અઞ્ઞત્ર અન્તરાયા. ન, ભિક્ખવે, તદહુ પવારણાય સભિક્ખુકા આવાસા વા અનાવાસા વા સભિક્ખુકો અનાવાસો ગન્તબ્બો, યત્થસ્સુ ભિક્ખૂ નાનાસંવાસકા, અઞ્ઞત્ર સઙ્ઘેન, અઞ્ઞત્ર અન્તરાયા. ન, ભિક્ખવે, તદહુ પવારણાય સભિક્ખુકા આવાસા વા અનાવાસા વા સભિક્ખુકો આવાસો વા અનાવાસો વા ગન્તબ્બો, યત્થસ્સુ ભિક્ખૂ નાનાસંવાસકા, અઞ્ઞત્ર સઙ્ઘેન, અઞ્ઞત્ર અન્તરાયા.

ન ગન્તબ્બવારો નિટ્ઠિતો.

૧૩૮. ગન્તબ્બવારો

૨૩૨. ગન્તબ્બો, ભિક્ખવે, તદહુ પવારણાય સભિક્ખુકા આવાસા સભિક્ખુકો આવાસો , યત્થસ્સુ ભિક્ખૂ સમાનસંવાસકા, યં જઞ્ઞા ''સક્કોમિ અજ્જેવ ગન્તુ''ન્તિ. ગન્તબ્બો, ભિક્ખવે, તદહુ પવારણાય સભિક્ખુકા આવાસા સભિક્ખુકો અનાવાસો...પે॰... સભિક્ખુકો આવાસો વા અનાવાસો વા, યત્થસ્સુ ભિક્ખૂ સમાનસંવાસકા, યં જઞ્ઞા ''સક્કોમિ અજ્જેવ ગન્તુ''ન્તિ.

ગન્તબ્બો , ભિક્ખવે, તદહુ પવારણાય સભિક્ખુકા અનાવાસા સભિક્ખુકો આવાસો...પે॰... સભિક્ખુકો અનાવાસો...પે॰... સભિક્ખુકો આવાસો વા અનાવાસો વા, યત્થસ્સુ ભિક્ખૂ સમાનસંવાસકા, યં જઞ્ઞા ''સક્કોમિ અજ્જેવ ગન્તુ''ન્તિ.

ગન્તબ્બો, ભિક્ખવે, તદહુ પવારણાય સભિક્ખુકા આવાસા વા અનાવાસા વા સભિક્ખુકો

આવાસો...પે॰... સભિક્ખુકો અનાવાસો...પે॰... સભિક્ખુકો આવાસો વા અનાવાસો વા, યત્થસ્સુ ભિક્ખૂ સમાનસંવાસકા, યં જઞ્ઞા ''સક્કોમિ અજ્જેવ ગન્તુ''ન્તિ.

ગન્તબ્બવારો નિટ્ઠિતો.

૧૩૯. વજ્જનીયપુગ્ગલસન્દસ્સના

૨૩૩. ન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુનિયા નિસિન્નપરિસાય પવારેતબ્બં. યો પવારેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. ન, ભિક્ખવે, સિક્ખમાનાય...પે॰... ન સામણેરસ્સ...પે॰... ન સામણેરિયા...પે॰... ન સિક્ખં પચ્ચક્ખાતકસ્સ...પે॰... ન અન્તિમવત્થું અજ્ઝાપન્નકસ્સ નિસિન્નપરિસાય પવારેતબ્બં. યો પવારેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ .

ન આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખિત્તકસ્સ નિસિન્નપરિસાય પવારેતબ્બં. યો પવારેય્ય, યથાધમ્મો કારેતબ્બો. ન આપત્તિયા અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખિત્તકસ્સ...પે॰... ન પાપિકાય દિટ્ઠિયા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખિત્તકસ્સ નિસિન્નપરિસાય પવારેતબ્બં. યો પવારેય્ય, યથાધમ્મો કારેતબ્બો.

ન પણ્ડકસ્સ નિસિન્નપરિસાય પવારેતબ્બં. યો પવારેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. ન થેય્યસંવાસકસ્સ...પે॰... ન તિત્થિયપક્કન્તકસ્સ...પે॰... ન તિરચ્છાનગતસ્સ...પે॰... ન માતુઘાતકસ્સ...પે॰... ન પિતુઘાતકસ્સ...પે॰... ન અરહન્તઘાતકસ્સ...પે॰... ન ભિક્ખુનિદૂસકસ્સ ...પે॰... ન સઙ્ઘભેદકસ્સ...પે॰... ન લોહિતુપ્પાદકસ્સ ...પે॰... ન ઉભતોબ્યઞ્જનકસ્સ નિસિન્નપરિસાય પવારેતબ્બં. યો પવારેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

ન, ભિક્ખવે, પારિવાસિકપવારણાદાનેન પવારેતબ્બં, અઞ્ઞત્ર અવુટ્ઠિતાય પરિસાય. ન ચ, ભિક્ખવે, અપ્પવારણાય પવારેતબ્બં, અઞ્ઞત્ર સઙ્ઘસામગ્ગિયાતિ.

વજ્જનીયપુગ્ગલસન્દસ્સના નિટ્ઠિતા.

દુતિયભાણવારો નિટ્ઠિતો.

૧૪૦. દ્વેવાચિકાદિપવારણા

૨૩૪. તેન ખો પન સમયેન કોસલેસુ જનપદે અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય સવરભયં અહોસિ. ભિક્ખૂ નાસક્ખિંસુ તેવાચિકં પવારેતું. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, દ્વેવાચિકં પવારેતુન્તિ.

બાળ્હતરં સવરભયં અહોસિ. ભિક્ખૂ નાસક્ખિંસુ દ્વેવાચિકં પવારેતું. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, એકવાચિકં પવારેતુન્તિ.

બાળ્હતરં સવરભયં અહોસિ. ભિક્ખૂ નાસક્ખિંસુ એકવાચિકં પવારેતું. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સમાનવસ્સિકં પવારેતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય મનુસ્સેહિ દાનં દેન્તેહિ યેભુય્યેન રત્તિ ખેપિતા હોતિ. અથ ખો તેસં ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ''મનુસ્સેહિ દાનં દેન્તેહિ યેભુય્યેન રત્તિ ખેપિતા. સચે સઙ્ઘો તેવાચિકં પવારેસ્સતિ, અપ્પવારિતોવ સઙ્ઘો ભવિસ્સતિ, અથાયં રત્તિ વિભાયિસ્સતિ. કથં નુ ખો અમ્હેહિ પટિપજ્જિતબ્બ''ન્તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય મનુસ્સેહિ દાનં દેન્તેહિ યેભુય્યેન રત્તિ ખેપિતા હોતિ. તત્ર ચે, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''મનુસ્સેહિ દાનં દેન્તેહિ યેભુય્યેન રત્તિ ખેપિતા. સચે સઙ્ઘો તેવાચિકં પવારેસ્સતિ, અપ્પવારિતોવ સઙ્ઘો ભવિસ્સતિ, અથાયં રત્તિ વિભાયિસ્સતી''તિ, બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો –

‘‘સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. મનુસ્સેહિ દાનં દેન્તેહિ યેભુય્યેન રત્તિ ખેપિતા. સચે સઙ્ઘો તેવાચિકં પવારેસ્સતિ, અપ્પવારિતોવ સઙ્ઘો ભવિસ્સતિ, અથાયં રત્તિ વિભાયિસ્સતિ. યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, સઙ્ઘો દ્વેવાચિકં, એકવાચિકં, સમાનવસ્સિકં પવારેય્યા’’તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય ભિક્ખૂહિ ધમ્મં ભણન્તેહિ…પે॰… સુત્તન્તિકેહિ સુત્તન્તં સઙ્ગાયન્તેહિ… વિનયધરેહિ વિનયં વિનિચ્છિનન્તેહિ… ધમ્મકથિકેહિ ધમ્મં સાકચ્છન્તેહિ… ભિક્ખૂહિ કલહં કરોન્તેહિ યેભુય્યેન રત્તિ ખેપિતા હોતિ. તત્ર ચે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ‘‘ભિક્ખૂહિ કલહં કરોન્તેહિ યેભુય્યેન રત્તિ ખેપિતા. સચે સઙ્ઘો તેવાચિકં પવારેસ્સતિ, અપ્પવારિતોવ સઙ્ઘો ભવિસ્સતિ, અથાયં રત્તિ વિભાયિસ્સતી’’તિ, બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો –

‘‘સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. ભિક્ખૂહિ કલહં કરોન્તેહિ યેભુય્યેન રત્તિ ખેપિતા. સચે સઙ્ઘો તેવાચિકં પવારેસ્સતિ, અપ્પવારિતોવ સઙ્ઘો ભવિસ્સતિ, અથાયં રત્તિ વિભાયિસ્સતિ. યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, સઙ્ઘો દ્વેવાચિકં, એકવાચિકં, સમાનવસ્સિકં પવારેય્યા’’તિ.

તેન ખો પન સમયેન કોસલેસુ જનપદે અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય મહાભિક્ખુસઙ્ઘો સન્નિપતિતો હોતિ , પરિત્તઞ્ચ અનોવસ્સિકં [અનોવસ્સકં (ક॰)] હોતિ, મહા ચ મેઘો ઉગ્ગતો હોતિ. અથ ખો તેસં ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ‘‘અયં ખો મહાભિક્ખુસઙ્ઘો સન્નિપતિતો, પરિત્તઞ્ચ અનોવસ્સિકં, મહા ચ મેઘો ઉગ્ગતો. સચે સઙ્ઘો તેવાચિકં પવારેસ્સતિ, અપ્પવારિતોવ સઙ્ઘો ભવિસ્સતિ, અથાયં મેઘો પવસ્સિસ્સતિ. કથં નુ ખો અમ્હેહિ પટિપજ્જિતબ્બ’’ન્તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય મહાભિક્ખુસઙ્ઘો સન્નિપતિતો હોતિ, પરિત્તઞ્ચ અનોવસ્સિકં હોતિ, મહા ચ મેઘો ઉગ્ગતો હોતિ. તત્ર ચે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ‘‘અયં ખો મહાભિક્ખુસઙ્ઘો સન્નિપતિતો, પરિત્તઞ્ચ અનોવસ્સિકં, મહા ચ મેઘો ઉગ્ગતો. સચે સઙ્ઘો તેવાચિકં પવારેસ્સતિ, અપ્પવારિતોવ સઙ્ઘો ભવિસ્સતિ, અથાયં મેઘો પવસ્સિસ્સતી’’તિ. બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો –

‘‘સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. અયં મહાભિક્ખુસઙ્ઘો સન્નિપતિતો, પરિત્તઞ્ચ અનોવસ્સિકં, મહા ચ મેઘો ઉગ્ગતો. સચે સઙ્ઘો તેવાચિકં પવારેસ્સતિ, અપ્પવારિતોવ સઙ્ઘો ભવિસ્સતિ, અથાયં મેઘો પવસ્સિસ્સતિ. યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, સઙ્ઘો દ્વેવાચિકં, એકવાચિકં, સમાનવસ્સિકં પવારેય્યા’’તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે તદહુ પવારણાય રાજન્તરાયો હોતિ…પે॰… ચોરન્તરાયો હોતિ… અગ્યન્તરાયો હોતિ… ઉદકન્તરાયો હોતિ… મનુસ્સન્તરાયો હોતિ… અમનુસ્સન્તરાયો હોતિ… વાળન્તરાયો હોતિ… સરીસપન્તરાયો હોતિ… જીવિતન્તરાયો હોતિ… બ્રહ્મચરિયન્તરાયો હોતિ. તત્ર ચે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ‘‘અયં ખો, બ્રહ્મચરિયન્તરાયો . સચે સઙ્ઘો તેવાચિકં પવારેસ્સતિ, અપ્પવારિતોવ સઙ્ઘો ભવિસ્સતિ, અથાયં બ્રહ્મચરિયન્તરાયો ભવિસ્સતી’’તિ, બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો –

‘‘સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. અયં બ્રહ્મચરિયન્તરાયો. સચે સઙ્ઘો તેવાચિકં પવારેસ્સતિ, અપ્પવારિતોવ સઙ્ઘો ભવિસ્સતિ, અથાયં બ્રહ્મચરિયન્તરાયો ભવિસ્સતિ. યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, સઙ્ઘો દ્વેવાચિકં, એકવાચિકં, સમાનવસ્સિકં પવારેય્યા’’તિ.

દ્વેવાચિકાદિપવારણા નિટ્ઠિતા.

૧૪૧. પવારણાઠપનં

૨૩૫. તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ સાપત્તિકા પવારેન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, સાપત્તિકેન પવારેતબ્બં. યો પવારેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, યો સાપત્તિકો પવારેતિ, તસ્સ ઓકાસં કારાપેત્વા આપત્તિયા ચોદેતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ ઓકાસં કારાપિયમાના ન ઇચ્છન્તિ ઓકાસં કાતું. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ઓકાસં અકરોન્તસ્સ પવારણં ઠપેતું. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, ઠપેતબ્બા. તદહુ પવારણાય ચાતુદ્દસે વા પન્નરસે વા તસ્મિં પુગ્ગલે સમ્મુખીભૂતે સઙ્ઘમજ્ઝે ઉદાહરિતબ્બં – ‘‘સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. ઇત્થન્નામો પુગ્ગલો સાપત્તિકો . તસ્સ પવારણં ઠપેમિ. ન તસ્મિં સમ્મુખીભૂતે પવારેતબ્બ’’ન્તિ. ઠપિતા હોતિ પવારણાતિ.

તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ – પુરમ્હાકં પેસલા ભિક્ખૂ પવારણં ઠપેન્તીતિ – પટિકચ્ચેવ સુદ્ધાનં ભિક્ખૂનં અનાપત્તિકાનં અવત્થુસ્મિં અકારણે પવારણં ઠપેન્તિ, પવારિતાનમ્પિ પવારણં ઠપેન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, સુદ્ધાનં ભિક્ખૂનં અનાપત્તિકાનં અવત્થુસ્મિં અકારણે પવારણા ઠપેતબ્બા. યો ઠપેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. ન, ભિક્ખવે, પવારિતાનમ્પિ પવારણા ઠપેતબ્બા. યો ઠપેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

૨૩૬. એવં ખો, ભિક્ખવે, ઠપિતા હોતિ પવારણા, એવં અટ્ઠપિતા. કથઞ્ચ, ભિક્ખવે, અટ્ઠપિતા હોતિ પવારણા? તેવાચિકાય ચે, ભિક્ખવે, પવારણાય ભાસિતાય લપિતાય પરિયોસિતાય પવારણં ઠપેતિ, અટ્ઠપિતા હોતિ પવારણા. દ્વેવાચિકાય ચે, ભિક્ખવે,… એકવાચિકાય ચે, ભિક્ખવે,… સમાનવસ્સિકાય ચે, ભિક્ખવે, પવારણાય ભાસિતાય લપિતાય પરિયોસિતાય પવારણં ઠપેતિ , અટ્ઠપિતા હોતિ પવારણા. એવં ખો, ભિક્ખવે, અટ્ઠપિતા હોતિ પવારણા.

કથઞ્ચ, ભિક્ખવે, ઠપિતા હોતિ પવારણા? તેવાચિકાય, ચે, ભિક્ખવે, પવારણાય ભાસિતાય લપિતાય અપરિયોસિતાય પવારણં ઠપેતિ, ઠપિતા હોતિ પવારણા. દ્વેવાચિકાય ચે, ભિક્ખવે,… એકવાચિકાય ચે, ભિક્ખવે, … સમાનવસ્સિકાય ચે, ભિક્ખવે, પવારણાય ભાસિતાય લપિતાય અપરિયોસિતાય પવારણં ઠપેતિ, ઠપિતા હોતિ પવારણા. એવં ખો, ભિક્ખવે, ઠપિતા હોતિ પવારણા.

૨૩૭. ઇધ પન, ભિક્ખવે, તદહુ પવારણાય ભિક્ખુ ભિક્ખુસ્સ પવારણં ઠપેતિ. તં ચે ભિક્ખું અઞ્ઞે ભિક્ખૂ જાનન્તિ, ‘‘અયં ખો આયસ્મા અપરિસુદ્ધકાયસમાચારો, અપરિસુદ્ધવચીસમાચારો, અપરિસુદ્ધાજીવો, બાલો, અબ્યત્તો, ન પટિબલો અનુયુઞ્જીયમાનો અનુયોગં દાતુ’’ન્તિ, ‘અલં, ભિક્ખુ, મા ભણ્ડનં, મા કલહં, મા વિગ્ગહં, મા વિવાદ’ન્તિ ઓમદ્દિત્વા સઙ્ઘેન પવારેતબ્બં.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, તદહુ પવારણાય ભિક્ખુ ભિક્ખુસ્સ પવારણં ઠપેતિ. તં ચે ભિક્ખું અઞ્ઞે ભિક્ખૂ જાનન્તિ, ‘‘અયં ખો આયસ્મા પરિસુદ્ધકાયસમાચારો, અપરિસુદ્ધવચીસમાચારો, અપરિસુદ્ધાજીવો, બાલો, અબ્યત્તો, ન

પટિબલો અનુયુઞ્જીયમાનો અનુયોગં દાતુ''ન્તિ, 'અલં, ભિક્ખુ, મા ભણ્ડનં, મા કલહં, મા વિગ્ગહં, મા વિવાદ'ન્તિ ઓમદ્દિત્વા સઙ્ઘેન પવારેતબ્બં.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, તદહુ પવારણાય ભિક્ખુ ભિક્ખુસ્સ પવારણં ઠપેતિ. તં ચે ભિક્ખું અઞ્ઞે ભિક્ખૂ જાનન્તિ, ''અયં ખો આયસ્મા પરિસુદ્ધકાયસમાચારો, પરિસુદ્ધવચીસમાચારો, અપરિસુદ્ધાજીવો, બાલો, અબ્યત્તો, ન પટિબલો અનુયુઞ્જીયમાનો અનુયોગં દાતુ''ન્તિ, 'અલં, ભિક્ખુ, મા ભણ્ડનં, મા કલહં, મા વિગ્ગહં, મા વિવાદ'ન્તિ ઓમદ્દિત્વા સઙ્ઘેન પવારેતબ્બં.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, તદહુ પવારણાય ભિક્ખુ ભિક્ખુસ્સ પવારણં ઠપેતિ. તં ચે ભિક્ખું અઞ્ઞે ભિક્ખૂ જાનન્તિ, ''અયં ખો આયસ્મા પરિસુદ્ધકાયસમાચારો , પરિસુદ્ધવચીસમાચારો, પરિસુદ્ધાજીવો, બાલો, અબ્યત્તો , ન પટિબલો અનુયુઞ્જીયમાનો અનુયોગં દાતુ''ન્તિ, 'અલં, ભિક્ખુ, મા ભણ્ડનં, મા કલહં, મા વિગ્ગહં, મા વિવાદ'ન્તિ ઓમદ્દિત્વા સઙ્ઘેન પવારેતબ્બં.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, તદહુ પવારણાય ભિક્ખુ ભિક્ખુસ્સ પવારણં ઠપેતિ. તં ચે ભિક્ખું અઞ્ઞે ભિક્ખૂ જાનન્તિ, ''અયં ખો આયસ્મા પરિસુદ્ધકાયસમાચારો, પરિસુદ્ધવચીસમાચારો, પરિસુદ્ધાજીવો, પણ્ડિતો, બ્યત્તો, પટિબલો અનુયુઞ્જીયમાનો અનુયોગં દાતુ''ન્તિ, સો એવમસ્સ વચનીયો, ''યં ખો ત્વં, આવુસો, ઇમસ્સ ભિક્ખુનો પવારણં ઠપેસિ, કિમ્હિ નં ઠપેસિ, સીલવિપત્તિયા વા ઠપેસિ, આચારવિપત્તિયા વા ઠપેસિ, દિટ્ઠિવિપત્તિયા વા ઠપેસી''તિ? સો ચે એવં વદેય્ય – ''સીલવિપત્તિયા વા ઠપેમિ, આચારવિપત્તિયા વા ઠપેમિ, દિટ્ઠિવિપત્તિયા વા ઠપેમી''તિ, સો એવમસ્સ વચનીયો – ''જાનાસિ પનાયસ્મા સીલવિપત્તિં, જાનાસિ આચારવિપત્તિં, જાનાસિ દિટ્ઠિવિપત્તિ''ન્તિ? સો ચે એવં વદેય્ય – ''જાનામિ ખો અહં, આવુસો, સીલવિપત્તિં, જાનામિ આચારવિપત્તિં, જાનામિ દિટ્ઠિવિપત્તિ''ન્તિ, સો એવમસ્સ વચનીયો – ''કતમા પનાવુસો, સીલવિપત્તિ, કતમા આચારવિપત્તિ, કતમા દિટ્ઠિવિપત્તી''તિ? સો ચે એવં વદેય્ય – ''ચત્તારિ પારાજિકાનિ, તેરસ સઙ્ઘાદિસેસા, અયં સીલવિપત્તિ; થુલ્લચ્ચયં, પાચિત્તિયં, પાટિદેસનીયં, દુક્કટં, દુબ્ભાસિતં, અયં આચારવિપત્તિ; મિચ્છાદિટ્ઠિ, અન્તગ્ગાહિકાદિટ્ઠિ, અયં દિટ્ઠિવિપત્તી''તિ, સો એવમસ્સ વચનીયો – ''યં ખો ત્વં , આવુસો, ઇમસ્સ ભિક્ખુનો પવારણં ઠપેસિ, દિટ્ઠેન વા ઠપેસિ, સુતેન વા ઠપેસિ, પરિસઙ્કાય વા ઠપેસી''તિ? સો ચે એવં વદેય્ય – ''દિટ્ઠેન વા ઠપેમિ, સુતેન વા ઠપેમિ, પરિસઙ્કાય વા ઠપેમી''તિ, સો એવમસ્સ વચનીયો – ''યં ખો ત્વં, આવુસો, ઇમસ્સ ભિક્ખુનો દિટ્ઠેન પવારણં ઠપેસિ, કિં તે દિટ્ઠં, કિન્તિ તે દિટ્ઠં, કદા તે દિટ્ઠં, કત્થ તે દિટ્ઠં, પારાજિકં અજ્ઝાપજ્જન્તો દિટ્ઠો, સઙ્ઘાદિસેસં અજ્ઝાપજ્જન્તો દિટ્ઠો, થુલ્લચ્ચયં... પાચિત્તિયં... પાટિદેસનીયં... દુક્કટં... દુબ્ભાસિતં અજ્ઝાપજ્જન્તો દિટ્ઠો, કત્થ ચ ત્વં અહોસિ, કત્થ ચાયં ભિક્ખુ અહોસિ, કિઞ્ચ ત્વં કરોસિ, કિઞ્ચાયં ભિક્ખુ કરોતી''તિ? સો ચે એવં વદેય્ય – ''ન ખો અહં, આવુસો, ઇમસ્સ ભિક્ખુનો દિટ્ઠેન પવારણં ઠપેમિ, અપિચ સુતેન પવારણં ઠપેમી''તિ, સો એવમસ્સ વચનીયો – ''યં ખો ત્વં, આવુસો, ઇમસ્સ ભિક્ખુનો સુતેન પવારણં ઠપેસિ, કિં તે સુતં, કિન્તિ તે સુતં, કદા તે સુતં, કત્થ તે સુતં, પારાજિકં અજ્ઝાપન્નોતિ સુતં, સઙ્ઘાદિસેસં અજ્ઝાપન્નોતિ સુતં, થુલ્લચ્ચયં... પાચિત્તિયં... પાટિદેસનીયં... દુક્કટં... દુબ્ભાસિતં અજ્ઝાપન્નોતિ સુતં, ભિક્ખુસ્સ સુતં, ભિક્ખુનિયા સુતં, સિક્ખમાનાય સુતં, સામણેરસ્સ સુતં, સામણેરિયા સુતં, ઉપાસકસ્સ સુતં, ઉપાસિકાય સુતં, રાજૂનં સુતં, રાજમહામત્તાનં સુતં, તિત્થિયાનં સુતં, તિત્થિયસાવકાનં સુત''ન્તિ? સો ચે એવં વદેય્ય – ''ન ખો અહં, આવુસો, ઇમસ્સ ભિક્ખુનો સુતેન પવારણં ઠપેમિ , અપિચ પરિસઙ્કાય પવારણં ઠપેમી''તિ, સો એવમસ્સ વચનીયો – ''યં ખો ત્વં, આવુસો, ઇમસ્સ ભિક્ખુનો પરિસઙ્કાય પવારણં ઠપેસિ, કિં પરિસઙ્કસિ, કિન્તિ પરિસઙ્કસિ, કદા પરિસઙ્કસિ, કત્થ પરિસઙ્કસિ, પારાજિકં

અજ્ઝાપન્નોતિ પરિસઙ્કસિ, સઙ્ઘાદિસેસં અજ્ઝાપન્નોતિ પરિસઙ્કસિ, થુલ્લચ્ચયં... પાચિત્તિયં... પાટિદેસનીયં... દુક્કટં... દુબ્ભાસિતં અજ્ઝાપન્નોતિ પરિસઙ્કસિ, ભિક્ખુસ્સ સુત્વા પરિસઙ્કસિ, ભિક્ખુનિયા સુત્વા પરિસઙ્કસિ, સિક્ખમાનાય સુત્વા પરિસઙ્કસિ, સામણેરસ્સ સુત્વા પરિસઙ્કસિ, સામણેરિયા સુત્વા પરિસઙ્કસિ, ઉપાસકસ્સ સુત્વા પરિસઙ્કસિ, ઉપાસિકાય સુત્વા પરિસઙ્કસિ, રાજૂનં સુત્વા પરિસઙ્કસિ, રાજમહામત્તાનં સુત્વા પરિસઙ્કસિ, તિત્થિયાનં સુત્વા પરિસઙ્કસિ, તિત્થિયસાવકાનં સુત્વા પરિસઙ્કસી''તિ? સો ચે એવં વદેય્ય – ''ન ખો અહં, આવુસો, ઇમસ્સ ભિક્ખુનો પરિસઙ્કાય પવારણં ઠપેમિ, અપિ ચ અહમ્પિ ન જાનામિ કેન પનાહં ઇમસ્સ ભિક્ખુનો પવારણં ઠપેમી''તિ. સો ચે, ભિક્ખવે, ચોદકો ભિક્ખુ અનુયોગેન વિઞ્ઞૂનં સબ્રહ્મચારીનં ચિત્તં ન આરાધેતિ, અનનુવાદો ચુદિતો ભિક્ખૂતિ અલં વચનાય. સો ચે, ભિક્ખવે, ચોદકો ભિક્ખુ અનુયોગેન વિઞ્ઞૂનં સબ્રહ્મચારીનં ચિત્તં આરાધેતિ, સાનુવાદો ચુદિતો ભિક્ખૂતિ અલં વચનાય. સો ચે, ભિક્ખવે, ચોદકો ભિક્ખુ અમૂલકેન પારાજિકેન અનુદ્ધંસિતં પટિજાનાતિ, સઙ્ઘાદિસેસં આરોપેત્વા સઙ્ઘેન પવારેતબ્બં. સો ચે, ભિક્ખવે, ચોદકો ભિક્ખુ અમૂલકેન સઙ્ઘાદિસેસેન અનુદ્ધંસિતં પટિજાનાતિ, યથાધમ્મં કારાપેત્વા સઙ્ઘેન પવારેતબ્બં. સો ચે, ભિક્ખવે, ચોદકો, ભિક્ખુ અમૂલકેન થુલ્લચ્ચયેન... પાચિત્તિયેન... પાટિદેસનીયેન... દુક્કટેન... દુબ્ભાસિતેન અનુદ્ધંસિતં પટિજાનાતિ, યથાધમ્મં કારાપેત્વા સઙ્ઘેન પવારેતબ્બં. સો ચે, ભિક્ખવે, ચુદિતો ભિક્ખુ પારાજિકં અજ્ઝાપન્નોતિ પટિજાનાતિ, નાસેત્વા સઙ્ઘેન પવારેતબ્બં. સો ચે, ભિક્ખવે, ચુદિતો ભિક્ખુ સઙ્ઘાદિસેસં અજ્ઝાપન્નોતિ પટિજાનાતિ, સઙ્ઘાદિસેસં આરોપેત્વા સઙ્ઘેન પવારેતબ્બં. સો ચે, ભિક્ખવે, ચુદિતો ભિક્ખુ થુલ્લચ્ચયં... પાચિત્તિયં... પાટિદેસનીયં... દુક્કટં... દુબ્ભાસિતં અજ્ઝાપન્નોતિ પટિજાનાતિ, યથાધમ્મં કારાપેત્વા સઙ્ઘેન પવારેતબ્બં.

પવારણાઠપનં નિટ્ઠિતં.

૧૪૨. થુલ્લચ્ચયવત્થુકાદિ

૨૩૮. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ તદહુ પવારણાય થુલ્લચ્ચયં અજ્ઝાપન્નો હોતિ. એકચ્ચે ભિક્ખૂ થુલ્લચ્ચયદિટ્ઠિનો હોન્તિ, એકચ્ચે ભિક્ખૂ સઙ્ઘાદિસેસદિટ્ઠિનો હોન્તિ. યે તે, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂ થુલ્લચ્ચયદિટ્ઠિનો, તેહિ સો, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ એકમન્તં અપનેત્વા યથાધમ્મં કારાપેત્વા સઙ્ઘં ઉપસઙ્કમિત્વા એવમસ્સ વચનીયો – ''યં ખો સો, આવુસો, ભિક્ખુ આપત્તિં આપન્નો, સાસ્સ યથાધમ્મં પટિકતા. યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, સઙ્ઘો પવારેય્યા''તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ તદહુ પવારણાય થુલ્લચ્ચયં અજ્ઝાપન્નો હોતિ. એકચ્ચે ભિક્ખૂ થુલ્લચ્ચયદિટ્ઠિનો હોન્તિ, એકચ્ચે ભિક્ખૂ પાચિત્તિયદિટ્ઠિનો હોન્તિ...પે॰... એકચ્ચે ભિક્ખૂ થુલ્લચ્ચયદિટ્ઠિનો હોન્તિ, એકચ્ચે ભિક્ખૂ પાટિદેસનીયદિટ્ઠિનો હોન્તિ... એકચ્ચે ભિક્ખૂ થુલ્લચ્ચયદિટ્ઠિનો હોન્તિ, એકચ્ચે ભિક્ખૂ દુક્કટદિટ્ઠિનો હોન્તિ... એકચ્ચે ભિક્ખૂ થુલ્લચ્ચયદિટ્ઠિનો હોન્તિ, એકચ્ચે ભિક્ખૂ દુબ્ભાસિતદિટ્ઠિનો હોન્તિ. યે તે, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂ થુલ્લચ્ચયદિટ્ઠિનો, તેહિ સો, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ એકમન્તં અપનેત્વા યથાધમ્મં કારાપેત્વા સઙ્ઘં ઉપસઙ્કમિત્વા એવમસ્સ વચનીયો – ''યં ખો સો, આવુસો, ભિક્ખુ આપત્તિં આપન્નો, સાસ્સ યથાધમ્મં પટિકતા. યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, સઙ્ઘો પવારેય્યા''તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ તદહુ પવારણાય પાચિત્તિયં અજ્ઝાપન્નો હોતિ...પે॰... પાટિદેસનીયં અજ્ઝાપન્નો હોતિ... દુક્કટં અજ્ઝાપન્નો હોતિ... દુબ્ભાસિતં અજ્ઝાપન્નો હોતિ. એકચ્ચે ભિક્ખૂ દુબ્ભાસિતદિટ્ઠિનો હોન્તિ, એકચ્ચે ભિક્ખૂ સઙ્ઘાદિસેસદિટ્ઠિનો હોન્તિ. યે તે, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂ દુબ્ભાસિતદિટ્ઠિનો, તેહિ સો, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ એકમન્તં

અપનેત્વા યથાધમ્મં કારાપેત્વા સઙ્ઘં ઉપસઙ્કમિત્વા એવમસ્સ વચનીયો – ‘‘યં ખો સો, આવુસો, ભિક્ખુ આપત્તિં આપન્નો, સાસ્સ યથાધમ્મં પટિકતા. યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, સઙ્ઘો પવારેય્યા’’તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ તદહુ પવારણાય દુબ્ભાસિતં અજ્ઝાપન્નો હોતિ. એકચ્ચે ભિક્ખૂ દુબ્ભાસિતદિટ્ઠિનો હોન્તિ, એકચ્ચે ભિક્ખૂ થુલ્લચ્ચયદિટ્ઠિનો હોન્તિ…પે॰… એકચ્ચે ભિક્ખૂ દુબ્ભાસિતદિટ્ઠિનો હોન્તિ, એકચ્ચે ભિક્ખૂ પાચિત્તિયદિટ્ઠિનો હોન્તિ… એકચ્ચે ભિક્ખૂ દુબ્ભાસિતદિટ્ઠિનો હોન્તિ, એકચ્ચે ભિક્ખૂ પાટિદેસનીયદિટ્ઠિનો હોન્તિ… એકચ્ચે ભિક્ખૂ દુબ્ભાસિતદિટ્ઠિનો હોન્તિ, એકચ્ચે ભિક્ખૂ દુક્કટદિટ્ઠિનો હોન્તિ. યે તે, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂ દુબ્ભાસિતદિટ્ઠિનો, તેહિ સો, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ એકમન્તં અપનેત્વા યથાધમ્મં કારાપેત્વા સઙ્ઘં ઉપસઙ્કમિત્વા એવમસ્સ વચનીયો – ‘‘યં ખો સો, આવુસો, ભિક્ખુ આપત્તિં આપન્નો, સાસ્સ યથાધમ્મં પટિકતા. યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, સઙ્ઘો પવારેય્યા’’તિ.

થુલ્લચ્ચયવત્થુકાદિ નિટ્ઠિતા.

૧૪૩. વત્થુઠપનાદિ

૨૩૯. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ તદહુ પવારણાય સઙ્ઘમજ્ઝે ઉદાહરેય્ય – ‘‘સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. ઇદં વત્થુ પઞ્ઞાયતિ, ન પુગ્ગલો. યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, વત્થું ઠપેત્વા સઙ્ઘો પવારેય્યા’’તિ. સો એવમસ્સ વચનીયો – ‘‘ભગવતા ખો, આવુસો, વિસુદ્ધાનં પવારણા પઞ્ઞત્તા. સચે વત્થુ પઞ્ઞાયતિ, ન પુગ્ગલો, ઇદાનેવ નં વદેહી’’તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ તદહુ પવારણાય સઙ્ઘમજ્ઝે ઉદાહરેય્ય – ‘‘સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. અયં પુગ્ગલો પઞ્ઞાયતિ, ન વત્થુ. યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, પુગ્ગલં ઠપેત્વા સઙ્ઘો પવારેય્યા’’તિ. સો એવમસ્સ વચનીયો – ‘‘ભગવતા ખો, આવુસો, સમગ્ગાનં પવારણા પઞ્ઞત્તા. સચે પુગ્ગલો પઞ્ઞાયતિ, ન વત્થુ, ઇદાનેવ નં વદેહી’’તિ.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ તદહુ પવારણાય સઙ્ઘમજ્ઝે ઉદાહરેય્ય – ‘‘સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. ઇદં વત્થુ ચ પુગ્ગલો ચ પઞ્ઞાયતિ. યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, વત્થુઞ્ચ પુગ્ગલઞ્ચ ઠપેત્વા સઙ્ઘો પવારેય્યા’’તિ. સો એવમસ્સ વચનીયો – ‘‘ભગવતા ખો, આવુસો, વિસુદ્ધાનઞ્ચ સમગ્ગાનઞ્ચ પવારણા પઞ્ઞત્તા. સચે વત્થુ ચ પુગ્ગલો ચ પઞ્ઞાયતિ, ઇદાનેવ નં વદેહી’’તિ.

પુબ્બે ચે, ભિક્ખવે, પવારણાય વત્થુ પઞ્ઞાયતિ, પચ્છા પુગ્ગલો, કલ્લં વચનાય. પુબ્બે ચે, ભિક્ખવે, પવારણાય પુગ્ગલો પઞ્ઞાયતિ, પચ્છા વત્થુ, કલ્લં વચનાય. પુબ્બે ચે, ભિક્ખવે, પવારણાય વત્થુ ચ પુગ્ગલો ચ પઞ્ઞાયતિ, તં ચે કતાય પવારણાય ઉક્કોટેતિ, ઉક્કોટનકં પાચિત્તિયન્તિ.

વત્થુઠપનાદિ નિટ્ઠિતા.

૧૪૪. ભણ્ડનકારકવત્થુ

૨૪૦. તેન ખો પન સમયેન સમ્બહુલા સન્દિટ્ઠા સમ્ભત્તા ભિક્ખૂ કોસલેસુ જનપદે અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે વસ્સં ઉપગચ્છિંસુ. તેસં સામન્તા અઞ્ઞે ભિક્ખૂ ભણ્ડનકારકા કલહકારકા વિવાદકારકા ભસ્સકારકા સઙ્ઘે અધિકરણકારકા વસ્સં ઉપગચ્છિંસુ – મયં તેસં ભિક્ખૂનં વસ્સંવુટ્ઠાનં પવારણાય પવારણં ઠપેસ્સામાતિ. અસ્સોસું

ખો તે ભિક્ખૂ – ‘‘અમ્હાકં કિર સામન્તા અઞ્ઞે ભિક્ખૂ ભણ્ડનકારકા કલહકારકા વિવાદકારકા ભસ્સકારકા સઙ્ઘે અધિકરણકારકા વસ્સં ઉપગતા – મયં તેસં ભિક્ખૂનં વસ્સંવુટ્ઠાનં પવારણાય પવારણં ઠપેસ્સામા’’તિ. કથં નુ ખો અમ્હેહિ પટિપજ્જિતબ્બન્તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, સમ્બહુલા સન્દિટ્ઠા સમ્ભત્તા ભિક્ખૂ અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે વસ્સં ઉપગચ્છન્તિ. તેસં સામન્તા અઞ્ઞે ભિક્ખૂ ભણ્ડનકારકા કલહકારકા વિવાદકારકા ભસ્સકારકા સઙ્ઘે અધિકરણકારકા વસ્સં ઉપગચ્છન્તિ – મયં તેસં ભિક્ખૂનં વસ્સંવુટ્ઠાનં પવારણાય પવારણં ઠપેસ્સામાતિ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, તેહિ ભિક્ખૂહિ દ્વે તયો ઉપોસથે ચાતુદ્દસિકે કાતું – કથં મયં તેહિ ભિક્ખૂહિ પઠમતરં પવારેય્યામાતિ. તે ચે, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂ ભણ્ડનકારકા કલહકારકા વિવાદકારકા ભસ્સકારકા સઙ્ઘે અધિકરણકારકા તં આવાસં આગચ્છન્તિ, તેહિ, ભિક્ખવે, આવાસિકેહિ ભિક્ખૂહિ લહું લહું સન્નિપતિત્વા પવારેતબ્બં, પવારેત્વા વત્તબ્બા – ‘‘પવારિતા ખો મયં, આવુસો; યથાયસ્મન્તા મઞ્ઞન્તિ તથા કરોન્તૂ’’તિ. તે ચે, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂ ભણ્ડનકારકા કલહકારકા વિવાદકારકા ભસ્સકારકા સઙ્ઘે અધિકરણકારકા અસંવિહિતા તં આવાસં આગચ્છન્તિ, તેહિ, ભિક્ખવે, આવાસિકેહિ ભિક્ખૂહિ આસનં પઞ્ઞપેતબ્બં, પાદોદકં પાદપીઠં પાદકથલિકં ઉપનિક્ખિપિતબ્બં, પચ્ચુગ્ગન્ત્વા પત્તચીવરં પટિગ્ગહેતબ્બં, પાનીયેન પરિપુચ્છિતબ્બા; તેસં વિક્ખિત્વા [વિક્ખિપાપેત્વા (પટિવિસોધકાનં મતિ), આચિક્ખિત્વા (ક॰)] નિસ્સીમં ગન્ત્વા પવારેતબ્બં, પવારેત્વા વત્તબ્બા – ‘‘પવારિતા ખો મયં, આવુસો; યથાયસ્મન્તા મઞ્ઞન્તિ તથા કરોન્તૂ’’તિ. એવઞ્ચેતં લભેથ, ઇચ્ચેતં કુસલં. નો ચે લભેથ, આવાસિકેન ભિક્ખુના બ્યત્તેન પટિબલેન આવાસિકા ભિક્ખૂ ઞાપેતબ્બા –

‘‘સુણન્તુ મે, આયસ્મન્તો [આયસ્મન્તા (ક॰)], આવાસિકા. યદાયસ્મન્તાનં પત્તકલ્લં, ઇદાનિ ઉપોસથં કરેય્યામ, પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસેય્યામ , આગમે કાળે પવારેય્યામા’’તિ. તે ચે, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂ ભણ્ડનકારકા કલહકારકા વિવાદકારકા ભસ્સકારકા સઙ્ઘે અધિકરણકારકા તે ભિક્ખૂ એવં વદેય્યું – ‘‘સાધાવુસો, ઇદાનેવ નો પવારેથા’’તિ, તે એવમસ્સુ વચનીયા – ‘‘અનિસ્સરા ખો તુમ્હે, આવુસો, અમ્હાકં પવારણાય; ન તાવ મયં પવારેય્યામા’’તિ. તે ચે, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂ ભણ્ડનકારકા કલહકારકા વિવાદકારકા ભસ્સકારકા સઙ્ઘે અધિકરણકારકા તં કાળં અનુવસેય્યું, આવાસિકેન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુના બ્યત્તેન પટિબલેન આવાસિકા ભિક્ખૂ ઞાપેતબ્બા –

‘‘સુણન્તુ મે, આયસ્મન્તો, આવાસિકા. યદાયસ્મન્તાનં પત્તકલ્લં, ઇદાનિ ઉપોસથં કરેય્યામ, પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસેય્યામ, આગમે જુણ્હે પવારેય્યામા’’તિ. તે ચે, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂ ભણ્ડનકારકા કલહકારકા વિવાદકારકા ભસ્સકારકા સઙ્ઘે અધિકરણકારકા તે ભિક્ખૂ એવં વદેય્યું – ‘‘સાધાવુસો, ઇદાનેવ નો પવારેય્યાથા’’તિ, તે એવમસ્સુ વચનીયા – ‘‘અનિસ્સરા ખો તુમ્હે, આવુસો, અમ્હાકં પવારણાય, ન તાવ મયં પવારેય્યામા’’તિ. તે ચે, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂ ભણ્ડનકારકા કલહકારકા વિવાદકારકા ભસ્સકારકા સઙ્ઘે અધિકરણકારકા તમ્પિ જુણ્હં અનુવસેય્યું, તેહિ, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ સબ્બેહેવ આગમે જુણ્હે કોમુદિયા ચાતુમાસિનિયા અકામા પવારેતબ્બં.

તેહિ ચે, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ પવારિયમાને ગિલાનો અગિલાનસ્સ પવારણં ઠપેતિ, સો એવમસ્સ વચનીયો – ‘‘આયસ્મા ખો ગિલાનો. ગિલાનો ચ અનનુયોગક્ખમો વુત્તો ભગવતા. આગમેહિ, આવુસો, યાવ અરોગો હોસિ. અરોગો આકઙ્ખમાનો ચોદેસ્સસી’’તિ. એવઞ્ચે વુચ્ચમાનો ચોદેતિ, અનાદરિયે પાચિત્તિયં. તેહિ ચે, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ પવારિયમાને અગિલાનો ગિલાનસ્સ પવારણં ઠપેતિ, સો એવમસ્સ વચનીયો – ‘‘અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ ગિલાનો. ગિલાનો ચ અનનુયોગક્ખમો વુત્તો ભગવતા. આગમેહિ, આવુસો, યાવાયં ભિક્ખુ અરોગો હોતિ. અરોગં

આકઙ્ખમાનો ચોદેસ્સસી’’તિ. એવઞ્ચે વુચ્ચમાનો ચોદેતિ, અનાદરિયે પાચિત્તિયં. તેહિ ચે, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ પવારિયમાને ગિલાનો ગિલાનસ્સ પવારણં ઠપેતિ, સો એવમસ્સ વચનીયો – ‘‘આયસ્મન્તા ખો ગિલાના. ગિલાનો ચ અનનુયોગક્ખમો વુત્તો ભગવતા. આગમેહિ, આવુસો, યાવ અરોગા હોથ. અરોગો અરોગં આકઙ્ખમાનો ચોદેસ્સસી’’તિ [યાવ અરોગો હોતિ, અરોગં આકઙ્ખમાનો ચોદેસ્સસીતિ (ક॰)]. એવઞ્ચે વુચ્ચમાનો ચોદેતિ, અનાદરિયે પાચિત્તિયં. તેહિ ચે, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ પવારિયમાને અગિલાનો અગિલાનસ્સ પવારણં ઠપેતિ, ઉભો સઙ્ઘેન સમનુયુઞ્જિત્વા સમનુગાહિત્વા [સમનુભાસિત્વા (સી॰)] યથાધમ્મં કારાપેત્વા સઙ્ઘેન પવારેતબ્બન્તિ.

ભણ્ડનકારકવત્થુ નિટ્ઠિતં.

૧૪૫. પવારણાસઙ્ગહો

૨૪૧. તેન ખો પન સમયેન સમ્બહુલા સન્દિટ્ઠા સમ્ભત્તા ભિક્ખૂ કોસલેસુ જનપદે અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે વસ્સં ઉપગચ્છિંસુ. તેસં સમગ્ગાનં સમ્મોદમાનાનં અવિવદમાનાનં વિહરતં અઞ્ઞતરો ફાસુવિહારો અધિગતો હોતિ. અથ ખો તેસં ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ‘‘અમ્હાકં ખો સમગ્ગાનં સમ્મોદમાનાનં અવિવદમાનાનં વિહરતં અઞ્ઞતરો ફાસુવિહારો અધિગતો. સચે મયં ઇદાનિ પવારેસ્સામ , સિયાપિ ભિક્ખૂ પવારેત્વા ચારિકં પક્કમેય્યું. એવં મયં ઇમમ્હા ફાસુવિહારા પરિબાહિરા ભવિસ્સામ. કથં નુ ખો અમ્હેહિ પટિપજ્જિતબ્બ’’ન્તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, સમ્બહુલા સન્દિટ્ઠા સમ્ભત્તા ભિક્ખૂ અઞ્ઞતરસ્મિં આવાસે વસ્સં ઉપગચ્છન્તિ. તેસં સમગ્ગાનં સમ્મોદમાનાનં અવિવદમાનાનં વિહરતં અઞ્ઞતરો ફાસુવિહારો અધિગતો હોતિ. તત્ર ચે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ‘‘અમ્હાકં ખો સમગ્ગાનં સમ્મોદમાનાનં અવિવદમાનાનં વિહરતં અઞ્ઞતરો ફાસુવિહારો અધિગતો. સચે મયં ઇદાનિ પવારેસ્સામ, સિયાપિ ભિક્ખૂ પવારેત્વા ચારિકં પક્કમેય્યું. એવં મયં ઇમમ્હા ફાસુવિહારા પરિબાહિરા ભવિસ્સામા’’તિ, અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, તેહિ ભિક્ખૂહિ પવારણાસઙ્ગહં કાતું. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, કાતબ્બો. સબ્બેહેવ એકજ્ઝં સન્નિપતિતબ્બં – સન્નિપતિત્વા બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો –

‘‘સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. અમ્હાકં સમગ્ગાનં સમ્મોદમાનાનં અવિવદમાનાનં વિહરતં અઞ્ઞતરો ફાસુવિહારો અધિગતો. સચે મયં ઇદાનિ પવારેસ્સામ, સિયાપિ ભિક્ખૂ પવારેત્વા ચારિકં પક્કમેય્યું. એવં મયં ઇમમ્હા ફાસુવિહારા પરિબાહિરા ભવિસ્સામ. યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, સઙ્ઘો પવારણાસઙ્ગહં કરેય્ય, ઇદાનિ ઉપોસથં કરેય્ય, પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસેય્ય, આગમે જુણ્હે કોમુદિયા ચાતુમાસિનિયા પવારેય્ય. એસા ઞત્તિ.

‘‘સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. અમ્હાકં સમગ્ગાનં સમ્મોદમાનાનં અવિવદમાનાનં વિહરતં અઞ્ઞતરો ફાસુવિહારો અધિગતો. સચે મયં ઇદાનિ પવારેસ્સામ, સિયાપિ ભિક્ખૂ પવારેત્વા ચારિકં પક્કમેય્યું. એવં મયં ઇમમ્હા ફાસુવિહારા પરિબાહિરા ભવિસ્સામ. સઙ્ઘો પવારણાસઙ્ગહં કરોતિ, ઇદાનિ ઉપોસથં કરિસ્સતિ, પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિસ્સતિ, આગમે જુણ્હે કોમુદિયા ચાતુમાસિનિયા પવારેસ્સતિ. યસ્સાયસ્મતો ખમતિ પવારણાસઙ્ગહસ્સ કરણં, ઇદાનિ ઉપોસથં કરિસ્સતિ, પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિસ્સતિ, આગમે જુણ્હે કોમુદિયા ચાતુમાસિનિયા પવારેસ્સતિ, સો તુણ્હસ્સ; યસ્સ નક્ખમતિ, સો ભાસેય્ય.

‘‘કતો સઙ્ઘેન પવારણાસઙ્ગહો, ઇદાનિ ઉપોસથં કરિસ્સતિ, પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિસ્સતિ, આગમે જુણ્હે કોમુદિયા ચાતુમાસિનિયા પવારેસ્સતિ. ખમતિ સઙ્ઘસ્સ, તસ્મા તુણ્હી, એવમેતં ધારયામી’’તિ.

તેહિ ચે, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ કતે પવારણાસઙ્ગહે અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ એવં વદેય્ય – ‘‘ઇચ્છામહં, આવુસો, જનપદચારિકં પક્કમિતું; અત્થિ મે જનપદે કરણીય’’ન્તિ, સો એવમસ્સ વચનીયો – ‘‘સાધાવુસો, પવારેત્વા ગચ્છાહી’’તિ. સો ચે , ભિક્ખવે, ભિક્ખુ પવારયમાનો અઞ્ઞતરસ્સ ભિક્ખુનો પવારણં ઠપેતિ, સો એવમસ્સ વચનીયો – ‘‘અનિસ્સરો ખો મે ત્વં, આવુસો, પવારણાય, ન તાવાહં પવારેસ્સામી’’તિ. તસ્સ ચે, ભિક્ખવે, ભિક્ખુનો પવારયમાનસ્સ અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ તસ્સ ભિક્ખુનો પવારણં ઠપેતિ, ઉભો સઙ્ઘેન સમનુયુઞ્જિત્વા સમનુગાહિત્વા યથાધમ્મં કારાપેતબ્બા. સો ચે, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ જનપદે તં કરણીયં તીરેત્વા પુનદેવ અન્તો કોમુદિયા ચાતુમાસિનિયા તં આવાસં આગચ્છતિ, તેહિ ચે, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ પવારિયમાને અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ તસ્સ ભિક્ખુનો પવારણં ઠપેતિ, સો એવમસ્સ વચનીયો – ‘‘અનિસ્સરો ખો મે ત્વં, આવુસો, પવારણાય; પવારિતો અહ’’ન્તિ. તેહિ ચે, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ પવારિયમાને સો ભિક્ખુ અઞ્ઞતરસ્સ ભિક્ખુનો પવારણં ઠપેતિ, ઉભો સઙ્ઘેન સમનુયુઞ્જિત્વા સમનુગાહિત્વા યથાધમ્મં કારાપેત્વા સઙ્ઘેન પવારેતબ્બન્તિ.

પવારણાસઙ્ગહો નિટ્ઠિતો.

પવારણાક્ખન્ધકો ચતુત્થો.

૧૪૬. તસ્સુદ્દાનં

વસ્સંવુટ્ઠા કોસલેસુ, અગમું સત્થુ દસ્સનં;
અફાસું પસુસંવાસં, અઞ્ઞમઞ્ઞાનુલોમતા.

પવારેન્તા પણામઞ્ચ [પવારેન્તાસને દ્વે ચ (સી॰ સ્યા॰)], કમ્મં ગિલાનઞાતકા;
રાજા ચોરા ચ ધુત્તા ચ, ભિક્ખુપચ્ચત્થિકા તથા.

પઞ્ચ ચતુતયો દ્વેકો, આપન્નો વેમતી સરિ;
સબ્બો સઙ્ઘો વેમતિકો, બહૂ સમા ચ થોકિકા.

આવાસિકા ચાતુદ્દસ, લિઙ્ગસંવાસકા ઉભો;
ગન્તબ્બં ન નિસિન્નાય, છન્દદાને પવારણા [છન્દદાનપવારણા (ક॰)].

સવરેહિ ખેપિતા મેઘો, અન્તરા ચ પવારણા;
ન ઇચ્છન્તિ પુરમ્હાકં, અટ્ઠપિતા ચ ભિક્ખુનો.

કિમ્હિ વાતિ કતમઞ્ચ, દિટ્ઠેન સુતસઙ્કાય;
ચોદકો ચુદિતકો ચ, થુલ્લચ્ચયં વત્થુ ભણ્ડનં;
પવારણાસઙ્ગહો ચ, અનિસ્સરો પવારયેતિ.

ઇમમ્હિ ખન્ધકે વત્થૂનિ છચત્તારીસાતિ.

પવારણાક્ખન્ધકો નિટ્ઠિતો.

૫. ચમ્મક્ખન્ધકો

૧૪૭. સોણકોળિવિસવત્થુ

૨૪૨. તેન સમયેન બુદ્ધો ભગવા રાજગહે વિહરતિ ગિજ્ઝકૂટે પબ્બતે. તેન ખો પન સમયેન રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો અસીતિયા ગામસહસ્સેસુ ઇસ્સરિયાધિપચ્ચં રજ્જં કારેતિ. તેન ખો પન સમયેન ચમ્પાયં સોણો નામ કોળિવિસો [કોળિવીસો (સી॰)] સેટ્ઠિપુત્તો સુખુમાલો હોતિ. તસ્સ પાદતલેસુ લોમાનિ જાતાનિ હોન્તિ. અથ ખો રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો તાનિ અસીતિ ગામિકસહસ્સાનિ સન્નિપાતાપેત્વા કેનચિદેવ કરણીયેન સોણસ્સ કોળિવિસસ્સ સન્તિકે દૂતં પાહેસિ – આગચ્છતુ સોણો, ઇચ્છામિ સોણસ્સ આગતન્તિ. અથ ખો સોણસ્સ કોળિવિસસ્સ માતાપિતરો સોણં કોળિવિસં એતદવોચું – ''રાજા તે, તાત સોણ, પાદે દક્ખિતુકામો. મા ખો ત્વં, તાત સોણ, યેન રાજા તેન પાદે અભિપ્પસારેય્યાસિ. રઞ્ઞો પુરતો પલ્લઙ્કેન નિસીદ. નિસિન્નસ્સ તે રાજા પાદે દક્ખિસ્સતી''તિ. અથ ખો સોણં કોળિવિસં સિવિકાય આનેસું. અથ ખો સોણો કોળિવિસો યેન રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા રાજાનં માગધં સેનિયં બિમ્બિસારં અભિવાદેત્વા રઞ્ઞો પુરતો પલ્લઙ્કેન નિસીદિ. અદ્દસા ખો રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો સોણસ્સ કોળિવિસસ્સ પાદતલેસુ લોમાનિ જાતાનિ. અથ ખો રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો તાનિ અસીતિ ગામિકસહસ્સાનિ દિટ્ઠધમ્મિકે અત્થે અનુસાસિત્વા ઉય્યોજેસિ – ''તુમ્હે ખ્વત્થ, ભણે, મયા દિટ્ઠધમ્મિકે અત્થે અનુસાસિતા; ગચ્છથ, તં ભગવન્તં પયિરુપાસથ; સો નો ભગવા સમ્પરાયિકે અત્થે અનુસાસિસ્સતી''તિ.

અથ ખો તાનિ અસીતિ ગામિકસહસ્સાનિ યેન ગિજ્ઝકૂટો પબ્બતો તેનુપસઙ્કમિંસુ. તેન ખો પન સમયેન આયસ્મા સાગતો ભગવતો ઉપટ્ઠાકો હોતિ. અથ ખો તાનિ અસીતિ ગામિકસહસ્સાનિ યેનાયસ્મા સાગતો તેનુપસઙ્કમિંસુ, ઉપસઙ્કમિત્વા આયસ્મન્તં સાગતં એતદવોચું – ''ઇમાનિ, ભન્તે, અસીતિ ગામિકસહસ્સાનિ ઇધૂપસઙ્કન્તાનિ ભગવન્તં દસ્સનાય; સાધુ મયં, ભન્તે, લભેય્યામ ભગવન્તં દસ્સનાયા''તિ. ''તેન હિ તુમ્હે આયસ્મન્તો મુહુત્તં ઇધેવ તાવ હોથ, યાવાહં ભગવન્તં પટિવેદેમી''તિ. અથ ખો આયસ્મા સાગતો તેસં અસીતિયા ગામિકસહસ્સાનં પુરતો પેક્ખમાનાનં પાટિકાય નિમુજ્જિત્વા ભગવતો પુરતો ઉમ્મુજ્જિત્વા ભગવન્તં એતદવોચ – ''ઇમાનિ, ભન્તે, અસીતિ ગામિકસહસ્સાનિ ઇધૂપસઙ્કન્તાનિ ભગવન્તં દસ્સનાય; યસ્સ દાનિ, ભન્તે, ભગવા કાલં મઞ્ઞતી''તિ. ''તેન હિ ત્વં, સાગત, વિહારપચ્છાયાયં આસનં પઞ્ઞપેહી''તિ. ''એવં, ભન્તે''તિ ખો આયસ્મા સાગતો ભગવતો પટિસ્સુણિત્વા પીઠં ગહેત્વા ભગવતો પુરતો નિમુજ્જિત્વા તેસં અસીતિયા ગામિકસહસ્સાનં પુરતો પેક્ખમાનાનં પાટિકાય ઉમ્મુજ્જિત્વા વિહારપચ્છાયાયં આસનં પઞ્ઞપેતિ. અથ ખો ભગવા વિહારા નિક્ખમિત્વા વિહારપચ્છાયાયં પઞ્ઞત્તે આસને નિસીદિ. અથ ખો તાનિ અસીતિ ગામિકસહસ્સાનિ યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિંસુ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિંસુ. અથ ખો તાનિ અસીતિ ગામિકસહસ્સાનિ આયસ્મન્તંયેવ સાગતં સમન્નાહરન્તિ, નો તથા ભગવન્તં. અથ ખો ભગવા તેસં અસીતિયા ગામિકસહસ્સાનં ચેતસા ચેતોપરિવિતક્કમઞ્ઞાય આયસ્મન્તં સાગતં આમન્તેસિ – ''તેન હિ ત્વં, સાગત, ભિય્યોસોમત્તાય ઉત્તરિમનુસ્સધમ્મં ઇદ્ધિપાટિહારિયં દસ્સેહી''તિ. ''એવં, ભન્તે''તિ ખો આયસ્મા સાગતો ભગવતો પટિસ્સુણિત્વા વેહાસં અબ્ભુગ્ગન્ત્વા આકાસે અન્તલિક્ખે ચઙ્કમતિપિ, તિટ્ઠતિપિ, નિસીદતિપિ, સેય્યમ્પિ કપ્પેતિ, ધૂમાયતિપિ [ધૂપાયતિપિ (સી॰), પધૂપાયતિપિ (સ્યા॰)] પજ્જલતિપિ, અન્તરધાયતિપિ. અથ ખો આયસ્મા સાગતો આકાસે અન્તલિક્ખે અનેકવિહિતં ઉત્તરિમનુસ્સધમ્મં ઇદ્ધિપાટિહારિયં દસ્સેત્વા ભગવતો પાદેસુ સિરસા

નિપતિત્વા ભગવન્તં એતદવોચ – ‘‘સત્થા મે, ભન્તે, ભગવા; સાવકોહમસ્મિ. સત્થા મે, ભન્તે, ભગવા; સાવકોહમસ્મી’’તિ. અથ ખો તાનિ અસીતિ ગામિકસહસ્સાનિ ‘‘અચ્છરિયં વત ભો! અબ્ભુતં વત ભો! સાવકોપિ નામ એવં મહિદ્ધિકો ભવિસ્સતિ, એવં મહાનુભાવો, અહો નૂન સત્થા’’તિ ભગવન્તંયેવ સમન્નાહરન્તિ, નો તથા આયસ્મન્તં સાગતં.

અથ ખો ભગવા તેસં અસીતિયા ગામિકસહસ્સાનં ચેતસા ચેતોપરિવિતક્કમઞ્ઞાય અનુપુબ્બિં કથં કથેસિ, સેય્યથિદં – દાનકથં સીલકથં સગ્ગકથં , કામાનં આદીનવં ઓકારં સંકિલેસં, નેક્ખમ્મે આનિસંસં પકાસેસિ. યદા તે ભગવા અઞ્ઞાસિ કલ્લચિત્તે, મુદુચિત્તે, વિનીવરણચિત્તે, ઉદગ્ગચિત્તે, પસન્નચિત્તે, અથ યા બુદ્ધાનં સામુક્કંસિકા ધમ્મદેસના, તં પકાસેસિ – દુક્ખં, સમુદયં, નિરોધં, મગ્ગં. સેય્યથાપિ નામ સુદ્ધં વત્થં અપગતકાળકં સમ્મદેવ રજનં પટિગ્ગણ્હેય્ય, એવમેવં તેસં અસીતિયા ગામિકસહસ્સાનં તસ્મિંયેવ આસને વિરજં વીતમલં ધમ્મચક્ખું ઉદપાદિ – ‘‘યંકિઞ્ચિ સમુદયધમ્મં, સબ્બં તં નિરોધધમ્મ’’ન્તિ. તે દિટ્ઠધમ્મા પત્તધમ્મા વિદિતધમ્મા પરિયોગાળ્હધમ્મા તિણ્ણવિચિકિચ્છા વિગતકથંકથા વેસારજ્જપ્પત્તા અપરપ્પચ્ચયા સત્થુસાસને ભગવન્તં એતદવોચું – ‘‘અભિક્કન્તં, ભન્તે, અભિક્કન્તં, ભન્તે. સેય્યથાપિ, ભન્તે, નિક્કુજ્જિતં વા ઉક્કુજ્જેય્ય, પટિચ્છન્નં વા વિવરેય્ય, મૂળ્હસ્સ વા મગ્ગં આચિક્ખેય્ય, અન્ધકારે વા તેલપજ્જોતં ધારેય્ય – ‘‘ચક્ખુમન્તો રૂપાનિ દક્ખન્તી’’તિ, એવમેવં ભગવતા અનેકપરિયાયેન ધમ્મો પકાસિતો. એતે મયં, ભન્તે, ભગવન્તં સરણં ગચ્છામ. ધમ્મઞ્ચ, ભિક્ખુસઙ્ઘઞ્ચ. ઉપાસકે નો ભગવા ધારેતુ અજ્જતગ્ગે પાણુપેતે સરણં ગતે’’તિ.

સોણસ્સ પબ્બજ્જા

૨૪૩. અથ ખો સોણસ્સ કોળિવિસસ્સ એતદહોસિ ‘‘યથા યથા ખો અહં ભગવતા ધમ્મં દેસિતં આજાનામિ, નયિદં સુકરં અગારં અજ્ઝાવસતા એકન્તપરિપુણ્ણં એકન્તપરિસુદ્ધં સઙ્ખલિખિતં બ્રહ્મચરિયં ચરિતું; યંનૂનાહં કેસમસ્સું ઓહારેત્વા કાસાયાનિ વત્થાનિ અચ્છાદેત્વા અગારસ્મા અનગારિયં પબ્બજેય્ય’’ન્તિ. અથ ખો તાનિ અસીતિ ગામિકસહસ્સાનિ ભગવતો ભાસિતં અભિનન્દિત્વા અનુમોદિત્વા ઉટ્ઠાયાસના ભગવન્તં અભિવાદેત્વા પદક્ખિણં કત્વા પક્કમિંસુ. અથ ખો સોણો કોળિવિસો અચિરપક્કન્તેસુ તેસુ અસીતિયા ગામિકસહસ્સેસુ યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નો ખો સોણો કોળિવિસો ભગવન્તં એતદવોચ – ‘‘યથા યથાહં, ભન્તે, ભગવતા ધમ્મં દેસિતં આજાનામિ, નયિદં સુકરં અગારં અજ્ઝાવસતા એકન્તપરિપુણ્ણં એકન્તપરિસુદ્ધં સઙ્ખલિખિતં બ્રહ્મચરિયં ચરિતું. ઇચ્છામહં, ભન્તે, કેસમસ્સું ઓહારેત્વા કાસાયાનિ વત્થાનિ અચ્છાદેત્વા અગારસ્મા અનગારિયં પબ્બજિતું. પબ્બાજેતુ મં, ભન્તે, ભગવા’’તિ. અલત્થ ખો સોણો કોળિવિસો ભગવતો સન્તિકે પબ્બજ્જં, અલત્થ ઉપસમ્પદં. અચિરુપસમ્પન્નો ચ પનાયસ્મા સોણો સીતવને વિહરતિ. તસ્સ અચ્ચારદ્ધવીરિયસ્સ ચઙ્કમતો પાદા ભિજ્જિંસુ. ચઙ્કમો લોહિતેન ફુટો હોતિ, સેય્યથાપિ ગવાઘાતનં. [ઇતો પરં યાવ ઇમસ્સ વત્થુસ્સ અવસાનં તાવ પાઠો અ॰ નિ॰ ૬.૫૫ આદયો] અથ ખો આયસ્મતો સોણસ્સ રહોગતસ્સ પટિસલ્લીનસ્સ એવં ચેતસો પરિવિતક્કો ઉદપાદિ – ‘‘યે ખો કેચિ ભગવતો સાવકા આરદ્ધવીરિયા વિહરન્તિ, અહં તેસં અઞ્ઞતરો. અથ ચ પન મે નાનુપાદાય આસવેહિ ચિત્તં વિમુચ્ચતિ. સંવિજ્જન્તિ ખો પન મે કુલે ભોગા; સક્કા ભોગે ચ ભુઞ્જિતું, પુઞ્ઞાનિ ચ કાતું. યંનૂનાહં હીનાયાવત્તિત્વા ભોગે ચ ભુઞ્જેય્યં, પુઞ્ઞાનિ ચ કરેય્ય’’ન્તિ. અથ ખો ભગવા આયસ્મતો સોણસ્સ ચેતસા ચેતોપરિવિતક્કમઞ્ઞાય – સેય્યથાપિ નામ બલવા પુરિસો સમિઞ્જિતં વા બાહં પસારેય્ય, પસારિતં વા બાહં સમિઞ્જેય્ય એવમેવ – ગિજ્ઝકૂટે પબ્બતે અન્તરહિતો સીતવને પાતુરહોસિ. અથ ખો ભગવા સમ્બહુલેહિ ભિક્ખૂહિ સદ્ધિં સેનાસનચારિકં આહિણ્ડન્તો

યેનાયસ્મતો સોણસ્સ ચઙ્કમો તેનુપસઙ્કમિ. અદ્દસા ખો ભગવા આયસ્મતો સોણસ્સ ચઙ્કમં લોહિતેન ફુટં, દિસ્વાન ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''કસ્સ ન્વાયં, ભિક્ખવે, ચઙ્કમો લોહિતેન ફુટો, સેય્યથાપિ ગવાઘાતન''ન્તિ? ''આયસ્મતો, ભન્તે, સોણસ્સ અચ્ચારદ્ધવીરિયસ્સ ચઙ્કમતો પાદા ભિજ્જિંસુ. તસ્સાયં ચઙ્કમો લોહિતેન ફુટો, સેય્યથાપિ ગવાઘાતન''ન્તિ.

અથ ખો ભગવા યેનાયસ્મતો સોણસ્સ વિહારો તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા પઞ્ઞત્તે આસને નિસીદિ. આયસ્માપિ ખો સોણો ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નં ખો આયસ્મન્તં સોણં ભગવા એતદવોચ – ''નનુ તે, સોણ, રહોગતસ્સ પટિસલ્લીનસ્સ એવં ચેતસો પરિવિતક્કો ઉદપાદિ – 'યે ખો કેચિ ભગવતો સાવકા આરદ્ધવીરિયા વિહરન્તિ, અહં તેસં અઞ્ઞતરો. અથ ચ પન મે નાનુપાદાય આસવેહિ ચિત્તં વિમુચ્ચતિ. સંવિજ્જન્તિ ખો પન મે કુલે ભોગા; સક્કા ભોગે ચ ભુઞ્જિતું, પુઞ્ઞાનિ ચ કાતું. યંનૂનાહં હીનાયાવત્તિત્વા ભોગે ચ ભુઞ્જેય્યં, પુઞ્ઞાનિ ચ કરેય્ય'''ન્તિ? ''એવં, ભન્તે''તિ . ''તં કિં મઞ્ઞસિ, સોણ, કુસલો ત્વં પુબ્બે અગારિકભૂતો વીણાય તન્તિસ્સરે''તિ? ''એવં, ભન્તે''તિ. ''તં કિં મઞ્ઞસિ, સોણ, યદા તે વીણાય તન્તિયો અચ્ચાયતા હોન્તિ, અપિ નુ તે વીણા તસ્મિં સમયે સરવતી વા હોતિ, કમ્મઞ્ઞા વા''તિ? ''નો હેતં, ભન્તે''તિ. ''તં કિં મઞ્ઞસિ, સોણ, યદા તે વીણાય તન્તિયો અતિસિથિલા હોન્તિ, અપિ નુ તે વીણા તસ્મિં સમયે સરવતી વા હોતિ, કમ્મઞ્ઞા વા''તિ? ''નો હેતં, ભન્તે''તિ. ''તં કિં મઞ્ઞસિ, સોણ, યદા તે વીણાય તન્તિયો નેવ અચ્ચાયતા હોન્તિ નાતિસિથિલા, સમે ગુણે પતિટ્ઠિતા, અપિ નુ તે વીણા તસ્મિં સમયે સરવતી વા હોતિ, કમ્મઞ્ઞા વા''તિ? ''એવં, ભન્તે''તિ. ''એવમેવ ખો, સોણ, અચ્ચારદ્ધવીરિયં ઉદ્ધચ્ચાય સંવત્તતિ , અતિલીનવીરિયં કોસજ્જાય સંવત્તતિ. તસ્માતિહ ત્વં, સોણ, વીરિયસમતં અધિટ્ઠહ, ઇન્દ્રિયાનઞ્ચ સમતં પટિવિજ્ઝ, તત્થ ચ નિમિત્તં ગણ્હાહી''તિ. ''એવં, ભન્તે''તિ ખો આયસ્મા સોણો ભગવતો પચ્ચસ્સોસિ. અથ ખો ભગવા આયસ્મન્તં સોણં ઇમિના ઓવાદેન ઓવદિત્વા – સેય્યથાપિ નામ બલવા પુરિસો સમ્મિઞ્જિતં વા બાહં પસારેય્ય, પસારિતં વા બાહં સમિઞ્જેય્ય એવમેવ – સીતવને આયસ્મતો સોણસ્સ સમ્મુખે અન્તરહિતો ગિજ્ઝકૂટે પબ્બતે પાતુરહોસિ. અથ ખો આયસ્મા સોણો અપરેન સમયેન વીરિયસમતં અધિટ્ઠાસિ, ઇન્દ્રિયાનઞ્ચ સમતં પટિવિજ્ઝિ, તત્થ ચ નિમિત્તં અગ્ગહેસિ. અથ ખો આયસ્મા સોણો, એકો વૂપકટ્ઠો અપ્પમત્તો આતાપી પહિતત્તો વિહરન્તો, ન ચિરસ્સેવ – યસ્સત્થાય કુલપુત્તા સમ્મદેવ અગારસ્મા અનગારિયં પબ્બજન્તિ – તદનુત્તરં બ્રહ્મચરિયપરિયોસાનં દિટ્ઠેવ ધમ્મે સયં અભિઞ્ઞા સચ્છિકત્વા ઉપસમ્પજ્જ વિહાસિ. 'ખીણા જાતિ, વુસિતં બ્રહ્મચરિયં, કતં કરણીયં, નાપરં ઇત્થત્તાયા'તિ અભિઞ્ઞાસિ. અઞ્ઞતરો ચ પનાયસ્મા સોણો અરહતં અહોસિ.

૨૪૪. અથ ખો આયસ્મતો સોણસ્સ અરહત્તપ્પત્તસ્સ એતદહોસિ – ''યંનૂનાહં ભગવતો સન્તિકે અઞ્ઞં બ્યાકરેય્ય''ન્તિ. અથ ખો આયસ્મા સોણો યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નો ખો આયસ્મા સોણો ભગવન્તં એતદવોચ – યો સો, ભન્તે, ભિક્ખુ અરહં ખીણાસવો વુસિતવા કતકરણીયો ઓહિતભારો અનુપ્પત્તસદત્થો પરિક્ખીણભવસઞ્ઞોજનો સમ્મદઞ્ઞા વિમુત્તો, સો છટ્ઠાનાનિ અધિમુત્તો હોતિ – નેક્ખમ્માધિમુત્તો હોતિ, પવિવેકાધિમુત્તો હોતિ, અબ્યાપજ્જાધિમુત્તો હોતિ, ઉપાદાનક્ખયાધિમુત્તો હોતિ, તણ્હક્ખયાધિમુત્તો હોતિ , અસમ્મોહાધિમુત્તો હોતિ.

''સિયા ખો પન, ભન્તે, ઇધેકચ્ચસ્સ આયસ્મતો એવમસ્સ – 'કેવલં સદ્ધામત્તકં નૂન અયમાયસ્મા નિસ્સાય નેક્ખમ્માધિમુત્તો'તિ, ન ખો પનેતં, ભન્તે, એવં દટ્ઠબ્બં. ખીણાસવો, ભન્તે, ભિક્ખુ, વુસિતવા, કતકરણીયો,

કરણીયમત્તાનં અસમનુપસ્સન્તો કતસ્સ વા પટિચયં ખયા રાગસ્સ વીતરાગત્તા નેક્ખમ્માધિમુત્તો હોતિ, ખયા દોસસ્સ વીતદોસત્તા નેક્ખમ્માધિમુત્તો હોતિ, ખયા મોહસ્સ વીતમોહત્તા નેક્ખમ્માધિમુત્તો હોતિ.

‘‘સિયા ખો પન, ભન્તે, ઇધેકચ્ચસ્સ આયસ્મતો એવમસ્સ – ‘લાભસક્કારસિલોકં નૂન અયમાયસ્મા નિકામયમાનો પવિવેકાધિમુત્તો’તિ. ન ખો પનેતં, ભન્તે, એવં દટ્ઠબ્બં. ખીણાસવો, ભન્તે, ભિક્ખુ, વુસિતવા, કતકરણીયો, કરણીયમત્તાનં [કરણીયં અત્તનો (અઙ્ગુત્તરપાળિયં)] અસમનુપસ્સન્તો કતસ્સ વા પટિચયં, ખયા રાગસ્સ વીતરાગત્તા પવિવેકાધિમુત્તો હોતિ, ખયા દોસસ્સ વીતદોસત્તા પવિવેકાધિમુત્તો હોતિ, ખયા મોહસ્સ વીતમોહત્તા પવિવેકાધિમુત્તો હોતિ.

‘‘સિયા ખો પન, ભન્તે, ઇધેકચ્ચસ્સ આયસ્મતો એવમસ્સ – ‘સીલબ્બતપરામાસં નૂન અયમાયસ્મા સારતો પચ્ચાગચ્છન્તો અબ્યાપજ્જાધિમુત્તો’તિ. ન ખો પનેતં, ભન્તે, એવં દટ્ઠબ્બં. ખીણાસવો, ભન્તે, ભિક્ખુ, વુસિતવા, કતકરણીયો, કરણીયમત્તાનં અસમનુપસ્સન્તો કતસ્સ વા પટિચયં, ખયા રાગસ્સ વીતરાગત્તા અબ્યાપજ્જાધિમુત્તો હોતિ, ખયા દોસસ્સ વીતદોસત્તા અબ્યાપજ્જાધિમુત્તો હોતિ, ખયા મોહસ્સ વીતમોહત્તા અબ્યાપજ્જાધિમુત્તો હોતિ.

‘‘ખયા રાગસ્સ વીતરાગત્તા ઉપાદાનક્ખયાધિમુત્તો હોતિ, ખયા દોસસ્સ વીતદોસત્તા ઉપાદાનક્ખયાધિમુત્તો હોતિ, ખયા મોહસ્સ વીતમોહત્તા ઉપાદાનક્ખયાધિમુત્તો હોતિ.

‘‘ખયા રાગસ્સ વીતરાગત્તા તણ્હક્ખયાધિમુત્તો હોતિ, ખયા દોસસ્સ વીતદોસત્તા તણ્હક્ખયાધિમુત્તો હોતિ, ખયા મોહસ્સ વીતમોહત્તા તણ્હક્ખયાધિમુત્તો હોતિ.

‘‘ખયા રાગસ્સ વીતરાગત્તા અસમ્મોહાધિમુત્તો હોતિ, ખયા દોસસ્સ વીતદોસત્તા અસમ્મોહાધિમુત્તો હોતિ, ખયા મોહસ્સ વીતમોહત્તા અસમ્મોહાધિમુત્તો હોતિ.

‘‘એવં સમ્મા વિમુત્તચિત્તસ્સ, ભન્તે, ભિક્ખુનો ભુસા ચેપિ ચક્ખુવિઞ્ઞેય્યા રૂપા ચક્ખુસ્સ આપાથં આગચ્છન્તિ, નેવસ્સ ચિત્તં પરિયાદિયન્તિ. અમિસ્સીકતમેવસ્સ ચિત્તં હોતિ, ઠિતં, આનેઞ્જપ્પત્તં, વયઞ્ચસ્સાનુપસ્સતિ. ભુસા ચેપિ સોતવિઞ્ઞેય્યા સદ્દા…પે॰… ઘાનવિઞ્ઞેય્યા ગન્ધા… જિવ્હાવિઞ્ઞેય્યા રસા… કાયવિઞ્ઞેય્યા ફોટ્ઠબ્બા… મનોવિઞ્ઞેય્યા ધમ્મા મનસ્સ આપાથં આગચ્છન્તિ, નેવસ્સ ચિત્તં પરિયાદિયન્તિ; અમિસ્સીકતમેવસ્સ ચિત્તં હોતિ, ઠિતં, આનેઞ્જપ્પત્તં, વયઞ્ચસ્સાનુપસ્સતિ. સેય્યથાપિ, ભન્તે, સેલો પબ્બતો અચ્છિદ્દો અસુસિરો એકગ્ઘનો, પુરત્થિમાય ચેપિ દિસાય આગચ્છેય્ય ભુસા વાતવુટ્ઠિ, નેવ નં સઙ્કમ્પેય્ય ન સમ્પકમ્પેય્ય ન સમ્પવેધેય્ય; પચ્છિમાય ચેપિ દિસાય આગચ્છેય્ય ભુસા વાતવુટ્ઠિ…પે॰… ઉત્તરાય ચેપિ દિસાય…પે॰… દક્ખિણાય ચેપિ દિસાય આગચ્છેય્ય ભુસા વાતવુટ્ઠિ, નેવ નં સઙ્કમ્પેય્ય ન સમ્પકમ્પેય્ય ન સમ્પવેધેય્ય, એવમેવ ખો, ભન્તે, એવં સમ્મા વિમુત્તચિત્તસ્સ ભિક્ખુનો ભુસા ચેપિ ચક્ખુવિઞ્ઞેય્યા રૂપા ચક્ખુસ્સ આપાથં આગચ્છન્તિ, નેવસ્સ ચિત્તં પરિયાદિયન્તિ; અમિસ્સીકતમેવસ્સ ચિત્તં હોતિ, ઠિતં, આનેઞ્જપ્પત્તં, વયઞ્ચસ્સાનુપસ્સતિ. ભુસા ચેપિ સોતવિઞ્ઞેય્યા સદ્દા…પે॰… ઘાનવિઞ્ઞેય્યા ગન્ધા… જિવ્હાવિઞ્ઞેય્યા રસા… કાયવિઞ્ઞેય્યા ફોટ્ઠબ્બા… મનોવિઞ્ઞેય્યા ધમ્મા મનસ્સ આપાથં આગચ્છન્તિ, નેવસ્સ ચિત્તં પરિયાદિયન્તિ; અમિસ્સીકતમેવસ્સ ચિત્તં હોતિ, ઠિતં, આનેઞ્જપ્પત્તં, વયઞ્ચસ્સાનુપસ્સતી’’તિ.

નેક્ખમ્મં અધિમુત્તસ્સ, પવિવેકઞ્ચ ચેતસો;
અબ્યાપજ્જાધિમુત્તસ્સ, ઉપાદાનક્ખયસ્સ ચ.

તણ્હક્ખયાધિમુત્તસ્સ , અસમ્મોહઞ્ચ ચેતસો;
દિસ્વા આયતનુપ્પાદં, સમ્મા ચિત્તં વિમુચ્ચતિ.

તસ્સ સમ્માવિમુત્તસ્સ, સન્તચિત્તસ્સ ભિક્ખુનો;
કતસ્સ પટિચયો નત્થિ, કરણીયં ન વિજ્જતિ.

સેલો યથા એકગ્ઘનો, વાતેન ન સમીરતિ;
એવં રૂપા રસા સદ્દા, ગન્ધા ફસ્સા ચ કેવલા.

ઇટ્ઠા ધમ્મા અનિટ્ઠા ચ, ન પવેધેન્તિ તાદિનો;
ઠિતં ચિત્તં વિપ્પમુત્તં, વયઞ્ચસ્સાનુપસ્સતીતિ.

સોણકોળિવિસવત્થુ નિટ્ઠિતં.

૧૪૮. દિગુણાદિઉપાહનપટિક્ખેપો

૨૪૫. અથ ખો ભગવા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ‘‘એવં ખો, ભિક્ખવે, કુલપુત્તા અઞ્ઞં બ્યાકરોન્તિ, અત્થો ચ વુત્તો, અત્તા ચ અનુપનીતો. અથ ચ, પનિધેકચ્ચે મોઘપુરિસા હસમાનકં, મઞ્ઞે, અઞ્ઞં બ્યાકરોન્તિ, તે પચ્છા વિઘાતં આપજ્જન્તી’’તિ. અથ ખો ભગવા આયસ્મન્તં સોણં આમન્તેસિ – ‘‘ત્વં ખોસિ, સોણ, સુખુમાલો. અનુજાનામિ તે, સોણ, એકપલાસિકં ઉપાહન’’ન્તિ. ‘‘અહં ખો, ભન્તે, અસીતિસકટવાહે હિરઞ્ઞં ઓહાય અગારસ્મા અનગારિયં પબ્બજિતો, સત્તહત્થિકઞ્ચ અનીકં. અથાહં ભન્તે એકપલાસિકં ચે ઉપાહનં પરિહરિસ્સામિ, તસ્સ મે ભવિસ્સન્તિ વત્તારો ‘સોણો કોળિવિસો અસીતિસકટવાહે હિરઞ્ઞં ઓહાય અગારસ્મા અનગારિયં પબ્બજિતો, સત્તહત્થિકઞ્ચ અનીકં. સો દાનાયં એકપલાસિકાસુ ઉપાહનાસુ સત્તો’તિ. સચે ભગવા ભિક્ખુસઙ્ઘસ્સ અનુજાનિસ્સતિ અહમ્પિ પરિભુઞ્જિસ્સામિ; નો ચે ભગવા ભિક્ખુસઙ્ઘસ્સ અનુજાનિસ્સતિ, અહમ્પિ ન પરિભુઞ્જિસ્સામી’’તિ. અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ‘‘અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, એકપલાસિકં ઉપાહનં. ન, ભિક્ખવે, દિગુણા ઉપાહના ધારેતબ્બા. ન તિગુણા ઉપાહના ધારેતબ્બા. ન ગુણઙ્ગુણૂપાહના [ગણઙ્ગણૂપાહના (બહૂસુ)] ધારેતબ્બા. યો ધારેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સા’’તિ.

દિગુણાદિઉપાહનપટિક્ખેપો નિટ્ઠિતો.

૧૪૯. સબ્બનીલિકાદિપટિક્ખેપો

૨૪૬. તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ સબ્બનીલિકા ઉપાહનાયો ધારેન્તિ…પે॰… સબ્બપીતિકા ઉપાહનાયો ધારેન્તિ… સબ્બલોહિતિકા ઉપાહનાયો ધારેન્તિ… સબ્બમઞ્જિટ્ઠિકા [સબ્બમઞ્જેટ્ઠિકા (ક॰)] ઉપાહનાયો ધારેન્તિ … સબ્બકણ્હા ઉપાહનાયો ધારેન્તિ… સબ્બમહારઙ્ગરત્તા ઉપાહનાયો ધારેન્તિ… સબ્બમહાનામરત્તા ઉપાહનાયો ધારેન્તિ. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ, ‘‘સેય્યથાપિ ગિહી કામભોગિનો’’તિ. ભગવતો

એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, સબ્બનીલિકા ઉપાહના ધારેતબ્બા...પે॰... ન સબ્બપીતિકા ઉપાહના ધારેતબ્બા, ન સબ્બલોહિતિકા ઉપાહના ધારેતબ્બા, ન સબ્બમઞ્જિટ્ઠિકા ઉપાહના ધારેતબ્બા, ન સબ્બકણ્હા ઉપાહના ધારેતબ્બા, ન સબ્બમહારઙ્ગરત્તા ઉપાહના ધારેતબ્બા, ન સબ્બમહાનામરત્તા ઉપાહના ધારેતબ્બા. યો ધારેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ નીલકવદ્ધિકા [વટ્ટિકા (સી॰)] ઉપાહનાયો ધારેન્તિ, પીતકવદ્ધિકા ઉપાહનાયો ધારેન્તિ, લોહિતકવદ્ધિકા ઉપાહનાયો ધારેન્તિ, મઞ્જિટ્ઠિકવદ્ધિકા ઉપાહનાયો ધારેન્તિ, કણ્હવદ્ધિકા ઉપાહનાયો ધારેન્તિ, મહારઙ્ગરત્તવદ્ધિકા ઉપાહનાયો ધારેન્તિ, મહાનામરત્તવદ્ધિકા ઉપાહનાયો ધારેન્તિ. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ, ''સેય્યથાપિ ગિહી કામભોગિનો''તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, નીલકવદ્ધિકા ઉપાહના ધારેતબ્બા...પે॰... ન પીતકવદ્ધિકા ઉપાહના ધારેતબ્બા, ન લોહિતકવદ્ધિકા ઉપાહના ધારેતબ્બા, ન મઞ્જિટ્ઠિકવદ્ધિકા ઉપાહના ધારેતબ્બા, ન કણ્હવદ્ધિકા ઉપાહના ધારેતબ્બા, ન મહારઙ્ગરત્તવદ્ધિકા ઉપાહના ધારેતબ્બા, ન મહાનામરત્તવદ્ધિકા ઉપાહના ધારેતબ્બા. યો ધારેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ ખલ્લકબદ્ધા [...બન્ધા (ક॰)] ઉપાહનાયો ધારેન્તિ...પે॰... પુટબદ્ધા ઉપાહનાયો ધારેન્તિ, પાલિગુણ્ઠિમા ઉપાહનાયો ધારેન્તિ, તૂલપુણ્ણિકા ઉપાહનાયો ધારેન્તિ , તિત્તિરપત્તિકા ઉપાહનાયો ધારેન્તિ, મેણ્ડવિસાણવદ્ધિકા ઉપાહનાયો ધારેન્તિ, અજવિસાણવદ્ધિકા ઉપાહનાયો ધારેન્તિ, વિચ્છિકાળિકા ઉપાહનાયો ધારેન્તિ, મોરપિઞ્છ [મોરપિઞ્જ (સી॰ સ્યા॰)] પરિસિબ્બિતા ઉપાહનાયો ધારેન્તિ, ચિત્રા ઉપાહનાયો ધારેન્તિ. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ, ''સેય્યથાપિ ગિહી કામભોગિનો''તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે , ખલ્લકબદ્ધા ઉપાહના ધારેતબ્બા...પે॰... ન પુટબદ્ધા ઉપાહના ધારેતબ્બા, ન પાલિગુણ્ઠિમા ઉપાહના ધારેતબ્બા, ન તૂલપુણ્ણિકા ઉપાહના ધારેતબ્બા, ન તિત્તિરપત્તિકા ઉપાહના ધારેતબ્બા, ન મેણ્ડવિસાણવદ્ધિકા ઉપાહના ધારેતબ્બા, ન અજવિસાણવદ્ધિકા ઉપાહના ધારેતબ્બા, ન વિચ્છિકાળિકા ઉપાહના ધારેતબ્બા, ન મોરપિઞ્છપરિસિબ્બિતા ઉપાહના ધારેતબ્બા, ન ચિત્રા ઉપાહના ધારેતબ્બા. યો ધારેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ સીહચમ્મપરિક્ખટા ઉપાહનાયો ધારેન્તિ...પે॰... બ્યગ્ઘચમ્મપરિક્ખટા ઉપાહનાયો ધારેન્તિ, દીપિચમ્મપરિક્ખટા ઉપાહનાયો ધારેન્તિ, અજિનચમ્મપરિક્ખટા ઉપાહનાયો ધારેન્તિ, ઉદ્દચમ્મપરિક્ખટા ઉપાહનાયો ધારેન્તિ, મજ્જારચમ્મપરિક્ખટા ઉપાહનાયો ધારેન્તિ, કાળકચમ્મપરિક્ખટા ઉપાહનાયો ધારેન્તિ, લુવકચમ્મપરિક્ખટા [ઉલૂકચમ્મપરિક્ખટા (યોજના)] ઉપાહનાયો ધારેન્તિ. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ, ''સેય્યથાપિ ગિહી કામભોગિનો''તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, સીહચમ્મપરિક્ખટા ઉપાહના ધારેતબ્બા...પે॰... ન બ્યગ્ઘચમ્મપરિક્ખટા ઉપાહના ધારેતબ્બા, ન દીપિચમ્મપરિક્ખટા ઉપાહના ધારેતબ્બા, ન અજિનચમ્મપરિક્ખટા ઉપાહના ધારેતબ્બા, ન ઉદ્દચમ્મપરિક્ખટા ઉપાહના ધારેતબ્બા, ન મજ્જારચમ્મપરિક્ખટા ઉપાહના ધારેતબ્બા, ન કાળકચમ્મપરિક્ખટા ઉપાહના ધારેતબ્બા, ન લુવકચમ્મપરિક્ખટા ઉપાહના ધારેતબ્બા. યો ધારેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

સબ્બનીલિકાદિપટિક્ખેપો નિટ્ઠિતો.

૧૫૦. ઓમુક્કગુણઙ્ગુણૂપાહનાનુજાનના

૨૪૭. અથ ખો ભગવા પુબ્બણ્હસમયં નિવાસેત્વા પત્તચીવરમાદાય રાજગહં પિણ્ડાય પાવિસિ, અઞ્ઞતરેન ભિક્ખુના પચ્છાસમણેન. અથ ખો સો ભિક્ખુ ખઞ્જમાનો ભગવન્તં પિટ્ઠિતો પિટ્ઠિતો અનુબન્ધિ. અદ્દસા ખો અઞ્ઞતરો ઉપાસકો ગુણઙ્ગુણૂપાહના આરોહિત્વા ભગવન્તં દૂરતોવ આગચ્છન્તં; દિસ્વા ઉપાહના આરોહિત્વા યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ; ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા યેન સો ભિક્ખુ તેનુપસઙ્કમિ; ઉપસઙ્કમિત્વા તં ભિક્ખું અભિવાદેત્વા એતદવોચ – ''કિસ્સ, ભન્તે, અય્યો ખઞ્જતી''તિ ? ''પાદા મે, આવુસો, ફલિતા''તિ [ફાલિતાતિ (ક॰)]. ''હન્દ, ભન્તે, ઉપાહનાયો''તિ. ''અલં , આવુસો, પટિક્ખિત્તા ભગવતા ગુણઙ્ગુણૂપાહના''તિ. ''ગણ્હાહેતા, ભિક્ખુ, ઉપાહનાયો''તિ. અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ઓમુક્કં ગુણઙ્ગુણૂપાહનં. ન, ભિક્ખવે, નવા ગુણઙ્ગુણૂપાહના ધારેતબ્બા. યો ધારેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સા''તિ.

ઓમુક્કગુણઙ્ગુણૂપાહનાનુજાનના નિટ્ઠિતા.

૧૫૧. અજ્ઝારામે ઉપાહનપટિક્ખેપો

૨૪૮. તેન ખો પન સમયેન ભગવા અજ્ઝોકાસે અનુપાહનો ચઙ્કમતિ. સત્થા અનુપાહનો ચઙ્કમતીતિ, થેરાપિ ભિક્ખૂ અનુપાહના ચઙ્કમન્તિ. છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ, સત્થરિ અનુપાહને ચઙ્કમમાને, થેરેસુપિ ભિક્ખૂસુ અનુપાહનેસુ ચઙ્કમમાનેસુ, સઉપાહના ચઙ્કમન્તિ. યે તે ભિક્ખૂ અપ્પિચ્છા…પે॰… તે ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''કથઞ્હિ નામ છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ, સત્થરિ અનુપાહને ચઙ્કમમાને, થેરેસુપિ ભિક્ખૂસુ અનુપાહનેસુ ચઙ્કમમાનેસુ, સઉપાહના ચઙ્કમિસ્સન્તી''તિ. અથ ખો તે ભિક્ખૂ ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું…પે॰… ''સચ્ચં કિર, ભિક્ખવે, છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ, સત્થરિ અનુપાહને ચઙ્કમમાને, થેરેસુપિ ભિક્ખૂસુ અનુપાહનેસુ ચઙ્કમમાનેસુ, સઉપાહના ચઙ્કમન્તી''તિ? ''સચ્ચં, ભગવા''તિ. વિગરહિ બુદ્ધો ભગવા…પે॰… ''કથઞ્હિ નામ તે, ભિક્ખવે, મોઘપુરિસા, સત્થરિ અનુપાહને ચઙ્કમમાને, થેરેસુપિ ભિક્ખૂસુ અનુપાહનેસુ ચઙ્કમમાનેસુ, સઉપાહના ચઙ્કમિસ્સન્તિ. ઇમે હિ નામ, ભિક્ખવે , ગિહી ઓદાતવત્થવસનકા અભિજીવનિકસ્સ સિપ્પસ્સ કારણા આચરિયેસુ સગારવા સપ્પતિસ્સા સભાગવુત્તિકા વિહરિસ્સન્તિ. ઇધ ખો તં, ભિક્ખવે, સોભેથ, યં તુમ્હે એવં સ્વાક્ખાતે ધમ્મવિનયે પબ્બજિતા સમાના આચરિયેસુ આચરિયમત્તેસુ ઉપજ્ઝાયેસુ ઉપજ્ઝાયમત્તેસુ અગારવા અપ્પતિસ્સા અસભાગવુત્તિકા [સગારવા સપ્પતિસ્સા સભાગવુત્તિકા (ક॰)] વિહરેય્યાથ. નેતં, ભિક્ખવે, અપ્પસન્નાનં વા પસાદાય…પે॰… વિગરહિત્વા…પે॰… ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''ન, ભિક્ખવે, આચરિયેસુ આચરિયમત્તેસુ ઉપજ્ઝાયેસુ ઉપજ્ઝાયમત્તેસુ અનુપાહનેસુ ચઙ્કમમાનેસુ સઉપાહનેન ચઙ્કમિતબ્બં. યો ચઙ્કમેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ . ન ચ, ભિક્ખવે, અજ્ઝારામે ઉપાહના ધારેતબ્બા. યો ધારેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સા''તિ.

૨૪૯. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરસ્સ ભિક્ખુનો પાદખિલાબાધો હોતિ. તં ભિક્ખૂ પરિગ્ગહેત્વા ઉચ્ચારમ્પિ પસ્સાવમ્પિ નિક્ખામેન્તિ. અદ્દસા ખો ભગવા સેનાસનચારિકં આહિણ્ડન્તો તે ભિક્ખૂ તં ભિક્ખું પરિગ્ગહેત્વા ઉચ્ચારમ્પિ પસ્સાવમ્પિ નિક્ખામેન્તે, દિસ્વાન યેન તે ભિક્ખૂ તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા તે ભિક્ખૂ એતદવોચ – ''કિં ઇમસ્સ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુનો આબાધો''તિ? ''ઇમસ્સ, ભન્તે, આયસ્મતો પાદખિલાબાધો; ઇમં મયં પરિગ્ગહેત્વા ઉચ્ચારમ્પિ પસ્સાવમ્પિ નિક્ખામેમા''તિ. અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં

કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ‘‘અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, યસ્સ પાદા વા દુક્ખા, પાદા વા ફલિતા, પાદખિલો વા આબાધો [પાદખિલાબાધો વા (સ્યા॰)] ઉપાહનં ધારેતુ’’ન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ અધોતેહિ પાદેહિ મઞ્ચમ્પિ પીઠમ્પિ અભિરુહન્તિ; ચીવરમ્પિ સેનાસનમ્પિ દુસ્સતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ‘ઇદાનિ મઞ્ચં વા પીઠં વા અભિરુહિસ્સામી’’તિ ઉપાહનં ધારેતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ રત્તિયા ઉપોસથગ્ગમ્પિ સન્નિસજ્જમ્પિ ગચ્છન્તા અન્ધકારે ખાણુમ્પિ કણ્ટકમ્પિ અક્કમન્તિ; પાદા દુક્ખા હોન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, અજ્ઝારામે ઉપાહનં ધારેતું, ઉક્કં, પદીપં, કત્તરદણ્ડન્તિ.

અજ્ઝારામે ઉપાહનપટિક્ખેપો નિટ્ઠિતો.

૧૫૨. કટ્ઠપાદુકાદિપટિક્ખેપો

૨૫૦. તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ રત્તિયા પચ્ચૂસસમયં પચ્ચુટ્ઠાય કટ્ઠપાદુકાયો અભિરુહિત્વા અજ્ઝોકાસે ચઙ્કમન્તિ, ઉચ્ચાસદ્દા મહાસદ્દા ખટખટસદ્દા, અનેકવિહિતં તિરચ્છાનકથં કથેન્તા, સેય્યથિદં [ઇમા તિરચ્છાનકથાયો પાચિ॰ ૫૦૮; દી॰ નિ॰ ૧.૭; મ॰ નિ॰ ૨.૨૨૩; સં॰ નિ॰ ૫.૧૦૮૦; અ॰ નિ॰ ૧૦.૬૯ આદયો] – રાજકથં, ચોરકથં, મહામત્તકથં, સેનાકથં, ભયકથં, યુદ્ધકથં, અન્નકથં, પાનકથં, વત્થકથં, સયનકથં, માલાકથં, ગન્ધકથં, ઞાતિકથં, યાનકથં, ગામકથં, નિગમકથં, નગરકથં, જનપદકથં, ઇત્થિકથં [ઇત્થિકથં પુરિસકથં (ક॰)], સૂરકથં, વિસિખાકથં, કુમ્ભટ્ઠાનકથં , પુબ્બપેતકથં, નાનત્તકથં, લોકક્ખાયિકં, સમુદ્દક્ખાયિકં, ઇતિભવાભવકથં ઇતિ વા; કીટકમ્પિ અક્કમિત્વા મારેન્તિ, ભિક્ખૂપિ સમાધિમ્હા ચાવેન્તિ. યે તે ભિક્ખૂ અપ્પિચ્છા…પે॰… તે ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ‘‘કથઞ્હિ નામ છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ રત્તિયા પચ્ચૂસસમયં પચ્ચુટ્ઠાય કટ્ઠપાદુકાયો અભિરુહિત્વા અજ્ઝોકાસે ચઙ્કમિસ્સન્તિ, ઉચ્ચાસદ્દા મહાસદ્દા ખટખટસદ્દા અનેકવિહિતં તિરચ્છાનકથં કથેન્તા, સેય્યથિદં – રાજકથં, ચોરકથં…પે॰… ઇતિભવાભવકથં ઇતિ વા, કીટકમ્પિ અક્કમિત્વા મારેસ્સન્તિ, ભિક્ખૂપિ સમાધિમ્હા ચાવેસ્સન્તી’’તિ. અથ ખો તે ભિક્ખૂ ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું…પે॰… ‘‘સચ્ચં કિર, ભિક્ખવે, છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ રત્તિયા પચ્ચૂસસમયં પચ્ચુટ્ઠાય કટ્ઠપાદુકાયો અભિરુહિત્વા અજ્ઝોકાસે ચઙ્કમન્તિ, ઉચ્ચાસદ્દા મહાસદ્દા ખટખટસદ્દા, અનેકવિહિતં તિરચ્છાનકથં કથેન્તા, સેય્યથિદં, – રાજકથં, ચોરકથં…પે॰… ઇતિભવાભવકથં ઇતિ વા, કીટકમ્પિ અક્કમિત્વા મારેન્તિ, ભિક્ખૂપિ સમાધિમ્હા ચાવેન્તી’’તિ? ‘‘સચ્ચં, ભગવા’’તિ…પે॰… વિગરહિત્વા ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ‘‘ન, ભિક્ખવે, કટ્ઠપાદુકા ધારેતબ્બા. યો ધારેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સા’’તિ.

અથ ખો ભગવા રાજગહે યથાભિરન્તં વિહરિત્વા યેન બારાણસી તેન ચારિકં પક્કામિ. અનુપુબ્બેન ચારિકં ચરમાનો યેન બારાણસી તદવસરિ. તત્ર સુદં ભગવા બારાણસિયં વિહરતિ ઇસિપતને મિગદાયે. તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ – ભગવતા કટ્ઠપાદુકા પટિક્ખિત્તાતિ – તાલતરુણે છેદાપેત્વા તાલપત્તપાદુકાયો ધારેન્તિ; તાનિ તાલતરુણાનિ છિન્નાનિ મિલાયન્તિ. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ‘‘કથઞ્હિ નામ સમણા સક્યપુત્તિયા તાલતરુણે છેદાપેત્વા તાલપત્તપાદુકાયો ધારેસ્સન્તિ; તાનિ તાલતરુણાનિ છિન્નાનિ મિલાયન્તિ; એકિન્દ્રિયં સમણા સક્યપુત્તિયા જીવં વિહેઠેન્તી’’તિ. અસ્સોસું ખો ભિક્ખૂ તેસં મનુસ્સાનં ઉજ્ઝાયન્તાનં

ખિય્યન્તાનં વિપાચેન્તાનં. અથ ખો તે ભિક્ખૂ ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું...પે॰... ‘‘સચ્ચં કિર, ભિક્ખવે, છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ તાલતરુણે છેદાપેત્વા તાલપત્તપાદુકાયો ધારેન્તિ; તાનિ તાલતરુણાનિ છિન્નાનિ મિલાયન્તી’’તિ? સચ્ચં ભગવાતિ. વિગરહિ બુદ્ધો ભગવા...પે॰... કથઞ્હિ નામ તે, ભિક્ખવે, મોઘપુરિસા તાલતરુણે છેદાપેત્વા તાલપત્તપાદુકાયો ધારેસ્સન્તિ; તાનિ તાલતરુણાનિ છિન્નાનિ મિલાયન્તિ. જીવસઞ્ઞિનો હિ, ભિક્ખવે, મનુસ્સા રુક્ખસ્મિં. નેતં, ભિક્ખવે, અપ્પસન્નાનં વા પસાદાય...પે॰... વિગરહિત્વા ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ‘‘ન, ભિક્ખવે, તાલપત્તપાદુકા ધારેતબ્બા. યો ધારેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સા’’તિ.

તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ ‘ભગવતા તાલપત્તપાદુકા પટિક્ખિત્તા’તિ વેળુતરુણે છેદાપેત્વા વેળુપત્તપાદુકાયો ધારેન્તિ. તાનિ વેળુતરુણાનિ છિન્નાનિ મિલાયન્તિ. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ‘‘કથઞ્હિ નામ સમણા સક્યપુત્તિયા વેળુતરુણે છેદાપેત્વા વેળુપત્તપાદુકાયો ધારેસ્સન્તિ. તાનિ વેળુતરુણાનિ છિન્નાનિ મિલાયન્તિ. એકિન્દ્રિયં સમણા સક્યપુત્તિયા જીવં વિહેઠેન્તી’’તિ. અસ્સોસું ખો ભિક્ખૂ તેસં મનુસ્સાનં ઉજ્ઝાયન્તાનં ખિય્યન્તાનં વિપાચેન્તાનં. અથ ખો તે ભિક્ખૂ ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું...પે॰... જીવસઞ્ઞિનો હિ, ભિક્ખવે, મનુસ્સા રુક્ખસ્મિં...પે॰... ન, ભિક્ખવે, વેળુપત્તપાદુકા ધારેતબ્બા. યો ધારેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

૨૫૧. અથ ખો ભગવા બારાણસિયં યથાભિરન્તં વિહરિત્વા યેન ભદ્દિયં તેન ચારિકં પક્કામિ. અનુપુબ્બેન ચારિકં ચરમાનો યેન ભદ્દિયં તદવસરિ. તત્ર સુદં ભગવા ભદ્દિયે વિહરતિ જાતિયા વને. તેન ખો પન સમયેન ભદ્દિયા ભિક્ખૂ અનેકવિહિતં પાદુકમણ્ડનાનુયોગમનુયુત્તા વિહરન્તિ, તિણપાદુકં કરોન્તિપિ કારાપેન્તિપિ, મુઞ્જપાદુકં કરોન્તિપિ કારાપેન્તિપિ, પબ્બજપાદુકં કરોન્તિપિ કારાપેન્તિપિ, હિન્તાલપાદુકં કરોન્તિપિ કારાપેન્તિપિ, કમલપાદુકં કરોન્તિપિ કારાપેન્તિપિ, કમ્બલપાદુકં કરોન્તિપિ કારાપેન્તિપિ, રિઞ્ચન્તિ ઉદ્દેસં પરિપુચ્છં અધિસીલં અધિચિત્તં અધિપઞ્ઞં. યે તે ભિક્ખૂ અપ્પિચ્છા...પે॰... તે ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ‘‘કથઞ્હિ નામ ભદ્દિયા ભિક્ખૂ અનેકવિહિતં પાદુકમણ્ડનાનુયોગમનુયુત્તા વિહરિસ્સન્તિ, તિણપાદુકં કરિસ્સન્તિપિ કારાપેસ્સન્તિપિ, મુઞ્જપાદુકં કરિસ્સન્તિપિ કારાપેસ્સન્તિપિ, પબ્બજપાદુકં કરિસ્સન્તિપિ કારાપેસ્સન્તિપિ, હિન્તાલપાદુકં કરિસ્સન્તિપિ કારાપેસ્સન્તિપિ, કમલપાદુકં કરિસ્સન્તિપિ કારાપેસ્સન્તિપિ, કમ્બલપાદુકં કરિસ્સન્તિપિ કારાપેસ્સન્તિપિ, રિઞ્ચિસ્સન્તિ ઉદ્દેસં પરિપુચ્છં અધિસીલં અધિચિત્તં અધિપઞ્ઞ’’ન્તિ. અથ ખો તે ભિક્ખૂ ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું...પે॰... ‘‘સચ્ચં કિર, ભિક્ખવે, ભદ્દિયા ભિક્ખૂ અનેકવિહિતં પાદુકમણ્ડનાનુયોગમનુયુત્તા વિહરન્તિ, તિણપાદુકં કરોન્તિપિ કારાપેન્તિપિ...પે॰... રિઞ્ચન્તિ ઉદ્દેસં પરિપુચ્છં અધિસીલં અધિચિત્તં અધિપઞ્ઞ’’ન્તિ? ‘‘સચ્ચં, ભગવા’’તિ. વિગરહિ બુદ્ધો ભગવા...પે॰... ‘‘કથઞ્હિ નામ તે, ભિક્ખવે, મોઘપુરિસા અનેકવિહિતં પાદુકમણ્ડનાનુયોગમનુયુત્તા વિહરિસ્સન્તિ, તિણપાદુકં કરિસ્સન્તિપિ કારાપેસ્સન્તિપિ...પે॰... રિઞ્ચિસ્સન્તિ ઉદ્દેસં પરિપુચ્છં અધિસીલં અધિચિત્તં અધિપઞ્ઞં. નેતં, ભિક્ખવે, અપ્પસન્નાનં વા પસાદાય...પે॰... વિગરહિત્વા...પે॰... ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ‘‘ન, ભિક્ખવે, તિણપાદુકા ધારેતબ્બા, ન મુઞ્જપાદુકા ધારેતબ્બા, ન પબ્બજપાદુકા ધારેતબ્બા, ન હિન્તાલપાદુકા ધારેતબ્બા, ન કમલપાદુકા ધારેતબ્બા , ન કમ્બલપાદુકા ધારેતબ્બા, ન સોવણ્ણમયા પાદુકા ધારેતબ્બા, ન રૂપિયમયા પાદુકા ધારેતબ્બા, ન મણિમયા પાદુકા ધારેતબ્બા, ન વેળુરિયમયા પાદુકા ધારેતબ્બા, ન ફલિકમયા પાદુકા ધારેતબ્બા, ન કંસમયા પાદુકા ધારેતબ્બા, ન કાચમયા પાદુકા ધારેતબ્બા, ન તિપુમયા પાદુકા ધારેતબ્બા, ન સીસમયા પાદુકા ધારેતબ્બા, ન તમ્બલોહમયા પાદુકા ધારેતબ્બા. યો ધારેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. ન ચ, ભિક્ખવે, કાચિ સઙ્કમનિયા પાદુકા

ધારેતબ્બા. યો ધારેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, તિસ્સો પાદુકા ધુવટ્ઠાનિયા અસઙ્કમનિયાયો – વચ્ચપાદુકં, પસ્સાવપાદુકં, આચમનપાદુક''ન્તિ.

૨૫૨. અથ ખો ભગવા ભદ્દિયે યથાભિરન્તં વિહરિત્વા યેન સાવત્થિ તેન ચારિકં પક્કામિ. અનુપુબ્બેન ચારિકં ચરમાનો યેન સાવત્થિ તદવસરિ. તત્ર સુદં ભગવા સાવત્થિયં વિહરતિ જેતવને અનાથપિણ્ડિકસ્સ આરામે. તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ અચિરવતિયા નદિયા ગાવીનં તરન્તીનં વિસાણેસુપિ ગણ્હન્તિ, કણ્ણેસુપિ ગણ્હન્તિ, ગીવાયપિ ગણ્હન્તિ, છેપ્પાપિ ગણ્હન્તિ, પિટ્ઠિમ્પિ અભિરુહન્તિ, રત્તચિત્તાપિ અઙ્ગજાતં છુપન્તિ, વચ્છતરિમ્પિ ઓગાહેત્વા મારેન્તિ. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''કથઞ્હિ નામ સમણા સક્યપુત્તિયા ગાવીનં તરન્તીનં વિસાણેસુપિ ગહેસ્સન્તિ...પે॰... સેય્યથાપિ ગિહી કામભોગિનો''તિ. અસ્સોસું ખો ભિક્ખૂ તેસં મનુસ્સાનં ઉજ્ઝાયન્તાનં ખિય્યન્તાનં વિપાચેન્તાનં. અથ ખો તે ભિક્ખૂ ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું...પે॰... સચ્ચં કિર, ભિક્ખવે,...પે॰... સચ્ચં ભગવાતિ...પે॰... વિગરહિત્વા...પે॰... ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''ન, ભિક્ખવે, ગાવીનં વિસાણેસુ ગહેતબ્બં, ન કણ્ણેસુ ગહેતબ્બં, ન ગીવાય ગહેતબ્બં, ન છેપ્પાય ગહેતબ્બં, ન પિટ્ઠિ અભિરુહિતબ્બા . યો અભિરુહેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. ન ચ, ભિક્ખવે, રત્તચિત્તેન અઙ્ગજાતં છુપિતબ્બં. યો છુપેય્ય, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ. ન વચ્છતરી મારેતબ્બા. યો મારેય્ય, યથાધમ્મો કારેતબ્બો''તિ.

કટ્ઠપાદુકાદિપટિક્ખેપો નિટ્ઠિતો.

૧૫૩. યાનાદિપટિક્ખેપો

૨૫૩. તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ યાનેન યાયન્તિ, ઇત્થિયુત્તેનપિ પુરિસન્તરેન, પુરિસયુત્તેનપિ ઇત્થન્તરેન. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''સેય્યથાપિ ગઙ્ગામહિયાયા''તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, યાનેન યાયિતબ્બં . યો યાયેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ કોસલેસુ જનપદે સાવત્થિં ગચ્છન્તો ભગવન્તં દસ્સનાય અન્તરામગ્ગે ગિલાનો હોતિ. અથ ખો સો ભિક્ખુ મગ્ગા ઓક્કમ્મ અઞ્ઞતરસ્મિં રુક્ખમૂલે નિસીદિ. મનુસ્સા તં ભિક્ખું દિસ્વા એતદવોચું – ''કહં, ભન્તે, અય્યો ગમિસ્સતી''તિ? ''સાવત્થિં ખો અહં, આવુસો, ગમિસ્સામિ ભગવન્તં દસ્સનાયા''તિ. ''એહિ, ભન્તે, ગમિસ્સામા''તિ. ''નાહં, આવુસો, સક્કોમિ, ગિલાનોમ્હી''તિ. ''એહિ, ભન્તે, યાનં અભિરુહા''તિ. ''અલં, આવુસો, પટિક્ખિત્તં ભગવતા યાન''ન્તિ કુક્કુચ્ચાયન્તો યાનં નાભિરુહિ. અથ ખો સો ભિક્ખુ સાવત્થિં ગન્ત્વા ભિક્ખૂનં એતમત્થં આરોચેસિ. ભિક્ખૂ ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ગિલાનસ્સ યાનન્તિ. અથ ખો ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ''ઇત્થિયુત્તં નુ ખો પુરિસયુત્તં નુ ખો''તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ , ભિક્ખવે, પુરિસયુત્તં હત્થવટ્ટકન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરસ્સ ભિક્ખુનો યાનુગ્ઘાતેન બાળ્હતરં અફાસુ અહોસિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સિવિકં પાટઙ્કિન્તિ.

યાનાદિપટિક્ખેપો નિટ્ઠિતો.

૧૫૪. ઉચ્ચાસયનમહાસયનપટિક્ખેપો

૨૫૪. તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ ઉચ્ચાસયનમહાસયનાનિ ધારેન્તિ, સેય્યથિદં – આસન્દિં, પલ્લઙ્કં, ગોનકં, ચિત્તકં, પટિકં, પટલિકં, તૂલિકં, વિકતિકં, ઉદ્ધલોમિં [ઉન્દલોમિં (ક॰), ઉદ્દલોમિં (ક॰)], એકન્તલોમિં, કટ્ટિસ્સં, કોસેય્યં , કુત્તકં, હત્થત્થરં, અસ્સત્થરં, રથત્થરં, અજિનપવેણિં, કદલિમિગપવરપચ્ચત્થરણં, સઉત્તરચ્છદં, ઉભતોલોહિતકૂપધાનન્તિ. મનુસ્સા વિહારચારિકં આહિણ્ડન્તા પસ્સિત્વા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''સેય્યથાપિ ગિહી કામભોગિનો''તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, ઉચ્ચાસયનમહાસયનાનિ ધારેતબ્બાનિ, સેય્યથિદં – આસન્દિ, પલ્લઙ્કો, ગોનકો, ચિત્તકો, પટિકા, પટલિકા, તૂલિકા, વિકતિકા, ઉદ્ધલોમિ, એકન્તલોમિ, કટ્ટિસ્સં, કોસેય્યં, કુત્તકં, હત્થત્થરં, અસ્સત્થરં, રથત્થરં, અજિનપવેણિ, કદલિમિગપવરપચ્ચત્થરણં, સઉત્તરચ્છદં, ઉભતોલોહિતકૂપધાનં. યો ધારેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

ઉચ્ચાસયનમહાસયનપટિક્ખેપો નિટ્ઠિતો.

૧૫૫. સબ્બચમ્મપટિક્ખેપો

૨૫૫. તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ – ભગવતા ઉચ્ચાસયનમહાસયનાનિ પટિક્ખિત્તાનીતિ – મહાચમ્માનિ ધારેન્તિ, સીહચમ્મં બ્યગ્ઘચમ્મં દીપિચમ્મં. તાનિ મઞ્ચપ્પમાણેનપિ છિન્નાનિ હોન્તિ, પીઠપ્પમાણેનપિ છિન્નાનિ હોન્તિ, અન્તોપિ મઞ્ચે પઞ્ઞત્તાનિ હોન્તિ, બહિપિ મઞ્ચે પઞ્ઞત્તાનિ હોન્તિ, અન્તોપિ પીઠે પઞ્ઞત્તાનિ હોન્તિ, બહિપિ પીઠે પઞ્ઞત્તાનિ હોન્તિ. મનુસ્સા વિહારચારિકં આહિણ્ડન્તા પસ્સિત્વા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''સેય્યથાપિ ગિહી કામભોગિનો''તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, મહાચમ્માનિ ધારેતબ્બાનિ, સીહચમ્મં બ્યગ્ઘચમ્મં દીપિચમ્મં. યો ધારેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ – ભગવતા મહાચમ્માનિ પટિક્ખિત્તાનીતિ – ગોચમ્માનિ ધારેન્તિ. તાનિ મઞ્ચપ્પમાણેનપિ છિન્નાનિ હોન્તિ, પીઠપ્પમાણેનપિ છિન્નાનિ હોન્તિ, અન્તોપિ મઞ્ચે પઞ્ઞત્તાનિ હોન્તિ, બહિપિ મઞ્ચે પઞ્ઞત્તાનિ હોન્તિ, અન્તોપિ પીઠે પઞ્ઞત્તાનિ હોન્તિ, બહિપિ પીઠે પઞ્ઞત્તાનિ હોન્તિ. અઞ્ઞતરોપિ પાપભિક્ખુ અઞ્ઞતરસ્સ પાપુપાસકસ્સ કુલૂપકો હોતિ. અથ ખો સો પાપભિક્ખુ પુબ્બણ્હસમયં નિવાસેત્વા પત્તચીવરમાદાય યેન તસ્સ પાપુપાસકસ્સ નિવેસનં તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા પઞ્ઞત્તે આસને નિસીદિ. અથ ખો સો પાપુપાસકો યેન સો પાપભિક્ખુ તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા તં પાપભિક્ખું અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. તેન ખો પન સમયેન તસ્સ પાપુપાસકસ્સ વચ્છકો હોતિ તરુણકો અભિરૂપો દસ્સનીયો પાસાદિકો ચિત્રો, સેય્યથાપિ દીપિચ્છાપો. અથ ખો સો પાપભિક્ખુ તં વચ્છકં સક્કચ્ચં ઉપનિજ્ઝાયતિ. અથ ખો સો પાપુપાસકો તં પાપભિક્ખું એતદવોચ – ''કિસ્સ, ભન્તે, અય્યો ઇમં વચ્છકં સક્કચ્ચં ઉપનિજ્ઝાયતી''તિ? ''અત્થો મે, આવુસો, ઇમસ્સ વચ્છકસ્સ ચમ્મેના''તિ. અથ ખો સો પાપુપાસકો તં વચ્છકં વધિત્વા ચમ્મં વિધુનિત્વા તસ્સ પાપભિક્ખુનો પાદાસિ. અથ ખો સો પાપભિક્ખુ તં ચમ્મં સઙ્ઘાટિયા પટિચ્છાદેત્વા અગમાસિ. અથ ખો સા ગાવી વચ્છગિદ્ધિની તં પાપભિક્ખું પિટ્ઠિતો પિટ્ઠિતો અનુબન્ધિ. ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ''કિસ્સ ત્યાયં, આવુસો, ગાવી પિટ્ઠિતો પિટ્ઠિતો અનુબન્ધી''તિ? ''અહમ્પિ ખો, આવુસો, ન જાનામિ કેન [કેનચિ (ક॰)] મ્યાયં ગાવી પિટ્ઠિતો પિટ્ઠિતો અનુબન્ધી''તિ. તેન ખો પન સમયેન તસ્સ પાપભિક્ખુનો સઙ્ઘાટિ લોહિતેન મક્ખિતા હોતિ. ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ''અયં પન તે, આવુસો, સઙ્ઘાટિ કિં કતા''તિ? અથ ખો સો પાપભિક્ખુ ભિક્ખૂનં એતમત્થં આરોચેસિ. ''કિં પન ત્વં, આવુસો, પાણાતિપાતે સમાદપેસી''તિ? ''એવમાવુસો''તિ. યે તે ભિક્ખૂ અપ્પિચ્છા તે ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ

વિપાચેન્તિ – ‘‘કથઞ્હિ નામ ભિક્ખુ પાણાતિપાતે સમાદપેસ્સતિ, નનુ ભગવતા અનેકપરિયાયેન પાણાતિપાતો ગરહિતો, પાણાતિપાતા વેરમણી પસત્થા’’તિ. અથ ખો તે ભિક્ખૂ ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું.

અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ભિક્ખુસઙ્ઘં સન્નિપાતાપેત્વા તં પાપભિક્ખું પટિપુચ્છિ – ‘‘સચ્ચં કિર ત્વં, ભિક્ખુ, પાણાતિપાતે સમાદપેસી’’તિ? સચ્ચં ભગવાતિ...પે॰... કથઞ્હિ નામ ત્વં, મોઘપુરિસ, પાણાતિપાતે સમાદપેસ્સસિ, નનુ મયા, મોઘપુરિસ, અનેકપરિયાયેન પાણાતિપાતો ગરહિતો, પાણાતિપાતા વેરમણી પસત્થા. નેતં, મોઘપુરિસ, અપ્પસન્નાનં વા પસાદાય...પે॰... વિગરહિત્વા ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ‘‘ન, ભિક્ખવે, પાણાતિપાતે સમાદપેતબ્બં. યો સમાદપેય્ય, યથાધમ્મો કારેતબ્બો. ન, ભિક્ખવે, ગોચમ્મં ધારેતબ્બં. યો ધારેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. ન ચ, ભિક્ખવે, કિઞ્ચિ ચમ્મં ધારેતબ્બં. યો ધારેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સા’’તિ.

સબ્બચમ્મપટિક્ખેપો નિટ્ઠિતો.

૧૫૬. ગિહિવિકતાનુઞ્ઞાતાદિ

૨૫૬. તેન ખો પન સમયેન મનુસ્સાનં મઞ્ચમ્પિ પીઠમ્પિ ચમ્મોનદ્ધાનિ હોન્તિ, ચમ્મવિનદ્ધાનિ. ભિક્ખૂ કુક્કુચ્ચાયન્તા નાભિનિસીદન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ગિહિવિકતં અભિનિસીદિતું, ન ત્વેવ અભિનિપજ્જિતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન વિહારા ચમ્મવદ્ધેહિ ઓગુમ્ફિયન્તિ [ઓગુમ્ભિયન્તિ (ક॰)]. ભિક્ખૂ કુક્કુચ્ચાયન્તા નાભિનિસીદન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, બન્ધનમત્તં અભિનિસીદિતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ સઉપાહના ગામં પવિસન્તિ. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ‘‘સેય્યથાપિ ગિહી કામભોગિનો’’તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું . ન, ભિક્ખવે, સઉપાહનેન ગામો પવિસિતબ્બો. યો પવિસેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ ગિલાનો હોતિ, ન સક્કોતિ વિના ઉપાહનેન ગામં પવિસિતું. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ગિલાનેન ભિક્ખુના સઉપાહનેન ગામં પવિસિતુન્તિ.

ગિહિવિકતાનુઞ્ઞાતાદિ નિટ્ઠિતા.

૧૫૭. સોણકુટિકણ્ણવત્થુ

૨૫૭. [ઉદા॰ ૪૬ સોકસુત્તેન સંસન્દિત્વા પસ્સિતબ્બં] તેન ખો પન સમયેન આયસ્મા મહાકચ્ચાનો અવન્તીસુ વિહરતિ કુરરઘરે [કુરુરઘરે (ક॰)] પપતકે [પપાતે (સી॰ સ્યા॰) પવત્થે (ઉદા॰ ૪૬)] પબ્બતે. તેન ખો પન સમયેન સોણો ઉપાસકો કુટિકણ્ણો આયસ્મતો મહાકચ્ચાનસ્સ ઉપટ્ઠાકો હોતિ. અથ ખો સોણો ઉપાસકો કુટિકણ્ણો યેનાયસ્મા મહાકચ્ચાનો તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા આયસ્મન્તં મહાકચ્ચાનં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નો ખો સોણો ઉપાસકો કુટિકણ્ણો આયસ્મન્તં મહાકચ્ચાનં એતદવોચ – ‘‘યથા યથાહં, ભન્તે, અય્યેન મહાકચ્ચાનેન ધમ્મં દેસિતં આજાનામિ, નયિદં સુકરં અગારં અજ્ઝાવસતા એકન્તપરિપુણ્ણં

એકન્તપરિસુદ્ધં સઙ્ખલિખિતં બ્રહ્મચરિયં ચરિતું. ઇચ્છામહં, ભન્તે, કેસમસ્સું ઓહારેત્વા કાસાયાનિ વત્થાનિ અચ્છાદેત્વા અગારસ્મા અનગારિયં પબ્બજિતું . પબ્બાજેતુ મં, ભન્તે, અય્યો મહાકચ્ચાનો''તિ. ( ) [(એવં વુત્તે આયસ્મા મહાકચ્ચાયનો સોણં ઉપાસકં કુટિકણ્ણં એતદવોચ) (સ્યા॰ ઉદા॰ ૪૬)] ''દુક્કરં ખો, સોણ, યાવજીવં એકસેય્યં એકભત્તં બ્રહ્મચરિયં ચરિતું. ઇઙ્ઘ, ત્વં, સોણ , તત્થેવ અગારિકભૂતો બુદ્ધાનં સાસનં અનુયુઞ્જ, કાલયુત્તં એકસેય્યં એકભત્તં બ્રહ્મચરિય''ન્તિ. અથ ખો સોણસ્સ ઉપાસકસ્સ કુટિકણ્ણસ્સ યો અહોસિ પબ્બજ્જાભિસઙ્ખારો સો પટિપ્પસ્સમ્ભિ. દુતિયમ્પિ ખો સોણો ઉપાસકો કુટિકણ્ણો ...પે॰... તતિયમ્પિ ખો સોણો ઉપાસકો કુટિકણ્ણો યેનાયસ્મા મહાકચ્ચાનો તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા આયસ્મન્તં મહાકચ્ચાનં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નો ખો સોણો ઉપાસકો કુટિકણ્ણો આયસ્મન્તં મહાકચ્ચાનં એતદવોચ – ''યથા યથાહં, ભન્તે, અય્યેન મહાકચ્ચાનેન ધમ્મં દેસિતં આજાનામિ, નયિદં સુકરં અગારં અજ્ઝાવસતા એકન્તપરિપુણ્ણં એકન્તપરિસુદ્ધં સઙ્ખલિખિતં બ્રહ્મચરિયં ચરિતું. ઇચ્છામહં, ભન્તે, કેસમસ્સું ઓહારેત્વા કાસાયાનિ વત્થાનિ અચ્છાદેત્વા અગારસ્મા અનગારિયં પબ્બજિતું. પબ્બાજેતુ મં, ભન્તે, અય્યો મહાકચ્ચાનો''તિ. અથ ખો આયસ્મા મહાકચ્ચાનો સોણં ઉપાસકં કુટિકણ્ણં પબ્બાજેસિ. તેન ખો પન સમયેન અવન્તિદક્ખિણાપથો અપ્પભિક્ખુકો હોતિ. અથ ખો આયસ્મા મહાકચ્ચાનો તિણ્ણં વસ્સાનં અચ્ચયેન કિચ્છેન કસિરેન તતો તતો દસવગ્ગં ભિક્ખુસઙ્ઘં સન્નિપાતાપેત્વા આયસ્મન્તં સોણં ઉપસમ્પાદેસિ.

સોણકુટિકણ્ણવત્થુ નિટ્ઠિતં.

૧૫૮. મહાકચ્ચાનસ્સ પઞ્ચવરપરિદસ્સના

અથ ખો આયસ્મતો સોણસ્સ વસ્સંવુટ્ઠસ્સ રહોગતસ્સ પટિસલ્લીનસ્સ એવં ચેતસો પરિવિતક્કો ઉદપાદિ – ''સુતોયેવ ખો મે સો ભગવા એદિસો ચ એદિસો ચાતિ, ન ચ મયા સમ્મુખા દિટ્ઠો, ગચ્છેય્યાહં તં ભગવન્તં દસ્સનાય અરહન્તં સમ્માસમ્બુદ્ધં, સચે મં ઉપજ્ઝાયો અનુજાનેય્યા''તિ. અથ ખો આયસ્મા સોણો સાયન્હસમયં પટિસલ્લાના વુટ્ઠિતો યેનાયસ્મા મહાકચ્ચાનો તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા આયસ્મન્તં મહાકચ્ચાનં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નો ખો આયસ્મા સોણો આયસ્મન્તં મહાકચ્ચાનં એતદવોચ – ''ઇધ મય્હં, ભન્તે, રહોગતસ્સ પટિસલ્લીનસ્સ એવં ચેતસો પરિવિતક્કો ઉદપાદિ – 'સુતો યેવ ખો મે સો ભગવા એદિસો ચ એદિસો ચાતિ, ન ચ મયા સમ્મુખા દિટ્ઠો, ગચ્છેય્યાહં તં ભગવન્તં દસ્સનાય અરહન્તં સમ્માસમ્બુદ્ધં, સચે મં ઉપજ્ઝાયો અનુજાનેય્યા'તિ; ગચ્છેય્યાહં, ભન્તે, તં ભગવન્તં દસ્સનાય અરહન્તં સમ્માસમ્બુદ્ધં, સચે મં ઉપજ્ઝાયો અનુજાનાતી''તિ. ''સાધુ સાધુ, સોણ. ગચ્છ ત્વં, સોણ, તં ભગવન્તં દસ્સનાય અરહન્તં સમ્માસમ્બુદ્ધં. દક્ખિસ્સસિ ત્વં, સોણ, તં ભગવન્તં પાસાદિકં પસાદનીયં સન્તિન્દ્રિયં સન્તમાનસં ઉત્તમદમથસમથં અમનુપ્પત્તં દન્તં ગુત્તં યતિન્દ્રિયં નાગં. તેન હિ ત્વં, સોણ, મમ વચનેન ભગવતો પાદે સિરસા વન્દ – 'ઉપજ્ઝાયો મે, ભન્તે, આયસ્મા મહાકચ્ચાનો ભગવતો પાદે સિરસા વન્દતી'''તિ. એવઞ્ચ વદેહિ – ''અવન્તિદક્ખિણાપથો, ભન્તે, અપ્પભિક્ખુકો, તિણ્ણં મે વસ્સાનં અચ્ચયેન કિચ્છેન કસિરેન તતો તતો દસવગ્ગં ભિક્ખુસઙ્ઘં સન્નિપાતાપેત્વા ઉપસમ્પદં અલત્થં; અપ્પેવ નામ ભગવા અવન્તિદક્ખિણાપથે અપ્પતરેન ગણેન ઉપસમ્પદં અનુજાનેય્ય. અવન્તિદક્ખિણાપથે, ભન્તે, કણ્હુત્તરા ભૂમિ ખરા ગોકણ્ટકહતા; અપ્પેવ નામ ભગવા અવન્તિદક્ખિણાપથે ગુણઙ્ગુણૂપાહનં અનુજાનેય્ય. અવન્તિદક્ખિણાપથે, ભન્તે, ન્હાનગરુકા મનુસ્સા ઉદકસુદ્ધિકા; અપ્પેવ નામ ભગવા અવન્તિદક્ખિણાપથે ધુવન્હાનં અનુજાનેય્ય. અવન્તિદક્ખિણાપથે, ભન્તે, ચમ્માનિ અત્થરણાનિ, એળકચમ્મં અજચમ્મં મિગચમ્મં. સેય્યથાપિ, ભન્તે, મજ્ઝિમેસુ જનપદેસુ એરગૂ મોરગૂ મજ્જારૂ [મજ્ઝારૂ (ક॰)] જન્તૂ,

એવમેવ ખો, ભન્તે, અવન્તિદક્ખિણાપથે ચમ્માનિ અત્થરણાનિ, એળકચમ્મં અજચમ્મં મિગચમ્મં; અપ્પેવ નામ ભગવા અવન્તિદક્ખિણાપથે ચમ્માનિ અત્થરણાનિ અનુજાનેય્ય, એળકચમ્મં અજચમ્મં મિગચમ્મં. એતરહિ, ભન્તે, મનુસ્સા નિસ્સીમગતાનં ભિક્ખૂનં ચીવરં દેન્તિ – ‘ઇમં ચીવરં ઇત્થન્નામસ્સ દેમા’’’તિ. તે આગન્ત્વા આરોચેન્તિ – ‘ઇત્થન્નામેહિ તે, આવુસો, મનુસ્સેહિ ચીવરં દિન્ન’ન્તિ તે કુક્કુચ્ચાયન્તા ન સાદિયન્તિ – ‘મા નો નિસ્સગ્ગિયં અહોસી’તિ; અપ્પેવ નામ ભગવા ચીવરે પરિયાયં આચિક્ખેય્યા’’તિ. ‘‘એવં, ભન્તે’’તિ ખો આયસ્મા સોણો આયસ્મતો મહાકચ્ચાનસ્સ પટિસ્સુત્વા ઉટ્ઠાયાસના આયસ્મન્તં મહાકચ્ચાનં અભિવાદેત્વા પદક્ખિણં કત્વા સેનાસનં સંસામેત્વા પત્તચીવરમાદાય યેન સાવત્થિ તેન પક્કામિ. અનુપુબ્બેન યેન સાવત્થિ જેતવનં અનાથપિણ્ડિકસ્સ આરામો યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. અથ ખો ભગવા આયસ્મન્તં આનન્દં આમન્તેસિ – ‘‘ઇમસ્સ, આનન્દ, આગન્તુકસ્સ ભિક્ખુનો સેનાસનં પઞ્ઞાપેહી’’તિ. અથ ખો આયસ્મા આનન્દો – ‘‘યસ્સ ખો મં ભગવા આણાપેતિ, ‘ઇમસ્સ, આનન્દ, આગન્તુકસ્સ ભિક્ખુનો સેનાસનં પઞ્ઞાપેહી’તિ, ઇચ્છતિ ભગવા તેન ભિક્ખુના સદ્ધિં એકવિહારે વત્થું, ઇચ્છતિ ભગવા આયસ્મતા સોણેન સદ્ધિં એકવિહારે વત્થુ’’ન્તિ – યસ્મિં વિહારે ભગવા વિહરતિ તસ્મિં વિહારે આયસ્મતો સોણસ્સ સેનાસનં પઞ્ઞાપેસિ.

૨૫૮. અથ ખો ભગવા બહુદેવ રત્તિં અજ્ઝોકાસે વીતિનામેત્વા વિહારં પાવિસિ. આયસ્માપિ ખો સોણો બહુદેવ રત્તિં અજ્ઝોકાસે વીતિનામેત્વા વિહારં પાવિસિ. અથ ખો ભગવા રત્તિયા પચ્ચૂસસમયં પચ્ચુટ્ઠાય આયસ્મન્તં સોણં અજ્ઝેસિ – ‘‘પટિભાતુ તં, ભિક્ખુ, ધમ્મો ભાસિતુ’’ન્તિ. ‘‘એવં, ભન્તે’’તિ ખો આયસ્મા સોણો ભગવતો પટિસ્સુણિત્વા સબ્બાનેવ અટ્ઠકવગ્ગિકાનિ સરેન અભાસિ. અથ ખો ભગવા આયસ્મતો સોણસ્સ સરભઞ્ઞપરિયોસાને અબ્ભાનુમોદિ – ‘‘સાધુ, સાધુ, ભિક્ખુ. સુગ્ગહિતાનિ ખો તે, ભિક્ખુ, અટ્ઠકવગ્ગિકાનિ , સુમનસિકતાનિ સૂપધારિતાનિ. કલ્યાણિયાપિ વાચાય સમન્નાગતો, વિસ્સટ્ઠાય, અનેલગલાય [અનેળગલાય (ક॰)], અત્થસ્સ વિઞ્ઞાપનિયા. કતિવસ્સોસિ ત્વં, ભિક્ખૂ’’તિ? ‘‘એકવસ્સોહં, ભગવા’’તિ. ‘‘કિસ્સ પન ત્વં, ભિક્ખુ, એવં ચિરં અકાસી’’તિ? ‘‘ચિરં દિટ્ઠો મે, ભન્તે, કામેસુ આદીનવો, અપિ ચ સમ્બાધા ઘરાવાસા બહુકિચ્ચા બહુકરણીયા’’તિ. અથ ખો ભગવા એતમત્થં વિદિત્વા તાયં વેલાયં ઇમં ઉદાનં ઉદાનેસિ –

[ઉદા॰ ૪૬ ઉદાનેપિ] ‘‘દિસ્વા આદીનવં લોકે, ઞત્વા ધમ્મં નિરૂપધિં;
અરિયો ન રમતી પાપે, પાપે ન રમતી સુચી’’તિ.

અથ ખો આયસ્મા સોણો – પટિસમ્મોદતિ ખો મં ભગવા, અયં ખ્વસ્સ કાલો યં મે ઉપજ્ઝાયો પરિદસ્સીતિ – ઉટ્ઠાયાસના એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કરિત્વા ભગવતો પાદેસુ સિરસા નિપતિત્વા ભગવન્તં એતદવોચ – ‘‘ઉપજ્ઝાયો મે, ભન્તે, આયસ્મા મહાકચ્ચાનો ભગવતો પાદે સિરસા વન્દતિ, એવઞ્ચ વદેતિ અવન્તિદક્ખિણાપથો, ભન્તે, અપ્પભિક્ખુકો. તિણ્ણં મે વસ્સાનં અચ્ચયેન કિચ્છેન કસિરેન તતો તતો દસવગ્ગં ભિક્ખુસઙ્ઘં સન્નિપાતાપેત્વા ઉપસમ્પદં અલત્થં, અપ્પેવ નામ ભગવા અવન્તિદક્ખિણાપથે અપ્પતરેન ગણેન ઉપસમ્પદં અનુજાનેય્ય. અવન્તિદક્ખિણાપથે, ભન્તે, કણ્હુત્તરા ભૂમિ ખરા ગોકણ્ટકહતા; અપ્પેવ નામ ભગવા અવન્તિદક્ખિણાપથે ગુણઙ્ગુણૂપાહનં અનુજાનેય્ય. અવન્તિદક્ખિણાપથે, ભન્તે, નહાનગરુકા મનુસ્સા ઉદકસુદ્ધિકા, અપ્પેવ નામ ભગવા અવન્તિદક્ખિણાપથે ધુવનહાનં અનુજાનેય્ય. અવન્તિદક્ખિણાપથે, ભન્તે, ચમ્માનિ અત્થરણાનિ, એળકચમ્મં અજચમ્મં મિગચમ્મં. સેય્યથાપિ, ભન્તે, મજ્ઝિમેસુ જનપદેસુ એરગૂ મોરગૂ મજ્જારૂ જન્તૂ , એવમેવ ખો, ભન્તે, અવન્તિદક્ખિણાપથે ચમ્માનિ અત્થરણાનિ, એળકચમ્મં અજચમ્મં મિગચમ્મં; અપ્પેવ નામ ભગવા

અવન્તિદક્ખિણાપથે ચમ્માનિ અત્થરણાનિ અનુજાનેય્ય, એળકચમ્મં અજચમ્મં મિગચમ્મં. એતરહિ, ભન્તે, મનુસ્સા નિસ્સીમગતાનં ભિક્ખૂનં ચીવરં દેન્તિ – ‘ઇમં ચીવરં ઇત્થન્નામસ્સ દેમા’તિ. તે આગન્ત્વા આરોચેન્તિ – ‘ઇત્થન્નામેહિ તે, આવુસો, મનુસ્સેહિ ચીવરં દિન્ન’ન્તિ. તે કુક્કુચ્ચાયન્તા ન સાદિયન્તિ – ‘મા નો નિસ્સગ્ગિયં અહોસી’તિ; અપ્પેવ નામ ભગવા ચીવરે પરિયાયં આચિક્ખેય્યા’’તિ.

૨૫૯. અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ‘‘અવન્તિદક્ખિણાપથો, ભિક્ખવે, અપ્પભિક્ખુકો. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સબ્બપચ્ચન્તિમેસુ જનપદેસુ વિનયધરપઞ્ચમેન ગણેન ઉપસમ્પદં. તત્રિમે પચ્ચન્તિમા જનપદા – પુરત્થિમાય દિસાય ગજઙ્ગલં [કજઙ્ગલં (સી॰ સ્યા॰)] નામ નિગમો, તસ્સ પરેન મહાસાલા, તતો પરા પચ્ચન્તિમા જનપદા, ઓરતો મજ્ઝે; પુરત્થિમદક્ખિણાય દિસાય સલ્લવતી [સલલવતી (સી॰)] નામ નદી, તતો પરા પચ્ચન્તિમા જનપદા, ઓરતો મજ્ઝે; દક્ખિણાય દિસાય સેતકણ્ણિકં નામ નિગમો, તતો પરા પચ્ચન્તિમા જનપદા, ઓરતો મજ્ઝે; પચ્છિમાય દિસાય થૂણં નામ બ્રાહ્મણગામો, તતો પરા પચ્ચન્તિમા જનપદા, ઓરતો મજ્ઝે; ઉત્તરાય દિસાય ઉસીરદ્ધજો નામ પબ્બતો, તતો પરા પચ્ચન્તિમા જનપદા, ઓરતો મજ્ઝે . અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, એવરૂપેસુ પચ્ચન્તિમેસુ જનપદેસુ વિનયધરપઞ્ચમેન ગણેન ઉપસમ્પદં. અવન્તિદક્ખિણાપથે, ભિક્ખવે, કણ્હુત્તરા ભૂમિ ખરા ગોકણ્ટકહતા. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સબ્બપચ્ચન્તિમેસુ જનપદેસુ ગુણઙ્ગુણૂપાહનં. અવન્તિદક્ખિણાપથે, ભિક્ખવે, નહાનગરુકા મનુસ્સા ઉદકસુદ્ધિકા. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સબ્બપચ્ચન્તિમેસુ જનપદેસુ ધુવનહાનં. અવન્તિદક્ખિણાપથે, ભિક્ખવે, ચમ્માનિ અત્થરણાનિ, એળકચમ્મં અજચમ્મં મિગચમ્મં. સેય્યથાપિ, ભિક્ખવે, મજ્ઝિમેસુ જનપદેસુ એરગૂ મોરગૂ મજ્જારૂ જન્તૂ, એવમેવ ખો, ભિક્ખવે, અવન્તિદક્ખિણાપથે ચમ્માનિ અત્થરણાનિ, એળકચમ્મં અજચમ્મં મિગચમ્મં. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સબ્બપચ્ચન્તિમેસુ જનપદેસુ ચમ્માનિ અત્થરણાનિ, એળકચમ્મં અજચમ્મં મિગચમ્મં. ઇધ પન, ભિક્ખવે, મનુસ્સા નિસ્સીમગતાનં ભિક્ખૂનં ચીવરં દેન્તિ – ‘ઇમં ચીવરં ઇત્થન્નામસ્સ દેમા’તિ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સાદિતું, ન તાવ તં ગણનૂપગં યાવ ન હત્થં ગચ્છતી’’તિ.

મહાકચ્ચાનસ્સ પઞ્ચવરપરિદસ્સના નિટ્ઠિતા.

ચમ્મક્ખન્ધકો પઞ્ચમો.

૧૫૯. તસ્સુદ્દાનં

રાજા ચ માગધો સોણો, અસીતિસહસ્સિસ્સરો;
સાગતો ગિજ્ઝકૂટસ્મિં, બહું દસ્સેતિ ઉત્તરિં.

પબ્બજ્જારદ્ધભિજ્જિંસુ , વીણં એકપલાસિકં;
નીલા પીતા લોહિતિકા, મઞ્જિટ્ઠા કણ્હમેવ ચ.

મહારઙ્ગમહાનામા, વદ્ધિકા ચ પટિક્ખિપિ;
ખલ્લકા પુટપાલિ ચ, તૂલતિત્તિરમેણ્ડજા.

વિચ્છિકા મોરચિત્રા ચ, સીહબ્યગ્ઘા ચ દીપિકા;

અજિનુદ્ધા મજ્જારી ચ, કાળલુવકપરિક્ખટા.

ફલિતુપાહના ખિલા, ધોતખાણુખટખટા;
તાલવેળુતિણં ચેવ, મુઞ્જપબ્બજહિન્તાલા.

કમલકમ્બલસોવણ્ણા , રૂપિકા મણિવેળુરિયા;
ફલિકા કંસકાચા ચ, તિપુસીસઞ્ચ તમ્બકા.

ગાવી યાનં ગિલાનો ચ, પુરિસાયુત્તસિવિકા;
સયનાનિ મહાચમ્મા, ગોચમ્મેહિ ચ પાપકો.

ગિહીનં ચમ્મવદ્ધેહિ, પવિસન્તિ ગિલાયનો;
મહાકચ્ચાયનો સોણો, સરેન અટ્ઠકવગ્ગિકં.

ઉપસમ્પદં પઞ્ચહિ, ગુણઙ્ગુણા ધુવસિના;
ચમ્મત્થરણાનુઞ્ઞાસિ, ન તાવ ગણનૂપગં;
અદાસિ મે વરે પઞ્ચ, સોણત્થેરસ્સ નાયકોતિ.

ઇમમ્હિ ખન્ધકે વત્થૂનિ તેસટ્ઠિ.

ચમ્મક્ખન્ધકો નિટ્ઠિતો.

૬. ભેસજ્જક્ખન્ધકો

૧૬૦. પઞ્ચભેસજ્જકથા

૨૬૦. તેન સમયેન બુદ્ધો ભગવા સાવત્થિયં વિહરતિ જેતવને અનાથપિણ્ડિકસ્સ આરામે. તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂનં સારદિકેન આબાધેન ફુટ્ઠાનં યાગુપિ પીતા ઉગ્ગચ્છતિ, ભત્તમ્પિ ભુત્તં ઉગ્ગચ્છતિ. તે તેન કિસા હોન્તિ, લૂખા, દુબ્બણ્ણા, ઉપ્પણ્ડુપ્પણ્ડુકજાતા, ધમનિસન્થતગત્તા. અદ્દસા ખો ભગવા તે ભિક્ખૂ કિસે લૂખે દુબ્બણ્ણે ઉપ્પણ્ડુપ્પણ્ડુકજાતે ધમનિસન્થતગત્તે, દિસ્વાન આયસ્મન્તં આનન્દં આમન્તેસિ – ''કિં નુ ખો, આનન્દ, એતરહિ ભિક્ખૂ કિસા, લૂખા, દુબ્બણ્ણા, ઉપ્પણ્ડુપ્પણ્ડુકજાતા, ધમનિસન્થતગત્તા''તિ? ''એતરહિ, ભન્તે, ભિક્ખૂનં સારદિકેન આબાધેન ફુટ્ઠાનં યાગુપિ પીતા ઉગ્ગચ્છતિ, ભત્તમ્પિ ભુત્તં ઉગ્ગચ્છતિ. તે તેન કિસા હોન્તિ, લૂખા, દુબ્બણ્ણા, ઉપ્પણ્ડુપ્પણ્ડુકજાતા, ધમનિસન્થતગત્તા''તિ. અથ ખો ભગવતો રહોગતસ્સ પટિસલ્લીનસ્સ એવં ચેતસો પરિવિતક્કો ઉદપાદિ – ''એતરહિ ખો ભિક્ખૂનં સારદિકેન આબાધેન ફુટ્ઠાનં યાગુપિ પીતા ઉગ્ગચ્છતિ, ભત્તમ્પિ ભુત્તં ઉગ્ગચ્છતિ. તે તેન કિસા હોન્તિ, લૂખા, દુબ્બણ્ણા, ઉપ્પણ્ડુપ્પણ્ડુકજાતા, ધમનિસન્થતગત્તા. કિં નુ ખો અહં ભિક્ખૂનં ભેસજ્જં અનુજાનેય્યં, યં ભેસજ્જઞ્ચેવ અસ્સ ભેસજ્જસમ્મતઞ્ચ લોકસ્સ, આહારત્થઞ્ચ ફરેય્ય, ન ચ ઓળારિકો આહારો પઞ્ઞાયેય્યા''તિ? અથ ખો ભગવતો એતદહોસિ – ''ઇમાનિ ખો પઞ્ચ ભેસજ્જાનિ, સેય્યથિદં – સપ્પિ, નવનીતં, તેલં, મધુ, ફાણિતં; ભેસજ્જાનિ ચેવ ભેસજ્જસમ્મતાનિ ચ લોકસ્સ, આહારત્થઞ્ચ ફરન્તિ, ન ચ ઓળારિકો આહારો પઞ્ઞાયતિ. યંનૂનાહં ભિક્ખૂનં ઇમાનિ પઞ્ચ ભેસજ્જાનિ અનુજાનેય્યં, કાલે પટિગ્ગહેત્વા કાલે પરિભુઞ્જિતુ''ન્તિ. અથ ખો ભગવા સાયન્હસમયં પટિસલ્લાના વુટ્ઠિતો એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''ઇધ મય્હં, ભિક્ખવે, રહોગતસ્સ પટિસલ્લીનસ્સ એવં ચેતસો પરિવિતક્કો ઉદપાદિ – 'એતરહિ ખો ભિક્ખૂનં સારદિકેન આબાધેન ફુટ્ઠાનં યાગુપિ પીતા ઉગ્ગચ્છતિ, ભત્તમ્પિ ભુત્તં ઉગ્ગચ્છતિ. તે તેન કિસા હોન્તિ, લૂખા, દુબ્બણ્ણા, ઉપ્પણ્ડુપ્પણ્ડુકજાતા, ધમનિસન્થતગત્તા. કિં નુ ખો અહં ભિક્ખૂનં ભેસજ્જં અનુજાનેય્યં, યં ભેસજ્જઞ્ચેવ અસ્સ ભેસજ્જસમ્મતઞ્ચ લોકસ્સ, આહારત્થઞ્ચ ફરેય્ય, ન ચ ઓળારિકો આહારો પઞ્ઞાયેય્યા'તિ. તસ્સ મય્હં, ભિક્ખવે, એતદહોસિ 'ઇમાનિ ખો પઞ્ચ ભેસજ્જાનિ , સેય્યથિદં – સપ્પિ, નવનીતં, તેલં, મધુ, ફાણિતં; ભેસજ્જાનિ ચેવ ભેસજ્જસમ્મતાનિ ચ લોકસ્સ, આહારત્થઞ્ચ ફરન્તિ, ન ચ ઓળારિકો આહારો પઞ્ઞાયતિ. યંનૂનાહં ભિક્ખૂનં ઇમાનિ પઞ્ચ ભેસજ્જાનિ અનુજાનેય્યં, કાલે પટિગ્ગહેત્વા કાલે પરિભુઞ્જિતુ'ન્તિ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, તાનિ પઞ્ચ ભેસજ્જાનિ કાલે પટિગ્ગહેત્વા કાલે પરિભુઞ્જિતુ''ન્તિ.

૨૬૧. તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ તાનિ પઞ્ચ ભેસજ્જાનિ કાલે પટિગ્ગહેત્વા કાલે પરિભુઞ્જન્તિ. તેસં યાનિપિ તાનિ પાકતિકાનિ લૂખાનિ ભોજનાનિ તાનિપિ નચ્છાદેન્તિ, પગેવ સેનેસિતાનિ [સેનેસિકાનિ (સી॰ સ્યા॰), સેનેહિકાનિ (યોજના)]. તે તેન ચેવ સારદિકેન આબાધેન ફુટ્ઠા, ઇમિના ચ ભત્તાચ્છાદકેન [ભત્તાચ્છન્નકેન (ક॰)], તદુભયેન ભિય્યોસોમત્તાય કિસા હોન્તિ, લૂખા, દુબ્બણ્ણા, ઉપ્પણ્ડુપ્પણ્ડુકજાતા, ધમનિસન્થતગત્તા. અદ્દસા ખો ભગવા તે ભિક્ખૂ ભિય્યોસોમત્તાય કિસે લૂખે દુબ્બણ્ણે ઉપ્પણ્ડુપ્પણ્ડુકજાતે ધમનિસન્થતગત્તે, દિસ્વાન આયસ્મન્તં આનન્દં આમન્તેસિ – ''કિં નુ ખો, આનન્દ, એતરહિ ભિક્ખૂ ભિય્યોસોમત્તાય કિસા, લૂખા, દુબ્બણ્ણા, ઉપ્પણ્ડુપ્પણ્ડુકજાતા, ધમનિસન્થતગત્તા''તિ? ''એતરહિ, ભન્તે, ભિક્ખૂ તાનિ ચ પઞ્ચ ભેસજ્જાનિ કાલે પટિગ્ગહેત્વા કાલે પરિભુઞ્જન્તિ. તેસં યાનિપિ તાનિ પાકતિકાનિ લૂખાનિ ભોજનાનિ તાનિપિ નચ્છાદેન્તિ, પગેવ સેનેસિકાનિ. તે તેન ચેવ સારદિકેન આબાધેન ફુટ્ઠા, ઇમિના ચ ભત્તાચ્છાદકેન, તદુભયેન ભિય્યોસોમત્તાય કિસા,

લૂખા, દુબ્બણ્ણા, ઉપ્પણ્ડુપ્પણ્ડુકજાતા, ધમનિસન્થતગત્તા’’તિ. અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ‘‘અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, તાનિ પઞ્ચ ભેસજ્જાનિ પટિગ્ગહેત્વા કાલેપિ વિકાલેપિ પરિભુઞ્જિતુ’’ન્તિ.

૨૬૨. તેન ખો પન સમયેન ગિલાનાનં ભિક્ખૂનં વસેહિ ભેસજ્જેહિ અત્થો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, વસાનિ ભેસજ્જાનિ – અચ્છવસં, મચ્છવસં, સુસુકાવસં , સૂકરવસં, ગદ્રભવસં – કાલે પટિગ્ગહિતં કાલે નિપ્પક્કં [નિપક્કં (ક॰)] કાલે સંસટ્ઠં તેલપરિભોગેન પરિભુઞ્જિતું. વિકાલે ચે, ભિક્ખવે, પટિગ્ગહિતં વિકાલે નિપ્પક્કં વિકાલે સંસટ્ઠં, તં ચે પરિભુઞ્જેય્ય, આપત્તિ તિણ્ણં દુક્કટાનં. કાલે ચે, ભિક્ખવે, પટિગ્ગહિતં વિકાલે નિપ્પક્કં વિકાલે સંસટ્ઠં, તં ચે પરિભુઞ્જેય્ય, આપત્તિ દ્વિન્નં દુક્કટાનં. કાલે ચે, ભિક્ખવે, પટિગ્ગહિતં કાલે નિપ્પક્કં વિકાલે સંસટ્ઠં, તં ચે પરિભુઞ્જેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. કાલે ચે, ભિક્ખવે, પટિગ્ગહિતં કાલે નિપ્પક્કં કાલે સંસટ્ઠં, તં ચે પરિભુઞ્જેય્ય, અનાપત્તીતિ.

પઞ્ચભેસજ્જકથા નિટ્ઠિતા.

૧૬૧. મૂલાદિભેસજ્જકથા

૨૬૩. તેન ખો પન સમયેન ગિલાનાનં ભિક્ખૂનં મૂલેહિ ભેસજ્જેહિ અત્થો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ , ભિક્ખવે, મૂલાનિ ભેસજ્જાનિ – હલિદ્દિં, સિઙ્ગિવેરં, વચં, વચત્થં [વચત્થં (સી॰ સ્યા॰)], અતિવિસં, કટુકરોહિણિં, ઉસીરં, ભદ્દમુત્તકં, યાનિ વા પનઞ્ઞાનિપિ અત્થિ મૂલાનિ ભેસજ્જાનિ, નેવ ખાદનીયે ખાદનીયત્થં ફરન્તિ, ન ભોજનીયે ભોજનીયત્થં ફરન્તિ, તાનિ – પટિગ્ગહેત્વા યાવજીવં પરિહરિતું; સતિ પચ્ચયે પરિભુઞ્જિતું. અસતિ પચ્ચયે પરિભુઞ્જન્તસ્સ આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

તેન ખો પન સમયેન ગિલાનાનં ભિક્ખૂનં મૂલેહિ ભેસજ્જેહિ પિટ્ઠેહિ અત્થો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, નિસદં નિસદપોતકન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન ગિલાનાનં ભિક્ખૂનં કસાવેહિ ભેસજ્જેહિ અત્થો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, કસાવાનિ [કસાવભેસજ્જાનિ (ક॰)] ભેસજ્જાનિ – નિમ્બકસાવં, કુટજકસાવં, પટોલકસાવં, ફગ્ગવકસાવં, નત્તમાલકસાવં, યાનિ વા પનઞ્ઞાનિપિ અત્થિ કસાવાનિ ભેસજ્જાનિ નેવ ખાદનીયે ખાદનીયત્થં ફરન્તિ, ન ભોજનીયે ભોજનીયત્થં ફરન્તિ, તાનિ – પટિગ્ગહેત્વા યાવજીવં પરિહરિતું; સતિ પચ્ચયે પરિભુઞ્જિતું. અસતિ પચ્ચયે પરિભુઞ્જન્તસ્સ આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

તેન ખો પન સમયેન ગિલાનાનં ભિક્ખૂનં પણ્ણેહિ ભેસજ્જેહિ અત્થો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે , પણ્ણાનિ ભેસજ્જાનિ – નિમ્બપણ્ણં, કુટજપણ્ણં, પટોલપણ્ણં, સુલસિપણ્ણં, કપ્પાસપણ્ણં, યાનિ વા પનઞ્ઞાનિપિ અત્થિ પણ્ણાનિ ભેસજ્જાનિ, નેવ ખાદનીયે ખાદનીયત્થં ફરન્તિ, ન ભોજનીયે ભોજનીયત્થં ફરન્તિ…પે॰….

તેન ખો પન સમયેન ગિલાનાનં ભિક્ખૂનં ફલેહિ ભેસજ્જેહિ અત્થો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ફલાનિ ભેસજ્જાનિ – બિલઙ્ગં, પિપ્પલિં, મરિચં, હરીતકં, વિભીતકં, આમલકં, ગોટ્ઠફલં

[ગોઠફલં (સ્યા॰), કોટ્ઠફલં (ક॰)], યાનિ વા પનઞ્ઞાનિપિ અત્થિ ફલાનિ ભેસજ્જાનિ, નેવ ખાદનીયે ખાદનીયત્થં ફરન્તિ, ન ભોજનીયે ભોજનીયત્થં ફરન્તિ…પે॰….

તેન ખો પન સમયેન ગિલાનાનં ભિક્ખૂનં જતૂહિ ભેસજ્જેહિ અત્થો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, જતૂનિ ભેસજ્જાનિ – હિઙ્ગું, હિઙ્ગુજતું, હિઙ્ગુસિપાટિકં, તકં, તકપત્તિં, તકપણ્ણિં , સજ્જુલસં, યાનિ વા પનઞ્ઞાનિપિ અત્થિ જતૂનિ ભેસજ્જાનિ, નેવ ખાદનીયે ખાદનીયત્થં ફરન્તિ…પે॰….

તેન ખો પન સમયેન ગિલાનાનં ભિક્ખૂનં લોણેહિ ભેસજ્જેહિ અત્થો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, લોણાનિ ભેસજ્જાનિ – સામુદ્દં, કાળલોણં, સિન્ધવં, ઉબ્ભિદં [ઉબ્ભિરં (ક॰)], બિલં [બિળાલં (સી॰)], યાનિ વા પનઞ્ઞાનિપિ અત્થિ લોણાનિ ભેસજ્જાનિ, નેવ ખાદનીયે ખાદનીયત્થં ફરન્તિ, ન ભોજનીયે ભોજનીયત્થં ફરન્તિ, તાનિ – પટિગ્ગહેત્વા યાવજીવં પરિહરિતું; સતિ પચ્ચયે પરિભુઞ્જિતું. અસતિ પચ્ચયે પરિભુઞ્જન્તસ્સ આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

૨૬૪. તેન ખો પન સમયેન આયસ્મતો આનન્દસ્સ ઉપજ્ઝાયસ્સ આયસ્મતો બેલટ્ઠસીસસ્સ થુલ્લકચ્છાબાધો હોતિ. તસ્સ લસિકાય ચીવરાનિ કાયે લગ્ગન્તિ, તાનિ ભિક્ખૂ ઉદકેન તેમેત્વા તેમેત્વા અપકડ્ઢન્તિ. અદ્દસા ખો ભગવા સેનાસનચારિકં આહિણ્ડન્તો તે ભિક્ખૂ તાનિ ચીવરાનિ ઉદકેન તેમેત્વા તેમેત્વા અપકડ્ઢન્તે, દિસ્વાન યેન તે ભિક્ખૂ તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા તે ભિક્ખૂ એતદવોચ – ''કિં ઇમસ્સ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુનો આબાધો''તિ? ''ઇમસ્સ, ભન્તે, આયસ્મતો થુલ્લકચ્છાબાધો, લસિકાય ચીવરાનિ કાયે લગ્ગન્તિ, તાનિ મયં ઉદકેન તેમેત્વા તેમેત્વા અપકડ્ઢામા''તિ . અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, યસ્સ કણ્ડુ વા, પિળકા વા, અસ્સાવો વા, થુલ્લકચ્છુ વા આબાધો, કાયો વા દુગ્ગન્ધો, ચુણ્ણાનિ ભેસજ્જાનિ; અગિલાનસ્સ છકણં મત્તિકં રજનનિપ્પક્કં. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ઉદુક્ખલં મુસલ''ન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન ગિલાનાનં ભિક્ખૂનં ચુણ્ણેહિ ભેસજ્જેહિ ચાલિતેહિ અત્થો હોતિ . ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ચુણ્ણચાલિનિન્તિ. સણ્હેહિ અત્થો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, દુસ્સચાલિનિન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરસ્સ ભિક્ખુનો અમનુસ્સિકાબાધો હોતિ. તં આચરિયુપજ્ઝાયા ઉપટ્ઠહન્તા નાસક્ખિંસુ અરોગં કાતું. સો સૂકરસૂનં ગન્ત્વા આમકમંસં ખાદિ, આમકલોહિતં પિવિ . તસ્સ સો અમનુસ્સિકાબાધો પટિપ્પસ્સમ્ભિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું . અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, અમનુસ્સિકાબાધે આમકમંસં આમકલોહિતન્તિ.

૨૬૫. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરસ્સ ભિક્ખુનો ચક્ખુરોગાબાધો હોતિ. તં ભિક્ખૂ પરિગ્ગહેત્વા ઉચ્ચારમ્પિ પસ્સાવમ્પિ નિક્ખામેન્તિ. અદ્દસા ખો ભગવા સેનાસનચારિકં આહિણ્ડન્તો તે ભિક્ખૂ તં ભિક્ખું પરિગ્ગહેત્વા ઉચ્ચારમ્પિ પસ્સાવમ્પિ નિક્ખામેન્તે, દિસ્વાન યેન તે ભિક્ખૂ તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા તે ભિક્ખૂ એતદવોચ – ''કિં ઇમસ્સ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુનો આબાધો''તિ? ''ઇમસ્સ, ભન્તે, આયસ્મતો ચક્ખુરોગાબાધો. ઇમં મયં પરિગ્ગહેત્વા ઉચ્ચારમ્પિ પસ્સાવમ્પિ નિક્ખામેમા''તિ. અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, અઞ્જનં – કાળઞ્જનં, રસઞ્જનં, સોતઞ્જનં, ગેરુકં, કપલ્લ''ન્તિ. અઞ્જનૂપપિસનેહિ અત્થો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ચન્દનં, તગરં,

કાળાનુસારિયં, તાલીસં, ભદ્દમુત્તકન્તિ. તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ પિટ્ઠાનિ અઞ્જનાનિ ચરુકેસુપિ [થાલકેસુપિ (સી॰ સ્યા॰)] સરાવકેસુપિ નિક્ખિપન્તિ; તિણચુણ્ણેહિપિ પંસુકેહિપિ ઓકિરિયન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, અઞ્જનિન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ ઉચ્ચાવચા અઞ્જનિયો ધારેન્તિ – સોવણ્ણમયં, રૂપિયમયં. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''સેય્યથાપિ ગિહી કામભોગિનો''તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, ઉચ્ચાવચા અઞ્જની ધારેતબ્બા. યો ધારેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, અટ્ઠિમયં, દન્તમયં, વિસાણમયં, નળમયં, વેળુમયં, કટ્ઠમયં, જતુમયં, ફલમયં, લોહમયં, સઙ્ખનાભિમયન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન અઞ્જનિયો અપારુતા હોન્તિ, તિણચુણ્ણેહિપિ પંસુકેહિપિ ઓકિરિયન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, અપિધાનન્તિ. અપિધાનં નિપતતિ . ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સુત્તકેન બન્ધિત્વા અઞ્જનિયા બન્ધિતુન્તિ. અઞ્જની ફલતિ [નિપતતિ (ક॰)]. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સુત્તકેન સિબ્બેતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ અઙ્ગુલિયા અઞ્જન્તિ, અક્ખીનિ દુક્ખાનિ હોન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, અઞ્જનિસલાકન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ ઉચ્ચાવચા અઞ્જનિસલાકાયો ધારેન્તિ – સોવણ્ણમયં રૂપિયમયં. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ, ''સેય્યથાપિ ગિહી કામભોગિનો''તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, ઉચ્ચાવચા અઞ્જનિસલાકા ધારેતબ્બા. યો ધારેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, અટ્ઠિમયં...પે॰... સઙ્ખનાભિમયન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન અઞ્જનિસલાકા ભૂમિયં પતિતા ફરુસા હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું . અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સલાકઠાનિયન્તિ [સલાકોધાનિયન્તિ (સી॰ સ્યા॰)].

તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ અઞ્જનિમ્પિ અઞ્જનિસલાકમ્પિ હત્થેન પરિહરન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, અઞ્જનિત્થવિકન્તિ. અંસબદ્ધકો ન હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, અંસબદ્ધકં બન્ધનસુત્તકન્તિ.

૨૬૬. તેન ખો પન સમયેન આયસ્મતો પિલિન્દવચ્છસ્સ સીસાભિતાપો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, મુદ્ધનિ તેલકન્તિ. નક્ખમનિયો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, નત્થુકમ્મન્તિ. નત્થુ ગલતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, નત્થુકરણિન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ ઉચ્ચાવચા નત્થુકરણિયો ધારેન્તિ – સોવણ્ણમયં રૂપિયમયં. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ, ''સેય્યથાપિ ગિહી કામભોગિનો''તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, ઉચ્ચાવચા નત્થુકરણી ધારેતબ્બા. યો ધારેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, અટ્ઠિમયં...પે॰... સઙ્ખનાભિમયન્તિ. નત્થું વિસમં આસિઞ્ચન્તિ [નત્થુ વિસમં આસિઞ્ચિયતિ (સી॰ સ્યા॰)]. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે , યમકનત્થુકરણિન્તિ. નક્ખમનિયો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું.

અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ધૂમં પાતુન્તિ. તઞ્ઞેવ વટ્ટિં આલિમ્પેત્વા પિવન્તિ , કણ્ઠો દહતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ધૂમનેત્તન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ ઉચ્ચાવચાનિ ધૂમનેત્તાનિ ધારેન્તિ – સોવણ્ણમયં રૂપિયમયં. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – સેય્યથાપિ ગિહી કામભોગિનોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, ઉચ્ચાવચાનિ ધૂમનેત્તાનિ ધારેતબ્બાનિ. યો ધારેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, અટ્ઠિમયં...પે॰... સઙ્ખનાભિમયન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન ધૂમનેત્તાનિ અપારુતાનિ હોન્તિ, પાણકા પવિસન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, અપિધાનન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ ધૂમનેત્તાનિ હત્થેન પરિહરન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ધૂમનેત્તથવિકન્તિ. એકતો ઘંસિયન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, યમકથવિકન્તિ. અંસબદ્ધકો ન હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, અંસબદ્ધકં બન્ધનસુત્તકન્તિ.

૨૬૭. તેન ખો પન સમયેન આયસ્મતો પિલિન્દવચ્છસ્સ વાતાબાધો હોતિ. વેજ્જા એવમાહંસુ – ‘‘તેલં પચિતબ્બ’’ન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, તેલપાકન્તિ. તસ્મિં ખો પન તેલપાકે મજ્જં પક્ખિપિતબ્બં હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, તેલપાકે મજ્જં પક્ખિપિતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ અતિપક્ખિત્તમજ્જાનિ [અતિખિત્તમજ્જાનિ (ક॰)] તેલાનિ પચન્તિ, તાનિ પિવિત્વા મજ્જન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, અતિપક્ખિત્તમજ્જં તેલં પાતબ્બં. યો પિવેય્ય, યથાધમ્મો કારેતબ્બો. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, યસ્મિં તેલપાકે મજ્જસ્સ ન વણ્ણો ન ગન્ધો ન રસો પઞ્ઞાયતિ, એવરૂપં મજ્જપક્ખિત્તં તેલં પાતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂનં બહું અતિપક્ખિત્તમજ્જં તેલં પક્કં હોતિ. અથ ખો ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ‘‘કથં નુ ખો અતિપક્ખિત્તમજ્જે તેલે પટિપજ્જિતબ્બ’’ન્તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, અબ્ભઞ્જનં અધિટ્ઠાતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન આયસ્મતો પિલિન્દવચ્છસ્સ બહુતરં તેલં પક્કં હોતિ, તેલભાજનં ન વિજ્જતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, તીણિ તુમ્બાનિ – લોહતુમ્બં, કટ્ઠતુમ્બં, ફલતુમ્બન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન આયસ્મતો પિલિન્દવચ્છસ્સ અઙ્ગવાતો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સેદકમ્મન્તિ. નક્ખમનિયો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સમ્ભારસેદન્તિ. નક્ખમનિયો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, મહાસેદન્તિ. નક્ખમનિયો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ભઙ્ગોદકન્તિ. નક્ખમનિયો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ઉદકકોટ્ઠકન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન આયસ્મતો પિલિન્દવચ્છસ્સ પબ્બવાતો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, લોહિતં મોચેતુન્તિ. નક્ખમનિયો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, લોહિતં મોચેત્વા વિસાણેન ગાહેતુન્તિ [ગહેતુન્તિ (સી॰ સ્યા॰)].

તેન ખો પન સમયેન આયસ્મતો પિલિન્દવચ્છસ્સ પાદા ફલિતા [ફાલિતા (ક॰)] હોન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, પાદબ્ભઞ્જનન્તિ. નક્ખમનિયો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, પજ્જં અભિસઙ્ખરિતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરસ્સ ભિક્ખુનો ગણ્ડાબાધો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સત્થકમ્મન્તિ. કસાવોદકેન અત્થો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, કસાવોદકન્તિ. તિલકક્કેન અત્થો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, તિલકક્કન્તિ. કબળિકાય અત્થો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, કબળિકન્તિ. વણબન્ધનચોળેન અત્થો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, વણબન્ધનચોળન્તિ. વણો કણ્ડુવતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સાસપકુટ્ટેન [સાસપકુડ્ડેન (સી॰ સ્યા॰)] ફોસિતુન્તિ. વણો કિલિજ્જિત્થ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ , ભિક્ખવે, ધૂમં કાતુન્તિ. વડ્ઢમંસં વુટ્ઠાતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, લોણસક્ખરિકાય છિન્દિતુન્તિ. વણો ન રુહતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, વણતેલન્તિ. તેલં ગલતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ , ભિક્ખવે, વિકાસિકં સબ્બં વણપટિકમ્મન્તિ.

૨૬૮. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ અહિના દટ્ઠો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ચત્તારિ મહાવિકટાનિ દાતું – ગૂથં, મુત્તં, છારિકં, મત્તિકન્તિ. અથ ખો ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ''અપ્પટિગ્ગહિતાનિ નુ ખો ઉદાહુ પટિગ્ગહેતબ્બાની''તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સતિ કપ્પિયકારકે પટિગ્ગહાપેતું, અસતિ કપ્પિયકારકે સામં ગહેત્વા પરિભુઞ્જિતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરેન ભિક્ખુના વિસં પીતં હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ ભિક્ખવે ગૂથં પાયેતુન્તિ. અથ ખો ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ''અપ્પટિગ્ગહિતં નુ ખો ઉદાહુ પટિગ્ગહેતબ્બો''તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, યં કરોન્તો પટિગ્ગણ્હાતિ, સ્વેવ પટિગ્ગહો કતો, ન પુન [કતો પન (?)] પટિગ્ગહેતબ્બોતિ.

૨૬૯. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરસ્સ ભિક્ખુનો ઘરદિન્નકાબાધો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સીતાલોળિં પાયેતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ દુટ્ઠગહણિકો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, આમિસખારં પાયેતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરસ્સ ભિક્ખુનો પણ્ડુરોગાબાધો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું . અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, મુત્તહરીતકં પાયેતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરસ્સ ભિક્ખુનો છવિદોસાબાધો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ગન્ધાલેપં કાતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ અભિસન્નકાયો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું . અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, વિરેચનં પાતુન્તિ. અચ્છકઞ્જિયા અત્થો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, અચ્છકઞ્જિન્તિ. અકટયૂસેન અત્થો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, અકટયૂસન્તિ. કટાકટેન અત્થો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, કટાકટન્તિ. પટિચ્છાદનીયેન અત્થો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, પટિચ્છાદનીયન્તિ.

મૂલાદિભેસજ્જકથા નિટ્ઠિતા.

૧૬૨. પિલિન્દવચ્છવત્થુ

૨૭૦. [ઇદં વત્થુ પારા॰ ૬૧૮ આદયો] તેન ખો પન સમયેન આયસ્મા પિલિન્દવચ્છો રાજગહે પબ્ભારં સોધાપેતિ લેણં કત્તુકામો. અથ ખો રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો યેનાયસ્મા પિલિન્દવચ્છો તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા આયસ્મન્તં પિલિન્દવચ્છં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નો ખો રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો આયસ્મન્તં પિલિન્દવચ્છં એતદવોચ – ''કિં, ભન્તે, થેરો કારાપેતી''તિ? ''પબ્ભારં, મહારાજ, સોધાપેમિ, લેણં કત્તુકામો''તિ. ''અત્થો, ભન્તે, અય્યસ્સ આરામિકેના''તિ? ''ન ખો, મહારાજ, ભગવતા આરામિકો અનુઞ્ઞાતો''તિ. ''તેન હિ, ભન્તે, ભગવન્તં પટિપુચ્છિત્વા મમ આરોચેય્યાથા''તિ. 'એવં, મહારાજા'તિ ખો આયસ્મા પિલિન્દવચ્છો રઞ્ઞો માગધસ્સ સેનિયસ્સ બિમ્બિસારસ્સ પચ્ચસ્સોસિ. અથ ખો આયસ્મા પિલિન્દવચ્છો રાજાનં માગધં સેનિયં બિમ્બિસારં ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સેસિ, સમાદપેસિ, સમુત્તેજેસિ, સમ્પહંસેસિ. અથ ખો રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો આયસ્મતા પિલિન્દવચ્છેન ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સિતો સમાદપિતો સમુત્તેજિતો સમ્પહંસિતો ઉટ્ઠાયાસના આયસ્મન્તં પિલિન્દવચ્છં અભિવાદેત્વા પદક્ખિણં કત્વા પક્કામિ.

અથ ખો આયસ્મા પિલિન્દવચ્છો ભગવતો સન્તિકે દૂતં પાહેસિ – ''રાજા, ભન્તે, માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો આરામિકં દાતુકામો. કથં નુ ખો, ભન્તે, મયા પટિપજ્જિતબ્બ''ન્તિ? અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, આરામિક''ન્તિ. દુતિયમ્પિ ખો રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો યેનાયસ્મા પિલિન્દવચ્છો તેનુપસઙ્કમિ; ઉપસઙ્કમિત્વા આયસ્મન્તં પિલિન્દવચ્છં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નો ખો રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો આયસ્મન્તં પિલિન્દવચ્છં એતદવોચ – ''અનુઞ્ઞાતો, ભન્તે, ભગવતા આરામિકો''તિ? ''એવં, મહારાજા''તિ. ''તેન હિ, ભન્તે, અય્યસ્સ આરામિકં દમ્મી''તિ. અથ ખો રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો આયસ્મતો પિલિન્દવચ્છસ્સ આરામિકં પટિસ્સુત્વા, વિસ્સરિત્વા, ચિરેન સતિં પટિલભિત્વા, અઞ્ઞતરં સબ્બત્થકં મહામત્તં આમન્તેસિ – ''યો મયા, ભણે, અય્યસ્સ આરામિકો પટિસ્સુતો, દિન્નો સો આરામિકો''તિ? ''ન ખો, દેવ, અય્યસ્સ આરામિકો દિન્નો''તિ. ''કીવ ચિરં નુ ખો, ભણે, ઇતો [ઇતો રત્તિ (સ્યા॰)] હિ તં હોતી''તિ? અથ ખો સો મહામત્તો રત્તિયો ગણેત્વા [વિગણેત્વા (સી॰)] રાજાનં માગધં સેનિયં બિમ્બિસારં એતદવોચ – ''પઞ્ચ, દેવ, રત્તિસતાની''તિ. તેન હિ, ભણે, અય્યસ્સ પઞ્ચ આરામિકસતાનિ દેહીતિ. ''એવં, દેવા''તિ ખો સો મહામત્તો રઞ્ઞો માગધસ્સ સેનિયસ્સ બિમ્બિસારસ્સ

પટિસ્સુત્વા આયસ્મતો પિલિન્દવચ્છસ્સ પઞ્ચ આરામિકસતાનિ પાદાસિ, પાટિયેક્કો ગામો નિવિસિ. ‘આરામિકગામકોતિ’પિ નં આહંસુ , ‘પિલિન્દગામકો’તિપિ નં આહંસુ.

૨૭૧. તેન ખો પન સમયેન આયસ્મા પિલિન્દવચ્છો તસ્મિં ગામકે કુલૂપકો હોતિ. અથ ખો આયસ્મા પિલિન્દવચ્છો પુબ્બણ્હસમયં નિવાસેત્વા પત્તચીવરમાદાય પિલિન્દગામં પિણ્ડાય પાવિસિ. તેન ખો પન સમયેન તસ્મિં ગામકે ઉસ્સવો હોતિ. દારકા અલઙ્કતા માલાકિતા કીળન્તિ. અથ ખો આયસ્મા પિલિન્દવચ્છો પિલિન્દગામકે સપદાનં પિણ્ડાય ચરમાનો યેન અઞ્ઞતરસ્સ આરામિકસ્સ નિવેસનં તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા પઞ્ઞત્તે આસને નિસીદિ. તેન ખો પન સમયેન તસ્સા આરામિકિનિયા ધીતા અઞ્ઞે દારકે અલઙ્કતે માલાકિતે પસ્સિત્વા રોદતિ – ‘માલં મે દેથ, અલઙ્કારં મે દેથા’તિ. અથ ખો આયસ્મા પિલિન્દવચ્છો તં આરામિકિનિં એતદવોચ – ‘‘કિસ્સાયં દારિકા રોદતી’’તિ? ‘‘અયં, ભન્તે, દારિકા અઞ્ઞે દારકે અલઙ્કતે માલાકિતે પસ્સિત્વા રોદતિ – ‘માલં મે દેથ, અલઙ્કારં મે દેથા’તિ. કુતો અમ્હાકં દુગ્ગતાનં માલા, કુતો અલઙ્કારો’’તિ? અથ ખો આયસ્મા પિલિન્દવચ્છો અઞ્ઞતરં તિણણ્ડુપકં ગહેત્વા તં આરામિકિનિં એતદવોચ – ‘‘હન્દિમં તિણણ્ડુપકં તસ્સા દારિકાય સીસે પટિમુઞ્ચા’’તિ. અથ ખો સા આરામિકિની તં તિણણ્ડુપકં ગહેત્વા તસ્સા દારિકાય સીસે પટિમુઞ્ચિ. સા અહોસિ સુવણ્ણમાલા અભિરૂપા, દસ્સનીયા, પાસાદિકા; નત્થિ તાદિસા રઞ્ઞોપિ અન્તેપુરે સુવણ્ણમાલા. મનુસ્સા રઞ્ઞો માગધસ્સ સેનિયસ્સ બિમ્બિસારસ્સ આરોચેસું – ‘‘અમુકસ્સ, દેવ, આરામિકસ્સ ઘરે સુવણ્ણમાલા અભિરૂપા, દસ્સનીયા, પાસાદિકા; નત્થિ તાદિસા દેવસ્સપિ અન્તેપુરે સુવણ્ણમાલા; કુતો તસ્સ દુગ્ગતસ્સ? નિસ્સંસયં ચોરિકાય આભતા’’તિ.

અથ ખો રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો તં આરામિકકુલં બન્ધાપેસિ. દુતિયમ્પિ ખો આયસ્મા પિલિન્દવચ્છો પુબ્બણ્હસમયં નિવાસેત્વા પત્તચીવરમાદાય પિલિન્દગામં પિણ્ડાય પાવિસિ. પિલિન્દગામકે સપદાનં પિણ્ડાય ચરમાનો યેન તસ્સ આરામિકસ્સ નિવેસનં તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા પટિવિસ્સકે પુચ્છિ – ‘‘કહં ઇમં આરામિકકુલં ગત’’ન્તિ? ‘‘એતિસ્સા, ભન્તે, સુવણ્ણમાલાય કારણા રઞ્ઞા બન્ધાપિત’’ન્તિ. અથ ખો આયસ્મા પિલિન્દવચ્છો યેન રઞ્ઞો માગધસ્સ સેનિયસ્સ બિમ્બિસારસ્સ નિવેસનં તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા પઞ્ઞત્તે આસને નિસીદિ. અથ ખો રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો યેનાયસ્મા પિલિન્દવચ્છો તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા આયસ્મન્તં પિલિન્દવચ્છં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નં ખો રાજાનં માગધં સેનિયં બિમ્બિસારં આયસ્મા પિલિન્દવચ્છો એતદવોચ – ‘‘કિસ્સ, મહારાજ, આરામિકકુલં બન્ધાપિત’’ન્તિ? ‘‘તસ્સ, ભન્તે, આરામિકસ્સ ઘરે સુવણ્ણમાલા અભિરૂપા, દસ્સનીયા, પાસાદિકા; નત્થિ તાદિસા અમ્હાકમ્પિ અન્તેપુરે સુવણ્ણમાલા; કુતો તસ્સ દુગ્ગતસ્સ? નિસ્સંસયં ચોરિકાય આભતા’’તિ. અથ ખો આયસ્મા પિલિન્દવચ્છો રઞ્ઞો માગધસ્સ સેનિયસ્સ બિમ્બિસારસ્સ પાસાદં સુવણ્ણન્તિ અધિમુચ્ચિ; સો અહોસિ સબ્બસોવણ્ણમયો. ‘‘ઇદં પન તે, મહારાજ, તાવ બહું સુવણ્ણં કુતો’’તિ? ‘અઞ્ઞાતં, ભન્તે, અય્યસ્સેવેસો ઇદ્ધાનુભાવો’તિ તં આરામિકકુલં મુઞ્ચાપેસિ.

મનુસ્સા ‘‘અય્યેન કિર પિલિન્દવચ્છેન સરાજિકાય પરિસાય ઉત્તરિમનુસ્સધમ્મં ઇદ્ધિપાટિહારિયં દસ્સિત’’ન્તિ અત્તમના અભિપ્પસન્ના આયસ્મતો પિલિન્દવચ્છસ્સ પઞ્ચ ભેસજ્જાનિ અભિહરિંસુ, સેય્યથિદં – સપ્પિં, નવનીતં, તેલં, મધું [સપ્પિ નવનીતં તેલં મધુ (ક॰)], ફાણિતં. પકતિયાપિ ચ આયસ્મા પિલિન્દવચ્છો લાભી હોતિ પઞ્ચન્નં ભેસજ્જાનં; લદ્ધં લદ્ધં પરિસાય વિસ્સજ્જેતિ. પરિસા ચસ્સ હોતિ બાહુલ્લિકા; લદ્ધં લદ્ધં કોલમ્બેપિ [કોળુમ્બેપિ (ક॰)], ઘટેપિ, પૂરેત્વા પટિસામેતિ; પરિસ્સાવનાનિપિ, થવિકાયોપિ, પૂરેત્વા વાતપાનેસુ લગ્ગેતિ. તાનિ

ઓલીનવિલીનાનિ તિટ્ઠન્તિ. ઉન્દ્રૂરેહિપિ વિહારા ઓકિણ્ણવિકિણ્ણા હોન્તિ. મનુસ્સા વિહારચારિકં આહિણ્ડન્તા પસ્સિત્વા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''અન્તોકોટ્ઠાગારિકા ઇમે સમણા સક્યપુત્તિયા , સેય્યથાપિ રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો''તિ. અસ્સોસું ખો ભિક્ખૂ તેસં મનુસ્સાનં ઉજ્ઝાયન્તાનં ખિય્યન્તાનં વિપાચેન્તાનં. યે તે ભિક્ખૂ અપ્પિચ્છા, તે ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''કથઞ્હિ નામ ભિક્ખૂ એવરૂપાય બાહુલ્લાય ચેતેસ્સન્તી''તિ. અથ ખો તે ભિક્ખૂ તે અનેકપરિયાયેન વિગરહિત્વા ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું...પે॰... ''સચ્ચં કિર, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂ એવરૂપાય બાહુલ્લાય ચેતેન્તી''તિ? ''સચ્ચં ભગવાતિ...પે॰... વિગરહિત્વા ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''યાનિ ખો પન તાનિ ગિલાનાનં ભિક્ખૂનં પટિસાયનીયાનિ ભેસજ્જાનિ, સેય્યથિદં – સપ્પિ, નવનીતં, તેલં, મધુ, ફાણિતં, તાનિ પટિગ્ગહેત્વા સત્તાહપરમં સન્નિધિકારકં પરિભુઞ્જિતબ્બાનિ. તં અતિક્કામયતો યથાધમ્મો કારેતબ્બો''તિ.

પિલિન્દવચ્છવત્થુ નિટ્ઠિતં.

ભેસજ્જાનુઞ્ઞાતભાણવારો નિટ્ઠિતો પઠમો.

૧૬૩. ગુળાદિઅનુજાનના

૨૭૨. અથ ખો ભગવા સાવત્થિયં યથાભિરન્તં વિહરિત્વા યેન રાજગહં તેન ચારિકં પક્કામિ. અદ્દસા ખો આયસ્મા કઙ્ખારેવતો અન્તરામગ્ગે ગુળકરણં, ઓક્કમિત્વા ગુળે પિટ્ઠમ્પિ છારિકમ્પિ પક્ખિપન્તે, દિસ્વાન ''અકપ્પિયો ગુળો સામિસો, ન કપ્પતિ ગુળો વિકાલે પરિભુઞ્જિતુ''ન્તિ કુક્કુચ્ચાયન્તો સપરિસો ગુળં ન પરિભુઞ્જતિ. યેપિસ્સ સોતબ્બં મઞ્ઞન્તિ, તેપિ ગુળં ન પરિભુઞ્જન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. કિમત્થાય [કિમત્થિયા (ક॰)], ભિક્ખવે, ગુળે પિટ્ઠમ્પિ છારિકમ્પિ પક્ખિપન્તીતિ? થદ્ધત્થાય [બન્ધનત્થાય (સી॰ સ્યા॰)] ભગવાતિ. સચે, ભિક્ખવે, થદ્ધત્થાય ગુળે પિટ્ઠમ્પિ છારિકમ્પિ પક્ખિપન્તિ, સો ચ ગુળોત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, યથાસુખં ગુળં પરિભુઞ્જિતુન્તિ.

અદ્દસા ખો આયસ્મા કઙ્ખારેવતો અન્તરામગ્ગે વચ્ચે મુગ્ગં જાતં, પસ્સિત્વા ''અકપ્પિયા મુગ્ગા; પક્કાપિ મુગ્ગા જાયન્તીતિ'' કુક્કુચ્ચાયન્તો સપરિસો મુગ્ગં ન પરિભુઞ્જતિ. યેપિસ્સ સોતબ્બં મઞ્ઞન્તિ, તેપિ મુગ્ગં ન પરિભુઞ્જન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. સચે [સચેપિ (?)], ભિક્ખવે, પક્કાપિ મુગ્ગા જાયન્તિ , અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, યથાસુખં મુગ્ગં પરિભુઞ્જિતુન્તિ.

૨૭૩. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરસ્સ ભિક્ખુનો ઉદરવાતાબાધો હોતિ. સો લોણસોવીરકં અપાયિ. તસ્સ સો ઉદરવાતાબાધો પટિપ્પસ્સમ્ભિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું . અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ગિલાનસ્સ લોણસોવીરકં; અગિલાનસ્સ ઉદકસમ્ભિન્નં પાનપરિભોગેન પરિભુઞ્જિતુન્તિ.

ગુળાદિઅનુજાનના નિટ્ઠિતા.

૧૬૪. અન્તોવુટ્ઠાદિપટિક્ખેપકથા

૨૭૪. અથ ખો ભગવા અનુપુબ્બેન ચારિકં ચરમાનો યેન રાજગહં તદવસરિ. તત્ર સુદં ભગવા રાજગહે વિહરતિ વેળુવને કલન્દકનિવાપે. તેન ખો પન સમયેન ભગવતો ઉદરવાતાબાધો હોતિ. અથ ખો આયસ્મા

આનન્દો – ‘પુબ્બેપિ ભગવતો ઉદરવાતાબાધો તેકટુલયાગુયા ફાસુ હોતી’તિ – સામં તિલમ્પિ, તણ્ડુલમ્પિ, મુગ્ગમ્પિ વિઞ્ઞાપેત્વા, અન્તો વાસેત્વા, અન્તો સામં પચિત્વા ભગવતો ઉપનામેસિ – ‘‘પિવતુ ભગવા તેકટુલયાગુ’’ન્તિ. જાનન્તાપિ તથાગતા પુચ્છન્તિ, જાનન્તાપિ ન પુચ્છન્તિ; કાલં વિદિત્વા પુચ્છન્તિ, કાલં વિદિત્વા ન પુચ્છન્તિ; અત્થસંહિતં તથાગતા પુચ્છન્તિ, નો અનત્થસંહિતં. અનત્થસંહિતે સેતુઘાતો તથાગતાનં. દ્વીહિ આકારેહિ બુદ્ધા ભગવન્તો ભિક્ખૂ પટિપુચ્છન્તિ – ધમ્મં વા દેસેસ્સામ, સાવકાનં વા સિક્ખાપદં પઞ્ઞપેસ્સામાતિ. અથ ખો ભગવા આયસ્મન્તં આનન્દં આમન્તેસિ – ‘‘કુતાયં, આનન્દ , યાગૂ’’તિ? અથ ખો આયસ્મા આનન્દો ભગવતો એતમત્થં આરોચેસિ. વિગરહિ બુદ્ધો ભગવા – ‘અનનુચ્છવિકં, આનન્દ, અનનુલોમિકં, અપ્પતિરૂપં, અસ્સામણકં, અકપ્પિયં, અકરણીયં. કથઞ્હિ નામ ત્વં, આનન્દ, એવરૂપાય બાહુલ્લાય ચેતેસ્સસિ. યદપિ, આનન્દ, અન્તો વુટ્ઠં [વુત્થં (સી॰ સ્યા॰ ક॰)] તદપિ અકપ્પિયં; યદપિ અન્તો પક્કં તદપિ અકપ્પિયં; યદપિ સામં પક્કં, તદપિ અકપ્પિયં. નેતં, આનન્દ, અપ્પસન્નાનં વા પસાદાય…પે॰… વિગરહિત્વા ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ‘‘ન, ભિક્ખવે, અન્તો વુટ્ઠં, અન્તો પક્કં, સામં પક્કં પરિભુઞ્જિતબ્બં. યો પરિભુઞ્જેય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. અન્તો ચે, ભિક્ખવે, વુટ્ઠં, અન્તો પક્કં, સામં પક્કં તઞ્ચે પરિભુઞ્જેય્ય, આપત્તિ તિણ્ણં દુક્કટાનં. અન્તો ચે, ભિક્ખવે, વુટ્ઠં, અન્તો પક્કં, અઞ્ઞેહિ પક્કં, તઞ્ચે પરિભુઞ્જેય્ય, આપત્તિ દ્વિન્નં દુક્કટાનં. અન્તો ચે, ભિક્ખવે, વુટ્ઠં, બહિ પક્કં, સામં પક્કં, તઞ્ચે પરિભુઞ્જેય્ય, આપત્તિ દ્વિન્નં દુક્કટાનં. બહિ ચે, ભિક્ખવે, વુટ્ઠં, અન્તો પક્કં, સામં પક્કં, તઞ્ચે પરિભુઞ્જેય્ય, આપત્તિ દ્વિન્નં દુક્કટાનં. અન્તો ચે, ભિક્ખવે, વુટ્ઠં, બહિ પક્કં, અઞ્ઞેહિ પક્કં, તઞ્ચે પરિભુઞ્જેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. બહિ ચે, ભિક્ખવે, વુટ્ઠં, અન્તો પક્કં, અઞ્ઞેહિ પક્કં, તઞ્ચે પરિભુઞ્જેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. બહિ ચે, ભિક્ખવે, વુટ્ઠં, બહિ પક્કં, સામં પક્કં, તઞ્ચે પરિભુઞ્જેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. બહિ ચે, ભિક્ખવે, વુટ્ઠં, બહિ પક્કં , અઞ્ઞેહિ પક્કં, તઞ્ચે પરિભુઞ્જેય્ય, અનાપત્તી’’’તિ.

તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ ‘‘ભગવતા સામંપાકો પટિક્ખિત્તો’’તિ પુન પાકે કુક્કુચ્ચાયન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, પુન પાકં પચિતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન રાજગહં દુબ્ભિક્ખં હોતિ. મનુસ્સા લોણમ્પિ, તેલમ્પિ, તણ્ડુલમ્પિ, ખાદનીયમ્પિ આરામં આહરન્તિ. તાનિ ભિક્ખૂ બહિ વાસેન્તિ; ઉક્કપિણ્ડકાપિ ખાદન્તિ, ચોરાપિ હરન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, અન્તો વાસેતુન્તિ. અન્તો વાસેત્વા બહિ પાચેન્તિ. દમકા પરિવારેન્તિ. ભિક્ખૂ અવિસ્સટ્ઠા પરિભુઞ્જન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, અન્તો પચિતુન્તિ. દુબ્ભિક્ખે કપ્પિયકારકા બહુતરં હરન્તિ, અપ્પતરં ભિક્ખૂનં દેન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સામં પચિતું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, અન્તો વુટ્ઠં, અન્તો પક્કં, સામં પક્કન્તિ.

અન્તોવુટ્ઠાદિપટિક્ખેપકથા નિટ્ઠિતા.

૧૬૫. ઉગ્ગહિતપટિગ્ગહણા

૨૭૫. તેન ખો પન સમયેન સમ્બહુલા ભિક્ખૂ કાસીસુ વસ્સંવુટ્ઠા રાજગહં ગચ્છન્તા ભગવન્તં દસ્સનાય અન્તરામગ્ગે ન લભિંસુ લૂખસ્સ વા પણીતસ્સ વા ભોજનસ્સ યાવદત્થં પારિપૂરિં; બહુઞ્ચ ફલખાદનીયં અહોસિ; કપ્પિયકારકો ચ ન અહોસિ. અથ ખો તે ભિક્ખૂ કિલન્તરૂપા યેન રાજગહં વેળુવનં કલન્દકનિવાપો, યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિંસુ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિંસુ. આચિણ્ણં ખો પનેતં બુદ્ધાનં

ભગવન્તાનં આગન્તુકેહિ ભિક્ખૂહિ સદ્ધિં પટિસમ્મોદિતું. અથ ખો ભગવા તે ભિક્ખૂ એતદવોચ – ‘‘કચ્ચિ , ભિક્ખવે, ખમનીયં, કચ્ચિ યાપનીયં, કચ્ચિત્થ અપ્પકિલમથેન અદ્ધાનં આગતા; કુતો ચ તુમ્હે, ભિક્ખવે, આગચ્છથા’’તિ? ‘‘ખમનીયં ભગવા, યાપનીયં ભગવા. ઇધ મયં, ભન્તે, કાસીસુ વસ્સંવુટ્ઠા રાજગહં આગચ્છન્તા ભગવન્તં દસ્સનાય અન્તરામગ્ગે ન લભિમ્હા લૂખસ્સ વા પણીતસ્સ વા ભોજનસ્સ યાવદત્થં પારિપૂરિં; બહુઞ્ચ ફલખાદનીયં અહોસિ; કપ્પિયકારકો ચ ન અહોસિ; તેન મયં કિલન્તરૂપા અદ્ધાનં આગતા’’તિ. અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ‘‘અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, યત્થ ફલખાદનીયં પસ્સતિ, કપ્પિયકારકો ચ ન હોતિ, સામં ગહેત્વા, હરિત્વા, કપ્પિયકારકે પસ્સિત્વા, ભૂમિયં નિક્ખિપિત્વા, પટિગ્ગહાપેત્વા પરિભુઞ્જિતું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ઉગ્ગહિતં પટિગ્ગહિતુ’’ન્તિ.

૨૭૬. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરસ્સ બ્રાહ્મણસ્સ નવા ચ તિલા નવઞ્ચ મધુ ઉપ્પન્ના હોન્તિ. અથ ખો તસ્સ બ્રાહ્મણસ્સ એતદહોસિ – ‘‘યંનૂનાહં નવે ચ તિલે નવઞ્ચ મધું બુદ્ધપ્પમુખસ્સ ભિક્ખુસઙ્ઘસ્સ દદેય્ય’’ન્તિ. અથ ખો સો બ્રાહ્મણો યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવતા સદ્ધિં પટિસમ્મોદિ, સમ્મોદનીયં કથં સારણીયં વીતિસારેત્વા એકમન્તં અટ્ઠાસિ. એકમન્તં ઠિતો ખો સો બ્રાહ્મણો ભગવન્તં એતદવોચ – ‘‘અધિવાસેતુ મે ભવં ગોતમો સ્વાતનાય ભત્તં, સદ્ધિં ભિક્ખુસઙ્ઘેના’’તિ. અધિવાસેસિ ભગવા તુણ્હીભાવેન . અથ ખો સો બ્રાહ્મણો ભગવતો અધિવાસનં વિદિત્વા પક્કામિ. અથ ખો સો બ્રાહ્મણો તસ્સા રત્તિયા અચ્ચયેન પણીતં ખાદનીયં ભોજનીયં પટિયાદાપેત્વા ભગવતો કાલં આરોચાપેસિ – ‘‘કાલો, ભો ગોતમ, નિટ્ઠિતં ભત્ત’’ન્તિ. અથ ખો ભગવા પુબ્બણ્હસમયં નિવાસેત્વા પત્તચીવરમાદાય યેન તસ્સ બ્રાહ્મણસ્સ નિવેસનં તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા પઞ્ઞત્તે આસને નિસીદિ, સદ્ધિં ભિક્ખુસઙ્ઘેન. અથ ખો સો બ્રાહ્મણો બુદ્ધપ્પમુખં ભિક્ખુસઙ્ઘં પણીતેન ખાદનીયેન ભોજનીયેન સહત્થા સન્તપ્પેત્વા સમ્પવારેત્વા ભગવન્તં ભુત્તાવિં ઓનીતપત્તપાણિં એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નં ખો તં બ્રાહ્મણં ભગવા ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સેત્વા, સમાદપેત્વા, સમુત્તેજેત્વા, સમ્પહંસેત્વા ઉટ્ઠાયાસના પક્કામિ.

અથ ખો તસ્સ બ્રાહ્મણસ્સ અચિરપક્કન્તસ્સ ભગવતો એતદહોસિ – ‘‘યેસં ખો મયા અત્થાય બુદ્ધપ્પમુખો ભિક્ખુસઙ્ઘો નિમન્તિતો, ‘નવે ચ તિલે નવઞ્ચ મધું દસ્સામી’તિ , તે મયા પમુટ્ઠા દાતું. યંનૂનાહં નવે ચ તિલે નવઞ્ચ મધું કોલમ્બેહિ ચ ઘટેહિ ચ આરામં હરાપેય્ય’’ન્તિ. અથ ખો સો બ્રાહ્મણો નવે ચ તિલે નવઞ્ચ મધું કોલમ્બેહિ ચ ઘટેહિ ચ આરામં હરાપેત્વા યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા એકમન્તં અટ્ઠાસિ. એકમન્તં ઠિતો ખો સો બ્રાહ્મણો ભગવન્તં એતદવોચ – ‘‘યેસં ખો મયા, ભો ગોતમ, અત્થાય બુદ્ધપ્પમુખો ભિક્ખુસઙ્ઘો નિમન્તિતો, ‘નવે ચ તિલે નવઞ્ચ મધું દસ્સામી’તિ, તે મયા પમુટ્ઠા દાતું. પટિગ્ગણ્હાતુ મે ભવં ગોતમો નવે ચ તિલે નવઞ્ચ મધુ’’ન્તિ. તેન હિ, બ્રાહ્મણ, ભિક્ખૂનં દેહીતિ . તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ દુબ્ભિક્ખે અપ્પમત્તકેપિ પવારેન્તિ, પટિસઙ્ખાપિ પટિક્ખિપન્તિ, સબ્બો ચ સઙ્ઘો પવારિતો હોતિ. ભિક્ખૂ કુક્કુચ્ચાયન્તા ન પટિગ્ગણ્હન્તિ. પટિગ્ગણ્હથ, ભિક્ખવે, પરિભુઞ્જથ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, તતો નીહટં ભુત્તાવિના પવારિતેન અનતિરિત્તં પરિભુઞ્જિતુન્તિ.

ઉગ્ગહિતપટિગ્ગહણા નિટ્ઠિતા.

૧૬૬. પટિગ્ગહિતાદિઅનુજાનના

૨૭૭. [પાચિ॰ ૨૯૫] તેન ખો પન સમયેન આયસ્મતો ઉપનન્દસ્સ સક્યપુત્તસ્સ ઉપટ્ઠાકકુલં સઙ્ઘસ્સત્થાય ખાદનીયં પાહેસિ – અય્યસ્સ ઉપનન્દસ્સ દસ્સેત્વા સઙ્ઘસ્સ દાતબ્બન્તિ. તેન ખો પન સમયેન આયસ્મા ઉપનન્દો

સક્યપુત્તો ગામં પિણ્ડાય પવિટ્ઠો હોતિ . અથ ખો તે મનુસ્સા આરામં ગન્ત્વા ભિક્ખૂ પુચ્છિંસુ – ''કહં, ભન્તે, અય્યો ઉપનન્દો''તિ? ''એસાવુસો, આયસ્મા ઉપનન્દો સક્યપુત્તો ગામં પિણ્ડાય પવિટ્ઠો''તિ. ''ઇદં, ભન્તે, ખાદનીયં અય્યસ્સ ઉપનન્દસ્સ દસ્સેત્વા સઙ્ઘસ્સ દાતબ્બ''ન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. તેન હિ, ભિક્ખવે, પટિગ્ગહેત્વા નિક્ખિપથ યાવ ઉપનન્દો આગચ્છતીતિ. અથ ખો આયસ્મા ઉપનન્દો સક્યપુત્તો પુરેભત્તં કુલાનિ પયિરુપાસિત્વા દિવા આગચ્છતિ. તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ દુબ્ભિક્ખે અપ્પમત્તકેપિ પવારેન્તિ, પટિસઙ્ખાપિ પટિક્ખિપન્તિ, સબ્બો ચ સઙ્ઘો પવારિતો હોતિ, ભિક્ખૂ કુક્કુચ્ચાયન્તા ન પટિગ્ગણ્હન્તિ. પટિગ્ગણ્હથ, ભિક્ખવે, પરિભુઞ્જથ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, પુરેભત્તં પટિગ્ગહિતં ભુત્તાવિના પવારિતેન અનતિરિત્તં પરિભુઞ્જિતુન્તિ.

૨૭૮. અથ ખો ભગવા રાજગહે યથાભિરન્તં વિહરિત્વા યેન સાવત્થિ તેન ચારિકં પક્કામિ. અનુપુબ્બેન ચારિકં ચરમાનો યેન સાવત્થિ તદવસરિ. તત્ર સુદં ભગવા સાવત્થિયં વિહરતિ જેતવને અનાથપિણ્ડિકસ્સ આરામે. તેન ખો પન સમયેન આયસ્મતો સારિપુત્તસ્સ કાયડાહાબાધો હોતિ. અથ ખો આયસ્મા મહામોગ્ગલ્લાનો યેનાયસ્મા સારિપુત્તો તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા આયસ્મન્તં સારિપુત્તં એતદવોચ – ''પુબ્બે તે, આવુસો સારિપુત્ત, કાયડાહાબાધો કેન ફાસુ હોતી''તિ? ''ભિસેહિ ચ મે, આવુસો , મુળાલિકાહિ ચા''તિ. અથ ખો આયસ્મા મહામોગ્ગલ્લાનો સેય્યથાપિ નામ બલવા પુરિસો સમ્મિઞ્જિતં વા બાહં પસારેય્ય, પસારિતં વા બાહં સમિઞ્જેય્ય, એવમેવ જેતવને અન્તરહિતો મન્દાકિનિયા પોક્ખરણિયા તીરે પાતુરહોસિ. અદ્દસા ખો અઞ્ઞતરો નાગો આયસ્મન્તં મહામોગ્ગલ્લાનં દૂરતોવ આગચ્છન્તં, દિસ્વાન આયસ્મન્તં મહામોગ્ગલ્લાનં એતદવોચ – ''એતુ ખો, ભન્તે, અય્યો મહામોગ્ગલ્લાનો. સ્વાગતં, ભન્તે, અય્યસ્સ મહામોગ્ગલ્લાનસ્સ. કેન, ભન્તે, અય્યસ્સ અત્થો; કિં દમ્મી''તિ? ''ભિસેહિ ચ મે, આવુસો, અત્થો, મુળાલિકાહિ ચા''તિ. અથ ખો સો નાગો અઞ્ઞતરં નાગં આણાપેસિ – ''તેન હિ, ભણે, અય્યસ્સ ભિસે ચ મુળાલિકાયો ચ યાવદત્થં દેહી''તિ. અથ ખો સો નાગો મન્દાકિનિં પોક્ખરણિં ઓગાહેત્વા, સોણ્ડાય ભિસઞ્ચ મુળાલિકઞ્ચ અબ્બાહિત્વા, સુવિક્ખાલિતં વિક્ખાલેત્વા, ભણ્ડિકં બન્ધિત્વા યેનાયસ્મા મહામોગ્ગલ્લાનો તેનુપસઙ્કમિ. અથ ખો આયસ્મા મહામોગ્ગલ્લાનો – સેય્યથાપિ નામ બલવા પુરિસો સમિઞ્જિતં વા બાહં પસારેય્ય, પસારિતં વા બાહં સમિઞ્જેય્ય, એવમેવ – મન્દાકિનિયા પોક્ખરણિયા તીરે અન્તરહિતો જેતવને પાતુરહોસિ. સોપિ ખો નાગો મન્દાકિનિયા પોક્ખરણિયા તીરે અન્તરહિતો જેતવને પાતુરહોસિ. અથ ખો સો નાગો આયસ્મતો મહામોગ્ગલ્લાનસ્સ ભિસે ચ મુળાલિકાયો ચ પટિગ્ગહાપેત્વા જેતવને અન્તરહિતો મન્દાકિનિયા પોક્ખરણિયા તીરે પાતુરહોસિ. અથ ખો આયસ્મા મહામોગ્ગલ્લાનો આયસ્મતો સારિપુત્તસ્સ ભિસે ચ મુળાલિકાયો ચ ઉપનામેસિ. અથ ખો આયસ્મતો સારિપુત્તસ્સ ભિસે ચ મુળાલિકાયો ચ ભુત્તસ્સ કાયડાહાબાધો પટિપ્પસ્સમ્ભિ. બહૂ ભિસા ચ મુળાલિકાયો ચ અવસિટ્ઠા હોન્તિ. તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ દુબ્ભિક્ખે અપ્પમત્તકેપિ પવારેન્તિ, પટિસઙ્ખાપિ પટિક્ખિપન્તિ, સબ્બો ચ સઙ્ઘો પવારિતો હોતિ. ભિક્ખૂ કુક્કુચ્ચાયન્તા ન પટિગ્ગણ્હન્તિ. પટિગ્ગણ્હથ, ભિક્ખવે, પરિભુઞ્જથ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, વનટ્ઠં પોક્ખરટ્ઠં ભુત્તાવિના પવારિતેન અનતિરિત્તં પરિભુઞ્જિતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન સાવત્થિયં બહું ફલખાદનીયં ઉપ્પન્નં હોતિ, કપ્પિયકારકો ચ ન હોતિ. ભિક્ખૂ કુક્કુચ્ચાયન્તા ફલં ન પરિભુઞ્જન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, અબીજં નિબ્બત્તબીજં [નિબ્બટ્ટબીજં (સી॰), નિબ્બટબીજં (સ્યા॰), નિપ્પટ્ટબીજં (ક॰)] અકતકપ્પં ફલં પરિભુઞ્જિતુન્તિ.

પટિગ્ગહિતાદિ અનુજાનના નિટ્ઠિતા.

૧૬૭. સત્થકમ્મપટિક્ખેપકથા

૨૭૯. અથ ખો ભગવા સાવત્થિયં યથાભિરન્તં વિહરિત્વા યેન રાજગહં તેન ચારિકં પક્કામિ. અનુપુબ્બેન ચારિકં ચરમાનો યેન રાજગહં તદવસરિ. તત્ર સુદં ભગવા રાજગહે વિહરતિ વેળુવને કલન્દકનિવાપે. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરસ્સ ભિક્ખુનો ભગન્દલાબાધો હોતિ. આકાસગોત્તો વેજ્જો સત્થકમ્મં કરોતિ. અથ ખો ભગવા સેનાસનચારિકં આહિણ્ડન્તો યેન તસ્સ ભિક્ખુનો વિહારો તેનુપસઙ્કમિ. અદ્દસા ખો આકાસગોત્તો વેજ્જો ભગવન્તં દૂરતોવ આગચ્છન્તં, દિસ્વાન ભગવન્તં એતદવોચ – ''આગચ્છતુ ભવં ગોતમો, ઇમસ્સ ભિક્ખુનો વચ્ચમગ્ગં પસ્સતુ, સેય્યથાપિ ગોધામુખ''ન્તિ . અથ ખો ભગવા – ''સો મં ખ્વાયં મોઘપુરિસો ઉપ્પણ્ડેતી''તિ – તતોવ પટિનિવત્તિત્વા, એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ભિક્ખુસઙ્ઘં સન્નિપાતાપેત્વા, ભિક્ખૂ પટિપુચ્છિ – ''અત્થિ કિર, ભિક્ખવે, અમુકસ્મિં વિહારે ભિક્ખુ ગિલાનો''તિ? ''અત્થિ ભગવા''તિ. ''કિં તસ્સ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુનો આબાધો''તિ? ''તસ્સ, ભન્તે, આયસ્મતો ભગન્દલાબાધો, આકાસગોત્તો વેજ્જો સત્થકમ્મં કરોતી''તિ. વિગરહિ બુદ્ધો ભગવા – ''અનનુચ્છવિકં, ભિક્ખવે, તસ્સ મોઘપુરિસસ્સ, અનનુલોમિકં, અપ્પતિરૂપં, અસ્સામણકં, અકપ્પિયં, અકરણીયં. કથઞ્હિ નામ સો, ભિક્ખવે, મોઘપુરિસો સમ્બાધે સત્થકમ્મં કારાપેસ્સતિ. સમ્બાધે, ભિક્ખવે, સુખુમા છવિ, દુરોપયો વણો , દુપ્પરિહારં સત્થં. નેતં, ભિક્ખવે, અપ્પસન્નાનં વા પસાદાય...પે॰... વિગરહિત્વા...પે॰... ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''ન, ભિક્ખવે, સમ્બાધે સત્થકમ્મં કારાપેતબ્બં. યો કારાપેય્ય, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સા''તિ.

તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ – ભગવતા સત્થકમ્મં પટિક્ખિત્તન્તિ – વત્થિકમ્મં કારાપેન્તિ. યે તે ભિક્ખૂ અપ્પિચ્છા, તે ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''કથઞ્હિ નામ છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ વત્થિકમ્મં કારાપેસ્સન્તી''તિ. અથ ખો તે ભિક્ખૂ ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ''સચ્ચં કિર, ભિક્ખવે, છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ વત્થિકમ્મં કારાપેન્તી''તિ? ''સચ્ચં ભગવા''તિ...પે॰... વિગરહિત્વા ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''ન, ભિક્ખવે, સમ્બાધસ્સ સામન્તા દ્વઙ્ગુલા સત્થકમ્મં વા વત્થિકમ્મં વા કારાપેતબ્બં. યો કારાપેય્ય, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સા''તિ.

સત્થકમ્મપટિક્ખેપકથા નિટ્ઠિતા.

૧૬૮. મનુસ્સમંસપટિક્ખેપકથા

૨૮૦. અથ ખો ભગવા રાજગહે યથાભિરન્તં વિહરિત્વા યેન બારાણસી તેન ચારિકં પક્કામિ. અનુપુબ્બેન ચારિકં ચરમાનો યેન બારાણસી તદવસરિ. તત્ર સુદં ભગવા બારાણસિયં વિહરતિ ઇસિપતને મિગદાયે. તેન ખો પન સમયેન બારાણસિયં સુપ્પિયો ચ ઉપાસકો સુપ્પિયા ચ ઉપાસિકા ઉભતોપસન્ના હોન્તિ, દાયકા, કારકા, સઙ્ઘુપટ્ઠાકા. અથ ખો સુપ્પિયા ઉપાસિકા આરામં ગન્ત્વા વિહારેન વિહારં પરિવેણેન પરિવેણં ઉપસઙ્કમિત્વા ભિક્ખૂ પુચ્છતિ – ''કો, ભન્તે, ગિલાનો, કસ્સ કિં આહરિયતૂ''તિ? તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરેન ભિક્ખુના વિરેચનં પીતં હોતિ. અથ ખો સો ભિક્ખુ સુપ્પિયં ઉપાસિકં એતદવોચ – ''મયા ખો, ભગિનિ, વિરેચનં પીતં. અત્થો મે પટિચ્છાદનીયેના''તિ. ''સુટ્ઠુ, અય્ય, આહરિયિસ્સતી''તિ ઘરં ગન્ત્વા અન્તેવાસિં આણાપેસિ – ''ગચ્છ, ભણે, પવત્તમંસં જાનાહી''તિ. એવં, અય્યેતિ ખો સો પુરિસો સુપ્પિયાય ઉપાસિકાય પટિસ્સુણિત્વા કેવલકપ્પં બારાણસિં આહિણ્ડન્તો ન અદ્દસ પવત્તમંસં. અથ ખો સો પુરિસો યેન સુપ્પિયા ઉપાસિકા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા સુપ્પિયં

ઉપાસિકં એતદવોચ – ‘‘નત્થય્યે પવત્તમંસં. માઘાતો અજ્જા’’તિ. અથ ખો સુપ્પિયાય ઉપાસિકાય એતદહોસિ – ‘‘તસ્સ ખો ગિલાનસ્સ ભિક્ખુનો પટિચ્છાદનીયં અલભન્તસ્સ આબાધો વા અભિવડ્ઢિસ્સતિ, કાલઙ્કિરિયા વા ભવિસ્સતિ. ન ખો મેતં પતિરૂપં યાહં પટિસ્સુણિત્વા ન હરાપેય્ય’’ન્તિ. પોત્થનિકં ગહેત્વા ઊરુમંસં ઉક્કન્તિત્વા દાસિયા અદાસિ – ‘‘હન્દ, જે, ઇમં મંસં સમ્પાદેત્વા અમુકસ્મિં વિહારે ભિક્ખુ ગિલાનો, તસ્સ દજ્જાહિ. યો ચ મં પુચ્છતિ, ‘ગિલાના’તિ પટિવેદેહી’’તિ. ઉત્તરાસઙ્ગેન ઊરું વેઠેત્વા ઓવરકં પવિસિત્વા મઞ્ચકે નિપજ્જિ. અથ ખો સુપ્પિયો ઉપાસકો ઘરં ગન્ત્વા દાસિં પુચ્છિ – ‘‘કહં સુપ્પિયા’’તિ? ‘‘એસાય્ય ઓવરકે નિપન્ના’’તિ. અથ ખો સુપ્પિયો ઉપાસકો યેન સુપ્પિયા ઉપાસિકા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા સુપ્પિયં ઉપાસિકં એતદવોચ – ‘‘કિસ્સ નિપન્નાસી’’તિ? ‘‘ગિલાનામ્હી’’તિ. ‘‘કિં તે આબાધો’’તિ? અથ ખો સુપ્પિયા ઉપાસિકા સુપ્પિયસ્સ ઉપાસકસ્સ એતમત્થં આરોચેસિ. અથ ખો સુપ્પિયો ઉપાસકો – અચ્છરિયં વત ભો! અબ્ભુતં વત ભો! યાવ સદ્ધાયં સુપ્પિયા પસન્ના, યત્ર હિ નામ અત્તનોપિ મંસાનિ પરિચ્ચત્તાનિ! કિમ્પિમાય [કિં પનિમાય (સી॰ સ્યા॰)] અઞ્ઞં કિઞ્ચિ અદેય્યં ભવિસ્સતીતિ – હટ્ઠો ઉદગ્ગો યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નો ખો સુપ્પિયો ઉપાસકો ભગવન્તં એતદવોચ – ‘‘અધિવાસેતુ મે, ભન્તે, ભગવા સ્વાતનાય ભત્તં, સદ્ધિં ભિક્ખુસઙ્ઘેના’’તિ. અધિવાસેસિ ભગવા તુણ્હીભાવેન. અથ ખો સુપ્પિયો ઉપાસકો ભગવતો અધિવાસનં વિદિત્વા ઉટ્ઠાયાસના ભગવન્તં અભિવાદેત્વા પદક્ખિણં કત્વા પક્કામિ. અથ ખો સુપ્પિયો ઉપાસકો તસ્સા રત્તિયા અચ્ચયેન પણીતં ખાદનીયં ભોજનીયં પટિયાદાપેત્વા ભગવતો કાલં આરોચાપેસિ – ‘‘કાલો, ભન્તે, નિટ્ઠિતં ભત્ત’’ન્તિ. અથ ખો ભગવા પુબ્બણ્હસમયં નિવાસેત્વા પત્તચીવરમાદાય યેન સુપ્પિયસ્સ ઉપાસકસ્સ નિવેસનં તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા પઞ્ઞત્તે આસને નિસીદિ, સદ્ધિં ભિક્ખુસઙ્ઘેન . અથ ખો સુપ્પિયો ઉપાસકો યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં અટ્ઠાસિ. એકમન્તં ઠિતં ખો સુપ્પિયં ઉપાસકં ભગવા એતદવોચ – ‘‘કહં સુપ્પિયા’’તિ? ‘‘ગિલાના ભગવા’’તિ. ‘‘તેન હિ આગચ્છતૂ’’તિ. ‘‘ન ભગવા ઉસ્સહતી’’તિ. ‘‘તેન હિ પરિગ્ગહેત્વાપિ આનેથા’’તિ. અથ ખો સુપ્પિયો ઉપાસકો સુપ્પિયં ઉપાસિકં પરિગ્ગહેત્વા આનેસિ. તસ્સા, સહ દસ્સનેન ભગવતો, તાવ મહાવણો રુળ્હો અહોસિ, સુચ્છવિલોમજાતો. અથ ખો સુપ્પિયો ચ ઉપાસકો સુપ્પિયા ચ ઉપાસિકા – ‘‘અચ્છરિયં વત ભો! અબ્ભુતં વત ભો! તથાગતસ્સ મહિદ્ધિકતા મહાનુભાવતા, યત્ર હિ નામ સહ દસ્સનેન ભગવતો તાવ મહાવણો રુળ્હો ભવિસ્સતિ, સુચ્છવિલોમજાતો’’તિ – હટ્ઠા ઉદગ્ગા બુદ્ધપ્પમુખં ભિક્ખુસઙ્ઘં પણીતેન ખાદનીયેન ભોજનીયેન સહત્થા સન્તપ્પેત્વા સમ્પવારેત્વા ભગવન્તં ભુત્તાવિં ઓનીતપત્તપાણિં એકમન્તં નિસીદિંસુ. અથ ખો ભગવા સુપ્પિયઞ્ચ ઉપાસકં સુપ્પિયઞ્ચ ઉપાસિકં ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સેત્વા સમાદપેત્વા સમુત્તેજેત્વા સમ્પહંસેત્વા ઉટ્ઠાયાસના પક્કામિ.

અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ભિક્ખુસઙ્ઘં સન્નિપાતાપેત્વા ભિક્ખૂ

પટિપુચ્છિ – ‘‘કો, ભિક્ખવે, સુપ્પિયં ઉપાસિકં મંસં વિઞ્ઞાપેસી’’તિ? એવં વુત્તે સો ભિક્ખુ ભગવન્તં એતદવોચ – ‘‘અહં ખો, ભન્તે, સુપ્પિયં ઉપાસિકં મંસં વિઞ્ઞાપેસિ’’ન્તિ. ‘‘આહરિયિત્થ ભિક્ખૂ’’તિ? ‘‘આહરિયિત્થ ભગવા’’તિ. ‘‘પરિભુઞ્જિ ત્વં ભિક્ખૂ’’તિ? ‘‘પરિભુઞ્જામહં ભગવા’’તિ. ‘‘પટિવેક્ખિ ત્વં ભિક્ખૂ’’તિ? ‘‘નાહં ભગવા પટિવેક્ખિ’’ન્તિ. વિગરહિ બુદ્ધો ભગવા…પે॰… કથઞ્હિ નામ ત્વં, મોઘપુરિસ, અપ્પટિવેક્ખિત્વા મંસં પરિભુઞ્જિસ્સસિ. મનુસ્સમંસં ખો તયા, મોઘપુરિસ, પરિભુત્તં. નેતં, મોઘપુરિસ, અપ્પસન્નાનં વા પસાદાય…પે॰… વિગરહિત્વા ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ‘‘સન્તિ, ભિક્ખવે, મનુસ્સા સદ્ધા પસન્ના, તેહિ અત્તનોપિ મંસાનિ

પરિચ્ચત્તાનિ. ન, ભિક્ખવે, મનુસ્સમંસં પરિભુઞ્જિતબ્બં. યો પરિભુઞ્જેય્ય, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ. ન ચ, ભિક્ખવે, અપ્પટિવેક્ખિત્વા મંસં પરિભુઞ્જિતબ્બં. યો પરિભુઞ્જેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સા''તિ.

મનુસ્સમંસપટિક્ખેપકથા નિટ્ઠિતા.

૧૬૯. હત્થિમંસાદિપટિક્ખેપકથા

૨૮૧. તેન ખો પન સમયેન રઞ્ઞો હત્થી મરન્તિ . મનુસ્સા દુબ્ભિક્ખે હત્થિમંસં પરિભુઞ્જન્તિ , ભિક્ખૂનં પિણ્ડાય ચરન્તાનં હત્થિમંસં દેન્તિ. ભિક્ખૂ હત્થિમંસં પરિભુઞ્જન્તિ. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''કથઞ્હિ નામ સમણા સક્યપુત્તિયા હત્થિમંસં પરિભુઞ્જિસ્સન્તિ. રાજઙ્ગં હત્થી, સચે રાજા જાનેય્ય, ન નેસં અત્તમનો અસ્સા''તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, હત્થિમંસં પરિભુઞ્જિતબ્બં. યો પરિભુઞ્જેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

તેન ખો પન સમયેન રઞ્ઞો અસ્સા મરન્તિ. મનુસ્સા દુબ્ભિક્ખે અસ્સમંસં પરિભુઞ્જન્તિ, ભિક્ખૂનં પિણ્ડાય ચરન્તાનં અસ્સમંસં દેન્તિ. ભિક્ખૂ અસ્સમંસં પરિભુઞ્જન્તિ. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''કથઞ્હિ નામ સમણા સક્યપુત્તિયા અસ્સમંસં પરિભુઞ્જિસ્સન્તિ. રાજઙ્ગં અસ્સા, સચે રાજા જાનેય્ય, ન નેસં અત્તમનો અસ્સા''તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, અસ્સમંસં પરિભુઞ્જિતબ્બં. યો પરિભુઞ્જેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

તેન ખો પન સમયેન મનુસ્સા દુબ્ભિક્ખે સુનખમંસં પરિભુઞ્જન્તિ, ભિક્ખૂનં પિણ્ડાય ચરન્તાનં સુનખમંસં દેન્તિ. ભિક્ખૂ સુનખમંસં પરિભુઞ્જન્તિ. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''કથઞ્હિ નામ સમણા સક્યપુત્તિયા સુનખમંસં પરિભુઞ્જિસ્સન્તિ, જેગુચ્છો સુનખો પટિકૂલો''તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, સુનખમંસં પરિભુઞ્જિતબ્બં. યો પરિભુઞ્જેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

તેન ખો પન સમયેન મનુસ્સા દુબ્ભિક્ખે અહિમંસં પરિભુઞ્જન્તિ, ભિક્ખૂનં પિણ્ડાય ચરન્તાનં અહિમંસં દેન્તિ. ભિક્ખૂ અહિમંસં પરિભુઞ્જન્તિ. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''કથઞ્હિ નામ સમણા સક્યપુત્તિયા અહિમંસં પરિભુઞ્જિસ્સન્તિ, જેગુચ્છો અહિ પટિકૂલો''તિ. સુપસ્સોપિ [સુફસ્સો (સી॰)] નાગરાજા યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં અટ્ઠાસિ. એકમન્તં ઠિતો ખો સુપસ્સો નાગરાજા ભગવન્તં એતદવોચ – ''સન્તિ, ભન્તે, નાગા અસ્સદ્ધા અપ્પસન્ના. તે અપ્પમત્તકેહિપિ ભિક્ખૂ વિહેઠેય્યું. સાધુ, ભન્તે, અય્યા અહિમંસં ન પરિભુઞ્જેય્યુ''ન્તિ. અથ ખો ભગવા સુપસ્સં નાગરાજાનં ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સેસિ... પે॰... પદક્ખિણં કત્વા પક્કામિ. અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''ન, ભિક્ખવે, અહિમંસં પરિભુઞ્જિતબ્બં. યો પરિભુઞ્જેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સા''તિ.

તેન ખો પન સમયેન લુદ્દકા સીહં હન્ત્વા સીહમંસં [મંસં (ક॰)] પરિભુઞ્જન્તિ, ભિક્ખૂનં પિણ્ડાય ચરન્તાનં સીહમંસં દેન્તિ. ભિક્ખૂ સીહમંસં પરિભુઞ્જિત્વા અરઞ્ઞે વિહરન્તિ. સીહા સીહમંસગન્ધેન ભિક્ખૂ પરિપાતેન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, સીહમંસં પરિભુઞ્જિતબ્બં. યો પરિભુઞ્જેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

તેન ખો પન સમયેન લુદ્દકા બ્યગ્ઘં હન્ત્વા…પે॰… દીપિં હન્ત્વા…પે॰… અચ્છં હન્ત્વા…પે॰… તરચ્છં હન્ત્વા તરચ્છમંસં પરિભુઞ્જન્તિ, ભિક્ખૂનં પિણ્ડાય ચરન્તાનં તરચ્છમંસં દેન્તિ. ભિક્ખૂ તરચ્છમંસં પરિભુઞ્જિત્વા અરઞ્ઞે વિહરન્તિ. તરચ્છા તરચ્છમંસગન્ધેન ભિક્ખૂ પરિપાતેન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, તરચ્છમંસં પરિભુઞ્જિતબ્બં. યો પરિભુઞ્જેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

હત્થિમંસાદિપટિક્ખેપકથા નિટ્ઠિતા.

સુપ્પિયભાણવારો નિટ્ઠિતો દુતિયો.

૧૭૦. યાગુમધુગોળકાનુજાનના

૨૮૨. અથ ખો ભગવા બારાણસિયં યથાભિરન્તં વિહરિત્વા યેન અન્ધકવિન્દં તેન ચારિકં પક્કામિ, મહતા ભિક્ખુસઙ્ઘેન સદ્ધિં, અડ્ઢતેલસેહિ ભિક્ખુસતેહિ. તેન ખો પન સમયેન જાનપદા મનુસ્સા બહું લોણમ્પિ, તેલમ્પિ, તણ્ડુલમ્પિ, ખાદનીયમ્પિ સકટેસુ આરોપેત્વા બુદ્ધપ્પમુખસ્સ ભિક્ખુસઙ્ઘસ્સ પિટ્ઠિતો પિટ્ઠિતો અનુબન્ધા હોન્તિ – યદા પટિપાટિં લભિસ્સામ તદા ભત્તં કરિસ્સામાતિ, પઞ્ચમત્તાનિ ચ વિઘાસાદસતાનિ. અથ ખો ભગવા અનુપુબ્બેન ચારિકં ચરમાનો યેન અન્ધકવિન્દં તદવસરિ. અથ ખો અઞ્ઞતરસ્સ બ્રાહ્મણસ્સ પટિપાટિં અલભન્તસ્સ એતદહોસિ – ‘‘અતીતાનિ [અધિકાનિ (સી॰ સ્યા॰)] ખો મે દ્વે માસાનિ બુદ્ધપ્પમુખં ભિક્ખુસઙ્ઘં અનુબન્ધન્તસ્સ ‘યદા પટિપાટિં લભિસ્સામિ તદા ભત્તં કરિસ્સામી’તિ, ન ચ મે પટિપાટિ લબ્ભતિ, અહઞ્ચમ્હિ એકત્તકો [એકતો (સી॰ સ્યા॰)], બહુ ચ મે ઘરાવાસત્થો હાયતિ. યંનૂનાહં ભત્તગ્ગં ઓલોકેય્યં; યં ભત્તગ્ગે નાસ્સ, તં પટિયાદેય્ય’’ન્તિ. અથ ખો સો બ્રાહ્મણો ભત્તગ્ગં ઓલોકેન્તો દ્વે નાદ્દસ – યાગુઞ્ચ મધુગોળકઞ્ચ . અથ ખો સો બ્રાહ્મણો યેનાયસ્મા આનન્દો તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા આયસ્મન્તં આનન્દં એતદવોચ – ‘‘ઇધ મે, ભો આનન્દ, પટિપાટિં અલભન્તસ્સ એતદહોસિ ‘અતીતાનિ ખો મે દ્વે માસાનિ બુદ્ધપ્પમુખં ભિક્ખુસઙ્ઘં અનુબન્ધન્તસ્સ, યદા પટિપાટિં લભિસ્સામિ તદા ભત્તં કરિસ્સામીતિ. ન ચ મે પટિપાટિ લબ્ભતિ , અહઞ્ચમ્હિ એકત્તકો, બહુ ચ મે ઘરાવાસત્થો હાયતિ. યંનૂનાહં ભત્તગ્ગં ઓલોકેય્યં; યં ભત્તગ્ગે નાસ્સ, તં પટિયાદેય્ય’ન્તિ. સો ખો અહં, ભો આનન્દ, ભત્તગ્ગં ઓલોકેન્તો દ્વે નાદ્દસં – યાગુઞ્ચ મધુગોળકઞ્ચ. સચાહં, ભો આનન્દ, પટિયાદેય્યં યાગુઞ્ચ મધુગોળકઞ્ચ, પટિગ્ગણ્હેય્ય મે ભવં ગોતમો’’તિ? ‘‘તેન હિ, બ્રાહ્મણ, ભગવન્તં પટિપુચ્છિસ્સામી’’તિ. અથ ખો આયસ્મા આનન્દો ભગવતો એતમત્થં આરોચેસિ. તેન હાનન્દ, પટિયાદેતૂતિ. તેન હિ, બ્રાહ્મણ, પટિયાદેહીતિ. અથ ખો સો બ્રાહ્મણો તસ્સા રત્તિયા અચ્ચયેન પહૂતં યાગુઞ્ચ મધુગોળકઞ્ચ પટિયાદાપેત્વા ભગવતો ઉપનામેસિ – પટિગ્ગણ્હાતુ મે ભવં ગોતમો યાગુઞ્ચ મધુગોળકઞ્ચાતિ. તેન હિ, બ્રાહ્મણ, ભિક્ખૂનં દેહીતિ. ભિક્ખૂ કુક્કુચ્ચાયન્તા ન પટિગ્ગણ્હન્તિ. પટિગ્ગણ્હથ, ભિક્ખવે, પરિભુઞ્જથાતિ. અથ ખો સો બ્રાહ્મણો બુદ્ધપ્પમુખં ભિક્ખુસઙ્ઘં પહૂતાય યાગુયા ચ મધુગોળકેન ચ સહત્થા સન્તપ્પેત્વા સમ્પવારેત્વા ભગવન્તં ધોતહત્થં ઓનીતપત્તપાણિં એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નં ખો તં બ્રાહ્મણં ભગવા એતદવોચ –

‘‘દસયિમે, બ્રાહ્મણ, આનિસંસા યાગુયા. કતમે દસ? યાગું દેન્તો આયું દેતિ, વણ્ણં દેતિ, સુખં દેતિ, બલં દેતિ, પટિભાનં દેતિ, યાગુ પીતા ખુદ્દં [ખુદં (સી॰ સ્યા॰)] પટિહનતિ, પિપાસં વિનેતિ, વાતં અનુલોમેતિ, વત્થિં સોધેતિ, આમાવસેસં પાચેતિ – ઇમે ખો, બ્રાહ્મણ, દસાનિસંસા યાગુયા’’તિ [પચ્છિમા પઞ્ચ આનિસંસા અ॰ નિ॰ ૫.૨૦૭].

[અ॰ નિ॰ ૪.૫૮-૫૯ થોકં વિસદિસં] યો સઞ્ઞતાનં પરદત્તભોજિનં;
કાલેન સક્કચ્ચ દદાતિ યાગું;
દસસ્સ ઠાનાનિ અનુપ્પવેચ્છતિ;
આયુઞ્ચ વણ્ણઞ્ચ સુખં બલઞ્ચ.

પટિભાનમસ્સ ઉપજાયતે તતો;
ખુદ્દં પિપાસઞ્ચ બ્યપનેતિ વાતં;
સોધેતિ વત્થિં પરિણામેતિ ભુત્તં;
ભેસજ્જમેતં સુગતેન વણ્ણિતં.

તસ્મા હિ યાગું અલમેવ દાતું;
નિચ્ચં મનુસ્સેન સુખત્થિકેન;
દિબ્બાનિ વા પત્થયતા સુખાનિ;
મનુસ્સસોભગ્યતમિચ્છતા વાતિ.

અથ ખો ભગવા તં બ્રાહ્મણં ઇમાહિ ગાથાહિ અનુમોદિત્વા ઉટ્ઠાયાસના પક્કામિ. અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ‘‘અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, યાગુઞ્ચ મધુગોળકઞ્ચા’’તિ.

યાગુમધુગોળકાનુજાનના નિટ્ઠિતા.

૧૭૧. તરુણપસન્નમહામત્તવત્થુ

૨૮૩. અસ્સોસું ખો મનુસ્સા ભગવતા કિર યાગુ અનુઞ્ઞાતા મધુગોળકઞ્ચાતિ. તે કાલસ્સેવ, ભોજ્જયાગું પટિયાદેન્તિ મધુગોળકઞ્ચ. ભિક્ખૂ કાલસ્સેવ ભોજ્જયાગુયા ધાતા મધુગોળકેન ચ ભત્તગ્ગે ન ચિત્તરૂપં પરિભુઞ્જન્તિ. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરેન તરુણપસન્નેન મહામત્તેન સ્વાતનાય બુદ્ધપ્પમુખો ભિક્ખુસઙ્ઘો નિમન્તિતો હોતિ. અથ ખો તસ્સ તરુણપસન્નસ્સ મહામત્તસ્સ એતદહોસિ – ‘‘યંનૂનાહં અડ્ઢતેલસન્નં ભિક્ખુસતાનં અડ્ઢતેલસાનિ મંસપાતિસતાનિ પટિયાદેય્યં, એકમેકસ્સ ભિક્ખુનો એકમેકં મંસપાતિં ઉપનામેય્ય’’ન્તિ. અથ ખો સો તરુણપસન્નો મહામત્તો તસ્સા રત્તિયા અચ્ચયેન પણીતં ખાદનીયં ભોજનીયં પટિયાદાપેત્વા અડ્ઢતેલસાનિ ચ મંસપાતિસતાનિ, ભગવતો કાલં આરોચાપેસિ – ‘‘કાલો, ભન્તે, નિટ્ઠિતં ભત્ત’’ન્તિ. અથ ખો ભગવા પુબ્બણ્હસમયં નિવાસેત્વા પત્તચીવરમાદાય યેન તસ્સ તરુણપસન્નસ્સ મહામત્તસ્સ નિવેસનં તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા પઞ્ઞત્તે આસને નિસીદિ, સદ્ધિં ભિક્ખુસઙ્ઘેન. અથ ખો સો તરુણપસન્નો મહામત્તો ભત્તગ્ગે ભિક્ખૂ પરિવિસતિ. ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ‘‘થોકં, આવુસો, દેહિ; થોકં, આવુસો, દેહી’’તિ. ‘‘મા ખો તુમ્હે, ભન્તે, – ‘અયં તરુણપસન્નો મહામત્તો’તિ – થોકં થોકં પટિગ્ગણ્હથ. બહું મે ખાદનીયં ભોજનીયં પટિયત્તં, અડ્ઢતેલસાનિ ચ મંસપાતિસતાનિ. એકમેકસ્સ ભિક્ખુનો એકમેકં મંસપાતિં ઉપનામેસ્સામીતિ. પટિગ્ગણ્હથ, ભન્તે, યાવદત્થ’’ન્તિ. ‘‘ન ખો મયં, આવુસો, એતંકારણા થોકં થોકં પટિગ્ગણ્હામ, અપિ ચ મયં કાલસ્સેવ ભોજ્જયાગુયા ધાતા મધુગોળકેન ચ. તેન મયં થોકં થોકં પટિગ્ગણ્હામા’’તિ. અથ ખો સો તરુણપસન્નો મહામત્તો ઉજ્ઝાયતિ ખિય્યતિ વિપાચેતિ – ‘‘કથઞ્હિ નામ ભદન્તા મયા નિમન્તિતા અઞ્ઞસ્સ ભોજ્જયાગું પરિભુઞ્જિસ્સન્તિ, ન ચાહં પટિબલો યાવદત્થં દાતુ’’ન્તિ કુપિતો અનત્તમનો આસાદનાપેક્ખો ભિક્ખૂનં પત્તે પૂરેન્તો અગમાસિ – ભુઞ્જથ વા હરથ વાતિ. અથ ખો સો

તરુણપસન્નો મહામત્તો બુદ્ધપ્પમુખં ભિક્ખુસઙ્ઘં પણીતેન ખાદનીયેન ભોજનીયેન સહત્થા સન્તપ્પેત્વા સમ્પવારેત્વા ભગવન્તં ભુત્તાવિં ઓનીતપત્તપાણિં એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નં ખો તં તરુણપસન્નં મહામત્તં ભગવા ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સેત્વા સમાદપેત્વા સમુત્તેજેત્વા સમ્પહંસેત્વા ઉટ્ઠાયાસના પક્કામિ.

અથ ખો તસ્સ તરુણપસન્નસ્સ મહામત્તસ્સ અચિરપક્કન્તસ્સ ભગવતો અહુદેવ કુક્કુચ્ચં, અહુ વિપ્પટિસારો – ''અલાભા વત મે, ન વત મે લાભા; દુલ્લદ્ધં વત મે, ન વત મે સુલદ્ધં; યોહં કુપિતો અનત્તમનો આસાદનાપેક્ખો ભિક્ખૂનં પત્તે પૂરેન્તો અગમાસિં – 'ભુઞ્જથ વા હરથ વા'તિ. કિં નુ ખો મયા બહું પસુતં પુઞ્ઞં વા અપુઞ્ઞં વા''તિ? અથ ખો સો તરુણપસન્નો મહામત્તો યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નો ખો સો તરુણપસન્નો મહામત્તો ભગવન્તં એતદવોચ – ''ઇધ મય્હં, ભન્તે, અચિરપક્કન્તસ્સ ભગવતો અહુદેવ કુક્કુચ્ચં, અહુ વિપ્પટિસારો 'અલાભા વત મે, ન વત મે લાભા; દુલ્લદ્ધં વત મે, ન વત મે સુલદ્ધં; યોહં કુપિતો અનત્તમનો આસાદનાપેક્ખો ભિક્ખૂનં પત્તે પૂરેન્તો અગમાસિં – ભુઞ્જથ વા હરથ વાતિ. કિં નુ ખો મયા બહું પસુતં, પુઞ્ઞં વા અપુઞ્ઞં વા'તિ. કિં નુ ખો મયા, ભન્તે, બહું પસુતં, પુઞ્ઞં વા અપુઞ્ઞં વા''તિ? ''યદગ્ગેન તયા, આવુસો, સ્વાતનાય બુદ્ધપ્પમુખો ભિક્ખુસઙ્ઘો નિમન્તિતો તદગ્ગેન તે બહું પુઞ્ઞં પસુતં. યદગ્ગેન તે એકમેકેન ભિક્ખુના એકમેકં સિત્થં પટિગ્ગહિતં તદગ્ગેન તે બહું પુઞ્ઞં પસુતં, સગ્ગા તે આરદ્ધા''તિ. અથ ખો સો તરુણપસન્નો મહામત્તો – ''લાભા કિર મે, સુલદ્ધં કિર મે, બહું કિર મયા પુઞ્ઞં પસુતં, સગ્ગા કિર મે આરદ્ધા''તિ – હટ્ઠો ઉદગ્ગો ઉટ્ઠાયાસના ભગવન્તં અભિવાદેત્વા પદક્ખિણં કત્વા પક્કામિ. અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ભિક્ખુસઙ્ઘં સન્નિપાતાપેત્વા ભિક્ખૂ પટિપુચ્છિ – ''સચ્ચં કિર, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂ અઞ્ઞત્ર નિમન્તિતા અઞ્ઞસ્સ ભોજ્જયાગું પરિભુઞ્જન્તી''તિ? ''સચ્ચં, ભગવા''તિ. વિગરહિ બુદ્ધો ભગવા... પે॰... કથઞ્હિ નામ તે, ભિક્ખવે, મોઘપુરિસા અઞ્ઞત્ર નિમન્તિતા અઞ્ઞસ્સ ભોજ્જયાગું પરિભુઞ્જિસ્સન્તિ. નેતં, ભિક્ખવે, અપ્પસન્નાનં વા પસાદાય...પે॰... વિગરહિત્વા ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''ન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞત્ર નિમન્તિતેન અઞ્ઞસ્સ ભોજ્જયાગુ પરિભુઞ્જિતબ્બા. યો પરિભુઞ્જેય્ય, યથાધમ્મો કારેતબ્બો''તિ.

તરુણપસન્નમહામત્તવત્થુ નિટ્ઠિતં.

૧૭૨. બેલટ્ઠકચ્ચાનવત્થુ

૨૮૪. અથ ખો ભગવા અન્ધકવિન્દે યથાભિરન્તં વિહરિત્વા યેન રાજગહં તેન ચારિકં પક્કામિ, મહતા ભિક્ખુસઙ્ઘેન સદ્ધિં, અડ્ઢતેલસેહિ ભિક્ખુસતેહિ. તેન ખો પન સમયેન બેલટ્ઠો કચ્ચાનો રાજગહા અન્ધકવિન્દં અદ્ધાનમગ્ગપ્પટિપન્નો હોતિ, પઞ્ચમત્તેહિ સકટસતેહિ, સબ્બેહેવ ગુળકુમ્ભપૂરેહિ. અદ્દસા ખો ભગવા બેલટ્ઠં કચ્ચાનં દૂરતોવ આગચ્છન્તં, દિસ્વાન મગ્ગા ઓક્કમ્મ અઞ્ઞતરસ્મિં રુક્ખમૂલે નિસીદિ. અથ ખો બેલટ્ઠો કચ્ચાનો યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં અટ્ઠાસિ. એકમન્તં ઠિતો ખો બેલટ્ઠો કચ્ચાનો ભગવન્તં એતદવોચ – ''ઇચ્છામહં, ભન્તે, એકમેકસ્સ ભિક્ખુનો એકમેકં ગુળકુમ્ભં દાતુ''ન્તિ. ''તેન હિ ત્વં, કચ્ચાન, એકંયેવ ગુળકુમ્ભં આહરા''તિ. ''એવં, ભન્તે''તિ ખો બેલટ્ઠો કચ્ચાનો ભગવતો પટિસ્સુણિત્વા એકંયેવ ગુળકુમ્ભં આદાય યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં એતદવોચ – ''આભતો [આહટો (સી॰ સ્યા॰ ક॰)], ભન્તે, ગુળકુમ્ભો; કથાહં, ભન્તે, પટિપજ્જામી''તિ? ''તેન હિ ત્વં, કચ્ચાન, ભિક્ખૂનં ગુળં દેહી''તિ. ''એવં, ભન્તે''તિ ખો બેલટ્ઠો કચ્ચાનો ભગવતો પટિસ્સુણિત્વા ભિક્ખૂનં ગુળં દત્વા ભગવન્તં એતદવોચ – ''દિન્નો, ભન્તે, ભિક્ખૂનં ગુળો, બહુ ચાયં ગુળો અવસિટ્ઠો. કથાહં, ભન્તે, પટિપજ્જામી''તિ? ''તેન હિ ત્વં, કચ્ચાન, ભિક્ખૂનં ગુળં

યાવદત્થં દેહી''તિ. ''એવં, ભન્તે''તિ ખો બેલટ્ઠો કચ્ચાનો ભગવતો પટિસ્સુણિત્વા ભિક્ખૂનં ગુળં યાવદત્થં દત્વા ભગવન્તં એતદવોચ – ''દિન્નો, ભન્તે, ભિક્ખૂનં ગુળો યાવદત્થો, બહુ ચાયં ગુળો અવસિટ્ઠો. કથાહં, ભન્તે, પટિપજ્જામી''તિ? ''તેન હિ ત્વં, કચ્ચાન, ભિક્ખૂ ગુળેહિ સન્તપ્પેહી''તિ. ''એવં, ભન્તે''તિ ખો બેલટ્ઠો કચ્ચાનો ભગવતો પટિસ્સુણિત્વા ભિક્ખૂ ગુળેહિ સન્તપ્પેસિ. એકચ્ચે ભિક્ખૂ પત્તેપિ પૂરેસું પરિસ્સાવનાનિપિ થવિકાયોપિ પૂરેસું. અથ ખો બેલટ્ઠો કચ્ચાનો ભિક્ખૂ ગુળેહિ સન્તપ્પેત્વા ભગવન્તં એતદવોચ – ''સન્તપ્પિતા, ભન્તે, ભિક્ખૂ ગુળેહિ, બહુ ચાયં ગુળો અવસિટ્ઠો. કથાહં, ભન્તે, પટિપજ્જામી''તિ? ''તેન હિ ત્વં, કચ્ચાન, વિઘાસાદાનં ગુળં દેહી''તિ. ''એવં, ભન્તે''તિ ખો બેલટ્ઠો કચ્ચાનો ભગવતો પટિસ્સુણિત્વા વિઘાસાદાનં ગુળં દત્વા ભગવન્તં એતદવોચ – ''દિન્નો, ભન્તે , વિઘાસાદાનં ગુળો, બહુ ચાયં ગુળો અવસિટ્ઠો. કથાહં, ભન્તે, પટિપજ્જામી''તિ? ''તેન હિ ત્વં, કચ્ચાન, વિઘાસાદાનં ગુળં યાવદત્થં દેહી''તિ. ''એવં, ભન્તે''તિ ખો બેલટ્ઠો કચ્ચાનો ભગવતો પટિસ્સુણિત્વા વિઘાસાદાનં ગુળં યાવદત્થં દત્વા ભગવન્તં એતદવોચ – ''દિન્નો, ભન્તે, વિઘાસાદાનં ગુળો યાવદત્થો, બહુ ચાયં ગુળો અવસિટ્ઠો. કથાહં, ભન્તે, પટિપજ્જામી''તિ? ''તેન હિ ત્વં, કચ્ચાન, વિઘાસાદે ગુળેહિ સન્તપ્પેહી''તિ. ''એવં, ભન્તે''તિ ખો બેલટ્ઠો કચ્ચાનો ભગવતો પટિસ્સુણિત્વા વિઘાસાદે ગુળેહિ સન્તપ્પેસિ. એકચ્ચે વિઘાસાદા કોલમ્બેપિ ઘટેપિ પૂરેસું, પિટકાનિપિ ઉચ્છઙ્ગેપિ પૂરેસું. અથ ખો બેલટ્ઠો કચ્ચાનો વિઘાસાદે ગુળેહિ સન્તપ્પેત્વા ભગવન્તં એતદવોચ – ''સન્તપ્પિતા, ભન્તે, વિઘાસાદા ગુળેહિ, બહુ ચાયં ગુળો અવસિટ્ઠો. કથાહં, ભન્તે, પટિપજ્જામી''તિ? ''નાહં તં, કચ્ચાન, પસ્સામિ સદેવકે લોકે સમારકે સબ્રહ્મકે સસ્સમણબ્રાહ્મણિયા પજાય સદેવમનુસ્સાય યસ્સ સો ગુળો પરિભુત્તો સમ્મા પરિણામં ગચ્છેય્ય, અઞ્ઞત્ર તથાગતસ્સ વા તથાગતસાવકસ્સ વા. તેન હિ ત્વં, કચ્ચાન, તં ગુળં અપ્પહરિતે વા છડ્ડેહિ, અપ્પાણકે વા ઉદકે ઓપિલાપેહી''તિ. ''એવં, ભન્તે''તિ ખો બેલટ્ઠો કચ્ચાનો ભગવતો પટિસ્સુણિત્વા તં ગુળં અપ્પાણકે ઉદકે ઓપિલાપેતિ. અથ ખો સો ગુળો ઉદકે પક્ખિત્તો ચિચ્ચિટાયતિ ચિટિચિટાયતિ પધૂપાયતિ [સન્ધૂપાયતિ (સી॰ સ્યા॰)] સમ્પધૂપાયતિ. સેય્યથાપિ નામ ફાલો દિવસંસન્તત્તો ઉદકે પક્ખિત્તો ચિચ્ચિટાયતિ ચિટિચિટાયતિ પધૂપાયતિ સમ્પધૂપાયતિ, એવમેવ સો ગુળો ઉદકે પક્ખિત્તો ચિચ્ચિટાયતિ ચિટિચિટાયતિ પધૂપાયતિ સમ્પધૂપાયતિ.

અથ ખો બેલટ્ઠો કચ્ચાનો સંવિગ્ગો લોમહટ્ઠજાતો યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નસ્સ ખો બેલટ્ઠસ્સ કચ્ચાનસ્સ ભગવા અનુપુબ્બિં કથં કથેસિ, સેય્યથિદં – ''દાનકથં સીલકથં સગ્ગકથં, કામાનં આદીનવં ઓકારં સંકિલેસં, નેક્ખમ્મે આનિસંસં પકાસેસિ. યદા ભગવા અઞ્ઞાસિ બેલટ્ઠં કચ્ચાનં કલ્લચિત્તં, મુદુચિત્તં, વિનીવરણચિત્તં, ઉદગ્ગચિત્તં, પસન્નચિત્તં, અથ યા બુદ્ધાનં સામુક્કંસિકા ધમ્મદેસના, તં પકાસેસિ...પે॰... એવમેવ બેલટ્ઠસ્સ કચ્ચાનસ્સ તસ્મિંયેવ આસને વિરજં વીતમલં ધમ્મચક્ખું ઉદપાદિ – યં કિઞ્ચિ સમુદયધમ્મં સબ્બં તં નિરોધધમ્મન્તિ. અથ ખો બેલટ્ઠો કચ્ચાનો દિટ્ઠધમ્મો પત્તધમ્મો વિદિતધમ્મો પરિયોગાળ્હધમ્મો તિણ્ણવિચિકિચ્છો વિગતકથંકથો વેસારજ્જપ્પત્તો અપરપ્પચ્ચયો સત્થુસાસને ભગવન્તં એતદવોચ – ''અભિક્કન્તં, ભન્તે. અભિક્કન્તં, ભન્તે. સેય્યથાપિ, ભન્તે, નિક્કુજ્જિતં વા ઉક્કુજ્જેય્ય...પે॰... એવમેવં ખો ભગવતા અનેકપરિયાયેન ધમ્મો પકાસિતો. એસાહં, ભન્તે, ભગવન્તં સરણં ગચ્છામિ, ધમ્મઞ્ચ, ભિક્ખુસઙ્ઘઞ્ચ. ઉપાસકં મં ભગવા ધારેતુ અજ્જતગ્ગે પાણુપેતં સરણગત''ન્તિ.

અથ ખો ભગવા અનુપુબ્બેન ચારિકં ચરમાનો યેન રાજગહં તદવસરિ. તત્ર સુદં ભગવા રાજગહે વિહરતિ વેળુવને કલન્દકનિવાપે. તેન ખો પન સમયેન રાજગહે ગુળો ઉસ્સન્નો હોતિ. ભિક્ખૂ – ગિલાનસ્સેવ ભગવતા

ગુળો અનુઞ્ઞાતો, નો અગિલાનસ્સાતિ – કુક્કુચ્ચાયન્તા ગુળં ન ભુઞ્જન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ગિલાનસ્સ ગુળં, અગિલાનસ્સ ગુળોદકન્તિ.

બેલટ્ઠકચ્ચાનવત્થુ નિટ્ઠિતં.

૧૭૩. પાટલિગામવત્થુ

૨૮૫. [ઇતો પરં મહાવ॰ ૨૮૬-૨૮૭ ‘તિણ્ણા મેધાવિનો જના’તિ પાઠો દી॰ નિ॰ ૨.૧૪૮; ઉદા॰ ૭૬ આદયો] અથ ખો ભગવા રાજગહે યથાભિરન્તં વિહરિત્વા યેન પાટલિગામો તેન ચારિકં પક્કામિ, મહતા ભિક્ખુસઙ્ઘેન સદ્ધિં, અડ્ઢતેલસેહિ ભિક્ખુસતેહિ. અથ ખો ભગવા અનુપુબ્બેન ચારિકં ચરમાનો યેન પાટલિગામો તદવસરિ. અસ્સોસું ખો પાટલિગામિકા ઉપાસકા – ‘‘ભગવા કિર પાટલિગામં અનુપ્પત્તો’’તિ. અથ ખો પાટલિગામિકા ઉપાસકા યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિંસુ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિંસુ. એકમન્તં નિસિન્ને ખો પાટલિગામિકે ઉપાસકે ભગવા ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સેસિ, સમાદપેસિ, સમુત્તેજેસિ, સમ્પહંસેસિ. અથ ખો પાટલિગામિકા ઉપાસકા ભગવતા ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સિતા સમાદપિતા સમુત્તેજિતા સમ્પહંસિતા ભગવન્તં એતદવોચું – ‘‘અધિવાસેતુ નો, ભન્તે, ભગવા આવસથાગારં સદ્ધિં ભિક્ખુસઙ્ઘેના’’તિ. અધિવાસેસિ ભગવા તુણ્હીભાવેન. અથ ખો પાટલિગામિકા ઉપાસકા ભગવતો અધિવાસનં વિદિત્વા ઉટ્ઠાયાસના ભગવન્તં અભિવાદેત્વા પદક્ખિણં કત્વા યેન આવસથાગારં તેનુપસઙ્કમિંસુ, ઉપસઙ્કમિત્વા સબ્બસન્થરિં આવસથાગારં સન્થરિત્વા, આસનાનિ પઞ્ઞપેત્વા, ઉદકમણિકં પતિટ્ઠાપેત્વા, તેલપદીપં આરોપેત્વા યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિંસુ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં અટ્ઠંસુ. એકમન્તં ઠિતા ખો પાટલિગામિકા ઉપાસકા ભગવન્તં એતદવોચું – ‘‘સબ્બસન્થરિસન્થતં, ભન્તે, આવસથાગારં. આસનાનિ પઞ્ઞત્તાનિ. ઉદકમણિકો પતિટ્ઠાપિતો. તેલપદીપો આરોપિતો. યસ્સદાનિ, ભન્તે, ભગવા કાલં મઞ્ઞતી’’તિ.

અથ ખો ભગવા નિવાસેત્વા પત્તચીવરમાદાય સદ્ધિં ભિક્ખુસઙ્ઘેન યેન આવસથાગારં તેનુપસઙ્કમિ; ઉપસઙ્કમિત્વા પાદે પક્ખાલેત્વા આવસથાગારં પવિસિત્વા મજ્ઝિમં થમ્ભં નિસ્સાય પુરત્થાભિમુખો નિસીદિ. ભિક્ખુસઙ્ઘોપિ ખો પાદે પક્ખાલેત્વા આવસથાગારં પવિસિત્વા પચ્છિમં ભિત્તિં નિસ્સાય પુરત્થાભિમુખો નિસીદિ, ભગવન્તંયેવ પુરક્ખત્વા. પાટલિગામિકાપિ ખો ઉપાસકા પાદે પક્ખાલેત્વા આવસથાગારં પવિસિત્વા પુરત્થિમં ભિત્તિં નિસ્સાય પચ્છિમાભિમુખા નિસીદિંસુ, ભગવન્તંયેવ પુરક્ખત્વા. અથ ખો ભગવા પાટલિગામિકે ઉપાસકે આમન્તેસિ –

[દી॰ નિ॰ ૩.૩૧૬; અ॰ નિ॰ ૫.૨૧૩ આદયો], ગહપતયો, આદીનવા દુસ્સીલસ્સ સીલવિપત્તિયા. કતમે પઞ્ચ? ઇધ, ગહપતયો, દુસ્સીલો સીલવિપન્નો પમાદાધિકરણં મહતિં ભોગજાનિં નિગચ્છતિ. અયં પઠમો આદીનવો દુસ્સીલસ્સ સીલવિપત્તિયા. પુન ચપરં, ગહપતયો, દુસ્સીલસ્સ સીલવિપન્નસ્સ પાપકો કિત્તિસદ્દો અબ્ભુગ્ગચ્છતિ. અયં દુતિયો આદીનવો દુસ્સીલસ્સ સીલવિપત્તિયા. પુન ચપરં, ગહપતયો, દુસ્સીલો સીલવિપન્નો યઞ્ઞદેવ પરિસં ઉપસઙ્કમતિ, યદિ ખત્તિયપરિસં, યદિ બ્રાહ્મણપરિસં, યદિ ગહપતિપરિસં, યદિ સમણપરિસં, અવિસારદો ઉપસઙ્કમતિ મઙ્કુભૂતો. અયં તતિયો આદીનવો દુસ્સીલસ્સ સીલવિપત્તિયા. પુન ચપરં, ગહપતયો, દુસ્સીલો સીલવિપન્નો સમ્મૂળ્હો કાલંકરોતિ. અયં ચતુત્થો આદીનવો દુસ્સીલસ્સ સીલવિપત્તિયા. પુન ચપરં, ગહપતયો,

દુસ્સીલો સીલવિપન્નો કાયસ્સ ભેદા પરં મરણા અપાયં દુગ્ગતિં વિનિપાતં નિરયં ઉપપજ્જતિ. અયં પઞ્ચમો આદીનવો દુસ્સીલસ્સ સીલવિપત્તિયા. ઇમે ખો, ગહપતયો, પઞ્ચ આદીનવા દુસ્સીલસ્સ સીલવિપત્તિયા.

[દી॰ નિ॰ ૩.૩૧૬; અ॰ નિ॰ ૫.૨૧૩ આદયો] ''પઞ્ચિમે, ગહપતયો, આનિસંસા સીલવતો સીલસમ્પદાય. કતમે પઞ્ચ? ઇધ, ગહપતયો, સીલવા સીલસમ્પન્નો અપ્પમાદાધિકરણં મહન્તં ભોગક્ખન્ધં અધિગચ્છતિ. અયં પઠમો આનિસંસો સીલવતો સીલસમ્પદાય . પુન ચપરં, ગહપતયો, સીલવતો સીલસમ્પન્નસ્સ કલ્યાણો કિત્તિસદ્દો અબ્ભુગ્ગચ્છતિ. અયં દુતિયો આનિસંસો સીલવતો સીલસમ્પદાય. પુન ચપરં, ગહપતયો, સીલવા સીલસમ્પન્નો યઞ્ઞદેવ પરિસં ઉપસઙ્કમતિ, યદિ ખત્તિયપરિસં, યદિ બ્રાહ્મણપરિસં, યદિ ગહપતિપરિસં, યદિ સમણપરિસં, વિસારદો ઉપસઙ્કમતિ અમઙ્કુભૂતો. અયં તતિયો આનિસંસો સીલવતો સીલસમ્પદાય. પુન ચપરં, ગહપતયો, સીલવા સીલસમ્પન્નો અસમ્મૂળ્હો કાલંકરોતિ. અયં ચતુત્થો આનિસંસો સીલવતો સીલસમ્પદાય. પુન ચપરં, ગહપતયો, સીલવા સીલસમ્પન્નો કાયસ્સ ભેદા પરં મરણા સુગતિં સગ્ગં લોકં ઉપપજ્જતિ. અયં પઞ્ચમો આનિસંસો સીલવતો સીલસમ્પદાય. ઇમે ખો, ગહપતયો, પઞ્ચ આનિસંસા સીલવતો સીલસમ્પદાયાતિ.

અથ ખો ભગવા પાટલિગામિકે ઉપાસકે બહુદેવ રત્તિં ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સેત્વા સમાદપેત્વા સમુત્તેજેત્વા સમ્પહંસેત્વા ઉય્યોજેસિ – ''અભિક્કન્તા ખો, ગહપતયો, રત્તિ. યસ્સદાનિ તુમ્હે કાલં મઞ્ઞથા''તિ. ''એવં, ભન્તે''તિ, ખો પાટલિગામિકા ઉપાસકા ભગવતો પટિસ્સુણિત્વા ઉટ્ઠાયાસના ભગવન્તં અભિવાદેત્વા પદક્ખિણં કત્વા પક્કમિંસુ. અથ ખો ભગવા અચિરપક્કન્તેસુ પાટલિગામિકેસુ ઉપાસકેસુ સુઞ્ઞાગારં પાવિસિ.

પાટલિગામવત્થુ નિટ્ઠિતં.

૧૭૪. સુનિધવસ્સકારવત્થુ

૨૮૬. તેન ખો પન સમયેન સુનિધવસ્સકારા મગધમહામત્તા પાટલિગામે નગરં માપેન્તિ વજ્જીનં પટિબાહાય. અદ્દસા ખો ભગવા રત્તિયા પચ્ચૂસસમયં પચ્ચુટ્ઠાય દિબ્બેન ચક્ખુના વિસુદ્ધેન અતિક્કન્તમાનુસકેન સમ્બહુલા દેવતાયો પાટલિગામે વત્થૂનિ પરિગ્ગણ્હન્તિયો. યસ્મિં પદેસે મહેસક્ખા દેવતા વત્થૂનિ પરિગ્ગણ્હન્તિ, મહેસક્ખાનં તત્થ રાજૂનં રાજમહામત્તાનં ચિત્તાનિ નમન્તિ નિવેસનાનિ માપેતું. યસ્મિં પદેસે મજ્ઝિમા દેવતા વત્થૂનિ પરિગ્ગણ્હન્તિ, મજ્ઝિમાનં તત્થ રાજૂનં રાજમહામત્તાનં ચિત્તાનિ નમન્તિ નિવેસનાનિ માપેતું. યસ્મિં પદેસે નીચા દેવતા વત્થૂનિ પરિગ્ગણ્હન્તિ, નીચાનં તત્થ રાજૂનં રાજમહામત્તાનં ચિત્તાનિ નમન્તિ નિવેસનાનિ માપેતું. અથ ખો ભગવા આયસ્મન્તં આનન્દં આમન્તેસિ – ''કે નુ ખો તે, આનન્દ, પાટલિગામે નગરં માપેન્તી''તિ? ''સુનિધવસ્સકારા , ભન્તે, મગધમહામત્તા પાટલિગામે નગરં માપેન્તિ વજ્જીનં પટિબાહાયા''તિ. સેય્યથાપિ, આનન્દ, દેવેહિ તાવતિંસેહિ સદ્ધિં મન્તેત્વા, એવમેવ ખો, આનન્દ, સુનિધવસ્સકારા મગધમહામત્તા પાટલિગામે નગરં માપેન્તિ વજ્જીનં પટિબાહાય. ઇધાહં, આનન્દ, રત્તિયા પચ્ચૂસસમયં પચ્ચુટ્ઠાય અદ્દસં દિબ્બેન ચક્ખુના વિસુદ્ધેન અતિક્કન્તમાનુસકેન સમ્બહુલા દેવતાયો પાટલિગામે વત્થૂનિ પરિગ્ગણ્હન્તિયો. યસ્મિં પદેસે મહેસક્ખા દેવતા વત્થૂનિ પરિગ્ગણ્હન્તિ, મહેસક્ખાનં તત્થ રાજૂનં રાજમહામત્તાનં ચિત્તાનિ નમન્તિ નિવેસનાનિ માપેતું. યસ્મિં પદેસે મજ્ઝિમા દેવતા વત્થૂનિ પરિગ્ગણ્હન્તિ, મજ્ઝિમાનં તત્થ રાજૂનં રાજમહામત્તાનં ચિત્તાનિ નમન્તિ નિવેસનાનિ માપેતું. યસ્મિં પદેસે નીચા દેવતા વત્થૂનિ પરિગ્ગણ્હન્તિ, નીચાનં તત્થ રાજૂનં રાજમહામત્તાનં ચિત્તાનિ નમન્તિ નિવેસનાનિ માપેતું. યાવતા, આનન્દ, અરિયં આયતનં, યાવતા વણિપ્પથો,

ઇદં અગ્ગનગરં ભવિસ્સતિ પાટલિપુત્તં પુટભેદનં. પાટલિપુત્તસ્સ ખો, આનન્દ, તયો અન્તરાયા ભવિસ્સન્તિ – અગ્ગિતો વા ઉદકતો વા અબ્ભન્તરતો વા મિથુભેદાતિ.

અથ ખો સુનિધવસ્સકારા મગધમહામત્તા યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિંસુ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવતા સદ્ધિં સમ્મોદિંસુ, સમ્મોદનીયં કથં સારણીયં વીતિસારેત્વા એકમન્તં અટ્ઠંસુ. એકમન્તં ઠિતા ખો સુનિધવસ્સકારા મગધમહામત્તા ભગવન્તં એતદવોચું – ''અધિવાસેતુ નો ભવં ગોતમો અજ્જતનાય ભત્તં સદ્ધિં ભિક્ખુસઙ્ઘેના''તિ. અધિવાસેસિ ભગવા તુણ્હીભાવેન. અથ ખો સુનિધવસ્સકારા મગધમહામત્તા ભગવતો અધિવાસનં વિદિત્વા પક્કમિંસુ. અથ ખો સુનિધવસ્સકારા મગધમહામત્તા પણીતં ખાદનીયં ભોજનીયં પટિયાદાપેત્વા ભગવતો કાલં આરોચાપેસું – ''કાલો, ભો ગોતમ, નિટ્ઠિતં ભત્ત''ન્તિ. અથ ખો ભગવા પુબ્બણ્હસમયં નિવાસેત્વા પત્તચીવરમાદાય યેન સુનિધવસ્સકારાનં મગધમહામત્તાનં પરિવેસના તેનુપસઙ્કમિ; ઉપસઙ્કમિત્વા પઞ્ઞત્તે આસને નિસીદિ સદ્ધિં ભિક્ખુસઙ્ઘેન . અથ ખો સુનિધવસ્સકારા મગધમહામત્તા બુદ્ધપ્પમુખં ભિક્ખુસઙ્ઘં પણીતેન ખાદનીયેન ભોજનીયેન સહત્થા સન્તપ્પેત્વા સમ્પવારેત્વા ભગવન્તં ભુત્તાવિં ઓનીતપત્તપાણિં એકમન્તં નિસીદિંસુ. એકમન્તં નિસિન્ને ખો સુનિધવસ્સકારે મગધમહામત્તે ભગવા ઇમાહિ ગાથાહિ અનુમોદિ –

''યસ્મિં પદેસે કપ્પેતિ, વાસં પણ્ડિતજાતિયો;
સીલવન્તેત્થ ભોજેત્વા, સઞ્ઞતે બ્રહ્મચારયો [બ્રહ્મચારિનો (સ્યા॰)].

''યા તત્થ દેવતા આસું, તાસં દક્ખિણમાદિસે;
તા પૂજિતા પૂજયન્તિ, માનિતા માનયન્તિ નં.

''તતો નં અનુકમ્પન્તિ, માતા પુત્તંવ ઓરસં;
દેવતાનુકમ્પિતો પોસો, સદા ભદ્રાનિ પસ્સતી''તિ.

અથ ખો ભગવા સુનિધવસ્સકારે મગધમહામત્તે ઇમાહિ ગાથાહિ અનુમોદિત્વા ઉટ્ઠાયાસના પક્કામિ. તેન ખો પન સમયેન સુનિધવસ્સકારા મગધમહામત્તા ભગવન્તં પિટ્ઠિતો પિટ્ઠિતો અનુબન્ધા હોન્તિ, ''યેનજ્જ સમણો ગોતમો દ્વારેન નિક્ખમિસ્સતિ, તં ગોતમદ્વારં નામ ભવિસ્સતિ ; યેન તિત્થેન ગઙ્ગં નદિં ઉત્તરિસ્સતિ, તં ગોતમતિત્થં નામ ભવિસ્સતી''તિ. અથ ખો ભગવા યેન દ્વારેન નિક્ખમિ, તં ગોતમદ્વારં નામ અહોસિ. અથ ખો ભગવા યેન ગઙ્ગા નદી તેનુપસઙ્કમિ. તેન ખો પન સમયેન ગઙ્ગા નદી પૂરા હોતિ સમતિત્તિકા કાકપેય્યા. મનુસ્સા અઞ્ઞે નાવં પરિયેસન્તિ , અઞ્ઞે ઉળુમ્પં પરિયેસન્તિ, અઞ્ઞે કુલ્લં બન્ધન્તિ ઓરા પારં ગન્તુકામા. અદ્દસા ખો ભગવા તે મનુસ્સે અઞ્ઞે નાવં પરિયેસન્તે, અઞ્ઞે ઉળુમ્પં પરિયેસન્તે, અઞ્ઞે કુલ્લં બન્ધન્તે ઓરા પારં ગન્તુકામે, દિસ્વાન સેય્યથાપિ નામ બલવા પુરિસો સમિઞ્જિતં વા બાહં પસારેય્ય, પસારિતં વા બાહં સમિઞ્જેય્ય, એવમેવ ખો ગઙ્ગાય નદિયા ઓરિમતીરે અન્તરહિતો પારિમતીરે પચ્ચુટ્ઠાસિ સદ્ધિં ભિક્ખુસઙ્ઘેન. અથ ખો ભગવા એતમત્થં વિદિત્વા તાયં વેલાયં ઇમં ઉદાનં ઉદાનેસિ –

''યે તરન્તિ અણ્ણવં સરં;
સેતું કત્વાન વિસજ્જ પલ્લલાનિ;
કુલ્લઞ્હિ જનો બન્ધતિ;
તિણ્ણા મેધાવિનો જના''તિ.

સુનિધવસ્સકારવત્થુ નિટ્ઠિતં.

૧૭૫. કોટિગામે સચ્ચકથા

૨૮૭. અથ ખો ભગવા યેન કોટિગામો તેનુપસઙ્કમિ. તત્ર સુદં ભગવા કોટિગામે વિહરતિ. તત્ર ખો ભગવા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – [દી॰ નિ॰ ૨.૧૫૫] ''ચતુન્નં, ભિક્ખવે, અરિયસચ્ચાનં અનનુબોધા અપ્પટિવેધા એવમિદં દીઘમદ્ધાનં સન્ધાવિતં સંસરિતં મમઞ્ચેવ તુમ્હાકઞ્ચ. કતમેસં ચતુન્નં? દુક્ખસ્સ, ભિક્ખવે, અરિયસચ્ચસ્સ અનનુબોધા અપ્પટિવેધા એવમિદં દીઘમદ્ધાનં સન્ધાવિતં સંસરિતં મમઞ્ચેવ તુમ્હાકઞ્ચ. દુક્ખસમુદયસ્સ અરિયસચ્ચસ્સ...પે॰... દુક્ખનિરોધસ્સ અરિયસચ્ચસ્સ...પે॰... દુક્ખનિરોધગામિનિયા પટિપદાય અરિયસચ્ચસ્સ અનનુબોધા અપ્પટિવેધા એવમિદં દીઘમદ્ધાનં સન્ધાવિતં સંસરિતં મમઞ્ચેવ તુમ્હાકઞ્ચ. તયિદં, ભિક્ખવે, દુક્ખં અરિયસચ્ચં અનુબુદ્ધં પટિવિદ્ધં, દુક્ખસમુદયં [દુક્ખસમુદયો (સ્યા॰)] અરિયસચ્ચં અનુબુદ્ધં પટિવિદ્ધં, દુક્ખનિરોધં [દુક્ખનિરોધો (સ્યા॰)] અરિયસચ્ચં અનુબુદ્ધં પટિવિદ્ધં, દુક્ખનિરોધગામિની પટિપદા અરિયસચ્ચં અનુબુદ્ધં પટિવિદ્ધં, ઉચ્છિન્ના ભવતણ્હા, ખીણા ભવનેત્તિ, નત્થિદાનિ પુનબ્ભવો''તિ.

ચતુન્નં અરિયસચ્ચાનં, યથાભૂતં અદસ્સના;
સંસિતં દીઘમદ્ધાનં, તાસુ તાસ્વેવ જાતિસુ.

તાનિ એતાનિ દિટ્ઠાનિ, ભવનેત્તિ સમૂહતા;
ઉચ્છિન્નં મૂલં દુક્ખસ્સ, નત્થિદાનિ પુનબ્ભવોતિ.

કોટિગામે સચ્ચકથા નિટ્ઠિતા.

૧૭૬. અમ્બપાલીવત્થુ

૨૮૮. [દી॰ નિ॰ ૨.૧૬૧ આદયો] અસ્સોસિ ખો અમ્બપાલી ગણિકા – ભગવા કિર કોટિગામં અનુપ્પત્તોતિ. અથ ખો અમ્બપાલી ગણિકા ભદ્દાનિ ભદ્દાનિ યાનાનિ યોજાપેત્વા ભદ્દં ભદ્દં યાનં અભિરુહિત્વા ભદ્દેહિ ભદ્દેહિ યાનેહિ વેસાલિયા નિય્યાસિ ભગવન્તં દસ્સનાય. યાવતિકા યાનસ્સ ભૂમિ, યાનેન ગન્ત્વા, યાના પચ્ચોરોહિત્વા, પત્તિકાવ યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ; ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નં ખો અમ્બપાલિં ગણિકં ભગવા ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સેસિ સમાદપેસિ સમુત્તેજેસિ સમ્પહંસેસિ. અથ ખો અમ્બપાલી ગણિકા ભગવતા ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સિતા સમાદપિતા સમુત્તેજિતા સમ્પહંસિતા ભગવન્તં એતદવોચ – ''અધિવાસેતુ મે, ભન્તે, ભગવા સ્વાતનાય ભત્તં સદ્ધિં ભિક્ખુસઙ્ઘેના''તિ. અધિવાસેસિ ભગવા તુણ્હીભાવેન. અથ ખો અમ્બપાલી ગણિકા ભગવતો અધિવાસનં વિદિત્વા ઉટ્ઠાયાસના ભગવન્તં અભિવાદેત્વા પદક્ખિણં કત્વા પક્કામિ.

અમ્બપાલીવત્થુ નિટ્ઠિતં.

૧૭૭. લિચ્છવીવત્થુ

૨૮૯. [દી॰ નિ॰ ૨.૧૬૧ આદયો] અસ્સોસું ખો વેસાલિકા લિચ્છવી – ભગવા કિર કોટિગામં અનુપ્પત્તોતિ. અથ ખો વેસાલિકા લિચ્છવી ભદ્રાનિ ભદ્રાનિ યાનાનિ યોજાપેત્વા ભદ્રં ભદ્રં યાનં અભિરુહિત્વા ભદ્રેહિ ભદ્રેહિ યાનેહિ વેસાલિયા નિય્યાસું ભગવન્તં દસ્સનાય. અપ્પેકચ્ચે લિચ્છવી નીલા હોન્તિ નીલવણ્ણા નીલવત્થા નીલાલઙ્કારા, અપ્પેકચ્ચે લિચ્છવી પીતા હોન્તિ પીતવણ્ણા પીતવત્થા પીતાલઙ્કારા, અપ્પેકચ્ચે લિચ્છવી લોહિતા હોન્તિ લોહિતવણ્ણા લોહિતવત્થા લોહિતાલઙ્કારા, અપ્પેકચ્ચે લિચ્છવી ઓદાતા હોન્તિ ઓદાતવણ્ણા ઓદાતવત્થા ઓદાતાલઙ્કારા. અથ ખો અમ્બપાલી ગણિકા દહરાનં દહરાનં લિચ્છવીનં ઈસાય ઈસં યુગેન યુગં ચક્કેન ચક્કં અક્ખેન અક્ખં પટિવટ્ટેસિ [પટિવત્તેસિ (ક॰)]. અથ ખો તે લિચ્છવી અમ્બપાલિં ગણિકં એતદવોચું – ''કિસ્સ, જે અમ્બપાલિ, દહરાનં દહરાનં [અમ્હાકં દહરાનં દહરાનં (સી॰ સ્યા॰)] લિચ્છવીનં ઈસાય ઈસં યુગેન યુગં ચક્કેન ચક્કં અક્ખેન અક્ખં પટિવટ્ટેસી''તિ? ''તથા હિ પન મયા, અય્યપુત્તા, સ્વાતનાય બુદ્ધપ્પમુખો ભિક્ખુસઙ્ઘો નિમન્તિતો''તિ. ''દેહિ, જે અમ્બપાલિ, અમ્હાકં એતં ભત્તં સતસહસ્સેના''તિ. ''સચેપિ મે, અય્યપુત્તા, વેસાલિં સાહારં દજ્જેય્યાથ, નેવ દજ્જાહં તં ભત્ત''ન્તિ. અથ ખો તે લિચ્છવી અઙ્ગુલિં ફોટેસું – ''જિતમ્હા વત, ભો, અમ્બકાય, પરાજિતમ્હ વત, ભો, અમ્બકાયા''તિ. અથ ખો તે લિચ્છવી યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિંસુ. અદ્દસા ખો ભગવા તે લિચ્છવી દૂરતોવ આગચ્છન્તે, દિસ્વાન ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''યેહિ, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ દેવા તાવતિંસા અદિટ્ઠપુબ્બા, ઓલોકેથ, ભિક્ખવે, લિચ્છવીપરિસં; અપલોકેથ, ભિક્ખવે, લિચ્છવીપરિસં; ઉપસંહરથ, ભિક્ખવે, લિચ્છવીપરિસં તાવતિંસપરિસ''ન્તિ. અથ ખો તે લિચ્છવી યાવતિકા યાનસ્સ ભૂમિ, યાનેન ગન્ત્વા યાના પચ્ચોરોહિત્વા પત્તિકાવ યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિંસુ; ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિંસુ. એકમન્તં નિસિન્ને ખો તે લિચ્છવી ભગવા ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સેસિ સમાદપેસિ સમુત્તેજેસિ સમ્પહંસેસિ. અથ ખો તે લિચ્છવી, ભગવતા ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સિતા સમાદપિતા સમુત્તેજિતા સમ્પહંસિતા ભગવન્તં એતદવોચું – ''અધિવાસેતુ નો, ભન્તે, ભગવા સ્વાતનાય ભત્તં સદ્ધિં ભિક્ખુસઙ્ઘેના''તિ. ''અધિવુટ્ઠોમ્હિ, લિચ્છવી, સ્વાતનાય અમ્બપાલિયા ગણિકાય ભત્ત''ન્તિ. અથ ખો તે લિચ્છવી અઙ્ગુલિં ફોટેસું – ''જિતમ્હ વત, ભો, અમ્બકાય, પરાજિતમ્હ વત , ભો, અમ્બકાયા''તિ. અથ ખો તે લિચ્છવી ભગવતો ભાસિતં અભિનન્દિત્વા અનુમોદિત્વા ઉટ્ઠાયાસના ભગવન્તં અભિવાદેત્વા પદક્ખિણં કત્વા પક્કમિંસુ.

અથ ખો ભગવા કોટિગામે યથાભિરન્તં વિહરિત્વા [મહાપરિનિબ્બાનસુત્તે અનુસન્ધિ અઞ્ઞથા આગતો] યેન નાતિકા [નાદિકા (સી॰ સ્યા॰)] તેનુપસઙ્કમિ. તત્ર સુદં ભગવા નાતિકે વિહરતિ ગિઞ્જકાવસથે. અથ ખો અમ્બપાલી ગણિકા તસ્સા રત્તિયા અચ્ચયેન સકે આરામે પણીતં ખાદનીયં ભોજનીયં પટિયાદાપેત્વા ભગવતો કાલં આરોચાપેસિ – ''કાલો, ભન્તે, નિટ્ઠિતં ભત્ત''ન્તિ. અથ ખો ભગવા પુબ્બણ્હસમયં નિવાસેત્વા પત્તચીવરમાદાય યેન અમ્બપાલિયા ગણિકાય પરિવેસના તેનુપસઙ્કમિ; ઉપસઙ્કમિત્વા પઞ્ઞત્તે આસને નિસીદિ સદ્ધિં ભિક્ખુસઙ્ઘેન . અથ ખો અમ્બપાલી ગણિકા બુદ્ધપ્પમુખં ભિક્ખુસઙ્ઘં પણીતેન ખાદનીયેન ભોજનીયેન સહત્થા સન્તપ્પેત્વા સમ્પવારેત્વા ભગવન્તં ભુત્તાવિં ઓનીતપત્તપાણિં એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્ના ખો અમ્બપાલી ગણિકા ભગવન્તં એતદવોચ – ''ઇમાહં, ભન્તે, અમ્બવનં બુદ્ધપ્પમુખસ્સ ભિક્ખુસઙ્ઘસ્સ દમ્મી''તિ. પટિગ્ગહેસિ ભગવા આરામં. અથ ખો ભગવા અમ્બપાલિં ગણિકં ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સેત્વા સમાદપેત્વા સમુત્તેજેત્વા સમ્પહંસેત્વા ઉટ્ઠાયાસના યેન મહાવનં તેનુપસઙ્કમિ. તત્ર સુદં ભગવા વેસાલિયં વિહરતિ મહાવને કૂટાગારસાલાયં.

લિચ્છવીવત્થુ નિટ્ઠિતં.

લિચ્છવિભાણવારો નિટ્ઠિતો તતિયો.

૧૭૮. સીહસેનાપતિવત્થુ

૨૯૦. [અ॰ નિ॰ ૮.૧૨ આદયો] તેન ખો પન સમયેન અભિઞ્ઞાતા અભિઞ્ઞાતા લિચ્છવી સન્ધાગારે [સન્થાગારે (સી॰ સ્યા॰)] સન્નિસિન્ના સન્નિપતિતા અનેકપરિયાયેન બુદ્ધસ્સ વણ્ણં ભાસન્તિ, ધમ્મસ્સ વણ્ણં ભાસન્તિ, સઙ્ઘસ્સ વણ્ણં ભાસન્તિ. તેન ખો પન સમયેન સીહો સેનાપતિ નિગણ્ઠસાવકો તસ્સં પરિસાયં નિસિન્નો હોતિ. અથ ખો સીહસ્સ સેનાપતિસ્સ એતદહોસિ – ''નિસ્સંસયં ખો સો ભગવા અરહં સમ્માસમ્બુદ્ધો ભવિસ્સતિ, તથા હિમે અભિઞ્ઞાતા અભિઞ્ઞાતા લિચ્છવી સન્થાગારે સન્નિસિન્ના સન્નિપતિતા અનેકપરિયાયેન બુદ્ધસ્સ વણ્ણં ભાસન્તિ, ધમ્મસ્સ વણ્ણં ભાસન્તિ, સઙ્ઘસ્સ વણ્ણં ભાસન્તિ. યંનૂનાહં તં ભગવન્તં દસ્સનાય ઉપસઙ્કમેય્યં અરહન્તં સમ્માસમ્બુદ્ધ''ન્તિ. અથ ખો સીહો સેનાપતિ યેન નિગણ્ઠો નાટપુત્તો તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા નિગણ્ઠં નાટપુત્તં એતદવોચ – ''ઇચ્છામહં, ભન્તે, સમણં ગોતમં દસ્સનાય ઉપસઙ્કમિતુ''ન્તિ. ''કિં પન ત્વં, સીહ, કિરિયવાદો સમાનો અકિરિયવાદં સમણં ગોતમં દસ્સનાય ઉપસઙ્કમિસ્સસિ? સમણો હિ, સીહ, ગોતમો અકિરિયવાદો અકિરિયાય ધમ્મં દેસેતિ, તેન ચ સાવકે વિનેતી''તિ. અથ ખો સીહસ્સ સેનાપતિસ્સ યો અહોસિ ગમિકાભિસઙ્ખારો ભગવન્તં દસ્સનાય, સો પટિપ્પસ્સમ્ભિ. દુતિયમ્પિ ખો અભિઞ્ઞાતા અભિઞ્ઞાતા લિચ્છવી સન્ધાગારે સન્નિસિન્ના સન્નિપતિતા અનેકપરિયાનેન બુદ્ધસ્સ વણ્ણં ભાસન્તિ, ધમ્મસ્સ વણ્ણં ભાસન્તિ, સઙ્ઘસ્સ વણ્ણં ભાસન્તિ. દુતિયમ્પિ ખો સીહસ્સ સેનાપતિસ્સ એતદહોસિ – ''નિસ્સંસયં ખો સો ભગવા અરહં સમ્માસમ્બુદ્ધો ભવિસ્સતિ, તથા હિમે અભિઞ્ઞાતા અભિઞ્ઞાતા લિચ્છવી સન્ધાગારે સન્નિસિન્ના સન્નિપતિતા અનેકપરિયાયેન બુદ્ધસ્સ વણ્ણં ભાસન્તિ, ધમ્મસ્સ વણ્ણં ભાસન્તિ, સઙ્ઘસ્સ વણ્ણં ભાસન્તિ. યંનૂનાહં તં ભગવન્તં દસ્સનાય ઉપસઙ્કમેય્યં અરહન્તં સમ્માસમ્બુદ્ધ''ન્તિ. દુતિયમ્પિ ખો સીહો સેનાપતિ યેન નિગણ્ઠો નાટપુત્તો તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા નિગણ્ઠં નાટપુત્તં એતદવોચ – ''ઇચ્છામહં, ભન્તે, સમણં ગોતમં દસ્સનાય ઉપસઙ્કમિતુ''ન્તિ. ''કિં પન ત્વં, સીહ, કિરિયવાદો સમાનો અકિરિયવાદં સમણં ગોતમં દસ્સનાય ઉપસઙ્કમિસ્સસિ? સમણો હિ, સીહ, ગોતમો અકિરિયવાદો અકિરિયાય ધમ્મં દેસેતિ , તેન ચ સાવકે વિનેતી''તિ. દુતિયમ્પિ ખો સીહસ્સ સેનાપતિસ્સ યો અહોસિ ગમિકાભિસઙ્ખારો ભગવન્તં દસ્સનાય, સો પટિપ્પસ્સમ્ભિ. તતિયમ્પિ ખો અભિઞ્ઞાતા અભિઞ્ઞાતા લિચ્છવી સન્ધાગારે સન્નિસિન્ના સન્નિપતિતા અનેકપરિયાયેન બુદ્ધસ્સ વણ્ણં ભાસન્તિ, ધમ્મસ્સ વણ્ણં ભાસન્તિ, સઙ્ઘસ્સ વણ્ણં ભાસન્તિ. તતિયમ્પિ ખો સીહસ્સ સેનાપતિસ્સ એતદહોસિ – ''નિસ્સંસયં ખો સો ભગવા અરહં સમ્માસમ્બુદ્ધો ભવિસ્સતિ, તથા હિમે અભિઞ્ઞાતા અભિઞ્ઞાતા લિચ્છવી સન્ધાગારે સન્નિસિન્ના સન્નિપતિતા અનેકપરિયાયેન બુદ્ધસ્સ વણ્ણં ભાસન્તિ, ધમ્મસ્સ વણ્ણં ભાસન્તિ, સઙ્ઘસ્સ વણ્ણં ભાસન્તિ. કિઞ્હિ મે કરિસ્સન્તિ નિગણ્ઠા અપલોકિતા વા અનપલોકિતા વા? યંનૂનાહં અનપલોકેત્વાવ નિગણ્ઠે તં ભગવન્તં દસ્સનાય ઉપસઙ્કમેય્યં અરહન્તં સમ્માસમ્બુદ્ધ''ન્તિ.

અથ ખો સીહો સેનાપતિ પઞ્ચહિ રથસતેહિ દિવા દિવસ્સ વેસાલિયા નિય્યાસિ ભગવન્તં દસ્સનાય. યાવતિકા યાનસ્સ ભૂમિ, યાનેન ગન્ત્વા યાના પચ્ચોરોહિત્વા પત્તિકોવ યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ; ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નો ખો સીહો સેનાપતિ ભગવન્તં એતદવોચ – ''સુતં મે તં, ભન્તે, 'અકિરિયવાદો સમણો ગોતમો અકિરિયાય ધમ્મં દેસેતિ, તેન ચ સાવકે વિનેતી'તિ. યે તે, ભન્તે, એવમાહંસુ 'અકિરિયવાદો સમણો ગોતમો, અકિરિયાય ધમ્મં દેસેતિ, તેન ચ સાવકે વિનેતી'તિ. કચ્ચિ તે, ભન્તે, ભગવતો વુત્તવાદિનો, ન ચ ભગવન્તં અભૂતેન અબ્ભાચિક્ખન્તિ, ધમ્મસ્સ ચાનુધમ્મં બ્યાકરોન્તિ, ન ચ કોચિ સહધમ્મિકો વાદાનુવાદો ગારય્હં ઠાનં આગચ્છતિ? અનબ્ભક્ખાતુકામા હિ મયં, ભન્તે, ભગવન્ત''ન્તિ.

૨૯૧. ‘‘અત્થિ, સીહ, પરિયાયો, યેન મં પરિયાયેન સમ્મા વદમાનો વદેય્ય – અકિરિયવાદો સમણો ગોતમો, અકિરિયાય ધમ્મં દેસેતિ, તેન ચ સાવકે વિનેતીતિ. અત્થિ, સીહ, પરિયાયો, યેન મં પરિયાયેન સમ્મા વદમાનો વદેય્ય – કિરિયવાદો સમણો ગોતમો કિરિયાય ધમ્મં દેસેતિ, તેન ચ સાવકે વિનેતીતિ. અત્થિ, સીહ, પરિયાયો યેન મં પરિયાયેન સમ્મા વદમાનો વદેય્ય – ઉચ્છેદવાદો સમણો ગોતમો ઉચ્છેદાય ધમ્મં દેસેતિ, તેન ચ સાવકે વિનેતીતિ. અત્થિ, સીહ, પરિયાયો, યેન મં પરિયાયેન સમ્મા વદમાનો વદેય્ય – જેગુચ્છી સમણો ગોતમો, જેગુચ્છિતાય ધમ્મં દેસેતિ, તેન ચ સાવકે વિનેતીતિ. અત્થિ, સીહ, પરિયાયો, યેન મં પરિયાયેન સમ્મા વદમાનો વદેય્ય – વેનયિકો સમણો ગોતમો, વિનયાય ધમ્મં દેસેતિ, તેન ચ સાવકે વિનેતીતિ. અત્થિ, સીહ, પરિયાયો, યેન મં પરિયાયેન સમ્મા વદમાનો વદેય્ય – તપસ્સી સમણો ગોતમો, તપસ્સિતાય ધમ્મં દેસેતિ, તેન ચ સાવકે વિનેતીતિ. અત્થિ, સીહ, પરિયાયો, યેન મં પરિયાયેન સમ્મા વદમાનો વદેય્ય – અપગબ્ભો સમણો ગોતમો, અપગબ્ભતાય ધમ્મં દેસેતિ, તેન ચ સાવકે વિનેતીતિ. અત્થિ, સીહ , પરિયાયો, યેન મં પરિયાયેન સમ્મા વદમાનો વદેય્ય – અસ્સત્થો સમણો ગોતમો, અસ્સાસાય ધમ્મં દેસેતિ, તેન ચ સાવકે વિનેતીતિ.

૨૯૨. ‘‘કતમો ચ, સીહ, પરિયાયો, યેન મં પરિયાયેન સમ્મા વદમાનો વદેય્ય – અકિરિયવાદો સમણો ગોતમો, અકિરિયાય ધમ્મં દેસેતિ , તેન ચ સાવકે વિનેતીતિ? અહઞ્હિ, સીહ, અકિરિયં વદામિ કાયદુચ્ચરિતસ્સ વચીદુચ્ચરિતસ્સ મનોદુચ્ચરિતસ્સ; અનેકવિહિતાનં પાપકાનં અકુસલાનં ધમ્માનં અકિરિયં વદામિ. અયં ખો, સીહ, પરિયાયો , યેન મં પરિયાયેન સમ્મા વદમાનો વદેય્ય – અકિરિયવાદો સમણો ગોતમો, અકિરિયાય ધમ્મં દેસેતિ, તેન ચ સાવકે વિનેતીતિ.

‘‘કતમો ચ, સીહ, પરિયાયો, યેન મં પરિયાયેન સમ્મા વદમાનો વદેય્ય – કિરિયવાદો સમણો ગોતમો, કિરિયાય ધમ્મં દેસેતિ, તેન ચ સાવકે વિનેતીતિ? અહઞ્હિ, સીહ, કિરિયં વદામિ કાયસુચરિતસ્સ વચીસુચરિતસ્સ મનોસુચરિતસ્સ, અનેકવિહિતાનં કુસલાનં ધમ્માનં કિરિયં વદામિ. અયં ખો, સીહ, પરિયાયો, યેન મં પરિયાયેન સમ્મા વદમાનો વદેય્ય – કિરિયવાદો સમણો ગોતમો, કિરિયાય ધમ્મં દેસેતિ, તેન ચ સાવકે વિનેતીતિ.

‘‘કતમો ચ, સીહ, પરિયાયો, યેન મં પરિયાયેન સમ્મા વદમાનો વદેય્ય – ઉચ્છેદવાદો સમણો ગોતમો, ઉચ્છેદાય ધમ્મં દેસેતિ, તેન ચ સાવકે વિનેતીતિ? અહઞ્હિ, સીહ, ઉચ્છેદં વદામિ રાગસ્સ દોસસ્સ મોહસ્સ; અનેકવિહિતાનં પાપકાનં અકુસલાનં ધમ્માનં ઉચ્છેદં વદામિ. અયં ખો , સીહ, પરિયાયો, યેન મં પરિયાયેન સમ્મા વદમાનો વદેય્ય – ઉચ્છેદવાદો સમણો ગોતમો ઉચ્છેદાય ધમ્મં દેસેતિ, તેન ચ સાવકે વિનેતીતિ.

‘‘કતમો ચ, સીહ, પરિયાયો યેન મં પરિયાયેન સમ્મા વદમાનો વદેય્ય – જેગુચ્છી સમણો ગોતમો, જેગુચ્છિતાય ધમ્મં દેસેતિ, તેન ચ સાવકે વિનેતીતિ? અહઞ્હિ, સીહ, જિગુચ્છામિ કાયદુચ્ચરિતેન વચીદુચ્ચરિતેન મનોદુચ્ચરિતેન; અનેકવિહિતાનં પાપકાનં અકુસલાનં ધમ્માનં સમાપત્તિયા જિગુચ્છામિ. અયં ખો, સીહ, પરિયાયો, યેન મં પરિયાયેન સમ્મા વદમાનો વદેય્ય – જેગુચ્છી સમણો ગોતમો, જેગુચ્છિતાય ધમ્મં દેસેતિ, તેન ચ સાવકે વિનેતીતિ.

‘‘કતમો ચ, સીહ, પરિયાયો, યેન મં પરિયાયેન સમ્મા વદમાનો વદેય્ય – વેનયિકો સમણો ગોતમો, વિનયાય ધમ્મં દેસેતિ, તેન ચ સાવકે વિનેતીતિ? અહઞ્હિ, સીહ, વિનયાય ધમ્મં દેસેમિ રાગસ્સ દોસસ્સ મોહસ્સ; અનેકવિહિતાનં પાપકાનં અકુસલાનં ધમ્માનં વિનયાય ધમ્મં દેસેમિ. અયં ખો, સીહ, પરિયાયો, યેન મં

પરિયાયેન સમ્મા વદમાનો વદેય્ય – વેનયિકો સમણો ગોતમો, વિનયાય ધમ્મં દેસેતિ, તેન ચ સાવકે વિનેતીતિ.

‘‘કતમો ચ, સીહ, પરિયાયો, યેન મં પરિયાયેન સમ્મા વદમાનો વદેય્ય – તપસ્સી સમણો ગોતમો, તપસ્સિતાય ધમ્મં દેસેતિ, તેન ચ સાવકે વિનેતીતિ? તપનીયાહં, સીહ, પાપકે અકુસલે ધમ્મે વદામિ – કાયદુચ્ચરિતં વચીદુચ્ચરિતં મનોદુચ્ચરિતં. યસ્સ ખો, સીહ, તપનીયા પાપકા અકુસલા ધમ્મા પહીના ઉચ્છિન્નમૂલા તાલાવત્થુકતા અનભાવઙ્કતા આયતિં અનુપ્પાદધમ્મા, તમહં તપસ્સીતિ વદામિ. તથાગતસ્સ ખો, સીહ, તપનીયા પાપકા અકુસલા ધમ્મા પહીના ઉચ્છીન્નમૂલા તાલાવત્થુકતા અનભાવંકતા આયતિં અનુપ્પાદધમ્મા. અયં ખો, સીહ, પરિયાયો, યેન મં પરિયાયેન સમ્મા વદમાનો વદેય્ય ‘‘તપસ્સી સમણો ગોતમો તપસ્સિતાય ધમ્મં દેસેતિ, તેન ચ સાવકે વિનેતી’’તિ.

‘‘કતમો ચ, સીહ, પરિયાયો, યેન મં પરિયાયેન સમ્મા વદમાનો વદેય્ય – અપગબ્ભો સમણો ગોતમો અપગબ્ભતાય ધમ્મં દેસેતિ, તેન ચ સાવકે વિનેતીતિ? યસ્સ ખો, સીહ, આયતિં ગબ્ભસેય્યા પુનબ્ભવાભિનિબ્બત્તિ પહીના ઉચ્છિન્નમૂલા તાલાવત્થુકતા અનભાવંકતા આયતિં અનુપ્પાદધમ્મા, તમહં અપગબ્ભોતિ વદામિ. તથાગતસ્સ ખો, સીહ, આયતિં ગબ્ભસેય્યા પુનબ્ભવાભિનિબ્બત્તિ પહીના ઉચ્છિન્નમૂલા તાલાવત્થુકતા અનભાવંકતા આયતિં અનુપ્પાદધમ્મા. અયં ખો, સીહ, પરિયાયો, યેન મં પરિયાયેન સમ્મા વદમાનો વદેય્ય – અપગબ્ભો સમણો ગોતમો, અપગબ્ભતાય ધમ્મં દેસેતિ, તેન ચ સાવકે વિનેતીતિ.

‘‘કતમો ચ, સીહ, પરિયાયો, યેન મં પરિયાયેન સમ્મા વદમાનો વદેય્ય – અસ્સત્થો સમણો ગોતમો અસ્સાસાય ધમ્મં દેસેતિ, તેન ચ સાવકે વિનેતીતિ? અહઞ્હિ, સીહ, અસ્સત્થો પરમેન અસ્સાસેન, અસ્સાસાય ધમ્મં દેસેમિ, તેન ચ સાવકે વિનેમિ. અયં ખો, સીહ, પરિયાયો, યેન મં પરિયાયેન સમ્મા વદમાનો વદેય્ય – અસ્સત્થો સમણો ગોતમો અસ્સાસાય ધમ્મં દેસેતિ, તેન ચ સાવકે વિનેતી’’તિ.

૨૯૩. એવં વુત્તે સીહો સેનાપતિ ભગવન્તં એતદવોચ – ‘‘અભિક્કન્તં, ભન્તે…પે॰… ઉપાસકં મં ભગવા ધારેતુ અજ્જતગ્ગે પાણુપેતં સરણં ગત’’ન્તિ. ‘‘અનુવિચ્ચકારં [અનુવિજ્જકારં (ક॰)] ખો, સીહ, કરોહિ; અનુવિચ્ચકારો તુમ્હાદિસાનં ઞાતમનુસ્સાનં સાધુ હોતી’’તિ. ‘‘ઇમિનાપાહં, ભન્તે, ભગવતો ભિય્યોસોમત્તાય અત્તમનો અભિરદ્ધો, યં મં ભગવા એવમાહ – ‘અનુવિચ્ચકારં ખો, સીહ, કરોહિ; અનુવિચ્ચકારો તુમ્હાદિસાનં ઞાતમનુસ્સાનં સાધુ હોતી’તિ. મમઞ્હિ, ભન્તે, અઞ્ઞતિત્થિયા સાવકં લભિત્વા કેવલકપ્પં વેસાલિં પટાકં પરિહરેય્યું – ‘સીહો ખો અમ્હાકં સેનાપતિ સાવકત્તં ઉપગતો’તિ. અથ ચ પન મં ભગવા એવમાહ – ‘અનુવિચ્ચકારં ખો, સીહ, કરોહિ; અનુવિચ્ચકારો તુમ્હાદિસાનં ઞાતમનુસ્સાનં સાધુ હોતી’તિ. એસાહં, ભન્તે, દુતિયમ્પિ ભગવન્તં સરણં ગચ્છામિ ધમ્મઞ્ચ ભિક્ખુસઙ્ઘઞ્ચ. ઉપાસકં મં ભગવા ધારેતુ અજ્જતગ્ગે પાણુપેતં સરણં ગત’’ન્તિ. ‘‘દીઘરત્તં ખો તે, સીહ, નિગણ્ઠાનં ઓપાનભૂતં કુલં, યેન નેસં ઉપગતાનં પિણ્ડકં દાતબ્બં મઞ્ઞેય્યાસી’’તિ. ‘‘ઇમિનાપાહં, ભન્તે, ભગવતો ભિય્યોસોમત્તાય અત્તમનો અભિરદ્ધો, યં મં ભગવા એવમાહ – ‘દીઘરત્તં ખો તે, સીહ, નિગણ્ઠાનં ઓપાનભૂતં કુલં, યેન નેસં ઉપગતાનં પિણ્ડકં દાતબ્બં મઞ્ઞેય્યાસી’તિ. સુતં મે તં, ભન્તે, સમણો ગોતમો એવમાહ – ‘મય્હમેવ દાનં દાતબ્બં, ન અઞ્ઞેસં દાનં દાતબ્બં; મય્હમેવ સાવકાનં દાનં દાતબ્બં, ન અઞ્ઞેસં સાવકાનં દાનં દાતબ્બં ; મય્હમેવ દિન્નં મહપ્ફલં, ન અઞ્ઞેસં દિન્નં મહપ્ફલં; મય્હમેવ સાવકાનં દિન્નં મહપ્ફલં, ન અઞ્ઞેસં સાવકાનં દિન્નં મહપ્ફલ’ન્તિ. અથ ચ પન મં ભગવા નિગણ્ઠેસુપિ દાને

સમાદપેતિ. અપિ ચ, ભન્તે, મયમેત્થ કાલં જાનિસ્સામ. એસાહં, ભન્તે, તતિયમ્પિ ભગવન્તં સરણં ગચ્છામિ ધમ્મઞ્ચ ભિક્ખુસઙ્ઘઞ્ચ. ઉપાસકં મં ભગવા ધારેતુ અજ્જતગ્ગે પાણુપેતં સરણં ગત''ન્તિ.

અથ ખો ભગવા સીહસ્સ સેનાપતિસ્સ અનુપુબ્બિં કથં કથેસિ, સેય્યથિદં – દાનકથં...પે°... અપરપ્પચ્ચયો સત્થુસાસને ભગવન્તં એતદવોચ – ''અધિવાસેતુ મે, ભન્તે, ભગવા સ્વાતનાય ભત્તં સદ્ધિં ભિક્ખુસઙ્ઘેના''તિ. અધિવાસેસિ ભગવા તુણ્હીભાવેન. અથ ખો સીહો સેનાપતિ ભગવતો અધિવાસનં વિદિત્વા ઉટ્ઠાયાસના ભગવન્તં અભિવાદેત્વા પદક્ખિણં કત્વા પક્કામિ.

૨૯૪. અથ ખો સીહો સેનાપતિ અઞ્ઞતરં પુરિસં આણાપેસિ – ''ગચ્છ, ભણે, પવત્તમંસં જાનાહી''તિ. અથ ખો સીહો સેનાપતિ તસ્સા રત્તિયા અચ્ચયેન પણીતં ખાદનીયં ભોજનીયં પટિયાદાપેત્વા ભગવતો કાલં આરોચાપેસિ – ''કાલો, ભન્તે, નિટ્ઠિતં ભત્ત''ન્તિ. અથ ખો ભગવા પુબ્બણ્હસમયં નિવાસેત્વા પત્તચીવરમાદાય યેન સીહસ્સ સેનાપતિસ્સ નિવેસનં તેનુપસઙ્કમિ; ઉપસઙ્કમિત્વા પઞ્ઞત્તે આસને નિસીદિ સદ્ધિં ભિક્ખુસઙ્ઘેન.

તેન ખો પન સમયેન સમ્બહુલા નિગણ્ઠા વેસાલિયં રથિકાય રથિકં સિઙ્ઘાટકેન સિઙ્ઘાટકં બાહા પગ્ગય્હ કન્દન્તિ – ''અજ્જ સીહેન સેનાપતિના થૂલં પસું વધિત્વા સમણસ્સ ગોતમસ્સ ભત્તં કતં, તં સમણો ગોતમો જાનં ઉદ્દિસ્સકતં મંસં પરિભુઞ્જતિ પટિચ્ચકમ્મ''ન્તિ. અથ ખો અઞ્ઞતરો પુરિસો યેન સીહો સેનાપતિ તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા સીહસ્સ સેનાપતિસ્સ ઉપકણ્ણકે આરોચેસિ ''યગ્ઘે, ભન્તે, જાનેય્યાસિ, એતે સમ્બહુલા નિગણ્ઠા વેસાલિયં રથિકાય રથિકં સિઙ્ઘાટકેન સિઙ્ઘાટકં બાહા પગ્ગય્હ કન્દન્તિ – 'અજ્જ સીહેન સેનાપતિના થૂલં પસું વધિત્વા સમણસ્સ ગોતમસ્સ ભત્તં કતં, તં સમણો ગોતમો જાનં ઉદ્દિસ્સકતં મંસં પરિભુઞ્જતિ પટિચ્ચકમ્મ'''ન્તિ. ''અલં અય્યો, દીઘરત્તમ્પિ તે આયસ્મન્તા અવણ્ણકામા બુદ્ધસ્સ, અવણ્ણકામા ધમ્મસ્સ, અવણ્ણકામા સઙ્ઘસ્સ; ન ચ પન તે આયસ્મન્તા જિરિદન્તિ તં ભગવન્તં અસતા તુચ્છા મુસા અભૂતેન અબ્ભાચિક્ખન્તા; ન ચ મયં જીવિતહેતુપિ સઞ્ચિચ્ચ પાણં જીવિતા વોરોપેય્યામા''તિ. અથ ખો સીહો સેનાપતિ બુદ્ધપ્પમુખં ભિક્ખુસઙ્ઘં પણીતેન ખાદનીયેન ભોજનીયેન સહત્થા સન્તપ્પેત્વા સમ્પવારેત્વા ભગવન્તં ભુત્તાવિં ઓનીતપત્તપાણિં એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નં ખો સીહં સેનાપતિં ભગવા ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સેત્વા સમાદપેત્વા સમુત્તેજેત્વા સમ્પહંસેત્વા ઉટ્ઠાયાસના પક્કામિ. અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''ન, ભિક્ખવે, જા નં ઉદ્દિસ્સકતં મંસં પરિભુઞ્જિતબ્બં. યો પરિભુઞ્જેય્ય આપત્તિ દુક્કટસ્સ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, તિકોટિપરિસુદ્ધં મચ્છમંસં – અદિટ્ઠં અસ્સુતં અપરિસઙ્કિત''ન્તિ.

સીહસેનાપતિવત્થુ નિટ્ઠિતં.

૧૭૯. કપ્પિયભૂમિઅનુજાનના

૨૯૫. તેન ખો પન સમયેન વેસાલી સુભિક્ખા હોતિ સુસસ્સા સુલભપિણ્ડા, સુકરા ઉઞ્છેન પગ્ગહેન યાપેતું. અથ ખો ભગવતો રહોગતસ્સ પટિસલ્લીનસ્સ એવં ચેતસો પરિવિતક્કો ઉદપાદિ – ''યાનિ તાનિ મયા ભિક્ખૂનં અનુઞ્ઞાતાનિ દુબ્ભિક્ખે દુસ્સસ્સે દુલ્લભપિણ્ડે અન્તો વુટ્ઠં અન્તો પક્કં સામં પક્કં ઉગ્ગહિતપટિગ્ગહિતકં તતો નીહટં પુરેભત્તં પટિગ્ગહિતં વનટ્ઠં પોક્ખરટ્ઠં, અજ્જાપિ નુ ખો તાનિ ભિક્ખૂ પરિભુઞ્જન્તી''તિ. અથ ખો ભગવા સાયન્હસમયં પટિસલ્લાના વુટ્ઠિતો આયસ્મન્તં આનન્દં આમન્તેસિ – ''યાનિ તાનિ, આનન્દ, મયા ભિક્ખૂનં અનુઞ્ઞાતાનિ દુબ્ભિક્ખે દુસ્સસ્સે દુલ્લભપિણ્ડે અન્તો વુટ્ઠં અન્તો પક્કં સામં પક્કં ઉગ્ગહિતપટિગ્ગહિતકં તતો

નીહટં પુરેભત્તં પટિગ્ગહિતં વનટ્ઠં પોક્ખરટ્ઠં, અજ્જાપિ નુ ખો તાનિ ભિક્ખૂ પરિભુઞ્જન્તી''તિ? ''પરિભુઞ્જન્તિ ભગવા''તિ. અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''યાનિ તાનિ, ભિક્ખવે, મયા ભિક્ખૂનં અનુઞ્ઞાતાનિ દુબ્ભિક્ખે દુસ્સસ્સે દુલ્લભપિણ્ડે અન્તો વુટ્ઠં અન્તો પક્કં સામં પક્કં ઉગ્ગહિતપટિગ્ગહિતકં તતો નીહટં પુરેભત્તં પટિગ્ગહિતં વનટ્ઠં પોક્ખરટ્ઠં, તાનાહં અજ્જતગ્ગે પટિક્ખિપામિ. ન, ભિક્ખવે, અન્તો વુટ્ઠં અન્તો પક્કં સામં પક્કં ઉગ્ગહિતપટિગ્ગહિતકં પરિભુઞ્જિતબ્બં. યો પરિભુઞ્જેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. ન ચ, ભિક્ખવે, તતો નીહટં પુરેભત્તં પટિગ્ગહિતં વનટ્ઠં પોક્ખરટ્ઠં ભુત્તાવિના પવારિતેન અનતિરિત્તં પરિભુઞ્જિતબ્બં. યો પરિભુઞ્જેય્ય, યથાધમ્મો કારેતબ્બો''તિ.

તેન ખો પન સમયેન જાનપદા મનુસ્સા બહું લોણમ્પિ, તેલમ્પિ, તણ્ડુલમ્પિ, ખાદનીયમ્પિ સકટેસુ આરોપેત્વા બહારામકોટ્ઠકે સકટપરિવટ્ટં કરિત્વા અચ્છન્તિ – યદા પટિપાટિં લભિસ્સામ, તદા ભત્તં કરિસ્સામાતિ. મહા ચ મેઘો ઉગ્ગતો હોતિ. અથ ખો તે મનુસ્સા યેનાયસ્મા આનન્દો તેનુપસઙ્કમિંસુ, ઉપસઙ્કમિત્વા આયસ્મન્તં આનન્દં એતદવોચું – ''ઇધ, ભન્તે આનન્દ, બહું લોણમ્પિ, તેલમ્પિ, તણ્ડુલમ્પિ, ખાદનીયમ્પિ સકટેસુ આરોપિતા તિટ્ઠન્તિ, મહા ચ મેઘો ઉગ્ગતો ; કથં નુ ખો, ભન્તે આનન્દ, પટિપજ્જિતબ્બ''ન્તિ? અથ ખો આયસ્મા આનન્દો ભગવતો એતમત્થં આરોચેસિ. ''તેન હાનન્દ, સઙ્ઘો પચ્ચન્તિમં વિહારં કપ્પિયભૂમિં સમ્મન્નિત્વા તત્થ વાસેતુ, યં સઙ્ઘો આકઙ્ખતિ વિહારં વા અડ્ઢયોગં વા પાસાદં વા હમ્મિયં વા ગુહં વા. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, સમ્મન્નિતબ્બા. બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો –

''સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, સઙ્ઘો ઇત્થન્નામં વિહારં કપ્પિયભૂમિં સમ્મન્નેય્ય, એસા ઞત્તિ.

''સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. સઙ્ઘો ઇત્થન્નામં વિહારં કપ્પિયભૂમિં સમ્મન્નતિ . યસ્સાયસ્મતો ખમતિ ઇત્થન્નામસ્સ વિહારસ્સ કપ્પિયભૂમિયા સમ્મુતિ, સો તુણ્હસ્સ; યસ્સ નક્ખમતિ, સો ભાસેય્ય.

''સમ્મતો સઙ્ઘેન ઇત્થન્નામો વિહારો કપ્પિયભૂમિ. ખમતિ સઙ્ઘસ્સ, તસ્મા તુણ્હી, એવમેતં ધારયામી''તિ.

તેન ખો પન સમયેન મનુસ્સા તત્થેવ સમ્મુતિયા [સમ્મતિકાય (સ્યા॰)] કપ્પિયભૂમિયા યાગુયો પચન્તિ, ભત્તાનિ પચન્તિ, સૂપાનિ સમ્પાદેન્તિ, મંસાનિ કોટ્ટેન્તિ, કટ્ઠાનિ ફાલેન્તિ. અસ્સોસિ ખો ભગવા રત્તિયા પચ્ચૂસસમયં પચ્ચુટ્ઠાય ઉચ્ચાસદ્દં મહાસદ્દં કાકોરવસદ્દં, સુત્વાન આયસ્મન્તં આનન્દં આમન્તેસિ – ''કિં નુ ખો સો, આનન્દ, ઉચ્ચાસદ્દો મહાસદ્દો કાકોરવસદ્દો''તિ? ''એતરહિ, ભન્તે, મનુસ્સા તત્થેવ સમ્મુતિયા કપ્પિયભૂમિયા યાગુયો પચન્તિ, ભત્તાનિ પચન્તિ, સૂપાનિ સમ્પાદેન્તિ, મંસાનિ કોટ્ટેન્તિ, કટ્ઠાનિ ફાલેન્તિ. સો એસો, ભગવા, ઉચ્ચાસદ્દો મહાસદ્દો કાકોરવસદ્દો''તિ. અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''ન, ભિક્ખવે, સમ્મુતિ [સમ્મતિકા (સ્યા॰)] કપ્પિયભૂમિ પરિભુઞ્જિતબ્બા. યો પરિભુઞ્જેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, તિસ્સો કપ્પિયભૂમિયો – ઉસ્સાવનન્તિકં ગોનિસાદિકં ગહપતિ''ન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન આયસ્મા યસોજો ગિલાનો હોતિ. તસ્સત્થાય ભેસજ્જાનિ આહરિયન્તિ. તાનિ ભિક્ખૂ બહિ વાસેન્તિ. ઉક્કપિણ્ડિકાપિ ખાદન્તિ, ચોરાપિ હરન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ , ભિક્ખવે, સમ્મુતિં કપ્પિયભૂમિં પરિભુઞ્જિતું . અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ચતસ્સો કપ્પિયભૂમિયો – ઉસ્સાવનન્તિકં ગોનિસાદિકં ગહપતિં સમ્મુતિન્તિ.

કપ્પિયભૂમિઅનુજાનના નિટ્ઠિતા.

સીહભાણવારો નિટ્ઠિતો ચતુત્થો.

૧૮૦. મેણ્ડકગહપતિવત્થુ

૨૯૬. તેન ખો પન સમયેન ભદ્દિયનગરે મેણ્ડકો ગહપતિ પટિવસતિ. તસ્સ એવરૂપો ઇદ્ધાનુભાવો હોતિ – સીસં નહાયિત્વા ધઞ્ઞાગારં સમ્મજ્જાપેત્વા બહિદ્વારે નિસીદતિ, અન્તલિક્ખા ધઞ્ઞસ્સ ધારા ઓપતિત્વા ધઞ્ઞાગારં પૂરેતિ. ભરિયાય એવરૂપો ઇદ્ધાનુભાવો હોતિ – એકંયેવ આળ્હકથાલિકં ઉપનિસીદિત્વા એકઞ્ચ સૂપભિઞ્જનકં [સૂપભિઞ્જરકં (સી॰)] દાસકમ્મકરપોરિસં ભત્તેન પરિવિસતિ, ન તાવ તં ખિય્યતિ [ખીયતિ (સી॰ સ્યા॰)] યાવ સા ન વુટ્ઠાતિ. પુત્તસ્સ એવરૂપો ઇદ્ધાનુભાવો હોતિ – એકંયેવ સહસ્સથવિકં ગહેત્વા દાસકમ્મકરપોરિસસ્સ છમાસિકં વેતનં દેતિ, ન તાવ તં ખિય્યતિ યાવસ્સ હત્થગતા. સુણિસાય એવરૂપો ઇદ્ધાનુભાવો હોતિ – એકંયેવ ચતુદોણિકં પિટકં ઉપનિસીદિત્વા દાસકમ્મકરપોરિસસ્સ છમાસિકં ભત્તં દેતિ, ન તાવ તં ખિય્યતિ યાવ સા ન વુટ્ઠાતિ. દાસસ્સ એવરૂપો ઇદ્ધાનુભાવો હોતિ – એકેન નઙ્ગલેન કસન્તસ્સ સત્ત સીતાયો ગચ્છન્તિ.

અસ્સોસિ ખો રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો – ‘‘અમ્હાકં કિર વિજિતે ભદ્દિયનગરે મેણ્ડકો ગહપતિ પટિવસતિ. તસ્સ એવરૂપો ઇદ્ધાનુભાવો – સીસં નહાયિત્વા ધઞ્ઞાગારં સમ્મજ્જાપેત્વા બહિદ્વારે નિસીદતિ, અન્તલિક્ખા ધઞ્ઞસ્સ ધારા ઓપતિત્વા ધઞ્ઞાગારં પૂરેતિ. ભરિયાય એવરૂપો ઇદ્ધાનુભાવો – એકંયેવ આળ્હકથાલિકં ઉપનિસીદિત્વા એકઞ્ચ સૂપભિઞ્જનકં દાસકમ્મકરપોરિસં ભત્તેન પરિવિસતિ, ન તાવ તં ખિય્યતિ યાવ સા ન વુટ્ઠાતિ. પુત્તસ્સ એવરૂપો ઇદ્ધાનુભાવો – એકંયેવ સહસ્સથવિકં ગહેત્વા દાસકમ્મકરપોરિસસ્સ છમાસિકં વેતનં દેતિ, ન તાવ તં ખિય્યતિ યાવસ્સ હત્થગતા. સુણિસાય એવરૂપો ઇદ્ધાનુભાવો – એકંયેવ ચતુદોણિકં પિટકં ઉપનિસીદિત્વા દાસકમ્મકરપોરિસસ્સ છમાસિકં ભત્તં દેતિ, ન તાવ તં ખિય્યતિ યાવ સા ન વુટ્ઠાતિ. દાસસ્સ એવરૂપો ઇદ્ધાનુભાવો – એકેન નઙ્ગલેન કસન્તસ્સ સત્ત સીતાયો ગચ્છન્તી’’તિ. અથ ખો રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો અઞ્ઞતરં સબ્બત્થકં મહામત્તં આમન્તેસિ – ‘‘અમ્હાકં કિર, ભણે, વિજિતે ભદ્દિયનગરે મેણ્ડકો ગહપતિ પટિવસતિ. તસ્સ એવરૂપો ઇદ્ધાનુભાવો – સીસં નહાયિત્વા ધઞ્ઞાગારં સમ્મજ્જાપેત્વા બહિદ્વારે નિસીદતિ, અન્તલિક્ખા ધઞ્ઞસ્સ ધારા ઓપતિત્વા ધઞ્ઞાગારં પૂરેતિ. ભરિયાય…પે॰… પુત્તસ્સ… સુણિસાય… દાસસ્સ એવરૂપો ઇદ્ધાનુભાવો, એકેન નઙ્ગલેન કસન્તસ્સ સત્ત સીતાયો ગચ્છન્તીતિ. ગચ્છ, ભણે, જાનાહિ. યથા મયા સામં દિટ્ઠો, એવં તવ દિટ્ઠો ભવિસ્સતી’’તિ.

૨૯૭. એવં , દેવાતિ ખો સો મહામત્તો રઞ્ઞો માગધસ્સ સેનિયસ્સ બિમ્બિસારસ્સ પટિસ્સુણિત્વા ચતુરઙ્ગિનિયા સેનાય યેન ભદ્દિયં તેન પાયાસિ. અનુપુબ્બેન યેન ભદ્દિયં યેન મેણ્ડકો ગહપતિ તેનુપસઙ્કમિ; ઉપસઙ્કમિત્વા મેણ્ડકં ગહપતિં એતદવોચ – ‘‘અહઞ્હિ, ગહપતિ, રઞ્ઞા આણત્તો ‘અમ્હાકં કિર, ભણે, વિજિતે ભદ્દિયનગરે મેણ્ડકો ગહપતિ પટિવસતિ, તસ્સ એવરૂપો ઇદ્ધાનુભાવો, સીસં નહાયિત્વા…પે॰… ભરિયાય… પુત્તસ્સ… સુણિસાય… દાસસ્સ એવરૂપો ઇદ્ધાનુભાવો, એકેન નઙ્ગલેન કસન્તસ્સ સત્ત સીતાયો ગચ્છન્તી’તિ, ગચ્છ, ભણે, જાનાહિ. યથા મયા સામં દિટ્ઠો, એવં તવ દિટ્ઠો ભવિસ્સતી’તિ. પસ્સામ તે, ગહપતિ, ઇદ્ધાનુભાવ’’ન્તિ. અથ ખો મેણ્ડકો ગહપતિ સીસં નહાયિત્વા ધઞ્ઞાગારં સમ્મજ્જાપેત્વા બહિદ્વારે નિસીદિ, અન્તલિક્ખા ધઞ્ઞસ્સ ધારા ઓપતિત્વા ધઞ્ઞાગારં

પૂરેસિ. ‘‘દિટ્ઠો તે, ગહપતિ, ઇદ્ધાનુભાવો. ભરિયાય તે ઇદ્ધાનુભાવં પસ્સિસ્સામા’’તિ. અથ ખો મેણ્ડકો ગહપતિ ભરિયં આણાપેસિ – ‘‘તેન હિ ચતુરઙ્ગિનિં સેનં ભત્તેન પરિવિસા’’તિ. અથ ખો મેણ્ડકસ્સ ગહપતિસ્સ ભરિયા એકંયેવ આળ્હકથાલિકં ઉપનિસીદિત્વા એકઞ્ચ સૂપભિઞ્જનકં ચતુરઙ્ગિનિં સેનં ભત્તેન પરિવિસિ, ન તાવ તં ખિય્યતિ, યાવ સા ન વુટ્ઠાતિ. ‘‘દિટ્ઠો તે, ગહપતિ, ભરિયાયપિ ઇદ્ધાનુભાવો. પુત્તસ્સ તે ઇદ્ધાનુભાવં પસ્સિસ્સામા’’તિ. અથ ખો મેણ્ડકો ગહપતિ પુત્તં આણાપેસિ – ‘‘તેન હિ ચતુરઙ્ગિનિયા સેનાય છમાસિકં વેતનં દેહી’’તિ . અથ ખો મેણ્ડકસ્સ ગહપતિસ્સ પુત્તો એકંયેવ સહસ્સથવિકં ગહેત્વા ચતુરઙ્ગિનિયા સેનાય છમાસિકં વેતનં અદાસિ, ન તાવ તં ખિય્યતિ, યાવસ્સ હત્થગતા. ‘‘દિટ્ઠો તે, ગહપતિ, પુત્તસ્સપિ ઇદ્ધાનુભાવો. સુણિસાય તે ઇદ્ધાનુભાવં પસ્સિસ્સામા’’તિ. અથ ખો મેણ્ડકો ગહપતિ સુણિસં આણાપેસિ – ‘‘તેન હિ ચતુરઙ્ગિનિયા સેનાય છમાસિકં ભત્તં દેહી’’તિ. અથ ખો મેણ્ડકસ્સ ગહપતિસ્સ સુણિસા એકંયેવ ચતુદોણિકં પિટકં ઉપનિસીદિત્વા ચતુરઙ્ગિનિયા સેનાય છમાસિકં ભત્તં અદાસિ, ન તાવ તં ખિય્યતિ યાવ સા ન વુટ્ઠાતિ. ‘‘દિટ્ઠો તે, ગહપતિ, સુણિસાયપિ ઇદ્ધાનુભાવો. દાસસ્સ તે ઇદ્ધાનુભાવં પસ્સિસ્સામા’’તિ. ‘‘મય્હં ખો, સામિ, દાસસ્સ ઇદ્ધાનુભાવો ખેત્તે પસ્સિતબ્બો’’તિ. ‘‘અલં, ગહપતિ, દિટ્ઠો તે દાસસ્સપિ ઇદ્ધાનુભાવો’’તિ. અથ ખો સો મહામત્તો ચતુરઙ્ગિનિયા સેનાય પુનદેવ રાજગહં પચ્ચાગઞ્છિ. યેન રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો તેનુપસઙ્કમિ; ઉપસઙ્કમિત્વા રઞ્ઞો માગધસ્સ સેનિયસ્સ બિમ્બિસારસ્સ એતમત્થં આરોચેસિ.

૨૯૮. અથ ખો ભગવા વેસાલિયં યથાભિરન્તં વિહરિત્વા યેન ભદ્દિયં તેન ચારિકં પક્કામિ મહતા ભિક્ખુસઙ્ઘેન સદ્ધિં અડ્ઢતેલસેહિ ભિક્ખુસતેહિ. અથ ખો ભગવા અનુપુબ્બેન ચારિકં ચરમાનો યેન ભદ્દિયં તદવસરિ. તત્ર સુદં ભગવા ભદ્દિયે વિહરતિ જાતિયા વને. અસ્સોસિ ખો મેણ્ડકો ગહપતિ – ‘‘સમણો ખલુ ભો ગોતમો સક્યપુત્તો સક્યકુલા પબ્બજિતો ભદ્દિયં અનુપ્પત્તો ભદ્દિયે વિહરતિ જાતિયા વને. તં ખો પન ભગવન્તં ગોતમં એવં કલ્યાણો કિત્તિસદ્દો અબ્ભુગ્ગતો – ‘ઇતિપિ સો ભગવા અરહં સમ્માસમ્બુદ્ધો વિજ્જાચરણસમ્પન્નો સુગતો લોકવિદૂ અનુત્તરો પુરિસદમ્મસારથિ સત્થા દેવમનુસ્સાનં બુદ્ધો ભગવા’ [ભગવાતિ (ક॰)]. સો ઇમં લોકં સદેવકં સમારકં સબ્રહ્મકં સસ્સમણબ્રાહ્મણિં પજં સદેવમનુસ્સં સયં અભિઞ્ઞા સચ્છિકત્વા પવેદેતિ. સો ધમ્મં દેસેતિ આદિકલ્યાણં મજ્ઝેકલ્યાણં પરિયોસાનકલ્યાણં સાત્થં સબ્યઞ્જનં કેવલપરિપુણ્ણં પરિસુદ્ધં બ્રહ્મચરિયં પકાસેતિ. સાધુ ખો પન તથારૂપાનં અરહતં દસ્સનં હોતી’’તિ. અથ ખો મેણ્ડકો ગહપતિ ભદ્રાનિ ભદ્રાનિ યાનાનિ યોજાપેત્વા ભદ્રં ભદ્રં યાનં અભિરુહિત્વા ભદ્રેહિ ભદ્રેહિ યાનેહિ ભદ્દિયા નિય્યાસિ ભગવન્તં દસ્સનાય. અદ્દસંસુ ખો સમ્બહુલા તિત્થિયા મેણ્ડકં ગહપતિં દૂરતોવ આગચ્છન્તં, દિસ્વાન મેણ્ડકં ગહપતિં એતદવોચું – ‘‘કહં ત્વં, ગહપતિ, ગચ્છસી’’તિ? ‘‘ગચ્છામહં, ભન્તે, ભગવન્તં [ઇદં પદં સી॰ સ્યા॰ પોત્થકેસુ નત્થિ] સમણં ગોતમં દસ્સનાયા’’તિ. ‘‘કિં પન ત્વં, ગહપતિ, કિરિયવાદો સમાનો અકિરિયવાદં સમણં ગોતમં દસ્સનાય ઉપસઙ્કમિસ્સસિ? સમણો હિ, ગહપતિ, ગોતમો અકિરિયવાદો અકિરિયાય ધમ્મં દેસેતિ, તેન ચ સાવકે વિનેતી’’તિ. અથ ખો મેણ્ડકસ્સ ગહપતિસ્સ એતદહોસિ – ‘‘નિસ્સંસયં, ખો સો ભગવા અરહં સમ્માસમ્બુદ્ધો ભવિસ્સતિ, યથયિમે તિત્થિયા ઉસૂયન્તી’’તિ. યાવતિકા યાનસ્સ ભૂમિ, યાનેન ગન્ત્વા યાના પચ્ચોરોહિત્વા પત્તિકોવ યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નસ્સ ખો મેણ્ડકસ્સ ગહપતિસ્સ ભગવા અનુપુબ્બિં કથં કથેસિ, સેય્યથિદં – દાનકથં…પે॰… અપરપ્પચ્ચયો સત્થુસાસને ભગવન્તં એતદવોચ – ‘‘અભિક્કન્તં, ભન્તે… પે॰… ઉપાસકં મં ભગવા ધારેતુ અજ્જતગ્ગે પાણુપેતં સરણં ગતં . અધિવાસેતુ ચ મે, ભન્તે, ભગવા સ્વાતનાય ભત્તં સદ્ધિં ભિક્ખુસઙ્ઘેના’’તિ. અધિવાસેસિ ભગવા તુણ્હીભાવેન. અથ ખો મેણ્ડકો ગહપતિ ભગવતો અધિવાસનં વિદિત્વા ઉટ્ઠાયાસના ભગવન્તં અભિવાદેત્વા પદક્ખિણં કત્વા પક્કામિ.

અથ ખો મેણ્ડકો ગહપતિ તસ્સા રત્તિયા અચ્ચયેન પણીતં ખાદનીયં ભોજનીયં પટિયાદાપેત્વા ભગવતો કાલં આરોચાપેસિ – ‘‘કાલો, ભન્તે, નિટ્ઠિતં ભત્ત’’ન્તિ. અથ ખો ભગવા પુબ્બણ્હસમયં નિવાસેત્વા પત્તચીવરમાદાય યેન મેણ્ડકસ્સ ગહપતિસ્સ નિવેસનં તેનુપસઙ્કમિ; ઉપસઙ્કમિત્વા પઞ્ઞત્તે આસને નિસીદિ સદ્ધિં ભિક્ખુસઙ્ઘેન. અથ ખો મેણ્ડકસ્સ ગહપતિસ્સ ભરિયા ચ પુત્તો ચ સુણિસા ચ દાસો ચ યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિંસુ , ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિંસુ. તેસં ભગવા અનુપુબ્બિં કથં કથેસિ, સેય્યથિદં – દાનકથં…પે॰… અપરપ્પચ્ચયા સત્થુસાસને ભગવન્તં એતદવોચું – ‘‘અભિક્કન્તં, ભન્તે…પે॰… એતે મયં, ભન્તે, ભગવન્તં સરણં ગચ્છામ ધમ્મઞ્ચ ભિક્ખુસઙ્ઘઞ્ચ. ઉપાસકે નો ભગવા ધારેતુ અજ્જતગ્ગે પાણુપેતે સરણં ગતે’’તિ. અથ ખો મેણ્ડકો ગહપતિ બુદ્ધપ્પમુખં ભિક્ખુસઙ્ઘં પણીતેન ખાદનીયેન ભોજનીયેન સહત્થા સન્તપ્પેત્વા સમ્પવારેત્વા ભગવન્તં ભુત્તાવિં ઓનીતપત્તપાણિં એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નો ખો મેણ્ડકો ગહપતિ ભગવન્તં એતદવોચ – ‘‘યાવ, ભન્તે, ભગવા ભદ્દિયે વિહરતિ તાવ અહં બુદ્ધપ્પમુખસ્સ ભિક્ખુસઙ્ઘસ્સ ધુવભત્તેના’’તિ. અથ ખો ભગવા મેણ્ડકં ગહપતિં ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સેત્વા સમાદપેત્વા સમુત્તેજેત્વા સમ્પહંસેત્વા ઉટ્ઠાયાસના પક્કામિ.

મેણ્ડકગહપતિવત્થુ નિટ્ઠિતં.

૧૮૧. પઞ્ચગોરસાદિઅનુજાનના

૨૯૯. અથ ખો ભગવા ભદ્દિયે યથાભિરન્તં વિહરિત્વા મેણ્ડકં ગહપતિં અનાપુચ્છા યેન અઙ્ગુત્તરાપો તેન ચારિકં પક્કામિ મહતા ભિક્ખુસઙ્ઘેન સદ્ધિં અડ્ઢતેલસેહિ ભિક્ખુસતેહિ. અસ્સોસિ ખો મેણ્ડકો ગહપતિ – ‘‘ભગવા કિર યેન અઙ્ગુત્તરાપો તેન ચારિકં પક્કન્તો મહતા ભિક્ખુસઙ્ઘેન સદ્ધિં અડ્ઢતેલસેહિ ભિક્ખુસતેહી’’તિ. અથ ખો મેણ્ડકો ગહપતિ દાસે ચ કમ્મકરે ચ આણાપેસિ – ‘‘તેન હિ, ભણે, બહું લોણમ્પિ, તેલમ્પિ, તણ્ડુલમ્પિ, ખાદનીયમ્પિ સકટેસુ આરોપેત્વા આગચ્છથ, અડ્ઢતેલસાનિ ચ ગોપાલકસતાનિ અડ્ઢતેલસાનિ ચ ધેનુસતાનિ આદાય આગચ્છન્તુ, યત્થ ભગવન્તં પસ્સિસ્સામ તત્થ તરુણેન [ધારુણ્હેન (સી॰ સ્યા॰)] ખીરેન ભોજેસ્સામા’’તિ. અથ ખો મેણ્ડકો ગહપતિ ભગવન્તં અન્તરામગ્ગે કન્તારે સમ્ભાવેસિ. અથ ખો મેણ્ડકો ગહપતિ યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ; ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં અટ્ઠાસિ. એકમન્તં ઠિતો ખો મેણ્ડકો ગહપતિ ભગવન્તં એતદવોચ – ‘‘અધિવાસેતુ મે, ભન્તે, ભગવા સ્વાતનાય ભત્તં સદ્ધિં ભિક્ખુસઙ્ઘેના’’તિ. અધિવાસેસિ ભગવા તુણ્હીભાવેન. અથ ખો મેણ્ડકો ગહપતિ ભગવતો અધિવાસનં વિદિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા પદક્ખિણં કત્વા પક્કામિ.

અથ ખો મેણ્ડકો ગહપતિ તસ્સા રત્તિયા અચ્ચયેન પણીતં ખાદનીયં ભોજનીયં પટિયાદાપેત્વા ભગવતો કાલં આરોચાપેસિ – ‘‘કાલો, ભન્તે, નિટ્ઠિતં ભત્ત’’ન્તિ. અથ ખો ભગવા પુબ્બણ્હસમયં નિવાસેત્વા પત્તચીવરમાદાય યેન મેણ્ડકસ્સ ગહપતિસ્સ પરિવેસના તેનુપસઙ્કમિ ; ઉપસઙ્કમિત્વા પઞ્ઞત્તે આસને નિસીદિ સદ્ધિં ભિક્ખુસઙ્ઘેન. અથ ખો મેણ્ડકો ગહપતિ અડ્ઢતેલસાનિ ગોપાલકસતાનિ આણાપેસિ – ‘‘તેનહિ, ભણે, એકમેકં ધેનું ગહેત્વા એકમેકસ્સ ભિક્ખુનો ઉપતિટ્ઠથ તરુણેન ખીરેન ભોજેસ્સામા’’તિ. અથ ખો મેણ્ડકો ગહપતિ બુદ્ધપ્પમુખં ભિક્ખુસઙ્ઘં પણીતેન ખાદનીયેન ભોજનીયેન સહત્થા સન્તપ્પેસિ સમ્પવારેસિ, તરુણેન ચ ખીરેન. ભિક્ખૂ કુક્કુચ્ચાયન્તા ખીરં ન પટિગ્ગણ્હન્તિ. પટિગ્ગણ્હથ, ભિક્ખવે, પરિભુઞ્જથાતિ. અથ ખો મેણ્ડકો ગહપતિ બુદ્ધપ્પમુખં ભિક્ખુસઙ્ઘં પણીતેન ખાદનીયેન ભોજનીયેન સહત્થા સન્તપ્પેત્વા સમ્પવારેત્વા તરુણેન ચ ખીરેન ભગવન્તં ભુત્તાવિં ઓનીતપત્તપાણિં એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નો ખો મેણ્ડકો ગહપતિ ભગવન્તં એતદવોચ –

‘‘સન્તિ, ભન્તે, મગ્ગા કન્તારા, અપ્પોદકા અપ્પભક્ખા, ન સુકરા અપાથેય્યેન ગન્તું. સાધુ, ભન્તે, ભગવા ભિક્ખૂનં પાથેય્યં અનુજાનાતૂ’’તિ. અથ ખો ભગવા મેણ્ડકં ગહપતિં ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સેત્વા સમાદપેત્વા સમુત્તેજેત્વા સમ્પહંસેત્વા ઉટ્ઠાયાસના પક્કામિ. અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ‘‘અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, પઞ્ચ ગોરસે – ખીરં, દધિં, તક્કં, નવનીતં, સપ્પિં. સન્તિ, ભિક્ખવે, મગ્ગા કન્તારા અપ્પોદકા અપ્પભક્ખા, ન સુકરા અપાથેય્યેન ગન્તું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, પાથેય્યં પરિયેસિતું તણ્ડુલો તણ્ડુલત્થિકેન, મુગ્ગો મુગ્ગત્થિકેન, માસો માસત્થિકેન, લોણં લોણત્થિકેન , ગુળો ગુળત્થિકેન, તેલં તેલત્થિકેન, સપ્પિ સપ્પિત્થિકેન. સન્તિ, ભિક્ખવે, મનુસ્સા, સદ્ધા પસન્ના, તે કપ્પિયકારકાનં હત્થે હિરઞ્ઞં ઉપનિક્ખિપન્તિ – ‘ઇમિના અય્યસ્સ યં કપ્પિયં તં દેથા’તિ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, યં તતો કપ્પિયં તં સાદિતું; ન ત્વેવાહં, ભિક્ખવે, કેનચિ પરિયાયેન જાતરૂપરજતં સાદિતબ્બં પરિયેસિતબ્બન્તિ વદામી’’તિ.

પઞ્ચગોરસાદિઅનુજાનના નિટ્ઠિતા.

૧૮૨. કેણિયજટિલવત્થુ

૩૦૦. [મ॰ નિ॰ ૨.૩૯૬ આદયો; સુ॰ નિ॰ સેલસુત્તમ્પિ પસ્સિતબ્બં] અથ ખો ભગવા અનુપુબ્બેન ચારિકં ચરમાનો યેન આપણં તદવસરિ. અસ્સોસિ ખો કેણિયો જટિલો – ‘‘સમણો ખલુ ભો ગોતમો સક્યપુત્તો સક્યકુલા પબ્બજિતો આપણં અનુપ્પત્તો, તં ખો પન ભવન્તં ગોતમં એવં કલ્યાણો કિત્તિસદ્દો અબ્ભુગ્ગતો...પે॰... સાધુ ખો પન તથારૂપાનં અરહતં દસ્સનં હોતી’’તિ. અથ ખો કેણિયસ્સ જટિલસ્સ એતદહોસિ – ‘‘કિં નુ ખો અહં સમણસ્સ ગોતમસ્સ હરાપેય્ય’’ન્તિ. અથ ખો કેણિયસ્સ જટિલસ્સ એતદહોસિ – ‘‘યેપિ ખો તે બ્રાહ્મણાનં [અયં પાઠો દી॰ નિ॰ ૧.૨૮૫, ૫૨૬, ૫૩૬; મ॰ નિ॰ ૨.૪૨૭; અ॰ નિ॰ ૫.૧૯૧-૧૯૨ આદયો] પુબ્બકા ઇસયો મન્તાનં કત્તારો મન્તાનં પવત્તારો, યેસમિદં એતરહિ બ્રાહ્મણા પોરાણં મન્તપદં ગીતં પવુત્તં સમિહિતં, તદનુગાયન્તિ તદનુભાસન્તિ, ભાસિતમનુભાસન્તિ, વાચિતમનુવાચેન્તિ, સેય્યથિદં – અટ્ઠકો વામકો વામદેવો વેસ્સામિત્તો યમતગ્ગિ [યમદગ્ગિ (ક॰)] અઙ્ગીરસો ભારદ્વાજો વાસેટ્ઠો કસ્સપો ભગુ [અયં પાઠો દી॰ નિ॰ ૧.૨૮૫, ૫૨૬, ૫૩૬; મ॰ નિ॰ ૨.૪૨૭; અ॰ નિ॰ ૫.૧૯૧-૧૯૨ આદયો], રત્તૂપરતા વિરતા વિકાલભોજના, તે એવરૂપાનિ પાનાનિ સાદિયિંસુ. સમણોપિ ગોતમો રત્તૂપરતો વિરતો વિકાલભોજના, અરહતિ સમણોપિ ગોતમો એવરૂપાનિ પાનાનિ સાદિયિતુ’’ન્તિ પહૂતં પાનં પટિયાદાપેત્વા કાજેહિ ગાહાપેત્વા યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ; ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવતા સદ્ધિં સમ્મોદિ; સમ્મોદનીયં કથં સારણીયં વીતિસારેત્વા એકમન્તં અટ્ઠાસિ. એકમન્તં ઠિતો ખો કેણિયો જટિલો ભગવન્તં એતદવોચ – ‘‘પટિગ્ગણ્હાતુ મે ભવં ગોતમો પાન’’ન્તિ. તેન હિ, કેણિય, ભિક્ખૂનં દેહીતિ. અથ ખો કેણિયો જટિલો ભિક્ખૂનં દેતિ. ભિક્ખૂ કુક્કુચ્ચાયન્તા ન પટિગ્ગણ્હન્તિ. પટિગ્ગણ્હથ, ભિક્ખવે, પરિભુઞ્જથાતિ. અથ ખો કેણિયો જટિલો બુદ્ધપ્પમુખં ભિક્ખુસઙ્ઘં પહૂતેહિ પાનેહિ સહત્થા સન્તપ્પેત્વા સમ્પવારેત્વા ભગવન્તં ધોતહત્થં ઓનીતપત્તપાણિં એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નં ખો કેણિયં જટિલં ભગવા ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સેસિ સમાદપેસિ સમુત્તેજેસિ સમ્પહંસેસિ. અથ ખો કેણિયો જટિલો ભગવતા ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સિતો સમાદપિતો સમુત્તેજિતો સમ્પહંસિતો ભગવન્તં એતદવોચ – ‘‘અધિવાસેતુ મે ભવં ગોતમો સ્વાતનાય ભત્તં સદ્ધિં ભિક્ખુસઙ્ઘેના’’તિ. મહા ખો, કેણિય, ભિક્ખુસઙ્ઘો અડ્ઢતેલસાનિ ભિક્ખુસતાનિ, ત્વઞ્ચ બ્રાહ્મણેસુ અભિપ્પસન્નોતિ. દુતિયમ્પિ ખો કેણિયો જટિલો ભગવન્તં એતદવોચ – ‘‘કિઞ્ચાપિ ખો, ભો ગોતમ, મહા ભિક્ખુસઙ્ઘો અડ્ઢતેલસાનિ ભિક્ખુસતાનિ, અહઞ્ચ બ્રાહ્મણેસુ અભિપ્પસન્નો, અધિવાસેતુ મે ભવં ગોતમો સ્વાતનાય ભત્તં સદ્ધિં ભિક્ખુસઙ્ઘેના’’તિ. મહા ખો, કેણિય, ભિક્ખુસઙ્ઘો અડ્ઢતેલસાનિ ભિક્ખુસતાનિ, ત્વઞ્ચ બ્રાહ્મણેસુ અભિપ્પસન્નોતિ . તતિયમ્પિ ખો કેણિયો

જટિલો ભગવન્તં એતદવોચ – ‘‘કિઞ્ચાપિ ખો, ભો ગોતમ, મહા ભિક્ખુસઙ્ઘો અડ્ઢતેલસાનિ ભિક્ખુસતાનિ, અહઞ્ચ બ્રાહ્મણેસુ અભિપ્પસન્નો, અધિવાસેતુ ભવં ગોતમો સ્વાતનાય ભત્તં સદ્ધિં ભિક્ખુસઙ્ઘેના’’તિ. અધિવાસેસિ ભગવા તુણ્હીભાવેન. અથ ખો કેણિયો જટિલો ભગવતો અધિવાસનં વિદિત્વા ઉટ્ઠાયાસના પક્કામિ. અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ‘‘અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, અટ્ઠ પાનાનિ – અમ્બપાનં જમ્બુપાનં ચોચપાનં મોચપાનં મધૂકપાનં [મધુપાનં (સી॰ સ્યા॰)] મુદ્દિકપાનં સાલૂકપાનં ફારુસકપાનં. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સબ્બં ફલરસં ઠપેત્વા ધઞ્ઞફલરસં. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સબ્બં પત્તરસં ઠપેત્વા ડાકરસં. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સબ્બં પુપ્ફરસં ઠપેત્વા મધૂકપુપ્ફરસં. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ઉચ્છુરસ’’ન્તિ.

અથ ખો કેણિયો જટિલો તસ્સા રત્તિયા અચ્ચયેન સકે અસ્સમે પણીતં ખાદનીયં ભોજનીયં પટિયાદાપેત્વા ભગવતો કાલં આરોચાપેસિ – ‘‘કાલો, ભો ગોતમ, નિટ્ઠિતં ભત્ત’’ન્તિ. અથ ખો ભગવા પુબ્બણ્હસમયં નિવાસેત્વા પત્તચીવરમાદાય યેન કેણિયસ્સ જટિલસ્સ અસ્સમો તેનુપસઙ્કમિ; ઉપસઙ્કમિત્વા પઞ્ઞત્તે આસને નિસીદિ સદ્ધિં ભિક્ખુસઙ્ઘેન. અથ ખો કેણિયો જટિલો બુદ્ધપ્પમુખં ભિક્ખુસઙ્ઘં પણીતેન ખાદનીયેન ભોજનીયેન સહત્થા સન્તપ્પેત્વા સમ્પવારેત્વા ભગવન્તં ભુત્તાવિં ઓનીતપત્તપાણિં એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નં ખો કેણિયં જટિલં ભગવા ઇમાહિ ગાથાહિ અનુમોદિ –

‘‘અગ્ગિહુત્તમુખા યઞ્ઞા, સાવિત્તી છન્દસો મુખં;
રાજા મુખં મનુસ્સાનં, નદીનં સાગરો મુખં.

‘‘નક્ખત્તાનં મુખં ચન્દો, આદિચ્ચો તપતં મુખં;
પુઞ્ઞં આકઙ્ખમાનાનં સઙ્ઘો, વે યજતં મુખ’’ન્તિ.

અથ ખો ભગવા કેણિયં જટિલં ઇમાહિ ગાથાહિ અનુમોદિત્વા ઉટ્ઠાયાસના પક્કામિ.

કેણિયજટિલવત્થુ નિટ્ઠિતં.

૧૮૩. રોજમલ્લવત્થુ

૩૦૧. અથ ખો ભગવા આપણે યથાભિરન્તં વિહરિત્વા યેન કુસિનારા તેન ચારિકં પક્કામિ મહતા ભિક્ખુસઙ્ઘેન સદ્ધિં અડ્ઢતેલસેહિ ભિક્ખુસતેહિ. અસ્સોસું ખો કોસિનારકા મલ્લા – ‘‘ભગવા કિર કુસિનારં આગચ્છતિ મહતા ભિક્ખુસઙ્ઘેન સદ્ધિં અડ્ઢતેલસેહિ ભિક્ખુસતેહી’’તિ. તે સઙ્ગરં [સઙ્કરં (ક॰)] અકંસુ – ‘‘યો ભગવતો પચ્ચુગ્ગમનં ન કરિસ્સતિ, પઞ્ચસતાનિસ્સ દણ્ડો’’તિ. તેન ખો પન સમયેન રોજો મલ્લો આયસ્મતો આનન્દસ્સ સહાયો હોતિ. અથ ખો ભગવા અનુપુબ્બેન ચારિકં ચરમાનો યેન કુસિનારા તદવસરિ. અથ ખો કોસિનારકા મલ્લા ભગવતો પચ્ચુગ્ગમનં અકંસુ. અથ ખો રોજો મલ્લો ભગવતો પચ્ચુગ્ગમનં કરિત્વા યેનાયસ્મા આનન્દો તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા આયસ્મન્તં આનન્દં અભિવાદેત્વા એકમન્તં અટ્ઠાસિ. એકમન્તં ઠિતં ખો રોજં મલ્લં આયસ્મા આનન્દો એતદવોચ – ‘‘ઉળારં ખો તે ઇદં, આવુસો રોજ, યં ત્વં ભગવતો પચ્ચુગ્ગમનં અકાસી’’તિ. ‘‘નાહં, ભન્તે આનન્દ, બહુકતો બુદ્ધે વા ધમ્મે વા સઙ્ઘે વા; અપિ ચ ઞાતીહિ સઙ્ગરો કતો – ‘યો ભગવતો પચ્ચુગ્ગમનં ન કરિસ્સતિ, પઞ્ચસતાનિસ્સ દણ્ડો’’’તિ; સો ખો અહં, ભન્તે આનન્દ, ઞાતીનં દણ્ડભયા એવાહં ભગવતો પચ્ચુગ્ગમનં અકાસિન્તિ. અથ ખો આયસ્મા આનન્દો અનત્તમનો અહોસિ’ કથઞ્હિ નામ રોજો મલ્લો

એવં વક્ખતી’તિ? અથ ખો આયસ્મા આનન્દો યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નો ખો આયસ્મા આનન્દો ભગવન્તં એતદવોચ – ‘‘અયં, ભન્તે, રોજો મલ્લો અભિઞ્ઞાતો ઞાતમનુસ્સો. મહત્થિકો ખો પન એવરૂપાનં ઞાતમનુસ્સાનં ઇમસ્મિં ધમ્મવિનયે પસાદો. સાધુ, ભન્તે, ભગવા તથા કરોતુ, યથા રોજો મલ્લો ઇમસ્મિં ધમ્મવિનયે પસીદેય્યા’’તિ. ‘‘ન ખો તં, આનન્દ, દુક્કરં તથાગતેન, યથા રોજો મલ્લો ઇમસ્મિં ધમ્મવિનયે પસીદેય્યા’’તિ.

અથ ખો ભગવા રોજં મલ્લં મેત્તેન ચિત્તેન ફરિત્વા ઉટ્ઠાયાસના વિહારં પાવિસિ. અથ ખો રોજો મલ્લો ભગવતો મેત્તેન ચિત્તેન ફુટ્ઠો, સેય્યથાપિ નામ ગાવિં તરુણવચ્છો, એવમેવ, વિહારેન વિહારં પરિવેણેન પરિવેણં ઉપસઙ્કમિત્વા ભિક્ખૂ પુચ્છતિ – ‘‘કહં નુ ખો, ભન્તે, એતરહિ સો ભગવા વિહરતિ અરહં સમ્માસમ્બુદ્ધો, દસ્સનકામા હિ મયં તં ભગવન્તં અરહન્તં સમ્માસમ્બુદ્ધ’’ન્તિ. ‘‘એસાવુસો રોજ, વિહારો સંવુતદ્વારો, તેન અપ્પસદ્દો ઉપસઙ્કમિત્વા અતરમાનો આળિન્દં પવિસિત્વા ઉક્કાસિત્વા અગ્ગળં આકોટેહિ, વિવરિસ્સતિ તે ભગવા દ્વાર’’ન્તિ. અથ ખો રોજો મલ્લો યેન સો વિહારો સંવુતદ્વારો, તેન અપ્પસદ્દો ઉપસઙ્કમિત્વા અતરમાનો આળિન્દં પવિસિત્વા ઉક્કાસિત્વા અગ્ગળં આકોટેસિ. વિવરિ ભગવા દ્વારં. અથ ખો રોજો મલ્લો વિહારં પવિસિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નસ્સ ખો રોજસ્સ મલ્લસ્સ ભગવા અનુપુબ્બિં કથં કથેસિ, સેય્યથિદં – દાનકથં…પે॰… અપરપ્પચ્ચયો સત્થુસાસને ભગવન્તં એતદવોચ – ‘‘સાધુ, ભન્તે, અય્યા મમઞ્ઞેવ પટિગ્ગણ્હેય્યું ચીવરપિણ્ડપાતસેનાસનગિલાનપ્પચ્ચયભેસજ્જપરિક્ખારં, નો અઞ્ઞેસ’’ન્તિ. ‘‘યેસં ખો, રોજ, સેક્ખેન ઞાણેન સેક્ખેન દસ્સનેન ધમ્મો દિટ્ઠો સેય્યથાપિ તયા, તેસમ્પિ એવં હોતિ – ‘અહો નૂન અય્યા અમ્હાકઞ્ઞેવ પટિગ્ગણ્હેય્યું ચીવરપિણ્ડપાતસેનાસનગિલાનપ્પચ્ચયભેસજ્જપરિક્ખારં, નો અઞ્ઞેસ’ન્તિ. તેન હિ, રોજ, તવ ચેવ પટિગ્ગહિસ્સન્તિ અઞ્ઞેસઞ્ચા’’તિ.

૩૦૨. તેન ખો પન સમયેન કુસિનારાયં પણીતાનં ભત્તાનં ભત્તપટિપાટિ અટ્ઠિતા હોતિ. અથ ખો રોજસ્સ મલ્લસ્સ પટિપાટિં અલભન્તસ્સ એતદહોસિ – ‘‘યંનૂનાહં ભત્તગ્ગં ઓલોકેય્યં, યં ભત્તગ્ગે નાસ્સ, તં પટિયાદેય્ય’’ન્તિ. અથ ખો રોજો મલ્લો ભત્તગ્ગં ઓલોકેન્તો દ્વે નાદ્દસ – ડાકઞ્ચ પિટ્ઠખાદનીયઞ્ચ. અથ ખો રોજો મલ્લો યેનાયસ્મા આનન્દો તેનુપસઙ્કમિ; ઉપસઙ્કમિત્વા આયસ્મન્તં આનન્દં એતદવોચ – ‘‘ઇધ મે, ભન્તે આનન્દ, પટિપાટિં અલભન્તસ્સ એતદહોસિ – ‘યંનૂનાહં ભત્તગ્ગં ઓલોકેય્યં, યં ભત્તગ્ગે નાસ્સ, તં પટિયાદેય્ય’ન્તિ. સો ખો અહં, ભન્તે આનન્દ, ભત્તગ્ગં ઓલોકેન્તો દ્વે નાદ્દસં – ડાકઞ્ચ પિટ્ઠખાદનીયઞ્ચ. સચાહં, ભન્તે આનન્દ, પટિયાદેય્યં ડાકઞ્ચ પિટ્ઠખાદનીયઞ્ચ, પટિગ્ગણ્હેય્ય મે ભગવા’’તિ? ‘‘તેન હિ, રોજ, ભગવન્તં પટિપુચ્છિસ્સામી’’તિ. અથ ખો આયસ્મા આનન્દો ભગવતો એતમત્થં આરોચેસિ. ‘‘તેન હાનન્દ, પટિયાદેતૂ’’તિ. ‘‘તેન હિ, રોજ, પટિયાદેહી’’તિ. અથ ખો રોજો મલ્લો તસ્સા રત્તિયા અચ્ચયેન પહૂતં ડાકઞ્ચ પિટ્ઠખાદનીયઞ્ચ પટિયાદાપેત્વા ભગવતો ઉપનામેસિ ‘‘પટિગ્ગણ્હાતુ મે, ભન્તે, ભગવા ડાકઞ્ચ પિટ્ઠખાદનીયઞ્ચા’’તિ. ‘‘તેન હિ, રોજ, ભિક્ખૂનં દેહી’’તિ. અથ ખો રોજો મલ્લો ભિક્ખૂનં દેતિ. ભિક્ખૂ કુક્કુચ્ચાયન્તા ન પટિગ્ગણ્હન્તિ . ‘‘પટિગ્ગણ્હથ, ભિક્ખવે, પરિભુઞ્જથા’’તિ. અથ ખો રોજો મલ્લો બુદ્ધપ્પમુખં ભિક્ખુસઙ્ઘં પહૂતેહિ ડાકેહિ ચ પિટ્ઠખાદનીયેહિ ચ સહત્થા સન્તપ્પેત્વા સમ્પવારેત્વા ભગવન્તં ધોતહત્થં ઓનીતપત્તપાણિં એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નં ખો રોજં મલ્લં ભગવા ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સેત્વા સમાદપેત્વા સમુત્તેજેત્વા સમ્પહંસેત્વા ઉટ્ઠાયાસના પક્કામિ. અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ‘‘અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સબ્બઞ્ચ ડાકં સબ્બઞ્ચ પિટ્ઠખાદનીય’’ન્તિ.

રોજમલ્લવત્થુ નિટ્ઠિતં.

૧૮૪. વુડ્ઢપબ્બજિતવત્થુ

303. અથ ખો ભગવા કુસિનારાયં યથાભિરન્તં વિહરિત્વા યેન આતુમા તેન ચારિકં પક્કામિ મહતા ભિક્ખુસઙ્ઘેન સદ્ધિં અડ્ઢતેલસેહિ ભિક્ખુસતેહિ. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો વુડ્ઢપબ્બજિતો આતુમાયં પટિવસતિ નહાપિતપુબ્બો. તસ્સ દ્વે દારકા હોન્તિ, મઞ્જુકા પટિભાનેય્યકા, દક્ખા પરિયોદાતસિપ્પા સકે આચરિયકે નહાપિતકમ્મે. અસ્સોસિ ખો સો વુડ્ઢપબ્બજિતો – ‘‘ભગવા કિર આતુમં આગચ્છતિ મહતા ભિક્ખુસઙ્ઘેન સદ્ધિં અડ્ઢતેલસેહિ ભિક્ખુસતેહી’’તિ. અથ ખો સો વુડ્ઢપબ્બજિતો તે દારકે એતદવોચ – ‘‘ભગવા કિર, તાતા, આતુમં આગચ્છતિ મહતા ભિક્ખુસઙ્ઘેન સદ્ધિં અડ્ઢતેલસેહિ ભિક્ખુસતેહિ. ગચ્છથ તુમ્હે, તાતા, ખુરભણ્ડં આદાય નાળિયાવાપકેન અનુઘરકં અનુઘરકં આહિણ્ડથ, લોણમ્પિ, તેલમ્પિ, તણ્ડુલમ્પિ, ખાદનીયમ્પિ સંહરથ, ભગવતો આગતસ્સ યાગુપાનં કરિસ્સામા’’તિ. ‘‘એવં, તાતા’’તિ ખો તે દારકા તસ્સ વુડ્ઢપબ્બજિતસ્સ પટિસ્સુણિત્વા ખુરભણ્ડં આદાય નાળિયાવાપકેન અનુઘરકં અનુઘરકં આહિણ્ડન્તિ, લોણમ્પિ, તેલમ્પિ, તણ્ડુલમ્પિ, ખાદનીયમ્પિ સંહરન્તા. મનુસ્સા તે દારકે મઞ્જુકે પટિભાનેય્યકે પસ્સિત્વા યેપિ ન કારાપેતુકામા તેપિ કારાપેન્તિ, કારાપેત્વાપિ બહું દેન્તિ. અથ ખો તે દારકા બહું લોણમ્પિ, તેલમ્પિ, તણ્ડુલમ્પિ, ખાદનીયમ્પિ સંહરિંસુ.

અથ ખો ભગવા અનુપુબ્બેન ચારિકં ચરમાનો યેન આતુમા તદવસરિ. તત્ર સુદં ભગવા આતુમાયં વિહરતિ ભુસાગારે. અથ ખો સો વુડ્ઢપબ્બજિતો તસ્સા રત્તિયા અચ્ચયેન પહૂતં યાગું પટિયાદાપેત્વા ભગવતો ઉપનામેસિ – ‘‘પટિગ્ગણ્હાતુ મે, ભન્તે, ભગવા યાગુ’’ન્તિ. જાનન્તાપિ તથાગતા પુચ્છન્તિ...પે॰... સાવકાનં વા સિક્ખાપદં પઞ્ઞપેસ્સામાતિ. અથ ખો ભગવા તં વુડ્ઢપબ્બજિતં એતદવોચ – ‘‘કુતાયં, ભિક્ખુ યાગૂ’’તિ? અથ ખો સો વુડ્ઢપબ્બજિતો ભગવતો એતમત્થં આરોચેસિ. વિગરહિ બુદ્ધો ભગવા, ‘‘અનનુચ્છવિકં, મોઘપુરિસ, અનનુલોમિકં અપ્પતિરૂપં અસ્સામણકં અકપ્પિયં અકરણીયં. કથઞ્હિ નામ ત્વં, મોઘપુરિસ, પબ્બજિતો અકપ્પિયે સમાદપેસ્સસિ [સમાદપેસિ (ક॰)]. નેતં, મોઘપુરિસ, અપ્પસન્નાનં વા પસાદાય...પે॰... વિગરહિત્વા ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ ‘ન, ભિક્ખવે, પબ્બજિતેન અકપ્પિયે સમાદપેતબ્બં, યો સમાદપેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ. ન ચ, ભિક્ખવે, નહાપિતપુબ્બેન ખુરભણ્ડં પરિહરિતબ્બં. યો પરિહરેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સા’’’તિ.

અથ ખો ભગવા આતુમાયં યથાભિરન્તં વિહરિત્વા યેન સાવત્થિ તેન ચારિકં પક્કામિ. અનુપુબ્બેન ચારિકં ચરમાનો યેન સાવત્થિ તદવસરિ. તત્ર સુદં ભગવા સાવત્થિયં વિહરતિ જેતવને અનાથપિણ્ડિકસ્સ આરામે. તેન ખો પન સમયેન સાવત્થિયં બહું ફલખાદનીયં ઉપ્પન્નં હોતિ. અથ ખો ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ‘‘કિં નુ ખો ભગવતા ફલખાદનીયં અનુઞ્ઞાતં, કિં અનનુઞ્ઞાત’’ન્તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ‘‘અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સબ્બં ફલખાદનીય’’ન્તિ.

304. તેન ખો પન સમયેન સઙ્ઘિકાનિ બીજાનિ પુગ્ગલિકાય ભૂમિયા રોપિયન્તિ, પુગ્ગલિકાનિ બીજાનિ સઙ્ઘિકાય ભૂમિયા રોપિયન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. સઙ્ઘિકાનિ, ભિક્ખવે, બીજાનિ પુગ્ગલિકાય ભૂમિયા રોપિતાનિ ભાગં દત્વા પરિભુઞ્જિતબ્બાનિ. પુગ્ગલિકાનિ બીજાનિ સઙ્ઘિકાય ભૂમિયા રોપિતાનિ ભાગં દત્વા પરિભુઞ્જિતબ્બાનીતિ.

વુડ્ઢપબ્બજિતવત્થુ નિટ્ઠિતં.

૧૮૫. ચતુમહાપદેસકથા

૩૦૫. તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂનં કિસ્મિઞ્ચિ કિસ્મિઞ્ચિ ઠાને કુક્કુચ્ચં ઉપ્પજ્જતિ – ‘‘કિં નુ ખો ભગવતા અનુઞ્ઞાતં, કિં અનનુઞ્ઞાત’’ન્તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ‘‘યં, ભિક્ખવે, મયા ‘ઇદં ન કપ્પતી’તિ અપ્પટિક્ખિત્તં તઞ્ચે અકપ્પિયં અનુલોમેતિ, કપ્પિયં પટિબાહતિ, તં વો ન કપ્પતિ. યં, ભિક્ખવે, મયા ‘ઇદં ન કપ્પતી’તિ અપ્પટિક્ખિત્તં તઞ્ચે કપ્પિયં અનુલોમેતિ, અકપ્પિયં પટિબાહતિ, તં વો કપ્પતિ. યં, ભિક્ખવે, મયા ‘ઇદં કપ્પતી’તિ અનનુઞ્ઞાતં તઞ્ચે અકપ્પિયં અનુલોમેતિ, કપ્પિયં પટિબાહતિ, તં વો ન કપ્પતિ. યં, ભિક્ખવે, મયા ‘ઇદં કપ્પતી’તિ અનનુઞ્ઞાતં, તઞ્ચે કપ્પિયં અનુલોમેતિ, અકપ્પિયં પટિબાહતિ, તં વો કપ્પતી’’તિ.

અથ ખો ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ‘‘કપ્પતિ નુ ખો યાવકાલિકેન યામકાલિકં, ન નુ ખો કપ્પતિ? કપ્પતિ નુ ખો યાવકાલિકેન સત્તાહકાલિકં, ન નુ ખો કપ્પતિ? કપ્પતિ નુ ખો યાવકાલિકેન યાવજીવિકં, ન નુ ખો કપ્પતિ? કપ્પતિ નુ ખો યામકાલિકેન સત્તાહકાલિકં, ન નુ ખો કપ્પતિ? કપ્પતિ નુ ખો યામકાલિકેન યાવજીવિકં, ન નુ ખો કપ્પતિ? કપ્પતિ નુ ખો સત્તાહકાલિકેન યાવજીવિકં, ન નુ ખો કપ્પતી’’તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ‘‘યાવકાલિકેન, ભિક્ખવે, યામકાલિકં, તદહુ પટિગ્ગહિતં કાલે કપ્પતિ, વિકાલે ન કપ્પતિ. યાવકાલિકેન, ભિક્ખવે, સત્તાહકાલિકં, તદહુ પટિગ્ગહિતં કાલે કપ્પતિ, વિકાલે ન કપ્પતિ. યાવકાલિકેન, ભિક્ખવે, યાવજીવિકં, તદહુ પટિગ્ગહિતં કાલે કપ્પતિ, વિકાલે ન કપ્પતિ. યામકાલિકેન, ભિક્ખવે, સત્તાહકાલિકં, તદહુ પટિગ્ગહિતં યામે કપ્પતિ, યામાતિક્કન્તે ન કપ્પતિ. યામકાલિકેન, ભિક્ખવે, યાવજીવિકં, તદહુ પટિગ્ગહિતં યામે કપ્પતિ, યામાતિક્કન્તે ન કપ્પતિ. સત્તાહકાલિકેન, ભિક્ખવે, યાવજીવિકં પટિગ્ગહિતં, સત્તાહં કપ્પતિ, સત્તાહાતિક્કન્તે ન કપ્પતી’’તિ.

ચતુમહાપદેસકથા નિટ્ઠિતા.

ભેસજ્જક્ખન્ધકો છટ્ઠો.

૧૮૬. તસ્સુદ્દાનં

સારદિકે વિકાલેપિ, વસં મૂલે પિટ્ઠેહિ ચ;
કસાવેહિ પણ્ણં ફલં, જતુ લોણં છકણઞ્ચ.

ચુણ્ણં ચાલિનિ મંસઞ્ચ, અઞ્જનં ઉપપિસની [ઉપપિં સની (સી॰), ઉપપિં સનં (સ્યા॰)];
અઞ્જની ઉચ્ચાપારુતા, સલાકા સલાકઠાનિં [સલાકોધની (સી॰ સ્યા॰)].

થવિકંસબદ્ધકં સુત્તં, મુદ્ધનિતેલનત્થુ ચ;
નત્થુકરણી ધૂમઞ્ચ, નેત્તઞ્ચાપિધનત્થવિ.

તેલપાકેસુ મજ્જઞ્ચ, અતિક્ખિત્તં અબ્ભઞ્જનં;
તુમ્બં સેદં સમ્ભારઞ્ચ, મહા ભઙ્ગોદકં તથા.

દકકોટ્ઠં લોહિતઞ્ચ, વિસાણં પાદબ્ભઞ્જનં;

પજ્જં સત્થં કસાવઞ્ચ, તિલકક્કં કબળિકં.

ચોળં સાસપકુટ્ટઞ્ચ, ધૂમ સક્ખરિકાય ચ;
વણતેલં વિકાસિકં, વિકટઞ્ચ પટિગ્ગહં.

ગૂથં કરોન્તો લોળિઞ્ચ, ખારં મુત્તહરીતકં;
ગન્ધા વિરેચનઞ્ચેવ, અચ્છાકટં કટાકટં.

પટિચ્છાદનિ પબ્ભારા, આરામ સત્તાહેન ચ;
ગુળં મુગ્ગં સોવીરઞ્ચ, સામંપાકા પુનાપચે.

પુનાનુઞ્ઞાસિ દુબ્ભિક્ખે, ફલઞ્ચ તિલખાદની;
પુરેભત્તં કાયડાહો, નિબ્બત્તઞ્ચ ભગન્દલં.

વત્થિકમ્મઞ્ચ સુપ્પિઞ્ચ, મનુસ્સમંસમેવ ચ;
હત્થિઅસ્સા સુનખો ચ, અહિ સીહઞ્ચ દીપિકં [હત્થિઅસ્સસુનખાહિ, સીહબ્યગ્ઘઞ્ચ દીપિકં (સી॰)].

અચ્છતરચ્છમંસઞ્ચ, પટિપાટિ ચ યાગુ ચ;
તરુણં અઞ્ઞત્ર ગુળં, સુનિધાવસથાગારં.

ગઙ્ગા કોટિસચ્ચકથા, અમ્બપાલી ચ લિચ્છવી;
ઉદ્દિસ્સ કતં સુભિક્ખં, પુનદેવ પટિક્ખિપિ.

મેઘો યસો મેણ્ડકો, ચ ગોરસં પાથેય્યકેન ચ;
કેણિ અમ્બો જમ્બુ ચોચ, મોચમધુમુદ્દિકસાલુકં.

ફારુસકા ડાકપિટ્ઠં, આતુમાયં નહાપિતો;
સાવત્થિયં ફલં બીજં, કિસ્મિં ઠાને ચ કાલિકેતિ.

ઇમમ્હિ ખન્ધકે વત્થૂ એકસતં છવત્થુ.

ભેસજ્જક્ખન્ધકો નિટ્ઠિતો.

૭. કથિનક્ખન્ધકો

૧૮૭. કથિનાનુજાનના

૩૦૬. તેન સમયેન બુદ્ધો ભગવા સાવત્થિયં વિહરતિ જેતવને અનાથપિણ્ડિકસ્સ આરામે. તેન ખો પન સમયેન તિંસમત્તા પાવેય્યકા [પાઠેય્યકા (સી॰ સ્યા॰)] ભિક્ખૂ, સબ્બે આરઞ્ઞિકા સબ્બે પિણ્ડપાતિકા સબ્બે પંસુકૂલિકા સબ્બે તેચીવરિકા સાવત્થિં આગચ્છન્તા ભગવન્તં દસ્સનાય ઉપકટ્ઠાય વસ્સૂપનાયિકાય નાસક્ખિંસુ સાવત્થિયં વસ્સૂપનાયિકં સમ્ભાવેતું; અન્તરામગ્ગે સાકેતે વસ્સં ઉપગચ્છિંસુ. તે ઉક્કણ્ઠિતરૂપા વસ્સં વસિંસુ – આસન્નેવ નો ભગવા વિહરતિ ઇતો છસુ યોજનેસુ, ન ચ મયં લભામ ભગવન્તં દસ્સનાયાતિ. અથ ખો તે ભિક્ખૂ વસ્સંવુટ્ઠા, તેમાસચ્ચયેન કતાય પવારણાય, દેવે વસ્સન્તે, ઉદકસઙ્ગહે ઉદકચિક્ખલ્લે ઓકપુણ્ણેહિ ચીવરેહિ કિલન્તરૂપા યેન સાવત્થિ જેતવનં અનાથપિણ્ડિકસ્સ આરામો, યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિંસુ; ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિંસુ. આચિણ્ણં ખો પનેતં બુદ્ધાનં ભગવન્તાનં આગન્તુકેહિ ભિક્ખૂહિ સદ્ધિં પટિસમ્મોદિતું. અથ ખો ભગવા તે ભિક્ખૂ એતદવોચ – ‘‘કચ્ચિ, ભિક્ખવે, ખમનીયં, કચ્ચિ યાપનીયં, કચ્ચિ સમગ્ગા સમ્મોદમાના અવિવદમાના ફાસુકં વસ્સં વસિત્થ, ન ચ પિણ્ડકેન કિલમિત્થા’’તિ? ‘‘ખમનીયં, ભગવા; યાપનીયં, ભગવા; સમગ્ગા ચ મયં, ભન્તે, સમ્મોદમાના અવિવદમાના વસ્સં વસિમ્હા, ન ચ પિણ્ડકેન કિલમિમ્હા . ઇધ મયં, ભન્તે, તિંસમત્તા પાવેય્યકા ભિક્ખૂ સાવત્થિં આગચ્છન્તા ભગવન્તં દસ્સનાય ઉપકટ્ઠાય વસ્સૂપનાયિકાય નાસક્ખિમ્હા સાવત્થિયં વસ્સૂપનાયિકં સમ્ભાવેતું, અન્તરામગ્ગે સાકેતે વસ્સં ઉપગચ્છિમ્હા. તે મયં, ભન્તે, ઉક્કણ્ઠિતરૂપા વસ્સં વસિમ્હા – ‘આસન્નેવ નો ભગવા વિહરતિ ઇતો છસુ યોજનેસુ, ન ચ મયં લભામ ભગવન્તં દસ્સનાયા’તિ. અથ ખો મયં, ભન્તે, વસ્સંવુટ્ઠા, તેમાસચ્ચયેન કતાય પવારણાય, દેવે વસ્સન્તે, ઉદકસઙ્ગહે ઉદકચિક્ખલ્લે ઓકપુણ્ણેહિ ચીવરેહિ કિલન્તરૂપા અદ્ધાનં આગતાતિ. અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ‘‘અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, વસ્સંવુટ્ઠાનં ભિક્ખૂનં કથિનં [કઠિનં (સી॰ સ્યા॰)] અત્થરિતું. અત્થતકથિનાનં વો, ભિક્ખવે, પઞ્ચ કપ્પિસ્સન્તિ – અનામન્તચારો, અસમાદાનચારો, ગણભોજનં, યાવદત્થચીવરં, યો ચ તત્થ ચીવરુપ્પાદો સો નેસં ભવિસ્સતીતિ. અત્થતકથિનાનં વો, ભિક્ખવે, ઇમાનિ પઞ્ચ કપ્પિસ્સન્તિ. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, કથિનં અત્થરિતબ્બં. બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો –

૩૦૭. ‘‘સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. ઇદં સઙ્ઘસ્સ કથિનદુસ્સં ઉપ્પન્નં. યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, સઙ્ઘો ઇમં કથિનદુસ્સં ઇત્થન્નામસ્સ ભિક્ખુનો દદેય્ય કથિનં અત્થરિતું. એસા ઞત્તિ.

‘‘સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. ઇદં સઙ્ઘસ્સ કથિનદુસ્સં ઉપ્પન્નં. સઙ્ઘો ઇમં કથિનદુસ્સં ઇત્થન્નામસ્સ ભિક્ખુનો દેતિ કથિનં અત્થરિતું. યસ્સાયસ્મતો ખમતિ ઇમસ્સ કથિનદુસ્સસ્સ ઇત્થન્નામસ્સ ભિક્ખુનો દાનં કથિનં અત્થરિતું, સો તુણ્હસ્સ; યસ્સ નક્ખમતિ, સો ભાસેય્ય.

‘‘દિન્નં ઇદં સઙ્ઘેન કથિનદુસ્સં ઇત્થન્નામસ્સ ભિક્ખુનો કથિનં અત્થરિતું. ખમતિ સઙ્ઘસ્સ, તસ્મા તુણ્હી, એવમેતં ધારયામી’’તિ.

૩૦૮. ''એવં ખો, ભિક્ખવે, અત્થતં હોતિ કથિનં, એવં અનત્થતં. કથઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, અનત્થતં હોતિ કથિનં? ન ઉલ્લિખિતમત્તેન અત્થતં હોતિ કથિનં, ન ધોવનમત્તેન અત્થતં હોતિ કથિનં, ન ચીવરવિચારણમત્તેન [ન ગણ્ડુસકરણમત્તેન (ક॰)] અત્થતં હોતિ કથિનં, ન છેદનમત્તેન અત્થતં હોતિ કથિનં, ન બન્ધનમત્તેન અત્થતં હોતિ કથિનં, ન ઓવટ્ટિયકરણમત્તેન [ન ઓવટ્ટેય્યકરણમત્તેન (સી॰ સ્યા॰), ન ઓવદેય્યકરણમત્તેન (ક॰)] અત્થતં હોતિ કથિનં, ન કણ્ડુસકરણમત્તેન અત્થતં હોતિ કથિનં, ન દળ્હીકમ્મકરણમત્તેન અત્થતં હોતિ કથિનં, ન અનુવાતકરણમત્તેન અત્થતં હોતિ કથિનં, ન પરિભણ્ડકરણમત્તેન અત્થતં હોતિ કથિનં, ન ઓવદ્ધેય્યકરણમત્તેન અત્થતં હોતિ કથિનં, ન કમ્બલમદ્દનમત્તેન અત્થતં હોતિ કથિનં, ન નિમિત્તકતેન અત્થતં હોતિ કથિનં, ન પરિકથાકતેન અત્થતં હોતિ કથિનં, ન કુક્કુકતેન અત્થતં હોતિ કથિનં, ન સન્નિધિકતેન અત્થતં હોતિ કથિનં, ન નિસ્સગ્ગિયેન અત્થતં હોતિ કથિનં, ન અકપ્પકતેન અત્થતં હોતિ કથિનં , ન અઞ્ઞત્ર સઙ્ઘાટિયા અત્થતં હોતિ કથિનં, ન અઞ્ઞત્ર ઉત્તરાસઙ્ગેન અત્થતં હોતિ કથિનં, ન અઞ્ઞત્ર અન્તરવાસકેન અત્થતં હોતિ કથિનં, ન અઞ્ઞત્ર પઞ્ચકેન વા અતિરેકપઞ્ચકેન વા તદહેવ સઞ્છિન્નેન સમણ્ડલીકતેન અત્થતં હોતિ કથિનં, ન અઞ્ઞત્ર પુગ્ગલસ્સ અત્થારા અત્થતં હોતિ કથિનં; સમ્મા ચેવ અત્થતં હોતિ કથિનં, તઞ્ચે નિસ્સીમટ્ઠો અનુમોદતિ, એવમ્પિ અનત્થતં હોતિ કથિનં. એવં ખો, ભિક્ખવે, અનત્થતં હોતિ કથિનં.

૩૦૯. ''કથઞ્ચ, ભિક્ખવે, અત્થતં હોતિ કથિનં? અહતેન અત્થતં હોતિ કથિનં, અહતકપ્પેન અત્થતં હોતિ કથિનં, પિલોતિકાય અત્થતં હોતિ કથિનં, પંસુકૂલેન અત્થતં હોતિ કથિનં, પાપણિકેન અત્થતં હોતિ કથિનં, અનિમિત્તકતેન અત્થતં હોતિ કથિનં, અપરિકથાકતેન અત્થતં હોતિ કથિનં, અકુક્કુકતેન અત્થતં હોતિ કથિનં, અસન્નિધિકતેન અત્થતં હોતિ કથિનં, અનિસ્સગ્ગિયેન અત્થતં હોતિ કથિનં, કપ્પકતેન અત્થતં હોતિ કથિનં, સઙ્ઘાટિયા અત્થતં હોતિ કથિનં, ઉત્તરાસઙ્ગેન અત્થતં હોતિ કથિનં, અન્તરવાસકેન અત્થતં હોતિ કથિનં, પઞ્ચકેન વા અતિરેકપઞ્ચકેન વા તદહેવ સઞ્છિન્નેન સમણ્ડલીકતેન અત્થતં હોતિ કથિનં, પુગ્ગલસ્સ અત્થારા અત્થતં હોતિ કથિનં; સમ્મા ચે અત્થતં હોતિ કથિનં, તઞ્ચે સીમટ્ઠો અનુમોદતિ, એવમ્પિ અત્થતં હોતિ કથિનં . એવં ખો, ભિક્ખવે, અત્થતં હોતિ કથિનં.

૩૧૦. ''કથઞ્ચ, ભિક્ખવે, ઉબ્ભતં હોતિ કથિનં? અટ્ઠિમા, ભિક્ખવે, માતિકા કથિનસ્સ ઉબ્ભારાય – પક્કમનન્તિકા, નિટ્ઠાનન્તિકા, સન્નિટ્ઠાનન્તિકા, નાસનન્તિકા, સવનન્તિકા, આસાવચ્છેદિકા, સીમાતિક્કન્તિકા, સહુબ્ભારા''તિ [સઉબ્ભારાતિ (ક॰)].

કથિનાનુજાનના નિટ્ઠિતા.

૧૮૮. આદાયસત્તકં

૩૧૧. ભિક્ખુ અત્થતકથિનો કતચીવરં આદાય પક્કમતિ – ''ન પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. તસ્સ ભિક્ખુનો પક્કમનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરં આદાય પક્કમતિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ''ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરં આદાય પક્કમતિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ‘‘નેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. તસ્સ ભિક્ખુનો સન્નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરં આદાય પક્કમતિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ‘‘ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ તં ચીવરં કયિરમાનં નસ્સતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નાસનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરં આદાય પક્કમતિ – ‘‘પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો બહિસીમગતો તં ચીવરં કારેતિ. સો કતચીવરો સુણાતિ ‘‘ઉબ્ભતં કિર તસ્મિં આવાસે કથિન’’ન્તિ. તસ્સ ભિક્ખુનો સવનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરં આદાય પક્કમતિ – ‘‘પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ . સો બહિસીમગતો તં ચીવરં કારેતિ. સો કતચીવરો – ‘‘પચ્ચેસ્સં પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ – બહિદ્ધા કથિનુદ્ધારં વીતિનામેતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો સીમાતિક્કન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરં આદાય પક્કમતિ – ‘‘પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો બહિસીમગતો તં ચીવરં કારેતિ. સો કતચીવરો – ‘‘પચ્ચેસ્સં પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ – સમ્ભુણાતિ કથિનુદ્ધારં. તસ્સ ભિક્ખુનો સહ ભિક્ખૂહિ કથિનુદ્ધારો.

આદાયસત્તકં નિટ્ઠિતં [...દુતિયં નિટ્ઠિતં (ક॰)].

૧૮૯. સમાદાયસત્તકં

૩૧૨. ભિક્ખુ અત્થતકથિનો કતચીવરં સમાદાય પક્કમતિ ‘‘ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. તસ્સ ભિક્ખુનો પક્કમનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરં સમાદાય પક્કમતિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ‘‘ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરં સમાદાય પક્કમતિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ‘‘ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. તસ્સ ભિક્ખુનો સન્નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરં સમાદાય પક્કમતિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ‘‘ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ તં ચીવરં કયિરમાનં નસ્સતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નાસનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરં સમાદાય પક્કમતિ – ‘‘પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો બહિસીમગતો તં ચીવરં કારેતિ. સો કતચીવરો સુણાતિ – ‘‘ઉબ્ભતં કિર તસ્મિં આવાસે કથિન’’ન્તિ. તસ્સ ભિક્ખુનો સવનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરં સમાદાય પક્કમતિ – ‘‘પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો બહિસીમગતો તં ચીવરં કારેતિ. સો કતચીવરો – ‘‘પચ્ચેસ્સં પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ – બહિદ્ધા કથિનુદ્ધારં વીતિનામેતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો સીમાતિક્કન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરં સમાદાય પક્કમતિ – ‘‘પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો બહિસીમગતો તં ચીવરં કારેતિ. સો કતચીવરો – ‘‘પચ્ચેસ્સં પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ – સમ્ભુણાતિ કથિનુદ્ધારં. તસ્સ ભિક્ખુનો સહ ભિક્ખૂહિ કથિનુદ્ધારો.

સમાદાયસત્તકં નિટ્ઠિતં.

૧૯૦. આદાયછક્કં

૩૧૩. ભિક્ખુ અત્થતકથિનો વિપ્પકતચીવરં આદાય પક્કમતિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ‘‘ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો વિપ્પકતચીવરં આદાય પક્કમતિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ‘‘નેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. તસ્સ ભિક્ખુનો સન્નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો વિપ્પકતચીવરં આદાય પક્કમતિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ‘‘ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સં તં ચીવરં કયિરમાનં નસ્સતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નાસનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો વિપ્પકતચીવરં આદાય પક્કમતિ ‘‘પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો બહિસીમગતો તં ચીવરં કારેતિ. સો કતચીવરો સુણાતિ – ‘‘ઉબ્ભતં કિર તસ્મિં આવાસે કથિન’’ન્તિ. તસ્સ ભિક્ખુનો સવનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો વિપ્પકતચીવરં આદાય પક્કમતિ ‘‘પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો બહિસીમગતો તં ચીવરં કારેતિ. સો કતચીવરો ‘‘પચ્ચેસ્સં પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ બહિદ્ધા કથિનુદ્ધારં વીતિનામેતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો સીમાતિક્કન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો વિપ્પકતચીવરં આદાય પક્કમતિ ‘‘પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો બહિસીમગતો તં ચીવરં કારેતિ. સો કતચીવરો ‘‘પચ્ચેસ્સં પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ સમ્ભુણાતિ કથિનુદ્ધારં. તસ્સ ભિક્ખુનો સહ ભિક્ખૂહિ કથિનુદ્ધારો.

આદાયછક્કં નિટ્ઠિતં.

૧૯૧. સમાદાયછક્કં

૩૧૪. ભિક્ખુ અત્થતકથિનો વિપ્પકતચીવરં સમાદાય પક્કમતિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ‘‘ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો વિપ્પકતચીવરં સમાદાય પક્કમતિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ‘‘નેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. તસ્સ ભિક્ખુનો સન્નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો વિપ્પકતચીવરં સમાદાય પક્કમતિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ‘‘ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ તં ચીવરં કયિરમાનં નસ્સતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નાસનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો વિપ્પકતચીવરં સમાદાય પક્કમતિ ‘‘પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો બહિસીમગતો તં ચીવરં કારેતિ. સો કતચીવરો સુણાતિ – ‘‘ઉબ્ભતં કિર તસ્મિં આવાસે કથિન’’ન્તિ. તસ્સ ભિક્ખુનો સવનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો વિપ્પકતચીવરં સમાદાય પક્કમતિ ‘‘પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો બહિસીમગતો તં ચીવરં કારેતિ. સો કતચીવરો ‘‘પચ્ચેસ્સં પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ બહિદ્ધા કથિનુદ્ધારં વીતિનામેતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો સીમાતિક્કન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો વિપ્પકતચીવરં સમાદાય પક્કમતિ ‘‘પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો બહિસીમગતો તં ચીવરં કારેતિ. સો કતચીવરો ‘‘પચ્ચેસ્સં પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ સમ્ભુણાતિ કથિનુદ્ધારં. તસ્સ ભિક્ખુનો સહ ભિક્ખૂહિ કથિનુદ્ધારો.

સમાદાયછક્કં નિટ્ઠિતં.

૧૯૨. આદાયપન્નરસકં

૩૧૫. ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરં આદાય પક્કમતિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ‘‘ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરં આદાય પક્કમતિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ‘‘નેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. તસ્સ ભિક્ખુનો સન્નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરં આદાય પક્કમતિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ –

‘‘ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ તં ચીવરં કયિરમાનં નસ્સતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નાસનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

તિકં.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરં આદાય પક્કમતિ ‘‘ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ‘‘ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સ’’ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરં આદાય પક્કમતિ ‘‘ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ‘‘નેવિમં ચીવરં કારેસ્સ’’ન્તિ. તસ્સ ભિક્ખુનો સન્નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરં આદાય પક્કમતિ ‘‘ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ‘‘ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સ’’ન્તિ . સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ તં ચીવરં કયિરમાનં નસ્સતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નાસનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

તિકં.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરં આદાય પક્કમતિ અનધિટ્ઠિતેન; નેવસ્સ હોતિ ‘‘પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ, ન પનસ્સ હોતિ ‘‘ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ‘‘ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરં આદાય પક્કમતિ અનધિટ્ઠિતેન; નેવસ્સ હોતિ ‘‘પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ, ન પનસ્સ હોતિ ‘‘ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ‘‘નેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. તસ્સ ભિક્ખુનો સન્નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરં આદાય પક્કમતિ અનધિટ્ઠિતેન; નેવસ્સ હોતિ ‘‘પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ, ન પનસ્સ હોતિ ‘‘ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ . તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ‘‘ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ તં ચીવરં કયિરમાનં નસ્સતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નાસનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

તિકં.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરં આદાય પક્કમતિ ‘‘પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ‘‘ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરં આદાય પક્કમતિ ‘‘પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ‘‘નેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. તસ્સ ભિક્ખુનો સન્નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરં આદાય પક્કમતિ ‘‘પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ‘‘ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ તં ચીવરં કયિરમાનં નસ્સતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નાસનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરં આદાય પક્કમતિ ‘‘પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો બહિસીમગતો તં ચીવરં કારેતિ. સો કતચીવરો સુણાતિ – ‘‘ઉબ્ભતં કિર તસ્મિં આવાસે કથિન’’ન્તિ. તસ્સ ભિક્ખુનો સવનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરં આદાય પક્કમતિ ‘‘પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો બહિસીમગતો તં ચીવરં કારેતિ. સો કતચીવરો ‘‘પચ્ચેસ્સં પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ – બહિદ્ધા કથિનુદ્ધારં વીતિનામેતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો સીમાતિક્કન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરં આદાય પક્કમતિ ‘‘પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો બહિસીમગતો તં ચીવરં કારેતિ. સો કતચીવરો – ‘‘પચ્ચેસ્સં પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ સમ્ભુણાતિ કથિનુદ્ધારં. તસ્સ ભિક્ખુનો સહ ભિક્ખૂહિ કથિનુદ્ધારો.

છક્કં.

આદાયપન્નરસકં નિટ્ઠિતં.

૧૯૩. સમાદાયપન્નરસકાદિ

૩૧૬. ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરં સમાદાય પક્કમતિ…પે॰….

(આદાયવારસદિસં એવં વિત્થારેતબ્બં.)

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો વિપ્પકતચીવરં આદાય પક્કમતિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ‘‘ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો…પે॰….

(સમાદાયવારસદિસં એવં વિત્થારેતબ્બં.)

સમાદાયપન્નરસકાદિ નિટ્ઠિતા.

૧૯૪. વિપ્પકતસમાદાયપન્નરસકં

૩૧૭. ભિક્ખુ અત્થતકથિનો વિપ્પકતચીવરં સમાદાય પક્કમતિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ‘‘ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો વિપ્પકતચીવરં સમાદાય પક્કમતિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ‘‘નેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. તસ્સ ભિક્ખુનો સન્નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો વિપ્પકતચીવરં સમાદાય પક્કમતિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ‘‘ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ તં ચીવરં કયિરમાનં નસ્સતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નાસનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

તિકં.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો વિપ્પકતચીવરં સમાદાય પક્કમતિ ‘‘ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ‘‘ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સ’’ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો વિપ્પકતચીવરં સમાદાય પક્કમતિ ‘‘ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ‘‘નેવિમં ચીવરં કારેસ્સ’’ન્તિ. તસ્સ ભિક્ખુનો સન્નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો વિપ્પકતચીવરં સમાદાય પક્કમતિ ‘‘ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ‘‘ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સ’’ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ તં ચીવરં કયિરમાનં નસ્સતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નાસનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

તિકં.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો વિપ્પકતચીવરં સમાદાય પક્કમતિ અનધિટ્ઠિતેન; નેવસ્સ હોતિ – ‘‘પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ, ન પનસ્સ હોતિ – ‘‘ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ‘‘ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો વિપ્પકતચીવરં સમાદાય પક્કમતિ અનધિટ્ઠિતેન; નેવસ્સ હોતિ – ‘‘પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ, ન પનસ્સ હોતિ – ‘‘ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ‘‘નેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. તસ્સ ભિક્ખુનો સન્નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો વિપ્પકતચીવરં સમાદાય પક્કમતિ અનધિટ્ઠિતેન; નેવસ્સ હોતિ – ‘‘પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ, ન પનસ્સ હોતિ – ‘‘ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ‘‘ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ તં ચીવરં કયિરમાનં નસ્સતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નાસનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

તિકં.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો વિપ્પકતચીવરં સમાદાય પક્કમતિ ‘‘પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ‘‘ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો વિપ્પકતચીવરં સમાદાય પક્કમતિ ‘‘પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ‘‘નેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. તસ્સ ભિક્ખુનો સન્નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો વિપ્પકતચીવરં સમાદાય પક્કમતિ ‘‘પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ‘‘ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ . સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ તં ચીવરં કયિરમાનં નસ્સતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નાસનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો વિપ્પકતચીવરં સમાદાય પક્કમતિ ‘‘પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો બહિસીમગતો તં ચીવરં કારેતિ. સો કતચીવરો સુણાતિ – ‘‘ઉબ્ભતં કિર તસ્મિં આવાસે કથિન’’ન્તિ. તસ્સ ભિક્ખુનો સવનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો વિપ્પકતચીવરં સમાદાય પક્કમતિ ‘‘પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો બહિસીમગતો તં ચીવરં કારેતિ. સો કતચીવરો – ‘‘પચ્ચેસ્સં પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ બહિદ્ધા કથિનુદ્ધારં વીતિનામેતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો સીમાતિક્કન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો વિપ્પકતચીવરં સમાદાય પક્કમતિ ‘‘પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો બહિસીમગતો તં ચીવરં કારેતિ. સો કતચીવરો ‘‘પચ્ચેસ્સં પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ સમ્ભુણાતિ કથિનુદ્ધારં. તસ્સ ભિક્ખુનો સહ ભિક્ખૂહિ કથિનુદ્ધારો.

છક્કં.

વિપ્પકતસમાદાયપન્નરસકં નિટ્ઠિતં.

આદાયભાણવારો.

૧૯૫. અનાસાદોળસકં

૩૧૮. ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરાસાય પક્કમતિ. સો બહિસીમગતો તં ચીવરાસં પયિરુપાસતિ. અનાસાય લભતિ, આસાય ન લભતિ. તસ્સ એવં હોતિ – ''ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરાસાય પક્કમતિ. સો બહિસીમગતો તં ચીવરાસં પયિરુપાસતિ. અનાસાય લભતિ, આસાય ન લભતિ. તસ્સ એવં હોતિ – ''નેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. તસ્સ ભિક્ખુનો સન્નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરાસાય પક્કમતિ. સો બહિસીમગતો તં ચીવરાસં પયિરુપાસતિ. અનાસાય લભતિ, આસાય ન લભતિ. તસ્સ એવં હોતિ – ''ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ તં ચીવરં કયિરમાનં નસ્સતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નાસનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરાસાય પક્કમતિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ''ઇધેવિમં ચીવરાસં પયિરુપાસિસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. સો તં ચીવરાસં પયિરુપાસતિ. તસ્સ સા ચીવરાસા ઉપચ્છિજ્જતિ . તસ્સ ભિક્ખુનો આસાવચ્છેદિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરાસાય પક્કમતિ ''ન પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. સો બહિસીમગતો તં ચીવરાસં પયિરુપાસતિ. અનાસાય લભતિ, આસાય ન લભતિ. તસ્સ એવં હોતિ – ''ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સ''ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરાસાય પક્કમતિ ''ન પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. સો બહિસીમગતો તં ચીવરાસં પયિરુપાસતિ. અનાસાય લભતિ, આસાય ન લભતિ. તસ્સ એવં હોતિ – ''નેવિમં ચીવરં કારેસ્સ''ન્તિ. તસ્સ ભિક્ખુનો સન્નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરાસાય પક્કમતિ ''ન પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. સો બહિસીમગતો તં ચીવરાસં પયિરુપાસતિ. અનાસાય લભતિ, આસાય ન લભતિ. તસ્સ એવં હોતિ – ''ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સ''ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ તં ચીવરં કયિરમાનં નસ્સતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નાસનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરાસાય પક્કમતિ ''ન પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ''ઇધેવિમં ચીવરાસં પયિરુપાસિસ્સ''ન્તિ. સો તં ચીવરાસં પયિરુપાસતિ . તસ્સ સા ચીવરાસા ઉપચ્છિજ્જતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો આસાવચ્છેદિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરાસાય પક્કમતિ અનધિટ્ઠિતેન; નેવસ્સ હોતિ – ''પચ્ચેસ્સન્તિ, ન પનસ્સ હોતિ – ''ન પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. સો બહિસીમગતો તં ચીવરાસં પયિરુપાસતિ. અનાસાય લભતિ, આસાય ન લભતિ. તસ્સ એવં હોતિ – ''ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરાસાય પક્કમતિ અનધિટ્ઠિતેન; નેવસ્સ હોતિ – ''પચ્ચેસ્સ''ન્તિ, ન પનસ્સ હોતિ – ''ન પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. સો બહિસીમગતો તં ચીવરાસં પયિરુપાસતિ. અનાસાય લભતિ, આસાય ન લભતિ. તસ્સ

એવં હોતિ – ‘‘નેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. તસ્સ ભિક્ખુનો સન્નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરાસાય પક્કમતિ અનધિટ્ઠિતેન; નેવસ્સ હોતિ – ‘‘પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ, ન પનસ્સ હોતિ – ‘‘ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો બહિસીમગતો તં ચીવરાસં પયિરુપાસતિ. અનાસાય લભતિ, આસાય ન લભતિ. તસ્સ એવં હોતિ – ‘‘ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ તં ચીવરં કયિરમાનં નસ્સતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નાસનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરાસાય પક્કમતિ અનધિટ્ઠિતેન; નેવસ્સ હોતિ – ‘‘પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ, ન પનસ્સ હોતિ – ‘‘ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ‘‘ઇધેવિમં ચીવરાસં પયિરુપાસિસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો તં ચીવરાસં પયિરુપાસતિ. તસ્સ સા ચીવરાસા ઉપચ્છિજ્જતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો આસાવચ્છેદિકો કથિનુદ્ધારો.

અનાસાદોળસકં [અનાસાદ્વાદસકં (સી॰)] નિટ્ઠિતં.

૧૯૬. આસાદોળસકં

૩૧૯. ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરાસાય પક્કમતિ ‘‘પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો બહિસીમગતો તં ચીવરાસં પયિરુપાસતિ. આસાય લભતિ, અનાસાય ન લભતિ. તસ્સ એવં હોતિ – ‘‘ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરાસાય પક્કમતિ ‘‘પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો બહિસીમગતો તં ચીવરાસં પયિરુપાસતિ. આસાય લભતિ, અનાસાય ન લભતિ. તસ્સ એવં હોતિ – ‘‘નેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. તસ્સ ભિક્ખુનો સન્નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરાસાય પક્કમતિ ‘‘પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો બહિસીમગતો તં ચીવરાસં પયિરુપાસતિ. આસાય લભતિ, અનાસાય ન લભતિ. તસ્સ એવં હોતિ – ‘‘ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ તં ચીવરં કયિરમાનં નસ્સતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નાસનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરાસાય પક્કમતિ ‘‘પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ‘‘ઇધેવિમં ચીવરાસં પયિરુપાસિસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો તં ચીવરાસં પયિરુપાસતિ. તસ્સ સા ચીવરાસા ઉપચ્છિજ્જતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો આસાવચ્છેદિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરાસાય પક્કમતિ ‘‘પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો બહિસીમગતો સુણાતિ – ‘‘ઉબ્ભતં કિર તસ્મિં આવાસે કથિન’’ન્તિ. તસ્સ એવં હોતિ – ‘‘યતો તસ્મિં આવાસે ઉબ્ભતં કથિનં, ઇધેવિમં ચીવરાસં પયિરુપાસિસ્સ’’ન્તિ. સો તં ચીવરાસં પયિરુપાસતિ. આસાય લભતિ , અનાસાય ન લભતિ. તસ્સ એવં હોતિ – ‘‘ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરાસાય પક્કમતિ ‘‘પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો બહિસીમગતો સુણાતિ – ‘‘ઉબ્ભતં કિર તસ્મિં આવાસે કથિન’’ન્તિ. તસ્સ એવં હોતિ – ‘‘યતો તસ્મિં આવાસે ઉબ્ભતં કથિનં, ઇધેવિમં ચીવરાસં

પચિરુપાસિસ્સ''ન્તિ. સો તં ચીવરાસં પચિરુપાસતિ. આસાય લભતિ, અનાસાય ન લભતિ. તસ્સ એવં હોતિ – ''નેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. તસ્સ ભિક્ખુનો સન્નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરાસાય પક્કમતિ ''પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. સો બહિસીમગતો સુણાતિ – ''ઉબ્ભતં કિર તસ્મિં આવાસે કથિન''ન્તિ. તસ્સ એવં હોતિ – ''યતો તસ્મિં આવાસે ઉબ્ભતં કથિનં, ઇધેવિમં ચીવરાસં પચિરુપાસિસ્સ''ન્તિ. સો તં ચીવરાસં પચિરુપાસતિ. આસાય લભતિ, અનાસાય ન લભતિ. તસ્સ એવં હોતિ – ''ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ તં ચીવરં કયિરમાનં નસ્સતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નાસનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરાસાય પક્કમતિ ''પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. સો બહિસીમગતો સુણાતિ – ''ઉબ્ભતં કિર તસ્મિં આવાસે કથિન''ન્તિ. તસ્સ એવં હોતિ – ''યતો તસ્મિં આવાસે ઉબ્ભતં કથિનં, ઇધેવિમં ચીવરાસં પચિરુપાસિસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. સો તં ચીવરાસં પચિરુપાસતિ. તસ્સ સા ચીવરાસા ઉપચ્છિજ્જતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો આસાવચ્છેદિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરાસાય પક્કમતિ ''પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. સો બહિસીમગતો તં ચીવરાસં પચિરુપાસતિ. આસાય લભતિ, અનાસાય ન લભતિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. સો કતચીવરો સુણાતિ – ''ઉબ્ભતં કિર તસ્મિં આવાસે કથિન''ન્તિ. તસ્સ ભિક્ખુનો સવનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરાસાય પક્કમતિ ''પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ''ઇધેવિમં ચીવરાસં પચિરુપાસિસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. સો તં ચીવરાસં પચિરુપાસતિ. તસ્સ સા ચીવરાસા ઉપચ્છિજ્જતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો આસાવચ્છેદિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરાસાય પક્કમતિ ''પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. સો બહિસીમગતો તં ચીવરાસં પચિરુપાસતિ. આસાય લભતિ, અનાસાય ન લભતિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. સો કતચીવરો ''પચ્ચેસ્સં પચ્ચેસ્સ''ન્તિ – બહિદ્ધા કથિનુદ્ધારં વીતિનામેતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો સીમાતિક્કન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ચીવરાસાય પક્કમતિ ''પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. સો બહિસીમગતો તં ચીવરાસં પચિરુપાસતિ. આસાય લભતિ, અનાસાય ન લભતિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. સો કતચીવરો ''પચ્ચેસ્સં પચ્ચેસ્સ''ન્તિ – સમ્ભુણાતિ કથિનુદ્ધારં. તસ્સ ભિક્ખુનો સહ ભિક્ખૂહિ કથિનુદ્ધારો.

આસાદોળસકં નિટ્ઠિતં.

૧૯૭. કરણીયદોળસકં

૩૨૦. ભિક્ખુ અત્થતકથિનો કેનચિદેવ કરણીયેન પક્કમતિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ ચીવરાસા ઉપ્પજ્જતિ. સો તં ચીવરાસં પચિરુપાસતિ. અનાસાય લભતિ, આસાય ન લભતિ. તસ્સ એવં હોતિ – ''ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો કેનચિદેવ કરણીયેન પક્કમતિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ ચીવરાસા ઉપ્પજ્જતિ. સો તં ચીવરાસં પયિરુપાસતિ. અનાસાય લભતિ, આસાય ન લભતિ. તસ્સ એવં હોતિ – ''નેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. તસ્સ ભિક્ખુનો સન્નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો કેનચિદેવ કરણીયેન પક્કમતિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ ચીવરાસા ઉપ્પજ્જતિ. સો તં ચીવરાસં પયિરુપાસતિ. અનાસાય લભતિ, આસાય ન લભતિ. તસ્સ એવં હોતિ – ''ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ તં ચીવરં કયિરમાનં નસ્સતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નાસનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો કેનચિદેવ કરણીયેન પક્કમતિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ ચીવરાસા ઉપ્પજ્જતિ. તસ્સ એવં હોતિ – ''ઇધેવિમં ચીવરાસં પયિરુપાસિસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. સો તં ચીવરાસં પયિરુપાસતિ. તસ્સ સા ચીવરાસા ઉપચ્છિજ્જતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો આસાવચ્છેદિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો કેનચિદેવ કરણીયેન પક્કમતિ ''ન પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ ચીવરાસા ઉપ્પજ્જતિ. સો તં ચીવરાસં પયિરુપાસતિ. અનાસાય લભતિ, આસાય ન લભતિ. તસ્સ એવં હોતિ – ''ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સ''ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો કેનચિદેવ કરણીયેન પક્કમતિ ''ન પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ ચીવરાસા ઉપ્પજ્જતિ. સો તં ચીવરાસં પયિરુપાસતિ. અનાસાય લભતિ, આસાય ન લભતિ. તસ્સ એવં હોતિ – ''નેવિમં ચીવરં કારેસ્સ''ન્તિ. તસ્સ ભિક્ખુનો સન્નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો કેનચિદેવ કરણીયેન પક્કમતિ ''ન પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ ચીવરાસા ઉપ્પજ્જતિ. સો તં ચીવરાસં પયિરુપાસતિ. અનાસાય લભતિ, આસાય ન લભતિ. તસ્સ એવં હોતિ – ''ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સ''ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ તં ચીવરં કયિરમાનં નસ્સતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નાસનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો કેનચિદેવ કરણીયેન પક્કમતિ ''ન પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ ચીવરાસા ઉપ્પજ્જતિ. તસ્સ એવં હોતિ – ''ઇધેવિમં ચીવરાસં પયિરુપાસિસ્સ''ન્તિ. સો તં ચીવરાસં પયિરુપાસતિ. તસ્સ સા ચીવરાસા ઉપચ્છિજ્જતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો આસાવચ્છેદિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો કેનચિદેવ કરણીયેન પક્કમતિ અનધિટ્ઠિતેન; નેવસ્સ હોતિ – ''પચ્ચેસ્સ''ન્તિ, ન પનસ્સ હોતિ – ''ન પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ ચીવરાસા ઉપ્પજ્જતિ. સો તં ચીવરાસં પયિરુપાસતિ. અનાસાય લભતિ, આસાય ન લભતિ. તસ્સ એવં હોતિ – ''ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો કેનચિદેવ કરણીયેન પક્કમતિ અનધિટ્ઠિતેન; નેવસ્સ હોતિ – ''પચ્ચેસ્સ''ન્તિ, ન પનસ્સ હોતિ – ''ન પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ ચીવરાસા ઉપ્પજ્જતિ. સો તં ચીવરાસં પયિરુપાસતિ. અનાસાય લભતિ, આસાય ન લભતિ. તસ્સ એવં હોતિ – ''નેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. તસ્સ ભિક્ખુનો સન્નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો કેનચિદેવ કરણીયેન પક્કમતિ અનધિટ્ઠિતેન; નેવસ્સ હોતિ – ‘‘પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ, ન પનસ્સ હોતિ – ‘‘ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ ચીવરાસા ઉપ્પજ્જતિ. સો તં ચીવરાસં પયિરુપાસતિ. અનાસાય લભતિ, આસાય ન લભતિ. તસ્સ એવં હોતિ – ‘‘ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ તં ચીવરં કયિરમાનં નસ્સતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નાસનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો કેનચિદેવ કરણીયેન પક્કમતિ અનધિટ્ઠિતેન; નેવસ્સ હોતિ – ‘‘પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ, ન પનસ્સ હોતિ – ‘‘ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ ચીવરાસા ઉપ્પજ્જતિ. તસ્સ એવં હોતિ – ‘‘ઇધેવિમં ચીવરાસં પયિરુપાસિસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો તં ચીવરાસં પયિરુપાસતિ. તસ્સ સા ચીવરાસા ઉપચ્છિજ્જતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો આસાવચ્છેદિકો કથિનુદ્ધારો.

કરણીયદોળસકં નિટ્ઠિતં.

૧૯૮. અપવિલાયનનવકં

૩૨૧. ભિક્ખુ અત્થતકથિનો દિસંગમિકો પક્કમતિ ચીવરપટિવીસં અપવિલાયમાનો [અપવિનયમાનો (સી॰), અપચિનયમાનો (ક॰)]. તમેનં દિસઙ્ગતં ભિક્ખૂ પુચ્છન્તિ – ‘‘કહં ત્વં, આવુસો, વસ્સંવુટ્ઠો, કત્થ ચ તે ચીવરપટિવીસો’’તિ? સો એવં વદેતિ – ‘‘અમુકસ્મિં આવાસે વસ્સંવુટ્ઠોમ્હિ. તત્થ ચ મે ચીવરપટિવીસો’’તિ. તે એવં વદન્તિ – ‘‘ગચ્છાવુસો, તં ચીવરં આહર, મયં તે ઇધ ચીવરં કરિસ્સામા’’તિ. સો તં આવાસં ગન્ત્વા ભિક્ખૂ પુચ્છતિ – ‘‘કહં મે, આવુસો, ચીવરપટિવીસો’’તિ? તે એવં વદન્તિ – ‘‘અયં તે, આવુસો, ચીવરપટિવીસો; કહં ગમિસ્સસી’’તિ? સો એવં વદેતિ – ‘‘અમુકં નામ [અમુકઞ્ચ (ક॰)] આવાસં ગમિસ્સામિ, તત્થ મે ભિક્ખૂ ચીવરં કરિસ્સન્તી’’તિ. તે એવં વદન્તિ – ‘‘અલં, આવુસો, મા અગમાસિ. મયં તે ઇધ ચીવરં કરિસ્સામા’’તિ. તસ્સ એવં હોતિ – ‘‘ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો દિસંગમિકો પક્કમતિ...પે॰... ‘‘નેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. તસ્સ ભિક્ખુનો સન્નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો દિસંગમિકો પક્કમતિ...પે॰... ‘‘ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ તં ચીવરં કયિરમાનં નસ્સતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નાસનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

૩૨૨. ભિક્ખુ અત્થતકથિનો દિસંગમિકો પક્કમતિ ચીવરપટિવીસં અપવિલાયમાનો. તમેનં દિસંગતં ભિક્ખૂ પુચ્છન્તિ – ‘‘કહં ત્વં, આવુસો, વસ્સંવુટ્ઠો , કત્થ ચ તે ચીવરપટિવીસો’’તિ? સો એવં વદેતિ – ‘‘અમુકસ્મિં આવાસે વસ્સંવુટ્ઠોમ્હિ, તત્થ ચ મે ચીવરપટિવીસો’’તિ. તે એવં વદન્તિ – ‘‘ગચ્છાવુસો, તં ચીવરં આહર, મયં તે ઇધ ચીવરં કરિસ્સામા’’તિ. સો તં આવાસં ગન્ત્વા ભિક્ખૂ પુચ્છતિ – ‘‘કહં મે, આવુસો, ચીવરપટિવીસો’’તિ? તે એવં વદન્તિ – ‘‘અયં તે, આવુસો, ચીવરપટિવીસો’’તિ. સો તં ચીવરં આદાય તં આવાસં ગચ્છતિ. તમેનં અન્તરામગ્ગે ભિક્ખૂ પુચ્છન્તિ – ‘‘આવુસો, કહં ગમિસ્સસી’’તિ? સો એવં વદેતિ – ‘‘અમુકં નામ આવાસં ગમિસ્સામિ, તત્થ મે ભિક્ખૂ ચીવરં કરિસ્સન્તી’’તિ. તે એવં વદન્તિ – ‘‘અલં, આવુસો, મા અગમાસિ, મયં તે ઇધ

ચીવરં કરિસ્સામા’’તિ. તસ્સ એવં હોતિ – ‘‘ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો દિસંગમિકો પક્કમતિ ચીવરપટિવીસં અપવિલાયમાનો. તમેનં દિસંગતં ભિક્ખૂ પુચ્છન્તિ – ‘‘કહં ત્વં, આવુસો, વસ્સંવુટ્ઠો, કત્થ ચ તે ચીવરપટિવીસો’’તિ? સો એવં વદેતિ – ‘‘અમુકસ્મિં આવાસે વસ્સંવુટ્ઠોમ્હિ, તત્થ ચ મે ચીવરપટિવીસો’’તિ. તે એવં વદન્તિ – ‘‘ગચ્છાવુસો, તં ચીવરં આહર, મયં તે ઇધ ચીવરં કરિસ્સામા’’તિ. સો તં આવાસં ગન્ત્વા ભિક્ખૂ પુચ્છતિ – ‘‘કહં મે, આવુસો, ચીવરપટિવીસો’’તિ? તે એવં વદન્તિ – ‘‘અયં તે, આવુસો, ચીવરપટિવીસો’’તિ. સો તં ચીવરં આદાય તં આવાસં ગચ્છતિ. તમેનં અન્તરામગ્ગે ભિક્ખૂ પુચ્છન્તિ – ‘‘આવુસો, કહં ગમિસ્સસી’’તિ? સો એવં વદેતિ – ‘‘અમુકં નામ આવાસં ગમિસ્સામિ, તત્થ મે ભિક્ખૂ ચીવરં કરિસ્સન્તી’’તિ. તે એવં વદન્તિ – ‘‘અલં, આવુસો, મા અગમાસિ, મયં તે ઇધ ચીવરં કરિસ્સામા’’તિ. તસ્સ એવં હોતિ – ‘‘નેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. તસ્સ ભિક્ખુનો સન્નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો દિસંગમિકો પક્કમતિ…પે॰… ‘‘ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ . સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ તં ચીવરં કયિરમાનં નસ્સતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નાસનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

૩૨૩. ભિક્ખુ અત્થતકથિનો દિસંગમિકો પક્કમતિ ચીવરપટિવીસં અપવિલાયમાનો. તમેનં દિસંગતં ભિક્ખૂ પુચ્છન્તિ – ‘‘કહં ત્વં, આવુસો, વસ્સંવુટ્ઠો, કત્થ ચ તે ચીવરપટિવીસો’’તિ? સો એવં વદેતિ – ‘‘અમુકસ્મિં આવાસે વસ્સંવુટ્ઠોમ્હિ, તત્થ ચ મે ચીવરપટિવીસો’’તિ. તે એવં વદન્તિ – ‘‘ગચ્છાવુસો, તં ચીવરં આહર, મયં તે ઇધ ચીવરં કરિસ્સામા’’તિ. સો તં આવાસં ગન્ત્વા ભિક્ખૂ પુચ્છતિ – ‘‘કહં મે, આવુસો, ચીવરપટિવીસો’’તિ? તે એવં વદન્તિ – ‘‘અયં તે, આવુસો, ચીવરપટિવીસો’’તિ. સો તં ચીવરં આદાય તં આવાસં ગચ્છતિ. તસ્સ તં આવાસં ગતસ્સ એવં હોતિ – ‘‘ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો દિસંગમિકો પક્કમતિ…પે॰… ‘‘નેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. તસ્સ ભિક્ખુનો સન્નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો દિસંગમિકો પક્કમતિ…પે॰… ‘‘ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ તં ચીવરં કયિરમાનં નસ્સતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નાસનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

અપવિલાયનનવકં નિટ્ઠિતં.

૧૯૯. ફાસુવિહારપઞ્ચકં

૩૨૪. ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ફાસુવિહારિકો ચીવરં આદાય પક્કમતિ – ‘‘અમુકં નામ આવાસં ગમિસ્સામિ; તત્થ મે ફાસુ ભવિસ્સતિ વસિસ્સામિ, નો ચે મે ફાસુ ભવિસ્સતિ, અમુકં નામ આવાસં ગમિસ્સામિ; તત્થ મે ફાસુ ભવિસ્સતિ વસિસ્સામિ , નો ચે મે ફાસુ ભવિસ્સતિ, અમુકં નામ આવાસં ગમિસ્સામિ; તત્થ મે ફાસુ ભવિસ્સતિ

વસિસ્સામિ, નો ચે મે ફાસુ ભવિસ્સતિ, પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ''ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ફાસુવિહારિકો ચીવરં આદાય પક્કમતિ – ''અમુકં નામ આવાસં ગમિસ્સામિ; તત્થ મે ફાસુ ભવિસ્સતિ વસિસ્સામિ, નો ચે મે ફાસુ ભવિસ્સતિ, અમુકં નામ આવાસં ગમિસ્સામિ; તત્થ મે ફાસુ ભવિસ્સતિ વસિસ્સામિ, નો ચે મે ફાસુ ભવિસ્સતિ, અમુકં નામ આવાસં ગમિસ્સામિ; તત્થ મે ફાસુ ભવિસ્સતિ વસિસ્સામિ, નો ચે મે ફાસુ ભવિસ્સતિ, પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ''નેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. તસ્સ ભિક્ખુનો સન્નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ફાસુવિહારિકો ચીવરં આદાય પક્કમતિ – ''અમુકં નામ આવાસં ગમિસ્સામિ; તત્થ મે ફાસુ ભવિસ્સતિ વસિસ્સામિ, નો ચે મે ફાસુ ભવિસ્સતિ, અમુકં નામ આવાસં ગમિસ્સામિ; તત્થ મે ફાસુ ભવિસ્સતિ વસિસ્સામિ, નો ચે મે ફાસુ ભવિસ્સતિ, અમુકં નામ આવાસં ગમિસ્સામિ; તત્થ મે ફાસુ ભવિસ્સતિ વસિસ્સામિ, નો ચે મે ફાસુ ભવિસ્સતિ, પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. તસ્સ બહિસીમગતસ્સ એવં હોતિ – ''ઇધેવિમં ચીવરં કારેસ્સં, ન પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. સો તં ચીવરં કારેતિ. તસ્સ તં ચીવરં કયિરમાનં નસ્સતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો નાસનન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ફાસુવિહારિકો ચીવરં આદાય પક્કમતિ – ''અમુકં નામ આવાસં ગમિસ્સામિ; તત્થ મે ફાસુ ભવિસ્સતિ વસિસ્સામિ, નો ચે મે ફાસુ ભવિસ્સતિ, અમુકં નામ આવાસં ગમિસ્સામિ; તત્થ મે ફાસુ ભવિસ્સતિ વસિસ્સામિ, નો ચે મે ફાસુ ભવિસ્સતિ, અમુકં નામ આવાસં ગમિસ્સામિ; તત્થ મે ફાસુ ભવિસ્સતિ વસિસ્સામિ, નો ચે મે ફાસુ ભવિસ્સતિ, પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. સો બહિસીમગતો તં ચીવરં કારેતિ. સો કતચીવરો – ''પચ્ચેસ્સં પચ્ચેસ્સ''ન્તિ બહિદ્ધા કથિનુદ્ધારં વીતિનામેતિ. તસ્સ ભિક્ખુનો સીમાતિક્કન્તિકો કથિનુદ્ધારો.

ભિક્ખુ અત્થતકથિનો ફાસુવિહારિકો ચીવરં આદાય પક્કમતિ – ''અમુકં નામ આવાસં ગમિસ્સામિ; તત્થ મે ફાસુ ભવિસ્સતિ વસિસ્સામિ, નો ચે મે ફાસુ ભવિસ્સતિ, અમુકં નામ આવાસં ગમિસ્સામિ; તત્થ મે ફાસુ ભવિસ્સતિ વસિસ્સામિ, નો ચે મે ફાસુ ભવિસ્સતિ, અમુકં નામ આવાસં ગમિસ્સામિ; તત્થ મે ફાસુ ભવિસ્સતિ વસિસ્સામિ, નો ચે મે ફાસુ ભવિસ્સતિ, પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. સો બહિસીમગતો તં ચીવરં કારેતિ. સો કતચીવરો ''પચ્ચેસ્સં પચ્ચેસ્સ''ન્તિ સમ્ભુણાતિ કથિનુદ્ધારં. તસ્સ ભિક્ખુનો સહ ભિક્ખૂહિ કથિનુદ્ધારો.

ફાસુવિહારપઞ્ચકં નિટ્ઠિતં.

૨૦૦. પલિબોધાપલિબોધકથા

૩૨૫. દ્વેમે , ભિક્ખવે, કથિનસ્સ પલિબોધા, દ્વે અપલિબોધા. કતમે ચ, ભિક્ખવે, દ્વે કથિનસ્સ પલિબોધા? આવાસપલિબોધો ચ ચીવરપલિબોધો ચ. કથઞ્ચ, ભિક્ખવે, આવાસપલિબોધો હોતિ? ઇધ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ વસતિ વા તસ્મિં આવાસે, સાપેક્ખો વા પક્કમતિ ''પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. એવં ખો, ભિક્ખવે, આવાસપલિબોધો હોતિ. કથઞ્ચ, ભિક્ખવે, ચીવરપલિબોધો હોતિ? ઇધ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુનો ચીવરં અકતં વા હોતિ વિપ્પકતં વા, ચીવરાસા વા અનુપચ્છિન્ના. એવં ખો, ભિક્ખવે, ચીવરપલિબોધો હોતિ. ઇમે ખો, ભિક્ખવે, દ્વે કથિનસ્સ પલિબોધા.

કતમે ચ, ભિક્ખવે, દ્વે કથિનસ્સ અપલિબોધા? આવાસઅપલિબોધો ચ ચીવરઅપલિબોધો ચ. કથઞ્ચ, ભિક્ખવે, આવાસઅપલિબોધો હોતિ? ઇધ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ પક્કમતિ તમ્હા આવાસા ચત્તેન વન્તેન મુત્તેન અનપેક્ખો [અનપેક્ખેન (ક॰)] ''ન પચ્ચેસ્સ''ન્તિ. એવં ખો, ભિક્ખવે, આવાસઅપલિબોધો હોતિ. કથઞ્ચ, ભિક્ખવે, ચીવરઅપલિબોધો હોતિ? ઇધ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુનો ચીવરં કતં વા હોતિ, નટ્ઠં વા વિનટ્ઠં વા દડ્ઢં વા, ચીવરાસા વા ઉપચ્છિન્ના. એવં ખો, ભિક્ખવે, ચીવરઅપલિબોધો હોતિ. ઇમે ખો, ભિક્ખવે, દ્વે કથિનસ્સ અપલિબોધાતિ.

પલિબોધાપલિબોધકથા નિટ્ઠિતા.

કથિનક્ખન્ધકો નિટ્ઠિતો સત્તમો.

૨૦૧. તસ્સુદ્દાનં

તિંસ પાવેય્યકા ભિક્ખૂ, સાકેતુક્કણ્ઠિતા વસું;
વસ્સંવુટ્ઠોકપુણ્ણેહિ, અગમું જિનદસ્સનં.

ઇદં વત્થુ કથિનસ્સ, કપ્પિસ્સન્તિ ચ પઞ્ચકા;
અનામન્તા અસમાચારા, તથેવ ગણભોજનં.

યાવદત્થઞ્ચ ઉપ્પાદો, અત્થતાનં ભવિસ્સતિ;
ઞત્તિ એવત્થતઞ્ચેવ, એવઞ્ચેવ અનત્થતં.

ઉલ્લિખિ ધોવના ચેવ, વિચારણઞ્ચ છેદનં;
બન્ધનો વટ્ટિ કણ્ડુસ, દળ્હીકમ્માનુવાતિકા.

પરિભણ્ડં ઓવદ્ધેય્યં, મદ્દના નિમિત્તં કથા;
કુક્કુ સન્નિધિ નિસ્સગ્ગિ, ન કપ્પઞ્ઞત્ર તે તયો.

અઞ્ઞત્ર પઞ્ચાતિરેકે, સઞ્છિન્નેન સમણ્ડલી;
નાઞ્ઞત્ર પુગ્ગલા સમ્મા, નિસ્સીમટ્ઠોનુમોદતિ.

કથિનાનત્થતં હોતિ, એવં બુદ્ધેન દેસિતં;
અહતાકપ્પપિલોતિ, પંસુ પાપણિકાય ચ.

અનિમિત્તાપરિકથા, અકુક્કુ ચ અસન્નિધિ;
અનિસ્સગ્ગિ કપ્પકતે, તથા તિચીવરેન ચ.

પઞ્ચકે વાતિરેકે વા, છિન્ને સમણ્ડલીકતે;
પુગ્ગલસ્સત્થારા સમ્મા, સીમટ્ઠો અનુમોદતિ.

એવં કથિનત્થરણં, ઉબ્ભારસ્સટ્ઠમાતિકા;

પક્કમનન્તિ નિટ્ઠાનં, સન્નિટ્ઠાનઞ્ચ નાસનં.

સવનં આસાવચ્છેદિ, સીમા સહુબ્ભારટ્ઠમી;
કતચીવરમાદાય, ‘‘ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ ગચ્છતિ.

તસ્સ તં કથિનુબ્ભારા,એ હોતિ પક્કમનન્તિકો;
આદાય ચીવરં યાતિ, નિસ્સીમે ઇદં ચિન્તયિ.

‘‘કારેસ્સં ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ, નિટ્ઠાને કથિનુબ્ભારો;
આદાય નિસ્સીમં નેવ, ‘‘ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ માનસો.

તસ્સ તં કથિનુબ્ભારો, સન્નિટ્ઠાનન્તિકો ભવે;
આદાય ચીવરં યાતિ, નિસ્સીમે ઇદં ચિન્તયિ.

‘‘કારેસ્સં ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ, કયિરં તસ્સ નસ્સતિ;
તસ્સ તં કથિનુબ્ભારો, ભવતિ નાસનન્તિકો.

આદાય યાતિ ‘‘પચ્ચેસ્સં’’, બહિ કારેતિ ચીવરં;
કતચીવરો સુણાતિ, ઉબ્ભતં કથિનં તહિં.

તસ્સ તં કથિનુબ્ભારો, ભવતિ સવનન્તિકો;
આદાય યાતિ ‘‘પચ્ચેસ્સં’’, બહિ કારેતિ ચીવરં.

કતચીવરો બહિદ્ધા, નામેતિ કથિનુબ્ભારં;
તસ્સ તં કથિનુબ્ભારો, સીમાતિક્કન્તિકો ભવે.

આદાય યાતિ ‘‘પચ્ચેસ્સં’’, બહિ કારેતિ ચીવરં;
કતચીવરો પચ્ચેસ્સં, સમ્ભોતિ કથિનુબ્ભારં.

તસ્સ તં કથિનુબ્ભારો, સહ ભિક્ખૂહિ જાયતિ;
આદાય ચ સમાદાય, સત્ત-સત્તવિધા ગતિ.

પક્કમનન્તિકા નત્થિ, છક્કે વિપ્પકતે [છટ્ઠે વિપ્પકતા (સી॰), છચ્ચા વિપ્પકથા (ક॰)] ગતિ;
આદાય નિસ્સીમગતં, કારેસ્સં ઇતિ જાયતિ.

નિટ્ઠાનં સન્નિટ્ઠાનઞ્ચ, નાસનઞ્ચ ઇમે તયો;
આદાય ‘‘ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ, બહિસીમે કરોમિતિ.

નિટ્ઠાનં સન્નિટ્ઠાનમ્પિ, નાસનમ્પિ ઇદં તયો;
અનધિટ્ઠિતેન નેવસ્સ, હેટ્ઠા તીણિ નયાવિધિ.

આદાય યાતિ પચ્ચેસ્સં, બહિસીમે કરોમિતિ;
‘‘ન પચ્ચેસ્સ’’ન્તિ કારેતિ, નિટ્ઠાને કથિનુદ્ધારો.

સન્નિટ્ઠાનં નાસનઞ્ચ, સવનસીમાતિક્કમા;
સહ ભિક્ખૂહિ જાયેથ, એવં પન્નરસં ગતિ.

સમાદાય વિપ્પકતા, સમાદાય પુના તથા;
ઇમે તે ચતુરો વારા, સબ્બે પન્નરસવિધિ.

અનાસાય ચ આસાય, કરણીયો ચ તે તયો;
નયતો તં વિજાનેય્ય, તયો દ્વાદસ દ્વાદસ.

અપવિલાના નવેત્થ [અપવિલાયમાનેવ (સ્યા॰), અપવિના નવ ચેત્થ (સી॰)], ફાસુ પઞ્ચવિધા તહિં;
પલિબોધાપલિબોધા, ઉદ્દાનં નયતો કતન્તિ.

ઇમમ્હિ ખન્ધકે વત્થૂ દોળસકપેય્યાલમુખાનિ એકસતં અટ્ઠારસ.

કથિનક્ખન્ધકો નિટ્ઠિતો.

૮. ચીવરક્ખન્ધકો

૨૦૨. જીવકવત્થુ

૩૨૬. તેન સમયેન બુદ્ધો ભગવા રાજગહે વિહરતિ વેળુવને કલન્દકનિવાપે. તેન ખો પન સમયેન વેસાલી ઇદ્ધા ચેવ હોતિ ફિતા [ફીતા (બહૂસુ)] ચ બહુજના ચ આકિણ્ણમનુસ્સા ચ સુભિક્ખા ચ; સત્ત ચ પાસાદસહસ્સાનિ સત્ત ચ પાસાદસતાનિ સત્ત ચ પાસાદા; સત્ત ચ કૂટાગારસહસ્સાનિ સત્ત ચ કૂટાગારસતાનિ સત્ત ચ કૂટાગારાનિ; સત્ત ચ આરામસહસ્સાનિ સત્ત ચ આરામસતાનિ સત્ત ચ આરામા; સત્ત ચ પોક્ખરણીસહસ્સાનિ સત્ત ચ પોક્ખરણીસતાનિ સત્ત ચ પોક્ખરણિયો; અમ્બપાલી ચ ગણિકા અભિરૂપા હોતિ દસ્સનીયા પાસાદિકા પરમાય વણ્ણપોક્ખરતાય સમન્નાગતા, પદક્ખિણા [પદક્ખા (સ્યા॰)] નચ્ચે ચ ગીતે ચ વાદિતે ચ, અભિસટા અત્થિકાનં અત્થિકાનં મનુસ્સાનં પઞ્ઞાસાય ચ રત્તિં ગચ્છતિ; તાય ચ વેસાલી ભિય્યોસોમત્તાય ઉપસોભતિ. અથ ખો રાજગહકો નેગમો વેસાલિં અગમાસિ કેનચિદેવ કરણીયેન. અદ્દસા ખો રાજગહકો નેગમો વેસાલિં ઇદ્ધઞ્ચેવ ફિતઞ્ચ બહુજનઞ્ચ આકિણ્ણમનુસ્સઞ્ચ સુભિક્ખઞ્ચ; સત્ત ચ પાસાદસહસ્સાનિ સત્ત ચ પાસાદસતાનિ સત્ત ચ પાસાદે; સત્ત ચ કૂટાગારસહસ્સાનિ સત્ત ચ કૂટાગારસતાનિ સત્ત ચ કૂટાગારાનિ; સત્ત ચ આરામસહસ્સાનિ સત્ત ચ આરામસતાનિ સત્ત ચ આરામે; સત્ત ચ પોક્ખરણીસહસ્સાનિ સત્ત ચ પોક્ખરણીસતાનિ સત્ત ચ પોક્ખરણિયો ; અમ્બપાલિઞ્ચ ગણિકં અભિરૂપં દસ્સનીયં પાસાદિકં પરમાય વણ્ણપોક્ખરતાય સમન્નાગતં, પદક્ખિણં [પદક્ખં (સ્યા॰)] નચ્ચે ચ ગીતે ચ વાદિતે ચ, અભિસટં અત્થિકાનં અત્થિકાનં મનુસ્સાનં પઞ્ઞાસાય ચ રત્તિં ગચ્છન્તિં, તાય ચ વેસાલિં ભિય્યોસોમત્તાય ઉપસોભન્તિં.

૩૨૭. અથ ખો રાજગહકો નેગમો વેસાલિયં તં કરણીયં તીરેત્વા પુનદેવ રાજગહં પચ્ચાગઞ્છિ. યેન રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા રાજાનં માગધં સેનિયં બિમ્બિસારં એતદવોચ – ‘‘વેસાલી, દેવ, ઇદ્ધા ચેવ ફિતા ચ બહુજના ચ આકિણ્ણમનુસ્સા ચ સુભિક્ખા ચ; સત્ત ચ પાસાદસહસ્સાનિ…પે॰… તાય ચ વેસાલી ભિય્યોસોમત્તાય ઉપસોભતિ. સાધુ, દેવ, મયમ્પિ ગણિકં વુટ્ઠાપેસ્સામા’’તિ [વુટ્ઠાપેય્યામ (ક॰)]. ‘‘તેન હિ, ભણે, તાદિસિં કુમારિં જાનાથ યં તુમ્હે ગણિકં વુટ્ઠાપેય્યાથા’’તિ. તેન ખો પન સમયેન રાજગહે સાલવતી નામ કુમારી અભિરૂપા હોતિ દસ્સનીયા પાસાદિકા પરમાય વણ્ણપોક્ખરતાય સમન્નાગતા. અથ ખો રાજગહકો નેગમો સાલવતિં કુમારિં ગણિકં વુટ્ઠાપેસિ. અથ ખો સાલવતી ગણિકા નચિરસ્સેવ પદક્ખિણા અહોસિ નચ્ચે ચ ગીતે ચ વાદિતે ચ, અભિસટા અત્થિકાનં અત્થિકાનં મનુસ્સાનં પટિસતેન ચ રત્તિં ગચ્છતિ. અથ ખો સાલવતી ગણિકા નચિરસ્સેવ ગબ્ભિની અહોસિ. અથ ખો સાલવતિયા ગણિકાય એતદહોસિ – ‘‘ઇત્થી ખો ગબ્ભિની પુરિસાનં અમનાપા. સચે મં કોચિ જાનિસ્સતિ સાલવતી ગણિકા ગબ્ભિનીતિ, સબ્બો મે સક્કારો ભઞ્જિસ્સતિ [પરિહાયિસ્સતિ (સી॰ સ્યા॰)]. યંનૂનાહં ગિલાનં પટિવેદેય્ય’’ન્તિ. અથ ખો સાલવતી ગણિકા દોવારિકં આણાપેસિ – ‘‘મા, ભણે દોવારિક, કોચિ પુરિસો પાવિસિ. યો ચ મં પુચ્છતિ, ‘ગિલાના’તિ પટિવેદેહી’’તિ. ‘‘એવં, અય્યે’’તિ ખો સો દોવારિકો સાલવતિયા ગણિકાય પચ્ચસ્સોસિ. અથ ખો સાલવતી ગણિકા તસ્સ ગબ્ભસ્સ પરિપાકમન્વાય પુત્તં વિજાયિ. અથ ખો સાલવતી ગણિકા દાસિં આણાપેસિ – ‘‘હન્દ, જે, ઇમં દારકં કત્તરસુપ્પે પક્ખિપિત્વા નીહરિત્વા સઙ્કારકૂટે છડ્ડેહી’’તિ. ‘‘એવં, અય્યે’’તિ ખો સા દાસી સાલવતિયા ગણિકાય પટિસ્સુત્વા તં દારકં કત્તરસુપ્પે પક્ખિપિત્વા નીહરિત્વા સઙ્કારકૂટે છડ્ડેસિ.

૩૨૮. તેન ખો પન સમયેન અભયો નામ રાજકુમારો કાલસ્સેવ રાજુપટ્ઠાનં ગચ્છન્તો અદ્દસ તં દારકં કાકેહિ સમ્પરિકિણ્ણં , દિસ્વાન મનુસ્સે પુચ્છિ – ‘‘કિં એતં, ભણે, કાકેહિ સમ્પરિકિણ્ણ’’ન્તિ? ‘‘દારકો, દેવા’’તિ. ‘‘જીવતિ, ભણે’’તિ? ‘‘જીવતિ, દેવા’’તિ. ‘‘તેન હિ, ભણે, તં દારકં અમ્હાકં અન્તેપુરં નેત્વા ધાતીનં દેથ પોસેતુ’’ન્તિ. ‘‘એવં, દેવા’’તિ ખો તે મનુસ્સા અભયસ્સ રાજકુમારસ્સ પટિસ્સુત્વા તં દારકં અભયસ્સ રાજકુમારસ્સ અન્તેપુરં નેત્વા ધાતીનં અદંસુ – ‘‘પોસેથા’’તિ. તસ્સ જીવતીતિ ‘જીવકો’તિ નામં અકંસુ. કુમારેન પોસાપિતોતિ ‘કોમારભચ્ચો’તિ નામં અકંસુ. અથ ખો જીવકો કોમારભચ્ચો નચિરસ્સેવ વિઞ્ઞુતં પાપુણિ. અથ ખો જીવકો કોમારભચ્ચો યેન અભયો રાજકુમારો તેનુપસઙ્કમિ; ઉપસઙ્કમિત્વા અભયં રાજકુમારં એતદવોચ – ‘‘કા મે, દેવ, માતા, કો પિતા’’તિ? ‘‘અહમ્પિ ખો તે, ભણે જીવક, માતરં ન જાનામિ; અપિ ચાહં તે પિતા; મયાસિ [મયાપિ (ક॰)] પોસાપિતો’’તિ. અથ ખો જીવકસ્સ કોમારભચ્ચસ્સ એતદહોસિ – ‘‘ઇમાનિ ખો રાજકુલાનિ ન સુકરાનિ અસિપ્પેન ઉપજીવિતું. યંનૂનાહં સિપ્પં સિક્ખેય્ય’’ન્તિ.

૩૨૯. તેન ખો પન સમયેન તક્કસિલાયં [તક્કસીલાયં (ક॰)] દિસાપામોક્ખો વેજ્જો પટિવસતિ. અથ ખો જીવકો કોમારભચ્ચો અભયં રાજકુમારં અનાપુચ્છા યેન તક્કસિલા તેન પક્કામિ. અનુપુબ્બેન યેન તક્કસિલા, યેન વેજ્જો તેનુપસઙ્કમિ; ઉપસઙ્કમિત્વા તં વેજ્જં એતદવોચ – ‘‘ઇચ્છામહં, આચરિય, સિપ્પં સિક્ખિતુ’’ન્તિ. ‘‘તેન હિ, ભણે જીવક, સિક્ખસ્સૂ’’તિ. અથ ખો જીવકો કોમારભચ્ચો બહુઞ્ચ ગણ્હાતિ લહુઞ્ચ ગણ્હાતિ સુટ્ઠુ ચ ઉપધારેતિ, ગહિતઞ્ચસ્સ ન સમ્મુસ્સતિ [ન પમુસ્સતિ (સી॰ સ્યા॰)]. અથ ખો જીવકસ્સ કોમારભચ્ચસ્સ સત્તન્નં વસ્સાનં અચ્ચયેન એતદહોસિ – ‘‘અહં, ખો બહુઞ્ચ ગણ્હામિ લહુઞ્ચ ગણ્હામિ સુટ્ઠુ ચ ઉપધારેમિ, ગહિતઞ્ચ મે ન સમ્મુસ્સતિ, સત્ત ચ મે વસ્સાનિ અધીયન્તસ્સ, નયિમસ્સ સિપ્પસ્સ અન્તો પઞ્ઞાયતિ. કદા ઇમસ્સ સિપ્પસ્સ અન્તો પઞ્ઞાયિસ્સતી’’તિ. અથ ખો જીવકો કોમારભચ્ચો યેન સો વેજ્જો તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા તં વેજ્જં એતદવોચ – ‘‘અહં ખો, આચરિય, બહુઞ્ચ ગણ્હામિ લહુઞ્ચ ગણ્હામિ સુટ્ઠુ ચ ઉપધારેમિ, ગહિતઞ્ચ મે ન સમ્મુસ્સતિ, સત્ત ચ મે વસ્સાનિ અધીયન્તસ્સ, નયિમસ્સ સિપ્પસ્સ અન્તો પઞ્ઞાયતિ. કદા ઇમસ્સ સિપ્પસ્સ અન્તો પઞ્ઞાયિસ્સતી’’તિ? ‘‘તેન હિ, ભણે જીવક, ખણિત્તિં આદાય તક્કસિલાય સમન્તા યોજનં આહિણ્ડિત્વા યં કિઞ્ચિ અભેસજ્જં પસ્સેય્યાસિ તં આહરા’’તિ. ‘‘એવં, આચરિયા’’તિ ખો જીવકો કોમારભચ્ચો તસ્સ વેજ્જસ્સ પટિસ્સુત્વા ખણિત્તિં આદાય તક્કસિલાય સમન્તા યોજનં આહિણ્ડન્તો ન કિઞ્ચિ અભેસજ્જં અદ્દસ. અથ ખો જીવકો કોમારભચ્ચો યેન સો વેજ્જો તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા તં વેજ્જં એતદવોચ – ‘‘આહિણ્ડન્તોમ્હિ, આચરિય, તક્કસિલાય સમન્તા યોજનં, ન કિઞ્ચિ [આહિણ્ટન્તો ન કિઞ્ચિ (ક॰)] અભેસજ્જં અદ્દસ’’ન્તિ. ‘‘સુસિક્ખિતોસિ , ભણે જીવક. અલં તે એત્તકં જીવિકાયા’’તિ જીવકસ્સ કોમારભચ્ચસ્સ પરિત્તં પાથેય્યં પાદાસિ. અથ ખો જીવકો કોમારભચ્ચો તં પરિત્તં પાથેય્યં આદાય યેન રાજગહં તેન પક્કામિ. અથ ખો જીવકસ્સ કોમારભચ્ચસ્સ તં પરિત્તં પાથેય્યં અન્તરામગ્ગે સાકેતે પરિક્ખયં અગમાસિ. અથ ખો જીવકસ્સ કોમારભચ્ચસ્સ એતદહોસિ – ‘‘ઇમે ખો મગ્ગા કન્તારા અપ્પોદકા અપ્પભક્ખા, ન સુકરા અપાથેય્યેન ગન્તું. યંનૂનાહં પાથેય્યં પરિયેસેય્ય’’ન્તિ.

જીવકવત્થુ નિટ્ઠિતં.

૨૦૩. સેટ્ઠિભરિયાવત્થુ

૩૩૦. તેન ખો પન સમયેન સાકેતે સેટ્ઠિભરિયાય સત્તવસ્સિકો સીસાબાધો હોતિ. બહૂ મહન્તા મહન્તા દિસાપામોક્ખા વેજ્જા આગન્ત્વા નાસક્ખિંસુ અરોગં કાતું. બહું હિરઞ્ઞં આદાય અગમંસુ. અથ ખો જીવકો

કોમારભચ્ચો સાકેતં પવિસિત્વા મનુસ્સે પુચ્છિ – ‘‘કો, ભણે, ગિલાનો, કં તિકિચ્છામી’’તિ? ‘‘એતિસ્સા, આચરિય, સેટ્ઠિભરિયાય સત્તવસ્સિકો સીસાબાધો; ગચ્છ, આચરિય, સેટ્ઠિભરિયં તિકિચ્છાહી’’તિ. અથ ખો જીવકો કોમારભચ્ચો યેન સેટ્ઠિસ્સ ગહપતિસ્સ નિવેસનં તેનુપસઙ્કમિ; ઉપસઙ્કમિત્વા દોવારિકં આણાપેસિ – ‘‘ગચ્છ, ભણે દોવારિક, સેટ્ઠિભરિયાય પાવદ – ‘વેજ્જો, અય્યે, આગતો, સો તં દટ્ઠુકામો’’’તિ. ‘‘એવં, આચરિયા’’તિ ખો સો દોવારિકો જીવકસ્સ કોમારભચ્ચસ્સ પટિસ્સુત્વા યેન સેટ્ઠિભરિયા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા સેટ્ઠિભરિયં એતદવોચ – ‘‘વેજ્જો , અય્યે, આગતો; સો તં દટ્ઠુકામો’’તિ. ‘‘કીદિસો, ભણે દોવારિક, વેજ્જો’’તિ? ‘‘દહરકો, અય્યે’’તિ. ‘‘અલં, ભણે દોવારિક, કિં મે દહરકો વેજ્જો કરિસ્સતિ? બહૂ મહન્તા મહન્તા દિસાપામોક્ખા વેજ્જા આગન્ત્વા નાસક્ખિંસુ અરોગં કાતું. બહું હિરઞ્ઞં આદાય અગમંસૂ’’તિ. અથ ખો સો દોવારિકો યેન જીવકો કોમારભચ્ચો તેનુપસઙ્કમિ; ઉપસઙ્કમિત્વા જીવકં કોમારભચ્ચં એતદવોચ – ‘‘સેટ્ઠિભરિયા, આચરિય, એવમાહ – ‘અલં, ભણે દોવારિક, કિં મે દહરકો વેજ્જો કરિસ્સતિ? બહૂ મહન્તા મહન્તા દિસાપામોક્ખા વેજ્જા આગન્ત્વા નાસક્ખિંસુ અરોગં કાતું. બહું હિરઞ્ઞં આદાય અગમંસૂ’’’તિ. ‘‘ગચ્છ, ભણે દોવારિક, સેટ્ઠિભરિયાય પાવદ – ‘વેજ્જો, અય્યે, એવમાહ – મા કિર, અય્યે, પુરે કિઞ્ચિ અદાસિ. યદા અરોગા અહોસિ તદા યં ઇચ્છેય્યાસિ તં દજ્જેય્યાસી’’’તિ. ‘‘એવં, આચરિયા’’તિ ખો સો દોવારિકો જીવકસ્સ કોમારભચ્ચસ્સ પટિસ્સુત્વા યેન સેટ્ઠિભરિયા તેનુપસઙ્કમિ; ઉપસઙ્કમિત્વા સેટ્ઠિભરિયં એતદવોચ – ‘‘વેજ્જો, અય્યે, એવમાહ – ‘મા કિર, અય્યે, પુરે કિઞ્ચિ અદાસિ. યદા અરોગા અહોસિ તદા યં ઇચ્છેય્યાસિ તં દજ્જેય્યાસી’’’તિ. ‘‘તેન હિ, ભણે દોવારિક, વેજ્જો આગચ્છતૂ’’તિ. ‘‘એવં, અય્યે’’તિ ખો સો દોવારિકો સેટ્ઠિભરિયાય પટિસ્સુત્વા યેન જીવકો કોમારભચ્ચો તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા જીવકં કોમારભચ્ચં એતદવોચ – ‘‘સેટ્ઠિભરિયા તં, આચરિય, પક્કોસતી’’તિ .

અથ ખો જીવકો કોમારભચ્ચો યેન સેટ્ઠિભરિયા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા સેટ્ઠિભરિયાય વિકારં સલ્લક્ખેત્વા સેટ્ઠિભરિયં એતદવોચ – ‘‘પસતેન, અય્યે, સપ્પિના અત્થો’’તિ . અથ ખો સેટ્ઠિભરિયા જીવકસ્સ કોમારભચ્ચસ્સ પસતં સપ્પિં દાપેસિ. અથ ખો જીવકો કોમારભચ્ચો તં પસતં સપ્પિં નાનાભેસજ્જેહિ નિપ્પચિત્વા સેટ્ઠિભરિયં મઞ્ચકે ઉત્તાનં નિપાતેત્વા [નિપજ્જાપેત્વા (સી॰ સ્યા॰)] નત્થુતો અદાસિ. અથ ખો તં સપ્પિં નત્થુતો દિન્નં મુખતો ઉગ્ગઞ્છિ. અથ ખો સેટ્ઠિભરિયા પટિગ્ગહે નિટ્ઠુભિત્વા દાસિં આણાપેસિ – ‘‘હન્દ, જે, ઇમં સપ્પિં પિચુના ગણ્હાહી’’તિ. અથ ખો જીવકસ્સ કોમારભચ્ચસ્સ એતદહોસિ – ‘‘અચ્છરિયં [અચ્છરિયં વત ભો (સ્યા॰)] યાવ લૂખાયં ઘરણી, યત્ર હિ નામ ઇમં છડ્ડનીયધમ્મં સપ્પિં પિચુના ગાહાપેસ્સતિ. બહુકાનિ ચ મે મહગ્ઘાનિ [મહગ્ઘાનિ મહગ્ઘાનિ (સી॰ સ્યા॰)] ભેસજ્જાનિ ઉપગતાનિ. કિમ્પિ માયં કિઞ્ચિ [કઞ્ચિ (સ્યા॰)] દેય્યધમ્મં દસ્સતી’’તિ. અથ ખો સેટ્ઠિભરિયા જીવકસ્સ કોમારભચ્ચસ્સ વિકારં સલ્લક્ખેત્વા જીવકં કોમારભચ્ચં એતદવોચ – ‘‘કિસ્સ ત્વં, આચરિય, વિમનોસી’’તિ? ઇધ મે એતદહોસિ – ‘‘અચ્છરિયં યાવ લૂખાયં ઘરણી, યત્ર હિ નામ ઇમં છડ્ડનીયધમ્મં સપ્પિં પિચુના ગાહાપેસ્સતિ. બહુકાનિ ચ મે મહગ્ઘાનિ સજ્જાનિ ઉપગતાનિ. કિમ્પિ માયં કિઞ્ચિ દેય્યધમ્મં દસ્સતી’’તિ. ‘‘મયં ખો, આચરિય, આગારિકા નામ ઉપજાનામેતસ્સ સંયમસ્સ. વરમેતં સપ્પિ દાસાનં વા કમ્મકરાનં વા પાદબ્ભઞ્જનં વા પદીપકરણે વા આસિત્તં. મા ખો ત્વં, આચરિય, વિમનો અહોસિ. ન તે દેય્યધમ્મો હાયિસ્સતી’’તિ. અથ ખો જીવકો કોમારભચ્ચો સેટ્ઠિભરિયાય સત્તવસ્સિકં સીસાબાધં એકેનેવ નત્થુકમ્મેન અપકડ્ઢિ. અથ ખો સેટ્ઠિભરિયા અરોગા સમાના જીવકસ્સ કોમારભચ્ચસ્સ ચત્તારિ સહસ્સાનિ પાદાસિ. પુત્તો – માતા મે અરોગા ઠિતાતિ ચત્તારિ સહસ્સાનિ પાદાસિ. સુણિસા – સસ્સુ મે અરોગા ઠિતાતિ ચત્તારિ સહસ્સાનિ પાદાસિ. સેટ્ઠિ ગહપતિ – ભરિયા મે અરોગા ઠિતાતિ ચત્તારિ સહસ્સાનિ પાદાસિ દાસઞ્ચ દાસિઞ્ચ અસ્સરથઞ્ચ.

અથ ખો જીવકો કોમારભચ્ચો તાનિ સોળસસહસ્સાનિ આદાય દાસઞ્ચ દાસિઞ્ચ અસ્સરથઞ્ચ યેન રાજગહં તેન પક્કામિ. અનુપુબ્બેન યેન રાજગહં યેન અભયો રાજકુમારો તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા અભયં રાજકુમારં એતદવોચ – ''ઇદં મે, દેવ, પઠમકમ્મં સોળસસહસ્સાનિ દાસો ચ દાસી ચ અસ્સરથો ચ. પટિગ્ગણ્હાતુ મે દેવો પોસાવનિક''ન્તિ. ''અલં, ભણે જીવક; તુય્હમેવ હોતુ. અમ્હાકઞ્ઞેવ અન્તેપુરે નિવેસનં માપેહી''તિ. ''એવં, દેવા''તિ ખો જીવકો કોમારભચ્ચો અભયસ્સ રાજકુમારસ્સ પટિસ્સુત્વા અભયસ્સ રાજકુમારસ્સ અન્તેપુરે નિવેસનં માપેસિ.

સેટ્ઠિભરિયાવત્થુ નિટ્ઠિતં.

૨૦૪. બિમ્બિસારરાજવત્થુ

૩૩૧. તેન ખો પન સમયેન રઞ્ઞો માગધસ્સ સેનિયસ્સ બિમ્બિસારસ્સ ભગન્દલાબાધો હોતિ. સાટકા લોહિતેન મક્ખિયન્તિ. દેવિયો દિસ્વા ઉપ્પણ્ડેન્તિ – ''ઉતુની દાનિ દેવો, પુપ્ફં દેવસ્સ ઉપ્પન્નં, ન ચિરં [નચિરસ્સેવ (સ્યા॰)] દેવો વિજાયિસ્સતી''તિ. તેન રાજા મઙ્કુ હોતિ . અથ ખો રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો અભયં રાજકુમારં એતદવોચ – ''મય્હં ખો, ભણે અભય, તાદિસો આબાધો, સાટકા લોહિતેન મક્ખિયન્તિ, દેવિયો મં દિસ્વા ઉપ્પણ્ડેન્તિ – 'ઉતુની દાનિ દેવો, પુપ્ફં દેવસ્સ ઉપ્પન્નં, ન ચિરં દેવો વિજાયિસ્સતી'તિ. ઇઙ્ઘ, ભણે અભય, તાદિસં વેજ્જં જાનાહિ યો મં તિકિચ્છેય્યા''તિ. ''અયં, દેવ, અમ્હાકં જીવકો વેજ્જો તરુણો ભદ્રકો. સો દેવં તિકિચ્છિસ્સતી''તિ. ''તેન હિ, ભણે અભય, જીવકં વેજ્જં આણાપેહિ; સો મં તિકિચ્છિસ્સતી''તિ. અથ ખો અભયો રાજકુમારો જીવકં કોમારભચ્ચં આણાપેસિ – ''ગચ્છ, ભણે જીવક, રાજાનં તિકિચ્છાહી''તિ. ''એવં, દેવા''તિ ખો જીવકો કોમારભચ્ચો અભયસ્સ રાજકુમારસ્સ પટિસ્સુત્વા નખેન ભેસજ્જં આદાય યેન રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા રાજાનં માગધં સેનિયં બિમ્બિસારં એતદવોચ – ''આબાધં તે, દેવ, પસ્સામા''તિ [પસ્સામીતિ (સ્યા॰)]. અથ ખો જીવકો કોમારભચ્ચો રઞ્ઞો માગધસ્સ સેનિયસ્સ બિમ્બિસારસ્સ ભગન્દલાબાધં એકેનેવ આલેપેન અપકડ્ઢિ. અથ ખો રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો અરોગો સમાનો પઞ્ચ ઇત્થિસતાનિ સબ્બાલઙ્કારં ભૂસાપેત્વા ઓમુઞ્ચાપેત્વા પુઞ્જં કારાપેત્વા જીવકં કોમારભચ્ચં એતદવોચ – ''એતં, ભણે જીવક, પઞ્ચન્નં ઇત્થિસતાનં સબ્બાલઙ્કારં તુય્હં હોતૂ''તિ. ''અલં, દેવ, અધિકારં મે દેવો સરતૂ''તિ. ''તેન હિ, ભણે જીવક, મં ઉપટ્ઠહ, ઇત્થાગારઞ્ચ, બુદ્ધપ્પમુખઞ્ચ ભિક્ખુસઙ્ઘ''ન્તિ. ''એવં, દેવા''તિ ખો જીવકો કોમારભચ્ચો રઞ્ઞો માગધસ્સ સેનિયસ્સ બિમ્બિસારસ્સ પચ્ચસ્સોસિ.

બિમ્બિસારરાજવત્થુ નિટ્ઠિતં.

૨૦૫. રાજગહસેટ્ઠિવત્થુ

૩૩૨. તેન ખો પન સમયેન રાજગહકસ્સ સેટ્ઠિસ્સ સત્તવસ્સિકો સીસાબાધો હોતિ. બહૂ મહન્તા મહન્તા દિસાપામોક્ખા વેજ્જા આગન્ત્વા નાસક્ખિંસુ અરોગં કાતું. બહું હિરઞ્ઞં આદાય અગમંસુ. અપિ ચ, વેજ્જેહિ પચ્ચક્ખાતો હોતિ. એકચ્ચે વેજ્જા એવમાહંસુ – ''પઞ્ચમં દિવસં સેટ્ઠિ ગહપતિ કાલં કરિસ્સતી''તિ. એકચ્ચે વેજ્જા એવમાહંસુ – ''સત્તમં દિવસં સેટ્ઠિ ગહપતિ કાલં કરિસ્સતી''તિ. અથ ખો રાજગહકસ્સ નેગમસ્સ એતદહોસિ – ''અયં ખો સેટ્ઠિ ગહપતિ બહૂપકારો રઞ્ઞો ચેવ નેગમસ્સ ચ. અપિ ચ, વેજ્જેહિ પચ્ચક્ખાતો. એકચ્ચે વેજ્જા એવમાહંસુ – 'પઞ્ચમં દિવસં સેટ્ઠિ ગહપતિ કાલં કરિસ્સતી'તિ. એકચ્ચે વેજ્જા એવમાહંસુ – 'સત્તમં દિવસં સેટ્ઠિ

ગહપતિ કાલં કરિસ્સતી'તિ. અયઞ્ચ રઞ્ઞો જીવકો વેજ્જો તરુણો ભદ્રકો. યંનૂન મયં રાજાનં જીવકં વેજ્જં યાચેય્યામ સેટ્ઠિં ગહપતિં તિકિચ્છિતુ''ન્તિ. અથ ખો રાજગહકો નેગમો યેન રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો તેનુપસઙ્કમિ; ઉપસઙ્કમિત્વા રાજાનં માગધં સેનિયં બિમ્બિસારં એતદવોચ – ''અયં, દેવ, સેટ્ઠિ ગહપતિ બહૂપકારો દેવસ્સ ચેવ નેગમસ્સ ચ; અપિ ચ, વેજ્જેહિ પચ્ચક્ખાતો. એકચ્ચે વેજ્જા એવમાહંસુ – પઞ્ચમં દિવસં સેટ્ઠિ ગહપતિ કાલં કરિસ્સતીતિ. એકચ્ચે વેજ્જા એવમાહંસુ – સત્તમં દિવસં સેટ્ઠિ ગહપતિ કાલં કરિસ્સતીતિ. સાધુ દેવો જીવકં વેજ્જં આણાપેતુ સેટ્ઠિં ગહપતિં તિકિચ્છિતુ''ન્તિ .

અથ ખો રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો જીવકં કોમારભચ્ચં આણાપેસિ – ''ગચ્છ, ભણે જીવક, સેટ્ઠિં ગહપતિં તિકિચ્છાહી''તિ. ''એવં, દેવા''તિ ખો જીવકો કોમારભચ્ચો રઞ્ઞો માગધસ્સ સેનિયસ્સ બિમ્બિસારસ્સ પટિસ્સુત્વા યેન સેટ્ઠિ ગહપતિ તેનુપસઙ્કમિ; ઉપસઙ્કમિત્વા સેટ્ઠિસ્સ ગહપતિસ્સ વિકારં સલ્લક્ખેત્વા સેટ્ઠિં ગહપતિં એતદવોચ – ''સચે ત્વં, ગહપતિ, અરોગો ભવેય્યાસિ [સચાહં તં ગહપતિ અરોગાપેય્યં (સી॰), સચાહં તં ગહપતિ અરોગં કરેય્યં (સ્યા॰)] કિં મે અસ્સ દેય્યધમ્મો''તિ? ''સબ્બં સાપતેય્યઞ્ચ તે, આચરિય, હોતુ, અહઞ્ચ તે દાસો''તિ. ''સક્ખિસ્સસિ પન ત્વં, ગહપતિ, એકેન પસ્સેન સત્તમાસે નિપજ્જિતુ''ન્તિ? ''સક્કોમહં, આચરિય, એકેન પસ્સેન સત્તમાસે નિપજ્જિતુ''ન્તિ. ''સક્ખિસ્સસિ પન ત્વં, ગહપતિ, દુતિયેન પસ્સેન સત્તમાસે નિપજ્જિતુ''ન્તિ? ''સક્કોમહં, આચરિય, દુતિયેન પસ્સેન સત્તમાસે નિપજ્જિતુ''ન્તિ . ''સક્ખિસ્સસિ પન ત્વં, ગહપતિ, ઉત્તાનો સત્તમાસે નિપજ્જિતુ''ન્તિ? ''સક્કોમહં, આચરિય, ઉત્તાનો સત્તમાસે નિપજ્જિતુ''ન્તિ.

અથ ખો જીવકો કોમારભચ્ચો સેટ્ઠિં ગહપતિં મઞ્ચકે નિપાતેત્વા [નિપજ્જાપેત્વા (સી॰ સ્યા॰)] મઞ્ચકે [મઞ્ચકેન (સી॰)] સમ્બન્ધિત્વા સીસચ્છવિં ઉપ્પાટેત્વા [ફાલેત્વા (સી॰)] સિબ્બિનિં વિનામેત્વા દ્વે પાણકે નીહરિત્વા મહાજનસ્સ દસ્સેસિ – ''પસ્સથય્યે [પસ્સેય્યાથ (સી॰), પસ્સથ (સ્યા॰), પસ્સથય્યો (ક॰)], ઇમે દ્વે પાણકે, એકં ખુદ્દકં એકં મહલ્લકં. યે તે આચરિયા એવમાહંસુ – પઞ્ચમં દિવસં સેટ્ઠિ ગહપતિ કાલં કરિસ્સતીતિ – તેહાયં મહલ્લકો પાણકો દિટ્ઠો. પઞ્ચમં દિવસં સેટ્ઠિસ્સ ગહપતિસ્સ મત્થલુઙ્ગં પરિયાદિયિસ્સતિ. મત્થલુઙ્ગસ્સ પરિયાદાના સેટ્ઠિ ગહપતિ કાલં કરિસ્સતિ. સુદિટ્ઠો તેહિ આચરિયેહિ. યે તે આચરિયા એવમાહંસુ – સત્તમં દિવસં સેટ્ઠિ ગહપતિ કાલં કરિસ્સતીતિ – તેહાયં ખુદ્દકો પાણકો દિટ્ઠો. સત્તમં દિવસં સેટ્ઠિસ્સ ગહપતિસ્સ મત્થલુઙ્ગં પરિયાદિયિસ્સતિ. મત્થલુઙ્ગસ્સ પરિયાદાના સેટ્ઠિ ગહપતિ કાલં કરિસ્સતિ. સુદિટ્ઠો તેહિ આચરિયેહી''તિ. સિબ્બિનિં સમ્પટિપાટેત્વા સીસચ્છવિં સિબ્બિત્વા આલેપં અદાસિ. અથ ખો સેટ્ઠિ ગહપતિ સત્તાહસ્સ અચ્ચયેન જીવકં કોમારભચ્ચં એતદવોચ – ''નાહં, આચરિય, સક્કોમિ એકેન પસ્સેન સત્તમાસે નિપજ્જિતુ''ન્તિ. ''નનુ મે ત્વં, ગહપતિ, પટિસ્સુણિ – સક્કોમહં, આચરિય, એકેન પસ્સેન સત્તમાસે નિપજ્જિતુ''ન્તિ? ''સચ્ચાહં, આચરિય, પટિસ્સુણિં, અપાહં મરિસ્સામિ, નાહં સક્કોમિ એકેન પસ્સેન સત્તમાસે નિપજ્જિતુ''ન્તિ. ''તેન હિ ત્વં, ગહપતિ, દુતિયેન પસ્સેન સત્તમાસે નિપજ્જાહી''તિ. અથ ખો સેટ્ઠિ ગહપતિ સત્તાહસ્સ અચ્ચયેન જીવકં કોમારભચ્ચં એતદવોચ – ''નાહં, આચરિય, સક્કોમિ દુતિયેન પસ્સેન સત્તમાસે નિપજ્જિતુ''ન્તિ. ''નનુ મે ત્વં, ગહપતિ, પટિસ્સુણિ – સક્કોમહં, આચરિય, દુતિયેન પસ્સેન સત્તમાસે નિપજ્જિતુ''ન્તિ? ''સચ્ચાહં, આચરિય, પટિસ્સુણિં, અપાહં મરિસ્સામિ, નાહં, આચરિય, સક્કોમિ દુતિયેન પસ્સેન સત્તમાસે નિપજ્જિતુ''ન્તિ. ''તેન હિ ત્વં, ગહપતિ, ઉત્તાનો સત્તમાસે નિપજ્જાહી''તિ. અથ ખો સેટ્ઠિ ગહપતિ સત્તાહસ્સ અચ્ચયેન જીવકં કોમારભચ્ચં એતદવોચ – ''નાહં, આચરિય, સક્કોમિ ઉત્તાનો સત્તમાસે નિપજ્જિતુ''ન્તિ. ''નનુ મે ત્વં, ગહપતિ, પટિસ્સુણિ – સક્કોમહં, આચરિય, ઉત્તાનો સત્તમાસે નિપજ્જિતુ''ન્તિ? ''સચ્ચાહં, આચરિય, પટિસ્સુણિં, અપાહં મરિસ્સામિ, નાહં સક્કોમિ ઉત્તાનો સત્તમાસે

નિપજ્જિતુ''ન્તિ. ''અહં ચે તં, ગહપતિ, ન વદેય્યં, એત્તકમ્પિ ત્વં ન નિપજ્જેય્યાસિ, અપિ ચ પટિકચ્ચેવ મયા ઞાતો – તીહિ સત્તાહેહિ સેટ્ઠિ ગહપતિ અરોગો ભવિસ્સતીતિ. ઉટ્ઠેહિ , ગહપતિ, અરોગોસિ. જાનાસિ કિં મે દેય્યધમ્મો''તિ? ''સબ્બં સાપતેય્યઞ્ચ તે, આચરિય, હોતુ, અહઞ્ચ તે દાસો''તિ. ''અલં, ગહપતિ, મા મે ત્વં સબ્બં સાપતેય્યં અદાસિ, મા ચ મે દાસો. રઞ્ઞો સતસહસ્સં દેહિ, મય્હં સતસહસ્સ''ન્તિ. અથ ખો સેટ્ઠિ ગહપતિ અરોગો સમાનો રઞ્ઞો સતસહસ્સં અદાસિ, જીવકસ્સ કોમારભચ્ચસ્સ સતસહસ્સં.

રાજગહસેટ્ઠિવત્થુ નિટ્ઠિતં.

૨૦૬. સેટ્ઠિપુત્તવત્થુ

૩૩૩. તેન ખો પન સમયેન બારાણસેય્યકસ્સ સેટ્ઠિપુત્તસ્સ મોક્ખચિકાય કીળન્તસ્સ અન્તગણ્ઠાબાધો હોતિ, યેન યાગુપિ પીતા ન સમ્મા પરિણામં ગચ્છતિ, ભત્તમ્પિ ભુત્તં ન સમ્મા પરિણામં ગચ્છતિ, ઉચ્ચારોપિ પસ્સાવોપિ ન પગુણો. સો તેન કિસો હોતિ લૂખો દુબ્બણ્ણો ઉપ્પણ્ડુપ્પણ્ડુકજાતો ધમનિસન્થતગત્તો. અથ ખો બારાણસેય્યકસ્સ સેટ્ઠિસ્સ એતદહોસિ – ''મય્હં ખો પુત્તસ્સ તાદિસો આબાધો, યેન યાગુપિ પીતા ન સમ્મા પરિણામં ગચ્છતિ, ભત્તમ્પિ ભુત્તં ન સમ્મા પરિણામં ગચ્છતિ, ઉચ્ચારોપિ પસ્સાવોપિ ન પગુણો. સો તેન કિસો લૂખો દુબ્બણ્ણો ઉપ્પણ્ડુપ્પણ્ડુકજાતો ધમનિસન્થતગત્તો. યંનૂનાહં રાજગહં ગન્ત્વા રાજાનં જીવકં વેજ્જં યાચેય્યં પુત્તં મે તિકિચ્છિતુ''ન્તિ. અથ ખો બારાણસેય્યકો સેટ્ઠિ રાજગહં ગન્ત્વા યેન રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા રાજાનં માગધં સેનિયં બિમ્બિસારં એતદવોચ – ''મય્હં ખો, દેવ, પુત્તસ્સ તાદિસો આબાધો, યેન યાગુપિ પીતા ન સમ્મા પરિણામં ગચ્છતિ, ભત્તમ્પિ ભુત્તં ન સમ્મા પરિણામં ગચ્છતિ, ઉચ્ચારોપિ પસ્સાવોપિ ન પગુણો. સો તેન કિસો લૂખો દુબ્બણ્ણો ઉપ્પણ્ડુપ્પણ્ડુકજાતો ધમનિસન્થતગત્તો. સાધુ દેવો જીવકં વેજ્જં આણાપેતુ પુત્તં મે તિકિચ્છિતુ''ન્તિ.

અથ ખો રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો જીવકં કોમારભચ્ચં આણાપેસિ – ''ગચ્છ, ભણે જીવક, બારાણસિં ગન્ત્વા બારાણસેય્યકં સેટ્ઠિપુત્તં તિકિચ્છાહી''તિ. ''એવં, દેવા''તિ ખો જીવકો કોમારભચ્ચો રઞ્ઞો માગધસ્સ સેનિયસ્સ બિમ્બિસારસ્સ પટિસ્સુત્વા બારાણસિં ગન્ત્વા યેન બારાણસેય્યકો સેટ્ઠિપુત્તો તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા બારાણસેય્યકસ્સ સેટ્ઠિપુત્તસ્સ વિકારં સલ્લક્ખેત્વા જનં ઉસ્સારેત્વા તિરોકરણિયં પરિક્ખિપિત્વા થમ્ભે ઉબ્બન્ધિત્વા [ઉપનિબન્ધિત્વા (સી॰ સ્યા॰)] ભરિયં પુરતો ઠપેત્વા ઉદરચ્છવિં ઉપ્પાટેત્વા અન્તગણ્ઠિં નીહરિત્વા ભરિયાય દસ્સેસિ – ''પસ્સ તે સામિકસ્સ આબાધં, ઇમિના યાગુપિ પીતા ન સમ્મા પરિણામં ગચ્છતિ, ભત્તમ્પિ ભુત્તં ન સમ્મા પરિણામં ગચ્છતિ, ઉચ્ચારોપિ પસ્સાવોપિ ન પગુણો; ઇમિનાયં કિસો લૂખો દુબ્બણ્ણો ઉપ્પણ્ડુપ્પણ્ડુકજાતો ધમનિસન્થતગત્તો''તિ. અન્તગણ્ઠિં વિનિવેઠેત્વા અન્તાનિ પટિપવેસેત્વા ઉદરચ્છવિં સિબ્બિત્વા આલેપં અદાસિ. અથ ખો બારાણસેય્યકો સેટ્ઠિપુત્તો નચિરસ્સેવ અરોગો અહોસિ. અથ ખો બારાણસેય્યકો સેટ્ઠિ 'પુત્તો મે અરોગો ઠિતો'તિ [અરોગાપિતોતિ (સી॰)] જીવકસ્સ કોમારભચ્ચસ્સ સોળસસહસ્સાનિ પાદાસિ. અથ ખો જીવકો કોમારભચ્ચો તાનિ સોળસસહસ્સાનિ આદાય પુનદેવ રાજગહં પચ્ચાગઞ્છિ .

સેટ્ઠિપુત્તવત્થુ નિટ્ઠિતં.

૨૦૭. પજ્જોતરાજવત્થુ

૩૩૪. તેન ખો પન સમયેન રઞ્ઞો [ઉજ્જેનિયં રઞ્ઞો (સ્યા॰)] પજ્જોતસ્સ પણ્ડુરોગાબાધો હોતિ. બહૂ મહન્તા મહન્તા દિસાપામોક્ખા વેજ્જા આગન્ત્વા નાસક્ખિંસુ અરોગં કાતું. બહું હિરઞ્ઞં આદાય અગમંસુ. અથ ખો રાજા પજ્જોતો રઞ્ઞો માગધસ્સ સેનિયસ્સ બિમ્બિસારસ્સ સન્તિકે દૂતં પાહેસિ – ''મય્હં ખો તાદિસો આબાધો, સાધુ દેવો જીવકં વેજ્જં આણાપેતુ, સો મં તિકિચ્છિસ્સતી''તિ. અથ ખો રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો જીવકં કોમારભચ્ચં આણાપેસિ – ''ગચ્છ, ભણે જીવક; ઉજ્જેનિં ગન્ત્વા રાજાનં પજ્જોતં તિકિચ્છાહી''તિ. ''એવં, દેવા''તિ ખો જીવકો કોમારભચ્ચો રઞ્ઞો માગધસ્સ સેનિયસ્સ બિમ્બિસારસ્સ પટિસ્સુત્વા ઉજ્જેનિં ગન્ત્વા યેન રાજા પજ્જોતો તેનુપસઙ્કમિ; ઉપસઙ્કમિત્વા રઞ્ઞો પજ્જોતસ્સ વિકારં સલ્લક્ખેત્વા રાજાનં પજ્જોતં એતદવોચ – ''સપ્પિં દેહિ [ઇદં પદદ્વયં સી॰ સ્યા॰ પોત્થકેસુ નત્થિ], સપ્પિં દેવ, નિપ્પચિસ્સામિ. તં દેવો પિવિસ્સતી''તિ. ''અલં, ભણે જીવક, યં તે સક્કા વિના સપ્પિના અરોગં કાતું તં કરોહિ. જેગુચ્છં મે સપ્પિ, પટિકૂલ''ન્તિ. અથ ખો જીવકસ્સ કોમારભચ્ચસ્સ એતદહોસિ – ''ઇમસ્સ ખો રઞ્ઞો તાદિસો આબાધો , ન સક્કા વિના સપ્પિના અરોગં કાતું. યંનૂનાહં સપ્પિં નિપ્પચેય્યં કસાવવણ્ણં કસાવગન્ધં કસાવરસ''ન્તિ. અથ ખો જીવકો કોમારભચ્ચો નાનાભેસજ્જેહિ સપ્પિં નિપ્પચિ કસાવવણ્ણં કસાવગન્ધં કસાવરસં. અથ ખો જીવકસ્સ કોમારભચ્ચસ્સ એતદહોસિ – ''ઇમસ્સ ખો રઞ્ઞો સપ્પિ પીતં પરિણામેન્તં ઉદ્દેકં દસ્સતિ. ચણ્ડોયં રાજા ઘાતાપેય્યાપિ મં. યંનૂનાહં પટિકચ્ચેવ આપુચ્છેય્ય''ન્તિ. અથ ખો જીવકો કોમારભચ્ચો યેન રાજા પજ્જોતો તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા રાજાનં પજ્જોતં એતદવોચ – ''મયં ખો, દેવ, વેજ્જા નામ તાદિસેન મુહુત્તેન મૂલાનિ ઉદ્ધરામ ભેસજ્જાનિ સંહરામ. સાધુ દેવો વાહનાગારેસુ ચ દ્વારેસુ ચ આણાપેતુ – યેન વાહનેન જીવકો ઇચ્છતિ તેન વાહનેન ગચ્છતુ, યેન દ્વારેન ઇચ્છતિ તેન દ્વારેન ગચ્છતુ, યં કાલં ઇચ્છતિ તં કાલં ગચ્છતુ, યં કાલં ઇચ્છતિ તં કાલં પવિસતૂ''તિ. અથ ખો રાજા પજ્જોતો વાહનાગારેસુ ચ દ્વારેસુ ચ આણાપેસિ – ''યેન વાહનેન જીવકો ઇચ્છતિ તેન વાહનેન ગચ્છતુ, યેન દ્વારેન ઇચ્છતિ તેન દ્વારેન ગચ્છતુ, યં કાલં ઇચ્છતિ તં કાલં ગચ્છતુ, યં કાલં ઇચ્છતિ તં કાલં પવિસતૂ''તિ.

તેન ખો પન સમયેન રઞ્ઞો પજ્જોતસ્સ ભદ્દવતિકા નામ હત્થિનિકા પઞ્ઞાસયોજનિકા હોતિ. અથ ખો જીવકો કોમારભચ્ચો રઞ્ઞો પજ્જોતસ્સ સપ્પિં [તં સપ્પિં (સ્યા॰)] ઉપનામેસિ – ''કસાવં દેવો પિવતૂ''તિ. અથ ખો જીવકો કોમારભચ્ચો રાજાનં પજ્જોતં સપ્પિં પાયેત્વા હત્થિસાલં ગન્ત્વા ભદ્દવતિકાય હત્થિનિકાય નગરમ્હા નિપ્પતિ .

અથ ખો રઞ્ઞો પજ્જોતસ્સ તં સપ્પિ પીતં પરિણામેન્તં ઉદ્દેકં અદાસિ. અથ ખો રાજા પજ્જોતો મનુસ્સે એતદવોચ – ''દુટ્ઠેન, ભણે, જીવકેન સપ્પિં પાયિતોમ્હિ. તેન હિ, ભણે, જીવકં વેજ્જં વિચિનથા''તિ. ''ભદ્દવતિકાય, દેવ, હત્થિનિકાય નગરમ્હા નિપ્પતિતો''તિ. તેન ખો પન સમયેન રઞ્ઞો પજ્જોતસ્સ કાકો નામ દાસો સટ્ઠિયોજનિકો હોતિ, અમનુસ્સેન પટિચ્ચ જાતો. અથ ખો રાજા પજ્જોતો કાકં દાસં આણાપેસિ – ''ગચ્છ, ભણે કાક, જીવકં વેજ્જં નિવત્તેહિ – રાજા તં, આચરિય, નિવત્તાપેતીતિ. એતે ખો, ભણે કાક, વેજ્જા નામ બહુમાયા. મા ચસ્સ કિઞ્ચિ પટિગ્ગહેસી''તિ.

અથ ખો કાકો દાસો જીવકં કોમારભચ્ચં અન્તરામગ્ગે કોસમ્બિયં સમ્ભાવેસિ

પાતરાસં કરોન્તં. અથ ખો કાકો દાસો જીવકં કોમારભચ્ચં એતદવોચ – ''રાજા તં, આચરિય, નિવત્તાપેતી''તિ. ''આગમેહિ, ભણે કાક, યાવ ભુઞ્જામ [ભુઞ્જામિ (સી॰ સ્યા॰)]. હન્દ, ભણે કાક, ભુઞ્જસ્સૂ''તિ. ''અલં,

આચરિય, રઞ્ઞામ્હિ આણત્તો – એતે ખો, ભણે કાક, વેજ્જા નામ બહુમાયા, મા ચસ્સ કિઞ્ચિ પટિગ્ગહેસી''તિ. તેન ખો પન સમયેન જીવકો કોમારભચ્ચો નખેન ભેસજ્જં ઓલુમ્પેત્વા આમલકઞ્ચ ખાદતિ પાનીયઞ્ચ પિવતિ. અથ ખો જીવકો કોમારભચ્ચો કાકં દાસં એતદવોચ – ''હન્દ, ભણે કાક, આમલકઞ્ચ ખાદ પાનીયઞ્ચ પિવસ્સૂ''તિ. અથ ખો કાકો દાસો – અયં ખો વેજ્જો આમલકઞ્ચ ખાદતિ પાનીયઞ્ચ પિવતિ, ન અરહતિ કિઞ્ચિ પાપકં હોતુન્તિ – ઉપડ્ઢામલકઞ્ચ ખાદિ પાનીયઞ્ચ અપાયિ. તસ્સ તં ઉપડ્ઢામલકં ખાદિતં તત્થેવ નિચ્છારેસિ. અથ ખો કાકો દાસો જીવકં કોમારભચ્ચં એતદવોચ – ''અત્થિ મે, આચરિય, જીવિત''ન્તિ? ''મા, ભણે કાક, ભાયિ, ત્વં ચેવ અરોગો ભવિસ્સસિ રાજા ચ. ચણ્ડો સો રાજા ઘાતાપેય્યાપિ મં, તેનાહં ન નિવત્તામી''તિ ભદ્દવતિકં હત્થિનિકં કાકસ્સ નિય્યાદેત્વા યેન રાજગહં તેન પક્કામિ. અનુપુબ્બેન યેન રાજા માગધો સેનિયો બિમ્બિસારો તેનુપસઙ્કમિ; ઉપસઙ્કમિત્વા રઞ્ઞો માગધસ્સ સેનિયસ્સ બિમ્બિસારસ્સ એતમત્થં આરોચેસિ. ''સુટ્ઠુ, ભણે જીવક, અકાસિ યમ્પિ ન નિવત્તો, ચણ્ડો સો રાજા ઘાતાપેય્યાપિ ત''ન્તિ. અથ ખો રાજા પજ્જોતો અરોગો સમાનો જીવકસ્સ કોમારભચ્ચસ્સ સન્તિકે દૂતં પાહેસિ – ''આગચ્છતુ જીવકો, વરં દસ્સામી''તિ. ''અલં, અય્યો [દેવ (સ્યા॰)], અધિકારં મે દેવો સરતૂ''તિ.

પજ્જોતરાજવત્થુ નિટ્ઠિતં.

૨૦૮. સિવેય્યકદુસ્સયુગકથા

૩૩૫. તેન ખો પન સમયેન રઞ્ઞો પજ્જોતસ્સ સિવેય્યકં દુસ્સયુગં ઉપ્પન્નં હોતિ – બહૂનં [બહુન્નં (સી॰ સ્યા॰)] દુસ્સાનં બહૂનં દુસ્સયુગાનં બહૂનં દુસ્સયુગસતાનં બહૂનં દુસ્સયુગસહસ્સાનં બહૂનં દુસ્સયુગસતસહસ્સાનં અગ્ગઞ્ચ સેટ્ઠઞ્ચ મોક્ખઞ્ચ ઉત્તમઞ્ચ પવરઞ્ચ. અથ ખો રાજા પજ્જોતો તં સિવેય્યકં દુસ્સયુગં જીવકસ્સ કોમારભચ્ચસ્સ પાહેસિ. અથ ખો જીવકસ્સ કોમારભચ્ચસ્સ એતદહોસિ – ''ઇદં ખો મે સિવેય્યકં દુસ્સયુગં રઞ્ઞા પજ્જોતેન પહિતં – બહૂનં દુસ્સાનં બહૂનં દુસ્સયુગાનં બહૂનં દુસ્સયુગસતાનં બહૂનં દુસ્સયુગસહસ્સાનં બહૂનં દુસ્સયુગસતસહસ્સાનં અગ્ગઞ્ચ સેટ્ઠઞ્ચ મોક્ખઞ્ચ ઉત્તમઞ્ચ પવરઞ્ચ. નયિદં અઞ્ઞો કોચિ પચ્ચારહતિ અઞ્ઞત્ર તેન ભગવતા અરહતા સમ્માસમ્બુદ્ધેન, રઞ્ઞા વા માગધેન સેનિયેન બિમ્બિસારેના''તિ.

સિવેય્યકદુસ્સયુગકથા નિટ્ઠિતા.

૨૦૯. સમત્તિંસવિરેચનકથા

૩૩૬. તેન ખો પન સમયેન ભગવતો કાયો દોસાભિસન્નો હોતિ. અથ ખો ભગવા આયસ્મન્તં આનન્દં આમન્તેસિ – ''દોસાભિસન્નો ખો, આનન્દ, તથાગતસ્સ કાયો. ઇચ્છતિ તથાગતો વિરેચનં પાતુ''ન્તિ. અથ ખો આયસ્મા આનન્દો યેન જીવકો કોમારભચ્ચો તેનુપસઙ્કમિ; ઉપસઙ્કમિત્વા જીવકં કોમારભચ્ચં એતદવોચ – ''દોસાભિસન્નો ખો, આવુસો જીવક, તથાગતસ્સ કાયો. ઇચ્છતિ તથાગતો વિરેચનં પાતુ''ન્તિ. ''તેન હિ, ભન્તે આનન્દ, ભગવતો કાયં કતિપાહં સિનેહેથા''તિ. અથ ખો આયસ્મા આનન્દો ભગવતો કાયં કતિપાહં સિનેહેત્વા યેન જીવકો કોમારભચ્ચો તેનુપસઙ્કમિ; ઉપસઙ્કમિત્વા જીવકં કોમારભચ્ચં એતદવોચ – ''સિનિદ્ધો ખો, આવુસો જીવક, તથાગતસ્સ કાયો. યસ્સ દાનિ કાલં મઞ્ઞસી''તિ. અથ ખો જીવકસ્સ કોમારભચ્ચસ્સ એતદહોસિ – ''ન ખો મેતં પતિરૂપં યોહં ભગવતો ઓળારિકં વિરેચનં દદેય્ય''ન્તિ. તીણિ ઉપ્પલહત્થાનિ નાનાભેસજ્જેહિ પરિભાવેત્વા યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા એકં ઉપ્પલહત્થં ભગવતો ઉપનામેસિ – ''ઇમં, ભન્તે, ભગવા પઠમં

ઉપ્પલહત્થં ઉપસિઙ્ઘતુ. ઇદં ભગવન્તં દસક્ખત્તું વિરેચેસ્સતી''તિ. દુતિયં ઉપ્પલહત્થં ભગવતો ઉપનામેસિ – ''ઇમં, ભન્તે, ભગવા દુતિયં ઉપ્પલહત્થં ઉપસિઙ્ઘતુ. ઇદં ભગવન્તં દસક્ખત્તું વિરેચેસ્સતી''તિ. તતિયં ઉપ્પલહત્થં ભગવતો ઉપનામેસિ – ''ઇમં, ભન્તે , ભગવા તતિયં ઉપ્પલહત્થં ઉપસિઙ્ઘતુ. ઇદં ભગવન્તં દસક્ખત્તું વિરેચેસ્સતી''તિ . એવં ભગવતો સમત્તિંસાય વિરેચનં ભવિસ્સતીતિ. અથ ખો જીવકો કોમારભચ્ચો ભગવતો સમત્તિંસાય વિરેચનં દત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા પદક્ખિણં કત્વા પક્કામિ. અથ ખો જીવકસ્સ કોમારભચ્ચસ્સ બહિ દ્વારકોટ્ઠકા નિક્ખન્તસ્સ એતદહોસિ – ''મયા ખો ભગવતો સમત્તિંસાય વિરેચનં દિન્નં. દોસાભિસન્નો તથાગતસ્સ કાયો . ન ભગવન્તં સમત્તિંસક્ખત્તું વિરેચેસ્સતિ, એકૂનત્તિંસક્ખત્તું ભગવન્તં વિરેચેસ્સતિ. અપિ ચ, ભગવા વિરિત્તો નહાયિસ્સતિ. નહાતં ભગવન્તં સકિં વિરેચેસ્સતિ. એવં ભગવતો સમત્તિંસાય વિરેચનં ભવિસ્સતી''તિ.

અથ ખો ભગવા જીવકસ્સ કોમારભચ્ચસ્સ ચેતસા ચેતોપરિવિતક્કમઞ્ઞાય આયસ્મન્તં આનન્દં આમન્તેસિ – ''ઇધાનન્દ, જીવકસ્સ કોમારભચ્ચસ્સ બહિ દ્વારકોટ્ઠકા નિક્ખન્તસ્સ એતદહોસિ – 'મયા ખો ભગવતો સમત્તિંસાય વિરેચનં દિન્નં. દોસાભિસન્નો તથાગતસ્સ કાયો. ન ભગવન્તં સમતિંસક્ખત્તું વિરેચેસ્સતિ, એકૂનતિંસક્ખત્તું ભગવન્તં વિરેચેસ્સતિ. અપિ ચ, ભગવા વિરિત્તો નહાયિસ્સતિ. નહાતં ભગવન્તં સકિં વિરેચેસ્સતિ. એવં ભગવતો સમત્તિંસાય વિરેચનં ભવિસ્સતી'તિ. તેન હાનન્દ, ઉણ્હોદકં પટિયાદેહી''તિ. ''એવં, ભન્તે''તિ ખો આયસ્મા આનન્દો ભગવતો પટિસ્સુણિત્વા ઉણ્હોદકં પટિયાદેસિ.

અથ ખો જીવકો કોમારભચ્ચો યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નો ખો જીવકો કોમારભચ્ચો ભગવન્તં એતદવોચ – ''વિરિત્તો, ભન્તે, ભગવા''તિ? ''વિરિત્તોમ્હિ, જીવકા''તિ. ઇધ મય્હં, ભન્તે, બહિ દ્વારકોટ્ઠકા નિક્ખન્તસ્સ એતદહોસિ – ''મયા ખો ભગવતો સમત્તિંસાય વિરેચનં દિન્નં. દોસાભિસન્નો તથાગતસ્સ કાયો. ન ભગવન્તં સમત્તિંસક્ખત્તું વિરેચેસ્સતિ, એકૂનત્તિંસક્ખત્તું ભગવન્તં વિરેચેસ્સતિ. અપિ ચ, ભગવા વિરિત્તો નહાયિસ્સતિ. નહાતં ભગવન્તં સકિં વિરેચેસ્સતિ. એવં ભગવતો સમત્તિંસાય વિરેચનં ભવિસ્સતી''તિ. નહાયતુ, ભન્તે, ભગવા, નહાયતુ સુગતોતિ. અથ ખો ભગવા ઉણ્હોદકં નહાયિ. નહાતં ભગવન્તં સકિં વિરેચેસિ. એવં ભગવતો સમત્તિંસાય વિરેચનં અહોસિ. અથ ખો જીવકો કોમારભચ્ચો ભગવન્તં એતદવોચ – ''યાવ, ભન્તે, ભગવતો કાયો પકતત્તો હોતિ, અલં [અહં તાવ યૂસપિણ્ટપાતેનાતિ (સી॰), અલં યૂસપિણ્ટકેનાતિ (સ્યા॰)] યૂસપિણ્ડપાતેના''તિ.

સમત્તિંસવિરેચનકથા નિટ્ઠિતા.

૨૧૦. વરયાચનાકથા

૩૩૭. અથ ખો ભગવતો કાયો નચિરસ્સેવ પકતત્તો અહોસિ. અથ ખો જીવકો કોમારભચ્ચો તં સિવેય્યકં દુસ્સયુગં આદાય યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ , ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નો ખો જીવકો કોમારભચ્ચો ભગવન્તં એતદવોચ – ''એકાહં, ભન્તે, ભગવન્તં વરં યાચામી''તિ. ''અતિક્કન્તવરા ખો, જીવક, તથાગતા''તિ. ''યઞ્ચ, ભન્તે, કપ્પતિ યઞ્ચ અનવજ્જ''ન્તિ. ''વદેહિ, જીવકા''તિ. ''ભગવા, ભન્તે, પંસુકૂલિકો, ભિક્ખુસઙ્ઘો ચ. ઇદં મે, ભન્તે, સિવેય્યકં દુસ્સયુગં રઞ્ઞા પજ્જોતેન પહિતં – બહૂનં દુસ્સાનં બહૂનં દુસ્સયુગાનં બહૂનં દુસ્સયુગસતાનં બહૂનં દુસ્સયુગસહસ્સાનં બહૂનં દુસ્સયુગસતસહસ્સાનં અગ્ગઞ્ચ

સેટ્ઠઞ્ચ મોક્ખઞ્ચ ઉત્તમઞ્ચ પવરઞ્ચ. પટિગ્ગણ્હાતુ મે, ભન્તે, ભગવા સિવેય્યકં દુસ્સયુગં; ભિક્ખુસઙ્ઘસ્સ ચ ગહપતિચીવરં અનુજાનાતૂ''તિ. પટિગ્ગહેસિ ભગવા સિવેય્યકં દુસ્સયુગં. અથ ખો ભગવા જીવકં કોમારભચ્ચં ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સેસિ સમાદપેસિ સમુત્તેજેસિ સમ્પહંસેસિ. અથ ખો જીવકો કોમારભચ્ચો ભગવતા ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સિતો સમાદપિતો સમુત્તેજિતો સમ્પહંસિતો ઉટ્ઠાયાસના ભગવન્તં અભિવાદેત્વા પદક્ખિણં કત્વા પક્કામિ. અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ગહપતિચીવરં. યો ઇચ્છતિ, પંસુકૂલિકો હોતુ. યો ઇચ્છતિ, ગહપતિચીવરં સાદિયતુ. ઇતરીતરેનપાહં [પહં (સી॰), ચાહં (સ્યા॰)], ભિક્ખવે, સન્તુટ્ઠિં વણ્ણેમી''તિ.

અસ્સોસું ખો રાજગહે મનુસ્સા – ''ભગવતા કિર ભિક્ખૂનં ગહપતિચીવરં અનુઞ્ઞાત''ન્તિ. તે ચ મનુસ્સા હટ્ઠા અહેસું ઉદગ્ગા ''ઇદાનિ ખો મયં દાનાનિ દસ્સામ પુઞ્ઞાનિ કરિસ્સામ, યતો ભગવતા ભિક્ખૂનં ગહપતિચીવરં અનુઞ્ઞાત''ન્તિ. એકાહેનેવ રાજગહે બહૂનિ ચીવરસહસ્સાનિ ઉપ્પજ્જિંસુ.

અસ્સોસું ખો જાનપદા મનુસ્સા – ''ભગવતા કિર ભિક્ખૂનં ગહપતિચીવરં અનુઞ્ઞાત''ન્તિ. તે ચ મનુસ્સા હટ્ઠા અહેસું ઉદગ્ગા – ''ઇદાનિ ખો મયં દાનાનિ દસ્સામ પુઞ્ઞાનિ કરિસ્સામ, યતો ભગવતા ભિક્ખૂનં ગહપતિચીવરં અનુઞ્ઞાત''ન્તિ. જનપદેપિ એકાહેનેવ બહૂનિ ચીવરસહસ્સાનિ ઉપ્પજ્જિંસુ.

તેન ખો પન સમયેન સઙ્ઘસ્સ પાવારો ઉપ્પન્નો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, પાવારન્તિ.

કોસેય્યપાવારો ઉપ્પન્નો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, કોસેય્યપાવારન્તિ.

કોજવં ઉપ્પન્નં હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, કોજવન્તિ.

વરયાચનાકથા નિટ્ઠિતા.

પઠમભાણવારો નિટ્ઠિતો.

૨૧૧. કમ્બલાનુજાનનાદિકથા

૩૩૮. તેન ખો પન સમયેન કાસિરાજા જીવકસ્સ કોમારભચ્ચસ્સ અડ્ઢકાસિકં કમ્બલં પાહેસિ ઉપડ્ઢકાસિનં ખમમાનં. અથ ખો જીવકો કોમારભચ્ચો તં અડ્ઢકાસિકં કમ્બલં આદાય યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નો ખો જીવકો કોમારભચ્ચો ભગવન્તં એતદવોચ – ''અયં મે, ભન્તે, અડ્ઢકાસિકો કમ્બલો કાસિરઞ્ઞા પહિતો ઉપડ્ઢકાસિનં ખમમાનો. પટિગ્ગણ્હાતુ મે, ભન્તે, ભગવા કમ્બલં, યં મમસ્સ દીઘરત્તં હિતાય સુખાયા''તિ. પટિગ્ગહેસિ ભગવા કમ્બલં. અથ ખો ભગવા જીવકં કોમારભચ્ચં ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સેસિ...પે॰... પદક્ખિણં કત્વા પક્કામિ. અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, કમ્બલ''ન્તિ.

૩૩૯. તેન ખો પન સમયેન સઙ્ઘસ્સ ઉચ્ચાવચાનિ ચીવરાનિ ઉપ્પન્નાનિ હોન્તિ. અથ ખો ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ''કિં નુ ખો ભગવતા ચીવરં અનુઞ્ઞાતં , કિં અનનુઞ્ઞાત''ન્તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ,

ભિક્ખવે, છ ચીવરાનિ – ખોમં કપ્પાસિકં કોસેય્યં કમ્બલં સાણં ભઙ્ગન્તિ.

૩૪૦. તેન ખો પન સમયેન યે તે ભિક્ખૂ ગહપતિચીવરં સાદિયન્તિ તે કુક્કુચ્ચાયન્તા પંસુકૂલં ન સાદિયન્તિ – એકંયેવ ભગવતા ચીવરં અનુઞ્ઞાતં, ન દ્વેતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ગહપતિચીવરં સાદિયન્તેન પંસુકૂલમ્પિ સાદિયિતું; તદુભયેનપાહં, ભિક્ખવે, સન્તુટ્ઠિં વણ્ણેમીતિ.

કમ્બલાનુજાનનાદિકથા નિટ્ઠિતા.

૨૧૨. પંસુકૂલપરિયેસનકથા

૩૪૧. તેન ખો પન સમયેન સમ્બહુલા ભિક્ખૂ કોસલેસુ જનપદે અદ્ધાનમગ્ગપ્પટિપન્ના હોન્તિ. એકચ્ચે ભિક્ખૂ સુસાનં ઓક્કમિંસુ પંસુકૂલાય, એકચ્ચે ભિક્ખૂ નાગમેસું. યે તે ભિક્ખૂ સુસાનં ઓક્કમિંસુ પંસુકૂલાય તે પંસુકૂલાનિ લભિંસુ. યે તે ભિક્ખૂ નાગમેસું તે એવમાહંસુ – ''અમ્હાકમ્પિ, આવુસો, ભાગં દેથા''તિ. તે એવમાહંસુ – ''ન મયં, આવુસો, તુમ્હાકં ભાગં દસ્સામ. કિસ્સ તુમ્હે નાગમિત્થા''તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, નાગમેન્તાનં નાકામા ભાગં દાતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન સમ્બહુલા ભિક્ખૂ કોસલેસુ જનપદે અદ્ધાનમગ્ગપ્પટિપન્ના હોન્તિ. એકચ્ચે ભિક્ખૂ સુસાનં ઓક્કમિંસુ પંસુકૂલાય, એકચ્ચે ભિક્ખૂ આગમેસું. યે તે ભિક્ખૂ સુસાનં ઓક્કમિંસુ પંસુકૂલાય તે પંસુકૂલાનિ લભિંસુ. યે તે ભિક્ખૂ આગમેસું તે એવમાહંસુ – ''અમ્હાકમ્પિ, આવુસો, ભાગં દેથા''તિ. તે એવમાહંસુ – ''ન મયં, આવુસો, તુમ્હાકં ભાગં દસ્સામ. કિસ્સ તુમ્હે ન ઓક્કમિત્થા''તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, આગમેન્તાનં અકામા ભાગં દાતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન સમ્બહુલા ભિક્ખૂ કોસલેસુ જનપદે અદ્ધાનમગ્ગપ્પટિપન્ના હોન્તિ. એકચ્ચે ભિક્ખૂ પઠમં સુસાનં ઓક્કમિંસુ પંસુકૂલાય, એકચ્ચે ભિક્ખૂ પચ્છા ઓક્કમિંસુ. યે તે ભિક્ખૂ પઠમં સુસાનં ઓક્કમિંસુ પંસુકૂલાય તે પંસુકૂલાનિ લભિંસુ. યે તે ભિક્ખૂ પચ્છા ઓક્કમિંસુ તે ન લભિંસુ. તે એવમાહંસુ – ''અમ્હાકમ્પિ, આવુસો , ભાગં દેથા''તિ. તે એવમાહંસુ – ''ન મયં, આવુસો, તુમ્હાકં ભાગં દસ્સામ. કિસ્સ તુમ્હે પચ્છા ઓક્કમિત્થા''તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, પચ્છા ઓક્કન્તાનં નાકામા ભાગં દાતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન સમ્બહુલા ભિક્ખૂ કોસલેસુ જનપદે અદ્ધાનમગ્ગપ્પટિપન્ના હોન્તિ. તે સદિસા સુસાનં ઓક્કમિંસુ પંસુકૂલાય. એકચ્ચે ભિક્ખૂ પંસુકૂલાનિ લભિંસુ, એકચ્ચે ભિક્ખૂ ન લભિંસુ . યે તે ભિક્ખૂ ન લભિંસુ, તે એવમાહંસુ – ''અમ્હાકમ્પિ, આવુસો, ભાગં દેથા''તિ. તે એવમાહંસુ – ''ન મયં, આવુસો, તુમ્હાકં ભાગં દસ્સામ. કિસ્સ તુમ્હે ન લભિત્થા''તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સદિસાનં ઓક્કન્તાનં અકામા ભાગં દાતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન સમ્બહુલા ભિક્ખૂ કોસલેસુ જનપદે અદ્ધાનમગ્ગપ્પટિપન્ના હોન્તિ. તે કતિકં કત્વા સુસાનં ઓક્કમિંસુ પંસુકૂલાય. એકચ્ચે ભિક્ખૂ પંસુકૂલાનિ લભિંસુ, એકચ્ચે ભિક્ખૂ ન લભિંસુ. યે તે ભિક્ખૂ ન લભિંસુ તે એવમાહંસુ – ''અમ્હાકમ્પિ, આવુસો, ભાગં દેથા''તિ. તે એવમાહંસુ – ''ન મયં, આવુસો, તુમ્હાકં ભાગં

દસ્સામ. કિસ્સ તુમ્હે ન લભિત્થા’’તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, કતિકં કત્વા ઓક્કન્તાનં અકામા ભાગં દાતુન્તિ.

પંસુકૂલપરિયેસનકથા નિટ્ઠિતા.

૨૧૩. ચીવરપટિગ્ગાહકસમ્મુતિકથા

૩૪૨. તેન ખો પન સમયેન મનુસ્સા ચીવરં આદાય આરામં આગચ્છન્તિ. તે પટિગ્ગાહકં અલભમાના પટિહરન્તિ. ચીવરં પરિત્તં ઉપ્પજ્જતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતં ભિક્ખું ચીવરપટિગ્ગાહકં સમ્મન્નિતું – યો ન છન્દાગતિં ગચ્છેય્ય, ન દોસાગતિં ગચ્છેય્ય, ન મોહાગતિં ગચ્છેય્ય, ન ભયાગતિં ગચ્છેય્ય, ગહિતાગહિતઞ્ચ જાનેય્ય. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, સમ્મન્નિતબ્બો. પઠમં ભિક્ખુ યાચિતબ્બો; યાચિત્વા બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો –

‘‘સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં સઙ્ઘો ઇત્થન્નામં ભિક્ખું ચીવરપટિગ્ગાહકં સમ્મન્નેય્ય. એસા ઞત્તિ.

‘‘સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. સઙ્ઘો ઇત્થન્નામં ભિક્ખું ચીવરપટિગ્ગાહકં સમ્મન્નતિ. યસ્સાયસ્મતો ખમતિ ઇત્થન્નામસ્સ ભિક્ખુનો ચીવરપટિગ્ગાહકસ્સ સમ્મુતિ, સો તુણ્હસ્સ; યસ્સ નક્ખમતિ, સો ભાસેય્ય.

‘‘સમ્મતો સઙ્ઘેન ઇત્થન્નામો ભિક્ખુ ચીવરપટિગ્ગાહકો. ખમતિ સઙ્ઘસ્સ, તસ્મા તુણ્હી, એવમેતં ધારયામી’’તિ.

તેન ખો પન સમયેન ચીવરપટિગ્ગાહકા ભિક્ખૂ ચીવરં પટિગ્ગહેત્વા તત્થેવ ઉજ્ઝિત્વા પક્કમન્તિ. ચીવરં નસ્સતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે , પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતં ભિક્ખું ચીવરનિદહકં સમ્મન્નિતું – યો ન છન્દાગતિં ગચ્છેય્ય, ન દોસાગતિં ગચ્છેય્ય, ન મોહાગતિં ગચ્છેય્ય, ન ભયાગતિં ગચ્છેય્ય, નિહિતાનિહિતઞ્ચ જાનેય્ય. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, સમ્મન્નિતબ્બો. પઠમં ભિક્ખુ યાચિતબ્બો; યાચિત્વા બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો –

‘‘સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, સઙ્ઘો ઇત્થન્નામં ભિક્ખું ચીવરનિદહકં સમ્મન્નેય્ય. એસા ઞત્તિ. ‘‘સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. સઙ્ઘો ઇત્થન્નામં ભિક્ખું ચીવરનિદહકં સમ્મન્નતિ. યસ્સાયસ્મતો ખમતિ ઇત્થન્નામસ્સ ભિક્ખુનો ચીવરનિદહકસ્સ સમ્મુતિ, સો તુણ્હસ્સ; યસ્સ નક્ખમતિ, સો ભાસેય્ય.

‘‘સમ્મતો સઙ્ઘેન ઇત્થન્નામો ભિક્ખુ ચીવરનિદહકો. ખમતિ સઙ્ઘસ્સ, તસ્મા તુણ્હી, એવમેતં ધારયામી’’તિ.

ચીવરપટિગ્ગાહકસમ્મુતિકથા નિટ્ઠિતા.

૨૧૪. ભણ્ડાગારસમ્મુતિઆદિકથા

૩૪૩. તેન ખો પન સમયેન ચીવરનિદહકો ભિક્ખુ મણ્ડપેપિ રુક્ખમૂલેપિ નિબ્બકોસેપિ ચીવરં નિદહતિ, ઉન્દૂરેહિપિ ઉપચિકાહિપિ ખજ્જન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ભણ્ડાગારં સમ્મન્નિતું,

યં સઙ્ઘો આકઙ્ખતિ વિહારં વા અડ્ઢયોગં વા પાસાદં વા હમ્મિયં વા ગુહં વા. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, સમ્મન્નિતબ્બો. બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો –

''સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, સઙ્ઘો ઇત્થન્નામં વિહારં ભણ્ડાગારં સમ્મન્નેય્ય. એસા ઞત્તિ.

''સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. સઙ્ઘો ઇત્થન્નામં વિહારં ભણ્ડાગારં સમ્મન્નતિ. યસ્સાયસ્મતો ખમતિ ઇત્થન્નામસ્સ વિહારસ્સ ભણ્ડાગારસ્સ સમ્મુતિ, સો તુણ્હસ્સ; યસ્સ નક્ખમતિ, સો ભાસેય્ય.

''સમ્મતો સઙ્ઘેન ઇત્થન્નામો વિહારો ભણ્ડાગારં. ખમતિ સઙ્ઘસ્સ , તસ્મા તુણ્હી, એવમેતં ધારયામી''તિ.

તેન ખો પન સમયેન સઙ્ઘસ્સ ભણ્ડાગારે ચીવરં અગુત્તં હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતં ભિક્ખું ભણ્ડાગારિકં સમ્મન્નિતું – યો ન છન્દાગતિં ગચ્છેય્ય, ન દોસાગતિં ગચ્છેય્ય, ન મોહાગતિં ગચ્છેય્ય, ન ભયાગતિં ગચ્છેય્ય, ગુત્તાગુત્તઞ્ચ જાનેય્ય. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, સમ્મન્નિતબ્બો. પઠમં ભિક્ખુ યાચિતબ્બો; યાચિત્વા બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો –

''સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, સઙ્ઘો ઇત્થન્નામં ભિક્ખું ભણ્ડાગારિકં સમ્મન્નેય્ય. એસા ઞત્તિ.

''સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. સઙ્ઘો ઇત્થન્નામં ભિક્ખું ભણ્ડાગારિકં સમ્મન્નતિ. યસ્સાયસ્મતો ખમતિ ઇત્થન્નામસ્સ ભિક્ખુનો ભણ્ડાગારિકસ્સ સમ્મુતિ, સો તુણ્હસ્સ; યસ્સ નક્ખમતિ, સો ભાસેય્ય.

''સમ્મતો સઙ્ઘેન ઇત્થન્નામો ભિક્ખુ ભણ્ડાગારિકો. ખમતિ સઙ્ઘસ્સ, તસ્મા તુણ્હી, એવમેતં ધારયામી''તિ.

તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ ભણ્ડાગારિકં વુટ્ઠાપેન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, ભણ્ડાગારિકો વુટ્ઠાપેતબ્બો. યો વુટ્ઠાપેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

તેન ખો પન સમયેન સઙ્ઘસ્સ ભણ્ડાગારે ચીવરં ઉસ્સન્નં હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે , સમ્મુખીભૂતેન સઙ્ઘેન ભાજેતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન સઙ્ઘો ચીવરં ભાજેન્તો કોલાહલં અકાસિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતં ભિક્ખું ચીવરભાજકં સમ્મન્નિતું – યો ન છન્દાગતિં ગચ્છેય્ય, ન દોસાગતિં ગચ્છેય્ય, ન મોહાગતિં ગચ્છેય્ય, ન ભયાગતિં ગચ્છેય્ય, ભાજિતાભાજિતઞ્ચ જાનેય્ય. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, સમ્મન્નિતબ્બો. પઠમં ભિક્ખુ યાચિતબ્બો; યાચિત્વા બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો –

''સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, સઙ્ઘો ઇત્થન્નામં ભિક્ખું ચીવરભાજકં સમ્મન્નેય્ય. એસા ઞત્તિ.

''સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. સઙ્ઘો ઇત્થન્નામં ભિક્ખું ચીવરભાજકં સમ્મન્નતિ. યસ્સાયસ્મતો ખમતિ ઇત્થન્નામસ્સ ભિક્ખુનો ચીવરભાજકસ્સ સમ્મુતિ, સો તુણ્હસ્સ; યસ્સ નક્ખમતિ, સો ભાસેય્ય.

''સમ્મતો સઙ્ઘેન ઇત્થન્નામો ભિક્ખુ ચીવરભાજકો. ખમતિ સઙ્ઘસ્સ, તસ્મા તુણ્હી, એવમેતં ધારયામી''તિ.

અથ ખો ચીવરભાજકાનં ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ‘‘કથં નુ ખો ચીવરં ભાજેતબ્બ’’ન્તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, પઠમં ઉચ્ચિનિત્વા તુલયિત્વા વણ્ણાવણ્ણં કત્વા ભિક્ખૂ ગણેત્વા વગ્ગં બન્ધિત્વા ચીવરપટિવીસં ઠપેતુન્તિ.

અથ ખો ચીવરભાજકાનં ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ‘‘કથં નુ ખો સામણેરાનં ચીવરપટિવીસો દાતબ્બો’’તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સામણેરાનં ઉપડ્ઢપટિવીસં દાતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ સકેન ભાગેન ઉત્તરિતુકામો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ઉત્તરન્તસ્સ સકં ભાગં દાતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ અતિરેકભાગેન ઉત્તરિતુકામો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, અનુક્ખેપે દિન્ને અતિરેકભાગં દાતુન્તિ.

અથ ખો ચીવરભાજકાનં ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ‘‘કથં નુ ખો ચીવરપટિવીસો દાતબ્બો, આગતપટિપાટિયા [આગતાગતપટિપાટિયા (ક॰)] નુ ખો ઉદાહુ યથાવુડ્ઢ’’ન્તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, વિકલકે તોસેત્વા કુસપાતં કાતુન્તિ.

ભણ્ડાગારસમ્મુતિઆદિકથા નિટ્ઠિતા.

૨૧૫. ચીવરરજનકથા

૩૪૪. તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ છકણેનપિ પણ્ડુમત્તિકાયપિ ચીવરં રજન્તિ. ચીવરં દુબ્બણ્ણં હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ , ભિક્ખવે, છ રજનાનિ – મૂલરજનં, ખન્ધરજનં, તચરજનં, પત્તરજનં, પુપ્ફરજનં, ફલરજનન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ સીતુદકાય [સીતુન્દિકાય (સી॰), સીતૂદકાય (સ્યા॰)] ચીવરં રજન્તિ. ચીવરં દુગ્ગન્ધં હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, રજનં પચિતું ચુલ્લં રજનકુમ્ભિન્તિ. રજનં ઉત્તરિયતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ઉત્તરાળુમ્પં [ઉત્તરાળુપં (યોજના), ઉત્તરાળુપં (સ્યા॰)] બન્ધિતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ ન જાનન્તિ રજનં પક્કં વા અપક્કં વા. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ઉદકે વા નખપિટ્ઠિકાય વા થેવકં દાતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ રજનં ઓરોપેન્તા કુમ્ભિં આવિઞ્છન્તિ [આવિઞ્ઞન્તિ (સી॰), આવટ્ટન્તિ (સ્યા॰)]. કુમ્ભી ભિજ્જતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, રજનુળુઙ્કં [રજનાળુઙ્કં (યોજના)] દણ્ડકથાલકન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂનં રજનભાજનં ન સંવિજ્જતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, રજનકોલમ્બં રજનઘટન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ પાતિયાપિ પત્તેપિ ચીવરં ઓમદ્દન્તિ. ચીવરં પરિભિજ્જતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, રજનદોણિકન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ છમાય ચીવરં પત્થરન્તિ. ચીવરં પંસુકિતં હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, તિણસન્થારકન્તિ.

તિણસન્થારકો ઉપચિકાહિ ખજ્જતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ચીવરવંસં ચીવરરજ્જુન્તિ.

મજ્ઝેન લગ્ગેન્તિ. રજનં ઉભતો ગલતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, કણ્ણે બન્ધિતુન્તિ.

કણ્ણો જીરતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, કણ્ણસુત્તકન્તિ.

રજનં એકતો ગલતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સમ્પરિવત્તકં સમ્પરિવત્તકં રજેતું, ન ચ અચ્છિન્ને થેવે પક્કમિતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન ચીવરં પત્થિન્નં હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ઉદકે ઓસારેતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન ચીવરં ફરુસં હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ , ભિક્ખવે, પાણિના આકોટેતુન્તિ .

તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ અચ્છિન્નકાનિ ચીવરાનિ ધારેન્તિ દન્તકાસાવાનિ. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – સેય્યથાપિ નામ [સેય્યથાપિ (?)] ગિહી કામભોગિનોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, અચ્છિન્નકાનિ ચીવરાનિ ધારેતબ્બાનિ. યો ધારેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

ચીવરરજનકથા નિટ્ઠિતા.

૨૧૬. છિન્નકચીવરાનુજાનના

૩૪૫. અથ ખો ભગવા રાજગહે યથાભિરન્તં વિહરિત્વા યેન દક્ખિણાગિરિ તેન ચારિકં પક્કામિ. અદ્દસા ખો ભગવા મગધખેત્તં અચ્છિબદ્ધં [અચ્ચિબદ્ધં (સી॰ સ્યા॰), અચ્છિબન્ધં (ક॰)] પાળિબદ્ધં મરિયાદબદ્ધં સિઙ્ઘાટકબદ્ધં, દિસ્વાન આયસ્મન્તં આનન્દં આમન્તેસિ – ''પસ્સસિ નો ત્વં, આનન્દ, મગધખેત્તં અચ્છિબદ્ધં પાળિબદ્ધં મરિયાદબદ્ધં સિઙ્ઘાટકબદ્ધ''ન્તિ? ''એવં, ભન્તે''તિ. ''ઉસ્સહસિ ત્વં, આનન્દ, ભિક્ખૂનં એવરૂપાનિ ચીવરાનિ સંવિદહિતુ''ન્તિ? ''ઉસ્સહામિ, ભગવા''તિ. અથ ખો ભગવા દક્ખિણાગિરિસ્મિં યથાભિરન્તં વિહરિત્વા પુનદેવ રાજગહં પચ્ચાગઞ્છિ. અથ ખો આયસ્મા આનન્દો સમ્બહુલાનં ભિક્ખૂનં ચીવરાનિ સંવિદહિત્વા યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ; ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં એતદવોચ – ''પસ્સતુ મે [પસ્સથ તુમ્હે (ક॰)], ભન્તે, ભગવા ચીવરાનિ સંવિદહિતાની''તિ. અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ –

‘‘પણ્ડિતો, ભિક્ખવે, આનન્દો; મહાપઞ્ઞો, ભિક્ખવે, આનન્દો; યત્ર હિ નામ મયા સંખિત્તેન ભાસિતસ્સ વિત્થારેન અત્થં આજાનિસ્સતિ, કુસિમ્પિ નામ કરિસ્સતિ, અડ્ઢકુસિમ્પિ નામ કરિસ્સતિ, મણ્ડલમ્પિ નામ કરિસ્સતિ , અડ્ઢમણ્ડલમ્પિ નામ કરિસ્સતિ, વિવટ્ટમ્પિ નામ કરિસ્સતિ, અનુવિવટ્ટમ્પિ નામ કરિસ્સતિ, ગીવેય્યકમ્પિ નામ કરિસ્સતિ, જઙ્ઘેય્યકમ્પિ નામ કરિસ્સતિ, બાહન્તમ્પિ નામ કરિસ્સતિ, છિન્નકં ભવિસ્સતિ, સત્થલૂખં સમણસારુપ્પં પચ્ચત્થિકાનઞ્ચ અનભિચ્છિતં. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, છિન્નકં સઙ્ઘાટિં છિન્નકં ઉત્તરાસઙ્ગં છિન્નકં અન્તરવાસક’’ન્તિ.

છિન્નકચીવરાનુજાનના નિટ્ઠિતા.

૨૧૭. તિચીવરાનુજાનના

૩૪૬. અથ ખો ભગવા રાજગહે યથાભિરન્તં વિહરિત્વા યેન વેસાલી તેન ચારિકં પક્કામિ. અદ્દસ ખો ભગવા અન્તરા ચ રાજગહં અન્તરા ચ વેસાલિં અદ્ધાનમગ્ગપ્પટિપન્નો સમ્બહુલે ભિક્ખૂ ચીવરેહિ ઉબ્ભણ્ડિતે [ઉબ્ભણ્ડીકતે (સ્યા॰)] સીસેપિ ચીવરભિસિં કરિત્વા ખન્ધેપિ ચીવરભિસિં કરિત્વા કટિયાપિ ચીવરભિસિં કરિત્વા આગચ્છન્તે, દિસ્વાન ભગવતો એતદહોસિ – ‘‘અતિલહું ખો ઇમે મોઘપુરિસા ચીવરે બાહુલ્લાય આવત્તા . યંનૂનાહં ભિક્ખૂનં ચીવરે સીમં બન્ધેય્યં, મરિયાદં ઠપેય્ય’’ન્તિ. અથ ખો ભગવા અનુપુબ્બેન ચારિકં ચરમાનો યેન વેસાલી તદવસરિ. તત્ર સુદં ભગવા વેસાલિયં વિહરતિ ગોતમકે ચેતિયે. તેન ખો પન સમયેન ભગવા સીતાસુ હેમન્તિકાસુ રત્તીસુ અન્તરટ્ઠકાસુ હિમપાતસમયે રત્તિં અજ્ઝોકાસે એકચીવરો નિસીદિ. ન ભગવન્તં સીતં અહોસિ. નિક્ખન્તે પઠમે યામે સીતં ભગવન્તં અહોસિ. દુતિયં ભગવા ચીવરં પારુપિ. ન ભગવન્તં સીતં અહોસિ. નિક્ખન્તે મજ્ઝિમે યામે સીતં ભગવન્તં અહોસિ. તતિયં ભગવા ચીવરં પારુપિ. ન ભગવન્તં સીતં અહોસિ. નિક્ખન્તે પચ્છિમે યામે ઉદ્ધસ્તે અરુણે નન્દિમુખિયા રત્તિયા સીતં ભગવન્તં અહોસિ. ચતુત્થં ભગવા ચીવરં પારુપિ. ન ભગવન્તં સીતં અહોસિ. અથ ખો ભગવતો એતદહોસિ – ‘‘યેપિ ખો તે કુલપુત્તા ઇમસ્મિં ધમ્મવિનયે સીતાલુકા સીતભીરુકા તેપિ સક્કોન્તિ તિચીવરેન યાપેતું. યંનૂનાહં ભિક્ખૂનં ચીવરે સીમં બન્ધેય્યં, મરિયાદં ઠપેય્યં, તિચીવરં અનુજાનેય્ય’’ન્તિ. અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ‘‘ઇધાહં, ભિક્ખવે, અન્તરા ચ રાજગહં અન્તરા ચ વેસાલિં અદ્ધાનમગ્ગપ્પટિપન્નો અદ્દસં સમ્બહુલે ભિક્ખૂ ચીવરેહિ ઉબ્ભણ્ડિતે સીસેપિ ચીવરભિસિં કરિત્વા ખન્ધેપિ ચીવરભિસિં કરિત્વા કટિયાપિ ચીવરભિસિં કરિત્વા આગચ્છન્તે, દિસ્વાન મે એતદહોસિ – ‘અતિલહું ખો ઇમે મોઘપુરિસા ચીવરે બાહુલ્લાય આવત્તા. યંનૂનાહં ભિક્ખૂનં ચીવરે સીમં બન્ધેય્યં, મરિયાદં ઠપેય્ય’ન્તિ. ઇધાહં, ભિક્ખવે, સીતાસુ હેમન્તિકાસુ રત્તીસુ અન્તરટ્ઠકાસુ હિમપાતસમયે રત્તિં અજ્ઝોકાસે એકચીવરો નિસીદિં. ન મં સીતં અહોસિ. નિક્ખન્તે પઠમે યામે સીતં મં અહોસિ. દુતિયાહં ચીવરં પારુપિં. ન મં સીતં અહોસિ. નિક્ખન્તે મજ્ઝિમે યામે સીતં મં અહોસિ. તતિયાહં ચીવરં પારુપિં. ન મં સીતં અહોસિ. નિક્ખન્તે પચ્છિમે યામે ઉદ્ધસ્તે અરુણે નન્દિમુખિયા રત્તિયા સીતં મં અહોસિ. ચતુત્થાહં ચીવરં પારુપિં. ન મં સીતં અહોસિ. તસ્સ મય્હં, ભિક્ખવે, એતદહોસિ – ‘‘યેપિ ખો તે કુલપુત્તા ઇમસ્મિં ધમ્મવિનયે સીતાલુકા સીતભીરુકા તેપિ સક્કોન્તિ તિચીવરેન યાપેતું. યંનૂનાહં ભિક્ખૂનં ચીવરે સીમં બન્ધેય્યં, મરિયાદં ઠપેય્યં , તિચીવરં અનુજાનેય્ય’ન્તિ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, તિચીવરં – દિગુણં સઙ્ઘાટિં, એકચ્ચિયં ઉત્તરાસઙ્ગં, એકચ્ચિયં અન્તરવાસક’’ન્તિ.

તિચીવરાનુજાનના નિટ્ઠિતા.

૨૧૮. અતિરેકચીવરકથા

૩૪૭. [પારા॰ ૪૬૧] તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ ભગવતા તિચીવરં અનુઞ્ઞાતન્તિ અઞ્ઞેનેવ તિચીવરેન ગામં પવિસન્તિ, અઞ્ઞેન તિચીવરેન આરામે અચ્છન્તિ, અઞ્ઞેન તિચીવરેન નહાનં ઓતરન્તિ. યે તે ભિક્ખૂ અપ્પિચ્છા તે ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''કથઞ્હિ નામ છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ અતિરેકચીવરં ધારેસ્સન્તી''તિ. અથ ખો તે ભિક્ખૂ ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''ન, ભિક્ખવે, અતિરેકચીવરં ધારેતબ્બં. યો ધારેય્ય, યથાધમ્મો કારેતબ્બો''તિ.

[પારા॰ ૪૬૧] તેન ખો પન સમયેન આયસ્મતો આનન્દસ્સ અતિરેકચીવરં ઉપ્પન્નં હોતિ. આયસ્મા ચ આનન્દો તં ચીવરં આયસ્મતો સારિપુત્તસ્સ દાતુકામો હોતિ. આયસ્મા ચ સારિપુત્તો સાકેતે વિહરતિ. અથ ખો આયસ્મતો આનન્દસ્સ એતદહોસિ – ''ભગવતા સિક્ખાપદં પઞ્ઞત્તં 'ન અતિરેકચીવરં ધારેતબ્બ'ન્તિ. ઇદઞ્ચ મે અતિરેકચીવરં ઉપ્પન્નં . અહઞ્ચિમં ચીવરં આયસ્મતો સારિપુત્તસ્સ દાતુકામો. આયસ્મા ચ સારિપુત્તો સાકેતે વિહરતિ. કથં નુ ખો મયા પટિપજ્જિતબ્બ''ન્તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસિ. ''કીવચિરં પનાનન્દ, સારિપુત્તો આગચ્છિસ્સતી''તિ? ''નવમં વા, ભગવા, દિવસં, દસમં વા''તિ. અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, દસાહપરમં અતિરેકચીવરં ધારેતુ''ન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂનં અતિરેકચીવરં ઉપ્પન્નં હોતિ. અથ ખો ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ''કથં નુ ખો અમ્હેહિ અતિરેકચીવરે પટિપજ્જિતબ્બ''ન્તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, અતિરેકચીવરં વિકપ્પેતુન્તિ.

૩૪૮. અથ ખો ભગવા વેસાલિયં યથાભિરન્તં વિહરિત્વા યેન બારાણસી તેન ચારિકં પક્કામિ. અનુપુબ્બેન ચારિકં ચરમાનો યેન બારાણસી તદવસરિ. તત્ર સુદં ભગવા બારાણસિયં વિહરતિ ઇસિપતને મિગદાયે. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરસ્સ ભિક્ખુનો અન્તરવાસકો છિદ્દો હોતિ. અથ ખો તસ્સ ભિક્ખુનો એતદહોસિ – ''ભગવતા તિચીવરં અનુઞ્ઞાતં – દિગુણા સઙ્ઘાટિ, એકચ્ચિયો ઉત્તરાસઙ્ગો , એકચ્ચિયો અન્તરવાસકો. અયઞ્ચ મે અન્તરવાસકો છિદ્દો. યંનૂનાહં અગ્ગળં અચ્છુપેય્યં, સમન્તતો દુપટ્ટં ભવિસ્સતિ, મજ્ઝે એકચ્ચિય''ન્તિ. અથ ખો સો ભિક્ખુ અગ્ગળં અચ્છુપેસિ. અદ્દસા ખો ભગવા સેનાસનચારિકં આહિણ્ડન્તો તં ભિક્ખું અગ્ગળં અચ્છુપેન્તં [અચ્છુપન્તં (ક॰)], દિસ્વાન યેન સો ભિક્ખુ તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા તં ભિક્ખું એતદવોચ – ''કિં ત્વં, ભિક્ખુ, કરોસી''તિ? ''અગ્ગળં, ભગવા, અચ્છુપેમી''તિ. ''સાધુ સાધુ, ભિક્ખુ; સાધુ ખો ત્વં, ભિક્ખુ, અગ્ગળં અચ્છુપેસી''તિ . અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, અહતાનં દુસ્સાનં અહતકપ્પાનં દિગુણં સઙ્ઘાટિં, એકચ્ચિયં ઉત્તરાસઙ્ગં, એકચ્ચિયં અન્તરવાસકં; ઉતુદ્ધટાનં દુસ્સાનં ચતુગ્ગુણં સઙ્ઘાટિં, દિગુણં ઉત્તરાસઙ્ગં, દિગુણં અન્તરવાસકં; પંસુકૂલે યાવદત્થં; પાપણિકે ઉસ્સાહો કરણીયો. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, અગ્ગળં તુન્નં ઓવટ્ટિકં કણ્ડુસકં દળ્હીકમ્મ''ન્તિ.

અતિરેકચીવરકથા નિટ્ઠિતા.

૨૧૯. વિસાખાવત્થુ

૩૪૯. અથ ખો ભગવા બારાણસિયં યથાભિરન્તં વિહરિત્વા યેન સાવત્થિ તેન ચારિકં પક્કામિ. અનુપુબ્બેન ચારિકં ચરમાનો યેન સાવત્થિ તદવસરિ. તત્ર સુદં ભગવા સાવત્થિયં વિહરતિ જેતવને અનાથપિણ્ડિકસ્સ આરામે. અથ ખો વિસાખા મિગારમાતા યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ; ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નં ખો વિસાખં મિગારમાતરં ભગવા ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સેસિ સમાદપેસિ સમુત્તેજેસિ સમ્પહંસેસિ. અથ ખો વિસાખા મિગારમાતા, ભગવતા ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સિતા સમાદપિતા સમુત્તેજિતા સમ્પહંસિતા, ભગવન્તં એતદવોચ – ''અધિવાસેતુ મે, ભન્તે, ભગવા સ્વાતનાય ભત્તં સદ્ધિં ભિક્ખુસઙ્ઘેના''તિ. અધિવાસેસિ ભગવા તુણ્હીભાવેન. અથ ખો વિસાખા મિગારમાતા ભગવતો અધિવાસનં વિદિત્વા ઉટ્ઠાયાસના ભગવન્તં અભિવાદેત્વા પદક્ખિણં કત્વા પક્કામિ.

તેન ખો પન સમયેન તસ્સા રત્તિયા અચ્ચયેન ચાતુદ્દીપિકો મહામેઘો પાવસ્સિ. અથ ખો ભગવા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''યથા, ભિક્ખવે, જેતવને વસ્સતિ એવં ચતૂસુ દીપેસુ વસ્સતિ. ઓવસ્સાપેથ, ભિક્ખવે, કાયં. અયં પચ્છિમકો ચાતુદ્દીપિકો મહામેઘો''તિ. ''એવં, ભન્તે''તિ ખો તે ભિક્ખૂ ભગવતો પટિસ્સુણિત્વા નિક્ખિત્તચીવરા કાયં ઓવસ્સાપેન્તિ. અથ ખો વિસાખા મિગારમાતા પણીતં ખાદનીયં ભોજનીયં પટિયાદાપેત્વા દાસિં આણાપેસિ – ''ગચ્છ, જે. આરામં ગન્ત્વા કાલં આરોચેહિ – કાલો, ભન્તે, નિટ્ઠિતં ભત્ત''ન્તિ. ''એવં, અય્યે''તિ ખો સા દાસી વિસાખાય મિગારમાતુયા પટિસ્સુણિત્વા આરામં ગન્ત્વા અદ્દસ ભિક્ખૂ નિક્ખિત્તચીવરે કાયં ઓવસ્સાપેન્તે, દિસ્વાન 'નત્થિ આરામે ભિક્ખૂ, આજીવકા કાયં ઓવસ્સાપેન્તી'તિ યેન વિસાખા મિગારમાતા તેનુપસઙ્કમિ ; ઉપસઙ્કમિત્વા વિસાખં મિગારમાતરં એતદવોચ – ''નત્થય્યે, આરામે ભિક્ખૂ, આજીવકા કાયં ઓવસ્સાપેન્તી''તિ. અથ ખો વિસાખાય મિગારમાતુયા પણ્ડિતાય વિયત્તાય મેધાવિનિયા એતદહોસિ – ''નિસ્સંસયં ખો અય્યા નિક્ખિત્તચીવરા કાયં ઓવસ્સાપેન્તિ. સાયં બાલા મઞ્ઞિત્થ – નત્થિ આરામે ભિક્ખૂ, આજીવકા કાયં ઓવસ્સાપેન્તી''તિ, પુન દાસિં આણાપેસિ – ''ગચ્છ, જે. આરામં ગન્ત્વા કાલં આરોચેહિ – કાલો, ભન્તે, નિટ્ઠિતં ભત્ત''ન્તિ. અથ ખો તે ભિક્ખૂ ગત્તાનિ સીતિં કરિત્વા [સીતીકરિત્વા (સ્યા॰)] કલ્લકાયા ચીવરાનિ ગહેત્વા યથાવિહારં પવિસિંસુ. અથ ખો સા દાસી આરામં ગન્ત્વા ભિક્ખૂ અપસ્સન્તી 'નત્થિ આરામે ભિક્ખૂ, સુઞ્ઞો આરામો'તિ યેન વિસાખા મિગારમાતા તેનુપસઙ્કમિ; ઉપસઙ્કમિત્વા વિસાખં મિગારમાતરં એતદવોચ – ''નત્થય્યે, આરામે ભિક્ખૂ, સુઞ્ઞો આરામો''તિ. અથ ખો વિસાખાય મિગારમાતુયા પણ્ડિતાય વિયત્તાય મેધાવિનિયા એતદહોસિ – ''નિસ્સંસયં ખો અય્યા ગત્તાનિ સીતિં કરિત્વા કલ્લકાયા ચીવરાનિ ગહેત્વા યથાવિહારં પવિટ્ઠા. સાયં બાલા મઞ્ઞિત્થ – નત્થિ આરામે ભિક્ખૂ, સુઞ્ઞો આરામો''તિ, પુન દાસિં આણાપેસિ – ''ગચ્છ, જે. આરામં ગન્ત્વા કાલં આરોચેહિ – કાલો, ભન્તે, નિટ્ઠિતં ભત્ત''ન્તિ.

૩૫૦. અથ ખો ભગવા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''સન્દહથ [સન્નહથ (સી॰ સ્યા॰)], ભિક્ખવે, પત્તચીવરં; કાલો ભત્તસ્સા''તિ. ''એવં, ભન્તે''તિ ખો તે ભિક્ખૂ ભગવતો પચ્ચસ્સોસું. અથ ખો ભગવા પુબ્બણ્હસમયં નિવાસેત્વા પત્તચીવરમાદાય – સેય્યથાપિ નામ બલવા પુરિસો સમ્મિઞ્જિતં વા બાહં પસારેય્ય, પસારિતં વા બાહં સમિઞ્જેય્ય, એવમેવ – જેતવને અન્તરહિતો વિસાખાય મિગારમાતુયા કોટ્ઠકે પાતુરહોસિ. નિસીદિ ભગવા પઞ્ઞત્તે આસને સદ્ધિં ભિક્ખુસઙ્ઘેન. અથ ખો વિસાખા મિગારમાતા – ''અચ્છરિયં વત ભો! અબ્ભુતં વત ભો! તથાગતસ્સ મહિદ્ધિકતા મહાનુભાવતા, યત્ર હિ નામ જણ્ણુકમત્તેસુપિ ઓઘેસુ પવત્તમાનેસુ, કટિમત્તેસુપિ ઓઘેસુ પવત્તમાનેસુ, ન હિ નામ એકભિક્ખુસ્સપિ [પવત્તમાનેસુ ન એકભિક્ખુસ્સપિ (?)] પાદા વા ચીવરાનિ વા અલ્લાનિ ભવિસ્સન્તી''તિ – હટ્ઠા ઉદગ્ગા બુદ્ધપ્પમુખં ભિક્ખુસઙ્ઘં પણીતેન ખાદનીયેન ભોજનીયેન સહત્થા સન્તપ્પેત્વા

સમ્પવારેત્વા ભગવન્તં ભુત્તાવિં ઓનીતપત્તપાણિં એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્ના ખો વિસાખા મિગારમાતા ભગવન્તં એતદવોચ – ''અટ્ઠાહં, ભન્તે, ભગવન્તં વરાનિ યાચામી''તિ. ''અતિક્કન્તવરા ખો, વિસાખે, તથાગતા''તિ. ''યાનિ ચ, ભન્તે, કપ્પિયાનિ યાનિ ચ અનવજ્જાની''તિ. ''વદેહિ, વિસાખે''તિ. ''ઇચ્છામહં, ભન્તે, સઙ્ઘસ્સ યાવજીવં વસ્સિકસાટિકં દાતું, આગન્તુકભત્તં દાતું, ગમિકભત્તં દાતું, ગિલાનભત્તં દાતું, ગિલાનુપટ્ઠાકભત્તં દાતું, ગિલાનભેસજ્જં દાતું, ધુવયાગું દાતું, ભિક્ખુનિસઙ્ઘસ્સ ઉદકસાટિકં દાતુ''ન્તિ. ''કિં પન ત્વં, વિસાખે, અત્થવસં સમ્પસ્સમાના તથાગતં અટ્ઠ વરાનિ યાચસી''તિ?

''ઇધાહં, ભન્તે, દાસિં આણાપેસિં – 'ગચ્છ, જે. આરામં ગન્ત્વા કાલં આરોચેહિ – કાલો, ભન્તે, નિટ્ઠિતં ભત્ત'''ન્તિ. અથ ખો સા, ભન્તે, દાસી આરામં ગન્ત્વા અદ્દસ ભિક્ખૂ નિક્ખિત્તચીવરે કાયં ઓવસ્સાપેન્તે, દિસ્વાન ''નત્થિ આરામે ભિક્ખૂ, આજીવકા કાયં ઓવસ્સાપેન્તી''તિ યેનાહં તેનુપસઙ્કમિ; ઉપસઙ્કમિત્વા મં એતદવોચ – ''નત્થય્યે, આરામે ભિક્ખૂ, આજીવકા કાયં ઓવસ્સાપેન્તી''તિ. અસુચિ, ભન્તે, નગ્ગિયં જેગુચ્છં પટિકૂલં. ઇમાહં, ભન્તે, અત્થવસં સમ્પસ્સમાના ઇચ્છામિ સઙ્ઘસ્સ યાવજીવં વસ્સિકસાટિકં દાતું.

''પુન ચપરં, ભન્તે, આગન્તુકો ભિક્ખુ ન વીથિકુસલો ન ગોચરકુસલો કિલન્તો પિણ્ડાય ચરતિ. સો મે આગન્તુકભત્તં ભુઞ્જિત્વા વીથિકુસલો ગોચરકુસલો અકિલન્તો પિણ્ડાય ચરિસ્સતિ. ઇમાહં, ભન્તે, અત્થવસં સમ્પસ્સમાના ઇચ્છામિ સઙ્ઘસ્સ યાવજીવં આગન્તુકભત્તં દાતું.

''પુન ચપરં, ભન્તે, ગમિકો ભિક્ખુ અત્તનો ભત્તં પરિયેસમાનો સત્થા વા વિહાયિસ્સતિ, યત્થ વા વાસં ગન્તુકામો ભવિસ્સતિ તત્થ વિકાલે ઉપગચ્છિસ્સતિ, કિલન્તો અદ્ધાનં ગમિસ્સતિ. સો મે ગમિકભત્તં ભુઞ્જિત્વા સત્થા ન વિહાયિસ્સતિ, યત્થ વાસં ગન્તુકામો ભવિસ્સતિ તત્થ કાલે ઉપગચ્છિસ્સતિ, અકિલન્તો અદ્ધાનં ગમિસ્સતિ. ઇમાહં, ભન્તે, અત્થવસં સમ્પસ્સમાના ઇચ્છામિ સઙ્ઘસ્સ યાવજીવં ગમિકભત્તં દાતું.

''પુન ચપરં, ભન્તે, ગિલાનસ્સ ભિક્ખુનો સપ્પાયાનિ ભોજનાનિ અલભન્તસ્સ આબાધો વા અભિવડ્ઢિસ્સતિ, કાલંકિરિયા વા ભવિસ્સતિ. તસ્સ મે ગિલાનભત્તં ભુત્તસ્સ આબાધો ન અભિવડ્ઢિસ્સતિ, કાલંકિરિયા ન ભવિસ્સતિ. ઇમાહં, ભન્તે, અત્થવસં સમ્પસ્સમાના ઇચ્છામિ સઙ્ઘસ્સ યાવજીવં ગિલાનભત્તં દાતું . ''પુન ચપરં, ભન્તે, ગિલાનુપટ્ઠાકો ભિક્ખુ અત્તનો ભત્તં પરિયેસમાનો ગિલાનસ્સ ઉસ્સૂરે ભત્તં નીહરિસ્સતિ, ભત્તચ્છેદં કરિસ્સતિ. સો મે ગિલાનુપટ્ઠાકભત્તં ભુઞ્જિત્વા ગિલાનસ્સ કાલેન ભત્તં નીહરિસ્સતિ, ભત્તચ્છેદં ન કરિસ્સતિ. ઇમાહં, ભન્તે, અત્થવસં સમ્પસ્સમાના ઇચ્છામિ સઙ્ઘસ્સ યાવજીવં ગિલાનુપટ્ઠાકભત્તં દાતું.

''પુન ચપરં, ભન્તે, ગિલાનસ્સ ભિક્ખુનો સપ્પાયાનિ ભેસજ્જાનિ અલભન્તસ્સ આબાધો વા અભિવડ્ઢિસ્સતિ, કાલંકિરિયા વા ભવિસ્સતિ. તસ્સ મે ગિલાનભેસજ્જં પરિભુત્તસ્સ આબાધો ન અભિવડ્ઢિસ્સતિ, કાલંકિરિયા ન ભવિસ્સતિ. ઇમાહં, ભન્તે, અત્થવસં સમ્પસ્સમાના ઇચ્છામિ સઙ્ઘસ્સ યાવજીવં ગિલાનભેસજ્જં દાતું.

''પુન ચપરં, ભન્તે, ભગવતા અન્ધકવિન્દે દસાનિસંસે સમ્પસ્સમાનેન યાગુ અનુઞ્ઞાતા. ત્યાહં, ભન્તે, આનિસંસે સમ્પસ્સમાના ઇચ્છામિ સઙ્ઘસ્સ યાવજીવં ધુવયાગું દાતું.

''ઇધ, ભન્તે, ભિક્ખુનિયો અચિરવતિયા નદિયા વેસિયાહિ સદ્ધિં નગ્ગા એકતિત્થે નહાયન્તિ. તા, ભન્તે, વેસિયા ભિક્ખુનિયો ઉપ્પણ્ડેસું – 'કિં નુ ખો નામ તુમ્હાકં, અય્યે, દહરાનં [દહરાનં દહરાનં (સી॰)] બ્રહ્મચરિયં

ચિણ્ણેન, નનુ નામ કામા પરિભુઞ્જિતબ્બા; યદા જિણ્ણા ભવિસ્સથ તદા બ્રહ્મચરિયં ચરિસ્સથ. એવં તુમ્હાકં ઉભો અત્થા પરિગ્ગહિતા ભવિસ્સન્તી'તિ. તા, ભન્તે, ભિક્ખુનિયો વેસિયાહિ ઉપ્પણ્ડિયમાના મઙ્કૂ અહેસું. અસુચિ, ભન્તે, માતુગામસ્સ નગ્ગિયં જેગુચ્છં પટિકૂલં. ઇમાહં, ભન્તે, અત્થવસં સમ્પસ્સમાના ઇચ્છામિ ભિક્ખુનિસઙ્ઘસ્સ યાવજીવં ઉદકસાટિકં દાતુ''ન્તિ.

૩૫૧. ''કિં પન ત્વં, વિસાખે, આનિસંસં સમ્પસ્સમાના તથાગતં અટ્ઠ વરાનિ યાચસી''તિ? ''ઇધ, ભન્તે, દિસાસુ વસ્સંવુટ્ઠા ભિક્ખૂ સાવત્થિં આગચ્છિસ્સન્તિ ભગવન્તં દસ્સનાય. તે ભગવન્તં ઉપસઙ્કમિત્વા પુચ્છિસ્સન્તિ – 'ઇત્થન્નામો, ભન્તે, ભિક્ખુ કાલઙ્કતો, તસ્સ કા ગતિ કો અભિસમ્પરાયો'તિ? તં ભગવા બ્યાકરિસ્સતિ સોતાપત્તિફલે વા સકદાગામિફલે વા અનાગામિફલે વા અરહત્તે વા. ત્યાહં ઉપસઙ્કમિત્વા પુચ્છિસ્સામિ – 'આગતપુબ્બા નુ ખો, ભન્તે, તેન અય્યેન સાવત્થી'તિ? સચે મે વક્ખન્તિ – 'આગતપુબ્બા તેન ભિક્ખુના સાવત્થી'તિ નિટ્ઠમેત્થ ગચ્છિસ્સામિ – નિસ્સંસયં મે પરિભુત્તં તેન અય્યેન વસ્સિકસાટિકા વા આગન્તુકભત્તં વા ગમિકભત્તં વા ગિલાનભત્તં વા ગિલાનુપટ્ઠાકભત્તં વા ગિલાનભેસજ્જં વા ધુવયાગુ વાતિ. તસ્સા મે તદનુસ્સરન્તિયા પામુજ્જં જાયિસ્સતિ, પમુદિતાય પીતિ જાયિસ્સતિ, પીતિમનાય કાયો પસ્સમ્ભિસ્સતિ, પસ્સદ્ધકાયા સુખં વેદિયિસ્સામિ, સુખિનિયા ચિત્તં સમાધિયિસ્સતિ. સા મે ભવિસ્સતિ ઇન્દ્રિયભાવના બલભાવના બોજ્ઝઙ્ગભાવના. ઇમાહં, ભન્તે, આનિસંસં સમ્પસ્સમાના તથાગતં અટ્ઠ વરાનિ યાચામી''તિ. ''સાધુ સાધુ, વિસાખે; સાધુ ખો ત્વં, વિસાખે, ઇમં આનિસંસં સમ્પસ્સમાના તથાગતં અટ્ઠ વરાનિ યાચસિ. અનુજાનામિ તે, વિસાખે, અટ્ઠ વરાની''તિ. અથ ખો ભગવા વિસાખં મિગારમાતરં ઇમાહિ ગાથાહિ અનુમોદિ –

''યા અન્નપાનં દદતિપ્પમોદિતા;
સીલૂપપન્ના સુગતસ્સ સાવિકા;
દદાતિ દાનં અભિભુય્ય મચ્છરં;
સોવગ્ગિકં સોકનુદં સુખાવહં.

''દિબ્બં સા લભતે આયું [દિબ્બં બલં સા લભતે ચ આયું (સી॰ સ્યા॰)];
આગમ્મ મગ્ગં વિરજં અનઙ્ગણં;
સા પુઞ્ઞકામા સુખિની અનામયા;
સગ્ગમ્હિ કાયમ્હિ ચિરં પમોદતી''તિ.

૩૫૨. અથ ખો ભગવા વિસાખં મિગારમાતરં ઇમાહિ ગાથાહિ અનુમોદિત્વા ઉટ્ઠાયાસના પક્કામિ. અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, વસ્સિકસાટિકં, આગન્તુકભત્તં, ગમિકભત્તં, ગિલાનભત્તં, ગિલાનુપટ્ઠાકભત્તં, ગિલાનભેસજ્જં, ધુવયાગું, ભિક્ખુનિસઙ્ઘસ્સ ઉદકસાટિક''ન્તિ.

વિસાખાવત્થુ નિટ્ઠિતં.

વિસાખાભાણવારો નિટ્ઠિતો.

૨૨૦. નિસીદનાદિઅનુજાનના

૩૫૩. તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ પણીતાનિ ભોજનાનિ ભુઞ્જિત્વા મુટ્ઠસ્સતી અસમ્પજાના નિદ્દં ઓક્કમન્તિ. તેસં મુટ્ઠસ્સતીનં અસમ્પજાનાનં નિદ્દં ઓક્કમન્તાનં સુપિનન્તેન અસુચિ મુચ્ચતિ, સેનાસનં અસુચિના મક્ખિયતિ. અથ ખો ભગવા આયસ્મતા આનન્દેન પચ્છાસમણેન સેનાસનચારિકં આહિણ્ડન્તો અદ્દસ સેનાસનં અસુચિના મક્ખિતં, દિસ્વાન આયસ્મન્તં આનન્દં આમન્તેસિ – ''કિં એતં, આનન્દ, સેનાસનં મક્ખિત''ન્તિ? ''એતરહિ, ભન્તે, ભિક્ખૂ પણીતાનિ ભોજનાનિ ભુઞ્જિત્વા મુટ્ઠસ્સતી અસમ્પજાના નિદ્દં ઓક્કમન્તિ. તેસં મુટ્ઠસ્સતીનં અસમ્પજાનાનં નિદ્દં ઓક્કમન્તાનં સુપિનન્તેન અસુચિ મુચ્ચતિ; તયિદં, ભગવા, સેનાસનં અસુચિના મક્ખિત''ન્તિ. ''એવમેતં, આનન્દ, એવમેતં, આનન્દ. મુચ્ચતિ હિ, આનન્દ, મુટ્ઠસ્સતીનં અસમ્પજાનાનં નિદ્દં ઓક્કમન્તાનં સુપિનન્તેન અસુચિ. યે તે, આનન્દ, ભિક્ખૂ ઉપટ્ઠિતસ્સતી સમ્પજાના નિદ્દં ઓક્કમન્તિ, તેસં અસુચિ ન મુચ્ચતિ. યેપિ તે, આનન્દ, પુથુજ્જના કામેસુ વીતરાગા, તેસમ્પિ અસુચિ ન મુચ્ચતિ. અટ્ઠાનમેતં, આનન્દ, અનવકાસો યં અરહતો અસુચિ મુચ્ચેય્યા''તિ. અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''ઇધાહં, ભિક્ખવે, આનન્દેન પચ્છાસમણેન સેનાસનચારિકં આહિણ્ડન્તો અદ્દસં સેનાસનં અસુચિના મક્ખિતં, દિસ્વાન આનન્દં આમન્તેસિં 'કિં એતં, આનન્દ, સેનાસનં મક્ખિત'ન્તિ? 'એતરહિ, ભન્તે, ભિક્ખૂ પણીતાનિ ભોજનાનિ ભુઞ્જિત્વા મુટ્ઠસ્સતી અસમ્પજાના નિદ્દં ઓક્કમન્તિ. તેસં મુટ્ઠસ્સતીનં અસમ્પજાનાનં નિદ્દં ઓક્કમન્તાનં સુપિનન્તેન અસુચિ મુચ્ચતિ; તયિદં, ભગવા, સેનાસનં અસુચિના મક્ખિત'ન્તિ. 'એવમેતં, આનન્દ, એવમેતં, આનન્દ, મુચ્ચતિ હિ, આનન્દ, મુટ્ઠસ્સતીનં અસમ્પજાનાનં નિદ્દં ઓક્કમન્તાનં સુપિનન્તેન અસુચિ. યે તે, આનન્દ, ભિક્ખૂ ઉપટ્ઠિતસ્સતી સમ્પજાના નિદ્દં ઓક્કમન્તિ, તેસં અસુચિ ન મુચ્ચતિ. યેપિ તે, આનન્દ, પુથુજ્જના કામેસુ વીતરાગા તેસમ્પિ અસુચિ ન મુચ્ચતિ. અટ્ઠાનમેતં, આનન્દ, અનવકાસો યં અરહતો અસુચિ મુચ્ચેય્યા'''તિ.

''પઞ્ચિમે, ભિક્ખવે, આદીનવા મુટ્ઠસ્સતિસ્સ અસમ્પજાનસ્સ નિદ્દં ઓક્કમતો – દુક્ખં સુપતિ, દુક્ખં પટિબુજ્ઝતિ, પાપકં સુપિનં પસ્સતિ, દેવતા ન રક્ખન્તિ, અસુચિ મુચ્ચતિ. ઇમે ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચ આદીનવા મુટ્ઠસ્સતિસ્સ અસમ્પજાનસ્સ નિદ્દં ઓક્કમતો.

''પઞ્ચિમે , ભિક્ખવે, આનિસંસા ઉપટ્ઠિતસ્સતિસ્સ સમ્પજાનસ્સ નિદ્દં ઓક્કમતો – સુખં સુપતિ, સુખં પટિબુજ્ઝતિ, ન પાપકં સુપિનં પસ્સતિ, દેવતા રક્ખન્તિ, અસુચિ ન મુચ્ચતિ. ઇમે ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચ આનિસંસા ઉપટ્ઠિતસ્સતિસ્સ સમ્પજાનસ્સ નિદ્દં ઓક્કમતો.

''અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, કાયગુત્તિયા ચીવરગુત્તિયા સેનાસનગુત્તિયા નિસીદન''ન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન અતિખુદ્દકં નિસીદનં ન સબ્બં સેનાસનં સંગોપેતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, યાવમહન્તં પચ્ચત્થરણં આકઙ્ખતિ તાવમહન્તં પચ્ચત્થરણં કાતુન્તિ.

૩૫૪. તેન ખો પન સમયેન આયસ્મતો આનન્દસ્સ ઉપજ્ઝાયસ્સ આયસ્મતો બેલટ્ઠસીસસ્સ થુલ્લકચ્છાબાધો હોતિ. તસ્સ લસિકાય ચીવરાનિ કાયે લગ્ગન્તિ. તાનિ ભિક્ખૂ ઉદકેન તેમેત્વા તેમેત્વા અપકડ્ઢન્તિ. અદ્દસા ખો ભગવા સેનાસનચારિકં આહિણ્ડન્તો તે ભિક્ખૂ તાનિ ચીવરાનિ ઉદકેન તેમેત્વા તેમેત્વા અપકડ્ઢન્તે, દિસ્વાન યેન તે ભિક્ખૂ તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા તે ભિક્ખૂ એતદવોચ – ''કિં ઇમસ્સ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુનો આબાધો''તિ? ''ઇમસ્સ, ભન્તે, આયસ્મતો થુલ્લકચ્છાબાધો. લસિકાય ચીવરાનિ કાયે લગ્ગન્તિ. તાનિ મયં ઉદકેન તેમેત્વા

તેમેત્વા અપકટ્ઠામા’’તિ. અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ‘‘અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, યસ્સ કણ્ડુ વા પિળકા વા અસ્સાવો વા થુલ્લકચ્છુ વા આબાધો કણ્ડુપ્પટિચ્છાદિ’’ન્તિ.

૩૫૫. અથ ખો વિસાખા મિગારમાતા મુખપુઞ્છનચોળં [મુખપુઞ્જનચોળં (ક॰)] આદાય યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ; ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્ના ખો વિસાખા મિગારમાતા ભગવન્તં એતદવોચ – ‘‘પટિગ્ગણ્હાતુ મે, ભન્તે, ભગવા મુખપુઞ્છનચોળં, યં મમસ્સ દીઘરત્તં હિતાય સુખાયા’’તિ. પટિગ્ગહેસિ ભગવા મુખપુઞ્છનચોળં. અથ ખો ભગવા વિસાખં મિગારમાતરં ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સેસિ સમાદપેસિ સમુત્તેજેસિ સમ્પહંસેસિ. અથ ખો વિસાખા મિગારમાતા ભગવતા ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સિતા સમાદપિતા સમુત્તેજિતા સમ્પહંસિતા ઉટ્ઠાયાસના ભગવન્તં અભિવાદેત્વા પદક્ખિણં કત્વા પક્કામિ. અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ‘‘અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, મુખપુઞ્છનચોળક’’ન્તિ [મુખપુઞ્છનચોલન્તિ (સ્યા॰)].

૩૫૬. તેન ખો પન સમયેન રોજો મલ્લો આયસ્મતો આનન્દસ્સ સહાયો હોતિ. રોજસ્સ મલ્લસ્સ ખોમપિલોતિકા આયસ્મતો આનન્દસ્સ હત્થે નિક્ખિત્તા હોતિ. આયસ્મતો ચ આનન્દસ્સ ખોમપિલોતિકાય અત્થો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ વિસ્સાસં ગહેતું – સન્દિટ્ઠો ચ હોતિ, સમ્ભત્તો ચ, આલપિતો ચ, જીવતિ ચ, જાનાતિ ચ, ગહિતે મે અત્તમનો ભવિસ્સતીતિ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ઇમેહિ પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ વિસ્સાસં ગહેતુન્તિ.

૩૫૭. તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂનં પરિપુણ્ણં હોતિ તિચીવરં. અત્થો ચ હોતિ પરિસ્સાવનેહિપિ થવિકાહિપિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, પરિક્ખારચોળકન્તિ.

નિસીદનાદિઅનુજાનના નિટ્ઠિતા.

૨૨૧. પચ્છિમવિકપ્પનુપગચીવરાદિકથા

૩૫૮. અથ ખો ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ‘‘યાનિ તાનિ ભગવતા અનુઞ્ઞાતાનિ તિચીવરન્તિ વા વસ્સિકસાટિકાતિ વા નિસીદનન્તિ વા પચ્ચત્થરણન્તિ વા કણ્ડુપ્પટિચ્છાદીતિ વા મુખપુઞ્છનચોળન્તિ વા પરિક્ખારચોળન્તિ વા, સબ્બાનિ તાનિ અધિટ્ઠાતબ્બાનિ નુ ખો, ઉદાહુ, વિકપ્પેતબ્બાની’’તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, તિચીવરં અધિટ્ઠાતું ન વિકપ્પેતું; વસ્સિકસાટિકં વસ્સાનં ચાતુમાસં અધિટ્ઠાતું, તતો પરં વિકપ્પેતું; નિસીદનં અધિટ્ઠાતું ન વિકપ્પેતું; પચ્ચત્થરણં અધિટ્ઠાતું ન વિકપ્પેતું; કણ્ડુપ્પટિચ્છાદિં યાવઆબાધા અધિટ્ઠાતું તતો પરં વિકપ્પેતું; મુખપુઞ્છનચોળં અધિટ્ઠાતું ન વિકપ્પેતું; પરિક્ખારચોળં અધિટ્ઠાતું ન વિકપ્પેતુન્તિ.

અથ ખો ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ‘‘કિત્તકં પચ્છિમં નુ ખો ચીવરં વિકપ્પેતબ્બ’’ન્તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, આયામેન અટ્ઠઙ્ગુલં સુગતઙ્ગુલેન ચતુરઙ્ગુલવિત્થતં પચ્છિમં ચીવરં વિકપ્પેતુન્તિ.

૩૫૯. તેન ખો પન સમયેન આયસ્મતો મહાકસ્સપસ્સ પંસુકૂલકતો ગરુકો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સુત્તલૂખં કાતુન્તિ. વિકણ્ણો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ,

ભિક્ખવે, વિકણ્ણં ઉદ્ધરિતુન્તિ. સુત્તા ઓકિરિયન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, અનુવાતં પરિભણ્ડં આરોપેતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન સઙ્ઘાટિયા પત્તા લુજ્જન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, અટ્ઠપદકં કાતુન્તિ.

૩૬૦. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરસ્સ ભિક્ખુનો તિચીવરે કયિરમાને સબ્બં છિન્નકં નપ્પહોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, દ્વે છિન્નકાનિ એકં અચ્છિન્નકન્તિ.

દ્વે છિન્નકાનિ એકં અચ્છિન્નકં નપ્પહોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, દ્વે અચ્છિન્નકાનિ એકં છિન્નકન્તિ.

દ્વે અચ્છિન્નકાનિ એકં છિન્નકં નપ્પહોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, અન્વાધિકમ્પિ આરોપેતું, ન ચ, ભિક્ખવે, સબ્બં અચ્છિન્નકં ધારેતબ્બં. યો ધારેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

૩૬૧. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરસ્સ ભિક્ખુનો બહું ચીવરં ઉપ્પન્નં હોતિ. સો ચ તં ચીવરં માતાપિતૂનં દાતુકામો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. માતાપિતરોતિ [માતાપિતૂનં ખો (સી॰)] ખો, ભિક્ખવે, દદમાને [વદમાનો (ક॰), વદમાને (?)] કિં વદેય્યામ? અનુજાનામિ , ભિક્ખવે, માતાપિતૂનં દાતું. ન ચ, ભિક્ખવે, સદ્ધાદેય્યં વિનિપાતેતબ્બં. યો વિનિપાતેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

૩૬૨. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ અન્ધવને ચીવરં નિક્ખિપિત્વા સન્તરુત્તરેન ગામં પિણ્ડાય પાવિસિ. ચોરા તં ચીવરં અવહરિંસુ. સો ભિક્ખુ દુચ્ચોળો હોતિ લૂખચીવરો. ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ''કિસ્સ ત્વં, આવુસો, દુચ્ચોળો લૂખચીવરોસી''તિ? ''ઇધાહં [સો અહં (કત્થચિ)], આવુસો, અન્ધવને ચીવરં નિક્ખિપિત્વા સન્તરુત્તરેન ગામં પિણ્ડાય પાવિસિં. ચોરા તં ચીવરં અવહરિંસુ. તેનાહં દુચ્ચોળો લૂખચીવરો''તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ન, ભિક્ખવે, સન્તરુત્તરેન ગામો પવિસિતબ્બો. યો પવિસેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

તેન ખો પન સમયેન આયસ્મા આનન્દો અસ્સતિયા સન્તરુત્તરેન ગામં પિણ્ડાય પાવિસિ. ભિક્ખૂ આયસ્મન્તં આનન્દં એતદવોચું – ''નનુ , આવુસો આનન્દ, ભગવતા પઞ્ઞત્તં – 'ન સન્તરુત્તરેન ગામો પવિસિતબ્બો'તિ? કિસ્સ ત્વં, આવુસો આનન્દ, સન્તરુત્તરેન ગામં પવિટ્ઠો''તિ? ''સચ્ચં, આવુસો, ભગવતા પઞ્ઞત્તં – 'ન સન્તરુત્તરેન ગામો પવિસિતબ્બો'તિ. અપિ ચાહં અસ્સતિયા પવિટ્ઠો''તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું.

પઞ્ચિમે, ભિક્ખવે, પચ્ચયા સઙ્ઘાટિયા નિક્ખેપાય – ગિલાનો વા હોતિ, વસ્સિકસઙ્કેતં વા હોતિ, નદીપારં ગન્તું વા હોતિ, અગ્ગળગુત્તિવિહારો વા હોતિ, અત્થતકથિનં વા હોતિ. ઇમે ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચ પચ્ચયા સઙ્ઘાટિયા નિક્ખેપાય.

પઞ્ચિમે, ભિક્ખવે, પચ્ચયા ઉત્તરાસઙ્ગસ્સ નિક્ખેપાય...પે॰... અન્તરવાસકસ્સ નિક્ખેપાય – ગિલાનો વા હોતિ, વસ્સિકસઙ્કેતં વા હોતિ, નદીપારં ગન્તું વા હોતિ, અગ્ગળગુત્તિવિહારો વા હોતિ, અત્થતકથિનં વા હોતિ. ઇમે ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચ પચ્ચયા ઉત્તરાસઙ્ગસ્સ અન્તરવાસકસ્સ નિક્ખેપાય.

પઞ્ચિમે, ભિક્ખવે, પચ્ચયા વસ્સિકસાટિકાય નિક્ખેપાય – ગિલાનો વા હોતિ, નિસ્સીમં ગન્તું વા હોતિ, નદીપારં ગન્તું વા હોતિ, અગ્ગળગુત્તિવિહારો વા હોતિ, વસ્સિકસાટિકા અકતા વા હોતિ વિપ્પકતા વા. ઇમે ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચ પચ્ચયા વસ્સિકસાટિકાય નિક્ખેપાયાતિ.

પચ્છિમવિકપ્પનુપગચીવરાદિકથા નિટ્ઠિતા.

૨૨૨. સઙ્ઘિકચીવરુપ્પાદકથા

૩૬૩. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ એકો વસ્સં વસિ. તત્થ મનુસ્સા સઙ્ઘસ્સ દેમાતિ ચીવરાનિ અદંસુ. અથ ખો તસ્સ ભિક્ખુનો એતદહોસિ – ''ભગવતા પઞ્ઞત્તં 'ચતુવગ્ગો પચ્છિમો સઙ્ઘો'તિ. અહઞ્ચમ્હિ એકકો. ઇમે ચ મનુસ્સા સઙ્ઘસ્સ દેમાતિ ચીવરાનિ અદંસુ. યંનૂનાહં ઇમાનિ સઙ્ઘિકાનિ ચીવરાનિ સાવત્થિં હરેય્ય''ન્તિ. અથ ખો સો ભિક્ખુ તાનિ ચીવરાનિ આદાય સાવત્થિં ગન્ત્વા ભગવતો એતમત્થં આરોચેસિ. ''તુય્હેવ, ભિક્ખુ, તાનિ ચીવરાનિ યાવ કથિનસ્સ ઉબ્ભારાયા''તિ. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ એકો વસ્સં વસતિ. તત્થ મનુસ્સા સઙ્ઘસ્સ દેમાતિ ચીવરાનિ દેન્તિ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, તસ્સેવ તાનિ ચીવરાનિ યાવ કથિનસ્સ ઉબ્ભારાયાતિ.

તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ ઉતુકાલં એકો વસિ. તત્થ મનુસ્સા સઙ્ઘસ્સ દેમાતિ ચીવરાનિ અદંસુ. અથ ખો તસ્સ ભિક્ખુનો એતદહોસિ – ''ભગવતા પઞ્ઞત્તં 'ચતુવગ્ગો પચ્છિમો સઙ્ઘો'તિ. અહઞ્ચમ્હિ એકકો. ઇમે ચ મનુસ્સા સઙ્ઘસ્સ દેમાતિ ચીવરાનિ અદંસુ. યંનૂનાહં ઇમાનિ સઙ્ઘિકાનિ ચીવરાનિ સાવત્થિં હરેય્ય''ન્તિ. અથ ખો સો ભિક્ખુ તાનિ ચીવરાનિ આદાય સાવત્થિં ગન્ત્વા ભિક્ખૂનં એતમત્થં આરોચેસિ. ભિક્ખૂ ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે , સમ્મુખીભૂતેન સઙ્ઘેન ભાજેતું. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ ઉતુકાલં એકો વસતિ. તત્થ મનુસ્સા સઙ્ઘસ્સ દેમાતિ ચીવરાનિ દેન્તિ. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, તેન ભિક્ખુના તાનિ ચીવરાનિ અધિટ્ઠાતું – ''મય્હિમાનિ ચીવરાની''તિ. તસ્સ ચે, ભિક્ખવે, ભિક્ખુનો તં ચીવરં અનધિટ્ઠિતે અઞ્ઞો ભિક્ખુ આગચ્છતિ, સમકો દાતબ્બો ભાગો. તેહિ ચે, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ તં ચીવરં ભાજિયમાને, અપાતિતે કુસે, અઞ્ઞો ભિક્ખુ આગચ્છતિ, સમકો દાતબ્બો ભાગો. તેહિ ચે, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ તં ચીવરં ભાજિયમાને, પાતિતે કુસે, અઞ્ઞો ભિક્ખુ આગચ્છતિ, નાકામા દાતબ્બો ભાગોતિ.

તેન ખો પન સમયેન દ્વે ભાતિકા થેરા, આયસ્મા ચ ઇસિદાસો આયસ્મા ચ ઇસિભટો, સાવત્થિયં વસ્સંવુટ્ઠા અઞ્ઞતરં ગામકાવાસં અગમંસુ. મનુસ્સા ચિરસ્સાપિ થેરા આગતાતિ સચીવરાનિ ભત્તાનિ અદંસુ. આવાસિકા ભિક્ખૂ થેરે પુચ્છિંસુ – ''ઇમાનિ, ભન્તે, સઙ્ઘિકાનિ ચીવરાનિ થેરે આગમ્મ ઉપ્પન્નાનિ, સાદિયિસ્સન્તિ થેરા ભાગ''ન્તિ. થેરા એવમાહંસુ – ''યથા ખો મયં, આવુસો, ભગવતા ધમ્મં દેસિતં આજાનામ, તુમ્હાકંયેવ તાનિ ચીવરાનિ યાવ કથિનસ્સ ઉબ્ભારાયા''તિ.

તેન ખો પન સમયેન તયો ભિક્ખૂ રાજગહે વસ્સં વસન્તિ. તત્થ મનુસ્સા સઙ્ઘસ્સ

દેમાતિ ચીવરાનિ દેન્તિ. અથ ખો તેસં ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ''ભગવતા પઞ્ઞત્તં 'ચતુવગ્ગો પચ્છિમો સઙ્ઘો'તિ. મયઞ્ચમ્હા તયો જના. ઇમે ચ મનુસ્સા સઙ્ઘસ્સ દેમાતિ ચીવરાનિ દેન્તિ. કથં નુ ખો અમ્હેહિ પટિપજ્જિતબ્બ''ન્તિ? તેન ખો પન સમયેન સમ્બહુલા થેરા, આયસ્મા ચ નિલવાસી આયસ્મા ચ સાણવાસી આયસ્મા ચ ગોતકો આયસ્મા ચ ભગુ આયસ્મા ચ ફળિકસન્તાનો, પાટલિપુત્તે વિહરન્તિ કુક્કુટારામે. અથ ખો તે

ભિક્ખૂ પાટલિપુત્તં ગન્ત્વા થેરે પુચ્છિંસુ. થેરા એવમાહંસુ – ''યથા ખો મયં આવુસો ભગવતા ધમ્મં દેસિતં આજાનામ, તુમ્હાકંયેવ તાનિ ચીવરાનિ યાવ કથિનસ્સ ઉબ્ભારાયા''તિ.

સઙ્ઘિકચીવરુપ્પાદકથા નિટ્ઠિતા.

૨૨૩. ઉપનન્દસક્યપુત્તવત્થુ

૩૬૪. તેન ખો પન સમયેન આયસ્મા ઉપનન્દો સક્યપુત્તો સાવત્થિયં વસ્સંવુટ્ઠો અઞ્ઞતરં ગામકાવાસં અગમાસિ. તત્થ ચ ભિક્ખૂ ચીવરં ભાજેતુકામા સન્નિપતિંસુ. તે એવમાહંસુ – ''ઇમાનિ ખો, આવુસો, સઙ્ઘિકાનિ ચીવરાનિ ભાજિયિસ્સન્તિ, સાદિયિસ્સસિ ભાગ''ન્તિ? ''આમાવુસો, સાદિયિસ્સામી''તિ. તતો ચીવરભાગં ગહેત્વા અઞ્ઞં આવાસં અગમાસિ. તત્થપિ ભિક્ખૂ ચીવરં ભાજેતુકામા સન્નિપતિંસુ. તેપિ એવમાહંસુ – ''ઇમાનિ ખો, આવુસો, સઙ્ઘિકાનિ ચીવરાનિ ભાજિયિસ્સન્તિ, સાદિયિસ્સસિ ભાગ''ન્તિ? ''આમાવુસો, સાદિયિસ્સામી''તિ. તતોપિ ચીવરભાગં ગહેત્વા અઞ્ઞં આવાસં અગમાસિ. તત્થપિ ભિક્ખૂ ચીવરં ભાજેતુકામા સન્નિપતિંસુ. તેપિ એવમાહંસુ – ''ઇમાનિ ખો, આવુસો, સઙ્ઘિકાનિ ચીવરાનિ ભાજિયિસ્સન્તિ, સાદિયિસ્સસિ ભાગ''ન્તિ? ''આમાવુસો, સાદિયિસ્સામી''તિ. તતોપિ ચીવરભાગં ગહેત્વા મહન્તં ચીવરભણ્ડિકં આદાય પુનદેવ સાવત્થિં પચ્ચાગચ્છિ. ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ''મહાપુઞ્ઞોસિ ત્વં , આવુસો ઉપનન્દ, બહું તે ચીવરં ઉપ્પન્ન''ન્તિ. ''કુતો મે , આવુસો, પુઞ્ઞં? ઇધાહં, આવુસો, સાવત્થિયં વસ્સંવુટ્ઠો અઞ્ઞતરં ગામકાવાસં અગમાસિં. તત્થ ભિક્ખૂ ચીવરં ભાજેતુકામા સન્નિપતિંસુ. તે મં એવમાહંસુ – 'ઇમાનિ ખો, આવુસો, સઙ્ઘિકાનિ ચીવરાનિ ભાજિયિસ્સન્તિ, સાદિયિસ્સસિ ભાગ'ન્તિ? 'આમાવુસો, સાદિયિસ્સામી'તિ. તતો ચીવરભાગં ગહેત્વા અઞ્ઞં આવાસં અગમાસિં. તત્થપિ ભિક્ખૂ ચીવરં ભાજેતુકામા સન્નિપતિંસુ. તેપિ મં એવમાહંસુ – 'ઇમાનિ ખો, આવુસો, સઙ્ઘિકાનિ ચીવરાનિ ભાજિયિસ્સન્તિ, સાદિયિસ્સસિ ભાગ'''ન્તિ? 'આમાવુસો, સાદિયિસ્સામી'તિ. તતોપિ ચીવરભાગં ગહેત્વા અઞ્ઞં આવાસં અગમાસિં. તત્થપિ ભિક્ખૂ ચીવરં ભાજેતુકામા સન્નિપતિંસુ. તેપિ મં એવમાહંસુ – 'ઇમાનિ ખો, આવુસો, સઙ્ઘિકાનિ ચીવરાનિ ભાજિયિસ્સન્તિ, સાદિયિસ્સસિ ભાગ'ન્તિ? 'આમાવુસો, સાદિયિસ્સામી'તિ. તતોપિ ચીવરભાગં અગ્ગહેસિં. એવં મે બહું ચીવરં ઉપ્પન્નન્તિ. ''કિં પન ત્વં, આવુસો ઉપનન્દ, અઞ્ઞત્ર વસ્સંવુટ્ઠો અઞ્ઞત્ર ચીવરભાગં સાદિયી''તિ? ''એવમાવુસો''તિ. યે તે ભિક્ખૂ અપ્પિચ્છા…પે॰… તે ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''કથઞ્હિ નામ આયસ્મા ઉપનન્દો સક્યપુત્તો અઞ્ઞત્ર વસ્સંવુટ્ઠો અઞ્ઞત્ર ચીવરભાગં સાદિયિસ્સતી''તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું… પે॰… ''સચ્ચં કિર ત્વં, ઉપનન્દ, અઞ્ઞત્ર વસ્સંવુટ્ઠો અઞ્ઞત્ર ચીવરભાગં સાદિયી''તિ? ''સચ્ચં ભગવા''તિ. વિગરહિ બુદ્ધો ભગવા…પે॰… કથઞ્હિ નામ ત્વં, મોઘપુરિસ, અઞ્ઞત્ર વસ્સંવુટ્ઠો અઞ્ઞત્ર ચીવરભાગં સાદિયિસ્સસિ. નેતં, મોઘપુરિસ, અપ્પસન્નાનં વા પસાદાય…પે॰… વિગરહિત્વા…પે॰… ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''ન, ભિક્ખવે, અઞ્ઞત્ર વસ્સંવુટ્ઠેન અઞ્ઞત્ર ચીવરભાગો સાદિતબ્બો. યો સાદિયેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સા''તિ.

તેન ખો પન સમયેન આયસ્મા ઉપનન્દો સક્યપુત્તો એકો દ્વીસુ આવાસેસુ વસ્સં વસિ – ''એવં મે બહું ચીવરં ઉપ્પજ્જિસ્સતી''તિ. અથ ખો તેસં ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ''કથં નુ ખો આયસ્મતો ઉપનન્દસ્સ સક્યપુત્તસ્સ ચીવરપટિવીસો દાતબ્બો''તિ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. દેથ, ભિક્ખવે, મોઘપુરિસસ્સ એકાધિપ્પાયં. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ એકો દ્વીસુ આવાસેસુ વસ્સં વસતિ – ''એવં મે બહું ચીવરં ઉપ્પજ્જિસ્સતી''તિ. સચે અમુત્ર ઉપડ્ઢં અમુત્ર ઉપડ્ઢં વસતિ, અમુત્ર ઉપડ્ઢો અમુત્ર ઉપડ્ઢો ચીવરપટિવીસો દાતબ્બો. યત્થ વા પન બહુતરં વસતિ, તતો ચીવરપટિવીસો દાતબ્બોતિ.

ઉપનન્દસક્યપુત્તવત્થુ નિટ્ઠિતં.

૨૨૪. ગિલાનવત્થુકથા

૩૬૫. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરસ્સ ભિક્ખુનો કુચ્છિવિકારાબાધો હોતિ. સો સકે મુત્તકરીસે પલિપન્નો સેતિ. અથ ખો ભગવા આયસ્મતા આનન્દેન પચ્છાસમણેન સેનાસનચારિકં આહિણ્ડન્તો યેન તસ્સ ભિક્ખુનો વિહારો તેનુપસઙ્કમિ. અદ્દસા ખો ભગવા તં ભિક્ખું સકે મુત્તકરીસે પલિપન્નં સયમાનં, દિસ્વાન યેન સો ભિક્ખુ તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા તં ભિક્ખું એતદવોચ – ''કિં તે, ભિક્ખુ, આબાધો''તિ? ''કુચ્છિવિકારો મે, ભગવા''તિ. ''અત્થિ પન તે, ભિક્ખુ, ઉપટ્ઠાકો''તિ? ''નત્થિ, ભગવા''તિ . ''કિસ્સ તં ભિક્ખૂ ન ઉપટ્ઠેન્તી''તિ? ''અહં ખો, ભન્તે, ભિક્ખૂનં અકારકો; તેન મં ભિક્ખૂ ન ઉપટ્ઠેન્તી''તિ. અથ ખો ભગવા આયસ્મન્તં આનન્દં આમન્તેસિ – ''ગચ્છાનન્દ, ઉદકં આહર, ઇમં ભિક્ખું નહાપેસ્સામા''તિ. ''એવં, ભન્તે''તિ ખો આયસ્મા આનન્દો ભગવતો પટિસ્સુણિત્વા ઉદકં આહરિ. ભગવા ઉદકં આસિઞ્ચિ. આયસ્મા આનન્દો પરિધોવિ. ભગવા સીસતો અગ્ગહેસિ. આયસ્મા આનન્દો પાદતો ઉચ્ચારેત્વા મઞ્ચકે નિપાતેસું. અથ ખો ભગવા એતસ્મિં નિદાને એતસ્મિં પકરણે ભિક્ખુસઙ્ઘં સન્નિપાતાપેત્વા ભિક્ખૂ પટિપુચ્છિ – ''અત્થિ, ભિક્ખવે, અમુકસ્મિં વિહારે ભિક્ખુ ગિલાનો''તિ? ''અત્થિ, ભગવા''તિ. ''કિં તસ્સ, ભિક્ખવે, ભિક્ખુનો આબાધો''તિ? ''તસ્સ, ભન્તે, આયસ્મતો કુચ્છિવિકારાબાધો''તિ. ''અત્થિ પન, ભિક્ખવે, તસ્સ ભિક્ખુનો ઉપટ્ઠાકો''તિ? ''નત્થિ, ભગવા''તિ . ''કિસ્સ તં ભિક્ખૂ ન ઉપટ્ઠેન્તી''તિ? ''એસો, ભન્તે, ભિક્ખુ ભિક્ખૂનં અકારકો; તેન તં ભિક્ખૂ ન ઉપટ્ઠેન્તી''તિ. ''નત્થિ વો, ભિક્ખવે, માતા, નત્થિ પિતા, યે વો ઉપટ્ઠહેય્યું. તુમ્હે ચે, ભિક્ખવે, અઞ્ઞમઞ્ઞં ન ઉપટ્ઠહિસ્સથ, અથ કો ચરહિ ઉપટ્ઠહિસ્સતિ? યો, ભિક્ખવે, મં ઉપટ્ઠહેય્ય સો ગિલાનં ઉપટ્ઠહેય્ય. સચે ઉપજ્ઝાયો હોતિ, ઉપજ્ઝાયેન યાવજીવં ઉપટ્ઠાતબ્બો; વુટ્ઠાનમસ્સ આગમેતબ્બં. સચે આચરિયો હોતિ, આચરિયેન યાવજીવં ઉપટ્ઠાતબ્બો; વુટ્ઠાનમસ્સ આગમેતબ્બં. સચે સદ્ધિવિહારિકો હોતિ , સદ્ધિવિહારિકેન યાવજીવં ઉપટ્ઠાતબ્બો; વુટ્ઠાનમસ્સ આગમેતબ્બં. સચે અન્તેવાસિકો હોતિ, અન્તેવાસિકેન યાવજીવં ઉપટ્ઠાતબ્બો; વુટ્ઠાનમસ્સ આગમેતબ્બં. સચે સમાનુપજ્ઝાયકો હોતિ, સમાનુપજ્ઝાયકેન યાવજીવં ઉપટ્ઠાતબ્બો ; વુટ્ઠાનમસ્સ આગમેતબ્બં. સચે સમાનાચરિયકો હોતિ, સમાનાચરિયકેન યાવજીવં ઉપટ્ઠાતબ્બો; વુટ્ઠાનમસ્સ આગમેતબ્બં. સચે ન હોતિ ઉપજ્ઝાયો વા આચરિયો વા સદ્ધિવિહારિકો વા અન્તેવાસિકો વા સમાનુપજ્ઝાયકો વા સમાનાચરિયકો વા સઙ્ઘેન ઉપટ્ઠાતબ્બો. નો ચે ઉપટ્ઠહેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સ''.

૩૬૬. પઞ્ચહિ, ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ગિલાનો દૂપટ્ઠો હોતિ – અસપ્પાયકારી હોતિ, સપ્પાયે મત્તં ન જાનાતિ, ભેસજ્જં ન પટિસેવિતા હોતિ, અત્થકામસ્સ ગિલાનુપટ્ઠાકસ્સ યથાભૂતં આબાધં નાવિકત્તા હોતિ 'અભિક્કમન્તં વા અભિક્કમતીતિ, પટિક્કમન્તં વા પટિક્કમતીતિ, ઠિતં વા ઠિતો'તિ, ઉપ્પન્નાનં સારીરિકાનં વેદનાનં દુક્ખાનં તિબ્બાનં ખરાનં કટુકાનં અસાતાનં અમનાપાનં પાણહરાનં અનધિવાસકજાતિકો હોતિ. ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ગિલાનો દૂપટ્ઠો હોતિ.

પઞ્ચહિ, ભિક્ખવે , અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ગિલાનો સૂપટ્ઠો હોતિ – સપ્પાયકારી હોતિ, સપ્પાયે મત્તં જાનાતિ, ભેસજ્જં પટિસેવિતા હોતિ, અત્થકામસ્સ ગિલાનુપટ્ઠાકસ્સ યથાભૂતં આબાધં આવિકત્તા હોતિ 'અભિક્કમન્તં વા અભિક્કમતીતિ, પટિક્કમન્તં વા પટિક્કમતીતિ, ઠિતં વા ઠિતો'તિ, ઉપ્પન્નાનં સારીરિકાનં વેદનાનં દુક્ખાનં તિબ્બાનં ખરાનં કટુકાનં અસાતાનં અમનાપાનં પાણહરાનં અધિવાસકજાતિકો હોતિ. ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ગિલાનો સૂપટ્ઠો હોતિ.

પઞ્ચહિ, ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ગિલાનુપટ્ઠાકો નાલં ગિલાનં ઉપટ્ઠાતું – ન પટિબલો હોતિ ભેસજ્જં સંવિધાતું, સપ્પાયાસપ્પાયં ન જાનાતિ, અસપ્પાયં ઉપનામેતિ સપ્પાયં અપનામેતિ, આમિસન્તરો ગિલાનં ઉપટ્ઠાતિ નો મેત્તચિત્તો, જેગુચ્છી હોતિ ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા ખેળં વા વન્તં વા નીહાતું, ન પટિબલો હોતિ ગિલાનં કાલેન કાલં ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સેતું સમાદપેતું સમુત્તેજેતું સમ્પહંસેતું. ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ગિલાનુપટ્ઠાકો નાલં ગિલાનં ઉપટ્ઠાતું.

પઞ્ચહિ , ભિક્ખવે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ગિલાનુપટ્ઠાકો અલં ગિલાનં ઉપટ્ઠાતું – પટિબલો હોતિ ભેસજ્જં સંવિધાતું, સપ્પાયાસપ્પાયં જાનાતિ, અસપ્પાયં અપનામેતિ સપ્પાયં ઉપનામેતિ, મેત્તચિત્તો ગિલાનં ઉપટ્ઠાતિ નો આમિસન્તરો, અજેગુચ્છી હોતિ ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા ખેળં વા વન્તં વા નીહાતું, પટિબલો હોતિ ગિલાનં કાલેન કાલં ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સેતું સમાદપેતું સમુત્તેજેતું સમ્પહંસેતું. ઇમેહિ ખો, ભિક્ખવે, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ગિલાનુપટ્ઠાકો અલં ગિલાનં ઉપટ્ઠાતુન્તિ.

ગિલાનવત્થુકથા નિટ્ઠિતા.

૨૨૫. મતસન્તકકથા

૩૬૭. તેન ખો પન સમયેન દ્વે ભિક્ખૂ કોસલેસુ જનપદે અદ્ધાનમગ્ગપ્પટિપન્ના હોન્તિ. તે અઞ્ઞતરં આવાસં ઉપગચ્છિંસુ. તત્થ અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ ગિલાનો હોતિ. અથ ખો તેસં ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ''ભગવતા ખો, આવુસો, ગિલાનુપટ્ઠાનં વણ્ણિતં. હન્દ, મયં, આવુસો, ઇમં ભિક્ખું ઉપટ્ઠહેમા''તિ. તે તં ઉપટ્ઠહિંસુ. સો તેહિ ઉપટ્ઠહિયમાનો કાલમકાસિ. અથ ખો તે ભિક્ખૂ તસ્સ ભિક્ખુનો પત્તચીવરમાદાય સાવત્થિં ગન્ત્વા ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ''ભિક્ખુસ્સ, ભિક્ખવે, કાલઙ્કતે સઙ્ઘો સામી પત્તચીવરે, અપિચ ગિલાનુપટ્ઠાકા બહૂપકારા. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સઙ્ઘેન તિચીવરઞ્ચ પત્તઞ્ચ ગિલાનુપટ્ઠાકાનં દાતું. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, દાતબ્બં. તેન ગિલાનુપટ્ઠાકેન ભિક્ખુના સઙ્ઘં ઉપસઙ્કમિત્વા એવમસ્સ વચનીયો – 'ઇત્થન્નામો, ભન્તે, ભિક્ખુ કાલઙ્કતો. ઇદં તસ્સ તિચીવરઞ્ચ પત્તો ચા'''તિ. બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો –

''સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. ઇત્થન્નામો ભિક્ખુ કાલઙ્કતો. ઇદં તસ્સ તિચીવરઞ્ચ પત્તો ચ. યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, સઙ્ઘો ઇમં તિચીવરઞ્ચ પત્તઞ્ચ ગિલાનુપટ્ઠાકાનં દદેય્ય. એસા ઞત્તિ.

''સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. ઇત્થન્નામો ભિક્ખુ કાલઙ્કતો. ઇદં તસ્સ તિચીવરઞ્ચ પત્તો ચ. સઙ્ઘો ઇમં તિચીવરઞ્ચ પત્તઞ્ચ ગિલાનુપટ્ઠાકાનં દેતિ. યસ્સાયસ્મતો ખમતિ ઇમસ્સ તિચીવરસ્સ ચ પત્તસ્સ ચ ગિલાનુપટ્ઠાકાનં દાનં, સો તુણ્હસ્સ; યસ્સ નક્ખમતિ, સો ભાસેય્ય.

''દિન્નં ઇદં સઙ્ઘેન તિચીવરઞ્ચ પત્તો ચ ગિલાનુપટ્ઠાકાનં. ખમતિ સઙ્ઘસ્સ, તસ્મા તુણ્હી, એવમેતં ધારયામી''તિ

.

૩૬૮. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો સામણેરો કાલઙ્કતો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. સામણેરસ્સ, ભિક્ખવે, કાલઙ્કતે સઙ્ઘો સામી પત્તચીવરે, અપિ ચ ગિલાનુપટ્ઠાકા બહૂપકારા. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સઙ્ઘેન ચીવરઞ્ચ પત્તઞ્ચ ગિલાનુપટ્ઠાકાનં દાતું. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, દાતબ્બં. તેન ગિલાનુપટ્ઠાકેન ભિક્ખુના સઙ્ઘં

ઉપસઙ્કમિત્વા એવમસ્સ વચનીયો – ‘‘ઇત્થન્નામો, ભન્તે, સામણેરો કાલઙ્કતો, ઇદં તસ્સ ચીવરઞ્ચ પત્તો ચા’’તિ. બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો –

‘‘સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. ઇત્થન્નામો સામણેરો કાલઙ્કતો. ઇદં તસ્સ ચીવરઞ્ચ પત્તો ચ. યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, સઙ્ઘો ઇમં ચીવરઞ્ચ પત્તઞ્ચ ગિલાનુપટ્ઠાકાનં દદેય્ય. એસા ઞત્તિ.

‘‘સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. ઇત્થન્નામો સામણેરો કાલઙ્કતો. ઇદં તસ્સ ચીવરઞ્ચ પત્તો ચ. સઙ્ઘો ઇમં ચીવરઞ્ચ પત્તઞ્ચ ગિલાનુપટ્ઠાકાનં દેતિ. યસ્સાયસ્મતો ખમતિ ઇમસ્સ ચીવરસ્સ ચ પત્તસ્સ ચ ગિલાનુપટ્ઠાકાનં દાનં, સો તુણ્હસ્સ; યસ્સ નક્ખમતિ, સો ભાસેય્ય.

‘‘દિન્નં ઇદં સઙ્ઘેન ચીવરઞ્ચ પત્તો ચ ગિલાનુપટ્ઠાકાનં. ખમતિ સઙ્ઘસ્સ, તસ્મા તુણ્હી, એવમેતં ધારયામી’’તિ.

૩૬૯. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ ચ સામણેરો ચ ગિલાનં ઉપટ્ઠહિંસુ. સો તેહિ ઉપટ્ઠહિયમાનો કાલમકાસિ. અથ ખો તસ્સ ગિલાનુપટ્ઠાકસ્સ ભિક્ખુનો એતદહોસિ – ‘‘કથં નુ ખો ગિલાનુપટ્ઠાકસ્સ સામણેરસ્સ ચીવરપટિવીસો દાતબ્બો’’તિ ? ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, ગિલાનુપટ્ઠાકસ્સ સામણેરસ્સ સમકં પટિવીસં દાતુન્તિ.

તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ બહુભણ્ડો બહુપરિક્ખારો કાલઙ્કતો હોતિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું. ભિક્ખુસ્સ, ભિક્ખવે, કાલઙ્કતે સઙ્ઘો સામી પત્તચીવરે, અપિ ચ ગિલાનુપટ્ઠાકા બહૂપકારા. અનુજાનામિ, ભિક્ખવે, સઙ્ઘેન તિચીવરઞ્ચ પત્તઞ્ચ ગિલાનુપટ્ઠાકાનં દાતું. યં તત્થ લહુભણ્ડં લહુપરિક્ખારં તં સમ્મુખીભૂતેન સઙ્ઘેન ભાજેતું. યં તત્થ ગરુભણ્ડં ગરુપરિક્ખારં તં આગતાનાગતસ્સ ચાતુદ્દિસસ્સ સઙ્ઘસ્સ અવિસ્સજ્જિકં અવેભઙ્ગિકન્તિ.

મતસન્તકકથા નિટ્ઠિતા.

૨૨૬. નગ્ગિયપટિક્ખેપકથા

૩૭૦. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ નગ્ગો હુત્વા યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં એતદવોચ – ‘‘ભગવા, ભન્તે, અનેકપરિયાયેન અપ્પિચ્છસ્સ સન્તુટ્ઠસ્સ સલ્લેખસ્સ ધુતસ્સ પાસાદિકસ્સ અપચયસ્સ વીરિયારમ્ભસ્સ વણ્ણવાદી. ઇદં, ભન્તે, નગ્ગિયં અનેકપરિયાયેન અપ્પિચ્છતાય સન્તુટ્ઠિતાય સલ્લેખાય ધુતતાય [ધુતત્તાય (ક॰)] પાસાદિકતાય અપચયાય વીરિયારમ્ભાય સંવત્તતિ. સાધુ, ભન્તે, ભગવા ભિક્ખૂનં નગ્ગિયં અનુજાનાતૂ’’તિ. વિગરહિ બુદ્ધો ભગવા – ‘‘અનનુચ્છવિકં, મોઘપુરિસ, અનનુલોમિકં અપ્પતિરૂપં અસ્સામણકં અકપ્પિયં અકરણીયં. કથઞ્હિ નામ ત્વં, મોઘપુરિસ, નગ્ગિયં તિત્થિયસમાદાનં સમાદિયિસ્સસિ. નેતં, મોઘપુરિસ, અપ્પસન્નાનં વા પસાદાય…પે॰…’’ વિગરહિત્વા ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ‘‘ન, ભિક્ખવે, નગ્ગિયં તિત્થિયસમાદાનં સમાદિયિતબ્બં. યો સમાદિયેય્ય, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સા’’તિ.

નગ્ગિયપટિક્ખેપકથા નિટ્ઠિતા.

૨૨૭. કુસચીરાદિપટિક્ખેપકથા

૩૭૧. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ કુસચીરં નિવાસેત્વા…પે॰… વાકચીરં નિવાસેત્વા…પે॰… ફલકચીરં નિવાસેત્વા…પે॰… કેસકમ્બલં નિવાસેત્વા…પે॰… વાળકમ્બલં નિવાસેત્વા…પે॰… ઉલૂકપક્ખં નિવાસેત્વા…પે॰… અજિનક્ખિપં નિવાસેત્વા યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ; ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં એતદવોચ – ‘‘ભગવા, ભન્તે, અનેકપરિયાયેન અપ્પિચ્છસ્સ સન્તુટ્ઠસ્સ સલ્લેખસ્સ ધુતસ્સ પાસાદિકસ્સ અપચયસ્સ વીરિયારમ્ભસ્સ વણ્ણવાદી. ઇદં, ભન્તે, અજિનક્ખિપં અનેકપરિયાયેન અપ્પિચ્છતાય સન્તુટ્ઠિતાય સલ્લેખાય ધુતતાય પાસાદિકતાય અપચયાય વીરિયારમ્ભાય સંવત્તતિ. સાધુ, ભન્તે , ભગવા ભિક્ખૂનં અજિનક્ખિપં અનુજાનાતૂ’’તિ. વિગરહિ બુદ્ધો ભગવા – ‘‘અનનુચ્છવિકં, મોઘપુરિસ, અનનુલોમિકં અપ્પતિરૂપં અસ્સામણકં અકપ્પિયં અકરણીયં. કથઞ્હિ નામ ત્વં, મોઘપુરિસ, અજિનક્ખિપં તિત્થિયધજં ધારેસ્સસિ. નેતં, મોઘપુરિસ, અપ્પસન્નાનં વા પસાદાય…પે॰… વિગરહિત્વા…પે॰… ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ‘‘ન, ભિક્ખવે, અજિનક્ખિપં તિત્થિયધજં ધારેતબ્બં. યો ધારેય્ય, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સા’’તિ.

તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ અક્કનાળં નિવાસેત્વા…પે॰… પોત્થકં નિવાસેત્વા યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં એતદવોચ – ‘‘ભગવા, ભન્તે, અનેકપરિયાયેન અપ્પિચ્છસ્સ સન્તુટ્ઠસ્સ સલ્લેખસ્સ ધુતસ્સ પાસાદિકસ્સ અપચયસ્સ વીરિયારમ્ભસ્સ, વણ્ણવાદી. અયં, ભન્તે, પોત્થકો અનેકપરિયાયેન અપ્પિચ્છતાય સન્તુટ્ઠિતાય સલ્લેખાય ધુતતાય પાસાદિકતાય અપચયાય વીરિયારમ્ભાય સંવત્તતિ. સાધુ, ભન્તે, ભગવા ભિક્ખૂનં પોત્થકં અનુજાનાતૂ’’તિ. વિગરહિ બુદ્ધો ભગવા – ‘‘અનનુચ્છવિકં, મોઘપુરિસ, અનનુલોમિકં અપ્પતિરૂપં અસ્સામણકં અકપ્પિયં અકરણીયં. કથઞ્હિ નામ ત્વં, મોઘપુરિસ, પોત્થકં નિવાસેસ્સસિ. નેતં, મોઘપુરિસ, અપ્પસન્નાનં વા પસાદાય…પે॰… વિગરહિત્વા…પે॰… ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ‘‘ન, ભિક્ખવે, પોત્થકો નિવાસેતબ્બો. યો નિવાસેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સા’’તિ.

કુસચીરાદિપટિક્ખેપકથા નિટ્ઠિતા.

૨૨૮. સબ્બનીલકાદિપટિક્ખેપકથા

૩૭૨. તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ સબ્બનીલકાનિ ચીવરાનિ ધારેન્તિ…પે॰… સબ્બપીતકાનિ ચીવરાનિ ધારેન્તિ…પે॰… સબ્બલોહિતકાનિ ચીવરાનિ ધારેન્તિ…પે॰… સબ્બમઞ્જિટ્ઠકાનિ [સબ્બમઞ્જેટ્ઠકાનિ (સી॰ સ્યા॰)] ચીવરાનિ ધારેન્તિ…પે॰… સબ્બકણ્હાનિ ચીવરાનિ ધારેન્તિ …પે॰… સબ્બમહારઙ્ગરત્તાનિ ચીવરાનિ ધારેન્તિ…પે॰… સબ્બમહાનામરત્તાનિ ચીવરાનિ ધારેન્તિ…પે॰… અચ્છિન્નદસાનિ ચીવરાનિ ધારેન્તિ…પે॰… દીઘદસાનિ ચીવરાનિ ધારેન્તિ…પે॰… પુપ્ફદસાનિ ચીવરાનિ ધારેન્તિ…પે॰… ફણદસાનિ [ફલદસાનિ (ક॰)] ચીવરાનિ ધારેન્તિ…પે॰… કઞ્ચુકં ધારેન્તિ…પે॰… તિરીટકં ધારેન્તિ…પે॰… વેઠનં ધારેન્તિ. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ‘‘કથઞ્હિ નામ સમણા સક્યપુત્તિયા વેઠનં ધારેસ્સન્તિ, સેય્યથાપિ ગિહી કામભોગિનો’’તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું . ન, ભિક્ખવે, સબ્બનીલકાનિ ચીવરાનિ ધારેતબ્બાનિ, ન સબ્બપીતકાનિ ચીવરાનિ ધારેતબ્બાનિ, ન સબ્બલોહિતકાનિ ચીવરાનિ ધારેતબ્બાનિ, ન સબ્બમઞ્જિટ્ઠકાનિ ચીવરાનિ ધારેતબ્બાનિ, ન સબ્બકણ્હાનિ ચીવરાનિ ધારેતબ્બાનિ, ન સબ્બમહારઙ્ગરત્તાનિ ચીવરાનિ ધારેતબ્બાનિ, ન સબ્બમહાનામરત્તાનિ ચીવરાનિ ધારેતબ્બાનિ, ન અચ્છિન્નદસાનિ ચીવરાનિ ધારેતબ્બાનિ, ન દીઘદસાનિ ચીવરાનિ ધારેતબ્બાનિ, ન પુપ્ફદસાનિ ચીવરાનિ ધારેતબ્બાનિ, ન ફણદસાનિ ચીવરાનિ ધારેતબ્બાનિ, ન કઞ્ચુકં ધારેતબ્બં, ન તિરીટકં ધારેતબ્બં, ન વેઠનં ધારેતબ્બં. યો ધારેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ.

સબ્બનીલકાદિપટિક્ખેપકથા નિટ્ઠિતા.

૨૨૯. વસ્સંવુટ્ઠાનં અનુપ્પન્નચીવરકથા

૩૭૩. તેન ખો પન સમયેન વસ્સંવુટ્ઠા ભિક્ખૂ અનુપ્પન્ને ચીવરે પક્કમન્તિપિ, વિબ્ભમન્તિપિ, કાલમ્પિ કરોન્તિ, સામણેરાપિ પટિજાનન્તિ, સિક્ખં પચ્ચક્ખાતકાપિ પટિજાનન્તિ, અન્તિમવત્થું અજ્ઝાપન્નકાપિ પટિજાનન્તિ, ઉમ્મત્તકાપિ પટિજાનન્તિ, ખિત્તચિત્તાપિ પટિજાનન્તિ, વેદનાટ્ટાપિ પટિજાનન્તિ, આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખિત્તકાપિ પટિજાનન્તિ, આપત્તિયા અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખિત્તકાપિ પટિજાનન્તિ, પાપિકાય દિટ્ઠિયા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખિત્તકાપિ પટિજાનન્તિ, પણ્ડકાપિ પટિજાનન્તિ, થેય્યસંવાસકાપિ પટિજાનન્તિ, તિત્થિયપક્કન્તકાપિ પટિજાનન્તિ, તિરચ્છાનગતાપિ પટિજાનન્તિ, માતુઘાતકાપિ પટિજાનન્તિ, પિતુઘાતકાપિ પટિજાનન્તિ, અરહન્તઘાતકાપિ પટિજાનન્તિ, ભિક્ખુનિદૂસકાપિ પટિજાનન્તિ, સઙ્ઘભેદકાપિ પટિજાનન્તિ, લોહિતુપ્પાદકાપિ પટિજાનન્તિ, ઉભતોબ્યઞ્જનકાપિ પટિજાનન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું.

૩૭૪. ઇધ પન, ભિક્ખવે, વસ્સંવુટ્ઠો ભિક્ખુ અનુપ્પન્ને ચીવરે પક્કમતિ, સન્તે પતિરૂપે ગાહકે દાતબ્બં.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, વસ્સંવુટ્ઠો ભિક્ખુ અનુપ્પન્ને ચીવરે વિબ્ભમતિ, કાલં કરોતિ, સામણેરો પટિજાનાતિ, સિક્ખં પચ્ચક્ખાતકો પટિજાનાતિ , અન્તિમવત્થું અજ્ઝાપન્નકો પટિજાનાતિ, સઙ્ઘો સામી.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, વસ્સંવુટ્ઠો ભિક્ખુ અનુપ્પન્ને ચીવરે ઉમ્મત્તકો પટિજાનાતિ, ખિત્તચિત્તો પટિજાનાતિ, વેદનાટ્ટો પટિજાનાતિ, આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખિત્તકો પટિજાનાતિ, આપત્તિયા અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખિત્તકો પટિજાનાતિ, પાપિકાય દિટ્ઠિયા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખિત્તકો પટિજાનાતિ, સન્તે પતિરૂપે ગાહકે દાતબ્બં.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, વસ્સંવુટ્ઠો ભિક્ખુ અનુપ્પન્ને ચીવરે પણ્ડકો પટિજાનાતિ, થેય્યસંવાસકો પટિજાનાતિ, તિત્થિયપક્કન્તકો પટિજાનાતિ, તિરચ્છાનગતો પટિજાનાતિ, માતુઘાતકો પટિજાનાતિ, પિતુઘાતકો પટિજાનાતિ, અરહન્તઘાતકો પટિજાનાતિ, ભિક્ખુનિદૂસકો પટિજાનાતિ, સઙ્ઘભેદકો પટિજાનાતિ, લોહિતુપ્પાદકો પટિજાનાતિ, ઉભતોબ્યઞ્જનકો પટિજાનાતિ, સઙ્ઘો સામી.

૩૭૫. ઇધ પન, ભિક્ખવે, વસ્સંવુટ્ઠો ભિક્ખુ ઉપ્પન્ને ચીવરે અભાજિતે પક્કમતિ, સન્તે પતિરૂપે ગાહકે દાતબ્બં.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, વસ્સંવુટ્ઠો ભિક્ખુ ઉપ્પન્ને ચીવરે અભાજિતે વિબ્ભમતિ, કાલં કરોતિ, સામણેરો પટિજાનાતિ, સિક્ખં પચ્ચક્ખાતકો પટિજાનાતિ, અન્તિમવત્થું અજ્ઝાપન્નકો પટિજાનાતિ, સઙ્ઘો સામી.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, વસ્સંવુટ્ઠો ભિક્ખુ ઉપ્પન્ને ચીવરે અભાજિતે ઉમ્મત્તકો પટિજાનાતિ. ખિત્તચિત્તો પટિજાનાતિ, વેદનાટ્ટો પટિજાનાતિ, આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખિત્તકો પટિજાનાતિ, આપત્તિયા અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખિત્તકો પટિજાનાતિ, પાપિકાય દિટ્ઠિયા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખિત્તકો પટિજાનાતિ, સન્તે પતિરૂપે ગાહકે દાતબ્બં.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, વસ્સંવુટ્ઠો ભિક્ખુ ઉપ્પન્ને ચીવરે અભાજિતે પણ્ડકો પટિજાનાતિ, થેય્યસંવાસકો પટિજાનાતિ, તિત્થિયપક્કન્તકો પટિજાનાતિ, તિરચ્છાનગતો પટિજાનાતિ, માતુઘાતકો પટિજાનાતિ, પિતુઘાતકો પટિજાનાતિ, અરહન્તઘાતકો પટિજાનાતિ, ભિક્ખુનિદૂસકો પટિજાનાતિ, સઙ્ઘભેદકો પટિજાનાતિ, લોહિતુપ્પાદકો પટિજાનાતિ, ઉભતોબ્યઞ્જનકો પટિજાનાતિ, સઙ્ઘો સામી.

વસ્સં વુટ્ઠાનં અનુપ્પન્નચીવરકથા નિટ્ઠિતા.

૨૩૦. સઙ્ઘે ભિન્ને ચીવરુપ્પાદકથા

૩૭૬. ઇધ પન, ભિક્ખવે, વસ્સંવુટ્ઠાનં ભિક્ખૂનં અનુપ્પન્ને ચીવરે સઙ્ઘો ભિજ્જતિ. તત્થ મનુસ્સા એકસ્મિં પક્ખે ઉદકં દેન્તિ, એકસ્મિં પક્ખે ચીવરં દેન્તિ – સઙ્ઘસ્સ દેમાતિ. સઙ્ઘસ્સેવેતં.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, વસ્સંવુટ્ઠાનં ભિક્ખૂનં અનુપ્પન્ને ચીવરે સઙ્ઘો ભિજ્જતિ. તત્થ મનુસ્સા એકસ્મિં પક્ખે ઉદકં દેન્તિ, તસ્મિંયેવ પક્ખે ચીવરં દેન્તિ – સઙ્ઘસ્સ દેમાતિ. સઙ્ઘસ્સેવેતં.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, વસ્સંવુટ્ઠાનં ભિક્ખૂનં અનુપ્પન્ને ચીવરે સઙ્ઘો ભિજ્જતિ. તત્થ મનુસ્સા એકસ્મિં પક્ખે ઉદકં દેન્તિ, એકસ્મિં પક્ખે ચીવરં દેન્તિ – પક્ખસ્સ દેમાતિ. પક્ખસ્સેવેતં.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, વસ્સંવુટ્ઠાનં ભિક્ખૂનં અનુપ્પન્ને ચીવરે સઙ્ઘો ભિજ્જતિ. તત્થ મનુસ્સા એકસ્મિં પક્ખે ઉદકં દેન્તિ, તસ્મિંયેવ પક્ખે ચીવરં દેન્તિ – પક્ખસ્સ દેમાતિ. પક્ખસ્સેવેતં.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, વસ્સંવુટ્ઠાનં ભિક્ખૂનં ઉપ્પન્ને ચીવરે અભાજિતે સઙ્ઘો ભિજ્જતિ. સબ્બેસં સમકં ભાજેતબ્બન્તિ.

સઙ્ઘે ભિન્ને ચીવરુપ્પાદકથા નિટ્ઠિતા.

૨૩૧. દુગ્ગહિતસુગ્ગહિતાદિકથા

૩૭૭. તેન ખો પન સમયેન આયસ્મા રેવતો અઞ્ઞતરસ્સ ભિક્ખુનો હત્થે આયસ્મતો સારિપુત્તસ્સ ચીવરં પાહેસિ – ‘‘ઇમં ચીવરં થેરસ્સ દેહી’’તિ. અથ ખો સો ભિક્ખુ અન્તરામગ્ગે આયસ્મતો રેવતસ્સ વિસ્સાસા તં ચીવરં અગ્ગહેસિ. અથ ખો આયસ્મા રેવતો આયસ્મતા સારિપુત્તેન સમાગન્ત્વા પુચ્છિ – ‘‘અહં, ભન્તે, થેરસ્સ ચીવરં પાહેસિં. સમ્પત્તં તં ચીવર’’ન્તિ? ‘‘નાહં તં, આવુસો, ચીવરં પસ્સામી’’તિ. અથ ખો આયસ્મા રેવતો તં ભિક્ખું એતદવોચ – ‘‘અહં, આવુસો , આયસ્મતો હત્થે થેરસ્સ ચીવરં પાહેસિં. કહં તં ચીવર’’ન્તિ? ‘‘અહં, ભન્તે, આયસ્મતો વિસ્સાસા તં ચીવરં અગ્ગહેસિ’’ન્તિ. ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું.

૩૭૮. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ ભિક્ખુસ્સ હત્થે ચીવરં પહિણતિ – ‘‘ઇમં ચીવરં ઇત્થન્નામસ્સ દેહી’’તિ. સો અન્તરામગ્ગે યો પહિણતિ તસ્સ વિસ્સાસા ગણ્હાતિ. સુગ્ગહિતં. યસ્સ પહિય્યતિ તસ્સ વિસ્સાસા ગણ્હાતિ. દુગ્ગહિતં.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ ભિક્ખુસ્સ હત્થે ચીવરં પહિણતિ – ‘‘ઇમં ચીવરં ઇત્થન્નામસ્સ દેહી’’તિ. સો અન્તરામગ્ગે યસ્સ પહિય્યતિ તસ્સ વિસ્સાસા ગણ્હાતિ. દુગ્ગહિતં. યો પહિણતિ તસ્સ વિસ્સાસા ગણ્હાતિ. સુગ્ગહિતં.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ ભિક્ખુસ્સ હત્થે ચીવરં પહિણતિ – ‘‘ઇમં ચીવરં ઇત્થન્નામસ્સ દેહી’’તિ. સો અન્તરામગ્ગે સુણાતિ – યો પહિણતિ સો કાલઙ્કતોતિ. તસ્સ મતકચીવરં અધિટ્ઠાતિ. સ્વાધિટ્ઠિતં. યસ્સ પહિય્યતિ તસ્સ વિસ્સાસા ગણ્હાતિ. દુગ્ગહિતં.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ ભિક્ખુસ્સ હત્થે ચીવરં પહિણતિ – ‘‘ઇમં ચીવરં ઇત્થન્નામસ્સ દેહી’’તિ. સો અન્તરામગ્ગે સુણાતિ – યસ્સ પહિય્યતિ સો કાલઙ્કતોતિ. તસ્સ મતકચીવરં અધિટ્ઠાતિ. દ્વાધિટ્ઠિતં. યો પહિણતિ તસ્સ વિસ્સાસા ગણ્હાતિ. સુગ્ગહિતં.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ ભિક્ખુસ્સ હત્થે ચીવરં પહિણતિ – ‘‘ઇમં ચીવરં ઇત્થન્નામસ્સ દેહી’’તિ. સો અન્તરામગ્ગે સુણાતિ – ઉભો કાલઙ્કતાતિ. યો પહિણતિ તસ્સ મતકચીવરં અધિટ્ઠાતિ. સ્વાધિટ્ઠિતં. યસ્સ પહિય્યતિ તસ્સ મતકચીવરં અધિટ્ઠાતિ. દ્વાધિટ્ઠિતં.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ ભિક્ખુસ્સ હત્થે ચીવરં પહિણતિ – ‘‘ઇમં ચીવરં ઇત્થન્નામસ્સ દમ્મી’’તિ. સો અન્તરામગ્ગે યો પહિણતિ તસ્સ વિસ્સાસા ગણ્હાતિ. દુગ્ગહિતં. યસ્સ પહિય્યતિ તસ્સ વિસ્સાસા ગણ્હાતિ. સુગ્ગહિતં.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ ભિક્ખુસ્સ હત્થે ચીવરં પહિણતિ – ‘‘ઇમં ચીવરં ઇત્થન્નામસ્સ દમ્મી’’તિ. સો અન્તરામગ્ગે યસ્સ પહિય્યતિ તસ્સ વિસ્સાસા ગણ્હાતિ. સુગ્ગહિતં. યો પહિણતિ તસ્સ વિસ્સાસા ગણ્હાતિ. દુગ્ગહિતં.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ ભિક્ખુસ્સ હત્થે ચીવરં પહિણતિ – ‘‘ઇમં ચીવરં ઇત્થન્નામસ્સ દમ્મી’’તિ. સો અન્તરામગ્ગે સુણાતિ – ‘‘યો પહિણતિ સો કાલઙ્કતો’’તિ. તસ્સ મતકચીવરં અધિટ્ઠાતિ. દ્વાધિટ્ઠિતં. યસ્સ પહિય્યતિ તસ્સ વિસ્સાસા ગણ્હાતિ. સુગ્ગહિતં.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ ભિક્ખુસ્સ હત્થે ચીવરં પહિણતિ – ‘‘ઇમં ચીવરં ઇત્થન્નામસ્સ દમ્મી’’તિ. સો અન્તરામગ્ગે સુણાતિ – ‘‘યસ્સ પહિય્યતિ સો કાલઙ્કતો’’તિ. તસ્સ મતકચીવરં અધિટ્ઠાતિ. સ્વાધિટ્ઠિતં. યો પહિણતિ તસ્સ વિસ્સાસા ગણ્હાતિ. દુગ્ગહિતં.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ ભિક્ખુસ્સ હત્થે ચીવરં પહિણતિ – ‘‘ઇમં ચીવરં ઇત્થન્નામસ્સ દમ્મી’’તિ. સો અન્તરામગ્ગે સુણાતિ ‘‘ઉભો કાલઙ્કતા’’તિ. યો પહિણતિ તસ્સ મતકચીવરં અધિટ્ઠાતિ. દ્વાધિટ્ઠિતં. યસ્સ પહિય્યતિ તસ્સ મતકચીવરં અધિટ્ઠાતિ. સ્વાધિટ્ઠિતં.

દુગ્ગહિતસુગ્ગહિતાદિકથા નિટ્ઠિતા.

૨૩૨. અટ્ઠચીવરમાતિકા

૩૭૯. અટ્ઠિમા , ભિક્ખવે, માતિકા ચીવરસ્સ ઉપ્પાદાય – સીમાય દેતિ , કતિકાય દેતિ, ભિક્ખાપઞ્ઞત્તિયા દેતિ, સઙ્ઘસ્સ દેતિ, ઉભતોસઙ્ઘસ્સ દેતિ, વસ્સંવુટ્ઠસઙ્ઘસ્સ દેતિ, આદિસ્સ દેતિ, પુગ્ગલસ્સ દેતિ.

સીમાય દેતિ – યાવતિકા ભિક્ખૂ અન્તોસીમગતા તેહિ ભાજેતબ્બં. કતિકાય દેતિ – સમ્બહુલા આવાસા સમાનલાભા હોન્તિ એકસ્મિં આવાસે દિન્ને સબ્બત્થ દિન્નં હોતિ. ભિક્ખાપઞ્ઞત્તિયા દેતિ, યત્થ સઙ્ઘસ્સ ધુવકારા કરિય્યન્તિ, તત્થ દેતિ. સઙ્ઘસ્સ દેતિ, સમ્મુખીભૂતેન સઙ્ઘેન ભાજેતબ્બં. ઉભતોસઙ્ઘસ્સ દેતિ, બહુકાપિ ભિક્ખૂ હોન્તિ, એકા ભિક્ખુની હોતિ, ઉપડ્ઢં દાતબ્બં, બહુકાપિ ભિક્ખુનિયો હોન્તિ, એકો ભિક્ખુ હોતિ, ઉપડ્ઢં દાતબ્બં. વસ્સંવુટ્ઠસઙ્ઘસ્સ દેતિ, યાવતિકા ભિક્ખૂ તસ્મિં આવાસે વસ્સંવુટ્ઠા, તેહિ ભાજેતબ્બં. આદિસ્સ દેતિ, યાગુયા વા ભત્તે વા ખાદનીયે વા ચીવરે વા સેનાસને વા ભેસજ્જે વા . પુગ્ગલસ્સ દેતિ, ‘‘ઇમં ચીવરં ઇત્થન્નામસ્સ દમ્મી’’તિ.

અટ્ઠચીવરમાતિકા નિટ્ઠિતા.

ચીવરક્ખન્ધકો અટ્ઠમો.

૨૩૩. તસ્સુદ્દાનં

રાજગહકો નેગમો, દિસ્વા વેસાલિયં ગણિં;
પુન રાજગહં ગન્ત્વા, રઞ્ઞો તં પટિવેદયિ.

પુત્તો સાલવતિકાય, અભયસ્સ હિ અત્રજો;
જીવતીતિ કુમારેન, સઙ્ખાતો જીવકો ઇતિ.

સો હિ તક્કસીલં ગન્ત્વા, ઉગ્ગહેત્વા મહાભિસો;
સત્તવસ્સિકઆબાધં, નત્થુકમ્મેન નાસયિ.

રઞ્ઞો ભગન્દલાબાધં, આલેપેન અપાકડ્ઢિ;
મમઞ્ચ ઇત્થાગારઞ્ચ, બુદ્ધસઙ્ઘં ચુપટ્ઠહિ.

રાજગહકો ચ સેટ્ઠિ, અન્તગણ્ઠિ તિકિચ્છિતં;
પજ્જોતસ્સ મહારોગં, ઘતપાનેન નાસયિ.

અધિકારઞ્ચ સિવેય્યં, અભિસન્નં સિનેહતિ;
તીહિ ઉપ્પલહત્થેહિ, સમત્તિંસવિરેચનં.

પકતત્તં વરં યાચિ, સિવેય્યઞ્ચ પટિગ્ગહિ;
ચીવરઞ્ચ ગિહિદાનં, અનુઞ્ઞાસિ તથાગતો.

રાજગહે જનપદે બહું, ઉપ્પજ્જિ ચીવરં;
પાવારો કોસિયઞ્ચેવ, કોજવો અડ્ઢકાસિકં.

ઉચ્ચાવચા ચ સન્તુટ્ઠિ, નાગમેસાગમેસું ચ;
પઠમં પચ્છા સદિસા, કતિકા ચ પટિહરું.

ભણ્ડાગારં અગુત્તઞ્ચ, વુટ્ઠાપેન્તિ તથેવ ચ;
ઉસ્સન્નં કોલાહલઞ્ચ, કથં ભાજે કથં દદે.

સકાતિરેકભાગેન, પટિવીસો કથં દદે;
છકણેન સીતુદકા [સીતુન્દી ચ (સી॰), સીતુણ્હિ ચ (કત્થચિ)], ઉત્તરિતુ ન જાનરે.

આરોપેન્તા ભાજનઞ્ચ, પાતિયા ચ છમાય ચ;
ઉપચિકામજ્ઝે જીરન્તિ, એકતો પત્થિન્નેન ચ.

ફરુસાચ્છિન્નચ્છિબન્ધા , અદ્દસાસિ ઉબ્ભણ્ડિતે;
વીમંસિત્વા સક્યમુનિ, અનુઞ્ઞાસિ તિચીવરં.

અઞ્ઞેન અતિરેકેન, ઉપ્પજ્જિ છિદ્દમેવ ચ;
ચાતુદ્દીપો વરં યાચિ, દાતું વસ્સિકસાટિકં.

આગન્તુગમિગિલાનં, ઉપટ્ઠાકઞ્ચ ભેસજ્જં;
ધુવં ઉદકસાટિઞ્ચ, પણીતં અતિખુદ્દકં.

થુલ્લકચ્છુમુખં ખોમં, પરિપુણ્ણં અધિટ્ઠાનં;
પચ્છિમં કતો ગરુકો, વિકણ્ણો સુત્તમોકિરિ.

લુજ્જન્તિ નપ્પહોન્તિ, ચ અન્વાધિકં બહૂનિ ચ;
અન્ધવને અસ્સતિયા, એકો વસ્સં ઉતુમ્હિ ચ.

દ્વે ભાતુકા રાજગહે, ઉપનન્દો પુન દ્વિસુ;
કુચ્છિવિકારો ગિલાનો, ઉભો ચેવ ગિલાનકા [ગિલાયના (ક॰)].

નગ્ગા કુસા વાકચીરં, ફલકો કેસકમ્બલં;
વાળઉલૂકપક્ખઞ્ચ, અજિનં અક્કનાળકં.

પોત્થકં નીલપીતઞ્ચ, લોહિતં મઞ્જિટ્ઠેન ચ;
કણ્હા મહારઙ્ગનામ, અચ્છિન્નદસિકા તથા.

દીઘપુપ્ફફણદસા , કઞ્ચુતિરીટવેઠનં;
અનુપ્પન્ને પક્કમતિ, સઙ્ઘો ભિજ્જતિ તાવદે.

પક્ખે દદન્તિ સઙ્ઘસ્સ, આયસ્મા રેવતો પહિ;

વિસ્સાસગાહાધિટ્ઠાતિ, અટ્ઠ ચીવરમાતિકાતિ.

ઇમમ્હિ ખન્ધકે વત્થૂ છન્નવુતિ.

ચીવરક્ખન્ધકો નિટ્ઠિતો.

૯. ચમ્પેય્યક્ખન્ધકો

૨૩૪. કસ્સપગોત્તભિક્ખુવત્થુ

૩૮૦. તેન સમયેન બુદ્ધો ભગવા ચમ્પાયં વિહરતિ ગગ્ગરાય પોક્ખરણિયા તીરે. તેન ખો પન સમયેન કાસીસુ જનપદે વાસભગામો નામ હોતિ. તત્થ કસ્સપગોત્તો નામ ભિક્ખુ આવાસિકો હોતિ તન્તિબદ્ધો ઉસ્સુક્કં આપન્નો – કિન્તિ અનાગતા ચ પેસલા ભિક્ખૂ આગચ્છેય્યું, આગતા ચ પેસલા ભિક્ખૂ ફાસુ વિહરેય્યું, અયઞ્ચ આવાસો વુદ્ધિં વિરુળ્હિં વેપુલ્લં આપજ્જેય્યાતિ. તેન ખો પન સમયેન સમ્બહુલા ભિક્ખૂ કાસીસુ ચારિકં ચરમાના યેન વાસભગામો તદવસરું. અદ્દસા ખો કસ્સપગોત્તો ભિક્ખુ તે ભિક્ખૂ દૂરતોવ આગચ્છન્તે, દિસ્વાન આસનં પઞ્ઞપેસિ, પાદોદકં પાદપીઠં પાદકથલિકં ઉપનિક્ખિપિ, પચ્ચુગ્ગન્ત્વા પત્તચીવરં પટિગ્ગહેસિ, પાનીયેન આપુચ્છિ, નહાને ઉસ્સુક્કં અકાસિ, ઉસ્સુક્કમ્પિ અકાસિ યાગુયા ખાદનીયે ભત્તસ્મિં. અથ ખો તેસં આગન્તુકાનં ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ''ભદ્દકો ખો અયં, આવુસો, આવાસિકો ભિક્ખુ નહાને ઉસ્સુક્કં કરોતિ, ઉસ્સુક્કમ્પિ કરોતિ યાગુયા ખાદનીયે ભત્તસ્મિં. હન્દ, મયં, આવુસો, ઇધેવ વાસભગામે નિવાસં કપ્પેમા''તિ. અથ ખો તે આગન્તુકા ભિક્ખૂ તત્થેવ વાસભગામે નિવાસં કપ્પેસું.

અથ ખો કસ્સપગોત્તસ્સ ભિક્ખુનો એતદહોસિ – ''યો ખો ઇમેસં આગન્તુકાનં ભિક્ખૂનં આગન્તુકકિલમથો સો પટિપ્પસ્સદ્ધો. યેપિમે ગોચરે અપ્પકતઞ્ઞુનો તેદાનિમે ગોચરે પકતઞ્ઞુનો. દુક્કરં ખો પન પરકુલેસુ યાવજીવં ઉસ્સુક્કં કાતું, વિઞ્ઞત્તિ ચ મનુસ્સાનં અમનાપા. યંનૂનાહં ન ઉસ્સુક્કં કરેય્યં યાગુયા ખાદનીયે ભત્તસ્મિ''ન્તિ. સો ન ઉસ્સુક્કં અકાસિ યાગુયા ખાદનીયે ભત્તસ્મિં. અથ ખો તેસં આગન્તુકાનં ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – ''પુબ્બે ખ્વાયં, આવુસો, આવાસિકો ભિક્ખુ નહાને ઉસ્સુક્કં અકાસિ, ઉસ્સુક્કમ્પિ અકાસિ યાગુયા ખાદનીયે ભત્તસ્મિં. સોદાનાયં ન ઉસ્સુક્કં કરોતિ યાગુયા ખાદનીયે ભત્તસ્મિં. દુટ્ઠોદાનાયં, આવુસો, આવાસિકો ભિક્ખુ. હન્દ, મયં, આવુસો, આવાસિકં [ઇમં આવાસિકં (સ્યા॰)] ભિક્ખું ઉક્ખિપામા''તિ. અથ ખો તે આગન્તુકા ભિક્ખૂ સન્નિપતિત્વા કસ્સપગોત્તં ભિક્ખું એતદવોચું – ''પુબ્બે ખો ત્વં, આવુસો, નહાને ઉસ્સુક્કં કરોસિ, ઉસ્સુક્કમ્પિ કરોસિ યાગુયા ખાદનીયે ભત્તસ્મિં. સોદાનિ ત્વં ન ઉસ્સુક્કં કરોસિ યાગુયા ખાદનીયે ભત્તસ્મિં. આપત્તિં ત્વં, આવુસો, આપન્નો. પસ્સસેતં આપત્તિ''ન્તિ? ''નત્થિ મે, આવુસો, આપત્તિ, યમહં પસ્સેય્ય''ન્તિ. અથ ખો તે આગન્તુકા ભિક્ખૂ કસ્સપગોત્તં ભિક્ખું આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખિપિંસુ.

અથ ખો કસ્સપગોત્તસ્સ ભિક્ખુનો એતદહોસિ – ''અહં ખો એતં ન જાનામિ 'આપત્તિ વા એસા અનાપત્તિ વા, આપન્નો ચમ્હિ [વમ્હિ (?)] અનાપન્નો વા, ઉક્ખિત્તો ચમ્હિ અનુક્ખિત્તો વા, ધમ્મિકેન વા અધમ્મિકેન વા, કુપ્પેન વા અકુપ્પેન વા, ઠાનારહેન વા અટ્ઠાનારહેન વા'. યંનૂનાહં ચમ્પં ગન્ત્વા ભગવન્તં એતમત્થં પુચ્છેય્ય''ન્તિ. અથ ખો કસ્સપગોત્તો ભિક્ખુ સેનાસનં સંસામેત્વા પત્તચીવરમાદાય યેન ચમ્પા તેન પક્કામિ. અનુપુબ્બેન યેન ચમ્પા યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. આચિણ્ણં ખો પનેતં બુદ્ધાનં ભગવન્તાનં આગન્તુકેહિ ભિક્ખૂહિ સદ્ધિં પટિસમ્મોદિતું. અથ ખો ભગવા કસ્સપગોત્તં ભિક્ખું એતદવોચ – ''કચ્ચિ, ભિક્ખુ, ખમનીયં, કચ્ચિ યાપનીયં, કચ્ચિ અપ્પકિલમથેન અદ્ધાનં આગતો, કુતો ચ ત્વં, ભિક્ખુ, આગચ્છસી''તિ? ''ખમનીયં, ભગવા; યાપનીયં, ભગવા; અપ્પકિલમથેન ચાહં, ભન્તે, અદ્ધાનં આગતો. અત્થિ, ભન્તે, કાસીસુ જનપદે વાસભગામો નામ. તત્થાહં, ભગવા, આવાસિકો તન્તિબદ્ધો ઉસ્સુક્કં આપન્નો – 'કિન્તિ અનાગતા ચ

પેસલા ભિક્ખૂ આગચ્છેય્યું, આગતા ચ પેસલા ભિક્ખૂ ફાસુ વિહરેય્યું, અયઞ્ચ આવાસો વુદ્ધિં વિરુળ્હિં વેપુલ્લં આપજ્જેય્યા'તિ. અથ ખો, ભન્તે, સમ્બહુલા ભિક્ખૂ કાસીસુ ચારિકં ચરમાના યેન વાસભગામો તદવસરું. અદ્દસં ખો અહં, ભન્તે, તે ભિક્ખૂ દૂરતોવ આગચ્છન્તે, દિસ્વાન આસનં પઞ્ઞપેસિં, પાદોદકં પાદપીઠં પાદકથલિકં ઉપનિક્ખિપિં, પચ્ચુગ્ગન્ત્વા પત્તચીવરં પટિગ્ગહેસિં, પાનીયેન અપુચ્છિં, નહાને ઉસ્સુક્કં અકાસિં, ઉસ્સુક્કમ્પિ અકાસિં યાગુયા ખાદનીયે ભત્તસ્મિં . અથ ખો તેસં, ભન્તે, આગન્તુકાનં ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – 'ભદ્દકો ખો અયં આવુસો આવાસિકો ભિક્ખુ નહાને ઉસ્સુક્કં કરોતિ, ઉસ્સુક્કમ્પિ કરોતિ યાગુયા ખાદનીયે ભત્તસ્મિં. હન્દ, મયં, આવુસો, ઇધેવ વાસભગામે નિવાસં કપ્પેમા'તિ. અથ ખો તે, ભન્તે, આગન્તુકા ભિક્ખૂ તત્થેવ વાસભગામે નિવાસં કપ્પેસું. તસ્સ મય્હં, ભન્તે, એતદહોસિ – 'યો ખો ઇમેસં આગન્તુકાનં ભિક્ખૂનં આગન્તુકકિલમથો સો પટિપ્પસ્સદ્ધો. યેપિમે ગોચરે અપ્પકતઞ્ઞુનો તેદાનિમે ગોચરે પકતઞ્ઞુનો. દુક્કરં ખો પન પરકુલેસુ યાવજીવં ઉસ્સુક્કં કાતું, વિઞ્ઞત્તિ ચ મનુસ્સાનં અમનાપા. યંનૂનાહં ન ઉસ્સુક્કં કરેય્યં યાગુયા ખાદનીયે ભત્તસ્મિ'ન્તિ. સો ખો અહં, ભન્તે, ન ઉસ્સુક્કં અકાસિં યાગુયા ખાદનીયે ભત્તસ્મિં. અથ ખો તેસં, ભન્તે, આગન્તુકાનં ભિક્ખૂનં એતદહોસિ – 'પુબ્બે ખ્વાયં, આવુસો, આવાસિકો ભિક્ખુ નહાને ઉસ્સુક્કં કરોતિ, ઉસ્સુક્કમ્પિ કરોતિ યાગુયા ખાદનીયે ભત્તસ્મિં. સોદાનાયં ન ઉસ્સુક્કં કરોતિ યાગુયા ખાદનીયે ભત્તસ્મિં. દુટ્ઠોદાનાયં, આવુસો, આવાસિકો ભિક્ખુ. હન્દ, મયં, આવુસો, આવાસિકં ભિક્ખું ઉક્ખિપામા'તિ. અથ ખો તે, ભન્તે, આગન્તુકા ભિક્ખૂ સન્નિપતિત્વા મં એતદવોચું – 'પુબ્બે ખો ત્વં, આવુસો, નહાને ઉસ્સુક્કં કરોસિ, ઉસ્સુક્કમ્પિ કરોસિ યાગુયા ખાદનીયે ભત્તસ્મિં. સોદાનિ ત્વં ન ઉસ્સુક્કં કરોસિ યાગુયા ખાદનીયે ભત્તસ્મિં. આપત્તિં ત્વં, આવુસો, આપન્નો. પસ્સસેતં આપત્તિ'ન્તિ ? 'નત્થિ મે, આવુસો, આપત્તિ યમહં પસ્સેય્ય'ન્તિ. અથ ખો તે, ભન્તે, આગન્તુકા ભિક્ખૂ મં આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખિપિંસુ. તસ્સ મય્હં, ભન્તે, એતદહોસિ – 'અહં ખો એતં ન જાનામિ 'આપત્તિ વા એસા અનાપત્તિ વા, આપન્નો ચમ્હિ અનાપન્નો વા, ઉક્ખિત્તો ચમ્હિ અનુક્ખિત્તો વા, ધમ્મિકેન વા અધમ્મિકેન વા, કુપ્પેન વા અકુપ્પેન વા, ઠાનારહેન વા અટ્ઠાનારહેન વા'. યંનૂનાહં ચમ્પં ગન્ત્વા ભગવન્તં એતમત્થં પુચ્છેય્ય'ન્તિ. તતો અહં, ભગવા, આગચ્છામી''તિ. ''અનાપત્તિ એસા, ભિક્ખુ, નેસા આપત્તિ. અનાપન્નોસિ, નસિ આપન્નો. અનુક્ખિત્તોસિ, નસિ ઉક્ખિત્તો. અધમ્મિકેનાસિ કમ્મેન ઉક્ખિત્તો કુપ્પેન અટ્ઠાનારહેન. ગચ્છ ત્વં, ભિક્ખુ, તત્થેવ વાસભગામે નિવાસં કપ્પેહી''તિ. ''એવં, ભન્તે''તિ ખો કસ્સપગોત્તો ભિક્ખુ ભગવતો પટિસ્સુણિત્વા ઉટ્ઠાયાસના ભગવન્તં અભિવાદેત્વા પદક્ખિણં કત્વા યેન વાસભગામો તેન પક્કામિ.

૩૮૧. અથ ખો તેસં આગન્તુકાનં ભિક્ખૂનં અહુદેવ કુક્કુચ્ચં, અહુ વિપ્પટિસારો – ''અલાભા વત નો, ન વત નો લાભા, દુલ્લદ્ધં વત નો, ન વત નો સુલદ્ધં, યે મયં સુદ્ધં ભિક્ખું અનાપત્તિકં અવત્થુસ્મિં અકારણે ઉક્ખિપિમ્હા. હન્દ, મયં, આવુસો, ચમ્પં ગન્ત્વા ભગવતો સન્તિકે અચ્ચયં અચ્ચયતો દેસેમા''તિ. અથ ખો તે આગન્તુકા ભિક્ખૂ સેનાસનં સંસામેત્વા પત્તચીવરમાદાય યેન ચમ્પા તેન પક્કમિંસુ. અનુપુબ્બેન યેન ચમ્પા યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિંસુ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિંસુ. આચિણ્ણં ખો પનેતં બુદ્ધાનં ભગવન્તાનં આગન્તુકેહિ ભિક્ખૂહિ સદ્ધિં પટિસમ્મોદિતું. અથ ખો ભગવા તે ભિક્ખૂ એતદવોચ – ''કચ્ચિ, ભિક્ખવે, ખમનીયં, કચ્ચિ યાપનીયં, કચ્ચિત્થ અપ્પકિલમથેન અદ્ધાનં આગતા, કુતો ચ તુમ્હે, ભિક્ખવે, આગચ્છથા''તિ ? ''ખમનીયં, ભગવા; યાપનીયં, ભગવા; અપ્પકિલમથેન ચ મયં, ભન્તે, અદ્ધાનં આગતા. અત્થિ, ભન્તે, કાસીસુ જનપદે વાસભગામો નામ. તતો મયં, ભગવા, આગચ્છામા''તિ. ''તુમ્હે, ભિક્ખવે, આવાસિકં ભિક્ખું ઉક્ખિપિત્થા''તિ? ''એવં, ભન્તે''તિ. ''કિસ્મિં, ભિક્ખવે, વત્થુસ્મિં કારણે''તિ? ''અવત્થુસ્મિં, ભગવા, અકારણે''તિ. વિગરહિ બુદ્ધો ભગવા – ''અનનુચ્છવિકં, મોઘપુરિસા, અનનુલોમિકં અપ્પતિરૂપં અસ્સામણકં અકપ્પિયં

અકરણીયં. કથઞ્હિ નામ તુમ્હે, મોઘપુરિસા, સુદ્ધં ભિક્ખું અનાપત્તિકં અવત્થુસ્મિં અકારણે ઉક્ખિપિસ્સથ. નેતં, મોઘપુરિસા, અપ્પસન્નાનં વા પસાદાય...પે॰...'' વિગરહિત્વા ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''ન, ભિક્ખવે, સુદ્ધો ભિક્ખુ અનાપત્તિકો અવત્થુસ્મિં અકારણે ઉક્ખિપિતબ્બો. યો ઉક્ખિપેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સા''તિ.

અથ ખો તે ભિક્ખૂ ઉટ્ઠાયાસના એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કરિત્વા ભગવતો પાદેસુ સિરસા નિપતિત્વા ભગવન્તં એતદવોચું – ''અચ્ચયો નો, ભન્તે, અચ્ચગમા યથાબાલે યથામૂળ્હે યથાઅકુસલે, યે મયં સુદ્ધં ભિક્ખું અનાપત્તિકં અવત્થુસ્મિં અકારણે ઉક્ખિપિમ્હા. તેસં નો, ભન્તે, ભગવા અચ્ચયં અચ્ચયતો પટિગ્ગણ્હાતુ આયતિં સંવરાયા''તિ. ''તગ્ઘ, તુમ્હે, ભિક્ખવે, અચ્ચયો અચ્ચગમા યથાબાલે યથામૂળ્હે યથાઅકુસલે, યે તુમ્હે સુદ્ધં ભિક્ખું અનાપત્તિકં અવત્થુસ્મિં અકારણે ઉક્ખિપિત્થ. યતો ચ ખો તુમ્હે, ભિક્ખવે, અચ્ચયં અચ્ચયતો દિસ્વા યથાધમ્મં પટિકરોથ, તં વો મયં પટિગ્ગણ્હામ. વુદ્ધિહેસા , ભિક્ખવે, અરિયસ્સ વિનયે યો અચ્ચયં અચ્ચયતો દિસ્વા યથાધમ્મં પટિકરોતિ, આયતિં [આયતિં ચ (સી॰)] સંવરં આપજ્જતી''તિ.

કસ્સપગોત્તભિક્ખુવત્થુ નિટ્ઠિતં.

૨૩૫. અધમ્મેન વગ્ગાદિકમ્મકથા

૩૮૨. તેન ખો પન સમયેન ચમ્પાયં ભિક્ખૂ એવરૂપાનિ કમ્માનિ કરોન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગકમ્મં કરોન્તિ, અધમ્મેન સમગ્ગકમ્મં કરોન્તિ; ધમ્મેન વગ્ગકમ્મં કરોન્તિ, ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગકમ્મં કરોન્તિ; ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મં કરોન્તિ; એકોપિ એકં ઉક્ખિપતિ, એકોપિ દ્વે ઉક્ખિપતિ, એકોપિ સમ્બહુલે ઉક્ખિપતિ, એકોપિ સઙ્ઘં ઉક્ખિપતિ; દ્વેપિ એકં ઉક્ખિપન્તિ, દ્વેપિ દ્વે ઉક્ખિપન્તિ, દ્વેપિ સમ્બહુલે ઉક્ખિપન્તિ, દ્વેપિ સઙ્ઘં ઉક્ખિપન્તિ ; સમ્બહુલાપિ એકં ઉક્ખિપન્તિ; સમ્બહુલાપિ દ્વે ઉક્ખિપન્તિ, સમ્બહુલાપિ સમ્બહુલે ઉક્ખિપન્તિ, સમ્બહુલાપિ સઙ્ઘં ઉક્ખિપન્તિ; સઙ્ઘોપિ સઙ્ઘં ઉક્ખિપતિ. યે તે ભિક્ખૂ અપ્પિચ્છા...પે॰... તે ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''કથઞ્હિ નામ ચમ્પાયં ભિક્ખૂ એવરૂપાનિ કમ્માનિ કરિસ્સન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગકમ્મં કરિસ્સન્તિ, અધમ્મેન સમગ્ગકમ્મં કરિસ્સન્તિ, ધમ્મેન વગ્ગકમ્મં કરિસ્સન્તિ, ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગકમ્મં કરિસ્સન્તિ, ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મં કરિસ્સન્તિ, એકોપિ એકં ઉક્ખિપિસ્સતિ, એકોપિ દ્વે ઉક્ખિપિસ્સતિ, એકોપિ સમ્બહુલે ઉક્ખિપિસ્સતિ, એકોપિ સઙ્ઘં ઉક્ખિપિસ્સતિ, દ્વેપિ એકં ઉક્ખિપિસ્સન્તિ, દ્વેપિ દ્વે ઉક્ખિપિસ્સન્તિ, દ્વેપિ સમ્બહુલે ઉક્ખિપિસ્સન્તિ, દ્વેપિ સઙ્ઘં ઉક્ખિપિસ્સન્તિ, સમ્બહુલાપિ એકં ઉક્ખિપિસ્સન્તિ, સમ્બહુલાપિ દ્વે ઉક્ખિપિસ્સન્તિ, સમ્બહુલાપિ સમ્બહુલે ઉક્ખિપિસ્સન્તિ, સમ્બહુલાપિ સઙ્ઘં ઉક્ખિપિસ્સન્તિ, સઙ્ઘોપિ સઙ્ઘં ઉક્ખિપિસ્સતી''તિ. અથ ખો તે ભિક્ખૂ ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું...પે॰... ''સચ્ચં કિર, ભિક્ખવે, ચમ્પાયં ભિક્ખૂ એવરૂપાનિ કમ્માનિ કરોન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગકમ્મં કરોન્તિ...પે॰... સઙ્ઘોપિ સઙ્ઘં ઉક્ખિપતી''તિ? ''સચ્ચં, ભગવા''તિ. વિગરહિ બુદ્ધો ભગવા – ''અનનુચ્છવિકં, ભિક્ખવે, તેસં મોઘપુરિસાનં અનનુલોમિકં અપ્પતિરૂપં અસ્સામણકં અકપ્પિયં અકરણીયં. કથઞ્હિ નામ તે, ભિક્ખવે, મોઘપુરિસા એવરૂપાનિ કમ્માનિ કરિસ્સન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગકમ્મં કરિસ્સન્તિ...પે॰... સઙ્ઘોપિ સઙ્ઘં ઉક્ખિપિસ્સતિ. નેતં, ભિક્ખવે, અપ્પસન્નાનં વા પસાદાય...પે॰... વિગરહિત્વા...પે॰... ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ –

૩૮૩. ''અધમ્મેન ચે, ભિક્ખવે, વગ્ગકમ્મં અકમ્મં ન ચ કરણીયં, અધમ્મેન [અધમ્મેન ચે ભિક્ખવે (સ્યા॰)] સમગ્ગકમ્મં અકમ્મં ન ચ કરણીયં, ધમ્મેન વગ્ગકમ્મં અકમ્મં ન ચ કરણીયં; ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગકમ્મં અકમ્મં

ન ચ કરણીયં, ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મં અકમ્મં ન ચ કરણીયં; એકોપિ એકં ઉક્ખિપતિ અકમ્મં ન ચ કરણીયં, એકોપિ દ્વે ઉક્ખિપતિ અકમ્મં ન ચ કરણીયં, એકોપિ સમ્બહુલે ઉક્ખિપતિ અકમ્મં ન ચ કરણીયં, એકોપિ સઙ્ઘં ઉક્ખિપતિ અકમ્મં ન ચ કરણીયં; દ્વેપિ એકં ઉક્ખિપન્તિ અકમ્મં ન ચ કરણીયં, દ્વેપિ દ્વે ઉક્ખિપન્તિ અકમ્મં ન ચ કરણીયં, દ્વેપિ સમ્બહુલે ઉક્ખિપન્તિ અકમ્મં ન ચ કરણીયં, દ્વેપિ સઙ્ઘં ઉક્ખિપન્તિ અકમ્મં ન ચ કરણીયં; સમ્બહુલાપિ એકં ઉક્ખિપન્તિ અકમ્મં ન ચ કરણીયં, સમ્બહુલાપિ દ્વે ઉક્ખિપન્તિ અકમ્મં ન ચ કરણીયં, સમ્બહુલાપિ સમ્બહુલે ઉક્ખિપન્તિ અકમ્મં ન ચ કરણીયં, સમ્બહુલાપિ સઙ્ઘં ઉક્ખિપન્તિ અકમ્મં ન ચ કરણીયં; સઙ્ઘોપિ સઙ્ઘં ઉક્ખિપતિ અકમ્મં ન ચ કરણીયં.

૩૮૪. ''ચત્તારિમાનિ , ભિક્ખવે, કમ્માનિ – અધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, અધમ્મેન સમગ્ગકમ્મં, ધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મેન સમગ્ગકમ્મં. તત્ર, ભિક્ખવે, યદિદં અધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, ઇદં, ભિક્ખવે, કમ્મં અધમ્મત્તા વગ્ગત્તા કુપ્પં અટ્ઠાનારહં; ન, ભિક્ખવે, એવરૂપં કમ્મં કાતબ્બં, ન ચ મયા એવરૂપં કમ્મં અનુઞ્ઞાતં. તત્ર, ભિક્ખવે, યદિદં અધમ્મેન સમગ્ગકમ્મં, ઇદં, ભિક્ખવે, કમ્મં અધમ્મત્તા કુપ્પં અટ્ઠાનારહં; ન, ભિક્ખવે, એવરૂપં કમ્મં કાતબ્બં, ન ચ મયા એવરૂપં કમ્મં અનુઞ્ઞાતં. તત્ર, ભિક્ખવે, યદિદં ધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, ઇદં, ભિક્ખવે, કમ્મં વગ્ગત્તા કુપ્પં અટ્ઠાનારહં; ન, ભિક્ખવે, એવરૂપં કમ્મં કાતબ્બં, ન ચ મયા એવરૂપં કમ્મં અનુઞ્ઞાતં. તત્ર, ભિક્ખવે, યદિદં ધમ્મેન સમગ્ગકમ્મં, ઇદં, ભિક્ખવે, કમ્મં ધમ્મત્તા સમગ્ગત્તા અકુપ્પં ઠાનારહં; એવરૂપં, ભિક્ખવે, કમ્મં કાતબ્બં, એવરૂપઞ્ચ મયા કમ્મં અનુઞ્ઞાતં. તસ્માતિહ, ભિક્ખવે, એવરૂપં કમ્મં કરિસ્સામ યદિદં ધમ્મેન સમગ્ગન્તિ – એવઞ્હિ વો, ભિક્ખવે, સિક્ખિતબ્બ''ન્તિ.

અધમ્મેન વગ્ગાદિકમ્મકથા નિટ્ઠિતા.

૨૩૬. ઞત્તિવિપન્નકમ્માદિકથા

૩૮૫. તેન ખો પન સમયેન છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ એવરૂપાનિ કમ્માનિ કરોન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગકમ્મં કરોન્તિ, અધમ્મેન સમગ્ગકમ્મં કરોન્તિ; ધમ્મેન વગ્ગકમ્મં કરોન્તિ, ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગકમ્મં કરોન્તિ, ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મં કરોન્તિ; ઞત્તિવિપન્નમ્પિ કમ્મં કરોન્તિ અનુસ્સાવનસમ્પન્નં, અનુસ્સાવનવિપન્નમ્પિ કમ્મં કરોન્તિ ઞત્તિસમ્પન્નં, ઞત્તિવિપન્નમ્પિ અનુસ્સાવનવિપન્નમ્પિ કમ્મં કરોન્તિ; અઞ્ઞત્રાપિ ધમ્મા કમ્મં કરોન્તિ, અઞ્ઞત્રાપિ વિનયા કમ્મં કરોન્તિ, અઞ્ઞત્રાપિ સત્થુસાસના કમ્મં કરોન્તિ; પટિકુટ્ઠકતમ્પિ કમ્મં કરોન્તિ અધમ્મિકં કુપ્પં અટ્ઠાનારહં. યે તે ભિક્ખૂ અપ્પિચ્છા…પે॰… તે ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ''કથઞ્હિ નામ છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ એવરૂપાનિ કમ્માનિ કરિસ્સન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગકમ્મં કરિસ્સન્તિ, અધમ્મેન સમગ્ગકમ્મં કરિસ્સન્તિ; ધમ્મેન વગ્ગકમ્મં કરિસ્સન્તિ, ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગકમ્મં કરિસ્સન્તિ, ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મં કરિસ્સન્તિ; ઞત્તિવિપન્નમ્પિ કમ્મં કરિસ્સન્તિ અનુસ્સાવનસમ્પન્નં, અનુસ્સાવનવિપન્નમ્પિ કમ્મં કરિસ્સન્તિ ઞત્તિસમ્પન્નં, ઞત્તિવિપન્નમ્પિ અનુસ્સાવનવિપન્નમ્પિ કમ્મં કરિસ્સન્તિ; અઞ્ઞત્રાપિ ધમ્મા કમ્મં કરિસ્સન્તિ, અઞ્ઞત્રાપિ વિનયા કમ્મં કરિસ્સન્તિ, અઞ્ઞત્રાપિ સત્થુસાસના કમ્મં કરિસ્સન્તિ; પટિકુટ્ઠકતમ્પિ કમ્મં કરિસ્સન્તિ અધમ્મિકં કુપ્પં અટ્ઠાનારહ''ન્તિ. અથ ખો તે ભિક્ખૂ ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું…પે॰… ''સચ્ચં કિર, ભિક્ખવે, છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ એવરૂપાનિ કમ્માનિ કરોન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગકમ્મં કરોન્તિ…પે॰… પટિકુટ્ઠકતમ્પિ કમ્મં કરોન્તિ અધમ્મિકં કુપ્પં અટ્ઠાનારહ''ન્તિ? ''સચ્ચં, ભગવા''તિ. વિગરહિ બુદ્ધો ભગવા…પે॰… વિગરહિત્વા ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ –

૩૮૬. ‘‘અધમ્મેન ચે, ભિક્ખવે, વગ્ગકમ્મં અકમ્મં ન ચ કરણીયં ; અધમ્મેન સમગ્ગકમ્મં અકમ્મં ન ચ કરણીયં; ધમ્મેન વગ્ગકમ્મં અકમ્મં ન ચ કરણીયં; ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગકમ્મં અકમ્મં ન ચ કરણીયં; ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મં અકમ્મં ન ચ કરણીયં. ઞત્તિવિપન્નઞ્ચે, ભિક્ખવે, કમ્મં અનુસ્સાવનસમ્પન્નં અકમ્મં ન ચ કરણીયં; અનુસ્સાવનવિપન્નઞ્ચે, ભિક્ખવે, કમ્મં ઞત્તિસમ્પન્નં અકમ્મં ન ચ કરણીયં; ઞત્તિવિપન્નઞ્ચે, ભિક્ખવે, કમ્મં અનુસ્સાવનવિપન્નં અકમ્મં ન ચ કરણીયં; અઞ્ઞત્રાપિ ધમ્મા કમ્મં અકમ્મં ન ચ કરણીયં; અઞ્ઞત્રાપિ વિનયા કમ્મં અકમ્મં ન ચ કરણીયં; અઞ્ઞત્રાપિ સત્થુસાસના કમ્મં અકમ્મં ન ચ કરણીયં; પટિકુટ્ઠકતઞ્ચે, ભિક્ખવે, કમ્મં અધમ્મિકં કુપ્પં અટ્ઠાનારહં અકમ્મં ન ચ કરણીયં.

૩૮૭. છયિમાનિ, ભિક્ખવે, કમ્માનિ – અધમ્મકમ્મં, વગ્ગકમ્મં, સમગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મં, ધમ્મેન સમગ્ગકમ્મં.

કતમઞ્ચ , ભિક્ખવે, અધમ્મકમ્મં? ઞત્તિદુતિયે ચે, ભિક્ખવે, કમ્મે એકાય ઞત્તિયા કમ્મં કરોતિ, ન ચ કમ્મવાચં અનુસ્સાવેતિ – અધમ્મકમ્મં. ઞત્તિદુતિયે ચે, ભિક્ખવે, કમ્મે દ્વીહિ ઞત્તીહિ કમ્મં કરોતિ, ન ચ કમ્મવાચં અનુસ્સાવેતિ – અધમ્મકમ્મં. ઞત્તિદુતિયે ચે, ભિક્ખવે, કમ્મે એકાય કમ્મવાચાય કમ્મં કરોતિ, ન ચ ઞત્તિં ઠપેતિ – અધમ્મકમ્મં. ઞત્તિદુતિયે ચે, ભિક્ખવે, કમ્મે દ્વીહિ કમ્મવાચાહિ કમ્મં કરોતિ, ન ચ ઞત્તિં ઠપેતિ – અધમ્મકમ્મં. ઞત્તિચતુત્થે ચે, ભિક્ખવે, કમ્મે એકાય ઞત્તિયા કમ્મં કરોતિ, ન ચ કમ્મવાચં અનુસ્સાવેતિ – અધમ્મકમ્મં . ઞત્તિચતુત્થે ચે, ભિક્ખવે, કમ્મે દ્વીહિ ઞત્તીહિ કમ્મં કરોતિ, ન ચ કમ્મવાચં અનુસ્સાવેતિ – અધમ્મકમ્મં. ઞત્તિચતુત્થે ચે, ભિક્ખવે, કમ્મે તીહિ ઞત્તીહિ કમ્મં કરોતિ, ન ચ કમ્મવાચં અનુસ્સાવેતિ – અધમ્મકમ્મં. ઞત્તિચતુત્થે ચે, ભિક્ખવે, કમ્મે ચતૂહિ ઞત્તીહિ કમ્મં કરોતિ, ન ચ કમ્મવાચં અનુસ્સાવેતિ – અધમ્મકમ્મં. ઞત્તિચતુત્થે ચે, ભિક્ખવે, કમ્મે એકાય કમ્મવાચાય કમ્મં કરોતિ, ન ચ ઞત્તિં ઠપેતિ – અધમ્મકમ્મં. ઞત્તિચતુત્થે ચે, ભિક્ખવે, કમ્મે દ્વીહિ કમ્મવાચાહિ કમ્મં કરોતિ, ન ચ ઞત્તિં ઠપેતિ – અધમ્મકમ્મં. ઞત્તિચતુત્થે ચે, ભિક્ખવે, કમ્મે તીહિ કમ્મવાચાહિ કમ્મં કરોતિ, ન ચ ઞત્તિં ઠપેતિ – અધમ્મકમ્મં. ઞત્તિચતુત્થે ચે, ભિક્ખવે, કમ્મે ચતૂહિ કમ્મવાચાહિ કમ્મં કરોતિ, ન ચ ઞત્તિં ઠપેતિ – અધમ્મકમ્મં. ઇદં વુચ્ચતિ, ભિક્ખવે, અધમ્મકમ્મં.

કતમઞ્ચ, ભિક્ખવે, વગ્ગકમ્મં? ઞત્તિદુતિયે ચે, ભિક્ખવે, કમ્મે યાવતિકા ભિક્ખૂ કમ્મપ્પત્તા તે અનાગતા હોન્તિ, છન્દારહાનં છન્દો અનાહટો હોતિ, સમ્મુખીભૂતા પટિક્કોસન્તિ – વગ્ગકમ્મં. ઞત્તિદુતિયે ચે, ભિક્ખવે, કમ્મે યાવતિકા ભિક્ખૂ કમ્મપ્પત્તા તે આગતા હોન્તિ, છન્દારહાનં છન્દો અનાહટો હોતિ, સમ્મુખીભૂતા પટિક્કોસન્તિ – વગ્ગકમ્મં. ઞત્તિદુતિયે ચે, ભિક્ખવે, કમ્મે યાવતિકા ભિક્ખૂ કમ્મપ્પત્તા તે આગતા હોન્તિ, છન્દારહાનં છન્દો આહટો હોતિ, સમ્મુખીભૂતા પટિક્કોસન્તિ – વગ્ગકમ્મં. ઞત્તિચતુત્થે ચે, ભિક્ખવે, કમ્મે યાવતિકા ભિક્ખૂ કમ્મપ્પત્તા તે અનાગતા હોન્તિ, છન્દારહાનં છન્દો અનાહટો હોતિ, સમ્મુખીભૂતા પટિક્કોસન્તિ – વગ્ગકમ્મં. ઞત્તિચતુત્થે ચે, ભિક્ખવે, કમ્મે યાવતિકા ભિક્ખૂ કમ્મપ્પત્તા તે આગતા હોન્તિ, છન્દારહાનં છન્દો અનાહટો હોતિ, સમ્મુખીભૂતા પટિક્કોસન્તિ – વગ્ગકમ્મં. ઞત્તિચતુત્થે ચે, ભિક્ખવે, કમ્મે યાવતિકા ભિક્ખૂ કમ્મપ્પત્તા તે આગતા હોન્તિ, છન્દારહાનં છન્દો આહટો હોતિ, સમ્મુખીભૂતા પટિક્કોસન્તિ – વગ્ગકમ્મં. ઇદં વુચ્ચતિ, ભિક્ખવે, વગ્ગકમ્મં.

કતમઞ્ચ, ભિક્ખવે, સમગ્ગકમ્મં? ઞત્તિદુતિયે ચે, ભિક્ખવે, કમ્મે યાવતિકા ભિક્ખૂ કમ્મપ્પત્તા, તે આગતા હોન્તિ, છન્દારહાનં છન્દો આહટો હોતિ, સમ્મુખીભૂતા ન પટિક્કોસન્તિ – સમગ્ગકમ્મં. ઞત્તિચતુત્થે ચે, ભિક્ખવે,

કમ્મે યાવતિકા ભિક્ખૂ કમ્મપ્પત્તા, તે આગતા હોન્તિ, છન્દારહાનં છન્દો આહટો હોતિ, સમ્મુખીભૂતા ન પટિક્કોસન્તિ – સમગ્ગકમ્મં. ઇદં વુચ્ચતિ, ભિક્ખવે, સમગ્ગકમ્મં.

કતમઞ્ચ, ભિક્ખવે, ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગકમ્મં? ઞત્તિદુતિયે ચે, ભિક્ખવે, કમ્મે પઠમં કમ્મવાચં અનુસ્સાવેતિ, પચ્છા ઞત્તિં ઠપેતિ, યાવતિકા ભિક્ખૂ કમ્મપ્પત્તા તે અનાગતા હોન્તિ, છન્દારહાનં છન્દો અનાહટો હોતિ, સમ્મુખીભૂતા પટિક્કોસન્તિ – ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગકમ્મં. ઞત્તિદુતિયે ચે, ભિક્ખવે, કમ્મે પઠમં કમ્મવાચં અનુસ્સાવેતિ, પચ્છા ઞત્તિં ઠપેતિ, યાવતિકા ભિક્ખૂ કમ્મપ્પત્તા તે આગતા હોન્તિ, છન્દારહાનં છન્દો અનાહટો હોતિ, સમ્મુખીભૂતા પટિક્કોસન્તિ – ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગકમ્મં. ઞત્તિદુતિયે ચે, ભિક્ખવે , કમ્મે પઠમં કમ્મવાચં અનુસ્સાવેતિ, પચ્છા ઞત્તિં ઠપેતિ, યાવતિકા ભિક્ખૂ કમ્મપ્પત્તા તે આગતા હોન્તિ, છન્દારહાનં છન્દો આહટો હોતિ, સમ્મુખીભૂતા પટિક્કોસન્તિ – ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગકમ્મં. ઞત્તિચતુત્થે ચે, ભિક્ખવે, કમ્મે પઠમં કમ્મવાચં અનુસ્સાવેતિ, પચ્છા ઞત્તિં ઠપેતિ, યાવતિકા ભિક્ખૂ કમ્મપ્પત્તા તે અનાગતા હોન્તિ, છન્દારહાનં છન્દો અનાહટો હોતિ, સમ્મુખીભૂતા પટિક્કોસન્તિ – ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગકમ્મં. ઞત્તિચતુત્થે ચે, ભિક્ખવે, કમ્મે પઠમં કમ્મવાચં અનુસ્સાવેતિ, પચ્છા ઞત્તિં ઠપેતિ, યાવતિકા ભિક્ખૂ કમ્મપ્પત્તા તે આગતા હોન્તિ, છન્દારહાનં છન્દો અનાહટો હોતિ, સમ્મુખીભૂતા પટિક્કોસન્તિ – ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગકમ્મં. ઞત્તિચતુત્થે ચે, ભિક્ખવે, કમ્મે પઠમં કમ્મવાચં અનુસ્સાવેતિ, પચ્છા ઞત્તિં ઠપેતિ, યાવતિકા ભિક્ખૂ કમ્મપ્પત્તા તે આગતા હોન્તિ, છન્દારહાનં છન્દો આહટો હોતિ , સમ્મુખીભૂતા પટિક્કોસન્તિ – ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગકમ્મં. ઇદં વુચ્ચતિ, ભિક્ખવે, ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગકમ્મં.

કતમઞ્ચ, ભિક્ખવે, ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મં? ઞત્તિદુતિયે ચે, ભિક્ખવે, કમ્મે પઠમં કમ્મવાચં અનુસ્સાવેતિ, પચ્છા ઞત્તિં ઠપેતિ, યાવતિકા ભિક્ખૂ કમ્મપ્પત્તા, તે આગતા હોન્તિ, છન્દારહાનં છન્દો આહટો હોતિ, સમ્મુખીભૂતા ન પટિક્કોસન્તિ – ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મં. ઞત્તિચતુત્થે ચે, ભિક્ખવે, કમ્મે પઠમં કમ્મવાચં અનુસ્સાવેતિ, પચ્છા ઞત્તિં ઠપેતિ, યાવતિકા ભિક્ખૂ કમ્મપ્પત્તા તે આગતા હોન્તિ, છન્દારહાનં છન્દો આહટો હોતિ, સમ્મુખીભૂતા ન પટિક્કોસન્તિ – ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મં. ઇદં વુચ્ચતિ, ભિક્ખવે, ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મં.

કતમઞ્ચ, ભિક્ખવે, ધમ્મેન સમગ્ગકમ્મં? ઞત્તિદુતિયે ચે, ભિક્ખવે, કમ્મે પઠમં ઞત્તિં ઠપેતિ, પચ્છા એકાય કમ્મવાચાય કમ્મં કરોતિ, યાવતિકા ભિક્ખૂ કમ્મપ્પત્તા તે આગતા હોન્તિ, છન્દારહાનં છન્દો આહટો હોતિ, સમ્મુખીભૂતા ન પટિક્કોસન્તિ – ધમ્મેન સમગ્ગકમ્મં. ઞત્તિચતુત્થે ચે, ભિક્ખવે, કમ્મે પઠમં ઞત્તિં ઠપેતિ, પચ્છા તીહિ કમ્મવાચાહિ કમ્મં કરોતિ, યાવતિકા ભિક્ખૂ કમ્મપ્પત્તા, તે આગતા હોન્તિ, છન્દારહાનં છન્દો આહટો હોતિ, સમ્મુખીભૂતા ન પટિક્કોસન્તિ, ધમ્મેન સમગ્ગકમ્મં. ઇદં વુચ્ચતિ, ભિક્ખવે, ધમ્મેન સમગ્ગકમ્મં.

ઞત્તિવિપન્નકમ્માદિકથા નિટ્ઠિતા.

૨૩૭. ચતુવગ્ગકરણાદિકથા

૩૮૮. પઞ્ચ સઙ્ઘા – ચતુવગ્ગો ભિક્ખુસઙ્ઘો પઞ્ચવગ્ગો ભિક્ખુસઙ્ઘો, દસવગ્ગો ભિક્ખુસઙ્ઘો, વીસતિવગ્ગો ભિક્ખુસઙ્ઘો, અતિરેકવીસતિવગ્ગો ભિક્ખુસઙ્ઘો. તત્ર, ભિક્ખવે, ય્વાયં ચતુવગ્ગો ભિક્ખુસઙ્ઘો, ઠપેત્વા તીણિ કમ્માનિ – ઉપસમ્પદં પવારણં અબ્ભાનં, ધમ્મેન સમગ્ગો સબ્બકમ્મેસુ કમ્મપ્પત્તો. તત્ર, ભિક્ખવે, ય્વાયં પઞ્ચવગ્ગો ભિક્ખુસઙ્ઘો, ઠપેત્વા દ્વે કમ્માનિ – મજ્ઝિમેસુ જનપદેસુ ઉપસમ્પદં અબ્ભાનં, ધમ્મેન સમગ્ગો સબ્બકમ્મેસુ

કમ્મપ્પત્તો. તત્ર, ભિક્ખવે, ય્વાયં દસવગ્ગો ભિક્ખુસઙ્ઘો, ઠપેત્વા એકં કમ્મં – અબ્ભાનં, ધમ્મેન સમગ્ગો સબ્બકમ્મેસુ કમ્મપ્પત્તો. તત્ર, ભિક્ખવે, ય્વાયં વીસતિવગ્ગો ભિક્ખુસઙ્ઘો ધમ્મેન સમગ્ગો સબ્બકમ્મેસુ કમ્મપ્પત્તો. તત્ર, ભિક્ખવે, ય્વાયં અતિરેકવીસતિવગ્ગો ભિક્ખુસઙ્ઘો ધમ્મેન સમગ્ગો સબ્બકમ્મેસુ કમ્મપ્પત્તો.

૩૮૯. ચતુવગ્ગકરણઞ્ચે, ભિક્ખવે, કમ્મં ભિક્ખુનિચતુત્થો કમ્મં કરેય્ય – અકમ્મં ન ચ કરણીયં. ચતુવગ્ગકરણઞ્ચે, ભિક્ખવે, કમ્મં સિક્ખમાનચતુત્થો કમ્મં કરેય્ય… અકમ્મં ન ચ કરણીયં…પે॰…. સામણેરચતુત્થો કમ્મં કરેય્ય… અકમ્મં ન ચ કરણીયં. સામણેરિચતુત્થો કમ્મં કરેય્ય… અકમ્મં ન ચ કરણીયં. સિક્ખં પચ્ચક્ખાતકચતુત્થો કમ્મં કરેય્ય… અકમ્મં ન ચ કરણીયં. અન્તિમવત્થું અજ્ઝાપન્નકચતુત્થો કમ્મં કરેય્ય… અકમ્મં ન ચ કરણીયં. આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખિત્તકચતુત્થો કમ્મં કરેય્ય… અકમ્મં ન ચ કરણીયં. આપત્તિયા અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખિત્તકચતુત્થો કમ્મં કરેય્ય… અકમ્મં ન ચ કરણીયં. પાપિકાય દિટ્ઠિયા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખિત્તકચતુત્થો કમ્મં કરેય્ય… અકમ્મં ન ચ કરણીયં. પણ્ડકચતુત્થો કમ્મં કરેય્ય… અકમ્મં ન ચ કરણીયં. થેય્યસંવાસકચતુત્થો કમ્મં કરેય્ય… અકમ્મં ન ચ કરણીયં. તિત્થિયપક્કન્તકચતુત્થો કમ્મં કરેય્ય… અકમ્મં ન ચ કરણીયં. તિરચ્છાનગતચતુત્થો કમ્મં કરેય્ય… અકમ્મં ન ચ કરણીયં. માતુઘાતકચતુત્થો કમ્મં કરેય્ય… અકમ્મં ન ચ કરણીયં. પિતુઘાતકચતુત્થો કમ્મં કરેય્ય… અકમ્મં ન ચ કરણીયં. અરહન્તઘાતકચતુત્થો કમ્મં કરેય્ય… અકમ્મં ન ચ કરણીયં. ભિક્ખુનિદૂસકચતુત્થો કમ્મં કરેય્ય… અકમ્મં ન ચ કરણીયં. સઙ્ઘભેદકચતુત્થો કમ્મં કરેય્ય… અકમ્મં ન ચ કરણીયં. લોહિતુપ્પાદકચતુત્થો કમ્મં કરેય્ય… અકમ્મં ન ચ કરણીયં. ઉભતોબ્યઞ્જનકચતુત્થો કમ્મં કરેય્ય… અકમ્મં ન ચ કરણીયં. નાનાસંવાસકચતુત્થો કમ્મં કરેય્ય… અકમ્મં ન ચ કરણીયં. નાનાસીમાય ઠિતચતુત્થો કમ્મં કરેય્ય… અકમ્મં ન ચ કરણીયં. ઇદ્ધિયા વેહાસે ઠિતચતુત્થો કમ્મં કરેય્ય… અકમ્મં ન ચ કરણીયં. યસ્સ સઙ્ઘો કમ્મં કરોતિ, તંચતુત્થો કમ્મં કરેય્ય … અકમ્મં ન ચ કરણીયં.

ચતુવરણં.

૩૯૦. પઞ્ચવગ્ગકરણઞ્ચે, ભિક્ખવે, કમ્મં ભિક્ખુનિપઞ્ચમો કમ્મં કરેય્ય… અકમ્મં ન ચ કરણીયં. પઞ્ચવગ્ગકરણઞ્ચે, ભિક્ખવે, કમ્મં સિક્ખમાનપઞ્ચમો કમ્મં કરેય્ય…પે॰…. સામણેરપઞ્ચમો કમ્મં કરેય્ય… સામણેરિપઞ્ચમો કમ્મં કરેય્ય … સિક્ખં પચ્ચક્ખાતકપઞ્ચમો કમ્મં કરેય્ય… અન્તિમવત્થું અજ્ઝાપન્નકપઞ્ચમો કમ્મં કરેય્ય… આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખિત્તકપઞ્ચમો કમ્મં કરેય્ય… આપત્તિયા અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખિત્તકપઞ્ચમો કમ્મં કરેય્ય… પાપિકાય દિટ્ઠિયા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખિત્તકપઞ્ચમો કમ્મં કરેય્ય… પણ્ડકપઞ્ચમો કમ્મં કરેય્ય… થેય્યસંવાસકપઞ્ચમો કમ્મં કરેય્ય… તિત્થિયપક્કન્તકપઞ્ચમો કમ્મં કરેય્ય… તિરચ્છાનગતપઞ્ચમો કમ્મં કરેય્ય… માતુઘાતકપઞ્ચમો કમ્મં કરેય્ય… પિતુઘાતકપઞ્ચમો કમ્મં કરેય્ય… અરહન્તઘાતકપઞ્ચમો કમ્મં કરેય્ય… ભિક્ખુનિદૂસકપઞ્ચમો કમ્મં કરેય્ય… સઙ્ઘભેદકપઞ્ચમો કમ્મં કરેય્ય… લોહિતુપ્પાદકપઞ્ચમો કમ્મં કરેય્ય… ઉભતોબ્યઞ્જનકપઞ્ચમો કમ્મં કરેય્ય… નાનાસંવાસકપઞ્ચમો કમ્મં કરેય્ય… નાનાસીમાય ઠિતપઞ્ચમો કમ્મં કરેય્ય… ઇદ્ધિયા વેહાસે ઠિતપઞ્ચમો કમ્મં કરેય્ય… યસ્સ સઙ્ઘો કમ્મં કરોતિ, તંપઞ્ચમો કમ્મં કરેય્ય – અકમ્મં ન ચ કરણીયં.

પઞ્ચવગ્ગકરણં.

૩૯૧. દસવગ્ગકરણઞ્ચે, ભિક્ખવે, કમ્મં ભિક્ખુનિદસમો કમ્મં કરેય્ય, અકમ્મં ન ચ કરણીયં. દસવગ્ગકરણઞ્ચે, ભિક્ખવે, કમ્મં સિક્ખમાનદસમો કમ્મં કરેય્ય, અકમ્મં ન ચ કરણીયં…પે॰… . દસવગ્ગકરણઞ્ચે, ભિક્ખવે, કમ્મં

યસ્સ સઙ્ઘો કમ્મં કરોતિ, તંદસમો કમ્મં કરેય્ય – અકમ્મં ન ચ કરણીયં.

દસવગ્ગકરણં.

૩૯૨. વીસતિવગ્ગકરણઞ્ચે, ભિક્ખવે, કમ્મં ભિક્ખુનિવીસો કમ્મં કરેય્ય – અકમ્મં ન ચ કરણીયં. વીસતિવગ્ગકરણઞ્ચે, ભિક્ખવે, કમ્મં સિક્ખમાનવીસો કમ્મં કરેય્ય ...પે॰... સામણેરવીસો કમ્મં કરેય્ય... સામણેરિવીસો કમ્મં કરેય્ય... સિક્ખં પચ્ચક્ખાતકવીસો કમ્મં કરેય્ય... અન્તિમવત્થું અજ્ઝાપન્નકવીસો કમ્મં કરેય્ય... આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખિત્તકવીસો કમ્મં કરેય્ય... આપત્તિયા અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખિત્તકવીસો કમ્મં કરેય્ય... પાપિકાય દિટ્ઠિયા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખિત્તકવીસો કમ્મં કરેય્ય... પણ્ડકવીસો કમ્મં કરેય્ય... થેય્યસંવાસકવીસો કમ્મં કરેય્ય... તિત્થિયપક્કન્તકવીસો કમ્મં કરેય્ય... તિરચ્છાનગતવીસો કમ્મં કરેય્ય... માતુઘાતકવીસો કમ્મં કરેય્ય... પિતુઘાતકવીસો કમ્મં કરેય્ય... અરહન્તઘાતકવીસો કમ્મં કરેય્ય... ભિક્ખુનિદૂસકવીસો કમ્મં કરેય્ય... સઙ્ઘભેદકવીસો કમ્મં કરેય્ય... લોહિતુપ્પાદકવીસો કમ્મં કરેય્ય... ઉભતોબ્યઞ્જનકવીસો કમ્મં કરેય્ય... નાનાસંવાસકવીસો કમ્મં કરેય્ય... નાનાસીમાય ઠિતવીસો કમ્મં કરેય્ય... ઇદ્ધિયા વેહાસે ઠિતવીસો કમ્મં કરેય્ય... યસ્સ સઙ્ઘો કમ્મં કરોતિ, તંવીસો કમ્મં કરેય્ય – અકમ્મં ન ચ કરણીયં.

વીસતિવગ્ગકરણં.

ચતુવગ્ગકરણાદિકથા નિટ્ઠિતા.

૨૩૮. પારિવાસિકાદિકથા

૩૯૩. પારિવાસિકચતુત્થો ચે, ભિક્ખવે, પરિવાસં દદેય્ય, મૂલાય પટિકસ્સેય્ય, માનત્તં દદેય્ય, તંવીસો અબ્ભેય્ય – અકમ્મં ન ચ કરણીયં. મૂલાય પટિકસ્સનારહચતુત્થો ચે, ભિક્ખવે, પરિવાસં દદેય્ય, મૂલાય પટિકસ્સેય્ય, માનત્તં દદેય્ય, તંવીસો અબ્ભેય્ય – અકમ્મં ન ચ કરણીયં. માનત્તારહચતુત્થો ચે, ભિક્ખવે, પરિવાસં દદેય્ય, મૂલાય પટિકસ્સેય્ય, માનત્તં દદેય્ય, તંવીસો અબ્ભેય્ય – અકમ્મં ન ચ કરણીયં. માનત્તચારિકચતુત્થો ચે, ભિક્ખવે, પરિવાસં દદેય્ય, મૂલાય પટિકસ્સેય્ય, માનત્તં દદેય્ય, તંવીસો અબ્ભેય્ય – અકમ્મં ન ચ કરણીયં. અબ્ભાનારહચતુત્થો ચે, ભિક્ખવે, પરિવાસં દદેય્ય, મૂલાય પટિકસ્સેય્ય, માનત્તં દદેય્ય, તંવીસો અબ્ભેય્ય – અકમ્મં ન ચ કરણીયં.

૩૯૪. એકચ્ચસ્સ, ભિક્ખવે, સઙ્ઘમજ્ઝે પટિક્કોસના રુહતિ, એકચ્ચસ્સ ન રુહતિ. કસ્સ ચ, ભિક્ખવે, સઙ્ઘમજ્ઝે પટિક્કોસના ન રુહતિ? ભિક્ખુનિયા, ભિક્ખવે, સઙ્ઘમજ્ઝે પટિક્કોસના ન રુહતિ. સિક્ખમાનાય, ભિક્ખવે...પે॰... સામણેરસ્સ, ભિક્ખવે... સામણેરિયા, ભિક્ખવે... સિક્ખાપચ્ચક્ખાતકસ્સ ભિક્ખવે... અન્તિમવત્થું અજ્ઝાપન્નકસ્સ, ભિક્ખવે ... ઉમ્મત્તકસ્સ, ભિક્ખવે... ખિત્તચિત્તસ્સ, ભિક્ખવે... વેદનાટ્ટસ્સ, ભિક્ખવે... આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખિત્તકસ્સ, ભિક્ખવે... આપત્તિયા અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખિત્તકસ્સ, ભિક્ખવે... પાપિકાય દિટ્ઠિયા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખિત્તકસ્સ, ભિક્ખવે... પણ્ડકસ્સ, ભિક્ખવે... થેય્યસંવાસકસ્સ, ભિક્ખવે... તિત્થિયપક્કન્તકસ્સ, ભિક્ખવે ... તિરચ્છાનગતસ્સ ભિક્ખવે... માતુઘાતકસ્સ, ભિક્ખવે... પિતુઘાતકસ્સ, ભિક્ખવે... અરહન્તઘાતકસ્સ, ભિક્ખવે... ભિક્ખુનિદૂસકસ્સ, ભિક્ખવે... સઙ્ઘભેદકસ્સ, ભિક્ખવે... લોહિતુપ્પાદકસ્સ, ભિક્ખવે... ઉભતોબ્યઞ્જનકસ્સ, ભિક્ખવે... નાનાસંવાસકસ્સ, ભિક્ખવે... નાનાસીમાય ઠિતસ્સ, ભિક્ખવે... ઇદ્ધિયા વેહાસે ઠિતસ્સ, ભિક્ખવે, યસ્સ સઙ્ઘો કમ્મં

કરોતિ, તસ્સ ચ [તસ્સ (સ્યા॰)], ભિક્ખવે, સઙ્ઘમજ્ઝે પટિક્કોસના ન રુહતિ. ઇમેસં ખો, ભિક્ખવે, સઙ્ઘમજ્ઝે પટિક્કોસના ન રુહતિ.

કસ્સ ચ, ભિક્ખવે, સઙ્ઘમજ્ઝે પટિક્કોસના રુહતિ? ભિક્ખુસ્સ, ભિક્ખવે, પકતત્તસ્સ

સમાનસંવાસકસ્સ સમાનસીમાય ઠિતસ્સ અન્તમસો આનન્તરિકસ્સાપિ [અનન્તરિકસ્સાપિ (સ્યા॰)] ભિક્ખુનો વિઞ્ઞાપેન્તસ્સ સઙ્ઘમજ્ઝે પટિક્કોસના રુહતિ. ઇમસ્સ ખો, ભિક્ખવે, સઙ્ઘમજ્ઝે પટિક્કોસના રુહતિ.

પારિવાસિકાદિકથા નિટ્ઠિતા.

૨૩૯. દ્વેનિસ્સારણાદિકથા

૩૯૫. દ્વેમા, ભિક્ખવે, નિસ્સારણા. અત્થિ, ભિક્ખવે, પુગ્ગલો અપ્પત્તો નિસ્સારણં. તઞ્ચે સઙ્ઘો નિસ્સારેતિ, એકચ્ચો સુનિસ્સારિતો, એકચ્ચો દુન્નિસ્સારિતો. કતમો ચ, ભિક્ખવે, પુગ્ગલો અપ્પત્તો નિસ્સારણં, તઞ્ચે સઙ્ઘો નિસ્સારેતિ – દુન્નિસ્સારિતો? ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ સુદ્ધો હોતિ અનાપત્તિકો. તઞ્ચે સઙ્ઘો નિસ્સારેતિ – દુન્નિસ્સારિતો. અયં વુચ્ચતિ, ભિક્ખવે, પુગ્ગલો અપ્પત્તો નિસ્સારણં, તઞ્ચે સઙ્ઘો નિસ્સારેતિ – દુન્નિસ્સારિતો.

કતમો ચ, ભિક્ખવે, પુગ્ગલો અપ્પત્તો નિસ્સારણં, તઞ્ચે સઙ્ઘો નિસ્સારેતિ – સુનિસ્સારિતો? ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ બાલો હોતિ અબ્યત્તો આપત્તિબહુલો અનપદાનો, ગિહિસંસટ્ઠો વિહરતિ અનનુલોમિકેહિ ગિહિસંસગ્ગેહિ, તઞ્ચે સઙ્ઘો નિસ્સારેતિ – સુનિસ્સારિતો. અયં વુચ્ચતિ, ભિક્ખવે, પુગ્ગલો અપ્પત્તો નિસ્સારણં, તઞ્ચે સઙ્ઘો નિસ્સારેતિ – સુનિસ્સારિતો.

૩૯૬. દ્વેમા , ભિક્ખવે, ઓસારણા. અત્થિ, ભિક્ખવે, પુગ્ગલો અપ્પત્તો ઓસારણં તઞ્ચે સઙ્ઘો ઓસારેતિ, એકચ્ચો સોસારિતો, એકચ્ચો દોસારિતો. કતમો ચ, ભિક્ખવે, પુગ્ગલો અપ્પત્તો ઓસારણં, તઞ્ચે સઙ્ઘો ઓસારેતિ – દોસારિતો? પણ્ડકો, ભિક્ખવે, અપ્પત્તો ઓસારણં, તઞ્ચે સઙ્ઘો ઓસારેતિ – દોસારિતો. થેય્યસંવાસકો, ભિક્ખવે, અપ્પત્તો ઓસારણં, તઞ્ચે સઙ્ઘો ઓસારેતિ – દોસારિતો. તિત્થિયપક્કન્તકો, ભિક્ખવે...પે॰... તિરચ્છાનગતો, ભિક્ખવે... માતુઘાતકો, ભિક્ખવે... પિતુઘાતકો, ભિક્ખવે... અરહન્તઘાતકો, ભિક્ખવે... ભિક્ખુનિદૂસકો, ભિક્ખવે... સઙ્ઘભેદકો, ભિક્ખવે... લોહિતુપ્પાદકો, ભિક્ખવે... ઉભતોબ્યઞ્જનકો, ભિક્ખવે, અપ્પત્તો, ઓસારણં, તઞ્ચે સઙ્ઘો ઓસારેતિ – દોસારિતો. અયં વુચ્ચતિ, ભિક્ખવે, પુગ્ગલો અપ્પત્તો ઓસારણં, તઞ્ચે સઙ્ઘો ઓસારેતિ – દોસારિતો. ઇમે વુચ્ચન્તિ, ભિક્ખવે, પુગ્ગલા અપ્પત્તા ઓસારણં, તે ચે સઙ્ઘો ઓસારેતિ – દોસારિતા.

કતમો ચ, ભિક્ખવે, પુગ્ગલો અપ્પત્તો ઓસારણં, તઞ્ચે સઙ્ઘો ઓસારેતિ – સોસારિતો? હત્થચ્છિન્નો, ભિક્ખવે, અપ્પત્તો ઓસારણં, તઞ્ચે સઙ્ઘો ઓસારેતિ, સોસારિતો. પાદચ્છિન્નો, ભિક્ખવે...પે॰... હત્થપાદચ્છિન્નો, ભિક્ખવે... કણ્ણચ્છિન્નો , ભિક્ખવે... નાસચ્છિન્નો, ભિક્ખવે... કણ્ણનાસચ્છિન્નો, ભિક્ખવે... અઙ્ગુલિચ્છિન્નો, ભિક્ખવે... અળચ્છિન્નો, ભિક્ખવે... કણ્ડરચ્છિન્નો, ભિક્ખવે... ફણહત્થકો, ભિક્ખવે... ખુજ્જો, ભિક્ખવે... વામનો, ભિક્ખવે... ગલગણ્ડી, ભિક્ખવે... લક્ખણાહતો, ભિક્ખવે... કસાહતો, ભિક્ખવે... લિખિતકો, ભિક્ખવે... સીપદિકો, ભિક્ખવે... પાપરોગી, ભિક્ખવે... પરિસદૂસકો, ભિક્ખવે... કાણો, ભિક્ખવે... કુણી, ભિક્ખવે... ખઞ્જો, ભિક્ખવે... પક્ખહતો, ભિક્ખવે... છિન્નિરિયાપથો, ભિક્ખવે... જરાદુબ્બલો, ભિક્ખવે... અન્ધો, ભિક્ખવે... મૂગો, ભિક્ખવે... બધિરો,

ભિક્ખવે... અન્ધમૂગો, ભિક્ખવે... અન્ધબધિરો, ભિક્ખવે... મૂગબધિરો, ભિક્ખવે... અન્ધમૂગબધિરો, ભિક્ખવે, અપ્પત્તો ઓસારણં, તઞ્ચે સઙ્ઘો ઓસારેતિ – સોસારિતો. અયં વુચ્ચતિ, ભિક્ખવે, પુગ્ગલો અપ્પત્તો ઓસારણં, તઞ્ચે સઙ્ઘો ઓસારેતિ – સોસારિતો. ઇમે વુચ્ચન્તિ, ભિક્ખવે, પુગ્ગલા અપ્પત્તા ઓસારણં, તે ચે સઙ્ઘો ઓસારેતિ – સોસારિતા.

દ્વેનિસ્સારણાદિકથા નિટ્ઠિતા.

વાસભગામભાણવારો નિટ્ઠિતો પઠમો.

૨૪૦. અધમ્મકમ્માદિકથા

૩૯૭. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુસ્સ ન હોતિ આપત્તિ દટ્ઠબ્બા. તમેનં ચોદેતિ સઙ્ઘો વા સમ્બહુલા વા એકપુગ્ગલો વા – ''આપત્તિં ત્વં, આવુસો, આપન્નો, પસ્સસેતં આપત્તિ''ન્તિ? સો એવં વદેતિ – ''નત્થિ મે, આવુસો, આપત્તિ, યમહં પસ્સેય્ય''ન્તિ. તં સઙ્ઘો આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખિપતિ – અધમ્મકમ્મં.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુસ્સ ન હોતિ આપત્તિ પટિકાતબ્બા. તમેનં ચોદેતિ સઙ્ઘો વા સમ્બહુલા વા એકપુગ્ગલો વા – ''આપત્તિં ત્વં, આવુસો, આપન્નો, પટિકરોહિ તં આપત્તિ''ન્તિ. સો એવં વદેતિ – ''નત્થિ મે, આવુસો, આપત્તિ, યમયં પટિકરેય્ય''ન્તિ. તં સઙ્ઘો આપત્તિયા અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખિપતિ – અધમ્મકમ્મં.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુસ્સ ન હોતિ પાપિકા દિટ્ઠિ પટિનિસ્સજ્જેતા. તમેનં ચોદેતિ સઙ્ઘો વા સમ્બહુલા વા એકપુગ્ગલો વા – ''પાપિકા તે, આવુસો, દિટ્ઠિ, પટિનિસ્સજ્જેતં પાપિકં દિટ્ઠિ''ન્તિ. સો એવં વદેતિ – ''નત્થિ મે, આવુસો, પાપિકા દિટ્ઠિ, યમહં પટિનિસ્સજ્જેય્ય''ન્તિ. તં સઙ્ઘો પાપિકાય દિટ્ઠિયા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખિપતિ – અધમ્મકમ્મં.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુસ્સ ન હોતિ આપત્તિ દટ્ઠબ્બા, ન હોતિ આપત્તિ પટિકાતબ્બા. તમેનં ચોદેતિ સઙ્ઘો વા સમ્બહુલા વા એકપુગ્ગલો વા – ''આપત્તિં ત્વં, આવુસો, આપન્નો, પસ્સસેતં આપત્તિ? પટિકરોહિ તં આપત્તિ''ન્તિ. સો એવં વદેતિ – ''નત્થિ મે, આવુસો, આપત્તિ, યમહં પસ્સેય્યં. નત્થિ મે, આવુસો, આપત્તિ, યમહં પટિકરેય્ય''ન્તિ. તં સઙ્ઘો અદસ્સને વા અપ્પટિકમ્મે વા ઉક્ખિપતિ – અધમ્મકમ્મં.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુસ્સ ન હોતિ આપત્તિ દટ્ઠબ્બા, ન હોતિ પાપિકા દિટ્ઠિ પટિનિસ્સજ્જેતા. તમેનં ચોદેતિ સઙ્ઘો વા સમ્બહુલા વા એકપુગ્ગલો વા – ''આપત્તિં ત્વં, આવુસો, આપન્નો, પસ્સસેતં આપત્તિં? પાપિકા તે દિટ્ઠિ, પટિનિસ્સજ્જેતં પાપિકં દિટ્ઠિ''ન્તિ. સો એવં વદેતિ – ''નત્થિ મે, આવુસો, આપત્તિ, યમહં પસ્સેય્યં; નત્થિ મે, આવુસો, પાપિકા દિટ્ઠિ, યમહં પટિનિસ્સજ્જેય્ય''ન્તિ. તં સઙ્ઘો અદસ્સને વા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે વા ઉક્ખિપતિ – અધમ્મકમ્મં.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુસ્સ ન હોતિ આપત્તિ પટિકાતબ્બા, ન હોતિ પાપિકા દિટ્ઠિ પટિનિસ્સજ્જેતા. તમેનં ચોદેતિ સઙ્ઘો વા સમ્બહુલા વા એકપુગ્ગલો વા – ''આપત્તિં ત્વં, આવુસો, આપન્નો, પટિકરોહિ તં આપત્તિં; પાપિકા તે દિટ્ઠિ, પટિનિસ્સજ્જેતં પાપિકં દિટ્ઠિ''ન્તિ. સો એવં વદેતિ – ''નત્થિ મે, આવુસો, આપત્તિ, યમહં પટિકરેય્યં.

નત્થિ મે, આવુસો, પાપિકા દિટ્ઠિ, યમહં પટિનિસ્સજ્જેય્ય''ન્તિ. તં સઙ્ઘો અપ્પટિકમ્મે વા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે વા ઉક્ખિપતિ – અધમ્મકમ્મં.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુસ્સ ન હોતિ આપત્તિ દટ્ઠબ્બા, ન હોતિ આપત્તિ પટિકાતબ્બા, ન હોતિ પાપિકા દિટ્ઠિ પટિનિસ્સજ્જેતા. તમેનં ચોદેતિ સઙ્ઘો વા સમ્બહુલા વા એકપુગ્ગલો વા – ''આપત્તિં ત્વં, આવુસો, આપન્નો, પસ્સસેતં આપત્તિં? પટિકરોહિ તં આપત્તિં; પાપિકા તે દિટ્ઠિ, પટિનિસ્સજ્જેતં પાપિકં દિટ્ઠિ''ન્તિ. સો એવં વદેતિ – ''નત્થિ મે, આવુસો, આપત્તિ, યમહં પસ્સેય્યં. નત્થિ મે, આવુસો, આપત્તિ, યમહં પટિકરેય્યં. નત્થિ મે, આવુસો, પાપિકા દિટ્ઠિ, યમહં પટિનિસ્સજ્જેય્ય''ન્તિ. તં સઙ્ઘો અદસ્સને વા અપ્પટિકમ્મે વા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે વા ઉક્ખિપતિ – અધમ્મકમ્મં.

૩૯૮. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુસ્સ હોતિ આપત્તિ દટ્ઠબ્બા. તમેનં ચોદેતિ. સઙ્ઘો વા સમ્બહુલા વા એકપુગ્ગલો વા – ''આપત્તિં ત્વં , આવુસો, આપન્નો, પસ્સસેતં આપત્તિ''ન્તિ? સો એવં વદેતિ – ''આમાવુસો, પસ્સામી''તિ. તં સઙ્ઘો આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખિપતિ – અધમ્મકમ્મં.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુસ્સ હોતિ આપત્તિ પટિકાતબ્બા. તમેનં ચોદેતિ સઙ્ઘો વા સમ્બહુલા વા એકપુગ્ગલો વા – ''આપત્તિં ત્વં, આવુસો, આપન્નો, પટિકરોહિ તં આપત્તિ''ન્તિ. સો એવં વદેતિ – ''આમાવુસો, પટિકરિસ્સામી''તિ. તં સઙ્ઘો આપત્તિયા અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખિપતિ – અધમ્મકમ્મં.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુસ્સ હોતિ પાપિકા દિટ્ઠિ પટિનિસ્સજ્જેતા. તમેનં ચોદેતિ સઙ્ઘો વા સમ્બહુલા વા એકપુગ્ગલો વા – ''પાપિકા તે, આવુસો, દિટ્ઠિ; પટિનિસ્સજ્જેતં પાપિકં દિટ્ઠિ''ન્તિ. સો એવં વદેતિ – ''આમાવુસો , પટિનિસ્સજ્જિસ્સામી''તિ. તં સઙ્ઘો પાપિકાય દિટ્ઠિયા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખિપતિ – અધમ્મકમ્મં.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુસ્સ હોતિ આપત્તિ દટ્ઠબ્બા, હોતિ આપત્તિ પટિકાતબ્બા...પે॰... હોતિ આપત્તિ દટ્ઠબ્બા, હોતિ પાપિકા દિટ્ઠિ પટિનિસ્સજ્જેતા...પે॰... હોતિ આપત્તિ પટિકાતબ્બા, હોતિ પાપિકા દિટ્ઠિ પટિનિસ્સજ્જેતા...પે॰... હોતિ આપત્તિ દટ્ઠબ્બા, હોતિ આપત્તિ પટિકાતબ્બા, હોતિ પાપિકા દિટ્ઠિ પટિનિસ્સજ્જેતા. તમેનં ચોદેતિ સઙ્ઘો વા સમ્બહુલા વા એકપુગ્ગલો વા – ''આપત્તિં ત્વં, આવુસો, આપન્નો, પસ્સસેતં આપત્તિં? પટિકરોહિ તં આપત્તિં; પાપિકા તે દિટ્ઠિ, પટિનિસ્સજ્જેતં પાપિકં દિટ્ઠિ''ન્તિ. સો એવં વદેતિ – ''આમાવુસો, પસ્સામિ, આમ પટિકરિસ્સામિ, આમ પટિનિસ્સજ્જિસ્સામી''તિ . તં સઙ્ઘો અદસ્સને વા અપ્પટિકમ્મે વા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે વા ઉક્ખિપતિ – અધમ્મકમ્મં.

૩૯૯. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુસ્સ હોતિ આપત્તિ દટ્ઠબ્બા. તમેનં ચોદેતિ સઙ્ઘો વા સમ્બહુલા વા એકપુગ્ગલો વા – ''આપત્તિં ત્વં, આવુસો, આપન્નો, પસ્સસેતં આપત્તિ''ન્તિ? સો એવં વદેતિ – ''નત્થિ મે, આવુસો, આપત્તિ, યમહં પસ્સેય્ય''ન્તિ. તં સઙ્ઘો આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખિપતિ – ધમ્મકમ્મં.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુસ્સ હોતિ આપત્તિ પટિકાતબ્બા. તમેનં ચોદેતિ સઙ્ઘો વા સમ્બહુલા વા એકપુગ્ગલો વા – ''આપત્તિં ત્વં, આવુસો, આપન્નો, પટિકરોહિ તં આપત્તિ''ન્તિ. સો એવં વદેતિ – ''નત્થિ મે, આવુસો, આપત્તિ, યમહં પટિકરેય્ય''ન્તિ. તં સઙ્ઘો આપત્તિયા અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખિપતિ – ધમ્મકમ્મં.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુસ્સ હોતિ પાપિકા દિટ્ઠિ પટિનિસ્સજ્જેતા. તમેનં ચોદેતિ સઙ્ઘો વા સમ્બહુલા વા એકપુગ્ગલો વા – ''પાપિકા તે, આવુસો, દિટ્ઠિ, પટિનિસ્સજ્જેતં પાપિકં દિટ્ઠિ''ન્તિ. સો એવં વદેતિ – ''નત્થિ મે, આવુસો, પાપિકા દિટ્ઠિ, યમહં પટિનિસ્સજ્જેય્ય''ન્તિ. તં સઙ્ઘો પાપિકાય દિટ્ઠિયા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખિપતિ – ધમ્મકમ્મં.

ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુસ્સ હોતિ આપત્તિ દટ્ઠબ્બા, હોતિ આપત્તિ પટિકાતબ્બા...પે॰...

હોતિ આપત્તિ દટ્ઠબ્બા, હોતિ પાપિકા દિટ્ઠિ પટિનિસ્સજ્જેતા...પે॰... હોતિ આપત્તિ પટિકાતબ્બા, હોતિ પાપિકા દિટ્ઠિ પટિનિસ્સજ્જેતા ...પે॰... હોતિ આપત્તિ દટ્ઠબ્બા, હોતિ આપત્તિ પટિકાતબ્બા, હોતિ પાપિકા દિટ્ઠિ પટિનિસ્સજ્જેતા. તમેનં ચોદેતિ સઙ્ઘો વા સમ્બહુલા વા એકપુગ્ગલો વા – ''આપત્તિં ત્વં, આવુસો, આપન્નો, પસ્સસેતં આપત્તિં? પટિકરોહિ તં આપત્તિં. પાપિકા તે દિટ્ઠિ, પટિનિસ્સજ્જેતં પાપિકં દિટ્ઠિ''ન્તિ. સો એવં વદેતિ – ''નત્થિ મે, આવુસો, આપત્તિ, યમહં પસ્સેય્યં. નત્થિ મે, આવુસો, આપત્તિ યમહં પટિકરેય્યં. નત્થિ મે, આવુસો, પાપિકા દિટ્ઠિ, યમહં પટિનિસ્સજ્જેય્ય''ન્તિ. તં સઙ્ઘો અદસ્સને વા અપ્પટિકમ્મે વા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે વા ઉક્ખિપતિ – ધમ્મકમ્મન્તિ.

અધમ્મકમ્માદિકથા નિટ્ઠિતા.

૨૪૧. ઉપાલિપુચ્છાકથા

૪૦૦. અથ ખો આયસ્મા ઉપાલિ યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નો ખો આયસ્મા ઉપાલિ ભગવન્તં એતદવોચ – ''યો નુ ખો, ભન્તે, સમગ્ગો સઙ્ઘો સમ્મુખાકરણીયં કમ્મં અસમ્મુખા કરોતિ, ધમ્મકમ્મં નુ ખો તં, ભન્તે, વિનયકમ્મ''ન્તિ? ''અધમ્મકમ્મં તં, ઉપાલિ, અવિનયકમ્મ''ન્તિ. ''યો નુ ખો, ભન્તે, સમગ્ગો સઙ્ઘો પટિપુચ્છાકરણીયં કમ્મં અપ્પટિપુચ્છા કરોતિ...પે॰... પટિઞ્ઞાયકરણીયં કમ્મં અપટિઞ્ઞાય કરોતિ... સતિવિનયારહસ્સ અમૂળ્હવિનયં દેતિ... અમૂળ્હવિનયારહસ્સ તસ્સપાપિયસિકાકમ્મં કરોતિ... તસ્સપાપિયસિકાકમ્મારહસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોતિ... તજ્જનીયકમ્મારહસ્સ નિયસ્સકમ્મં કરોતિ ... નિયસ્સકમ્મારહસ્સ પબ્બાજનીયકમ્મં કરોતિ... પબ્બાજનીયકમ્મારહસ્સ પટિસારણીયકમ્મં કરોતિ... પટિસારણીયકમ્મારહસ્સ ઉક્ખેપનીયકમ્મં કરોતિ... ઉક્ખેપનીયકમ્મારહસ્સ પરિવાસં દેતિ... પરિવાસારહં મૂલાય પટિકસ્સતિ... મૂલાયપટિકસ્સનારહસ્સ માનત્તં દેતિ... માનત્તારહં અબ્ભેતિ... અબ્ભાનારહં ઉપસમ્પાદેતિ, ધમ્મકમ્મં નુ ખો તં, ભન્તે, વિનયકમ્મ''ન્તિ? ''અધમ્મકમ્મં તં, ઉપાલિ, અવિનયકમ્મં''.

''યો ખો, ઉપાલિ, સમગ્ગો સઙ્ઘો સમ્મુખાકરણીયં કમ્મં અસમ્મુખા કરોતિ, એવં ખો, ઉપાલિ, અધમ્મકમ્મં હોતિ અવિનયકમ્મં, એવઞ્ચ પન સઙ્ઘો સાતિસારો હોતિ. યો ખો, ઉપાલિ, સમગ્ગો સઙ્ઘો પટિપુચ્છાકરણીયં કમ્મં અપ્પટિપુચ્છા કરોતિ...પે॰... પટિઞ્ઞાયકરણીયં કમ્મં અપટિઞ્ઞાય કરોતિ... સતિવિનયારહસ્સ અમૂળ્હવિનયં દેતિ... અમૂળ્હવિનયારહસ્સ તસ્સપાપિયસિકાકમ્મં કરોતિ... તસ્સપાપિયસિકાકમ્મારહસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોતિ... તજ્જનીયકમ્મારહસ્સ નિયસ્સકમ્મં કરોતિ... નિયસ્સકમ્મારહસ્સ પબ્બાજનીયકમ્મં કરોતિ... પબ્બાજનીયકમ્મારહસ્સ પટિસારણીયકમ્મં કરોતિ... પટિસારણીયકમ્મારહસ્સ ઉક્ખેપનીયકમ્મં કરોતિ... ઉક્ખેપનીયકમ્મારહસ્સ પરિવાસં દેતિ... પરિવાસારહં મૂલાય પટિકસ્સતિ... મૂલાયપટિકસ્સનારહસ્સ માનત્તં

દેતિ... માનત્તારહં અબ્ભેતિ... અબ્ભાનારહં ઉપસમ્પાદેતિ, એવં ખો, ઉપાલિ, અધમ્મકમ્મં હોતિ અવિનયકમ્મં. એવઞ્ચ પન સઙ્ઘો સાતિસારો હોતી''તિ.

૪૦૧. ''યો નુ ખો, ભન્તે, સમગ્ગો સઙ્ઘો સમ્મુખાકરણીયં કમ્મં સમ્મુખા કરોતિ, ધમ્મકમ્મં નુ ખો તં, ભન્તે, વિનયકમ્મ''ન્તિ? ''ધમ્મકમ્મં તં, ઉપાલિ, વિનયકમ્મ''ન્તિ. ''યો નુ ખો, ભન્તે, સમગ્ગો સઙ્ઘો પટિપુચ્છાકરણીયં કમ્મં પટિપુચ્છા કરોતિ...પે॰... પટિઞ્ઞાયકરણીયં કમ્મં પટિઞ્ઞાય કરોતિ... સતિવિનયારહસ્સ સતિવિનયં દેતિ... અમૂળ્હવિનયારહસ્સ અમૂળ્હવિનયં દેતિ... તસ્સપાપિયસિકાકમ્મારહસ્સ તસ્સપાપિયસિકાકમ્મં કરોતિ... તજ્જનીયકમ્મારહસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોતિ... નિયસ્સકમ્મારહસ્સ નિયસ્સકમ્મં કરોતિ... પબ્બાજનીયકમ્મારહસ્સ પબ્બાજનીયકમ્મં કરોતિ... પટિસારણીયકમ્મારહસ્સ પટિસારણીયકમ્મં કરોતિ... ઉક્ખેપનીયકમ્મારહસ્સ ઉક્ખેપનીયકમ્મં કરોતિ... પરિવાસારહસ્સ પરિવાસં દેતિ મૂલાયપટિકસ્સનારહં મૂલાય પટિકસ્સતિ... માનત્તારહસ્સ માનત્તં દેતિ... અબ્ભાનારહં અબ્ભેતિ... ઉપસમ્પદારહં ઉપસમ્પાદેતિ, ધમ્મકમ્મં નુ ખો તં, ભન્તે, વિનયકમ્મ''ન્તિ? ''ધમ્મકમ્મં તં, ઉપાલિ, વિનયકમ્મં.

''યો ખો, ઉપાલિ, સમગ્ગો સઙ્ઘો સમ્મુખાકરણીયં કમ્મં સમ્મુખા કરોતિ, એવં ખો, ઉપાલિ, ધમ્મકમ્મં હોતિ વિનયકમ્મં. એવઞ્ચ પન સઙ્ઘો અનતિસારો હોતિ. યો ખો, ઉપાલિ, સમગ્ગો સઙ્ઘો પટિપુચ્છાકરણીયં કમ્મં પટિપુચ્છા કરોતિ... પટિઞ્ઞાયકરણીયં કમ્મં પટિઞ્ઞાય કરોતિ... સતિવિનયારહસ્સ સતિવિનયં દેતિ... અમૂળ્હવિનયારહસ્સ અમૂળ્હવિનયં દેતિ... તસ્સપાપિયસિકાકમ્મારહસ્સ તસ્સપાપિયસિકાકમ્મં કરોતિ... તજ્જનીયકમ્મારહસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોતિ... નિયસ્સકમ્મારહસ્સ નિયસ્સકમ્મં કરોતિ... પબ્બાજનીયકમ્મારહસ્સ પબ્બાજનીયકમ્મં કરોતિ ... પટિસારણીયકમ્મારહસ્સ પટિસારણીયકમ્મં કરોતિ... ઉક્ખેપનીયકમ્મારહસ્સ ઉક્ખેપનીયકમ્મં કરોતિ... પરિવાસારહસ્સ પરિવાસં દેતિ... મૂલાયપટિકસ્સનારહં મૂલાય પટિકસ્સતિ... માનત્તારહસ્સ માનત્તં દેતિ... અબ્ભાનારહં અબ્ભેતિ... ઉપસમ્પદારહં ઉપસમ્પાદેતિ, એવં ખો, ઉપાલિ, ધમ્મકમ્મં હોતિ વિનયકમ્મં. એવઞ્ચ પન સઙ્ઘો અનતિસારો હોતી''તિ.

૪૦૨. ''યો નુ ખો, ભન્તે, સમગ્ગો સઙ્ઘો સતિવિનયારહસ્સ અમૂળ્હવિનયં દેતિ, અમૂળ્હવિનયારહસ્સ સતિવિનયં દેતિ, ધમ્મકમ્મં નુ ખો તં, ભન્તે, વિનયકમ્મ''ન્તિ? ''અધમ્મકમ્મં તં, ઉપાલિ, અવિનયકમ્મ''ન્તિ. ''યો નુ ખો, ભન્તે, સમગ્ગો સઙ્ઘો અમૂળ્હવિનયારહસ્સ તસ્સપાપિયસિકાકમ્મં કરોતિ, તસ્સપાપિયસિકાકમ્મારહસ્સ અમૂળ્હવિનયં દેતિ...પે॰... તસ્સપાપિયસિકાકમ્મારહસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોતિ, તજ્જનીયકમ્મારહસ્સ તસ્સપાપિયસિકાકમ્મં કરોતિ... તજ્જનીયકમ્મારહસ્સ નિયસ્સકમ્મં કરોતિ, નિયસ્સકમ્મારહસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોતિ... નિયસ્સકમ્મારહસ્સ પબ્બાજનીયકમ્મં કરોતિ, પબ્બાજનીયકમ્મારહસ્સ નિયસ્સકમ્મં કરોતિ... પબ્બાજનીયકમ્મારહસ્સ પટિસારણીયકમ્મં કરોતિ, પટિસારણીયકમ્મારહસ્સ પબ્બાજનીયકમ્મં કરોતિ... પટિસારણીયકમ્મારહસ્સ ઉક્ખેપનીયકમ્મં કરોતિ, ઉક્ખેપનીયકમ્મારહસ્સ પટિસારણીયકમ્મં કરોતિ... ઉક્ખેપનીયકમ્મારહસ્સ પરિવાસં દેતિ, પરિવાસારહસ્સ ઉક્ખેપનીયકમ્મં કરોતિ... પરિવાસારહં મૂલાય પટિકસ્સતિ, મૂલાયપટિકસ્સનારહસ્સ પરિવાસં દેતિ... મૂલાયપટિકસ્સનારહસ્સ માનત્તં દેતિ, માનત્તારહં મૂલાય પટિકસ્સતિ... માનત્તારહં અબ્ભેતિ, અબ્ભાનારહસ્સ માનત્તં દેતિ... અબ્ભાનારહં ઉપસમ્પાદેતિ, ઉપસમ્પદારહં અબ્ભેતિ, ધમ્મકમ્મં નુ ખો તં, ભન્તે, વિનયકમ્મ''ન્તિ? ''અધમ્મકમ્મં તં, ઉપાલિ, અવિનયકમ્મ''ન્તિ.

‘‘યો ખો, ઉપાલિ, સમગ્ગો સઙ્ઘો સતિવિનયારહસ્સ અમૂળ્હવિનયં દેતિ, અમૂળ્હવિનયારહસ્સ સતિવિનયં દેતિ, એવં ખો, ઉપાલિ, અધમ્મકમ્મં હોતિ અવિનયકમ્મં. એવઞ્ચ પન સઙ્ઘો સાતિસારો હોતિ. યો ખો, ઉપાલિ, સમગ્ગો સઙ્ઘો અમૂળ્હવિનયારહસ્સ તસ્સપાપિયસિકાકમ્મં કરોતિ, તસ્સપાપિયસિકાકમ્મારહસ્સ અમૂળ્હવિનયં દેતિ...પે॰... તસ્સપાપિયસિકાકમ્મારહસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોતિ, તજ્જનીયકમ્મારહસ્સ તસ્સપાપિયસિકાકમ્મં કરોતિ... તજ્જનીયકમ્મારહસ્સ નિયસ્સકમ્મં કરોતિ , નિયસ્સકમ્મારહસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોતિ... નિયસ્સકમ્મારહસ્સ પબ્બાજનીયકમ્મં કરોતિ, પબ્બાજનીયકમ્મારહસ્સ નિયસ્સકમ્મં કરોતિ... પબ્બાજનીયકમ્મારહસ્સ પટિસારણીયકમ્મં કરોતિ, પટિસારણીયકમ્મારહસ્સ પબ્બાજનીયકમ્મં કરોતિ... પટિસારણીયકમ્મારહસ્સ ઉક્ખેપનીયકમ્મં કરોતિ, ઉક્ખેપનીયકમ્મારહસ્સ પટિસારણીયકમ્મં કરોતિ... ઉક્ખેપનીયકમ્મારહસ્સ પરિવાસં દેતિ, પરિવાસારહસ્સ ઉક્ખેપનીયકમ્મં કરોતિ... પરિવાસારહં મૂલાય પટિકસ્સતિ, મૂલાયપટિકસ્સનારહસ્સ પરિવાસં દેતિ... મૂલાયપટિકસ્સનારહસ્સ માનત્તં દેતિ, માનત્તારહં મૂલાય પટિકસ્સતિ – માનત્તારહં અબ્ભેતિ, અબ્ભાનારહસ્સ માનત્તં દેતિ... અબ્ભાનારહં ઉપસમ્પાદેતિ, ઉપસમ્પદારહં અબ્ભેતિ, એવં ખો, ઉપાલિ, અધમ્મકમ્મં હોતિ અવિનયકમ્મં. એવઞ્ચ પન સઙ્ઘો સાતિસારો હોતી’’તિ.

૪૦૩. ‘‘યો નુ ખો, ભન્તે, સમગ્ગો સઙ્ઘો સતિવિનયારહસ્સ સતિવિનયં દેતિ, અમૂળ્હવિનયારહસ્સ અમૂળ્હવિનયં દેતિ, ધમ્મકમ્મં નુ ખો તં, ભન્તે, વિનયકમ્મ’’ન્તિ? ‘‘ધમ્મકમ્મં તં, ઉપાલિ, વિનયકમ્મ’’ન્તિ. ‘‘યો નુ ખો, ભન્તે, સમગ્ગો સઙ્ઘો અમૂળ્હવિનયારહસ્સ અમૂળ્હવિનયં દેતિ...પે॰... તસ્સપાપિયસિકાકમ્મારહસ્સ તસ્સપાપિયસિકાકમ્મં કરોતિ...પે॰... તજ્જનીયકમ્મારહસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોતિ...પે॰... નિયસ્સકમ્મારહસ્સ નિયસ્સકમ્મં કરોતિ...પે॰... પબ્બાજનીયકમ્મારહસ્સ પબ્બાજનીયકમ્મં કરોતિ...પે॰... પટિસારણીયકમ્મારહસ્સ પટિસારણીયકમ્મં કરોતિ...પે॰... ઉક્ખેપનીયકમ્મારહસ્સ ઉક્ખેપનીયકમ્મં કરોતિ...પે॰... પરિવાસારહસ્સ પરિવાસં દેતિ...પે॰... મૂલાયપટિકસ્સનારહં મૂલાય પટિકસ્સતિ...પે॰... માનત્તારહસ્સ માનત્તં દેતિ...પે॰... અબ્ભાનારહં અબ્ભેતિ, ઉપસમ્પદારહં ઉપસમ્પાદેતિ, ધમ્મકમ્મં નુ ખો તં, ભન્તે, વિનયકમ્મ’’ન્તિ? ‘‘ધમ્મકમ્મં તં, ઉપાલિ, વિનયકમ્મં’’.

‘‘યો ખો, ઉપાલિ, સમગ્ગો સઙ્ઘો સતિવિનયારહસ્સ સતિવિનયં દેતિ, અમૂળ્હવિનયારહસ્સ અમૂળ્હવિનયં દેતિ, એવં ખો, ઉપાલિ, ધમ્મકમ્મં હોતિ વિનયકમ્મં. એવઞ્ચ પન સઙ્ઘો અનતિસારો હોતિ . યો ખો, ઉપાલિ, સમગ્ગો સઙ્ઘો અમૂળ્હવિનયારહસ્સ અમૂળ્હવિનયં દેતિ ...પે॰... તસ્સપાપિયસિકાકમ્મારહસ્સ તસ્સપાપિયસિકાકમ્મં કરોતિ...પે॰... તજ્જનીયકમ્મારહસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોતિ...પે॰... નિયસ્સકમ્મારહસ્સ નિયસ્સકમ્મં કરોતિ...પે॰... પબ્બાજનીયકમ્મારહસ્સ પબ્બાજનીયકમ્મં કરોતિ...પે॰... પટિસારણીયકમ્મારહસ્સ પટિસારણીયકમ્મં કરોતિ...પે॰... ઉક્ખેપનીયકમ્મારહસ્સ ઉક્ખેપનીયકમ્મં કરોતિ...પે॰... પરિવાસારહસ્સ પરિવાસં દેતિ...પે॰... મૂલાય પટિકસ્સનારહં મૂલાય પટિકસ્સતિ...પે॰... માનત્તારહસ્સ માનત્તં દેતિ...પે॰... અબ્ભાનારહં અબ્ભેતિ, ઉપસમ્પદારહં ઉપસમ્પાદેતિ, એવં ખો, ઉપાલિ, ધમ્મકમ્મં હોતિ વિનયકમ્મં. એવઞ્ચ પન સઙ્ઘો અનતિસારો હોતી’’તિ.

૪૦૪. અથ ખો ભગવા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – યો ખો, ભિક્ખવે, સમગ્ગો સઙ્ઘો સતિવિનયારહસ્સ અમૂળ્હવિનયં દેતિ, એવં ખો, ભિક્ખવે, અધમ્મકમ્મં હોતિ અવિનયકમ્મં. એવઞ્ચ પન સઙ્ઘો સાતિસારો હોતિ. યો ખો, ભિક્ખવે, સમગ્ગો સઙ્ઘો સતિવિનયારહસ્સ તસ્સપાપિયસિકાકમ્મં કરોતિ...પે॰... સતિવિનયારહસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોતિ... સતિવિનયારહસ્સ નિયસ્સકમ્મં કરોતિ... સતિવિનયારહસ્સ પબ્બાજનીયકમ્મં કરોતિ... સતિવિનયારહસ્સ

પટિસારણીયકમ્મં કરોતિ... સતિવિનયારહસ્સ ઉક્ખેપનીયકમ્મં કરોતિ ... સતિવિનયારહસ્સ પરિવાસં દેતિ... સતિવિનયારહં મૂલાય પટિકસ્સતિ... સતિવિનયારહસ્સ માનત્તં દેતિ... સતિવિનયારહં અબ્ભેતિ... સતિવિનયારહં ઉપસમ્પાદેતિ, એવં ખો , ભિક્ખવે, અધમ્મકમ્મં હોતિ અવિનયકમ્મં. એવઞ્ચ પન સઙ્ઘો સાતિસારો હોતિ.

૪૦૫. યો ખો, ભિક્ખવે, સમગ્ગો સઙ્ઘો અમૂળ્હવિનયારહસ્સ તસ્સપાપિયસિકાકમ્મં કરોતિ, એવં ખો, ભિક્ખવે, અધમ્મકમ્મં હોતિ અવિનયકમ્મં. એવઞ્ચ પન સઙ્ઘો સાતિસારો હોતિ. યો ખો, ભિક્ખવે, સમગ્ગો સઙ્ઘો અમૂળ્હવિનયારહસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોતિ...પે॰... અમૂળ્હવિનયારહસ્સ નિયસ્સકમ્મં કરોતિ... અમૂળ્હવિનયારહસ્સ પબ્બાજનીયકમ્મં કરોતિ... અમૂળ્હવિનયારહસ્સ પટિસારણીયકમ્મં કરોતિ... અમૂળ્હવિનયારહસ્સ ઉક્ખેપનીયકમ્મં કરોતિ... અમૂળ્હવિનયારહસ્સ પરિવાસં દેતિ... અમૂળ્હવિનયારહં મૂલાય પટિકસ્સતિ... અમૂળ્હવિનયારહસ્સ માનત્તં દેતિ... અમૂળ્હવિનયારહં અબ્ભેતિ... અમૂળ્હવિનયારહં ઉપસમ્પાદેતિ... અમૂળ્હવિનયારહસ્સ સતિવિનયં દેતિ, એવં ખો, ભિક્ખવે, અધમ્મકમ્મં હોતિ અવિનયકમ્મં. એવઞ્ચ પન સઙ્ઘો સાતિસારો હોતિ.

૪૦૬. યો ખો, ભિક્ખવે, સમગ્ગો સઙ્ઘો તસ્સપાપિયસિકાકમ્મારહસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોતિ...પે॰... તજ્જનીયકમ્મારહસ્સ... નિયસ્સકમ્મારહસ્સ... પબ્બાજનીયકમ્મારહસ્સ... પટિસારણીયકમ્મારહસ્સ... ઉક્ખેપનીયકમ્મારહસ્સ... પરિવાસારહં... મૂલાયપટિકસ્સનારહસ્સ... માનત્તારહં... અબ્ભાનારહં... ઉપસમ્પદારહસ્સ સતિવિનયં દેતિ, એવં ખો, ભિક્ખવે, અધમ્મકમ્મં હોતિ અવિનયકમ્મં. એવઞ્ચ પન સઙ્ઘો સાતિસારો હોતિ. યો ખો, ભિક્ખવે, સમગ્ગો સઙ્ઘો ઉપસમ્પદારહસ્સ અમૂળ્હવિનયં દેતિ...પે॰... ઉપસમ્પદારહસ્સ તસ્સપાપિયસિકાકમ્મં કરોતિ... ઉપસમ્પદારહસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોતિ... ઉપસમ્પદારહસ્સ નિયસ્સકમ્મં કરોતિ... ઉપસમ્પદારહસ્સ પબ્બાજનીયકમ્મં કરોતિ... ઉપસમ્પદારહસ્સ પટિસારણીયકમ્મં કરોતિ... ઉપસમ્પદારહસ્સ ઉક્ખેપનીયકમ્મં કરોતિ... ઉપસમ્પદારહસ્સ પરિવાસં દેતિ... ઉપસમ્પદારહં મૂલાય પટિકસ્સતિ... ઉપસમ્પદારહસ્સ માનત્તં દેતિ... ઉપસમ્પદારહં અબ્ભેતિ, એવં ખો, ભિક્ખવે, અધમ્મકમ્મં હોતિ અવિનયકમ્મં. એવઞ્ચ પન સઙ્ઘો સાતિસારો હોતીતિ.

ઉપાલિપુચ્છાકથા નિટ્ઠિતા.

ઉપાલિપુચ્છાભાણવારો નિટ્ઠિતો દુતિયો.

૨૪૨. તજ્જનીયકમ્મકથા

૪૦૭. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ ભણ્ડનકારકો હોતિ કલહકારકો વિવાદકારકો ભસ્સકારકો સઙ્ઘે અધિકરણકારકો. તત્ર ચે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ ભણ્ડનકારકો કલહકારકો વિવાદકારકો ભસ્સકારકો સઙ્ઘે અધિકરણકારકો. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં કરોમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગા. સો તમ્હા આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ . તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મકતો અધમ્મેન વગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં કરોમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોન્તિ – અધમ્મેન સમગ્ગા. સો તમ્હાપિ આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મકતો અધમ્મેન સમગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં કરોમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોન્તિ – ધમ્મેન વગ્ગા. સો તમ્હાપિ આવાસા અઞ્ઞં

આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મકતો ધમ્મેન વગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં કરોમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોન્તિ – ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગા. સો તમ્હાપિ આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મકતો ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં કરોમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોન્તિ – ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગા.

૪૦૮. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ ભણ્ડનકારકો હોતિ કલહકારકો વિવાદકારકો ભસ્સકારકો સઙ્ઘે અધિકરણકારકો. તત્ર ચે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ ભણ્ડનકારકો કલહકારકો વિવાદકારકો ભસ્સકારકો સઙ્ઘે અધિકરણકારકો. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં કરોમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોન્તિ – અધમ્મેન સમગ્ગા. સો તમ્હા આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મકતો અધમ્મેન સમગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં કરોમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોન્તિ – ધમ્મેન વગ્ગા. સો તમ્હાપિ આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મકતો ધમ્મેન વગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં કરોમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોન્તિ – ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગા. સો તમ્હાપિ આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મકતો ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં કરોમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોન્તિ – ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગા. સો તમ્હાપિ આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મકતો ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં કરોમા'તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગા.

૪૦૯. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ ભણ્ડનકારકો હોતિ કલહકારકો વિવાદકારકો ભસ્સકારકો સઙ્ઘે અધિકરણકારકો. તત્ર ચે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ ભણ્ડનકારકો કલહકારકો વિવાદકારકો ભસ્સકારકો સઙ્ઘે અધિકરણકારકો. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં કરોમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોન્તિ – ધમ્મેન વગ્ગા. સો તમ્હા આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મકતો ધમ્મેન વગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં કરોમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોન્તિ – ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગા. સો તમ્હાપિ આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મકતો ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં કરોમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોન્તિ – ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગા. સો તમ્હાપિ આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મકતો ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં કરોમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગા. સો તમ્હાપિ આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મકતો અધમ્મેન વગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં કરોમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોન્તિ – અધમ્મેન સમગ્ગા.

૪૧૦. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ ભણ્ડનકારકો હોતિ કલહકારકો વિવાદકારકો ભસ્સકારકો સઙ્ઘે અધિકરણકારકો. તત્ર ચે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ ભણ્ડનકારકો કલહકારકો વિવાદકારકો ભસ્સકારકો સઙ્ઘે અધિકરણકારકો. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં કરોમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોન્તિ –

ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગા. સો તમ્હા આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મકતો ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં કરોમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોન્તિ – ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગા. સો તમ્હાપિ આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મકતો ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં કરોમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગા. સો તમ્હાપિ આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મકતો અધમ્મેન વગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં કરોમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોન્તિ – અધમ્મેન સમગ્ગા. સો તમ્હાપિ આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મકતો અધમ્મેન સમગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં કરોમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોન્તિ – ધમ્મેન વગ્ગા.

૪૧૧. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ ભણ્ડનકારકો હોતિ કલહકારકો વિવાદકારકો ભસ્સકારકો સઙ્ઘે અધિકરણકારકો. તત્ર ચે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ ભણ્ડનકારકો કલહકારકો વિવાદકારકો ભસ્સકારકો સઙ્ઘે અધિકરણકારકો. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં કરોમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોન્તિ – ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગા. સો તમ્હા આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મકતો ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં કરોમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગા. સો તમ્હાપિ આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મકતો અધમ્મેન વગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં કરોમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોન્તિ – અધમ્મેન સમગ્ગા. સો તમ્હાપિ આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મકતો અધમ્મેન સમગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં કરોમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોન્તિ – ધમ્મેન વગ્ગા. સો તમ્હાપિ આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મકતો ધમ્મેન વગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં કરોમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોન્તિ – ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગા.

તજ્જનીયકમ્મકથા નિટ્ઠિતા.

૨૪૩. નિયસ્સકમ્મકથા

૪૧૨. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ બાલો હોતિ અબ્યત્તો આપત્તિબહુલો અનપદાનો, ગિહિસંસટ્ઠો વિહરતિ અનનુલોમિકેહિ ગિહિસંસગ્ગેહિ . તત્ર ચે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ બાલો અબ્યત્તો આપત્તિબહુલો અનપદાનો, ગિહિસંસટ્ઠો વિહરતિ અનનુલોમિકેહિ ગિહિસંસગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં નિયસ્સકમ્મં કરોમા''તિ. તે તસ્સ નિયસ્સકમ્મં કરોન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગા. સો તમ્હા આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન નિયસ્સકમ્મકતો અધમ્મેન વગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં નિયસ્સકમ્મં કરોમા''તિ. તે તસ્સ નિયસ્સકમ્મં કરોન્તિ – અધમ્મેન સમગ્ગા...પે॰... ધમ્મેન વગ્ગા... ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગા... ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગા...પે॰....

યથા હેટ્ઠા, તથા ચક્કં કાતબ્બં.

નિયસ્સકમ્મકથા નિટ્ઠિતા.

૨૪૪. પબ્બાજનીયકમ્મકથા

૪૧૩. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ કુલદૂસકો હોતિ પાપસમાચારો. તત્ર ચે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ‘‘અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ કુલદૂસકો પાપસમાચારો. હન્દસ્સ મયં પબ્બાજનીયકમ્મં કરોમા’’તિ. તે તસ્સ પબ્બાજનીયકમ્મં કરોન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગા. સો તમ્હા આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ‘‘અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન પબ્બાજનીયકમ્મકતો અધમ્મેન વગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં પબ્બાજનીયકમ્મં કરોમા’’તિ. તે તસ્સ પબ્બાજનીયકમ્મં કરોન્તિ – અધમ્મેન સમગ્ગા…પે॰… ધમ્મેન વગ્ગા… ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગા… ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગા…પે॰….

ચક્કં કાતબ્બં .

પબ્બાજનીયકમ્મકતા નિટ્ઠિતા.

૨૪૫. પટિસારણીયકમ્મકથા

૪૧૪. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ ગિહી અક્કોસતિ પરિભાસતિ. તત્ર ચે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ‘‘અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ ગિહી અક્કોસતિ પરિભાસતિ. હન્દસ્સ મયં પટિસારણીયકમ્મં કરોમા’’તિ. તે તસ્સ પટિસારણીયકમ્મં કરોન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગા. સો તમ્હા આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ‘‘અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન પટિસારણીયકમ્મકતો અધમ્મેન વગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં પટિસારણીયકમ્મં કરોમા’’તિ. તે તસ્સ પટિસારણીયકમ્મં કરોન્તિ – અધમ્મેન સમગ્ગા…પે॰… ધમ્મેન વગ્ગા… ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગા… ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગા…પે॰….

ચક્કં કાતબ્બં.

પટિસારણીયકમ્મકથા નિટ્ઠિતા.

૨૪૬. અદસ્સને ઉક્ખેપનીયકમ્મકથા

૪૧૫. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ આપત્તિં આપજ્જિત્વા ન ઇચ્છતિ આપત્તિં પસ્સિતું. તત્ર ચે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ‘‘અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ આપત્તિં આપજ્જિત્વા ન ઇચ્છતિ આપત્તિં પસ્સિતું. હન્દસ્સ મયં આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખેપનીયકમ્મં કરોમા’’તિ. તે તસ્સ આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખેપનીયકમ્મં કરોન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગા. સો તમ્હા આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ‘‘અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખેપનીયકમ્મકતો અધમ્મેન વગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખેપનીયકમ્મં કરોમા’’તિ. તે તસ્સ આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખેપનીયકમ્મં કરોન્તિ – અધમ્મેન સમગ્ગા…પે॰… ધમ્મેન વગ્ગા… ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગા… ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગા…પે॰….

ચક્કં કાતબ્બં.

અદસ્સને ઉક્ખેપનીયકમ્મકથા નિટ્ઠિતા.

૨૪૭. અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખેપનીયકમ્મકથા

૪૧૬. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ આપત્તિં આપજ્જિત્વા ન ઇચ્છતિ આપત્તિં પટિકાતું. તત્ર ચે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ આપત્તિં આપજ્જિત્વા ન ઇચ્છતિ આપત્તિં પટિકાતું. હન્દસ્સ મયં આપત્તિયા અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખેપનીયકમ્મં કરોમા''તિ . તે તસ્સ આપત્તિયા અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખેપનીયકમ્મં કરોન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગા. સો તમ્હા આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન આપત્તિયા અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખેપનીયકમ્મકતો અધમ્મેન વગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં આપત્તિયા અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખેપનીયકમ્મં કરોમા''તિ. તે તસ્સ આપત્તિયા અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખેપનીયકમ્મં કરોન્તિ – અધમ્મેન સમગ્ગા... પે°... ધમ્મેન વગ્ગા... ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગા... ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગા...પે°....

ચક્કં કાતબ્બં.

અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખેપનીયકમ્મકથા નિટ્ઠિતા.

૨૪૮. અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખેપનીયકમ્મકથા

૪૧૭. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ ન ઇચ્છતિ પાપિકં દિટ્ઠિં પટિનિસ્સજ્જિતું. તત્ર ચે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ ન ઇચ્છતિ પાપિકં દિટ્ઠિં પટિનિસ્સજ્જિતું. હન્દસ્સ મયં પાપિકાય દિટ્ઠિયા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખેપનીયકમ્મં કરોમા''તિ. તે તસ્સ પાપિકાય દિટ્ઠિયા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખેપનીયકમ્મં કરોન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગા. સો તમ્હા આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન પાપિકાય દિટ્ઠિયા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખેપનીયકમ્મકતો અધમ્મેન વગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં પાપિકાય દિટ્ઠિયા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખેપનીયકમ્મં કરોમા''તિ. તે તસ્સ પાપિકાય દિટ્ઠિયા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખેપનીયકમ્મં કરોન્તિ – અધમ્મેન સમગ્ગા...પે°... ધમ્મેન વગ્ગા... ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગા... ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગા...પે°....

ચક્કં કાતબ્બં.

અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખેપનીયકમ્મકથા નિટ્ઠિતા.

૨૪૯. તજ્જનીયકમ્મપટિપ્પસ્સદ્ધિકથા

૪૧૮. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, તજ્જનીયસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. તત્ર ચે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, તજ્જનીયસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગા. સો તમ્હા આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''ઇમસ્સ ખો, આવુસો, ભિક્ખુનો સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સદ્ધં અધમ્મેન સમગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા''તિ. તે તસ્સ

તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – અધમ્મેન સમગ્ગા. સો તમ્હાપિ આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''ઇમસ્સ ખો, આવુસો, ભિક્ખુનો સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સદ્ધં અધમ્મેન વગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – ધમ્મેન વગ્ગા. સો તમ્હાપિ આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''ઇમસ્સ ખો, આવુસો, ભિક્ખુનો સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સદ્ધં ધમ્મેન વગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગા. સો તમ્હાપિ આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''ઇમસ્સ ખો, આવુસો, ભિક્ખુનો સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સદ્ધં ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગા.

૪૧૯. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, તજ્જનીયસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. તત્ર ચે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, તજ્જનીયસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – અધમ્મેન સમગ્ગા. સો તમ્હા આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''ઇમસ્સ ખો, આવુસો, ભિક્ખુનો સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સદ્ધં અધમ્મેન સમગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – ધમ્મેન વગ્ગા. સો તમ્હાપિ આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''ઇમસ્સ ખો, આવુસો, ભિક્ખુનો સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સદ્ધં ધમ્મેન વગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગા. સો તમ્હાપિ આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''ઇમસ્સ ખો, આવુસો, ભિક્ખુનો સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સદ્ધં ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગા. સો તમ્હાપિ આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''ઇમસ્સ ખો, આવુસો, ભિક્ખુનો સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સદ્ધં ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગા.

૪૨૦. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, તજ્જનીયસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ . તત્ર ચે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, તજ્જનીયસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – ધમ્મેન વગ્ગા. સો તમ્હા આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''ઇમસ્સ ખો, આવુસો, ભિક્ખુનો સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સદ્ધં ધમ્મેન વગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગા. સો તમ્હાપિ આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''ઇમસ્સ ખો, આવુસો, ભિક્ખુનો સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સદ્ધં ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગા. સો તમ્હાપિ આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''ઇમસ્સ

ખો, આવુસો, ભિક્ખુનો સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સદ્ધં ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગા. સો તમ્હાપિ આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''ઇમસ્સ ખો, આવુસો, ભિક્ખુનો સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સદ્ધં અધમ્મેન વગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – અધમ્મેન સમગ્ગા.

૪૨૧. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, તજ્જનીયસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. તત્ર ચે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, તજ્જનીયસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગા. સો તમ્હા આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''ઇમસ્સ ખો, આવુસો, ભિક્ખુનો સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સદ્ધં ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગા. સો તમ્હાપિ આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''ઇમસ્સ ખો, આવુસો, ભિક્ખુનો સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સદ્ધં ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગા. સો તમ્હાપિ આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''ઇમસ્સ ખો, આવુસો, ભિક્ખુનો સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સદ્ધં અધમ્મેન વગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – અધમ્મેન સમગ્ગા. સો તમ્હાપિ આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''ઇમસ્સ ખો, આવુસો, ભિક્ખુનો સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સદ્ધં અધમ્મેન સમગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – ધમ્મેન વગ્ગા.

૪૨૨. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, તજ્જનીયસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. તત્ર ચે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, તજ્જનીયસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગા. સો તમ્હા આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''ઇમસ્સ ખો, આવુસો, ભિક્ખુનો સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સદ્ધં ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગા. સો તમ્હાપિ આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''ઇમસ્સ ખો, આવુસો, ભિક્ખુનો સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સદ્ધં અધમ્મેન વગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – અધમ્મેન સમગ્ગા. સો તમ્હાપિ આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''ઇમસ્સ ખો, આવુસો, ભિક્ખુનો સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સદ્ધં અધમ્મેન સમગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – ધમ્મેન વગ્ગા. સો તમ્હાપિ આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''ઇમસ્સ ખો, આવુસો, ભિક્ખુનો સઙ્ઘેન

તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સદ્ધં ધમ્મેન વગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા’’તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગા.

તજ્જનીયકમ્મપટિપ્પસ્સદ્ધિકથા નિટ્ઠિતા.

૨૫૦. નિયસ્સકમ્મપટિપ્પસ્સદ્ધિકથા

૪૨૩. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન નિયસ્સકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, નિયસ્સસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. તત્ર ચે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ‘‘અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન નિયસ્સકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, નિયસ્સસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. હન્દસ્સ મયં નિયસ્સકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા’’તિ. તે તસ્સ નિયસ્સકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગા. સો તમ્હા આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ‘‘ઇમસ્સ ખો, આવુસો, ભિક્ખુનો સઙ્ઘેન નિયસ્સકમ્મં પટિપ્પસ્સદ્ધં અધમ્મેન વગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં નિયસ્સકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા’’તિ. તે તસ્સ નિયસ્સકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – અધમ્મેન સમગ્ગા…પે॰… ધમ્મેન વગ્ગા… ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગા… ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગા…પે॰….

ચક્કં કાતબ્બં.

નિયસ્સકમ્મપટિપ્પસ્સદ્ધિકથા નિટ્ઠિતા.

૨૫૧. પબ્બાજનીયકમ્મપટિપ્પસ્સદ્ધિકથા

૪૨૪. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન પબ્બાજનીયકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ , નેત્થારં વત્તતિ, પબ્બાજનીયસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. તત્ર ચે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ‘‘અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન પબ્બાજનીયકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, પબ્બાજનીયસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. હન્દસ્સ મયં પબ્બાજનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા’’તિ. તે તસ્સ પબ્બાજનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગા. સો તમ્હા આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ‘‘ઇમસ્સ ખો, આવુસો, ભિક્ખુનો સઙ્ઘેન પબ્બાજનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સદ્ધં અધમ્મેન વગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં પબ્બાજનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા’’તિ. તે તસ્સ પબ્બાજનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – અધમ્મેન સમગ્ગા…પે॰… ધમ્મેન વગ્ગા… ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગા… ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગા…પે॰….

ચક્કં કાતબ્બં.

પબ્બાજનીયકમ્મપટિપ્પસ્સદ્ધિકથા નિટ્ઠિતા.

૨૫૨. પટિસારણીયકમ્મપટિપ્પસ્સદ્ધિકથા

૪૨૫. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન પટિસારણીયકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, પટિસારણીયસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. તત્ર ચે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ‘‘અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન

પટિસારણીયકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, પટિસારણીયસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. હન્દસ્સ મયં પટિસારણીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા''તિ. તે તસ્સ પટિસારણીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગા. સો તમ્હા આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''ઇમસ્સ ખો, આવુસો, ભિક્ખુનો સઙ્ઘેન પટિસારણીયકમ્મં પટિપ્પસ્સદ્ધં અધમ્મેન વગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં પટિસારણીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા''તિ. તે તસ્સ પટિસારણીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – અધમ્મેન સમગ્ગા...પે॰... ધમ્મેન વગ્ગા... ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગા... ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગા...પે॰....

ચક્કં કાતબ્બં.

પટિસારણીયકમ્મપટિપ્પસ્સદ્ધિકથા નિટ્ઠિતા.

૨૫૩. અદસ્સને ઉક્ખેપનીયકમ્મપટિપ્પસ્સદ્ધિકથા

૪૨૬. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખેપનીયકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખેપનીયસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. તત્ર ચે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખેપનીયકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખેપનીયસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. હન્દસ્સ મયં આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખેપનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા''તિ. તે તસ્સ આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખેપનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગા. સો તમ્હા આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''ઇમસ્સ ખો, આવુસો, ભિક્ખુનો સઙ્ઘેન આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખેપનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સદ્ધં અધમ્મેન વગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખેપનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા''તિ. તે તસ્સ આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખેપનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – અધમ્મેન સમગ્ગા...પે॰... ધમ્મેન વગ્ગા... ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગા... ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગા...પે॰....

ચક્કં કાતબ્બં.

અદસ્સને ઉક્ખેપનીયકમ્મપટિપ્પસ્સદ્ધિકથા નિટ્ઠિતા.

૨૫૪. અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખેપનીયકમ્મપટિપ્પસ્સદ્ધિકથા

૪૨૭. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન આપત્તિયા અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખેપનીયકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, આપત્તિયા અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખેપનીયસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. તત્ર ચે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન આપત્તિયા અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખેપનીયકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, આપત્તિયા અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખેપનીયસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. હન્દસ્સ મયં આપત્તિયા અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખેપનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા''તિ. તે તસ્સ આપત્તિયા અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખેપનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગા. સો તમ્હા આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''ઇમસ્સ ખો, આવુસો, ભિક્ખુનો સઙ્ઘેન આપત્તિયા અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખેપનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સદ્ધં – અધમ્મેન વગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં આપત્તિયા અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખેપનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા''તિ. તે તસ્સ આપત્તિયા અપ્પટિકમ્મે

ઉક્ખેપનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – અધમ્મેન સમગ્ગા...પે॰... ધમ્મેન વગ્ગા... ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગા... ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગા...પે॰....

ચક્કં કાતબ્બં.

અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખેપનીયકમ્મપટિપ્પસ્સદ્ધિકથા નિટ્ઠિતા.

૨૫૫. અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખેપનીયકમ્મપટિપ્પસ્સદ્ધિકથા

૪૨૮. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન પાપિકાય દિટ્ઠિયા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખેપનીયકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, પાપિકાય દિટ્ઠિયા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખેપનીયસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. તત્ર ચે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ‘‘અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન પાપિકાય દિટ્ઠિયા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખેપનીયકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, પાપિકાય દિટ્ઠિયા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખેપનીયસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. હન્દસ્સ મયં પાપિકાય દિટ્ઠિયા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખેપનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા’’તિ. તે તસ્સ પાપિકાય દિટ્ઠિયા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખેપનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગા. સો તમ્હા આવાસા અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છતિ. તત્થપિ ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ‘‘ઇમસ્સ ખો, આવુસો, ભિક્ખુનો સઙ્ઘેન પાપિકાય દિટ્ઠિયા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખેપનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સદ્ધં – અધમ્મેન વગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં પાપિકાય દિટ્ઠિયા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખેપનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા’’તિ. તે તસ્સ પાપિકાય દિટ્ઠિયા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખેપનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ... અધમ્મેન સમગ્ગા...પે॰... ધમ્મેન વગ્ગા... ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગા... ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગા...પે॰....

ચક્કં કાતબ્બં.

અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખેપનીયકમ્મપટિપ્પસ્સદ્ધિકથા નિટ્ઠિતા.

૨૫૬. તજ્જનીયકમ્મવિવાદકથા

૪૨૯. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ ભણ્ડનકારકો હોતિ કલહકારકો વિવાદકારકો ભસ્સકારકો સઙ્ઘે અધિકરણકારકો. તત્ર ચે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ‘‘અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ ભણ્ડનકારકો...પે॰... સઙ્ઘે અધિકરણકારકો. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં કરોમા’’તિ . તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગા. તત્રટ્ઠો સઙ્ઘો વિવદતિ – ‘‘અધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, અધમ્મેન સમગ્ગકમ્મં, ધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મં, અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ’’ન્તિ. તત્ર, ભિક્ખવે, યે તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ‘‘અધમ્મેન વગ્ગકમ્મ’’ન્તિ, યે ચ તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ‘‘અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ’’ન્તિ, ઇમે તત્થ ભિક્ખૂ ધમ્મવાદિનો.

૪૩૦. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ ભણ્ડનકારકો હોતિ...પે॰... સઙ્ઘે અધિકરણકારકો. તત્ર ચે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ‘‘અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ ભણ્ડનકારકો...પે॰... સઙ્ઘે અધિકરણકારકો. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં કરોમા’’તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોન્તિ – અધમ્મેન સમગ્ગા. તત્રટ્ઠો સઙ્ઘો વિવદતિ – ‘‘અધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, અધમ્મેન સમગ્ગકમ્મં, ધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મં, અકતં કમ્મં

દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ''ન્તિ. તત્ર, ભિક્ખવે, યે તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ''અધમ્મેન સમગ્ગકમ્મ''ન્તિ, યે ચ તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ''અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ''ન્તિ, ઇમે તત્થ ભિક્ખૂ ધમ્મવાદિનો.

૪૩૧. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ ભણ્ડનકારકો હોતિ...પે॰... સઙ્ઘે અધિકરણકારકો. તત્ર યે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ ભણ્ડનકારકો...પે॰... સઙ્ઘે અધિકરણકારકો હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં કરોમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોન્તિ – ધમ્મેન વગ્ગા. તત્રટ્ઠો સઙ્ઘો વિવદતિ – ''અધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, અધમ્મેન સમગ્ગકમ્મં, ધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મં, અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ''ન્તિ. તત્ર, ભિક્ખવે, યે તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ''ધમ્મેન વગ્ગકમ્મ''ન્તિ, યે ચ તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ''અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ''ન્તિ, ઇમે તત્થ ભિક્ખૂ ધમ્મવાદિનો.

૪૩૨. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ ભણ્ડનકારકો હોતિ...પે॰... સઙ્ઘે અધિકરણકારકો. તત્ર યે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ ભણ્ડનકારકો...પે॰... સઙ્ઘે અધિકરણકારકો. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં કરોમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોન્તિ – ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગા. તત્રટ્ઠો સઙ્ઘો વિવદતિ – ''અધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, અધમ્મેન સમગ્ગકમ્મં, ધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મં, અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ''ન્તિ. તત્ર, ભિક્ખવે, યે તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ''ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મ''ન્તિ, યે ચ તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ''અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ''ન્તિ, ઇમે તત્થ ભિક્ખૂ ધમ્મવાદિનો.

૪૩૩. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ ભણ્ડનકારકો હોતિ...પે॰... સઙ્ઘે અધિકરણકારકો. તત્ર યે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ ભણ્ડનકારકો હોતિ...પે॰... સઙ્ઘે અધિકરણકારકો. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં કરોમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોન્તિ – ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગા. તત્રટ્ઠો સઙ્ઘો વિવદતિ – ''અધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, અધમ્મેન સમગ્ગકમ્મં, ધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મં, અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ''ન્તિ. તત્ર, ભિક્ખવે, યે તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ''ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મ''ન્તિ, યે ચ તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ''અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ''ન્તિ, ઇમે તત્થ ભિક્ખૂ ધમ્મવાદિનો.

તજ્જનીયકમ્મવિવાદકથા નિટ્ઠિતા.

૨૫૭. નિયસ્સકમ્મવિવાદકથા

૪૩૪. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ બાલો હોતિ અબ્યત્તો આપત્તિબહુલો અનપદાનો, ગિહિસંસટ્ઠો વિહરતિ અનનુલોમિકેહિ ગિહિસંસગ્ગેહિ. તત્ર યે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ બાલો અબ્યત્તો આપત્તિબહુલો અનપદાનો, ગિહિસંસટ્ઠો વિહરતિ અનનુલોમિકેહિ ગિહિસંસગ્ગેહિ. હન્દસ્સ મયં નિયસ્સકમ્મં કરોમા''તિ. તે તસ્સ નિયસ્સકમ્મં કરોન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગા...પે॰... અધમ્મેન સમગ્ગા... ધમ્મેન વગ્ગા... ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગા... ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગા. તત્રટ્ઠો સઙ્ઘો વિવદતિ – ''અધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, અધમ્મેન સમગ્ગકમ્મં, ધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગકમ્મં , ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મં, અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ''ન્તિ. તત્ર, ભિક્ખવે, યે તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ''ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મ''ન્તિ, યે

ચ તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ‘‘અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ’’ન્તિ, ઇમે તત્થ ભિક્ખૂ ધમ્મવાદિનો. ઇમે પઞ્ચ વારા સંખિત્તા.

નિયસ્સકમ્મવિવાદકથા નિટ્ઠિતા.

૨૫૮. પબ્બાજનીયકમ્મવિવાદકથા

૪૩૫. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ કુલદૂસકો હોતિ પાપસમાચારો. તત્ર ચે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ‘‘અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ કુલદૂસકો પાપસમાચારો. હન્દસ્સ મયં પબ્બાજનીયકમ્મં કરોમા’’તિ. તે તસ્સ પબ્બાજનીયકમ્મં કરોન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગા…પે॰… અધમ્મેન સમગ્ગા… ધમ્મેન વગ્ગા… ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગા… ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગા. તત્રટ્ઠો સઙ્ઘો વિવદતિ – ‘‘અધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, અધમ્મેન સમગ્ગકમ્મં, ધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મં, અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ’’ન્તિ. તત્ર, ભિક્ખવે, યે તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ‘‘ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મ’’ન્તિ યે ચ તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ‘‘અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ’’ન્તિ, ઇમે તત્થ ભિક્ખૂ ધમ્મવાદિનો. ઇમે પઞ્ચ વારા સંખિત્તા.

પબ્બાજનીયકમ્મવિવાદકથા નિટ્ઠિતા.

૨૫૯. પટિસારણીયકમ્મવિવાદકથા

૪૩૬. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ ગિહી અક્કોસતિ પરિભાસતિ. તત્ર ચે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ‘‘અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ ગિહી અક્કોસતિ પરિભાસતિ. હન્દસ્સ મયં પટિસારણીયકમ્મં કરોમા’’તિ. તે તસ્સ પટિસારણીયકમ્મં કરોન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગા…પે॰… અધમ્મેન સમગ્ગા… ધમ્મેન વગ્ગા… ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગા… ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગા. તત્રટ્ઠો સઙ્ઘો વિવદતિ – ‘‘અધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, અધમ્મેન સમગ્ગકમ્મં, ધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મં, અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ’’ન્તિ. તત્ર, ભિક્ખવે, યે તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ‘‘ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મ’’ન્તિ, યે ચ તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ‘‘અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ’’ન્તિ, ઇમે તત્થ ભિક્ખૂ ધમ્મવાદિનો. ઇમે પઞ્ચ વારા સંખિત્તા.

પટિસારણીયકમ્મવિવાદકથા નિટ્ઠિતા.

૨૬૦. અદસ્સને ઉક્ખેપનીયકમ્મવિવાદકથા

૪૩૭. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ આપત્તિં આપજ્જિત્વા ન ઇચ્છતિ આપત્તિં પસ્સિતું. તત્ર ચે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ‘‘અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ આપત્તિં આપજ્જિત્વા ન ઇચ્છતિ આપત્તિં પસ્સિતું. હન્દસ્સ મયં આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખેપનીયકમ્મં કરોમા’’તિ. તે તસ્સ આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખેપનીયકમ્મં કરોન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગા…પે॰… અધમ્મેન સમગ્ગા… ધમ્મેન વગ્ગા… ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગા… ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગા. તત્રટ્ઠો સઙ્ઘો વિવદતિ – ‘‘અધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, અધમ્મેન સમગ્ગકમ્મં, ધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મં, અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ’’ન્તિ. તત્ર, ભિક્ખવે, યે તે ભિક્ખૂ

એવમાહંસુ – ‘‘ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મ’’ન્તિ, યે ચ તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ‘‘અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ’’ન્તિ, ઇમે તત્થ ભિક્ખૂ ધમ્મવાદિનો. ઇમે પઞ્ચ વારા સંખિત્તા.

અદસ્સને ઉક્ખેપનીયકમ્મવિવાદકથા નિટ્ઠિતા.

૨૬૧. અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખેપનીયકમ્મવિવાદકથા

૪૩૮. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ આપત્તિં આપજ્જિત્વા ન ઇચ્છતિ આપત્તિં પટિકાતું. તત્ર યે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ‘‘અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ આપત્તિં આપજ્જિત્વા ન ઇચ્છતિ આપત્તિં પટિકાતું. હન્દસ્સ મયં આપત્તિયા અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખેપનીયકમ્મં કરોમા’’તિ. તે તસ્સ આપત્તિયા અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખેપનીયકમ્મં કરોન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગા…પે॰… અધમ્મેન સમગ્ગા… ધમ્મેન વગ્ગા… ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગા… ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગા. તત્રટ્ઠો સઙ્ઘો વિવદતિ – ‘‘અધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, અધમ્મેન સમગ્ગકમ્મં, ધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મં, અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ’’ન્તિ. તત્ર, ભિક્ખવે, યે તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ‘‘ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મ’’ન્તિ; યે ચ તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ‘‘અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ’’ન્તિ, ઇમે તત્થ ભિક્ખૂ ધમ્મવાદિનો. ઇમે પઞ્ચ વારા સંખિત્તા.

અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખેપનીયકમ્મવિવાદકથા નિટ્ઠિતા.

૨૬૨. અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખેપનીયકમ્મવિવાદકથા

૪૩૯. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ ન ઇચ્છતિ પાપિકં દિટ્ઠિં પટિનિસ્સજ્જિતું. તત્ર યે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ‘‘અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ ન ઇચ્છતિ પાપિકં દિટ્ઠિં પટિનિસ્સજ્જિતું. હન્દસ્સ મયં પાપિકાય દિટ્ઠિયા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખેપનીયકમ્મં કરોમા’’તિ. તે તસ્સ પાપિકાય દિટ્ઠિયા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખેપનીયકમ્મં કરોન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગા…પે॰… અધમ્મેન સમગ્ગા… ધમ્મેન વગ્ગા… ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગા… ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગા. તત્રટ્ઠો સઙ્ઘો વિવદતિ – ‘‘અધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, અધમ્મેન સમગ્ગકમ્મં, ધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મં, અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ’’ન્તિ. તત્ર, ભિક્ખવે, યે તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ‘‘ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મ’’ન્તિ, યે ચ તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ‘‘અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ’’ન્તિ, ઇમે તત્થ ભિક્ખૂ ધમ્મવાદિનો. ઇમે પઞ્ચ વારા સંખિત્તા.

અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખેપનીયકમ્મવિવાદકથા નિટ્ઠિતા.

૨૬૩. તજ્જનીયકમ્મપટિપ્પસ્સદ્ધિકથા

૪૪૦. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, તજ્જનીયસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. તત્ર યે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ‘‘અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, તજ્જનીયસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા’’તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગા. તત્રટ્ઠો સઙ્ઘો વિવદતિ – ‘‘અધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, અધમ્મેન સમગ્ગકમ્મં, ધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન

વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મં, અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ''ન્તિ. તત્ર, ભિક્ખવે, યે તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ''અધમ્મેન વગ્ગકમ્મ''ન્તિ, યે ચ તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ''અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ''ન્તિ, ઇમે તત્થ ભિક્ખૂ ધમ્મવાદિનો.

૪૪૧. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, તજ્જનીયસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. તત્ર યે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, તજ્જનીયસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – અધમ્મેન સમગ્ગા. તત્રટ્ઠો સઙ્ઘો વિવદતિ – ''અધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, અધમ્મેન સમગ્ગકમ્મં, ધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મં, અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ''ન્તિ. તત્ર, ભિક્ખવે, યે તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ''અધમ્મેન સમગ્ગકમ્મ''ન્તિ, યે ચ તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ''અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ''ન્તિ, ઇમે તત્થ ભિક્ખૂ ધમ્મવાદિનો.

૪૪૨. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, તજ્જનીયસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. તત્ર યે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો , ભિક્ખુ સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, તજ્જનીયસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – ધમ્મેન વગ્ગા. તત્રટ્ઠો સઙ્ઘો વિવદતિ – ''અધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, અધમ્મેન સમગ્ગકમ્મં, ધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મં, અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ''ન્તિ. તત્ર, ભિક્ખવે, યે તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ''ધમ્મેન વગ્ગકમ્મ''ન્તિ યે ચ તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ''અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ''ન્તિ, ઇમે તત્થ ભિક્ખૂ ધમ્મવાદિનો.

૪૪૩. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, તજ્જનીયસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. તત્ર યે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, તજ્જનીયસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગા. તત્રટ્ઠો સઙ્ઘો વિવદતિ – ''અધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, અધમ્મેન સમગ્ગકમ્મં, ધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મં, અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ''ન્તિ. તત્ર , ભિક્ખવે, યે તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ''ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગકમ્મ''ન્તિ, યે ચ તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ''અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ''ન્તિ, ઇમે તત્થ ભિક્ખૂ ધમ્મવાદિનો.

૪૪૪. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, તજ્જનીયસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. તત્ર યે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ''અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન તજ્જનીયકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, તજ્જનીયસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. હન્દસ્સ મયં તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા''તિ. તે તસ્સ તજ્જનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગા. તત્રટ્ઠો સઙ્ઘો વિવદતિ – ''અધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, અધમ્મેન સમગ્ગકમ્મં, ધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મં, અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ''ન્તિ. તત્ર,

ભિક્ખવે, યે તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ‘‘ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મ’’ન્તિ, યે ચ તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ‘‘અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ’’ન્તિ, ઇમે તત્થ ભિક્ખૂ ધમ્મવાદિનો.

તજ્જનીયકમ્મપટિપ્પસ્સદ્ધિકથા નિટ્ઠિતા.

૨૬૪. નિયસ્સકમ્મપટિપ્પસ્સદ્ધિકથા

૪૪૫. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન નિયસ્સકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, નિયસ્સસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. તત્ર યે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ‘‘અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન નિયસ્સકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ , નિયસ્સસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. હન્દસ્સ મયં નિયસ્સકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા’’તિ. તે તસ્સ નિયસ્સકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગા…પે॰… અધમ્મેન સમગ્ગા… ધમ્મેન વગ્ગા… ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગા… ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગા. તત્રટ્ઠો સઙ્ઘો વિવદતિ – ‘‘અધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, અધમ્મેન સમગ્ગકમ્મં, ધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મં, અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ’’ન્તિ. તત્ર, ભિક્ખવે , યે તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ‘‘ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મ’’ન્તિ, યે ચ તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ‘‘અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ’’ન્તિ, ઇમે તત્થ ભિક્ખૂ ધમ્મવાદિનો. ઇમેપિ [ઇમે (સી॰ સ્યા॰ એવમુપરિપિ)] પઞ્ચ વારા સંખિત્તા.

નિયસ્સકમ્મપટિપ્પસ્સદ્ધિકથા નિટ્ઠિતા.

૨૬૫. પબ્બાજનીયકમ્મપટિપ્પસ્સદ્ધિકથા

૪૪૬. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન પબ્બાજનીયકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, પબ્બાજનીયસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. તત્ર યે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ‘‘અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન પબ્બાજનીયકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, પબ્બાજનીયસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. હન્દસ્સ મયં પબ્બાજનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા’’તિ. તે તસ્સ પબ્બાજનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગા…પે॰… અધમ્મેન સમગ્ગા… ધમ્મેન વગ્ગા… ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગા… ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગા. તત્રટ્ઠો સઙ્ઘો વિવદતિ – ‘‘અધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, અધમ્મેન સમગ્ગકમ્મં, ધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મં, અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ’’ન્તિ. તત્ર, ભિક્ખવે, યે તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ‘‘ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મ’’ન્તિ, યે ચ તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ‘‘અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ’’ન્તિ, ઇમે તત્થ ભિક્ખૂ ધમ્મવાદિનો. ઇમેપિ પઞ્ચ વારા સંખિત્તા.

પબ્બાજનીયકમ્મપટિપ્પસ્સદ્ધિકથા નિટ્ઠિતા.

૨૬૬. પટિસારણીયકમ્મપટિપ્પસ્સદ્ધિકથા

૪૪૭. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન પટિસારણીયકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, પટિસારણીયસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. તત્ર યે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ‘‘અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન પટિસારણીયકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, પટિસારણીયસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. હન્દસ્સ મયં પટિસારણીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા’’તિ. તે તસ્સ પટિસારણીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ –

અધમ્મેન વગ્ગા…પે॰… અધમ્મેન સમગ્ગા… ધમ્મેન વગ્ગા… ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગા… ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગા. તત્રટ્ઠો સઙ્ઘો વિવદતિ – ‘‘અધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, અધમ્મેન સમગ્ગકમ્મં, ધમ્મેન વગ્ગકમ્મં , ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મં, અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ’’ન્તિ. તત્ર, ભિક્ખવે, યે તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ‘‘ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મ’’ન્તિ, યે ચ તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ‘‘અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ’’ન્તિ. ઇમે તત્થ ભિક્ખૂ ધમ્મવાદિનો. ઇમેપિ પઞ્ચ વારા સંખિત્તા.

પટિસારણીયકમ્મપટિપ્પસ્સદ્ધિકથા નિટ્ઠિતા.

૨૬૭. અદસ્સને ઉક્ખેપનીયકમ્મપટિપ્પસ્સદ્ધિકથા

૪૪૮. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખેપનીયકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખેપનીયસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. તત્ર ચે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ‘‘અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખેપનીયકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખેપનીયસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. હન્દસ્સ મયં આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખેપનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા’’તિ. તે તસ્સ આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખેપનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગા…પે॰… અધમ્મેન સમગ્ગા… ધમ્મેન વગ્ગા… ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગા… ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગા. તત્રટ્ઠો સઙ્ઘો વિવદતિ – ‘‘અધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, અધમ્મેન સમગ્ગકમ્મં, ધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મં, અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ’’ન્તિ. તત્ર, ભિક્ખવે, યે તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ‘‘ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મ’’ન્તિ, યે ચ તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ‘‘અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ’’ન્તિ, ઇમે તત્થ ભિક્ખૂ ધમ્મવાદિનો. ઇમેપિ પઞ્ચ વારા સંખિત્તા.

અદસ્સને ઉક્ખેપનીયકમ્મપટિપ્પસ્સદ્ધિકથા નિટ્ઠિતા.

૨૬૮. અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખેપનીયકમ્મપટિપ્પસ્સદ્ધિકથા

૪૪૯. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન આપત્તિયા અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખેપનીયકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, આપત્તિયા અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખેપનીયસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. તત્ર ચે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ‘‘અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન આપત્તિયા અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખેપનીયકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, આપત્તિયા અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખેપનીયસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. હન્દસ્સ મયં આપત્તિયા અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખેપનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા’’તિ. તે તસ્સ આપત્તિયા અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખેપનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગા…પે॰… અધમ્મેન સમગ્ગા… ધમ્મેન વગ્ગા… ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગા… ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગા. તત્રટ્ઠો સઙ્ઘો વિવદતિ – ‘‘અધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, અધમ્મેન સમગ્ગકમ્મં, ધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મં, અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ’’ન્તિ. તત્ર, ભિક્ખવે, યે તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ‘‘ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મ’’ન્તિ, યે ચ તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ‘‘અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ’’ન્તિ, ઇમે તત્થ ભિક્ખૂ ધમ્મવાદિનો. ઇમેપિ પઞ્ચ વારા સંખિત્તા.

અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખેપનીયકમ્મપટિપ્પસ્સદ્ધિકથા નિટ્ઠિતા.

૨૬૯. અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખેપનીયકમ્મપટિપ્પસ્સદ્ધિકથા

૪૫૦. ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન પાપિકાય દિટ્ઠિયા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખેપનીયકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, પાપિકાય દિટ્ઠિયા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખેપનીયસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. તત્ર ચે ભિક્ખૂનં એવં હોતિ – ‘‘અયં ખો, આવુસો, ભિક્ખુ સઙ્ઘેન પાપિકાય દિટ્ઠિયા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખેપનીયકમ્મકતો સમ્મા વત્તતિ, લોમં પાતેતિ, નેત્થારં વત્તતિ, પાપિકાય દિટ્ઠિયા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખેપનીયસ્સ કમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિં યાચતિ. હન્દસ્સ મયં પાપિકાય દિટ્ઠિયા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખેપનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેમા’’તિ. તે તસ્સ પાપિકાય દિટ્ઠિયા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખેપનીયકમ્મં પટિપ્પસ્સમ્ભેન્તિ – અધમ્મેન વગ્ગા…પે॰… અધમ્મેન સમગ્ગા… ધમ્મેન વગ્ગા… ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગા… ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગા. તત્રટ્ઠો સઙ્ઘો વિવદતિ – ‘‘અધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, અધમ્મેન સમગ્ગકમ્મં, ધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મં, અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ’’ન્તિ. તત્ર, ભિક્ખવે, યે તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ‘‘ધમ્મપતિરૂપકેન સમગ્ગકમ્મ’’ન્તિ, યે ચ તે ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – ‘‘અકતં કમ્મં દુક્કટં કમ્મં પુન કાતબ્બં કમ્મ’’ન્તિ, ઇમે તત્થ ભિક્ખૂ ધમ્મવાદિનો. ઇમેપિ પઞ્ચ વારા સંખિત્તા.

અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખેપનીયકમ્મપટિપ્પસ્સદ્ધિકથા નિટ્ઠિતા.

ચમ્પેય્યક્ખન્ધકો નવમો.

૨૭૦. તસ્સુદ્દાનં

ચમ્પાયં ભગવા આસિ, વત્થુ વાસભગામકે;
આગન્તુકાનમુસ્સુક્કં, અકાસિ ઇચ્છિતબ્બકે [ઇચ્છિતબ્બકો (ક॰)].

પકતઞ્ઞુનોતિ ઞત્વા, ઉસ્સુક્કં ન કરી તદા;
ઉક્ખિત્તો ન કરોતીતિ, સાગમા જિનસન્તિકે.

અધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, સમગ્ગં અધમ્મેન ચ;
ધમ્મેન વગ્ગકમ્મઞ્ચ, પતિરૂપકેન વગ્ગિકં.

પતિરૂપકેન સમગ્ગં, એકો ઉક્ખિપતેકકં;
એકો ચ દ્વે સમ્બહુલે, સઙ્ઘં ઉક્ખિપતેકકો.

દુવેપિ સમ્બહુલાપિ, સઙ્ઘો સઙ્ઘઞ્ચ ઉક્ખિપિ;
સબ્બઞ્ઞુપવરો સુત્વા, અધમ્મન્તિ પટિક્ખિપિ.

ઞત્તિવિપન્નં યં કમ્મં, સમ્પન્નં અનુસાવનં;
અનુસ્સાવનવિપન્નં, સમ્પન્નં ઞત્તિયા ચ યં.

ઉભયેન વિપન્નઞ્ચ, અઞ્ઞત્ર ધમ્મમેવ ચ;
વિનયા સત્થુ પટિકુટ્ઠં, કુપ્પં અટ્ઠાનારહિકં.

અધમ્મવગ્ગં સમગ્ગં, ધમ્મ પતિરૂપાનિ યે દુવે;
ધમ્મેનેવ ચ સામગ્ગિં, અનુઞ્ઞાસિ તથાગતો.

ચતુવગ્ગો પઞ્ચવગ્ગો, દસવગ્ગો ચ વીસતિ;
પરોવીસતિવગ્ગો ચ [અતિરેકવીસતિવગ્ગો (સ્યા॰)], સઙ્ઘો પઞ્ચવિધો તથા.

ઠપેત્વા ઉપસમ્પદં, યઞ્ચ કમ્મં પવારણં;
અબ્ભાનકમ્મેન સહ, ચતુવગ્ગેહિ કમ્મિકો.

દુવે કમ્મે ઠપેત્વાન, મજ્ઝદેસૂપસમ્પદં;
અબ્ભાનં પઞ્ચવગ્ગિકો, સબ્બકમ્મેસુ કમ્મિકો.

અબ્ભાનેકં ઠપેત્વાન, યે ભિક્ખૂ દસવગ્ગિકા;
સબ્બકમ્મકરો સઙ્ઘો, વીસો સબ્બત્થ કમ્મિકો.

ભિક્ખુની સિક્ખમાના, ચ સામણેરો સામણેરી;
પચ્ચક્ખાતન્તિમવત્થૂ, ઉક્ખિત્તાપત્તિદસ્સને.

અપ્પટિકમ્મે દિટ્ઠિયા, પણ્ડકો થેય્યસંવાસકં;
તિત્થિયા તિરચ્છાનગતં, માતુ પિતુ ચ ઘાતકં.

અરહં ભિક્ખુનીદૂસિ, ભેદકં લોહિતુપ્પાદં;
બ્યઞ્જનં નાનાસંવાસં, નાનાસીમાય ઇદ્ધિયા.

યસ્સ સઙ્ઘો કરે કમ્મં, હોન્તેતે ચતુવીસતિ;
સમ્બુદ્ધેન પટિક્ખિત્તા, ન હેતે ગણપૂરકા.

પારિવાસિકચતુત્થો, પરિવાસં દદેય્ય વા;
મૂલા માનત્તમબ્ભેય્ય, અકમ્મં ન ચ કરણં.

મૂલા અરહમાનત્તા, અબ્ભાનારહમેવ ચ;
ન કમ્મકારકા પઞ્ચ, સમ્બુદ્ધેન પકાસિતા.

ભિક્ખુની સિક્ખમાના ચ, સામણેરો સામણેરિકા;
પચ્ચક્ખન્તિમઉમ્મત્તા, ખિત્તાવેદનદસ્સને.

અપ્પટિકમ્મે દિટ્ઠિયા, પણ્ડકાપિ ચ બ્યઞ્જના [ઇતો પરં સ્યામમૂલે દિયડ્ઢગાથાહિ અભબ્બપુગ્ગલા સમત્તં દસ્સિતા];
નાનાસંવાસકા સીમા, વેહાસં યસ્સ કમ્મ ચ.

અટ્ઠારસન્નમેતેસં, પટિક્કોસં ન રુહતિ;
ભિક્ખુસ્સ પકતત્તસ્સ, રુહતિ પટિક્કોસના.

સુદ્ધસ્સ દુન્નિસારિતો, બાલો હિ સુનિસ્સારિતો;
પણ્ડકો થેય્યસંવાસો, પક્કન્તો તિરચ્છાનગતો.

માતુ પિતુ અરહન્ત, દૂસકો સઙ્ઘભેદકો;
લોહિતુપ્પાદકો ચેવ, ઉભતોબ્યઞ્જનો ચ યો.

એકાદસન્નં એતેસં, ઓસારણં ન યુજ્જતિ;
હત્થપાદં તદુભયં, કણ્ણનાસં તદૂભયં.

અઙ્ગુલિ અળકણ્ડરં, ફણં ખુજ્જો ચ વામનો;
ગણ્ડી લક્ખણકસા, ચ લિખિતકો ચ સીપદી.

પાપા પરિસકાણો ચ, કુણી ખઞ્જો હતોપિ ચ;
ઇરિયાપથદુબ્બલો, અન્ધો મૂગો ચ બધિરો.

અન્ધમૂગન્ધબધિરો મૂગબધિરમેવ ચ;
અન્ધમૂગબધિરો ચ, દ્વત્તિંસેતે અનૂનકા.

તેસં ઓસારણં હોતિ, સમ્બુદ્ધેન પકાસિતં;
દટ્ઠબ્બા પટિકાતબ્બા, નિસ્સજ્જેતા ન વિજ્જતિ.

તસ્સ ઉક્ખેપના કમ્મા, સત્ત હોન્તિ અધમ્મિકા;
આપન્નં અનુવત્તન્તં, સત્ત તેપિ અધમ્મિકા.

આપન્નં નાનુવત્તન્તં, સત્ત કમ્મા સુધમ્મિકા;
સમ્મુખા પટિપુચ્છા ચ, પટિઞ્ઞાય ચ કારણા.

સતિ અમૂળ્હપાપિકા, તજ્જનીનિયસ્સેન ચ;
પબ્બાજનીય પટિસારો, ઉક્ખેપપરિવાસ ચ.

મૂલા માનત્તઅબ્ભાના, તથેવ ઉપસમ્પદા;
અઞ્ઞં કરેય્ય અઞ્ઞસ્સ, સોળસેતે અધમ્મિકા.

તં તં કરેય્ય તં તસ્સ, સોળસેતે સુધમ્મિકા;
પચ્ચારોપેય્ય અઞ્ઞઞ્ઞં, સોળસેતે અધમ્મિકા.

દ્વે દ્વે તમ્મૂલકં તસ્સ [દ્વિ દ્વે મૂલા કતા કસ્સ (સ્યા॰), દોદોતમૂલકન્તસ્સ (ક॰)], તેપિ સોળસ ધમ્મિકા;
એકેકમૂલકં ચક્કં, ‘‘અધમ્મ’’ન્તિ જિનોબ્રવિ.

અકાસિ તજ્જનીયં કમ્મં, સઙ્ઘો ભણ્ડનકારકો;
અધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, અઞ્ઞં આવાસં ગચ્છિ સો.

તત્થાધમ્મેન સમગ્ગા, તસ્સ તજ્જનીયં કરું;
અઞ્ઞત્થ વગ્ગાધમ્મેન, તસ્સ તજ્જનીયં કરું.

પતિરૂપેન વગ્ગાપિ, સમગ્ગાપિ તથા કરું;
અધમ્મેન સમગ્ગા ચ, ધમ્મેન વગ્ગમેવ ચ.

પતિરૂપકેન વગ્ગા ચ, સમગ્ગા ચ ઇમે પદા;
એકેકમૂલકં કત્વા, ચક્કં બન્ધે વિચક્ખણો.

બાલા બ્યત્તસ્સ નિયસ્સં, પબ્બાજે કુલદૂસકં;
પટિસારણીયં કમ્મં, કરે અક્કોસકસ્સ ચ.

અદસ્સનાપ્પટિકમ્મે , યો ચ દિટ્ઠિં ન નિસ્સજ્જે;
તેસં ઉક્ખેપનીયકમ્મં, સત્થવાહેન ભાસિતં.

ઉપરિ નયકમ્માનં [ઉપવિનયકમ્માનં (સ્યા॰), ઉક્ખેપનીયકમ્માનં (ક॰)] પઞ્ઞો તજ્જનીયં નયે;
તેસંયેવ અનુલોમં, સમ્મા વત્તતિ યાચિતે [યાચતિ (સ્યા॰), યાચિતો (સી॰)].

પસ્સદ્ધિ તેસં કમ્માનં, હેટ્ઠા કમ્મનયેન ચ;
તસ્મિં તસ્મિં તુ કમ્મેસુ, તત્રટ્ઠો ચ વિવદતિ.

અકતં દુક્કટઞ્ચેવ, પુનકાતબ્બકન્તિ ચ;
કમ્મે પસ્સદ્ધિયા ચાપિ, તે ભિક્ખૂ ધમ્મવાદિનો.

વિપત્તિબ્યાધિતે દિસ્વા, કમ્મપ્પત્તે મહામુનિ;
પટિપ્પસ્સદ્ધિમક્ખાસિ, સલ્લકત્તોવ ઓસધન્તિ.

ઇમમ્હિ ખન્ધકે વત્થૂનિ છત્તિંસાતિ.

ચમ્પેય્યક્ખન્ધકો નિટ્ઠિતો.

૧૦. કોસમ્બકક્ખન્ધકો

૨૭૧. કોસમ્બકવિવાદકથા

૪૫૧. તેન સમયેન બુદ્ધો ભગવા કોસમ્બિયં વિહરતિ ઘોસિતારામે. તેન ખો પન સમયેન અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ આપત્તિં આપન્નો હોતિ. સો તસ્સા આપત્તિયા આપત્તિદિટ્ઠિ [આપત્તિદિટ્ઠી (સી॰)] હોતિ; અઞ્ઞે ભિક્ખૂ તસ્સા આપત્તિયા અનાપત્તિદિટ્ઠિનો હોન્તિ. સો અપરેન સમયેન તસ્સા આપત્તિયા અના પત્તિદિટ્ઠિ હોતિ; અઞ્ઞે ભિક્ખૂ તસ્સા આપત્તિયા આપત્તિદિટ્ઠિનો હોન્તિ. અથ ખો તે ભિક્ખૂ તં ભિક્ખું એતદવોચું – ''આપત્તિં ત્વં, આવુસો, આપન્નો, પસ્સસેતં આપત્તિ''ન્તિ? ''નત્થિ મે, આવુસો, આપત્તિ યમહં પસ્સેય્ય''ન્તિ. અથ ખો તે ભિક્ખૂ સામગ્ગિં લભિત્વા તં ભિક્ખું આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખિપિંસુ. સો ચ ભિક્ખુ બહુસ્સુતો હોતિ આગતાગમો ધમ્મધરો વિનયધરો માતિકાધરો પણ્ડિતો બ્યત્તો મેધાવી લજ્જી કુક્કુચ્ચકો સિક્ખાકામો. અથ ખો સો ભિક્ખુ સન્દિટ્ઠે સમ્ભત્તે ભિક્ખૂ ઉપસઙ્કમિત્વા એતદવોચ – ''અનાપત્તિ એસા, આવુસો, નેસા આપત્તિ. અનાપન્નોમ્હિ, નમ્હિ આપન્નો. અનુક્ખિત્તોમ્હિ, નમ્હિ ઉક્ખિત્તો. અધમ્મિકેનમ્હિ કમ્મેન ઉક્ખિત્તો કુપ્પેન અટ્ઠાનારહેન. હોથ મે આયસ્મન્તો ધમ્મતો વિનયતો પક્ખા''તિ. અલભિ ખો સો ભિક્ખુ સન્દિટ્ઠે સમ્ભત્તે ભિક્ખૂ પક્ખે. જાનપદાનમ્પિ સન્દિટ્ઠાનં સમ્ભત્તાનં ભિક્ખૂનં સન્તિકે દૂતં પાહેસિ – અનાપત્તિ એસા, આવુસો, નેસા આપત્તિ. અનાપન્નોમ્હિ, નમ્હિ આપન્નો. અનુક્ખિત્તોમ્હિ, નમ્હિ ઉક્ખિત્તો. અધમ્મિકેનમ્હિ કમ્મેન ઉક્ખિત્તો કુપ્પેન અટ્ઠાનારહેન. હોન્તુ મે આયસ્મન્તો ધમ્મતો વિનયતો પક્ખા''તિ. અલભિ ખો સો ભિક્ખુ જાનપદેપિ સન્દિટ્ઠે સમ્ભત્તે ભિક્ખૂ પક્ખે. અથ ખો તે ઉક્ખિત્તાનુવત્તકા ભિક્ખૂ યેન ઉક્ખેપકા ભિક્ખૂ તેનુપસઙ્કમિંસુ, ઉપસઙ્કમિત્વા ઉક્ખેપકે ભિક્ખૂ એતદવોચું – ''અનાપત્તિ એસા, આવુસો, નેસા આપત્તિ. અનાપન્નો એસો ભિક્ખુ, નેસો ભિક્ખુ આપન્નો. અનુક્ખિત્તો એસો ભિક્ખુ, નેસો ભિક્ખુ ઉક્ખિત્તો . અધમ્મિકેન કમ્મેન ઉક્ખિત્તો કુપ્પેન અટ્ઠાનારહેના''તિ. એવં વુત્તે ઉક્ખેપકા ભિક્ખૂ ઉક્ખિત્તાનુવત્તકે ભિક્ખૂ એતદવોચું – ''આપત્તિ એસા આવુસો, નેસા અનાપત્તિ. આપન્નો એસો ભિક્ખુ, નેસો ભિક્ખુ અનાપન્નો. ઉક્ખિત્તો એસો ભિક્ખુ, નેસો ભિક્ખુ અનુક્ખિત્તો. ધમ્મિકેન કમ્મેન ઉક્ખિત્તો અકુપ્પેન ઠાનારહેન. મા ખો તુમ્હે આયસ્મન્તો એતં ઉક્ખિત્તકં ભિક્ખું અનુવત્તિત્થ અનુપરિવારેથા''તિ. એવમ્પિ ખો તે ઉક્ખિત્તાનુવત્તકા ભિક્ખૂ ઉક્ખેપકેહિ ભિક્ખૂહિ વુચ્ચમાના તથેવ તં ઉક્ખિત્તકં ભિક્ખું અનુવત્તિંસુ અનુપરિવારેસું.

૪૫૨. અથ ખો અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નો ખો સો ભિક્ખુ ભગવન્તં એતદવોચ – ''ઇધ, ભન્તે, અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ આપત્તિં આપન્નો અહોસિ. સો તસ્સા આપત્તિયા આપત્તિદિટ્ઠિ અહોસિ, અઞ્ઞે ભિક્ખૂ તસ્સા આપત્તિયા અનાપત્તિદિટ્ઠિનો અહેસું. સો અપરેન સમયેન તસ્સા આપત્તિયા અનાપત્તિદિટ્ઠિ અહોસિ, અઞ્ઞે ભિક્ખૂ તસ્સા આપત્તિયા આપત્તિદિટ્ઠિનો અહેસું. અથ ખો તે, ભન્તે, ભિક્ખૂ તં ભિક્ખું એતદવોચું – 'આપત્તિં ત્વં, આવુસો, આપન્નો, પસ્સસેતં આપત્તિ'ન્તિ? ''નત્થિ મે, આવુસો, આપત્તિ યમહં પસ્સેય્ય''ન્તિ. અથ ખો તે, ભન્તે, ભિક્ખૂ સામગ્ગિં લભિત્વા તં ભિક્ખું આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખિપિંસુ. સો ચ, ભન્તે, ભિક્ખુ બહુસ્સુતો આગતાગમો ધમ્મધરો વિનયધરો માતિકાધરો પણ્ડિતો બ્યત્તો મેધાવી લજ્જી કુક્કુચ્ચકો સિક્ખાકામો. અથ ખો સો, ભન્તે, ભિક્ખુ સન્દિટ્ઠે સમ્ભત્તે ભિક્ખૂ ઉપસઙ્કમિત્વા એતદવોચ – 'અનાપત્તિ એસા, આવુસો; નેસા આપત્તિ. અનાપન્નોમ્હિ, નમ્હિ આપન્નો. અનુક્ખિત્તોમ્હિ, નમ્હિ ઉક્ખિત્તો. અધમ્મિકેનમ્હિ કમ્મેન ઉક્ખિત્તો કુપ્પેન અટ્ઠાનારહેન. હોથ મે આયસ્મન્તો ધમ્મતો વિનયતો પક્ખા'તિ. અલભિ ખો સો, ભન્તે, ભિક્ખુ સન્દિટ્ઠે સમ્ભત્તે ભિક્ખૂ પક્ખે. જાનપદાનમ્પિ સન્દિટ્ઠાનં સમ્ભત્તાનં ભિક્ખૂનં સન્તિકે

દૂતં પાહેસિ – ‘અનાપત્તિ એસા, આવુસો; નેસા આપત્તિ. અનાપન્નોમ્હિ, નમ્હિ આપન્નો. અનુક્ખિત્તોમ્હિ, નમ્હિ ઉક્ખિત્તો. અધમ્મિકેનમ્હિ કમ્મેન ઉક્ખિત્તો કુપ્પેન અટ્ઠાનારહેન. હોન્તુ મે આયસ્મન્તો ધમ્મતો વિનયતો પક્ખા’તિ. અલભિ ખો સો, ભન્તે, ભિક્ખુ જાનપદેપિ સન્દિટ્ઠે સમ્ભત્તે ભિક્ખૂ પક્ખે. અથ ખો તે, ભન્તે, ઉક્ખિત્તાનુવત્તકા ભિક્ખૂ યેન ઉક્ખેપકા ભિક્ખૂ તેનુપસઙ્કમિંસુ, ઉપસઙ્કમિત્વા ઉક્ખેપકે ભિક્ખૂ એતદવોચું – ‘અનાપત્તિ એસા, આવુસો; નેસા આપત્તિ. અનાપન્નો એસો ભિક્ખુ, નેસો ભિક્ખુ આપન્નો. અનુક્ખિત્તો એસો ભિક્ખુ, નેસો ભિક્ખુ ઉક્ખિત્તો. અધમ્મિકેન કમ્મેન ઉક્ખિત્તો કુપ્પેન અટ્ઠાનારહેના’તિ. એવં વુત્તે તે, ભન્તે, ઉક્ખેપકા ભિક્ખૂ ઉક્ખિત્તાનુવત્તકે ભિક્ખૂ એતદવોચું – ‘આપત્તિ એસા, આવુસો; નેસા અનાપત્તિ. આપન્નો એસો ભિક્ખુ, નેસો ભિક્ખુ અનાપન્નો. ઉક્ખિત્તો એસો ભિક્ખુ, નેસો ભિક્ખુ અનુક્ખિત્તો. ધમ્મિકેન કમ્મેન ઉક્ખિત્તો અકુપ્પેન ઠાનારહેન. મા ખો તુમ્હે આયસ્મન્તો એતં ઉક્ખિત્તકં ભિક્ખું અનુવત્તિત્થ અનુપરિવારેથા’તિ. એવમ્પિ ખો તે, ભન્તે, ઉક્ખિત્તાનુવત્તકા ભિક્ખૂ ઉક્ખેપકેહિ ભિક્ખૂહિ વુચ્ચમાના તથેવ તં ઉક્ખિત્તકં ભિક્ખું અનુવત્તન્તિ અનુપરિવારેન્તી’’તિ.

૪૫૩. અથ ખો ભગવા ‘ભિન્નો ભિક્ખુસઙ્ઘો, ભિન્નો ભિક્ખુસઙ્ઘો’તિ – ઉટ્ઠાયાસના યેન ઉક્ખેપકા ભિક્ખૂ તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા પઞ્ઞત્તે આસને નિસીદિ, નિસજ્જ ખો ભગવા ઉક્ખેપકે ભિક્ખૂ એતદવોચ – ‘‘મા ખો તુમ્હે, ભિક્ખવે, ‘પટિભાતિ નો, પટિભાતિ નો’તિ યસ્મિં વા તસ્મિં વા ભિક્ખું ઉક્ખિપિતબ્બં મઞ્ઞિત્થ’’.

‘‘ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ આપત્તિં આપન્નો હોતિ. સો તસ્સા આપત્તિયા અનાપત્તિદિટ્ઠિ હોતિ, અઞ્ઞે ભિક્ખૂ તસ્સા આપત્તિયા આપત્તિદિટ્ઠિનો હોન્તિ . તે ચે, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂ તં ભિક્ખું એવં જાનન્તિ – ‘અયં ખો આયસ્મા બહુસ્સુતો આગતાગમો ધમ્મધરો વિનયધરો માતિકાધરો પણ્ડિતો બ્યત્તો મેધાવી લજ્જી કુક્કુચ્ચકો સિક્ખાકામો. સચે મયં ઇમં ભિક્ખું આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખિપિસ્સામ, ન મયં ઇમિના ભિક્ખુના સદ્ધિં ઉપોસથં કરિસ્સામ, વિના ઇમિના ભિક્ખુના ઉપોસથં કરિસ્સામ, ભવિસ્સતિ સઙ્ઘસ્સ તતોનિદાનં ભણ્ડનં કલહો વિગ્ગહો વિવાદો સઙ્ઘભેદો સઙ્ઘરાજિ સઙ્ઘવવત્થાનં સઙ્ઘનાનાકરણ’ન્તિ, ભેદગરુકેહિ, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ ન સો ભિક્ખુ આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખિપિતબ્બો.

‘‘ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ આપત્તિં આપન્નો હોતિ. સો તસ્સા આપત્તિયા અનાપત્તિદિટ્ઠિ હોતિ, અઞ્ઞે ભિક્ખૂ તસ્સા આપત્તિયા આપત્તિદિટ્ઠિનો હોન્તિ. તે ચે, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂ તં ભિક્ખું એવં જાનન્તિ – ‘અયં ખો આયસ્મા બહુસ્સુતો આગતાગમો ધમ્મધરો વિનયધરો માતિકાધરો પણ્ડિતો બ્યત્તો મેધાવી લજ્જી કુક્કુચ્ચકો સિક્ખાકામો. સચે મયં ઇમં ભિક્ખું આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખિપિસ્સામ, ન મયં ઇમિના ભિક્ખુના સદ્ધિં પવારેસ્સામ, વિના ઇમિના ભિક્ખુના પવારેસ્સામ. ન મયં ઇમિના ભિક્ખુના સદ્ધિં સઙ્ઘકમ્મં કરિસ્સામ, વિના ઇમિના ભિક્ખુના સઙ્ઘકમ્મં કરિસ્સામ. ન મયં ઇમિના ભિક્ખુના સદ્ધિં આસને નિસીદિસ્સામ, વિના ઇમિના ભિક્ખુના આસને નિસીદિસ્સામ. ન મયં ઇમિના ભિક્ખુના સદ્ધિં યાગુપાને નિસીદિસ્સામ, વિના ઇમિના ભિક્ખુના યાગુપાને નિસીદિસ્સામ . ન મયં ઇમિના ભિક્ખુના સદ્ધિં ભત્તગ્ગે નિસીદિસ્સામ, વિના ઇમિના ભિક્ખુના ભત્તગ્ગે નિસીદિસ્સામ. ન મયં ઇમિના ભિક્ખુના સદ્ધિં એકચ્છન્ને વસિસ્સામ, વિના ઇમિના ભિક્ખુના એકચ્છન્ને વસિસ્સામ. ન મયં ઇમિના ભિક્ખુના સદ્ધિં યથાવુડ્ઢં અભિવાદનં પચ્ચુટ્ઠાનં અઞ્જલિકમ્મં સામીચિકમ્મં કરિસ્સામ, વિના ઇમિના ભિક્ખુના યથાવુડ્ઢં અભિવાદનં પચ્ચુટ્ઠાનં અઞ્જલિકમ્મં સામીચિકમ્મં કરિસ્સામ. ભવિસ્સતિ સઙ્ઘસ્સ તતોનિદાનં ભણ્ડનં કલહો વિગ્ગહો વિવાદો સઙ્ઘભેદો સઙ્ઘરાજિ સઙ્ઘવવત્થાનં સઙ્ઘનાનાકરણ’ન્તિ, ભેદગરુકેહિ, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂહિ ન સો ભિક્ખુ આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખિપિતબ્બો’’તિ.

૪૫૪. અથ ખો ભગવા ઉક્ખેપકાનં ભિક્ખૂનં એતમત્થં ભાસિત્વા ઉટ્ઠાયાસના યેન ઉક્ખિત્તાનુવત્તકા ભિક્ખૂ તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા પઞ્ઞત્તે આસને નિસીદિ, નિસજ્જ ખો ભગવા ઉક્ખિત્તાનુવત્તકે ભિક્ખૂ એતદવોચ – ''મા ખો તુમ્હે, ભિક્ખવે, આપત્તિં આપજ્જિત્વા 'નામ્હ આપન્ના, નામ્હ આપન્ના'તિ આપત્તિં ન પટિકાતબ્બં મઞ્ઞિત્થ''.

''ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ આપત્તિં આપન્નો હોતિ. સો તસ્સા આપત્તિયા અનાપત્તિદિટ્ઠિ હોતિ, અઞ્ઞે ભિક્ખૂ તસ્સા આપત્તિયા આપત્તિદિટ્ઠિનો હોન્તિ. સો ચે, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ તે ભિક્ખૂ એવં જાનાતિ – 'ઇમે ખો આયસ્મન્તો [આયસ્મન્તા (ક॰)] બહુસ્સુતા આગતાગમા ધમ્મધરા વિનયધરા માતિકાધરા પણ્ડિતા બ્યત્તા મેધાવિનો લજ્જિનો કુક્કુચ્ચકા સિક્ખાકામા, નાલં મમં વા કારણા અઞ્ઞેસં વા કારણા છન્દા દોસા મોહા ભયા અગતિં ગન્તું. સચે મં ઇમે ભિક્ખૂ આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખિપિસ્સન્તિ , ન મયા સદ્ધિં ઉપોસથં કરિસ્સન્તિ, વિના મયા ઉપોસથં કરિસ્સન્તિ, ભવિસ્સતિ સઙ્ઘસ્સ તતોનિદાનં ભણ્ડનં કલહો વિગ્ગહો વિવાદો સઙ્ઘભેદો સઙ્ઘરાજિ સઙ્ઘવવત્થાનં સઙ્ઘનાનાકરણ'ન્તિ, ભેદગરુકેન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુના પરેસમ્પિ સદ્ધાય સા આપત્તિ દેસેતબ્બા.

''ઇધ પન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ આપત્તિં આપન્નો હોતિ. સો તસ્સા આપત્તિયા અનાપત્તિદિટ્ઠિ હોતિ, અઞ્ઞે ભિક્ખૂ તસ્સા આપત્તિયા આપત્તિદિટ્ઠિનો હોન્તિ. સો ચે, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ તે ભિક્ખૂ એવં જાનાતિ – 'ઇમે ખો આયસ્મન્તો બહુસ્સુતા આગતાગમા ધમ્મધરા વિનયધરા માતિકાધરા પણ્ડિતા બ્યત્તા મેધાવિનો લજ્જિનો કુક્કુચ્ચકા સિક્ખાકામા, નાલં મમં વા કારણા અઞ્ઞેસં વા કારણા છન્દા દોસા મોહા ભયા અગતિં ગન્તું. સચે મં ઇમે ભિક્ખૂ આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખિપિસ્સન્તિ, ન મયા સદ્ધિં પવારેસ્સન્તિ , વિના મયા પવારેસ્સન્તિ. ન મયા સદ્ધિં સઙ્ઘકમ્મં કરિસ્સન્તિ, વિના મયા સઙ્ઘકમ્મં કરિસ્સન્તિ. ન મયા સદ્ધિં આસને નિસીદિસ્સન્તિ, વિના મયા આસને નિસીદિસ્સન્તિ. ન મયા સદ્ધિં યાગુપાને નિસીદિસ્સન્તિ, વિના મયા યાગુપાને નિસીદિસ્સન્તિ. ન મયા સદ્ધિં ભત્તગ્ગે નિસીદિસ્સન્તિ વિના મયા ભત્તગ્ગે નિસીદિસ્સન્તિ. ન મયા સદ્ધિં એકચ્છન્ને વસિસ્સન્તિ, વિના મયા એકચ્છન્ને વસિસ્સન્તિ. ન મયા સદ્ધિં યથાવુડ્ઢં અભિવાદનં પચ્ચુટ્ઠાનં અઞ્જલિકમ્મં સામીચિકમ્મં કરિસ્સન્તિ, વિના મયા યથાવુડ્ઢં અભિવાદનં પચ્ચુટ્ઠાનં અઞ્જલિકમ્મં સામીચિકમ્મં કરિસ્સન્તિ, ભવિસ્સતિ સઙ્ઘસ્સ તતોનિદાનં ભણ્ડનં કલહો વિગ્ગહો વિવાદો સઙ્ઘભેદો સઙ્ઘરાજિ સઙ્ઘવવત્થાનં સઙ્ઘનાનાકરણ'ન્તિ , ભેદગરુકેન, ભિક્ખવે, ભિક્ખુના પરેસમ્પિ સદ્ધાય સા આપત્તિ દેસેતબ્બા''તિ. અથ ખો ભગવા ઉક્ખિત્તાનુવત્તકાનં ભિક્ખૂનં એતમત્થં ભાસિત્વા ઉટ્ઠાયાસના પક્કામિ.

૪૫૫. તેન ખો પન સમયેન ઉક્ખિત્તાનુવત્તકા ભિક્ખૂ તત્થેવ અન્તોસીમાય ઉપોસથં કરોન્તિ, સઙ્ઘકમ્મં કરોન્તિ. ઉક્ખેપકા પન ભિક્ખૂ નિસ્સીમં ગન્ત્વા ઉપોસથં કરોન્તિ, સઙ્ઘકમ્મં કરોન્તિ. અથ ખો અઞ્ઞતરો ઉક્ખેપકો ભિક્ખુ યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નો ખો સો ભિક્ખુ ભગવન્તં એતદવોચ – ''તે, ભન્તે, ઉક્ખિત્તાનુવત્તકા ભિક્ખૂ તત્થેવ અન્તોસીમાય ઉપોસથં કરોન્તિ, સઙ્ઘકમ્મં કરોન્તિ. મયં પન ઉક્ખેપકા ભિક્ખૂ નિસ્સીમં ગન્ત્વા ઉપોસથં કરોમ, સઙ્ઘકમ્મં કરોમા''તિ. ''તે ચે, ભિક્ખુ, ઉક્ખિત્તાનુવત્તકા ભિક્ખૂ તત્થેવ અન્તોસીમાય ઉપોસથં કરિસ્સન્તિ, સઙ્ઘકમ્મં કરિસ્સન્તિ, યથા મયા ઞત્તિ ચ અનુસ્સાવના ચ પઞ્ઞત્તા, તેસં તાનિ કમ્માનિ ધમ્મિકાનિ કમ્માનિ ભવિસ્સ''ન્તિ અકુપ્પાનિ ઠાનારહાનિ. તુમ્હે ચે, ભિક્ખુ, ઉક્ખેપકા ભિક્ખૂ તત્થેવ અન્તોસીમાય ઉપોસથં કરિસ્સથ, સઙ્ઘકમ્મં કરિસ્સથ, યથા મયા ઞત્તિ ચ અનુસ્સાવના ચ પઞ્ઞત્તા, તુમ્હાકમ્પિ તાનિ કમ્માનિ ધમ્મિકાનિ કમ્માનિ ભવિસ્સન્તિ અકુપ્પાનિ ઠાનારહાનિ. તં કિસ્સ હેતુ? નાનાસંવાસકા એતે [તે (સ્યા॰)] ભિક્ખૂ [ભિક્ખુ (સી॰ સ્યા॰)] તુમ્હેહિ, તુમ્હે ચ તેહિ નાનાસંવાસકા.

‘‘દ્વેમા, ભિક્ખુ, નાનાસંવાસકભૂમિયો – અત્તના વા અત્તાનં નાનાસંવાસકં કરોતિ, સમગ્ગો વા નં સઙ્ઘો ઉક્ખિપતિ અદસ્સને વા અપ્પટિકમ્મે વા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે વા. ઇમા ખો, ભિક્ખુ, દ્વે નાનાસંવાસકભૂમિયો. દ્વેમા, ભિક્ખુ, સમાનસંવાસકભૂમિયો – અત્તના વા અત્તાનં સમાનસંવાસં કરોતિ, સમગ્ગો વા નં સઙ્ઘો ઉક્ખિત્તં ઓસારેતિ અદસ્સને વા અપ્પટિકમ્મે વા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે વા. ઇમા ખો, ભિક્ખુ, દ્વે સમાનસંવાસકભૂમિયો’’તિ.

૪૫૬. તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ ભત્તગ્ગે અન્તરઘરે ભણ્ડનજાતા કલહજાતા વિવાદાપન્ના અઞ્ઞમઞ્ઞં અનનુલોમિકં કાયકમ્મં વચીકમ્મં ઉપદંસેન્તિ, હત્થપરામાસં કરોન્તિ. મનુસ્સા ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ‘‘કથઞ્હિ નામ સમણા સક્યપુત્તિયા ભત્તગ્ગે અન્તરઘરે ભણ્ડનજાતા કલહજાતા વિવાદાપન્ના અઞ્ઞમઞ્ઞં અનનુલોમિકં કાયકમ્મં વચીકમ્મં ઉપદંસેસ્સન્તિ, હત્થપરામાસં કરિસ્સન્તી’’તિ. અસ્સોસું ખો ભિક્ખૂ તેસં મનુસ્સાનં ઉજ્ઝાયન્તાનં ખિય્યન્તાનં વિપાચેન્તાનં. યે તે ભિક્ખૂ અપ્પિચ્છા તે ઉજ્ઝાયન્તિ ખિય્યન્તિ વિપાચેન્તિ – ‘‘કથઞ્હિ નામ ભિક્ખૂ ભત્તગ્ગે અન્તરઘરે ભણ્ડનજાતા કલહજાતા વિવાદાપન્ના અઞ્ઞમઞ્ઞં અનનુલોમિકં કાયકમ્મં વચીકમ્મં ઉપદંસેસ્સન્તિ , હત્થપરામાસં કરિસ્સન્તી’’તિ. અથ ખો તે ભિક્ખૂ ભગવતો એતમત્થં આરોચેસું…પે॰… ‘‘સચ્ચં કિર, ભિક્ખવે, ભિક્ખૂ ભત્તગ્ગે અન્તરઘરે ભણ્ડનજાતા…પે॰… હત્થપરામાસં કરોન્તી’’તિ? ‘‘સચ્ચં, ભગવા’’તિ. વિગરહિ બુદ્ધો ભગવા…પે॰… વિગરહિત્વા ધમ્મિં કથં કત્વા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ‘‘ભિન્ને, ભિક્ખવે, સઙ્ઘે અધમ્મિયાયમાને [અધમ્મિયમાને (સી॰ સ્યા॰ કત્થચિ) અધમ્મીયમાને (ક॰)] અસમ્મોદિકાય વત્તમાનાય [-‘‘અસમ્મોદિકાવત્તમાનાય’’ ઇતિ અટ્ઠકથાયં સંવણ્ણેતબ્બપાઠો] ‘એત્તાવતા ન અઞ્ઞમઞ્ઞં અનનુલોમિકં કાયકમ્મં વચીકમ્મં ઉપદંસેસ્સામ, હત્થપરામાસં કરિસ્સામા’તિ આસને નિસીદિતબ્બં. ભિન્ને, ભિક્ખવે, સઙ્ઘે ધમ્મિયાયમાને સમ્મોદિકાય વત્તમાનાય આસનન્તરિકાય નિસીદિતબ્બ’’ન્તિ.

૪૫૭. [મ॰ નિ॰ ૩.૨૩૬ થોકં વિસદિસં] તેન ખો પન સમયેન ભિક્ખૂ સઙ્ઘમજ્ઝે ભણ્ડનજાતા કલહજાતા વિવાદાપન્ના અઞ્ઞમઞ્ઞં મુખસત્તીહિ વિતુદન્તા વિહરન્તિ. તે ન સક્કોન્તિ તં અધિકરણં વૂપસમેતું. અથ ખો અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં અટ્ઠાસિ. એકમન્તં ઠિતો ખો સો ભિક્ખુ ભગવન્તં એતદવોચ – ‘‘ઇધ, ભન્તે, ભિક્ખૂ સઙ્ઘમજ્ઝે ભણ્ડનજાતા કલહજાતા વિવાદાપન્ના અઞ્ઞમઞ્ઞં મુખસત્તીહિ વિતુદન્તા વિહરન્તિ. તે ન સક્કોન્તિ તં અધિકરણં વૂપસમેતું. સાધુ, ભન્તે, ભગવા યેન તે ભિક્ખૂ તેનુપસઙ્કમતુ અનુકમ્પં ઉપાદાયા’’તિ. અધિવાસેસિ ભગવા તુણ્હીભાવેન. અથ ખો ભગવા યેન તે ભિક્ખૂ તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા પઞ્ઞત્તે આસને નિસીદિ, નિસજ્જ ખો ભગવા તે ભિક્ખૂ એતદવોચ – ‘‘અલં, ભિક્ખવે, મા ભણ્ડનં મા કલહં મા વિગ્ગહં મા વિવાદ’’ન્તિ. એવં વુત્તે અઞ્ઞતરો અધમ્મવાદી ભિક્ખુ ભગવન્તં એતદવોચ – ‘‘આગમેતુ, ભન્તે, ભગવા ધમ્મસ્સામી; અપ્પોસ્સુક્કો, ભન્તે, ભગવા દિટ્ઠધમ્મસુખવિહારમનુયુત્તો વિહરતુ. મયમેતેન ભણ્ડનેન કલહેન વિગ્ગહેન વિવાદેન પઞ્ઞાયિસ્સામા’’તિ. દુતિયમ્પિ ખો ભગવા તે ભિક્ખૂ એતદવોચ – ‘‘અલં, ભિક્ખવે, મા ભણ્ડનં મા કલહં મા વિગ્ગહં મા વિવાદ’’ન્તિ. દુતિયમ્પિ ખો સો અધમ્મવાદી ભિક્ખુ ભગવન્તં એતદવોચ – ‘‘આગમેતુ , ભન્તે, ભગવા ધમ્મસ્સામી; અપ્પોસ્સુક્કો, ભન્તે , ભગવા દિટ્ઠધમ્મસુખવિહારમનુયુત્તો વિહરતુ. મયમેતેન ભણ્ડનેન કલહેન વિગ્ગહેન વિવાદેન પઞ્ઞાયિસ્સામા’’તિ.

કોસમ્બકવિવાદકથા નિટ્ઠિતા.

૨૭૨. દીઘાવુવત્થુ

૪૫૮. અથ ખો ભગવા ભિક્ખૂ આમન્તેસિ – ''ભૂતપુબ્બં, ભિક્ખવે, બારાણસિયં [વજિરબુદ્ધિટીકા ઓલોકેતબ્બા] બ્રહ્મદત્તો નામ કાસિરાજા અહોસિ અડ્ઢો મહદ્ધનો મહાભોગો મહબ્બલો મહાવાહનો મહાવિજિતો પરિપુણ્ણકોસકોટ્ઠાગારો. દીઘીતિ નામ કોસલરાજા અહોસિ દલિદ્દો અપ્પધનો અપ્પભોગો અપ્પબલો અપ્પવાહનો અપ્પવિજિતો અપરિપુણ્ણકોસકોટ્ઠાગારો. અથ ખો, ભિક્ખવે, બ્રહ્મદત્તો કાસિરાજા ચતુરઙ્ગિનિં સેનં સન્નય્હિત્વા દીઘીતિં કોસલરાજાનં અબ્ભુય્યાસિ. અસ્સોસિ ખો, ભિક્ખવે, દીઘીતિ કોસલરાજા – ''બ્રહ્મદત્તો કિર કાસિરાજા ચતુરઙ્ગિનિં સેનં સન્નય્હિત્વા મમં અબ્ભુય્યાતો''તિ. અથ ખો, ભિક્ખવે, દીઘીતિસ્સ કોસલરઞ્ઞો એતદહોસિ – ''બ્રહ્મદત્તો ખો કાસિરાજા અડ્ઢો મહદ્ધનો મહાભોગો મહબ્બલો મહાવાહનો મહાવિજિતો પરિપુણ્ણકોસકોટ્ઠાગારો, અહં પનમ્હિ દલિદ્દો અપ્પધનો અપ્પભોગો અપ્પબલો અપ્પવાહનો અપ્પવિજિતો અપરિપુણ્ણકોસકોટ્ઠાગારો, નાહં પટિબલો બ્રહ્મદત્તેન કાસિરઞ્ઞા એકસઙ્ઘાતમ્પિ સહિતું. યંનૂનાહં પટિકચ્ચેવ નગરમ્હા નિપ્પતેય્ય''ન્તિ.

અથ ખો, ભિક્ખવે, દીઘીતિ કોસલરાજા મહેસિં આદાય પટિકચ્ચેવ નગરમ્હા નિપ્પતિ. અથ ખો, ભિક્ખવે, બ્રહ્મદત્તો કાસિરાજા દીઘીતિસ્સ કોસલરઞ્ઞો બલઞ્ચ વાહનઞ્ચ જનપદઞ્ચ કોસઞ્ચ કોટ્ઠાગારઞ્ચ અભિવિજિય અજ્ઝાવસતિ. અથ ખો, ભિક્ખવે, દીઘીતિ કોસલરાજા સપજાપતિકો યેન વારાણસી તેન પક્કામિ. અનુપુબ્બેન યેન બારાણસી તદવસરિ. તત્ર સુદં, ભિક્ખવે, દીઘીતિ કોસલરાજા સપજાપતિકો બારાણસિયં અઞ્ઞતરસ્મિં પચ્ચન્તિમે ઓકાસે કુમ્ભકારનિવેસને અઞ્ઞાતકવેસેન પરિબ્બાજકચ્છન્નેન પટિવસતિ. અથ ખો, ભિક્ખવે, દીઘીતિસ્સ કોસલરઞ્ઞો મહેસી નચિરસ્સેવ ગબ્ભિની અહોસિ. તસ્સા એવરૂપો દોહળો ઉપ્પન્નો હોતિ – ''ઇચ્છતિ સૂરિયસ્સ ઉગ્ગમનકાલે ચતુરઙ્ગિનિં સેનં સન્નદ્ધં વમ્મિકં સુભૂમે ઠિતં પસ્સિતું , ખગ્ગાનઞ્ચ ધોવનં પાતું''. અથ ખો, ભિક્ખવે, દીઘીતિસ્સ કોસલરઞ્ઞો મહેસી દીઘીતિં કોસલરાજાનં એતદવોચ – ''ગબ્ભિનીમ્હિ, દેવ. તસ્સા મે એવરૂપો દોહળો ઉપ્પન્નો – ઇચ્છામિ સૂરિયસ્સ ઉગ્ગમનકાલે ચતુરઙ્ગિનિં સેનં સન્નદ્ધં વમ્મિકં [વમ્મિતં (સી॰)] સુભૂમે ઠિતં પસ્સિતું, ખગ્ગાનઞ્ચ ધોવનં પાતુ''ન્તિ. ''કુતો, દેવિ, અમ્હાકં દુગ્ગતાનં ચતુરઙ્ગિની સેના સન્નદ્ધા વમ્મિકા સુભૂમે ઠિતા, ખગ્ગાનઞ્ચ ધોવનં પાતુ''ન્તિ [ખગ્ગાનઞ્ચ ધોવનન્તિ (સી॰ સ્યા॰)] ''સચાહં, દેવ, ન લભિસ્સામિ, મરિસ્સામી''તિ.

૪૫૯. તેન ખો પન સમયેન, બ્રહ્મદત્તસ્સ કાસિરઞ્ઞો પુરોહિતો બ્રાહ્મણો દીઘીતિસ્સ કોસલરઞ્ઞો સહાયો હોતિ . અથ ખો, ભિક્ખવે, દીઘીતિ કોસલરાજા યેન બ્રહ્મદત્તસ્સ કાસિરઞ્ઞો પુરોહિતો બ્રાહ્મણો તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા બ્રહ્મદત્તસ્સ કાસિરઞ્ઞો પુરોહિતં બ્રાહ્મણં એતદવોચ – ''સખી તે, સમ્મ, ગબ્ભિની. તસ્સા એવરૂપો દોહળો ઉપ્પન્નો – ઇચ્છતિ સૂરિયસ્સ ઉગ્ગમનકાલે ચતુરઙ્ગિનિં સેનં સન્નદ્ધં વમ્મિકં સુભૂમે ઠિતં પસ્સિતું, ખગ્ગાનઞ્ચ ધોવનં પાતુ''ન્તિ. ''તેન હિ, દેવ, મયમ્પિ દેવિં પસ્સામા''તિ. અથ ખો, ભિક્ખવે, દીઘીતિસ્સ કોસલરઞ્ઞો મહેસી યેન બ્રહ્મદત્તસ્સ કાસિરઞ્ઞો પુરોહિતો બ્રાહ્મણો તેનુપસઙ્કમિ. અદ્દસા ખો, ભિક્ખવે, બ્રહ્મદત્તસ્સ કાસિરઞ્ઞો પુરોહિતો બ્રાહ્મણો દીઘીતિસ્સ કોસલરઞ્ઞો મહેસિં દૂરતોવ આગચ્છન્તિં, દિસ્વાન ઉટ્ઠાયાસના એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કરિત્વા યેન દીઘીતિસ્સ કોસલરઞ્ઞો મહેસી તેનઞ્જલિં પણામેત્વા તિક્ખત્તું ઉદાનં ઉદાનેસિ – ''કોસલરાજા વત ભો કુચ્છિગતો, કોસલરાજા વત ભો કુચ્છિગતો''તિ. અત્તમના [અવિમના (સી॰ સ્યા॰ કત્થચિ)], દેવિ, હોહિ. લચ્છસિ સૂરિયસ્સ ઉગ્ગમનકાલે ચતુરઙ્ગિનિં સેનં સન્નદ્ધં વમ્મિકં સુભૂમે ઠિતં પસ્સિતું, ખગ્ગાનઞ્ચ ધોવનં પાતુન્તિ.

અથ ખો, ભિક્ખવે, બ્રહ્મદત્તસ્સ કાસિરઞ્ઞો પુરોહિતો બ્રાહ્મણો યેન બ્રહ્મદત્તો કાસિરાજા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા બ્રહ્મદત્તં કાસિરાજાનં એતદવોચ – ''તથા, દેવ, નિમિત્તાનિ દિસ્સન્તિ, સ્વે સૂરિયુગ્ગમનકાલે ચતુરઙ્ગિની સેના સન્નદ્ધા વમ્મિકા સુભૂમે તિટ્ઠતુ, ખગ્ગા ચ ધોવિયન્તૂ''તિ. અથ ખો, ભિક્ખવે, બ્રહ્મદત્તો કાસિરાજા

મનુસ્સે આણાપેસિ – ‘‘યથા, ભણે, પુરોહિતો બ્રાહ્મણો આહ તથા કરોથા’’તિ. અલભિ ખો, ભિક્ખવે, દીધીતિસ્સ કોસલરઞ્ઞો મહેસી સૂરિયસ્સ ઉગ્ગમનકાલે ચતુરઙ્ગિનિં સેનં સન્નદ્ધં વમ્મિકં સુભૂમે ઠિતં પસ્સિતું, ખગ્ગાનઞ્ચ ધોવનં પાતું. અથ ખો, ભિક્ખવે, દીધીતિસ્સ કોસલરઞ્ઞો મહેસી તસ્સ ગબ્ભસ્સ પરિપાકમન્વાય પુત્તં વિજાયિ. તસ્સ દીઘાવૂતિ નામં અકંસુ. અથ ખો, ભિક્ખવે, દીઘાવુ કુમારો નચિરસ્સેવ વિઞ્ઞુતં પાપુણિ. અથ ખો, ભિક્ખવે, દીધીતિસ્સ કોસલરઞ્ઞો એતદહોસિ – ‘‘અયં ખો બ્રહ્મદત્તો કાસિરાજા બહુનો અમ્હાકં અનત્થસ્સ કારકો, ઇમિના અમ્હાકં બલઞ્ચ વાહનઞ્ચ જનપદો ચ કોસો ચ કોટ્ઠાગારઞ્ચ અચ્છિન્નં, સચાયં અમ્હે જાનિસ્સતિ, સબ્બેવ તયો ઘાતાપેસ્સતિ, યંનૂનાહં દીઘાવું કુમારં બહિનગરે વાસેય્ય’’ન્તિ. અથ ખો ભિક્ખવે દીધીતિ કોસલરાજા દીઘાવું કુમારં બહિનગરે વાસેસિ. અથ ખો ભિક્ખવે દીઘાવુ કુમારો બહિનગરે પટિવસન્તો નચિરસ્સેવ સબ્બસિપ્પાનિ સિક્ખિ.

૪૬૦. તેન ખો પન સમયેન દીધીતિસ્સ કોસલરઞ્ઞો કપ્પકો બ્રહ્મદત્તે કાસિરઞ્ઞે પટિવસતિ. અદ્દસા ખો, ભિક્ખવે, દીધીતિસ્સ કોસલરઞ્ઞો કપ્પકો દીધીતિં કોસલરાજાનં સપજાપતિકં બારાણસિયં અઞ્ઞતરસ્મિં પચ્ચન્તિમે ઓકાસે કુમ્ભકારનિવેસને અઞ્ઞાતકવેસેન પરિબ્બાજકચ્છન્નેન પટિવસન્તં, દિસ્વાન યેન બ્રહ્મદત્તો કાસિરાજા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા બ્રહ્મદત્તં કાસિરાજાનં એતદવોચ – ‘‘દીધીતિ, દેવ, કોસલરાજા સપજાપતિકો બારાણસિયં અઞ્ઞતરસ્મિં પચ્ચન્તિમે ઓકાસે કુમ્ભકારનિવેસને અઞ્ઞાતકવેસેન પરિબ્બાજકચ્છન્નેન પટિવસતી’’તિ. અથ ખો, ભિક્ખવે, બ્રહ્મદત્તો કાસિરાજા મનુસ્સે આણાપેસિ – ‘‘તેન હિ, ભણે, દીધીતિં કોસલરાજાનં સપજાપતિકં આનેથા’’તિ. ‘‘એવં, દેવા’’તિ ખો, ભિક્ખવે, તે મનુસ્સા બ્રહ્મદત્તસ્સ કાસિરઞ્ઞો પટિસ્સુત્વા દીધીતિં કોસલરાજાનં સપજાપતિકં આનેસું. અથ ખો, ભિક્ખવે, બ્રહ્મદત્તો કાસિરાજા મનુસ્સે આણાપેસિ – ‘‘તેન હિ, ભણે, દીધીતિં કોસલરાજાનં સપજાપતિકં દળ્હાય રજ્જુયા પચ્છાબાહં ગાળ્હબન્ધનં બન્ધિત્વા ખુરમુણ્ડં કરિત્વા ખરસ્સરેન પણવેન રથિકાય રથિકં સિઙ્ઘાટકેન સિઙ્ઘાટકં પરિનેત્વા દક્ખિણેન દ્વારેન નિક્ખામેત્વા દક્ખિણતો નગરસ્સ ચતુધા છિન્દિત્વા ચતુદ્દિસા બિલાનિ નિક્ખિપથા’’તિ. ‘‘એવં, દેવા’’તિ ખો, ભિક્ખવે, તે મનુસ્સા બ્રહ્મદત્તસ્સ કાસિરઞ્ઞો પટિસ્સુત્વા દીધીતિં કોસલરાજાનં સપજાપતિકં દળ્હાય રજ્જુયા પચ્છાબાહં ગાળ્હબન્ધનં બન્ધિત્વા ખુરમુણ્ડં કરિત્વા ખરસ્સરેન પણવેન રથિકાય રથિકં સિઙ્ઘાટકેન સિઙ્ઘાટકં પરિનેન્તિ.

અથ ખો, ભિક્ખવે, દીઘાવુસ્સ કુમારસ્સ એતદહોસિ – ‘‘ચિરંદિટ્ઠા ખો મે માતાપિતરો. યંનૂનાહં માતાપિતરો પસ્સેય્ય’’ન્તિ. અથ ખો, ભિક્ખવે, દીઘાવુ કુમારો બારાણસિં પવિસિત્વા અદ્દસ માતાપિતરો દળ્હાય રજ્જુયા પચ્છાબાહં ગાળ્હબન્ધનં બન્ધિત્વા ખુરમુણ્ડં કરિત્વા ખરસ્સરેન પણવેન રથિકાય રથિકં સિઙ્ઘાટકેન સિઙ્ઘાટકં પરિનેન્તે, દિસ્વાન યેન માતાપિતરો તેનુપસઙ્કમિ. અદ્દસા ખો, ભિક્ખવે, દીધીતિ કોસલરાજા દીઘાવું કુમારં દૂરતોવ આગચ્છન્તં; દિસ્વાન દીઘાવું કુમારં એતદવોચ – ‘‘મા ખો ત્વં, તાત દીઘાવુ, દીઘં પસ્સ, મા રસ્સં. ન હિ, તાત દીઘાવુ, વેરેન વેરા સમ્મન્તિ; અવેરેન હિ, તાત દીઘાવુ, વેરા સમ્મન્તી’’તિ. એવં વુત્તે, ભિક્ખવે, તે મનુસ્સા દીધીતિં કોસલરાજાનં એતદવોચું – ‘‘ઉમ્મત્તકો અયં દીધીતિ કોસલરાજા વિપ્પલપતિ. કો ઇમસ્સ દીઘાવુ? કં અયં એવમાહ – ‘મા ખો ત્વં, તાત દીઘાવુ, દીઘં પસ્સ, મા રસ્સં. ન હિ, તાત દીઘાવુ, વેરેન વેરા સમ્મન્તિ; અવેરેન હિ, તાત દીઘાવુ, વેરા સમ્મન્તી’’તિ. ‘‘નાહં, ભણે, ઉમ્મત્તકો વિપ્પલપામિ, અપિ ચ યો વિઞ્ઞૂ સો વિભાવેસ્સતી’’તિ. દુતિયમ્પિ ખો, ભિક્ખવે...પે॰... તતિયમ્પિ ખો, ભિક્ખવે, દીધીતિ કોસલરાજા દીઘાવું કુમારં એતદવોચ – ‘‘મા ખો ત્વં, તાત દીઘાવુ, દીઘં પસ્સ, મા રસ્સં. ન હિ, તાત દીઘાવુ, વેરેન વેરા સમ્મન્તિ; અવેરેન હિ, તાત દીઘાવુ, વેરા સમ્મન્તી’’તિ. તતિયમ્પિ ખો, ભિક્ખવે, તે મનુસ્સા દીધીતિં કોસલરાજાનં

એતદવોચું – ‘‘ઉમ્મત્તકો અયં દીઘીતિ કોસલરાજા વિપ્પલપતિ. કો ઇમસ્સ દીઘાવુ ? કં અયં એવમાહ – મા ખો ત્વં, તાત દીઘાવુ, દીઘં પસ્સ, મા રસ્સં. ન હિ, તાત દીઘાવુ, વેરેન વેરા સમ્મન્તિ; અવેરેન હિ, તાત દીઘાવુ, વેરા સમ્મન્તી’’તિ. ‘‘નાહં, ભણે, ઉમ્મત્તકો વિપ્પલપામિ, અપિ ચ યો વિઞ્ઞૂ સો વિભાવેસ્સતી’’તિ. અથ ખો, ભિક્ખવે, તે મનુસ્સા દીઘીતિં કોસલરાજાનં સપજાપતિકં રથિકાય રથિકં સિઙ્ઘાટકેન સિઙ્ઘાટકં પરિનેત્વા દક્ખિણેન દ્વારેન નિક્ખામેત્વા દક્ખિણતો નગરસ્સ ચતુધા છિન્દિત્વા ચતુદ્દિસા બિલાનિ નિક્ખિપિત્વા ગુમ્બં ઠપેત્વા પક્કમિંસુ. અથ ખો, ભિક્ખવે, દીઘાવુ કુમારો બારાણસિં પવિસિત્વા સુરં નીહરિત્વા ગુમ્બિયે પાયેસિ. યદા તે મત્તા અહેસું પતિતા, અથ કટ્ઠાનિ સંકડ્ઢિત્વા ચિતકં કરિત્વા માતાપિતૂનં સરીરં ચિતકં આરોપેત્વા અગ્ગિં દત્વા પઞ્જલિકો તિક્ખત્તું ચિતકં પદક્ખિણં અકાસિ.

૪૬૧. તેન ખો પન સમયેન બ્રહ્મદત્તો કાસિરાજા ઉપરિપાસાદવરગતો હોતિ. અદ્દસા ખો, ભિક્ખવે, બ્રહ્મદત્તો કાસિરાજા દીઘાવું કુમારં પઞ્જલિકં તિક્ખત્તું ચિતકં પદક્ખિણં કરોન્તં, દિસ્વાનસ્સ એતદહોસિ – ‘‘નિસ્સંસયં ખો સો મનુસ્સો દીઘીતિસ્સ કોસલરઞ્ઞો ઞાતિ વા સાલોહિતો વા, અહો મે અનત્થતો, ન હિ નામ મે કોચિ આરોચેસ્સતી’’તિ. અથ ખો, ભિક્ખવે, દીઘાવુ કુમારો અરઞ્ઞં ગન્ત્વા યાવદત્થં કન્દિત્વા રોદિત્વા ખપ્પં [બપ્પં (સી॰ સ્યા॰)] પુઞ્છિત્વા બારાણસિં પવિસિત્વા અન્તેપુરસ્સ સામન્તા હત્થિસાલં ગન્ત્વા હત્થાચરિયં એતદવોચ – ‘‘ઇચ્છામહં, આચરિય, સિપ્પં સિક્ખિતુ’’ન્તિ. ‘‘તેન હિ, ભણે માણવક, સિક્ખસ્સૂ’’તિ. અથ ખો, ભિક્ખવે, દીઘાવુ કુમારો રત્તિયા પચ્ચૂસસમયં પચ્ચુટ્ઠાય હત્થિસાલાયં મઞ્જુના સરેન ગાયિ, વીણઞ્ચ વાદેસિ. અસ્સોસિ ખો, ભિક્ખવે, બ્રહ્મદત્તો કાસિરાજા રત્તિયા પચ્ચૂસસમયં પચ્ચુટ્ઠાય હત્થિસાલાયં મઞ્જુના સરેન ગીતં વીણઞ્ચ વાદિતં, સુત્વાન મનુસ્સે પુચ્છિ – ‘‘કો, ભણે, રત્તિયા પચ્ચૂસસમયં પચ્ચુટ્ઠાય હત્થિસાલાયં મઞ્જુના સરેન ગાયિ, વીણઞ્ચ વાદેસી’’તિ? ‘‘અમુકસ્સ, દેવ, હત્થાચરિયસ્સ અન્તેવાસી માણવકો રત્તિયા પચ્ચૂસસમયં પચ્ચુટ્ઠાય હત્થિસાલાયં મઞ્જુના સરેન ગાયિ, વીણઞ્ચ વાદેસી’’તિ. ‘‘તેન હિ, ભણે, તં માણવકં આનેથા’’તિ. ‘‘એવં, દેવા’’તિ ખો, ભિક્ખવે, તે મનુસ્સા બ્રહ્મદત્તસ્સ કાસિરઞ્ઞો પટિસ્સુત્વા દીઘાવું કુમારં આનેસું. ‘‘ત્વં ભણે માણવક, રત્તિયા પચ્ચૂસસમયં પચ્ચુટ્ઠાય હત્થિસાલાયં મઞ્જુના સરેન ગાયિ, વીણઞ્ચ વાદેસી’’તિ? ‘‘એવં, દેવા’’તિ. ‘‘તેન હિ ત્વં, ભણે માણવક, ગાયસ્સુ, વીણઞ્ચ વાદેહી’’તિ. ‘‘એવં, દેવા’’તિ ખો, ભિક્ખવે, દીઘાવુ કુમારો બ્રહ્મદત્તસ્સ કાસિરઞ્ઞો પટિસ્સુત્વા આરાધાપેક્ખો મઞ્જુના સરેન ગાયિ , વીણઞ્ચ વાદેસિ. ‘‘ત્વં, ભણે માણવક, મં ઉપટ્ઠહા’’તિ. ‘‘એવં, દેવા’’તિ ખો, ભિક્ખવે, દીઘાવુ કુમારો બ્રહ્મદત્તસ્સ કાસિરઞ્ઞો પચ્ચસ્સોસિ. અથ ખો, ભિક્ખવે, દીઘાવુ કુમારો બ્રહ્મદત્તસ્સ કાસિરઞ્ઞો પુબ્બુટ્ઠાયી અહોસિ પચ્છાનિપાતી કિઙ્કારપટિસ્સાવી મનાપચારી પિયવાદી. અથ ખો, ભિક્ખવે, બ્રહ્મદત્તો કાસિરાજા દીઘાવું કુમારં નચિરસ્સેવ અબ્ભન્તરિમે વિસ્સાસિકટ્ઠાને ઠપેસિ.

૪૬૨. અથ ખો, ભિક્ખવે, બ્રહ્મદત્તો કાસિરાજા દીઘાવું કુમારં એતદવોચ – ‘‘તેન હિ, ભણે માણવક, રથં યોજેહિ, મિગવં ગમિસ્સામા’’તિ. ‘‘એવં, દેવા’’તિ ખો, ભિક્ખવે, દીઘાવુ કુમારો બ્રહ્મદત્તસ્સ કાસિરઞ્ઞો પટિસ્સુત્વા રથં યોજેત્વા બ્રહ્મદત્તં કાસિરાજાનં એતદવોચ – ‘‘યુત્તો ખો તે, દેવ, રથો, યસ્સ દાનિ કાલં મઞ્ઞસી’’તિ. અથ ખો, ભિક્ખવે, બ્રહ્મદત્તો કાસિરાજા રથં અભિરુહિ. દીઘાવુ કુમારો રથં પેસેસિ. તથા તથા રથં પેસેસિ યથા યથા અઞ્ઞેનેવ સેના અગમાસિ અઞ્ઞેનેવ રથો. અથ ખો, ભિક્ખવે, બ્રહ્મદત્તો કાસિરાજા દૂરં ગન્ત્વા દીઘાવું કુમારં એતદવોચ – ‘‘તેન હિ, ભણે માણવક, રથં મુઞ્ચસ્સુ, કિલન્તોમ્હિ, નિપજ્જિસ્સામી’’તિ. ‘‘એવં, દેવા’’તિ ખો, ભિક્ખવે, દીઘાવુ કુમારો બ્રહ્મદત્તસ્સ કાસિરઞ્ઞો પટિસ્સુત્વા રથં મુઞ્ચિત્વા પથવિયં પલ્લઙ્કેન નિસીદિ. અથ ખો, ભિક્ખવે, બ્રહ્મદત્તો કાસિરાજા દીઘાવુસ્સ કુમારસ્સ ઉચ્છઙ્ગે સીસં કત્વા સેય્યં કપ્પેસિ. તસ્સ કિલન્તસ્સ મુહુત્તકેનેવ

નિદ્દા ઓક્કમિ. અથ ખો, ભિક્ખવે, દીઘાવુસ્સ કુમારસ્સ એતદહોસિ – ‘‘અયં ખો બ્રહ્મદત્તો કાસિરાજા બહુનો અમ્હાકં અનત્થસ્સ કારકો. ઇમિના અમ્હાકં બલઞ્ચ વાહનઞ્ચ જનપદો ચ કોસો ચ કોટ્ઠાગારઞ્ચ અચ્છિન્નં. ઇમિના ચ મે માતાપિતરો હતા. અયં ખ્વસ્સ કાલો યોહં વેરં અપ્પેય્ય’’ન્તિ કોસિયા ખગ્ગં નિબ્બાહિ. અથ ખો, ભિક્ખવે, દીઘાવુસ્સ કુમારસ્સ એતદહોસિ – ‘‘પિતા ખો મં મરણકાલે અવચ ‘મા ખો ત્વં, તાત દીઘાવુ, દીઘં પસ્સ, મા રસ્સં. ન હિ, તાત દીઘાવુ, વેરેન વેરા સમ્મન્તિ; અવેરેન હિ, તાત દીઘાવુ, વેરા સમ્મન્તી’તિ. ન ખો મેતં પતિરૂપં , ય્વાહં પિતુવચનં અતિક્કમેય્ય’’ન્તિ કોસિયા ખગ્ગં પવેસેસિ. દુતિયમ્પિ ખો, ભિક્ખવે, દીઘાવુસ્સ કુમારસ્સ એતદહોસિ – ‘‘અયં ખો બ્રહ્મદત્તો કાસિરાજા બહુનો અમ્હાકં અનત્થસ્સ કારકો, ઇમિનો અમ્હાકં બલઞ્ચ વાહનઞ્ચ જનપદો ચ કોસો ચ કોટ્ઠાગારઞ્ચ અચ્છિન્નં, ઇમિના ચ મે માતાપિતરો હતા, અયં ખ્વસ્સ કાલો યોહં વેરં અપ્પેય્ય’’ન્તિ કોસિયા ખગ્ગં નિબ્બાહિ. દુતિયમ્પિ ખો, ભિક્ખવે, દીઘાવુસ્સ કુમારસ્સ એતદહોસિ – ‘‘પિતા ખો મં મરણકાલે અવચ ‘મા ખો ત્વં તાત દીઘાવુ, દીઘં પસ્સ, મા રસ્સં, ન હિ તાત દીઘાવુ વેરેન વેરા સમ્મન્તિ; અવેરેન હિ, તાત દીઘાવુ, વેરા સમ્મન્તી’તિ. ન ખો મેતં પતિરૂપં, ય્વાહં પિતુવચનં અતિક્કમેય્ય’’ન્તિ. પુનદેવ કોસિયા ખગ્ગં પવેસેસિ. તતિયમ્પિ ખો, ભિક્ખવે, દીઘાવુસ્સ કુમારસ્સ એતદહોસિ – ‘‘અયં ખો બ્રહ્મદત્તો કાસિરાજા બહુનો અમ્હાકં અનત્થસ્સ કારકો. ઇમિના અમ્હાકં બલઞ્ચ વાહનઞ્ચ જનપદો ચ કોસો ચ કોટ્ઠાગારઞ્ચ અચ્છિન્નં. ઇમિના ચ મે માતાપિતરો હતા. અયં ખ્વસ્સ કાલો યોહં વેરં અપ્પેય્ય’’ન્તિ કોસિયા ખગ્ગં નિબ્બાહિ. તતિયમ્પિ ખો, ભિક્ખવે, દીઘાવુસ્સ કુમારસ્સ એતદહોસિ – ‘‘પિતા ખો મં મરણકાલે અવચ ‘મા ખો ત્વં, તાત દીઘાવુ, દીઘં પસ્સ, મા રસ્સં. ન હિ, તાત દીઘાવુ, વેરેન વેરા સમ્મન્તિ; અવેરેન હિ, તાત દીઘાવુ, વેરા સમ્મન્તી’તિ. ન ખો મેતં પતિરૂપં, ય્વાહં પિતુવચનં અતિક્કમેય્ય’’’ન્તિ પુનદેવ કોસિયા ખગ્ગં પવેસેસિ. અથ ખો, ભિક્ખવે, બ્રહ્મદત્તો કાસિરાજા ભીતો ઉબ્બિગ્ગો ઉસ્સઙ્કી ઉત્રસ્તો સહસા વુટ્ઠાસિ. અથ ખો, ભિક્ખવે, દીઘાવુ કુમારો બ્રહ્મદત્તં કાસિરાજાનં એતદવોચ – ‘‘કિસ્સ ત્વં , દેવ, ભીતો ઉબ્બિગ્ગો ઉસ્સઙ્કી ઉત્રસ્તો સહસા વુટ્ઠાસી’’તિ? ઇધ મં, ભણે માણવક, દીઘીતિસ્સ કોસલરઞ્ઞો પુત્તો દીઘાવુ કુમારો સુપિનન્તેન ખગ્ગેન પરિપાતેસિ. તેનાહં ભીતો ઉબ્બિગ્ગો ઉસ્સઙ્કી ઉત્રસ્તો સહસા વુટ્ઠાસિન્તિ. અથ ખો, ભિક્ખવે, દીઘાવુ કુમારો વામેન હત્થેન બ્રહ્મદત્તસ્સ કાસિરઞ્ઞો સીસં પરામસિત્વા દક્ખિણેન હત્થેન ખગ્ગં નિબ્બાહેત્વા બ્રહ્મદત્તં કાસિરાજાનં એતદવોચ – ‘‘અહં ખો સો, દેવ, દીઘીતિસ્સ કોસલરઞ્ઞો પુત્તો દીઘાવુ કુમારો. બહુનો ત્વં અમ્હાકં અનત્થસ્સ કારકો. તયા અમ્હાકં બલઞ્ચ વાહનઞ્ચ જનપદો ચ કોસો ચ કોટ્ઠાગારઞ્ચ અચ્છિન્નં. તયા ચ મે માતાપિતરો હતા. અયં ખ્વસ્સ કાલો ય્વાહં વેરં અપ્પેય્ય’’ન્તિ. અથ ખો, ભિક્ખવે, બ્રહ્મદત્તો કાસિરાજા દીઘાવુસ્સ કુમારસ્સ પાદેસુ સિરસા નિપતિત્વા દીઘાવું કુમારં એતદવોચ – ‘‘જીવિતં મે, તાત દીઘાવુ, દેહિ. જીવિતં મે, તાત દીઘાવુ, દેહી’’તિ. ‘‘ક્યાહં ઉસ્સહામિ દેવસ્સ જીવિતં દાતું ? દેવો ખો મે જીવિતં દદેય્યા’’તિ. ‘‘તેન હિ, તાત દીઘાવુ, ત્વઞ્ચેવ મે જીવિતં દેહિ, અહઞ્ચ તે જીવિતં દમ્મી’’તિ. અથ ખો, ભિક્ખવે, બ્રહ્મદત્તો ચ કાસિરાજા દીઘાવુ ચ કુમારો અઞ્ઞમઞ્ઞસ્સ જીવિતં અદંસુ, પાણિઞ્ચ અગ્ગહેસું, સપથઞ્ચ અકંસુ અદ્દૂભાય [અદ્રૂભાય, અદુબ્ભાય (ક॰)].

અથ ખો, ભિક્ખવે, બ્રહ્મદત્તો કાસિરાજા દીઘાવું કુમારં એતદવોચ – ‘‘તેન હિ, તાત દીઘાવુ, રથં યોજેહિ , ગમિસ્સામા’’તિ. ‘‘એવં, દેવા’’તિ ખો, ભિક્ખવે, દીઘાવુ કુમારો બ્રહ્મદત્તસ્સ કાસિરઞ્ઞો પટિસ્સુત્વા રથં યોજેત્વા બ્રહ્મદત્તં કાસિરાજાનં એતદવોચ – ‘‘યુત્તો ખો તે, દેવ, રથો, યસ્સ દાનિ કાલં મઞ્ઞસી’’તિ. અથ ખો, ભિક્ખવે, બ્રહ્મદત્તો કાસિરાજા રથં અભિરુહિ. દીઘાવુ કુમારો રથં પેસેસિ. તથા તથા રથં પેસેસિ યથા યથા નચિરસ્સેવ સેનાય સમાગઞ્છિ. અથ ખો, ભિક્ખવે, બ્રહ્મદત્તો કાસિરાજા બારાણસિં પવિસિત્વા અમચ્ચે પારિસજ્જે સન્નિપાતાપેત્વા એતદવોચ – ‘‘સચે, ભણે, દીઘીતિસ્સ કોસલરઞ્ઞો પુત્તં દીઘાવું કુમારં પસ્સેય્યાથ, કિન્તિ નં

કરેય્યાથા''તિ? એકચ્ચે એવમાહંસુ – ''મયં, દેવ, હત્થે છિન્દેય્યામ. મયં, દેવ, પાદે છિન્દેય્યામ. મયં, દેવ, હત્થપાદે છિન્દેય્યામ. મયં, દેવ, કણ્ણે છિન્દેય્યામ. મયં, દેવ, નાસં છિન્દેય્યામ. મયં, દેવ, કણ્ણનાસં છિન્દેય્યામ. મયં, દેવ, સીસં છિન્દેય્યામા''તિ. ''અયં ખો, ભણે, દીઘીતિસ્સ કોસલરઞ્ઞો પુત્તો દીઘાવુ કુમારો. નાયં લબ્ભા કિઞ્ચિ કાતું. ઇમિના ચ મે જીવિતં દિન્નં, મયા ચ ઇમસ્સ જીવિતં દિન્ન''ન્તિ.

૪૬૩. અથ ખો, ભિક્ખવે, બ્રહ્મદત્તો કાસિરાજા દીઘાવું કુમારં એતદવોચ – ''યં ખો તે, તાત દીઘાવુ, પિતા મરણકાલે અવચ 'મા ખો ત્વં, તાત દીઘાવુ, દીઘં પસ્સ, મા રસ્સં. ન હિ, તાત દીઘાવુ, વેરેન વેરા સમ્મન્તિ; અવેરેન હિ, તાત દીઘાવુ, વેરા સમ્મન્તી'તિ, કિં તે પિતા સન્ધાય અવચા''તિ? ''યં ખો મે , દેવ, પિતા મરણકાલે અવચ 'મા દીઘ'ન્તિ મા ચિરં વેરં અકાસીતિ. ઇમં ખો મે, દેવ, પિતા મરણકાલે અવચ મા દીઘન્તિ. યં ખો મે, દેવ, પિતા મરણકાલે અવચ 'મા રસ્સ'ન્તિ મા ખિપ્પં મિત્તેહિ ભિજ્જિત્થા''તિ. ઇમં ખો મે, દેવ, પિતા મરણકાલે અવચ મા રસ્સન્તિ. યં ખો મે, દેવ, પિતા મરણકાલે અવચ ''ન હિ, તાત દીઘાવુ, વેરેન વેરા સમ્મન્તિ, અવેરેન હિ, તાત દીઘાવુ, વેરા સમ્મન્તી''તિ દેવેન મે માતાપિતરો હતાતિ. સચાહં દેવં જીવિતા વોરોપેય્યં, યે દેવસ્સ અત્થકામા તે મં જીવિતા વોરોપેય્યું, યે મે અત્થકામા તે તે જીવિતા વોરોપેય્યું – એવં તં વેરં વેરેન ન વૂપસમેય્ય. ઇદાનિ ચ પન મે દેવેન જીવિતં દિન્નં, મયા ચ દેવસ્સ જીવિતં દિન્નં. એવં તં વેરં અવેરેન વૂપસન્તં. ઇમં ખો મે, દેવ, પિતા મરણકાલે અવચ – ન હિ, તાત દીઘાવુ, વેરેન વેરા સમ્મન્તિ; અવેરેન હિ , તાત દીઘાવુ, વેરા સમ્મન્તી''તિ. અથ ખો, ભિક્ખવે, બ્રહ્મદત્તો કાસિરાજા – ''અચ્છરિયં વત ભો! અબ્ભુતં વત ભો! યાવ પણ્ડિતો અયં દીઘાવુ કુમારો, યત્ર હિ નામ પિતુનો સંખિત્તેન ભાસિતસ્સ વિત્થારેન અત્થં આજાનિસ્સતી''તિ પેત્તિકં બલઞ્ચ વાહનઞ્ચ જનપદઞ્ચ કોસઞ્ચ કોટ્ઠાગારઞ્ચ પટિપાદેસિ, ધીતરઞ્ચ અદાસિ. તેસઞ્હિ નામ, ભિક્ખવે, રાજૂનં આદિન્નદણ્ડાનં આદિન્નસત્થાનં એવરૂપં ખન્તિસોરચ્ચં ભવિસ્સતિ. ઇધ ખો પન તં, ભિક્ખવે , સોભેથ યં તુમ્હે એવં સ્વાક્ખાતે ધમ્મવિનયે પબ્બજિતા સમાના ખમા ચ ભવેય્યાથ સોરતા ચાતિ? તતિયમ્પિ ખો ભગવા તે ભિક્ખૂ એતદવોચ – ''અલં, ભિક્ખવે, મા ભણ્ડનં મા કલહં મા વિગ્ગહં મા વિવાદ''ન્તિ. તતિયમ્પિ ખો સો અધમ્મવાદી ભિક્ખુ ભગવન્તં એતદવોચ – ''આગમેતુ, ભન્તે, ભગવા ધમ્મસ્સામી; અપ્પોસ્સુક્કો, ભન્તે, ભગવા દિટ્ઠધમ્મસુખવિહારમનુયુત્તો વિહરતુ. મયમેતેન ભણ્ડનેન કલહેન વિગ્ગહેન વિવાદેન પઞ્ઞાયિસ્સામા''તિ. અથ ખો ભગવા – પરિયાદિન્નરૂપા ખો ઇમે મોઘપુરિસા, નયિમે સુકરા સઞ્ઞાપેતુન્તિ – ઉટ્ઠાયાસના પક્કામિ.

દીઘાવુભાણવારો નિટ્ઠિતો પઠમો.

૪૬૪. [મ॰ નિ॰ ૩.૨૩૬] અથ ખો ભગવા પુબ્બણ્હસમયં નિવાસેત્વા પત્તચીવરમાદાય કોસમ્બિં પિણ્ડાય પાવિસિ. કોસમ્બિયં પિણ્ડાય ચરિત્વા પચ્છાભત્તં પિણ્ડપાતપટિક્કન્તો સેનાસનં સંસામેત્વા પત્તચીવરમાદાય સઙ્ઘમજ્ઝે ઠિતકોવ ઇમા ગાથાયો અભાસિ –

[મ॰ નિ॰ ૩.૨૩૭] ''પુથુસદ્દો સમજનો, ન બાલો કોચિ મઞ્ઞથ;
સઙ્ઘસ્મિં ભિજ્જમાનસ્મિં, નાઞ્ઞં ભિય્યો અમઞ્ઞરું.

[મ॰ નિ॰ ૩.૨૩૭] ''પરિમુટ્ઠા પણ્ડિતાભાસા, વાચાગોચરભાણિનો;
યાવિચ્છન્તિ મુખાયામં, યેન નીતા ન તં વિદૂ.

[મ॰ નિ॰ ૩.૨૩૭] ''અક્કોચ્છિ મં અવધિ મં, અજિનિ મં અહાસિ મે;

યે ચ તં ઉપનય્હન્તિ, વેરં તેસં ન સમ્મતિ.

[મ॰ નિ॰ ૩.૨૩૭] ‘‘અક્કોચ્છિ મં અવધિ મં, અજિનિ મં અહાસિ મે;
યે ચ તં નુપનય્હન્તિ, વેરં તેસૂપસમ્મતિ.

[મ॰ નિ॰ ૩.૨૩૭] ‘‘ન હિ વેરેન વેરાનિ, સમ્મન્તીધ કુદાચનં;
અવેરેન ચ સમ્મન્તિ, એસધમ્મો સનન્તનો.

[મ॰ નિ॰ ૩.૨૩૭] ‘‘પરે ચ ન વિજાનન્તિ, મયમેત્થ યમામસે;
યે ચ તત્થ વિજાનન્તિ, તતો સમ્મન્તિ મેધગા.

[મ॰ નિ॰ ૩.૨૩૭] ‘‘અટ્ઠિચ્છિન્ના પાણહરા, ગવાસ્સધનહારિનો;
રટ્ઠં વિલુમ્પમાનાનં, તેસમ્પિ હોતિ સઙ્ગતિ.

‘‘કસ્મા તુમ્હાક નો સિયા;
[મ॰ નિ॰ ૩.૨૩૭] ‘‘સચે લભેથ નિપકં સહાયં;
સદ્ધિંચરં સાધુવિહારિ ધીરં;
અભિભુય્ય સબ્બાનિ પરિસ્સયાનિ;
ચરેય્ય તેનત્તમનો સતીમા.

[મ॰ નિ॰ ૩.૨૩૭] ‘‘નો ચે લભેથ નિપકં સહાયં;
સદ્ધિં ચરં સાધુવિહારિ ધીરં;
રાજાવ રટ્ઠં વિજિતં પહાય;
એકો ચરે માતઙ્ગરઞ્ઞેવ નાગો.

[મ॰ નિ॰ ૩.૨૩૭] ‘‘એકસ્સ ચરિતં સેય્યો;
નત્થિ બાલે સહાયતા;
એકો ચરે ન ચ પાપાનિ કયિરા;
અપ્પોસ્સુક્કો માતઙ્ગરઞ્ઞેવ નાગો’’તિ.

દીઘાવુવત્થુ નિટ્ઠિતં.

૨૭૩. બાલકલોણકગમનકથા

૪૬૫. અથ ખો ભગવા સઙ્ઘમજ્ઝે ઠિતકોવ ઇમા ગાથાયો ભાસિત્વા યેન બાલકલોણકગામો [બાલકલોણકારગામો (સી॰ સ્યા॰)] તેનુપસઙ્કમિ. તેન ખો પન સમયેન આયસ્મા ભગુ બાલકલોણકગામે વિહરતિ. અદ્દસા ખો આયસ્મા ભગુ ભગવન્તં દૂરતોવ આગચ્છન્તં, દિસ્વાન આસનં પઞ્ઞપેસિ, પાદોદકં પાદપીઠં પાદકથલિકં ઉપનિક્ખિપિ, પચ્ચુગ્ગન્ત્વા પત્તચીવરં પટિગ્ગહેસિ. નિસીદિ ભગવા પઞ્ઞત્તે આસને, નિસજ્જ ખો ભગવા પાદે પક્ખાલેસિ. આયસ્માપિ ખો ભગુ ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં

નિસિન્નં ખો આયસ્મન્તં ભગું ભગવા એતદવોચ – ''કચ્ચિ, ભિક્ખુ, ખમનીયં; કચ્ચિ યાપનીયં, કચ્ચિ પિણ્ડકેન ન કિલમસી''તિ? ''ખમનીયં, ભગવા, યાપનીયં, ભગવા; ન ચાહં, ભન્તે, પિણ્ડકેન કિલમામી''તિ. અથ ખો ભગવા આયસ્મન્તં ભગું ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સેત્વા સમાદપેત્વા સમુત્તેજેત્વા સમ્પહંસેત્વા ઉટ્ઠાયાસના યેન પાચીનવંસદાયો તેનુપસઙ્કમિ.

બાલકલોણકગમનકથા નિટ્ઠિતા.

૨૭૪. પાચીનવંસદાયગમનકથા

૪૬૬. [મ॰ નિ॰ ૧.૩૨૫ આદયો પસ્સિતબ્બં] તેન ખો પન સમયેન આયસ્મા ચ અનુરુદ્ધો આયસ્મા ચ નન્દિયો આયસ્મા ચ કિમિલો [કિમ્બિલો (સી॰ સ્યા॰)] પાચીનવંસદાયે વિહરન્તિ. અદ્દસા ખો દાયપાલો ભગવન્તં દૂરતોવ આગચ્છન્તં, દિસ્વાન ભગવન્તં એતદવોચ – ''મા, સમણ, એતં દાયં પાવિસિ. સન્તેત્થ તયો કુલપુત્તા અત્તકામરૂપા વિહરન્તિ. મા તેસં અફાસુમકાસી''તિ. અસ્સોસિ ખો આયસ્મા અનુરુદ્ધો દાયપાલસ્સ ભગવતા સદ્ધિં મન્તયમાનસ્સ, સુત્વાન દાયપાલં એતદવોચ – ''માવુસો, દાયપાલ, ભગવન્તં વારેસિ . સત્થા નો ભગવા અનુપ્પત્તો''તિ. અથ ખો આયસ્મા અનુરુદ્ધો યેનાયસ્મા ચ નન્દિયો આયસ્મા ચ કિમિલો તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા આયસ્મન્તઞ્ચ નન્દિયં આયસ્મન્તઞ્ચ કિમિલં એતદવોચ – ''અભિક્કમથાયસ્મન્તો અભિક્કમથાયસ્મન્તો, સત્થા નો ભગવા અનુપ્પત્તો''તિ. અથ ખો આયસ્મા ચ અનુરુદ્ધો આયસ્મા ચ નન્દિયો આયસ્મા ચ કિમિલો ભગવન્તં પચ્ચુગ્ગન્ત્વા એકો ભગવતો પત્તચીવરં પટિગ્ગહેસિ, એકો આસનં પઞ્ઞપેસિ, એકો પાદોદકં પાદપીઠં પાદકથલિકં ઉપનિક્ખિપિ. નિસીદિ ભગવા પઞ્ઞત્તે આસને , નિસજ્જ ખો ભગવા પાદે પક્ખાલેસિ. તેપિ ખો આયસ્મન્તો ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિંસુ. એકમન્તં નિસિન્નં ખો આયસ્મન્તં અનુરુદ્ધં ભગવા એતદવોચ – ''કચ્ચિ વો, અનુરુદ્ધા, ખમનીયં, કચ્ચિ યાપનીયં; કચ્ચિ પિણ્ડકેન ન કિલમથા''તિ? ''ખમનીયં ભગવા, યાપનીયં ભગવા; ન ચ મયં, ભન્તે, પિણ્ડકેન કિલમામા''તિ.

''કચ્ચિ પન વો અનુરુદ્ધા સમગ્ગા સમ્મોદમાના અવિવદમાના ખીરોદકીભૂતા અઞ્ઞમઞ્ઞં પિયચક્ખૂહિ સમ્પસ્સન્તા વિહરથા''તિ? ''તગ્ઘ મયં, ભન્તે, સમગ્ગા સમ્મોદમાના અવિવદમાના ખીરોદકીભૂતા અઞ્ઞમઞ્ઞં પિયચક્ખૂહિ સમ્પસ્સન્તા વિહરામા''તિ. ''યથા કથં પન તુમ્હે, અનુરુદ્ધા, સમગ્ગા સમ્મોદમાના અવિવદમાના ખીરોદકીભૂતા અઞ્ઞમઞ્ઞં પિયચક્ખૂહિ સમ્પસ્સન્તા વિહરથા''તિ? ''ઇધ મય્હં, ભન્તે, એવં હોતિ – 'લાભા વત મે, સુલદ્ધં વત મે, યોહં એવરૂપેહિ સબ્રહ્મચારીહિ સદ્ધિં વિહરામી'''તિ. તસ્સ મય્હં, ભન્તે, ઇમેસુ આયસ્મન્તેસુ મેત્તં કાયકમ્મં પચ્ચુપટ્ઠિતં આવિ ચેવ રહો ચ; મેત્તં વચીકમ્મં... મેત્તં મનોકમ્મં પચ્ચુપટ્ઠિતં આવિ ચેવ રહો ચ. તસ્સ મય્હં, ભન્તે, એવં હોતિ – '''યંનૂનાહં સકં ચિત્તં નિક્ખિપિત્વા ઇમેસંયેવ આયસ્મન્તાનં ચિત્તસ્સ વસેન વત્તેય્ય'ન્તિ. સો ખો અહં, ભન્તે, સકં ચિત્તં નિક્ખિપિત્વા ઇમેસંયેવ આયસ્મન્તાનં ચિત્તસ્સ વસેન વત્તામિ. નાના હિ ખો નો, ભન્તે, કાયા, એકઞ્ચ પન મઞ્ઞે ચિત્ત''ન્તિ.

આયસ્માપિ ખો નન્દિયો...પે॰... આયસ્માપિ ખો કિમિલો ભગવન્તં એતદવોચ – ''મય્હમ્પિ ખો, ભન્તે, એવં હોતિ – 'લાભા વત મે, સુલદ્ધં વત મે, યોહં એવરૂપેહિ સબ્રહ્મચારીહિ સદ્ધિં વિહરામી'તિ. તસ્સ મય્હં, ભન્તે, ઇમેસુ આયસ્મન્તેસુ મેત્તં કાયકમ્મં પચ્ચુપટ્ઠિતં આવિ ચેવ રહો ચ; મેત્તં વચીકમ્મં મેત્તં મનોકમ્મં પચ્ચુપટ્ઠિતં આવિ ચેવ રહો ચ. તસ્સ મય્હં, ભન્તે, એવં હોતિ 'યંનૂનાહં સકં ચિત્તં નિક્ખિપિત્વા ઇમેસંયેવ આયસ્મન્તાનં ચિત્તસ્સ

વસેન વત્તેય્ય’ન્તિ. સો ખો અહં, ભન્તે, સકં ચિત્તં નિક્ખિપિત્વા ઇમેસંયેવ આયસ્મન્તાનં ચિત્તસ્સ વસેન વત્તામિ. નાના હિ ખો નો, ભન્તે, કાયા, એકઞ્ચ પન મઞ્ઞે ચિત્તન્તિ. એવં ખો મયં, ભન્તે, સમગ્ગા સમ્મોદમાના અવિવદમાના ખીરોદકીભૂતા અઞ્ઞમઞ્ઞં પિયચક્ખૂહિ સમ્પસ્સન્તા વિહરામા’’તિ.

‘‘કચ્ચિ પન વો, અનુરુદ્ધા, અપ્પમત્તા આતાપિનો પહિતત્તા વિહરથા’’તિ? ‘‘તગ્ઘ મયં, ભન્તે, અપ્પમત્તા આતાપિનો પહિતત્તા વિહરામા’’તિ. ‘‘યથા કથં પન તુમ્હે, અનુરુદ્ધા, અપ્પમત્તા આતાપિનો પહિતત્તા વિહરથા’’તિ? ‘‘ઇધ, ભન્તે, અમ્હાકં યો પઠમં ગામતો પિણ્ડાય પટિક્કમતિ સો આસનં પઞ્ઞપેતિ, પાદોદકં પાદપીઠં પાદકથલિકં ઉપનિક્ખિપતિ, અવક્કારપાતિં ધોવિત્વા ઉપટ્ઠાપેતિ, પાનીયં પરિભોજનીયં ઉપટ્ઠાપેતિ. યો પચ્છા ગામતો પિણ્ડાય પટિક્કમતિ, સચે હોતિ ભુત્તાવસેસો, સચે આકઙ્ખતિ ભુઞ્જતિ, નો ચે આકઙ્ખતિ અપ્પહરિતે વા છડ્ડેતિ. અપ્પાણકે વા ઉદકે ઓપિલાપેતિ. સો આસનં ઉદ્ધરતિ , પાદોદકં પાદપીઠં પાદકથલિકં પટિસામેતિ, અવક્કારપાતિં ધોવિત્વા પટિસામેતિ, પાનીયં પરિભોજનીયં પટિસામેતિ, ભત્તગ્ગં સમ્મજ્જતિ. યો પસ્સતિ પાનીયઘટં વા પરિભોજનીયઘટં વા વચ્ચઘટં વા રિત્તં તુચ્છં સો ઉપટ્ઠાપેતિ. સચસ્સ હોતિ અવિસય્હં, હત્થવિકારેન દુતિયં આમન્તેત્વા હત્થવિલઙ્ઘકેન ઉપટ્ઠાપેમ, ન ત્વેવ મયં, ભન્તે, તપ્પચ્ચયા વાચં ભિન્દામ. પઞ્ચાહિકં ખો પન મયં, ભન્તે, સબ્બરત્તિં ધમ્મિયા કથાય સન્નિસીદામ. એવં ખો મયં, ભન્તે, અપ્પમત્તા આતાપિનો પહિતત્તા વિહરામા’’તિ.

પાચિનવંસદાયગમનકથા નિટ્ઠિતા.

૨૭૫. પાલિલેય્યકગમનકથા

૪૬૭. [ઉદા॰ ૩૫ આદયો થોકં વિસદિસં] અથ ખો ભગવા આયસ્મન્તઞ્ચ અનુરુદ્ધં આયસ્મન્તઞ્ચ નન્દિયં આયસ્મન્તઞ્ચ કિમિલં ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સેત્વા સમાદપેત્વા સમુત્તેજેત્વા સમ્પહંસેત્વા ઉટ્ઠાયાસના યેન પાલિલેય્યકં [પારિલેય્યકં (સી॰ સ્યા॰)] તેન ચારિકં પક્કામિ. અનુપુબ્બેન ચારિકં ચરમાનો યેન પાલિલેય્યકં તદવસરિ. તત્ર સુદં ભગવા પાલિલેય્યકે વિહરતિ રક્ખિતવનસણ્ડે ભદ્દસાલમૂલે. અથ ખો ભગવતો રહોગતસ્સ પટિસલ્લીનસ્સ એવં ચેતસો પરિવિતક્કો ઉદપાદિ – ‘‘અહં ખો પુબ્બે આકિણ્ણો ન ફાસુ વિહાસિં તેહિ કોસમ્બકેહિ [કોસમ્બિકેહિ (સ્યા॰)] ભિક્ખૂહિ ભણ્ડનકારકેહિ કલહકારકેહિ વિવાદકારકેહિ ભસ્સકારકેહિ સઙ્ઘે અધિકરણકારકેહિ. સોમ્હિ એતરહિ એકો અદુતિયો સુખં ફાસુ વિહરામિ અઞ્ઞત્રેવ તેહિ કોસમ્બકેહિ ભિક્ખૂહિ ભણ્ડનકારકેહિ કલહકારકેહિ વિવાદકારકેહિ ભસ્સકારકેહિ સઙ્ઘે અધિકરણકારકેહી’’તિ.

અઞ્ઞતરોપિ ખો હત્થિનાગો આકિણ્ણો વિહરતિ હત્થીહિ હત્થિનીહિ હત્થિકળભેહિ હત્થિચ્છાપેહિ, છિન્નગ્ગાનિ ચેવ તિણાનિ ખાદતિ, ઓભગ્ગોભગ્ગઞ્ચસ્સ સાખાભઙ્ગં ખાદન્તિ, આવિલાનિ ચ પાનીયાનિ પિવતિ, ઓગાહા ચસ્સ ઓતિણ્ણસ્સ હત્થિનિયો કાયં ઉપનિઘંસન્તિયો ગચ્છન્તિ. અથ ખો તસ્સ હત્થિનાગસ્સ એતદહોસિ – ‘‘અહં ખો આકિણ્ણો વિહરામિ હત્થીહિ હત્થિનીહિ હત્થિકળભેહિ હત્થિચ્છાપેહિ, છિન્નગ્ગાનિ ચેવ તિણાનિ ખાદામિ, ઓભગ્ગોભગ્ગઞ્ચ મે સાખાભઙ્ગં ખાદન્તિ, આવિલાનિ ચ પાનીયાનિ પિવામિ, ઓગાહા ચ મે ઓતિણ્ણસ્સ હત્થિનિયો કાયં ઉપનિઘંસન્તિયો ગચ્છન્તિ. યંનૂનાહં એકોવ ગણસ્મા વૂપકટ્ઠો વિહરેય્ય’’ન્તિ. અથ ખો સો હત્થિનાગો યૂથા અપક્કમ્મ યેન પાલિલેય્યકં રક્ખિતવનસણ્ડો ભદ્દસાલમૂલં યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા સોણ્ડાય ભગવતો પાનીયં પરિભોજનીયં ઉપટ્ઠાપેતિ, અપ્પહરિતઞ્ચ કરોતિ. અથ ખો તસ્સ હત્થિનાગસ્સ એતદહોસિ –

‘‘અહં ખો પુબ્બે આકિણ્ણો ન ફાસુ વિહાસિં હત્થીહિ હત્થિનીહિ હત્થિકળભેહિ હત્થિચ્છાપેહિ, છિન્નગ્ગાનિ ચેવ તિણાનિ ખાદિં, ઓભગ્ગોભગ્ગઞ્ચ મે સાખાભઙ્ગં ખાદિંસુ, આવિલાનિ ચ પાનીયાનિ અપાયિં ઓગાહા ચ મે ઓતિણ્ણસ્સ [ઓગાહઞ્ચસ્સ ઓતિણ્ણસ્સ (સ્યા॰), ઓગાહા ચસ્સ ઉત્તિણ્ણસ્સ (સી॰)] હત્થિનિયો કાયં ઉપનિઘંસન્તિયો અગમંસુ. સોમ્હિ એતરહિ એકો અદુતિયો સુખં ફાસુ વિહરામિ અઞ્ઞત્રેવ હત્થીહિ હત્થિનીહિ હત્થિકળભેહિ હત્થિચ્છાપેહી’’તિ.

અથ ખો ભગવા અત્તનો ચ પવિવેકં વિદિત્વા તસ્સ ચ હત્થિનાગસ્સ ચેતસા ચેતોપરિવિતક્કમઞ્ઞાય તાયં વેલાયં ઇમં ઉદાનં ઉદાનેસિ –

[ઉદા॰ ૩૫] ‘‘એતં [એવં (ક॰)] નાગસ્સ નાગેન, ઈસાદન્તસ્સ હત્થિનો;
સમેતિ ચિત્તં ચિત્તેન, યદેકો રમતી વને’’તિ.

અથ ખો ભગવા પાલિલેય્યકે યથાભિરન્તં વિહરિત્વા યેન સાવત્થિ તેન ચારિકં પક્કામિ. અનુપુબ્બેન ચારિકં ચરમાનો યેન સાવત્થિ તદવસરિ. તત્ર સુદં ભગવા સાવત્થિયં વિહરતિ જેતવને અનાથપિણ્ડિકસ્સ આરામે. અથ ખો કોસમ્બકા ઉપાસકા – ‘‘ઇમે ખો અય્યા કોસમ્બકા ભિક્ખૂ બહુનો અમ્હાકં અનત્થસ્સ કારકા . ઇમેહિ ઉબ્બાળ્હો ભગવા પક્કન્તો. હન્દ મયં અય્યે કોસમ્બકે ભિક્ખૂ નેવ અભિવાદેય્યામ, ન પચ્ચુટ્ઠેય્યામ, ન અઞ્જલિકમ્મં સામીચિકમ્મં કરેય્યામ, ન સક્કરેય્યામ, ન ગરું કરેય્યામ, ન માનેય્યામ, ન ભજેય્યામ, ન પૂજેય્યામ, ઉપગતાનમ્પિ પિણ્ડકં ન દજ્જેય્યામ – એવં ઇમે અમ્હેહિ અસક્કરિયમાના અગરુકરિયમાના અમાનિયમાના અભજિયમાના અપૂજિયમાના અસક્કારપકતા પક્કમિસ્સન્તિ વા વિબ્ભમિસ્સન્તિ વા ભગવન્તં વા પસાદેસ્સન્તી’’તિ. અથ ખો કોસમ્બકા ઉપાસકા કોસમ્બકે ભિક્ખૂ નેવ અભિવાદેસું, ન પચ્ચુટ્ઠેસું, ન અઞ્જલિકમ્મં સામીચિકમ્મં અકંસુ, ન સક્કરિંસુ, ન ગરું કરિંસુ, ન માનેસું, ન ભજેસું ન પૂજેસું, ઉપગતાનમ્પિ પિણ્ડકં ન અદંસુ. અથ ખો કોસમ્બકા ભિક્ખૂ કોસમ્બકેહિ ઉપાસકેહિ અસક્કરિયમાના અગરુકરિયમાના અમાનિયમાના અભજિયમાના અપૂજિયમાના અસક્કારપકતા એવમાહંસુ – ‘‘હન્દ મયં, આવુસો, સાવત્થિં ગન્ત્વા ભગવતો સન્તિકે ઇમં અધિકરણં વૂપસમેય્યામા’’તિ.

પાલિલેય્યકગમનકથા નિટ્ઠિતા.

૨૭૬. અટ્ઠારસવત્થુકથા

૪૬૮. અથ ખો કોસમ્બકા ભિક્ખૂ સેનાસનં સંસામેત્વા પત્તચીવરમાદાય યેન સાવત્થિ તેનુપસઙ્કમિંસુ. અસ્સોસિ ખો આયસ્મા સારિપુત્તો – ‘‘તે કિર કોસમ્બકા ભિક્ખૂ ભણ્ડનકારકા કલહકારકા વિવાદકારકા ભસ્સકારકા સઙ્ઘે અધિકરણકારકા સાવત્થિં આગચ્છન્તી’’તિ. અથ ખો આયસ્મા સારિપુત્તો યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નો ખો આયસ્મા સારિપુત્તો ભગવન્તં એતદવોચ – ‘‘તે કિર, ભન્તે, કોસમ્બકા ભિક્ખૂ ભણ્ડનકારકા કલહકારકા વિવાદકારકા ભસ્સકારકા સઙ્ઘે અધિકરણકારકા સાવત્થિં આગચ્છન્તિ. કથાહં, ભન્તે, તેસુ ભિક્ખૂસુ પટિપજ્જામી’’તિ? ‘‘તેન હિ ત્વં, સારિપુત્ત, યથા ધમ્મો તથા તિટ્ઠાહી’’તિ. ‘‘કથાહં, ભન્તે, જાનેય્યં ધમ્મં વા અધમ્મં વા’’તિ?

અટ્ઠારસહિ ખો, સારિપુત્ત, વત્થૂહિ અધમ્મવાદી જાનિતબ્બો. ઇધ, સારિપુત્ત, ભિક્ખુ અધમ્મં ધમ્મોતિ દીપેતિ, ધમ્મં અધમ્મોતિ દીપેતિ; અવિનયં વિનયોતિ દીપેતિ, વિનયં અવિનયોતિ દીપેતિ; અભાસિતં અલપિતં તથાગતેન ભાસિતં લપિતં તથાગતેનાતિ દીપેતિ, ભાસિતં લપિતં તથાગતેન અભાસિતં અલપિતં તથાગતેનાતિ દીપેતિ; અનાચિણ્ણં તથાગતેન આચિણ્ણં તથાગતેનાતિ દીપેતિ, આચિણ્ણં તથાગતેન અનાચિણ્ણં તથાગતેનાતિ દીપેતિ; અપઞ્ઞત્તં તથાગતેન પઞ્ઞત્તં તથાગતેનાતિ દીપેતિ, પઞ્ઞત્તં તથાગતેન અપઞ્ઞત્તં તથાગતેનાતિ દીપેતિ; અનાપત્તિં આપત્તીતિ દીપેતિ, આપત્તિં અનાપત્તીતિ દીપેતિ; લહુકં આપત્તિં ગરુકા આપત્તીતિ દીપેતિ, ગરુકં આપત્તિં લહુકા આપત્તીતિ દીપેતિ; સાવસેસં આપત્તિં અનવસેસા આપત્તીતિ દીપેતિ, અનવસેસં આપત્તિં સાવસેસા આપત્તીતિ દીપેતિ; દુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં અદુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ દીપેતિ, અદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં દુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ દીપેતિ – ઇમેહિ ખો, સારિપુત્ત, અટ્ઠારસહિ વત્થૂહિ અધમ્મવાદી જાનિતબ્બો.

અટ્ઠારસહિ ચ ખો, સારિપુત્ત, વત્થૂહિ ધમ્મવાદી જાનિતબ્બો. ઇધ, સારિપુત્ત, ભિક્ખુ અધમ્મં અધમ્મોતિ દીપેતિ, ધમ્મં ધમ્મોતિ દીપેતિ; અવિનયં અવિનયોતિ દીપેતિ, વિનયં વિનયોતિ દીપેતિ; અભાસિતં અલપિતં તથાગતેન અભાસિતં અલપિતં તથાગતેનાતિ દીપેતિ, ભાસિતં લપિતં તથાગતેન ભાસિતં લપિતં તથાગતેનાતિ દીપેતિ; અનાચિણ્ણં તથાગતેન અનાચિણ્ણં તથાગતેનાતિ દીપેતિ, આચિણ્ણં તથાગતેન આચિણ્ણં તથાગતેનાતિ દીપેતિ; અપઞ્ઞત્તં તથાગતેન અપઞ્ઞત્તં તથાગતેનાતિ દીપેતિ, પઞ્ઞત્તં તથાગતેન પઞ્ઞત્તં તથાગતેનાતિ દીપેતિ ; અનાપત્તિં અનાપત્તીતિ દીપેતિ, આપત્તિં આપત્તીતિ દીપેતિ; લહુકં આપત્તિં લહુકા આપત્તીતિ દીપેતિ, ગરુકં આપત્તિં ગરુકા આપત્તીતિ દીપેતિ; સાવસેસં આપત્તિં સાવસેસા આપત્તીતિ દીપેતિ, અનવસેસં આપત્તિં અનવસેસા આપત્તીતિ દીપેતિ; દુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં દુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ દીપેતિ, અદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં અદુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ દીપેતિ – ઇમેહિ ખો, સારિપુત્ત, અટ્ઠારસહિ વત્થૂહિ ધમ્મવાદી જાનિતબ્બોતિ.

૪૬૯. અસ્સોસિ ખો આયસ્મા મહામોગ્ગલ્લાનો...પે॰... અસ્સોસિ ખો આયસ્મા મહાકસ્સપો... અસ્સોસિ ખો આયસ્મા મહાકચ્ચાનો... અસ્સોસિ ખો આયસ્મા મહાકોટ્ઠિકો ... અસ્સોસિ ખો આયસ્મા મહાકપ્પિનો... અસ્સોસિ ખો આયસ્મા મહાચુન્દો... અસ્સોસિ ખો આયસ્મા અનુરુદ્ધો... અસ્સોસિ ખો આયસ્મા રેવતો ... અસ્સોસિ ખો આયસ્મા ઉપાલિ... અસ્સોસિ ખો આયસ્મા આનન્દો... અસ્સોસિ ખો આયસ્મા રાહુલો – ''તે કિર કોસમ્બકા ભિક્ખૂ ભણ્ડનકારકા કલહકારકા વિવાદકારકા ભસ્સકારકા સઙ્ઘે અધિકરણકારકા સાવત્થિં આગચ્છન્તી''તિ. અથ ખો આયસ્મા રાહુલો યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નો ખો આયસ્મા રાહુલો ભગવન્તં એતદવોચ – ''તે કિર, ભન્તે, કોસમ્બકા ભિક્ખૂ ભણ્ડનકારકા કલહકારકા વિવાદકારકા ભસ્સકારકા સઙ્ઘે અધિકરણકારકા સાવત્થિં આગચ્છન્તિ. કથાહં, ભન્તે, તેસુ ભિક્ખૂસુ પટિપજ્જામી''તિ? ''તેન હિ ત્વં, રાહુલ, યથા ધમ્મો તથા તિટ્ઠાહી''તિ. ''કથાહં, ભન્તે, જાનેય્યં ધમ્મં વા અધમ્મં વા''તિ?

અટ્ઠારસહિ ખો, રાહુલ, વત્થૂહિ અધમ્મવાદી જાનિતબ્બો. ઇધ, રાહુલ, ભિક્ખુ અધમ્મં ધમ્મોતિ દીપેતિ, ધમ્મં અધમ્મોતિ દીપેતિ; અવિનયં વિનયોતિ દીપેતિ, વિનયં અવિનયોતિ દીપેતિ; અભાસિતં અલપિતં તથાગતેન ભાસિતં લપિતં તથાગતેનાતિ દીપેતિ, ભાસિતં લપિતં તથાગતેન અભાસિતં અલપિતં તથાગતેનાતિ દીપેતિ; અનાચિણ્ણં તથાગતેન આચિણ્ણં તથાગતેનાતિ દીપેતિ, આચિણ્ણં તથાગતેન અનાચિણ્ણં તથાગતેનાતિ દીપેતિ; અપઞ્ઞત્તં તથાગતેન પઞ્ઞત્તં તથાગતેનાતિ દીપેતિ, પઞ્ઞત્તં તથાગતેન અપઞ્ઞત્તં તથાગતેનાતિ દીપેતિ; અનાપત્તિં આપત્તીતિ દીપેતિ, આપત્તિં અનાપત્તીતિ દીપેતિ; લહુકં આપત્તિં ગરુકા આપત્તીતિ દીપેતિ, ગરુકં

આપત્તિં લહુકા આપત્તીતિ દીપેતિ; સાવસેસં આપત્તિં અનવસેસા આપત્તીતિ દીપેતિ, અનવસેસં આપત્તિં સાવસેસા આપત્તીતિ દીપેતિ; દુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં અદુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ દીપેતિ, અદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં દુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ દીપેતિ – ઇમેહિ ખો, રાહુલ, અટ્ઠારસહિ વત્થૂહિ અધમ્મવાદી જાનિતબ્બો.

અટ્ઠારસહિ ચ ખો, રાહુલ, વત્થૂહિ ધમ્મવાદી જાનિતબ્બો. ઇધ, રાહુલ, ભિક્ખુ અધમ્મં અધમ્મોતિ દીપેતિ, ધમ્મં ધમ્મોતિ દીપેતિ; અવિનયં અવિનયોતિ દીપેતિ, વિનયં વિનયોતિ દીપેતિ; અભાસિતં અલપિતં તથાગતેન અભાસિતં અલપિતં તથાગતેનાતિ દીપેતિ, ભાસિતં લપિતં તથાગતેન ભાસિતં લપિતં તથાગતેનાતિ દીપેતિ; અનાચિણ્ણં તથાગતેન અનાચિણ્ણં તથાગતેનાતિ દીપેતિ, આચિણ્ણં તથાગતેન આચિણ્ણં તથાગતેનાતિ દીપેતિ; અપઞ્ઞત્તં તથાગતેન અપઞ્ઞત્તં તથાગતેનાતિ દીપેતિ, પઞ્ઞત્તં તથાગતેન પઞ્ઞત્તં તથાગતેનાતિ દીપેતિ; અનાપત્તિં અનાપત્તીતિ દીપેતિ, આપત્તિં આપત્તીતિ દીપેતિ; લહુકં આપત્તિં લહુકા આપત્તીતિ દીપેતિ, ગરુકં આપત્તિં ગરુકા આપત્તીતિ દીપેતિ; સાવસેસં આપત્તિં સાવસેસા આપત્તીતિ દીપેતિ, અનવસેસં આપત્તિં અનવસેસા આપત્તીતિ દીપેતિ; દુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં દુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ દીપેતિ, અદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં અદુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ દીપેતિ – ઇમેહિ ખો, રાહુલ, અટ્ઠારસહિ વત્થૂહિ ધમ્મવાદી જાનિતબ્બોતિ.

૪૭૦. અસ્સોસિ ખો મહાપજાપતિ [મહાપજાપતી (સી॰ સ્યા॰)] ગોતમી – ''તે કિર કોસમ્બકા ભિક્ખૂ ભણ્ડનકારકા કલહકારકા વિવાદકારકા ભસ્સકારકા સઙ્ઘે અધિકરણકારકા સાવત્થિં આગચ્છન્તી''તિ. અથ ખો મહાપજાપતિ ગોતમી યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં અટ્ઠાસિ. એકમન્તં ઠિતા ખો મહાપજાપતિ ગોતમી ભગવન્તં એતદવોચ – ''તે કિર, ભન્તે, કોસમ્બકા ભિક્ખૂ ભણ્ડનકારકા કલહકારકા વિવાદકારકા ભસ્સકારકા સઙ્ઘે અધિકરણકારકા સાવત્થિં આગચ્છન્તિ. કથાહં, ભન્તે, તેસુ ભિક્ખૂસુ પટિપજ્જામી''તિ? ''તેન હિ ત્વં, ગોતમિ, ઉભયત્થ ધમ્મં સુણ. ઉભયત્થ ધમ્મં સુત્વા યે તત્થ ભિક્ખૂ ધમ્મવાદિનો તેસં દિટ્ઠિઞ્ચ ખન્તિઞ્ચ રુચિઞ્ચ આદાયઞ્ચ રોચેહિ. યઞ્ચ કિઞ્ચિ ભિક્ખુનિસઙ્ઘેન ભિક્ખુસઙ્ઘતો પચ્ચાસીસિતબ્બં સબ્બં તં ધમ્મવાદિતોવ પચ્ચાસીસિતબ્બ''ન્તિ.

૪૭૧. અસ્સોસિ ખો અનાથપિણ્ડિકો ગહપતિ – ''તે કિર કોસમ્બકા ભિક્ખૂ ભણ્ડનકારકા કલહકારકા વિવાદકારકા ભસ્સકારકા સઙ્ઘે અધિકરણકારકા સાવત્થિં આગચ્છન્તી''તિ. અથ ખો અનાથપિણ્ડિકો ગહપતિ યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નો ખો અનાથપિણ્ડિકો ગહપતિ ભગવન્તં એતદવોચ – ''તે કિર, ભન્તે, કોસમ્બકા ભિક્ખૂ ભણ્ડનકારકા કલહકારકા વિવાદકારકા ભસ્સકારકા સઙ્ઘે અધિકરણકારકા સાવત્થિં આગચ્છન્તિ. કથાહં, ભન્તે, તેસુ ભિક્ખૂસુ પટિપજ્જામી''તિ? ''તેન હિ ત્વં, ગહપતિ, ઉભયત્થ દાનં દેહિ. ઉભયત્થ દાનં દત્વા ઉભયત્થ ધમ્મં સુણ. ઉભયત્થ ધમ્મં સુત્વા યે તત્થ ભિક્ખૂ ધમ્મવાદિનો તેસં દિટ્ઠિઞ્ચ ખન્તિઞ્ચ રુચિઞ્ચ આદાયઞ્ચ રોચેહી''તિ.

૪૭૨. અસ્સોસિ ખો વિસાખા મિગારમાતા – ''તે કિર કોસમ્બકા ભિક્ખૂ ભણ્ડનકારકા કલહકારકા વિવાદકારકા ભસ્સકારકા સઙ્ઘે અધિકરણકારકા સાવત્થિં આગચ્છન્તી''તિ . અથ ખો વિસાખા મિગારમાતા યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્ના ખો વિસાખા મિગારમાતા ભગવન્તં એતદવોચ – ''તે કિર, ભન્તે, કોસમ્બકા ભિક્ખૂ ભણ્ડનકારકા કલહકારકા વિવાદકારકા ભસ્સકારકા સઙ્ઘે અધિકરણકારકા સાવત્થિં આગચ્છન્તિ. કથાહં, ભન્તે, તેસુ ભિક્ખૂસુ પટિપજ્જામી''તિ? ''તેન હિ

ત્વં, વિસાખે, ઉભયત્થ દાનં દેહિ. ઉભયત્થ દાનં દત્વા ઉભયત્થ ધમ્મં સુણ. ઉભયત્થ ધમ્મં સુત્વા યે તત્થ ભિક્ખૂ ધમ્મવાદિનો તેસં દિટ્ઠિઞ્ચ ખન્તિઞ્ચ રુચિઞ્ચ આદાયઞ્ચ રોચેહી''તિ.

૪૭૩. અથ ખો કોસમ્બકા ભિક્ખૂ અનુપુબ્બેન યેન સાવત્થિ તદવસરું. અથ ખો આયસ્મા સારિપુત્તો યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નો ખો આયસ્મા સારિપુત્તો ભગવન્તં એતદવોચ – ''તે કિર, ભન્તે, કોસમ્બકા ભિક્ખૂ ભણ્ડનકારકા કલહકારકા વિવાદકારકા ભસ્સકારકા સઙ્ઘે અધિકરણકારકા સાવત્થિં અનુપ્પત્તા. કથં નુ ખો, ભન્તે, તેસુ ભિક્ખૂસુ સેનાસને [સેનાસનેસુ (ક॰), સેનાસનં (સ્યા॰)] પટિપજ્જિતબ્બ''ન્તિ? ''તેન હિ, સારિપુત્ત, વિવિત્તં સેનાસનં દાતબ્બ''ન્તિ. ''સચે પન, ભન્તે, વિવિત્તં ન હોતિ, કથં પટિપજ્જિતબ્બ''ન્તિ? ''તેન હિ, સારિપુત્ત, વિવિત્તં કત્વાપિ દાતબ્બં, ન ત્વેવાહં, સારિપુત્ત, કેનચિ પરિયાયેન વુડ્ઢતરસ્સ ભિક્ખુનો સેનાસનં પટિબાહિતબ્બન્તિ વદામિ. યો પટિબાહેય્ય, આપત્તિ દુક્કટસ્સા''તિ.

''આમિસે પન, ભન્તે, કથં પટિપજ્જિતબ્બ''ન્તિ? ''આમિસં ખો, સારિપુત્ત, સબ્બેસં સમકં ભાજેતબ્બ''ન્તિ.

અટ્ઠારસવત્થુકથા નિટ્ઠિતા.

૨૭૭. ઓસારણાનુજાનના

૪૭૪. અથ ખો તસ્સ ઉક્ખિત્તકસ્સ ભિક્ખુનો ધમ્મઞ્ચ વિનયઞ્ચ પચ્ચવેક્ખન્તસ્સ એતદહોસિ – ''આપત્તિ એસા, નેસા અનાપત્તિ. આપન્નોમ્હિ, નમ્હિ અનાપન્નો. ઉક્ખિત્તોમ્હિ, નમ્હિ અનુક્ખિત્તો. ધમ્મિકેનમ્હિ કમ્મેન ઉક્ખિત્તો અકુપ્પેન ઠાનારહેના''તિ. અથ ખો સો ઉક્ખિત્તકો ભિક્ખુ યેન ઉક્ખિત્તાનુવત્તકા ભિક્ખૂ તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ઉક્ખિત્તાનુવત્તકે ભિક્ખૂ એતદવોચ – ''આપત્તિ એસા, આવુસો; નેસા અનાપત્તિ. આપન્નોમ્હિ, નમ્હિ અનાપન્નો. ઉક્ખિત્તોમ્હિ, નમ્હિ અનુક્ખિત્તો. ધમ્મિકેનમ્હિ કમ્મેન ઉક્ખિત્તો અકુપ્પેન ઠાનારહેન. એથ મં આયસ્મન્તો ઓસારેથા''તિ. અથ ખો તે ઉક્ખિત્તાનુવત્તકા ભિક્ખૂ તં ઉક્ખિત્તકં ભિક્ખું આદાય યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિંસુ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિંસુ. એકમન્તં નિસિન્ના ખો તે ભિક્ખૂ ભગવન્તં એતદવોચું – ''અયં, ભન્તે, ઉક્ખિત્તકો ભિક્ખુ એવમાહ – 'આપત્તિ એસા , આવુસો; નેસા અનાપત્તિ. આપન્નોમ્હિ, નમ્હિ અનાપન્નો. ઉક્ખિત્તોમ્હિ, નમ્હિ અનુક્ખિત્તો. ધમ્મિકેનમ્હિ કમ્મેન ઉક્ખિત્તો અકુપ્પેન ઠાનારહેન. એથ મં આયસ્મન્તો ઓસારેથા'તિ. કથં નુ ખો, ભન્તે, પટિપજ્જિતબ્બ''ન્તિ? ''આપત્તિ એસા, ભિક્ખવે; નેસા અનાપત્તિ. આપન્નો એસો ભિક્ખુ, નેસો ભિક્ખુ અનાપન્નો. ઉક્ખિત્તો એસો ભિક્ખુ, નેસો ભિક્ખુ અનુક્ખિત્તો . ધમ્મિકેન કમ્મેન ઉક્ખિત્તો અકુપ્પેન ઠાનારહેન. યતો ચ ખો સો, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ આપન્નો ચ ઉક્ખિત્તો ચ પસ્સતિ ચ, તેન હિ, ભિક્ખવે, તં ભિક્ખું ઓસારેથા''તિ.

ઓસારણાનુજાનના નિટ્ઠિતા.

૨૭૮. સઙ્ઘસામગ્ગીકથા

૪૭૫. અથ ખો તે ઉક્ખિત્તાનુવત્તકા ભિક્ખૂ તં ઉક્ખિત્તકં ભિક્ખું ઓસારેત્વા યેન ઉક્ખેપકા ભિક્ખૂ તેનુપસઙ્કમિંસુ, ઉપસઙ્કમિત્વા ઉક્ખેપકે ભિક્ખૂ એતદવોચું – ''યસ્મિં, આવુસો, વત્થુસ્મિં અહોસિ સઙ્ઘસ્સ ભણ્ડનં

કલહો વિગ્ગહો વિવાદો સઙ્ઘભેદો સઙ્ઘરાજિ સઙ્ઘવવત્થાનં સઙ્ઘનાનાકરણં , સો એસો ભિક્ખુ આપન્નો ચ ઉક્ખિત્તો ચ પસ્સિ [પસ્સી (ઇતિપિ)] ચ ઓસારિતો ચ. હન્દ મયં, આવુસો, તસ્સ વત્થુસ્સ વૂપસમાય સઙ્ઘસામગ્ગિં કરોમા''તિ.

અથ ખો તે ઉક્ખેપકા ભિક્ખૂ યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિંસુ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિંસુ. એકમન્તં નિસિન્ના ખો તે ભિક્ખૂ ભગવન્તં એતદવોચું – ''તે, ભન્તે, ઉક્ખિત્તાનુવત્તકા ભિક્ખૂ એવમાહંસુ – 'યસ્મિં, આવુસો, વત્થુસ્મિં અહોસિ સઙ્ઘસ્સ ભણ્ડનં કલહો વિગ્ગહો વિવાદો સઙ્ઘભેદો સઙ્ઘરાજિ સઙ્ઘવવત્થાનં સઙ્ઘનાનાકરણં, સો એસો ભિક્ખુ આપન્નો ચ ઉક્ખિત્તો ચ પસ્સિ ચ ઓસારિતો ચ. હન્દ મયં, આવુસો, તસ્સ વત્થુસ્સ વૂપસમાય સઙ્ઘસામગ્ગિં કરોમા'તિ. કથં નુ ખો, ભન્તે, પટિપજ્જિતબ્બ''ન્તિ? યતો ચ ખો સો, ભિક્ખવે, ભિક્ખુ આપન્નો ચ ઉક્ખિત્તો ચ પસ્સિ ચ ઓસારિતો ચ, તેન હિ, ભિક્ખવે, સઙ્ઘો તસ્સ વત્થુસ્સ વૂપસમાય સઙ્ઘસામગ્ગિં કરોતુ. એવઞ્ચ પન, ભિક્ખવે, કાતબ્બા. સબ્બેહેવ એકજ્ઝં સન્નિપતિતબ્બં ગિલાનેહિ ચ અગિલાનેહિ ચ. ન કેહિચિ છન્દો દાતબ્બો. સન્નિપતિત્વા બ્યત્તેન ભિક્ખુના પટિબલેન સઙ્ઘો ઞાપેતબ્બો –

''સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. યસ્મિં વત્થુસ્મિં અહોસિ સઙ્ઘસ્સ ભણ્ડનં કલહો વિગ્ગહો વિવાદો સઙ્ઘભેદો સઙ્ઘરાજિ સઙ્ઘવવત્થાનં સઙ્ઘનાનાકરણં, સો એસો ભિક્ખુ આપન્નો ચ ઉક્ખિત્તો ચ પસ્સિ ચ ઓસારિતો ચ. યદિ સઙ્ઘસ્સ પત્તકલ્લં, સઙ્ઘો તસ્સ વત્થુસ્સ વૂપસમાય સઙ્ઘસામગ્ગિં કરેય્ય. એસા ઞત્તિ.

''સુણાતુ મે, ભન્તે, સઙ્ઘો. યસ્મિં વત્થુસ્મિં અહોસિ સઙ્ઘસ્સ ભણ્ડનં કલહો વિગ્ગહો વિવાદો સઙ્ઘભેદો સઙ્ઘરાજિ સઙ્ઘવવત્થાનં સઙ્ઘનાનાકરણં, સો એસો ભિક્ખુ આપન્નો ચ ઉક્ખિત્તો ચ પસ્સિ ચ ઓસારિતો ચ. સઙ્ઘો તસ્સ વત્થુસ્સ વૂપસમાય સઙ્ઘસામગ્ગિં કરોતિ. યસ્સાયસ્મતો ખમતિ તસ્સ વત્થુસ્સ વૂપસમાય સઙ્ઘસામગ્ગિયા કરણં, સો તુણ્હસ્સ, યસ્સ નક્ખમતિ સો ભાસેય્ય.

''કતા સઙ્ઘેન તસ્સ વત્થુસ્સ વૂપસમાય સઙ્ઘસામગ્ગી. નિહતો સઙ્ઘભેદો, નિહતા સઙ્ઘરાજિ, નિહતં સઙ્ઘવવત્થાનં, નિહતં સઙ્ઘનાનાકરણં. ખમતિ સઙ્ઘસ્સ, તસ્મા તુણ્હી, એવમેતં ધારયામી''તિ.

તાવદેવ ઉપોસથો કાતબ્બો, પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસિતબ્બન્તિ.

સઙ્ઘસામગ્ગીકથા નિટ્ઠિતા.

૨૭૯. ઉપાલિસઙ્ઘસામગ્ગીપુચ્છા

૪૭૬. અથ ખો આયસ્મા ઉપાલિ યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ, ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નો ખો આયસ્મા ઉપાલિ ભગવન્તં એતદવોચ – ''યસ્મિં, ભન્તે, વત્થુસ્મિં હોતિ સઙ્ઘસ્સ ભણ્ડનં કલહો વિગ્ગહો વિવાદો સઙ્ઘભેદો સઙ્ઘરાજિ સઙ્ઘવવત્થાનં સઙ્ઘનાનાકરણં, સઙ્ઘો તં વત્થું અવિનિચ્છિનિત્વા અમૂલા મૂલં ગન્ત્વા સઙ્ઘસામગ્ગિં કરોતિ, ધમ્મિકા નુ ખો સા, ભન્તે, સઙ્ઘસામગ્ગી''તિ? ''યસ્મિં , ઉપાલિ, વત્થુસ્મિં હોતિ સઙ્ઘસ્સ ભણ્ડનં કલહો વિગ્ગહો વિવાદો સઙ્ઘભેદો સઙ્ઘરાજિ સઙ્ઘવવત્થાનં સઙ્ઘનાનાકરણં, સઙ્ઘો તં વત્થું અવિનિચ્છિનિત્વા અમૂલા મૂલં ગન્ત્વા સઙ્ઘસામગ્ગિં કરોતિ, અધમ્મિકા સા, ઉપાલિ, સઙ્ઘસામગ્ગી''તિ.

''યસ્મિં પન, ભન્તે, વત્થુસ્મિં હોતિ સઙ્ઘસ્સ ભણ્ડનં કલહો વિગ્ગહો વિવાદો સઙ્ઘભેદો સઙ્ઘરાજિ સઙ્ઘવવત્થાનં સઙ્ઘનાનાકરણં, સઙ્ઘો તં વત્થું વિનિચ્છિનિત્વા મૂલા મૂલં ગન્ત્વા સઙ્ઘસામગ્ગિં કરોતિ, ધમ્મિકા નુ ખો સા, ભન્તે,

સઙ્ઘસામગ્ગી''તિ? ''યસ્મિં, ઉપાલિ, વત્થુસ્મિં હોતિ સઙ્ઘસ્સ ભણ્ડનં કલહો વિગ્ગહો વિવાદો સઙ્ઘભેદો સઙ્ઘરાજિ સઙ્ઘવવત્થાનં સઙ્ઘનાનાકરણં, સઙ્ઘો તં વત્થું વિનિચ્છિનિત્વા મૂલા મૂલં ગન્ત્વા સઙ્ઘસામગ્ગિં કરોતિ, ધમ્મિકા સા, ઉપાલિ, સઙ્ઘસામગ્ગી''તિ.

''કતિ નુ ખો, ભન્તે, સઙ્ઘસામગ્ગિયો''તિ? ''દ્વેમા, ઉપાલિ, સઙ્ઘસામગ્ગિયો – અત્થુપાલિ, સઙ્ઘસામગ્ગી અત્થાપેતા બ્યઞ્જનુપેતા; અત્થુપાલિ, સઙ્ઘસામગ્ગી અત્થુપેતા ચ બ્યઞ્જનુપેતા ચ. કતમા ચ, ઉપાલિ, સઙ્ઘસામગ્ગી અત્થાપેતા બ્યઞ્જનુપેતા? યસ્મિં, ઉપાલિ, વત્થુસ્મિં હોતિ સઙ્ઘસ્સ ભણ્ડનં કલહો વિગ્ગહો વિવાદો સઙ્ઘભેદો સઙ્ઘરાજિ સઙ્ઘવવત્થાનં સઙ્ઘનાનાકરણં, સઙ્ઘો તં વત્થું અવિનિચ્છિનિત્વા અમૂલા મૂલં ગન્ત્વા સઙ્ઘસામગ્ગિં કરોતિ, અયં વુચ્ચતિ, ઉપાલિ, સઙ્ઘસામગ્ગી અત્થાપેતા બ્યઞ્જનુપેતા. કતમા ચ, ઉપાલિ, સઙ્ઘસામગ્ગી અત્થુપેતા ચ બ્યઞ્જનુપેતા ચ? યસ્મિં, ઉપાલિ, વત્થુસ્મિં હોતિ સઙ્ઘસ્સ ભણ્ડનં કલહો વિગ્ગહો વિવાદો સઙ્ઘભેદો સઙ્ઘરાજિ સઙ્ઘવવત્થાનં સઙ્ઘનાનાકરણં, સઙ્ઘો તં વત્થું વિનિચ્છિનિત્વા મૂલા મૂલં ગન્ત્વા સઙ્ઘસામગ્ગિં કરોતિ, અયં વુચ્ચતિ, ઉપાલિ, સઙ્ઘસામગ્ગી અત્થુપેતા ચ બ્યઞ્જનુપેતા ચ. ઇમા ખો, ઉપાલિ, દ્વે સઙ્ઘસામગ્ગિયો''તિ.

૪૭૭. અથ ખો આયસ્મા ઉપાલિ ઉટ્ઠાયાસના એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કરિત્વા યેન ભગવા તેનઞ્જલિં પણામેત્વા ભગવન્તં ગાથાય અજ્ઝભાસિ –

''સઙ્ઘસ્સ કિચ્ચેસુ ચ મન્તનાસુ ચ;
અત્થેસુ જાતેસુ વિનિચ્છયેસુ ચ;
કથંપકારોધ નરો મહત્થિકો;
ભિક્ખુ કથં હોતિધ પગ્ગહારહોતિ.

''અનાનુવજ્જો પઠમેન સીલતો;
અવેક્ખિતાચારો સુસંવુતિન્દ્રિયો;
પચ્ચત્થિકા નૂપવદન્તિ ધમ્મતો;
ન હિસ્સ તં હોતિ વદેય્યુ યેન નં.

''સો તાદિસો સીલવિસુદ્ધિયા ઠિતો;
વિસારદો હોતિ વિસય્હ ભાસતિ;
નચ્છમ્ભતિ પરિસગતો ન વેધતિ;
અત્થં ન હાપેતિ અનુય્યુતં ભણં.

''તથેવ પઞ્હં પરિસાસુ પુચ્છિતો;
ન ચેવ પજ્ઝાયતિ ન મઙ્કુ હોતિ;
સો કાલાગતં બ્યાકરણારહં વચો;
રઞ્જેતિ વિઞ્ઞૂપરિસં વિચક્ખણો.

''સગારવો વુડ્ઢતરેસુ ભિક્ખુસુ;
આચેરકમ્હિ ચ સકે વિસારદો;

અલં પમેતું પગ્ગુણો કથેતવે;
પચ્ચત્થિકાનઞ્ચ વિરદ્ધિકોવિદો.

‘‘પચ્ચત્થિકા યેન વજન્તિ નિગ્ગહં;
મહાજનો સઞ્ઞપનઞ્ચ ગચ્છતિ;
સકઞ્ચ આદાયમયં ન રિઞ્ચતિ;
વિયાકરં [સો બ્યાકરં (સી॰), વેય્યાકરં (સ્યા॰)] પઞ્હમનૂપઘાતિકં.

‘‘દૂતેય્યકમ્મેસુ અલં સમુગ્ગહો;
સઙ્ઘસ્સ કિચ્ચેસુ ચ આહુ નં યથા;
કરં વચો ભિક્ખુગણેન પેસિતો;
અહં કરોમીતિ ન તેન મઞ્ઞતિ.

‘‘આપજ્જતિ યાવતકેસુ વત્થુસુ;
આપત્તિયા હોતિ યથા ચ વુટ્ઠિતિ;
એતે વિભઙ્ગા ઉભયસ્સ સ્વાગતા;
આપત્તિ વુટ્ઠાનપદસ્સ કોવિદો.

‘‘નિસ્સારણં ગચ્છતિ યાનિ ચાચરં;
નિસ્સારિતો હોતિ યથા ચ વત્તના [વત્થુના (સી॰ સ્યા॰)];
ઓસારણં તંવુસિતસ્સ જન્તુનો;
એતમ્પિ જાનાતિ વિભઙ્ગકોવિદો.

‘‘સગારવો વુડ્ઢતરેસુ ભિક્ખુસુ;
નવેસુ થેરેસુ ચ મજ્ઝિમેસુ ચ;
મહાજનસ્સત્થચરોધ પણ્ડિતો;
સો તાદિસો ભિક્ખુ ઇધ પગ્ગહારહો’’તિ.

ઉપાલિસઙ્ઘસામગ્ગીપુચ્છા નિટ્ઠિતા.

કોસમ્બકક્ખન્ધકો દસમો.

૨૮૦. તસ્સુદ્દાનં

કોસમ્બિયં જિનવરો, વિવાદાપત્તિદસ્સને;
નુક્ખિપેય્ય યસ્મિં તસ્મિં, સદ્ધાયાપત્તિ દેસયે.

અન્તોસીમાયં તત્થેવ, બાલકઞ્ચેવ વંસદા;
પાલિલેય્યા ચ સાવત્થિ, સારિપુત્તો ચ કોલિતો.

મહાકસ્સપકચ્ચાના, કોટ્ઠિકો કપ્પિનેન ચ;
મહાચુન્દો ચ અનુરુદ્ધો, રેવતો ઉપાલિ ચુભો.

આનન્દો રાહુલો ચેવ, ગોતમીનાથપિણ્ડિકો;
સેનાસનં વિવિત્તઞ્ચ, આમિસં સમકમ્પિ ચ.

ન કેહિ છન્દો દાતબ્બો, ઉપાલિપરિપુચ્છિતો;
અનાનુવજ્જો સીલેન, સામગ્ગી જિનસાસનેતિ.

કોસમ્બકક્ખન્ધકો નિટ્ઠિતો.

મહાવગ્ગપાળિ નિટ્ઠિતા.